

פרשת ויקהל	
ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו' רבי חייא פתח (ש"א טו ו) ויאמר שאול אל הקני לבו סורו רדו וגו' תא חזי ¹ מה כתיב בעמלק (שם ב) פקדתי את אשר עשה עמלק לישראל וגו' וקודשא בריך הוא בכלהו קרבין ² דעבדו שאר עממין לגבייהו דישראל מאי טעמא לא אקשי קמיה כהאי קרבא דעבד עמלק לגבייהו אלא ודאי קרבא דעמלק ³ הוה בכל סטרין לעילא ותתא דהא בההוא זמנא אתתקף ⁴ הוא בישא לעילא ואתתקף לתתא	ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו' רבי חייא פתח ויאמר שאול אל הקני לבו סרו רדו וגו' בא וראה מה כתוב בעמלק פקדתי את אשר עשה עמלק לישראל וגו' והקדוש ברוך הוא בכל הקרבות שעשו שאר העמים לגבי ישראל למה לא היה קשה לפניו כמו הקרב שעשה עמלק אתם אלא ודאי הקרב של עמלק היה בכל הצדדים למעלה ולמטה שהרי באותו זמן התחזק הנחש הרע למעלה והתחזק למטה.
מה חויה בישא כמין על פרשת ארחין אופ הכא נמי עמלק חויה בישא הוה לגבייהו דישראל דכמין לון	מה הנחש הרע אורב על פרשת דרכים אף כאן גם עמלק נחש רע היה לישראל שארב להם
קצה/א	
על פרשת ארחין דכתיב (ש"א טו ב) אשר שם לו בדרך בעלותו ממצרים כמין הוה לעילא לסאבא מקדשא וכמין הוה לתתא לסאבא לישראל מנלן דכתיב (דברים כה יז) אשר קרך בדרך כתיב הכא אשר קרך וכתוב התם (שם כג יא) כי יהיה בך איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה	על פרשת דרכים שכתוב אשר שם לו בדרך בעלתו ממצרים אורב היה לו למעלה לטמא את המקדש ואורב היה למטה לטמא את ישראל מנין לנו שכתוב אשר קרך בדרך כתוב כאן אשר קרך וכתוב שם (שם כג) כי יהיה בך איש אשר לא טהור מקרה לילה.
ועל דא בבלעם כתיב (במדבר כג ד) ויקר	ועל זה כתוב בבלעם ויקר אלהים אל

¹ לא ייסד קושיתו על מצות (דברים כה יז) זכור את אשר עשה לך עמלק, מפני שגם נגד אומות אחרות יש מצוות בתורה להזכירנו זה שהרעו לנו כגון (שם כג ד) לא יבא עמוני. אבל עיקר הקושיא הוא על פקדתי וגו' מפני שתי סבות, האחת מה שלא עשה כן לכל אומה מצרינו לחזור ולהזהיר על המעשה בקיום המצוה, והשנית מה שייחד הדבר לעצמו (רמ"ז).

² ירצה למה הכניס ה' יתברך עצמו לתגר זה [לומר פקדתי ומייחד הדבר לעצמו], היל"ל בלשון מצות תורתו זכור את אשר עשה וגו', ולא לומר פקדתי כאילו היה הוא יתברך נוגע בדבר (רמ"ז).

³ ותירץ "אלא ודאי קרבא וכו'" בתחילה אציע בקיצור תכלית מגמת עמלק ימח שמו [ומחשבתו] יען נשתנה מאד מיתר הגוים אויבי ישראל, שכולם היו רוצים בקיומם של ישראל אבל השתדלו לשעבדם ולהכניעם תחתיהם להגדיל ממשלתם בשעבוד הבירורים ביניהם, ולא מלאם לבם לחשוב מחשבות להרוס בנין הקדושה העליונה, רק הצר הגדול עמלק הוא היושב במארב לעשות קרבא וכו' בכל סטרין לעילא ולתתא. צריך להשכיל ששורש עמלק היה מראשית עולמות הטומאה המתחילים מכנגד אחורי היכל הרצון דבריא, וטעם הדבר כי שם היה המקום הראשון שנפלו בו מלכין קדמאין, כי כן כל דעת דאצילות שם היתה נפילתו, ולכן שם התחיל כח לתחילת השתלשלות עולמות הקליפה. וגם ידעת שאחר כך ירד הדעת עד סוף הבריא ששם היכל לבנת הספיר שהוא יסוד דבריא ומלכות בסוד העטרה. ועוד נודע מ"ש בזוהר שעמלק מחובר מבלעם ובלק דהיינו ע"מ מבלעם ול"ק מבלק, שהם מסיגי הבל וקין מן הימין והשמאל, והוא הנזכר לעיל סה ע"א, שור וחמור כלבא בישא נפיק מתרווייהו, שה"ס ו' מ"ו מתוך שור וחמור העולה כל"ב, וקראו כלבא בישא מפני שבלעם ובלק שהיו מסיגי הדעת היה בהם קצת לחלוחית ניצוצי טוב, אבל עמלק הוא חלק הרע הגמור שלהם כמ"ש הרב בפרשת בלק, וזש"ה (במדבר כד כ) ראשית גוים עמלק, וראה אמת הוא שעמלק הוא ראשית גוים, שכן שרשו מראש עולם הקליפות, אבל אין בו שום חלק טוב כי אחריתו, פי' הוא שמו שיוצא מאחרית בלעם ובלק, עדי אובד (רמ"ז).

⁴ והנה נתן טעם איך ולא יזו סיבה נתעורר אותו הרשע, ואמר דהא בההוא זמנא אתתקף וכו', וירצה מה שאמרו רז"ל שרפו ידיהם מן התורה, שה"ס יסוד אבא שהוא הבריה התיכון היותר פנימי המברח מן הקצה דלעילא בדעת עד הקצה דלתתא יסוד ומלכות, שזה עצם תיקונן של זעיר ונוק', שהרי הוא במוח חוט השדרה שמעמיד כל בנין האדם, ואם יפגם בעוונות אז שדרתו נהפכת לנחש. ולכן כשנתרפו ישראל מן התורה אז אתתקף חויה בישא לעילא, מכנגד הדעת. וקראו בישא, מפני שיש מיני נחשים שאינם כל כך רעים, שהרי גם קליפת נוגה נקרא נחש ויש בה טוב ורע, אבל עמלק כולו רע וכנז"ל (רמ"ז).

<p>אלהים אל בלעם ויקר לישנא דמסאבא נקט ואי תימא הא כתיב⁵ אלהים אלא קודשא בריך הוא אומין ליה ההוא אתר דמסאבא לאסתאבא ביה בההוא דרגא דאיהו אתדבק לאסתאבא ביה מה עבד בלעם איהו חשיב באינן קרבנין לסלקא לעילא מיד זמין ליה קודשא בריך הוא ההוא אתר אמר ליה הא מסאבו לגבך כמה דאתחזי לך ועל דא ויקר אלהים אל בלעם</p>	<p>בלעם ויקר לשון טמאה נקט ואם תאמר הרי כתוב אלהים אלא הקדוש ברוך הוא הזמין לו אותו מקום של טמאה להטמא בו באותה דרגה שהוא נדבק להטמא בה מה עשה בלעם הוא חשב באותם קרבנות לעלות למעלה מיד הזמין לו הקדוש ברוך הוא אותו מקום אמר לו הנה טמאה אליך כמו שראוי לך ועל זה ויקר אלהים אל בלעם.</p>
<p>כגוונא דא אשר קרך בדרך וגו' אומין לגבך ההוא חויא בישא לעילא לסאבא לך בכל סטרין ואלמלא דאתתקף משה לעילא ויהושע לתתא לא יכילו ישראל ליה ובגין כך נטיר קודשא בריך הוא ההוא דבבו לדרי דרין מאי טעמא בגין דחשיב לאעקרא את קיימא⁶ מאתריה⁷ ובגין כך פקדתי בפקידה⁸ דהא תמן אתרמיז רזא דאת קיימא קדישא⁹</p>	<p>כמו כן אשר קרך בדרך וגו' הזמין לך אותו הנחש הרע למעלה לטמא אותך בכל הצדדים ואלמלא שהתחזק משה למעלה ויהושע למטה לא יכלו לו ישראל ולכן שמר הקדוש ברוך הוא אותה שנאה לדורי דורות למה משום שחשב לעקר אות הברית ממקומה ולכן פקדתי בפקידה שהרי שם נרמז סוד האות הברית הקדושה.</p>
<p>תא חזי מה כתיב ויאמר שאול אל הקני מאן קני דא יתרו וכי מאן יהיב בני יתרו הכא למהוי דיריהון בעמלק והא ביריחו הווי שריין אלא הא כתיב (שופטים א טז) ובני קני חתן משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה מדבר יהודה וגו' וכד עלו מתמן שרו בתחומא דעמלק עד ההוא זמנא דאתא שאול מלכא דכתיב ויסר קני מתוך עמלק</p>	<p>בא וראה מה כתוב ויאמר שאול אל הקיני מי זה הקיני זה יתרו וכי מי נתן כאן את בני יתרו להיות דיורם בעמלק והרי היו שרויים ביריחו אלא הרי כתוב ובני קיני חתן משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה מדבר יהודה וגו' וכשעלו משם שרויים היו בתחומו של עמלק עד לאותו זמן שבא שאול המלך שכתוב ויסר קיני מתוך עמלק.</p>
<p>בגין דהא בזמנא דחייביא אשתכחו (נ"א אתענשו) אינן חסידי זכאי דמשתכחין בינייהו מתפסן בחוביהון והא אוקמוה כגוונא דא אלמלא ההוא ערבוביא דאתחברו בהו בישראל לא אתענשו ישראל על עובדא דעגלא העגל.</p>	<p>משום שהרי בזמן שנמצאים רשעים (נענשו) אותם חסידים וצדיקים שנמצאים ביניהם נתפסים בחטאיהם והרי פרשוה כמו זה אלמלא אותה ערבוביה שהתחברו בהם בישראל לא נענשו ישראל על מעשה העגל.</p>
<p>ותא חזי מה כתיב¹⁰ בקדמיתא (שמות כה ב) מאת כל איש אשר ידבנו לבו לאכללא כלא בגין דבעא קודשא בריך הוא למעבד עובדא דמשכנא מכל סטרין במוחא וקליפא ובגין דהווי אינן ערב רב בגווייהו אתמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו לאכללא לון בינייהו דישראל דאינן מוחא וכלהו אתפקדו</p>	<p>ובא וראה מה כתוב בראשונה מאת כל איש אשר ידבנו לבו להכליל את כולם משום שרצה הקדוש ברוך הוא לעשות את מעשה המשכן מכל הצדדים במח וקלפה ומשום שהיו אותם ערב רב עמהם נאמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו להכלילם בין ישראל שהם מח וכולם הצטוו.</p>

⁵ פי' דמשמע שאלהים ממש הוא שדבר עמו ולא ס"א, ותירץ אלא קב"ה אומין ליה וכו', כלומר שאלהים הנז' בפ' הוא הקב"ה, והקב"ה שלח לו ס"מ, שהוא קרי וטומאה, וזהו ויקר אלהים (מ"מ).

⁶ יסוד (מ"מ).

⁷ מלכות (מ"מ).

⁸ כי פקידה בנוק' (רח"ו).

⁹ פי' שבמלכות כלול היסוד שנקרא את קיימא (מ"מ).

¹⁰ קצו רכז ע"א (הערת הזהר).

<p>לבתר סטא זינא לזיניה¹¹ ואתו אינון ערב רב ועבדו ית עגלא וסטו אבתרייהו אינון דמיתו וגרמו לון לישראל מותא וקטולא אמר קודשא בריך הוא מכאן ולהלאה עובדא דמשכנא לא יהא אלא¹² מסטרא דישראל בלחודייהו מיד ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו' וכתבי בתריה קחו מאתכם תרומה ליהויה מאתכם ודאי ולא כקדמיתא דכתיב מאת כל איש אשר ידבנו לבו ויקהל משה וגו' מאן אתר כניש לון אלא בגין דהוו אינון ערב רב בינייהו אצטריך משה לאכנשא לון וליחדא לון מבינייהו</p>	<p>אחר כך סטה כל מין למינו ובאו אותם ערב רב ועשו את העגל וסטו אחריהם אותם שמתו וגרמו לישראל מות והרג אמר הקדוש ברוך הוא מכאן והלאה מעשה המשכן לא יהיה אלא רק מצדם של ישראל לבדם מיד ויקהל משה את כל עדת ישראל וגו' וכתוב אחריו קחו מאתכם תרומה לה' מאתכם ודאי ולא כראשונה שכתוב מאת כל איש אשר ידבנו לבו ויקהל משה וגו' מאיזה מקום הקהיל אותם אלא משום שהיו אותם ערב רב ביניהם הצטרך משה לכנסם וליחדם מביניהם.</p>
<p>ויקהל משה רבי אבא פתח¹³ (דברים לא יב) הקהל את העם האנשים והנשים והטף מה להלן כללא דכלהו ישראל¹⁴ אף הכא כללא דכלהו ישראל ומאן אינון שתין רבוא¹⁵</p>	<p>ויקהל משה רבי אבא פתח הקהל את העם האנשים והנשים והטף מה להלן כלל של כל ישראל אף כאן כלל של כל ישראל ומי הם ששים רבוא.</p>
<p>רבי אלעזר פתח¹⁶ קרא בישראל כד נחית משה מן טורא דסיני דכתיב (שמות לב יז)</p>	<p>רבי אלעזר פתח את הפסוק בישראל כשירד משה מהר סיני שכתוב וישמע</p>

¹¹ עי' פרשת פקודי רכד שר' אבא חולק על ר"ח (מ"מ). עי' ח"ג רלז ע"ב בינצ"א ועי' לקמן קצז ע"א ורכד ע"א (לש"ו).

¹² קצז ע"א (הערת הזהר).

¹³ הוקשה לו במה שהובא במדרש, רבותינו בעלי האגדה אומרים בכל התורה כולה לא מצינו פרשה שיש בראשה ויקהל וכו'. וטעם הקושיה הוא שהיה די שיאמר וידבר משה אל כל עדת בני ישראל כענין שנאמר בפרשת קדושים, ולמה לו לומר ויקהל, לכן אמר שבא להורות על שורש ישראל (רמ"ז).

¹⁴ הוא בהיותם כולם מיוחדים כמו שהם במקורם שהוא בדעת זעיר בסוד ו"ק שבו וכמו שיתבאר בסמוך. ובזה יתורץ גם מ"ש שם הקהל שהוא מיותר, שהרי קודם לו כתוב (לא יא) בבוא כל ישראל וגו' תקרא וגו', שכיון שכבר הם שם כולם מה צורך לצוות שיקהילם. ואם ירצה על שיבואו גם הטף והנשים, יאמר צו אותם שיביאו עמם הנשים והטף, אלא הכוונה שיקוין להמשיך עליהם כח ייחודם שבדעת, וזהו ענין כללא דכולהו, כי שם הם נכללים ומיוחדים [בסוד ו"ק שבדעת דזעיר] (רמ"ז).

¹⁵ הזכיר זה לרמוז ששם בדעת זעיר נקבצים אורות כל הדעות העליונות עד דעת אריך שבו סוד הרבואות כנודע, ובו הוא המקום הא', ולכן קל"ה סודו ה' הויות שבחגתג"ה שעולים ק"ל, וה' כוללים ביסוד הרי קה"ל. ותמצית הענין הוא לפי שנפגמו ישראל בחברת ער"ב ר"ב שעולה דע"ת, אבל לא היו מיוחדים שעדיין הרע גבר עליהם וכדכתיב (לב, כה) כי בר"ע הוא, אותיות ער"ב הוא, ולכן המשיך משה משלו כח ייחוד על כל עד"ת צירופו דע"ת וכנז"ל (רמ"ז).

¹⁶ הוא מאי דמסיק (בעמוד הבא) כיון דמחל קב"ה חוביהון וכו', והענין שבעוון העגל נפגמו זר"ן וכמו שיבוא בסמוך, וגרמו הסתלקות אר"א מזר"ן, ואחר כך כשנמחל להם עוונם ביום הכפורים וחזרו אר"א לתוך זר"ן, אז הקהיל משה שהוא מיסודות אר"א שהם ע"ב ס"ג העולים קה"ל שחזר להכנס בזר"ן. וזהו ויקהל משה, כלומר ישראל שהם בני זר"ן היו נפוצים ופרודים משרשם אר"א, ואחר כך חזר משה והקהילם אליו יחד לשרשו העליון שהוא אר"א דלא מתפרשין לעלמין, כי בעוון העגל ירדו מאצילות עד יצירה ועשיה, פי' ישראל ירדו עד העשיה (תהלים פב, ז) אכן כאדם תמותון, ומשה ירד למדרגת מט"ט. וזהו שרמז כאן כד נחית משה וכו', כי ירידה גדולה היתה לו בעוה"ר, ועיין מ"ש בליקוטי תורה פרשת כי תשא דף ק"ב זוהי תכלית כוונת רבי אלעזר, ואמנם פרטות הענין הוא דכתיב וישמע וגו', וכי יהושע וכו', מפני שאם גם משה שמע היה די שיאמר ויאמר יהושע אל משה קול מלחמה במחנה. אלא ודאי וכו', ולכן כתוב וישמע, שלגבי דיהושע היה חידוש כי לא ידע מאומה קודם לכן. אי הכי מהו ברעה, ירצה אם כן שכוונת התורה להודיענו שמיעת יהושע מהו לשון ברעה, למה לא אמר קול העם מריע או בתרועה וכל שכן דהוה סגי שיאמר את קול העם. ותירץ אלא ברעה בה' כתיב, כלומר אינו כדסברת שרצה הכתוב להודיע שמיעת יהושע דמאי נפקא מינה, אלא סוד גדול למדתנו תורה וזהו בכתבו ברעה בה', שבה רמזה מדרגת הפגם שפגמו בעגל. ויובן במ"ש באוצרות חיים, והוא שאמת שפגמו בזר"ן אבל שמתחילה לא ידע משה רק שפגמו בזעיר, ושעל כן כתוב בפרשת עקב שאמר ה' (ט יב) עשו להם מסכה, שהוא כנגד קכ"ה כחות הטומאה כחות זכרים וכנזכר בפרשת אחרי מות עט ע"א, ואחר כך כשירד כתוב (ט טז) עשיתם לכם עגל מסכה, כי עגל רומז לנוק' וכו', עיי"ש. וקשה לי דאפילו לסברת משה שפגמו בזעיר בודאי שמזה ימשך פגם לנוק', דאם כשל

<p>וישמע יהושע את קול העם ברעה ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה וישמע יהושע וכי יהושע שמע ומשה לא שמע אלא ודאי עד השתא יהושע לא היה יודע ומשה היה ידע¹⁷ אי הכי מהו ברעה אלא ברעה בה' כתיב¹⁸ דההוא קלא בסטרא אחרא הוה ויהושע דהוה אנפוי דסיהרא אסתכל בההוא קלא דהוה דסטרא דרעה מיד ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה</p>	<p>יהושע את קול העם ברעה ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה וישמע יהושע וכי יהושע שמע ומשה לא שמע אלא ודאי עד עכשיו יהושע לא היה יודע ומשה היה יודע אם כך מה זה ברעה אלא ברעה כתוב בה' שאותו קול היה בצד האחר ויהושע שהיה פני הלבנה התבונן באותו קול שהיה של צד הרעה מיד ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה.</p>
<p>בההיא שעתא אתברו תרין לוחי אבנא דהוו בקדמיתא והא אוקימנא דאינון אתייקרו על ידוי</p>	<p>באותה שעה נשברו שני לוחות האבן שהיו בראשונה והרי בארנו שהם כבדו על ידו</p>
<p>קצה/ב</p>	
<p>ונפלו ואתברו מאי טעמא בגין דפרחו אתוון מגו לוחי אבנין¹⁹</p>	<p>ונפלו ונשברו למה משום שפרחו האותיות מתוך לוחות האבנים.</p>
<p>תא חזי בארבע תקופין דשתא קלא אתער²⁰ בארבע סטרין דעלמא בההוא קלא אתערותא דסטרא אחרא אתער ביה וההוא אתערותא דסטרא אחרא עאל בין קלא לקלא²¹ ואתחשך נהורא בקלא דלתתא ובגין דלא מטא נהורא דקלא דלעילא²² לקלא דלתתא²³ כדין אקדים ההוא אתערותא ועאל בין דא לדא נחש²⁴</p>	<p>בא וראה בארבע תקופות בשנה מתעורר קול בארבעת צדדי העולם באותו קול שהתעוררות הצד האחר מתעורר בו ואותה התעוררות הצד האחר נכנסת בין קול לקול ונחשך האור בקול שלמטה משום שלא הגיע האור של הקול שלמעלה לקול שלמטה אז מקדימה אותה</p>

עוזר יפול עוזר. ונראה לי שכן הוא האמת אבל יש חילוק בין פגם עצמי למיקרי, כי אם ח"ו הפגם בנוק' היא יורדת למטה נקודה תחת היסוד בלי פרצוף, ומזה נמשכה עוד פגימה שנוק' דקליפה מתתקנת בעצם על דרך (יחזקאל כו, ב) אמלאה החרבה, אבל כשהפגם הוא בזעיר אז אין כח של נוק' דקליפה מתגדל אלא זכר דקליפה, ורחל חוזרת אחור באחור ואין לה זוג אלא בר מינן זרין דקליפה מזדווגים, דהיינו שזכר שלה נותן לנוק' משלו ואינה אז יתירה עליו וכו' (רמ"ז).

¹⁷ ופירש וישמע לשון הבנה, אי הכי מאי ברעה, דמשמע ששמע קול תרועה, ואין פירושו וישמע הבנה (רח"ו).

¹⁸ פי' וישמע הבן שהקול זה ברעה (מ"מ).

¹⁹ פא ע"א ויקרא עו (הערת הזהר).

²⁰ זה תבין ממה שביארתי בדרוש תיקון עון הגאווה והליצנות בסוד שם אלהים המקיף וע"ש (שער רוה"ק יב ע"ב). גם תעיין באדרת נשא דקכ"ח ע"ב איך הקליפין נכללין זה בזה ומתעלין עד שהם מפסיקין בין הסוד דדכורא אל היסוד דנוקבא הנק' נקודת ציון שבה ולוקחין השפע ההוא אבל לא שנאמר כי ח"ו נכנסין בתוך היסוד שלה והזהר אל תטעה בזה ח"ו (שער מאמרי רשב"י). מלכות (מ"מ).

²¹ בין מלכות לז"א (מ"מ).

²² ז"א (מ"מ).

²³ מלכות (מ"מ).

²⁴ לקמן רג ע"ב אחרי מות עט ע"א ועי' שער מאמרי רשב"י לא ע"ג [הובא דבריו בסוף הספר הערה א'] (לש"ו). כאשר הגוונים דעינין הם מלובש בקליפין, וכן הגוונים דקשת הרי נעשה היחוד בצירוף הקליפין רחמ"ל, והרי הוא מכניס צלם בהיכל, ועליו נאמר (במדבר יט יג) את משכן ה' טימא, ע' זה"ק (בראשית נג ע"א) ופ' ויקהל (קצה רע"ב ורג ע"ב) ופ' אחרי (עד ע"א עט ע"א) ופ' בלק (קצז ע"א) (דע"ה ח"ב פח ע"ג). בעת שאין זכות ומעשים טובים בתחתונים, אסור אז לדחוק את עצמו לגרום היחוד דהזרין למעלה, כי הוא אז סכנה גדולה עצומה למאד, ובסוד (משלי ל כב) עבד כי ימלוך, שהוא סוד ביאת נחש על חוה (שבת קמו ע"א), ושפחה כי תירש גבירתה (משלי ל כג) רח"ל (ע' זה"ק בראשית נג ע"א, אחרי עד ע"א עט ע"א, בלק קצז ע"א, תשא קצד ע"ב, ויקהל קצה ע"ב, וע' מאמרי רשב"י בדפוח"ח דף מ ע"ש בארוכה) (דע"ה ח"ב קה ע"ד). אמנם הנה סוד ביאת נחש על חוה הנה הוא סוד עמוק נורא מאד, והוא בספד"צ (פ"ג כז ע"א) שאמר שם אי אתבסמו דינין בעא עתיקא, אתא חויה על נוקבא, וקינא דזוהמא אתקנין בגווה למעבד מדורא בישא דכתיב ותהר ותלד את קין קינא דמדורא דרוחין בישין ועלעולין וקטפורין²⁴. והם הג' קליפין: אף, וחמה, ומשחית, כמ"ש הגר"א שם (כז ע"ב ד"ה ואמר ותהר). ואמרו על זה באד"ר (קמג ע"א) תאנא בצניעותא דספרא, בעא עתיקא קדישא למחזי אי אתבסמו דינין ואתדבקו תרין אלין דא בדא (ר"ל

<p>דמפתי לאתתא ונשיל נהורא וההוא קלא הוא קול מלחמה קול רעה ודא איהו ברעה</p>	<p>התעוררות ונכנס בין זה לזה הנחש שמפתה את האשה ונוטל אור ואותו קול הוא קול מלחמה קול רעה וזהו ברעה.</p>
<p>ועל דא שמע יהושע ולא משה²⁵ בגין דנטל ההוא רעה נהורא דסיהרא דהוה אחיד בה יהושע ומשה דהוה אחיד בשמשא לא שמע וישראל בלהו אתחשך נהורא דילהון בגין ההוא רעה דאתדבכת בהו כיון דמחל קודשא בריך הוא הוביהון כדין ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים וגו' דהא ההוא ערב רב אתעבר מגייהו</p>	<p>ועל זה שמע יהושע ולא משה משום שנטלה אותה רעה את אור הלבנה שאחז בה יהושע ומשה שהיה אחוז בשמש לא שמע וכל האור של ישראל כולם נחשך משום אותה רעה שנדבקה בהם כיון שמחל הקדוש ברוך הוא על חטאיהם אז ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אלהם אלה הדברים וגו' שהרי אותו ערב רב העבר מהם.</p>
<p>רבי אלעזר ורבי יוסי הוו יתבי ליליא חד וקא מתעסקי באורייתא עד לא אתפליג ליליא אדהכי קרא נברא בריכו ברכתא²⁶ (אמר ליה רבי אלעזר השתא הוא זמנא דקודשא בריך הוא עאל בגנתא דעדן²⁷ לאשתעשעא עם צדיקיא אמר ליה רבי יוסי אמאי משתעשע קודשא בריך הוא) בכה רבי אלעזר ואמר תא חזי עד השתא קודשא בריך הוא אודעזע תלת מאה ותשעין רקיעין²⁸ ובטש בהו ובכה על הרבן בי מקדשא ואוריד תרין דמעין²⁹ לגו ימא רבא ואדכר לבנוהי מגו בכיה</p>	<p>רבי אלעזר ורבי יוסי היו יושבים לילה אחד ומתעסקים בתורה טרם שנחלק הלילה בין כך קרא הגבר ברכו ברכה (אמר לו רבי אלעזר כעת הוא הזמן שהקדוש ברוך הוא נכנס בגן עדן להשתעשע עם הצדיקים אמר לו רבי יוסי למה משתעשע הקדוש ברוך הוא) בכה רבי אלעזר ואמר בא וראה עד כאן זעזע הקדוש ברוך הוא שלש מאות ותשעים רקיעים והכה בהם ובכה על חרבן בית המקדש והוריד שתי דמעות לתוך הים הגדול ונזכר בבניו מתוך בכיה.</p>
<p>בגין דלתלת סטריין אתפלאג ליליא בתריסר שעתין דהוו רשימין ביה ואי אתוספן שעתין בליליא אינון שעתין דמתוספאן דיממא אינון ולא אתחשיבו מליליא בר תריסר דאינון דילה³⁰ ואינון תריסר אתפלאגו לתלת סטריין³¹ ותלת משריין דמלאכין קדישין אתפלאגו (ס"א אתמנון) באינון תלת סטריין</p>	<p>משום שהלילה נחלק לשלשה צדדים בשתים עשרה שעות שהיו רשומים בו ואם נוספות שעות הלילה אותן שעות שנוספו הן של היום ולא נחשבות מהלילה פרט לשתיים עשרה שהן שלו ואותן שתיים עשרה נחלקות לשלשה צדדים ושלשה מחנות של מלאכים קדושים נחלקו (התמנו) באותם שלשה צדדים.</p>

שהתחבר את הזרין להזדווג יחד), ונפק מסטרא דנוקבא דינא תקיפא דכתיב והאדם ידע את חוה אשתו, (ומזה נעשה ג"כ זווג בהזרין למעלה) ותהר ותלד את קין ולא הוה יכיל עלמא למסבל משום דלא אתבסמת, וחויא תקיפא אטיל בה זוהמא דדינא קשיא, ובג"כ לא הוה יכיל לאתבסמו, וכד נפיק דא קין מסטרא דנוקבא, נפק תקיף קשיא בדינוי קשיא בדינוי, כיון דנפק אתחלשת ואתבסמת. בתר דא אפיקת אחרא בסימא יתיר כו'²⁴. וע' עוד בזה בפ' בראשית (נד ע"א) ובפ' ויקהל (דף קצה ע"ב, ודף רג ע"ב) ופ' אחרי (עט ע"א). והענין בזה הוא כי נודע הוא שכל שורש הקליפות והחיצונים הוא באורות הגבורות, ושם הם נאחזים ויונקים. אמנם כשהגבורות הם נמתקים ומתבסמים בחסדים, אז אדרבה הוא שהם שורפים ומכלים את הקליפות כולם. אבל כשהם לא נמתקו בחסדים, אז נאחזים הקליפות בהם ויונקים מהם, ומתגברים לעשות רע בכל כחם (דע"ה ח"ב קמו ע"ד). ע' עוד (אחרי מות עט ע"א) ופ' נח (סד ע"א) ופ' בשלח (ס סע"ב) ופ' תשא (קצד ע"ב) ויקהל (דף קצה רע"ב ודף רג ע"ב) בלק (קצז ע"א) אד"ז (רצ ע"ב) (דע"ה ח"ב קנה ע"א).

²⁵ משה הוא למעלה בז"א, ולא הגיע לו שום פגם, לכך לא שמע (מ"מ).

²⁶ הנותן לשכוי בינה (מ"מ).

²⁷ פי' זווג יעקב ולאה (מ"מ).

²⁸ כמנין שמ"ם וכמנין שכינה (מ"מ).

²⁹ יט ע"ב (הערת הזהר). הם ש"ך ופ"ר בים החכמה דהיינו מלכות החכמה (רח"ו). לקמן קצו ע"א (לש"ו). ע"י הערה בסוף הספר אות ב'.

³⁰ י"ב אותיות אדנ"י (רח"ו).

³¹ זהר רות כו ע"א (הערת הזהר).

<p>משרייא קדמאה אתמנא בארבע שעותי קמייטא דשירותא דליליא לשבחה למאריהון ומה קאמרי (תהלים כד א) ליהו"ה הארץ ומלאה וגו' כי הוא על ימים יסדה וגו' מי יעלה בהר יהו"ה וגו' נקי כפים ובר לבב וגו' מאי טעמא דא בגין דכד ליליא פריש גדפוי על עלמא כדין כל בני עלמא טעמין טעמא דמותא ונפקי נשמתיהו לסלקא לעילא ואינן מלאכין קיימין וקא אמרי מי יעלה בהר יהו"ה הר יהו"ה דא הר הבית³² מקום קדשו דא עזרת ישראל³³ כנונא דלעילא הכי נמי לתתא</p>	<p>מחנה ראשון ממנה בארבע שעות ראשונות של ראשית הלילה לשבח את אדונם ומה הם אומרים לה' הארץ ומלאה וגו' כי הוא על ימים יסדה וגו' מי יעלה בהר ה' וגו' נקי כפים ובר לבב וגו' למה של זה משום שכאשר הלילה פורש כנפיו על העולם אז כל בני העולם טועמים טעם המות ויוצאת נשמתם לעלות למעלה ואותם מלאכים עומדים ואומרים מי יעלה בהר ה' הר ה' זה הר הבית מקום קדשו זה עזרת ישראל כדוגמא שלמעלה כך גם למטה.</p>
<p>בגין דבכל רקיעא ורקיעא כמה ממנן וכמה סרכין קיימין תמן וכד נשמתין נפקין בעאן לסלקא לעילא ואי לא זכייין אינן דהייז לון לבר ואזלין ושאמין בעלמא ונטלין לון כמה חבילי טהירין ואודעין לון מלין כדיבן ולזמנין מלין דקשוט ממה דאתי לזמן³⁴ קריב כמה דאוקמוה</p>	<p>משום שבכל רקיע ורקיע כמה ממונים וכמה שרים עומדים שם וכשהנשמות יוצאות רוצות לעלות למעלה ואם אינן זוכות דוחים אותן החוצה והולכות ומשוטטות בעולם ולוקחים אותן כמה קבוצות של רוחות ומודיעים להם דברים כוזבים ולפעמים דברי אמת ממה שעתיד לבא בזמן הקרוב כמו שבארוה.</p>
<p>ואינן נשמתין דצדיקייא אזלין ושאמין לעילא ופתחין לון פתחין וסלקין לון לגו ההוא אתר דאקרי הר יהו"ה כנונא דרזא דהר הבית לתתא ומתמן עאלין לגו ההוא אתר דאקרי מקום קדשו דתמן אתהזיין כל נשמתין לקמי מאריהון כנונא דא ההוא אתר דאתחזון ישראל קמי קודשא בריך הוא אתר דאקרי עזרת ישראל בשעתא דנשמתין קיימין תמן כדין הדוה דמאריהון לאתתקנא בהו אתר דאקרי קדש הקדשים³⁵ ותמן רשימין כל עובדיהון וזכוון דלהון³⁶</p>	<p>ואותן נשמות הצדיקים הולכות ומשוטטות למעלה ופותחים להם פתחים ומעלים אותן לתוך אותו מקום שנקרא הר ה' כמו הסוד של הר הבית למטה ומשם נכנסים לתוך אותו מקום שנקרא מקום קדשו ששם נראות כל הנשמות לפני אדונם כמו כן אותו מקום שנראו ישראל לפני הקדוש ברוך הוא המקום שנקרא עזרת ישראל בשעה שהנשמות עומדות שם אזי שמחת רבונם היא לתקן בהם המקום שנקרא קדש הקדשים ושם רושמים את כל מעשיהם וזכויותיהם.</p>
<p>משרייא תניינא אתמנא³⁷ בארבע שעותי אחרנין ולא אמרי שירתא בר תרי שעותי עד דאתפלג ליליא ועאל קודשא בריך הוא בגנתא</p>	<p>מחנה שני ממנה בארבע שעות אחרות ואינם אומרים שירה פרט לשעותי עד שנחלק הלילה ונכנס הקדוש ברוך הוא לגן</p>

³² בריאה (רח"ו).

³³ מלכות כנגד נה"ם (רח"ו).

³⁴ רנב ע"ב (הערת הזהר).

³⁵ רנח ע"ב (הערת הזהר). יסוד דנוק' (רח"ו).

³⁶ בסוד מ"ן (רח"ו).

³⁷ הנה י' כתות מלאכים הם ביצירה והם יונקים מ"ס דבריא' ואראלים הם ממל' דבריא' ולכן הם צועקים על חורבן ב"המק שנאמר (ישעיה לוג ז) הן אראלים צעקו חוצה והם נק' אבלי ציון האומר' בכל לילה (תהלים קלז א) על נהרות בבל וכו' ומיכאל בראש כולם ובזה תבין מאמר זה. כת ב' הנקר' איש"ם ויונקים מיסוד דבריא' ובראשם צפניא"ל כת ג' הם בני אלה"ם ויונקים מנצח דבריא' ובראשם עוזיא"ל כת ה' הם חשמל"ם ויונקי' מת"ת דבריא' כי כבר ידעת כי שם חשמל הוא בת"ת כנזכר בפ' יתרו ובראשם חשמל כת ו' הם תרשישי"ם ויונקים מגבורה דבריא' ובראשם תרשיש כת הז' הם שנאני"ם ויונק' מחסד דבריא' (ישעיה יז יג) ושאוונם כקול מים רבים ובראשם צדקיא"ל כת ח' הם כרובי"ם והם יונקים מבינה דבריא' ובראשם כרוביא"ל הכת הט' הם אופני"ם והם יונקים מחכמה דבריא' ובראשם רפאל כת ה' הם שרפי"ם והם יונקים מכתר דבריא' ובראשם המלאך קדו' יהוא"ל (זהר הרקיע).

עדות.	דעתן
ואלה הם אבלי ציון ואותם שבוכים על חרבן בית המקדש ובתחלת ארבע השעות האמצעיות פותחים ואומרים על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו וגו' ואלה הם שבוכים על נהרות בבל עם ישראל	ואלין אינון אבלי ציון ³⁸ ואינון דבכו על חרבן בי מקדשא ובשירותא דארבע שעתא אמצעיין ³⁹ פתחי ואמרי (תהלים קלז א) על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו וגו' ואלין אינון דבכו על נהרות בבל עמהון דישראל
	קצו/א
ממשמע שכתוב גם בכינו ומנין לנו שבוכים שם שכתוב הן אראלם צעקו חצה מה זה חצה זו בבל משום שכלם לוו את השכינה עד בבל ושם הם בכו עם ישראל ועל זה פותחים בזה ומסימים זכר ה' לבני אדום וגו'.	ממשמע דכתיב ⁴⁰ גם בכינו ומנלן דבכו תמן דכתיב (ישעיה לג ז) הן אראלם צעקו חוצה ⁴¹ מהו חוצה דא בבל בגין דכלהו אוזפוה לשכינה עד בבל ותמן בכו עמהון דישראל ועל דא פתחי בהאי ומסיימי ⁴² זכור יהוה לבני אדום וגו'
ואז מתעורר הקדוש ברוך הוא במעלותיו ומכה ברקיעים כמו שאמרנו ומזדעזעים שנים עשר אלפי עולמות וגועים ובוכים שכתוב (ירמיה כה) ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאג ישאג על נוהו ונזכר בישראל ומוריד שתי	כדין אתער קודשא בריך הוא בדרגוי ⁴³ ובטש ברקיעין ⁴⁴ כדאמרן ואזדעזעו תריסר אלפי עלמין ⁴⁵ וגעי ובכי דכתיב (ירמיה כה ל) יהוה ממרום ישאג ⁴⁶ וממעון ⁴⁷ קדשו ⁴⁸ יתן קולו שאג ישאג על נוהו ואדכר לון לישראל ⁴⁹ ואחית ⁵⁰ תרין דמעין ⁵¹ לגו ימא רבא ⁵² וכדין

³⁸ עי' דע"ה ח"ב מג ע"ב.

³⁹ צמח – נלע"ד דגרסינן דתרי שעתא הפך דברי הרמ"ל שכתב שיש לומר התיקון תמיד קודם חצות (רח"ו).
⁴⁰ כלומר משמעות הכתוב נראה שם בנהרות בבל ישבנו עם ישראל, גם נוסף על השיבה עמהם בכינו עמהם, אמנם אפשר לדחות גם בכינו בחורבן ישבנו גם בכינו קודם בשעת החרבן, לבד בירושלים ממש אמנם מנלן ראייה מוכרחת, אומרו "צעקו וכו'" (אור יקר).

⁴¹ דהיינו חוצה לארץ ישראל (אור יקר).
⁴² ומסיימי בגלות בית שני שהוא גלות אדום, להזכיר לפני הקב"ה ב' גלויות חרבן ב' בתים (אור יקר).
⁴³ מדרגות בבניה, והיא ודאי בעלת הגאולה כאומרו וגאלתיך אנכי, וכתוב אנכי הוא מנחמכם, וכתוב כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות נ' פלאות הם חמשים שערי בינה (אור יקר).
⁴⁴ הם מדרגות הת"ת רקיעים ודאי, וענין בטש שהיא מעוררת אותו גם אל הגאולה וזכירת החרבן (אור יקר).

⁴⁵ הם מחנות שכינה שהיא עומדת על י"ב בקר, ואז בהקבץ כל הענין הזה יחד שהוא סוד היחוד הנהגה מן המקדש ושלשתם מן הכתוב ה' ממרום ישאג" (אור יקר). י"ב הוי"ת (רח"ו).

⁴⁶ היינו מהבינה מרום ודאי, והרי שאגה אחת כאומרו אתער קב"ה בדרגוי (אור יקר).
⁴⁷ מלכות (אור יקר).

⁴⁸ הוא הת"ת קדש ו' קדוש ודאי, או אפשר "מעון קודשו" מלכות, "יתן קולו" הת"ת (אור יקר).
⁴⁹ היאך הם בחברת השכינה מוכנעים בגלות, וכדי שלא יתעורר הדין על ישראל שהם גורמין זה למעלה ולמטה (אור יקר).

⁵⁰ היינו כענין יורדי המרכבה, ועוד להורות שהם נכנסים בעמקי החכמה, שהיא מיוחסת בעמקים. וענין ירידתם הוא, שהם מים מרותחין בעינים העליונים, שהם מקורות הדינים, כאומרו וירא ה' וינאץ. ועינים צהובות באדמימות, הם גורמים השקפה לרעה, כאומרו ארדה נא ואראה, לזה צריך שאותם הדמעות יצטנן חמומן. וכמו שטיפת צונן שחרית, בסוד אברהם בבקר, טובה לעינים מכל קלורין שבעולם, מפני שאותה טיפת צונן, היא טיפת הזרע היורדת מלמעלה למטה, לצנן העינים האדומים, ולתקן ראותם והשגחתם לרחמים, כך עתה שהם טיפות מרותחות צריך לצנן דינם בים הגדול, ים הרחמים, ים החכמה כדפי' (אור יקר).

⁵¹ ב' מדות הדין גבורה הוד (אור יקר). עי' דע"ה ח"ב צג ע"ב הובא בסוף הספר על עמוד קצה ע"ב אות ב.
⁵² בסוד החכמה, ונקראת ימא י"ם ודאי בינה מ"י מ' על י' חכמה י"ם י' על מ', והיא "רבא" דהיינו רב בחכמה גדול בחסד (אור יקר). עי' לעיל קצה ע"ב בראשית ד רע"ב שמות יח ע"א יט סע"א אד"ר קלז ע"ב ושם קמג ע"א (לש"ו).

<p>אתער שלהוביתא חד⁵³ דבסטר צפון⁵⁴ ובטש רוחא⁵⁵ חד דבסטר צפון בההוא שלהוביתא ואזלא ושאטא בעלמא⁵⁶ וההיא שעתא אתפלג ליליא⁵⁷ ושלהוביתא אזלא ובטש בגדפוי דתרנגולא⁵⁸ וקארי כדין קודשא בריך הוא עאל בגנתא דעדן</p>	<p>דמעוה לתוך הים הגדול ואז מתעוררת שלהבת אחת שבצד צפון ומכה רוח אחד שבצד צפון באותה השלהבת והולך ומשוטט בעולם ובאותה שעה נחלק הלילה והשלהבת הולכת ומכה בכנפי התרנגול וקורא אז הקדוש ברוך הוא נכנס לגן עדן.</p>
<p>וקודשא בריך הוא לית ליה נייחא עד דעאל לגנתא דעדן⁵⁹ לאשתעשא בגשמתהון דצדיקייא⁶⁰ וסימן (אסתר ז ד) כי נמכרנו אני ועמי וגו' ויאמר המלך מי הוא זה וגו' והמלך קם בחמתו ממשחה היין אל גנת הביתן וגו'</p>	<p>ולקדוש ברוך הוא אין מנוחה עד שנכנס לגן עדן להשתעשע עם נשמות הצדיקים והסימן כי נמכרנו אני ועמי וגו' (אסתר ז) ויאמר המלך מי הוא זה וגו' והמלך קם בחמתו ממשחה היין אל גנת הביתן וגו'.</p>
<p>בשעתא דקודשא בריך הוא עאל בגנתא דעדן כדין כל אינון אילנין דגנתא⁶¹ וכל אינון גשמתין דצדיקייא פתחי ואמרי (תהלים כד ז) שאו שערים ראשיכם וגו'⁶² מי זה מלך הכבוד וגו'⁶³ שאו שערים ראשיכם גו' ובשעתא דגשמתהון דצדיקייא די בארעא אהדרו לגופייהו כדין אתקיפו בהו כל אינון מלאכין ואמרי (שם קלד א) הנה ברכו את יהוה כל עבדי יהוה</p>	<p>בשעה שנכנס הקדוש ברוך הוא לגן עדן אז כל אותם עצי הגן וכל אותן נשמות הצדיקים פותחים ואומרים שאו שערים ראשיכם וגו' מי זה מלך הכבוד וגו' שאו שערים ראשיכם גו' ובשעה שנשמות הצדיקים שבארץ חוזרות לגופן אז מחזיקים בהם כל אותם מלאכים ואומרים (שם קלד) הנה ברכו את ה' כל עבדי ה'</p>
<p>ואוליפנא דדא משרייא תליתאה קא אמרי דא בארבע שעתו בתרייתא</p>	<p>ולמדנו שזה המחנה השלישי שאומר את זה בארבע השעות האחרונות.</p>
<p>וקאמרי שירתא עד דסליק נהורא דצפרא דכדין משבחין למריהון כל אינון ככביא ומזלי וכל אינון מלאכין עלאין די שלטניהון ביממא כלהו משבחין למאריהון ואמרי שירתא דא הוא דכתיב (איוב לח ז) ברן יחד ככבי בקר ויריעו כל בני אלהים⁶⁴</p>	<p>ואומרים שירה עד שעולה אור הבוקר ואז משבחים את אדונם כל אותם כוכבים ומזלות וכל אותם המלאכים העליונים ששלטונם ביום כולם משבחים את אדונם ואומרים שירה זהו שכתוב "ברן יחד ככבי בוקר ויריעו כל בני אלהים".</p>
<p>בשעתא דשמשא נפיק ביממא ישראל נמלי שירתא לתתא ושמשא לעילא דכתיב (תהלים</p>	<p>בשעה שיוצאת השמש ביום ישראל נוטלים שירה למטה והשמש למעלה</p>

⁵³ היינו מדת המכלות שהיא מדת הלילה הנקשרת בגבורה, והיא נעשת שלהבת קשורה בגחלת הדין החזק הגבורה (אור יקר).

⁵⁴ גבורה שביסוד דנוק' (רח"ו במ"מ).

⁵⁵ רוחא דשבק בה בעלה (רח"ו).

⁵⁶ מתפשט בעולמות (רח"ו).

⁵⁷ מכאן מוכח כדברי הרמ"ל שהבכיה והבעיטה ברקיעין, היא קודם חצותו, ואח"כ איתער שלהוביתא וכו', ואזי הוא חצות לילה אבל לדברי ר' צמח, הרי לא פתחי על נהרות עד שירותא דתרי שעתו, דהיינו אחר חצות ויש לדחוק לפי דעתו, מ"ש וההיא שעתא אתפלג ליליא, אבל הנזכר לעיל קאי, ובא לגלות שהאמת הוא שאפילו פתיחת על נהרות הוא בשירותא דתרי שעתו (מ"מ).

⁵⁸ גבריא (רח"ו).

⁵⁹ יסוד דנוק' דלאה (רח"ו).

⁶⁰ בסוד מ"ן (רח"ו), וכפי זה קב"ה הוא יעקב (מ"מ).

⁶¹ פי' הספירות דלאה (מ"מ).

⁶² שערי ציון (רח"ו), והיינו ציון וירושלים שהם יסוד ומלכות דידה (מ"מ).

⁶³ מיראת מלך זקן וכסיל (רח"ו).

⁶⁴ הכא דריש ליה לשון שירה הפך מ"ש במ"א (מ"מ).

<p>עב ה) ייראוך עם שמש בשעתא דנמיל שמשא בגלגלוי פתח קל נעימותא ואמר שירתא ומאי שירתא קאמרי (שם קה א) הודו ליהו"ה קראו בשמו וגו' (שם ב) שירו לו זמרו לו וגו' וישראל משבחין את הקדוש ברוך הוא ביום עם השמש זהו שכתוב (שם עב) ייראוך עם שמש ואף על גב שהרי בארנו את הפסוק הזה אמר רבי אלעזר אלמלא שבני העולם הם אטומי לב וסתומי עיניים לא יכולים לעמד מקול הנעימה של גלגל השמש כשנוסע (ויוצא) ומשבח לפני הקדוש ברוך הוא.</p>	<p>שכתוב ייראוך עם שמש בשעה שנוסע השמש בגלגליו פותח בקול נעימה ואומר שירה ואיזו שירה אומרים הודו לה' קראו בשמו וגו' שירו לו זמרו לו וגו' וישראל משבחין את הקדוש ברוך הוא ביום עם השמש זהו שכתוב (שם עב) ייראוך עם שמש ואף על גב שהרי בארנו את הפסוק הזה אמר רבי אלעזר אלמלא שבני העולם הם אטומי לב וסתומי עיניים לא יכולים לעמד מקול הנעימה של גלגל השמש כשנוסע (ויוצא) ומשבח לפני הקדוש ברוך הוא.</p>
<p>אדהכי דאתעסקו באורייתא נהר יממא⁶⁶ קמו ואתו לקמיה דרבי שמעון כיון דחמא לון אמר רבי שמעון אלעזר ברי אנת וחברייא אסתומו גרמייכו אלין תלת יומין דלא תפקון לבר בגין דמלאך המות אשתכח במתא ואית ליה רשו לחבלא וכיון דאתייהב ליה רשו לחבלא יכיל לחבלא לכל מאן דאתחזי קמיה</p>	<p>בינתים שהתעסקו בתורה האיר היום קמו והלכו לפני רבי שמעון כיון שראה אותם אמר רבי שמעון אלעזר בני אתה והחברים הסתירו עצמכם שלשת הימים הללו שלא תצאו החוצה כי מלאך המות נמצא בעיר ויש לו רשות להשחית וכיון שנתנה לו רשות להשחית יכול להשחית את כל מי שנראה לפניו.</p>
<p>ותו דבר נש דאתחזי קמיה סליק ואסמי עליה ואדכר חובוי ובעי דינא מקמי קודשא בריך הוא ולא אתעדי מתמן עד דאתדן ההוא בר נש ואתייהב ליה רשו וקטיל ליה</p>	<p>ועוד שאדם שנראה לפניו הוא עולה ומסטיין עליו ומזכיר חטאיו ומבקש דין מלפני הקדוש ברוך הוא ולא אז משם עד שנדון אותו האדם ונתנת לו רשות והורג אותו.</p>
<p>אמר רבי שמעון האלהים רובא דעלמא לא מיתו עד לא מטא זמנייהו בר דלא ידעי לאסתמרא גרמיייהו דהא בשעתא דמיתא אפקי ליה מביתיה לבי קברי מלאך המות אשתכח ביני נשי אמאי ביני נשי דהכי הוא אורחוי⁶⁷ מיומא דפתי לחוה ובגינה גרים מותא לכל עלמא ועל דא (כד) קטיל בר נש וגוברי אשתכחו עם מיתא עאל ביני נשי בארחא ואית ליה רשו למקטל בני נשא ואסתכל באנפייהו בארחא דאתחזיאו קמיה משעתא דמפקי ליה מביתיה לבי קברי עד דאהדרו לביתיהו ובגינהוון גרים מותא לכמה גוברין בעלמא עד לא מטא זמנייהו ועל דא כתיב (משלי יג כג) ויש נספה בלא משפט בגין דסליק ואסטיין ואדכר חובוי דבר נש קמיה קודשא בריך הוא ואתדן על אינון חובין ואסתלק עד לא מטא</p>	<p>אמר רבי שמעון האלהים רב העולם לא מתים טרם מגיע זמנם רק כשלא ידעו לשמר עצמם שהרי בשעה שמוציאים את המת מביתו לבית הקברות מלאך המות נמצא בין הנשים ולמה בין הנשים שכך היא דרכו מיום שפתה את חוה ובגללה גרם מות לכל העולם ועל זה (כאשר) הורג אדם והאנשים נמצאים עם המת ונכנס בין הנשים בדרך. ויש לו רשות להרג בני אדם ומסתכל בפניהם בדרך שנראים לפניו משעה שמוציאים אותו מביתו לבית הקברות עד שחוזרים לביתם ובגללם גורם מות לכמה גברים בעולם טרם שמגיע זמנם ועל זה כתוב ויש נספה בלא משפט משום שעולה ומסטיין ומזכיר חטאיו האדם לפני הקדוש ברוך הוא ונדון על אותם חטאים ומסתלק טרם הגיע זמנו.</p>

⁶⁵ פי' שמצוה להתפלל עם הנץ החמה וזהו יראוך עם שמש אבל ר' אלעזר מפרש שישראל משבחין עם השמש היא למעלה והם למטה (מ"מ).

⁶⁶ הגם שכפי הנראה דברים מועטים כאלו יספיק להם זמן מועט, ודאי שהיו מפרשים כל ענין וענין על פי הקדמותיו ונמשך הזמן עד דנהר יממא (מ"מ).

⁶⁷ רכז ע"א (הערת הזהר).

זמניה	
מאי תקנתיה בשעתא דנמלי מיתא לבי קברי יהדר בר נש	ומה תקנתו בשעה שנוטלים את המת לבית הקברות יחזיר אדם
קצוב	
אנפוי וישבוק לנשי בתר כתפוי ואי אינון מקדמי יהך לאחורא בנין דלא יתחזי עמהון אנפין באנפין ולבתר דמהדרי מבי קברי לא יהדר בההוא ארחא דנשי קיימן ולא יסתכל בהו כלל אלא יסטי בארחא אחרא ובנין דבני נשא לא ידעי ולא מסתכלן דא רובא דעלמא אתדנו בדינא ואסתלקו עד לא מטא זמנייהו	פניו ויעזב את הנשים אחר כתפיו ואם הן מקדימות ילך לאחור כדי שלא יתראה עמהן פנים בפנים ואחר שחוזרים מבית הקברות לא יחזר באותה דרך שעומדות הנשים ולא יסתכל בהן כלל אלא יסטה לדרך אחרת ומשום שבני אדם לא יודעים ולא מתבוננים בזה רב העולם נדונים בדין ומסתלקים טרם הגיע זמנם.
אמר רבי אלעזר אי הכי טב ליה לבר נש דלא יזיף למיתא אמר ליה לא דהא בר נש דאסתמר כהאי גוונא אתחזי לארכא דיומין וכל שכן לעלמא דאתי	אמר רבי אלעזר אם כך טוב לו לאדם שלא ילוה את המת אמר לו לא שהרי אדם שנשמר כמו זה ראוי לאריכות ימים וכל שכן לעולם הבא.
תא חזי לאו למנא אתקיננו קדמאי שופר לאמשכא מיתא מן ביתא לבי קברי אי תימא דעל מיתא ויקרא דיליה לחוד איהו לא ⁶⁸ אלא בנין לאננא על חייא דלא ישרוט עלייהו מלאך המות לאספאה לעילא ויסתמרון מניה	בא וראה לא לחנם תקנו הראשונים שופר למשך מת מהבית לבית הקברות ואם תאמר שעל המת וכבודו לבד זה לא אלא כדי להגן על החיים שלא ישלט עליהם מלאך המות להסטין למעלה וישמרו ממנו.
פתח ואמר ⁶⁹ (במדבר י ט) וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצורר אתכם וגו' ודייקנא על הצר דא מלאך המות ⁷⁰ הצורר אתכם תדיר וקטיל לבני נשא (ואעיקר לון לחייא) ובעי לקטלא אחרנין מאי תקנתיה והרעותם אם בראש השנה דהוא יומא דדינא לעילא ⁷¹ האי מלאך המות נחית לתתא בנין לאשגחא בעובדין דבני נשא ולסלקא לעילא לאספאה לון וישראל ⁷² דידעי דהא מלאך המות נחית לתתא וסליק לעילא בנין למהוי קטיגוריא עלייהו מקדמי בשופר ליבבא עליה ⁷³ דלא יכיל לון ולאננא עלייהו	פתח ואמר וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצורר אתכם וגו' ודיקנו על הצר זה מלאך המות הצורר אתכם תמיד והורג בני אדם (ומציק לחיים) ורוצה להרג אחרים מהי תקנתו והרעתם אם בראש השנה שהוא יום הדין למעלה מלאך המות הזה יורד למטה כדי להשגיח על מעשי בני האדם ולעלות למעלה להסטין עליהם וישראל שיודעים שהרי מלאך המות יורד מטה ועולה למעלה כדי להיות קטגור עליהם מקדמים בשופר ליבב עליו שלא יוכל להם ולהגן עליהם.
וכל שכן בשעתא דעביד דינא וקטיל בני	וכל שכן בשעה שעושה דין והורג בני

⁶⁸ אי תימא דעל מיתא ויקרא דילי' איהו לא. במועד קטן אמרינן למאן דתני שית מאה שופרי משמע דלכבוד המת הוא השופר ואיפשר דהא והא איתא. כי לדחות ס"מ די בשופר א' (מ"מ).

⁶⁹ אלא שקשה לזה בשלמא שופר בעת מצותו יש לו סגולות אלו, אמנם סתם שופר שלא בזמנו היאך ימצא בו סגולה זו, לזה פתח ואמר וכי תבואו וכו', שבכלל מצותו הוא שופר על המת זהו שאמר "ודייקנא על הצר" וכו', ועוד דמכל שכן אתיא (אור יקר).

⁷⁰ השכינה נקרא מלאך הגואל ונקבה דסט"א נקרא שליח של המות (רח"ו).

⁷¹ שאין פעולתו בעצם אלא "נחית לתתא" וכו', וירידתו אינה לפעולה אלא להשגיח (אור יקר).

⁷² צוה קודש אברך הוא שבשביל סבה זו הקלה דהיינו שירד למטה להשגיח בבני אדם כדי להשטין סאור (יקר).

⁷³ כדי שלא יוכל להם וכדפירשנו סודו, כל שכן שראוי לעשות "בשעתא דעביד דינא וקטין בני נשא ואשתכח לתתא", שאין ספק שראוי להריע בשופר שלא ישרוט על ישראל, והיינו (בערך?) [שתי תיבות מטושטשות] כשנתן רשות למשחית שראוי להריעו בתפלה כמו שפירשו במסכת תענית (אור יקר).

<p>נשא ואשתכח לתתא וכל שכנ בשעתא דאזל⁷⁴ לבי קברי ואהדרו מבי קברי דהא בשעתא דנשי נטלי רגלייהו⁷⁵ עם מיתא⁷⁶ איהו נחית ואשתכח קמייהו⁷⁷ דכתיב (משלי ה ה) רגליה יורדות מות יורדות למאן להווא אתר דאקרי מות ועל דא חוה גרמת מותא לכל עלמא רחמנא לשזבינן</p>	<p>אדם ונמצא למטה וכל שכנ בשעה שהולכים לבית הקברות וחוזרים מבית הקברות שהרי בשעה שנשים נוטלות רגליהן עם המת הוא יורד ונמצא לפניהם שכתוב (משלי ה ה) רגליה יורדות מות יורדות לאן לאותו מקום שנקרא מות ועל זה חוה גרמה מות לכל העולם הרחמן יצילנו.</p>
<p>תא חזי כתיב (שם ל ב) כן דרך אשה מנאפת⁷⁸ וגו' והא אוקימנא אבל כן דרך אשה מנאפת דא הוא מלאך המות והכי הוא⁷⁹ והכי אקרי⁸⁰ אכלה ומחתה פיה אוקידת⁸¹ עלמא בשלהובוי וקטלת בני נשא עד לא מטא זמנייהו ואמרה לא פעלתי און דהא דינא בעא עלייהו ואשתכחו בחובין ובדינא קשוט מיתו</p>	<p>בא וראה כתוב (שם ל) כן דרך אשה מנאפת וגו' והרי בארנו אבל כן דרך אשה מנאפת זה מלאך המות וכך הוא וכך נקרא אכלה ומחתה פיה שורפת את העולם בשלהבותיה והורגת בני אדם טרם שהגיע זמנם ואמרה לא פעלתי אול שהרי דין צריך עליהם ונמצאו בחטאים ובדין אמת הם מתו.</p>
<p>בשעתא דעברו ישראל ית עגלא ומיתו כל אינון אוכלוסין הוה מלאך המות אשתכח ביני נשי בגו משרייטא דישראל כיון דאסתכל משה דהא מלאך המות אשתכח ביני נשי ומשרייטא דישראל בינייהו מיד כניש לכל גוברין לחודייהו דהא הוא דכתיב ויקהל משה את כל עדת בני ישראל אלין גוברין דכניש לון⁸² ואפריש לון לחודייהו</p>	<p>בשעה שעשו ישראל את העגל ומתו כל אותם המונים היה מלאך המות נמצא בין הנשים בתוך מחנה ישראל כיון שהסתכל משה שהרי מלאך המות נמצא בין הנשים ומחנה ישראל ביניהם מיד כנס את כל הגברים לבדם זהו שכתוב ויקהל משה את כל עדת בני ישראל אלו הגברים שכנס אותם והפרידם לבדם.</p>
<p>ומלאך המות לא היה נפרד מתוך</p>	<p>ומלאך המות לא היה נפרד מתוך</p>

⁷⁴ שאז אין כחו כל כך ובקל יכולים לדחותו שלא נתן לו רשות והוא הרשה את עצמו כדפירשנו (או ריקר).
⁷⁵ הענין כי כל דברי העולם הזה פרטם וכללם רמז לעולם העליון, וכמו שמעשה הטוב יעורר הטוב, כך מעשה שאינו הגון יעורר שאינו הגון, והנה הזכרים הם מרכבה לתפארת, והנקבות מרבה למלכות, ואברי האשה הם מרכבה לאשה העליונה, ורמז רגליה הם רומזים לסוד הרגלים העליונים המתפשטים בגלות [עליהם] [נעליהם] וסנדליהם אל רגליה יורדות מות, והיינו שיתפשטו ממנעל וסנדל כחות למטה שהם מתלבשים בחצונים, והנה בהתעורר בנקבות התחתונות אלו הרגלים, הם מעוררים סוד הרגלים העליונים, ומה גם היות התעוררותם בעסקי המות הזה שהם גרמו לעולם, שמיד בבואם אל המות ועוקרים רגליהם הרי שתי פעולות לעורר החצוני הזה ולהשליטו, לזה "בשעתא" וכו' (אור יקר).

⁷⁶ שהם שני סבות, האחד "רגלייהו" השני "עם מיתא" (אור יקר).
⁷⁷ ועל זה כווננו בגמרא למה נשים מקדימין אל המת מפני שהם גרמו מותא לעולם, רצו בזה שהם קרובות אל המיתה, והמיתה היא קרובה אליהם, לכך הם מתכנסות אל מקום המת שטבע הענין בדומין, ולא ירד שם על חנם, מפני קשר אשר לו שם שהיא גרמה מיתה, גם עתה אפשר שתגרום מיתה על ידי שיחטא אדם עמה, והכל דרך אחד שזה היה ממש חטא אדם הראשון (או ריקר).

⁷⁸ אשה אחת לכמה בני אדם כל שכנ נשים הרבה לאיש אחד, "כן דרך אשה מנאפת", סוד גדול יש בו שנרמז בדברינו למעלה, ועליו קאמר "והא אוקימנא", אבל מה שראוי להזכירו בלי פחד דא הוא מלאך המות שבאמת הוא אשה מנאפת לילית הרשעה, הנה באמת נואף עם בני אדם ומחטיאם, והיא הזונה (אור יקר).

⁷⁹ נואף (או ריקר).

⁸⁰ אשה זונה, ואותו הפי' האחר לא איקרי הכי ולא איהו הכי אלא על דרך משל (אור יקר).

⁸¹ הענין שעם היות שאינה הורגת אלא בדין גבוה יש חלוק בין דין לדין, הקב"ה דן את האדם לזכות, אפילו יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף, וכדפי' בגמ' שאפילו ימצא חלק א' מכמה חלקים לזכות ראוי שלא ימות, מפני שיצטר פלוני הצדיק ואינו בן עונש או בן יסורים ויאמר פדעהו, וכן אם ראוי שיחיה מפני שעל ידו ימשך זכות ללוני הצדיק יצילהו, וכן אם ראוי להוליד בן צדיק או בת צדקת נשוי לצדיק, וכל זה הם סוד משפט, שמשפט רחמים גורם כל זה, אמנם יש דין אחר כך בשעת רוגז שמשפט הוא מסתלק ואז דנים האסד כפי מציאות עצמו בפרטי מעשיו אם כן נמצא שהוא שורף העולם (אור יקר).

⁸² פי' ג' למה ויקהל היינו מן הנשים (מ"מ).

<p>דאתוקם משכנא דכתיב ויקם משה את המשכן ואפילו בשעתא דנשין הוו מייתין נדבה למשכנא לא הוה מתעדי מבינייהו עד דחמא משה ויהב לגוברין עיטא דלא ייתון בחבורא חדא עמהון ולא יתחזון אנפין באנפין אלא לבתר כתפייהו⁸³ הדא הוא דכתיב ויבאו האנשים על הנשים (נ"א ויבאו האנשים עם הנשים לא כתיב אלא ויבאו על) ויבאו לא כתיב אלא ויבאו⁸⁴ בארחא חדא לא הוו אזלין אלא לבתר כתפייהו בנין דמלאך המות לא אתפרש מבינייהו עד דאתוקם משכנא</p>	<p>הנשים עד שהוקם המשכן שכתוב ויקם משה את המשכן ואפילו בשעה שהנשים היו נותנות נדבה למשכן לא היה סר מביניהם עד שראה משה ונתן לגברים עצה שלא יבאו בחבור אחד עמהם ולא יתראו פנים בפנים אלא אחר כתפיהם וזהו שכתוב ויבאו האנשים על הנשים (ויבאו האנשים על הנשים לא כתוב אלא ויבאו על) ויבאו לא כתוב אלא ויבאו לא היו הולכים בדרך אחת אלא אחר כתפיהן משום שמלאך המות לא נפרד מביניהן עד שהמשכן הוקם.</p>
<p>תא חזי לא אשתכח ביני נשי פחות משבע נשים⁸⁵ ולא פחות מעשר ובארחא באתגליא⁸⁶ בשבע אשתכח ובעי דינא בעשר אסמי לקטלא ובגין דאשתכח בינייהו בארחא באתגליא כתיב ויבאו האנשים על הנשים ואסתמרו כל ההוא יומא כלהו חברייה ואשתדלו באורייתא</p>	<p>בא וראה אינו נמצא בין הנשים פחות משבע נשים ולא פחות מעשר ובדרך בגלוי בשבע הוא נמצא ומבקש דין בעשר הוא מסטין להרג ומשום שנמצא ביניהן בדרך בגלוי כתוב ויבאו האנשים על הנשים ונשמרו כל אותו יום החברים ועסקו בתורה.</p>
<p>פתח רבי שמעון ואמר (בראשית ז א) ויאמר יהו"ה אל נח בא אתה וכל ביתך אל התבה האי קרא אוקימנא אבל תא חזי וכי לא יכיל קודשא בריך הוא לנטרא ליה לנח באתר חד בעלמא דיהא</p>	<p>פתח רבי שמעון ואמר (בראשית ז) ויאמר ה' אל נח בא אתה וכל ביתך אל התבה הרי בארנו הפסוק אבל בא וראה וכי לא יכל הקדוש ברוך הוא לשמר את נח במקום אחד בעולם שיהיה</p>
<p>קצו/א</p>	
<p>מבול בכל עלמא ולא יהא בההוא אתר כמה דכתיב בגדעון (שופטים ו א) ויהי חורב אל הגוה לבדה או לנטרא ליה בארעא דישראל דכתיב בה (יחזקאל כב כד) לא נשמה ביום זעם דלא נחתו עלה מי טופנא⁸⁷</p>	<p>המבול בכל העולם ולא יהיה באותו מקום כמו שכתוב בגדעון (שופטים ו) והי חרב אל הגוה לבדה או לשמר אותו בארץ ישראל שכתוב בה לא גשמה ביום זעם שלא ירדו עליה מי המבול.</p>
<p>אלא כיון דמחבלא נחת לעלמא מאן דלא סגיר גרמיה ואשתכח קמיה באתגליא אתחייב בנפשיה דאיהו קטיל גרמיה מנא לן מלוט דכתיב (בראשית יט י) המלט על נפשך אל תביט אחריו מאי טעמא אל תביט אחריו בגין דמחבלא אזיל בתר כתפוי ואי אהדר</p>	<p>אלא כיון שהמשחית ירד לעולם מי שאינו סוגר את עצמו ונמצא לפניו בגלוי מתחייב בנפשו שהוא הרג את עצמו מנין לנו מלוט שכתוב המלט על נפשך אל תביט אחריו למה אל תביט אחריו משום שהמשחית הולך אחר כתפו ואם מחזיר ראשו ומתבונן בו פנים בפנים יכול להזיק</p>

⁸³ פי' הנשים היו אחורי האנשים ופי' הכתוב ויבאו האנשים קודם הנשים (מ"מ).

⁸⁴ שאז היה פי' כמ"ש אונקלוס, (ויבאו, לה, כב) ומייתן גברייא על נשייא, שפי' שעל מה שהקדימו הנשים להביא הוסיפו האנשים, אבל אם הוא ביאה ולא הבאה מה אכפת לן בהקדמות הביאה לנשים (רמ"ז).

⁸⁵ היינו כנגד היכלות הטומאה שהם ז"ת ואז הוא קטרוג אך אם אין הסכמת ג"ר אין מיתה וז"ש ואין פחות מעשר שהוא הסכמת היכל הז' ג"כ שכולל ג"ר (רח"ו).

⁸⁶ פי' שס"מ נגלה בדרך עם הנשים וז"ש בסמוך ובגין דאשתכח בינייהו באורחא וכו' (מ"מ).

⁸⁷ דע שהרמ"בן ז"ל בפ' התור' כתב וז"ל שאפילו למ"ד לא ירד מבול לארץ ישראל אפ"ה המים נכנסו לה מן הצדדים ולכן כתיב ויכוסו כל ההרים הגבוהים אשר תחת כל השמים ואפילו דא"י וכתב עליו הרב יפה ז"ל ואישתמטתי' להרב סוגייה פ' פרת חטאת שאמר שם לרבי יוחנן דס"ל שלא ירד מבול לא"י מהבלא מתו ש"מ שלא היה בה מים אפילו מהצדדים ע"ש באורך ולשון זה של הזוהר מוכח כדברי הרב יפה (מ"מ).

<p>לז. רישיה ואסתכל ביה אנפינ באנפינ יכיל לנזקא ליה⁸⁸</p>	
<p>ועל דא כתיב (שם ז טז) ויסגור יהו"ה בעדו דלא יתחזי קמי מחבלא ולא ישלוט עליה מלאך המות ועד דהוו טמירין מיתו תליסר גוברין במתא אמר רבי שמעון בריך רחמנא דלא אסתכל בדיוקניכו מלאך המות.</p>	<p>ועל זה כתוב ויסגר ה' בעדו שלא יתראה לפני המשחית ולא ישלט עליו מלאך המות ועד שהיו טמונים מתו שלשה עשר אנשים בעיר אמר רבי שמעון ברוך הרחמן שלא הסתכל בדיוקניכם מלאך המות.</p>
<p>ויקהל משה וגו'⁸⁹ אהדר לון⁹⁰ כמלקדמין עובדא דמשכנא אמר רבי חייא כלא כמה דאתמר⁹¹ ועובדא דמשכנא לא אתעביד⁹² אלא מישראל בלחודייהו ולא מאינן ערב רב בגין דאינן ערב רב אמשיכו ליה⁹³ למלאך המות לנחתא לעלמא כיון דאסתכל משה ביה אשרדי⁹⁴ לאינן ערב רב לבר וכניש לון לישראל בלחודייהו הדא הוא דכתיב ויקהל משה וגו'</p>	<p>ויקהל משה וגו' החזיר להם כמקדם מעשה המשכן אמר רבי חייא הכל כמו שנתבאר ומעשה המשכן לא נעשה כי אם מישראל לבדם ולא מאותם ערב רב משום שאותם ערב רב משכו את מלאך המות לרדת לעולם כיון שהסתכל בו משה זרק החוצה את אותם ערב רב וכנס את ישראל לבדם זהו שכתוב ויקהל משה וגו'.</p>
<p>רבי שמעון פתח (משלי ל ד) מי עלה שמים וירד מי אסף רוח בחפניו מי צרר מים בשמלה מי הקים כל אפסי ארץ מה שמו ומה שם בנו⁹⁵ כי תדע האי קרא הא אוקימנא וכמה סמכין</p>	<p>רבי שמעון פתח (משלי ה) מי עלה שמים וירד מי אסף רוח בחפניו מי צרר מים בשמלה מי הקים כל אפסי ארץ מה שמו ומה שם בנו כי תדע פסוק זה הרי בארנו וכמה עמודים יש בו והכל נאמר על</p>

⁸⁸ בכל אדם רשומים העוונות על מצחו, ויש להם רשות למזיקים, הרואים העוונות על מצחו של אדם, לכן צוה המלאך ללוט ולאשתו ולבנותיו "אל תביט אחריו" (בראשית יט יז), שיש להם רשות להזיק, וכן אירע לאשתו של לוט שהביטה מאחוריה, וראה העוונות על מצחה, והעניש אותה (עמק המלך שט"ז פמ"ד).

⁸⁹ קצה ע"א (הערת הזהר).

⁹⁰ סברתו שמעשה המשכן שנצטווה בפרשת תרומה היה קודם שנעשה מעשה העגל, ועכשיו בפרשתנו שהיה אחר שירד בפעם האחרונה מן ההר ואז חזר לצוותם כבתחילה, וכדקיימא לן מזהירים קודם המעשה ובשעת מעשה (רמ"ז).

⁹¹ ירצה הכל אמת מה שנאמר על פ' זה, בין מ"ש לעיל קצה ע"א דבעא קב"ה למעבד עובדא דמשכנא מכל סטרין במוחא וקליפה וכו', ועיין מה שכתבתי עליו, ובין הנזכר למעלה קצו ע"ב, שמפני העגל חזרה מיתה לעולם ושנתערבה עם הנשים ולכן משה כניש לכל גוברין לחודייהו. ובזה יכון הכל מה שחזר וצוה על מעשה המשכן בשעת מעשה, וגם שנתפרשו בני ישראל לעשותו לאפוקי הערב רב, וגם מ"ש בפ"ו שמשה הקהילם שהיה יכול לומר ויאמר משה אל כל עדת, אלא שהכוונה בעצם וראשונה היתה האנשים מן הנשים, והם עשו כך כמש"ה (לה כב) ויבאו האנשים על הנשים, וכנז"ל (רמ"ז).

⁹² ר"ל שלא מבעיא שבנדבת הזהב ושאר הדברים לא נצטרפו ערב רב, אלא אפילו במלאכת המשכן וכל מעשהו לא נתעסקו כלל ואעפ"י שהיו בהם חכמים, ולכן אמר מאינן ערב רב, פי' שכבר נודע טבעם וחכמתם וכנז"ל קצא ע"א שהיו חכמים גדולים, ואפילו הכי כתוב (לה י) וכל חכם לב בכס, בכס דווקא ולא ערב רב (רמ"ז).

⁹³ הענין הוא כי כוונת החרשין שלהם בעגל היתה לחזק כח זעיר דקליפה שהוא ממש נגדי למקור משה רבינו ע"ה שהוא זעיר הקדוש שבו סוד החיים והטוב, ואלו הרשעים רצו לסתור בניינו ולכן המשיכו מלאך המות, שהוא מושרש בזעיר דקליפה והמשיכו לו כח מלמעלה למטה, ולכן כיון דאסתכל משה ביה, שהוא מנגדו (רמ"ז).

⁹⁴ שערב רב היו אז מעורבים עם ישראל, והבדיל אוכל מתוך פסולת כדי שלא יהיה מונע אל השכינה מלשרות עליהם, ועל כן פתח רבי שמעון מי עלה שמים וגו', שסודו בזעיר דקדושה שבו נכללו ד' יסודות עליונים וכמ"ש לקמן בעבר הדף, והכא איהו רזא דרתיכא עלאה ארבע סטרין דעלמא דאינן יסודי קדמאי דכלא, ועניינם שמים יסוד האש רוח ומים וארץ, ואם תעמיק תמצא שהוא בסדר נקודות ההו"ה, כי השבא הוא בגבורה והוא האש, וחולם רוח ת"ת, וקמץ חסד וכנזכר בזוהר (ויקרא ה יב, במדבר ה כו) וקמץ הכהן, והארץ אין לה נקודה היא ה' אחרונה. ולכן אמר וכלא בקודשא בריך הוא, הוא זעיר, ועיין פרשת יתרו עט ע"ב כי שם כתוב (משלי ל ד) מה שמו, חכמה, ומה שם בנו, ת"ת (רמ"ז).

<p>אית ביה וכלא בקודשא בריך הוא אתמר דאיהו כלא⁹⁶ ואתמר מה שמו ומה שם בנו כי תדע דא קודשא בריך הוא מה שמו יהו"ה⁹⁷ ומה שם בנו ישראל⁹⁸ דכתיב (שמות ד כב) בני בכרי ישראל והא אוקימנא מי עלה שמים הא אוקמוה דא משה דכתיב (שם כד יב) ואל משה אמר עלה אל יהו"ה</p>	<p>הקדוש ברוך הוא שהוא הכל ונאמר מה שמו ומה שם בנו כי תדע זה הקדוש ברוך הוא מה שמו יהו"ה ומה שם בנו ישראל שכתוב בני בכורי ישראל והרי בארנו מי עלה שמים הרי פרשוהו זה משה שכתוב (שם כד) ואל משה אמר עלה את ה'.</p>
<p>דבר אחר מי עלה שמים דא אליהו דכתיב ביה (מ"ב ב יא) ויעל אליהו בסערה השמים וכי היך יכול אליהו לסלקא לשמים והא בלהו שמים לא יכלין למסבל אפילו גרענא כחרדל מגופא דהאי עלמא ואת אמרת ויעל אליהו בסערה השמים</p>	<p>דבר אחר מי עלה שמים זה אליהו שכתוב בו (מלכים ב) ויעל אליהו בסערה השמים וכי איך יכל אליהו לעלות לשמים והרי כל השמים לא יכולים לסבל אפילו גרעין של חרדל מגוף העולם הזה ואתה אומר ויעל אליהו בסערה השמים.</p>
<p>אלא כמה דאת אמר (שמות יט ב) וירד יהו"ה על הר סיני וכתיב (שם כד יח) ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר וכי קודשא בריך הוא דהוה בטורא דסיני וכתיב (שם יז) ומראה כבוד יהו"ה כאש אוכלת בראש ההר איך יכול משה לסלקא לגביה אלא במשה כתיב ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר דעאל גו עננא⁹⁹ כמאן דאתלבש בלבושא הכי נמי אתלבש בעננא ועאל בגויה ובעננא אתקריב לגבי אשא ויכיל למקרב אוף הכי אליהו דכתיב ויעל אליהו בסערה השמים דעאל בההיא סערה¹⁰⁰ ואתלבש ביה בההיא סערה וסליק לעילא</p>	<p>אלא כמו שנאמר וירד ה' על הר סיני וכתוב (שם כב) ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר וכי הקדוש ברוך הוא שהיה בהר סיני וכתוב ומראה כבוד ה' כאש אכלת בראש ההר איך יכל משה לעלות אליו אלא כתוב במשה ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר שנכנס לתוך הענן כמי שמתלבש בלבוש כן גם התלבש בענן ונכנס לתוכו ובענן נקרב לאש ויכל לקרב אף כן אליהו שכתוב ויעל אליהו בסערה השמים שנכנס באותה סערה והתלבש באותה סערה ועלה למעלה.</p>
<p>ורוא אשכחנא בספרא דאדם קדמא¹⁰¹ דאמר באינן תולדות דעלמא רוחא חדא היא דיחות לעלמא בארעא ויתלבש בגופא ואליהו שמייה¹⁰² ובההוא גופא יסתלק ואשתליל מגופיה¹⁰³ וישתאר בסערה וגופא דנהורא אחרא¹⁰⁴ יזדמן ליה למהוי גו מלאכי וכד יחות</p>	<p>וסוד מצאנו בספרו של אדם הראשון שאמר באותן תולדות העולם שתהיה רוח אחת שתדד לעולם לארץ ותתלבש בגוף ושמו אליהו ובאותו גוף יסתלק וישלל מגופו וישאר בסערה וגוף של אור אחר יזדמן לו להיות בתוך המלאכים וכשירד</p>

⁹⁶ עט ע"ב (הערת הזהר).

⁹⁷ פי' אבא (מ"מ).

⁹⁸ פי' זעיר (מ"מ).

⁹⁹ פי' היינו סוד החשמל ועיין בפ' משפטים דף צ"ט ע"א (מ"מ).

¹⁰⁰ פי' שהפשיט גופו החומרי ונתלבש בלבוש סערה כדי שבאמצעות סערה יכול לעלות לשמים וז"ש בסמוך ואשתלל מגופי' ואשתאר בסערה (מ"מ).

¹⁰¹ באליהו הנה נשאר גופו בסערה ואתפשט רוחיה מן גופיה, וכמ"ש בזוה"ק (ויגש רט ע"א) ע"ש, וגופו נשאר בסערה, וכשירוד בעוה"ז הנה חוזר ומתלבש בההוא גופא (דע"ה ח"א נג ע"ב).

¹⁰² עי' בהגר"א בהיכלות פקודי היכל ו' בספר יהל אור דף ל ע"ד ובפרדס שער היכלות פרק יד, ועי' עוד בפרשת אחרי מות סח סע"א ורע"ב ובזו"ח רות כא ע"א ועי' עוד פרשת בראשית מו ע"ב ופרשת ויגש רט ע"א (לש"ו).

¹⁰³ ויתכלל גופיה ההוא דאתלבש וישתאר כו' כן הוא בפרדס שער ההיכלות פרק יג (לש"ו).

¹⁰⁴ פי' הוא חלוקא דרבנן נמצא שג' לבושים היו לו גוף החומר א' ואח"כ הפשיטו ונתלבש בסערה כדי שיוכל לעלות לשמים. שלישי הוא מלבוש העיקרי שהוא חלוקא דרבנן (מ"מ).

<p>יתלבש באותו גוף שישאר באותו העולם ובאותו גוף יתראה למטה ובגוף אחר יתראה למעלה וזהו סוד של מי עלה שמים וירד לא היה אדם שעלה לשמים רוחו וירד אחר כך למטה פרט לאליהו שהוא עלה למעלה וירד למטה.</p>	<p>יתלבש בההוא גופא דישתאר בההוא עלמא¹⁰⁵ ובההוא גופא יתחוי לתתא ובגופא אחרא יתחוי לעילא ודא איהו רוא דמי עלה שמים וירד לא הוה בר נש דסליק לשמיא רוחא דיליה ונחית לבתר לתתא בר אליהו דאיהו סליק לעילא¹⁰⁶ ונחית לתתא¹⁰⁷</p>
<p>דבר אחר מי עלה שמים דא אליהו וירד דא יונה דנחת ליה נונא גו תהומי לעמקי ימא יונה מחילא דאליהו קא אתא¹⁰⁸ אליהו סליק יונה נחית דא שאיל נפשיה למימת ודא שאיל נפשיה למימת ובגין כך אקרי בן אמתי וכתוב (מ"א יז כ) ודבר יהו"ה בפוך אמת</p>	<p>דבר אחר מי עלה שמים זה אליהו וירד זה יונה שהוריד אותו הדג לתוך התהומות לעמקי הים יונה בא מכחו של אליהו אליהו עלה ויונה ירד זה שאל נפשו למות וזה שאל נפשו למות ולכן נקרא בן אמתי וכתוב (מלכים א יז) ודבר ה' בפוך אמת.</p>
<p>מי צרר מים דא אליהו דצריר צרורא דמיא בעלמא ולא נחתו טלא ומטרא דשמיא בשמלה דא אליהו דהוה (נ"א מחי</p>	<p>מי צרר מים זה אליהו שצרר את צרור המים בעולם ולא ירדו טל ומטר משמים בשמלה זה אליהו שהיה (מכה באדרתו) מביא</p>
<p>קצו"ב</p>	
<p>באדרתיה) מייתי אדרתיה למעבד נסין מי אספ רוח בחפניו דא אליהו דאהדר רוחא דבר נש לגו מעוי (אספ כמה דאתמר (מ"ב ה יא) ואספ המצורע)</p>	<p>אדרתו לעשות נסים מי אספ רוח בחפניו זה אליהו שהחזיר רוחו של אדם לתוך מעיו (אספ כמו שנאמר ואספ המצרע).</p>
<p>מי הקים כל אפסי ארץ דא אליהו דלבתר דצרר מים ואומי על (ס"א מטרא) שמיא לבתר אהדר בצלותיה ואוקים כל עלמא ונחית מטרא ואתיהיב מזונא לכלא מה שמו דא אליהו ומה שם בנו דא אליהו מה שמו בד סליק לעילא אליהו ומה שם בנו¹⁰⁹ כד נחית לתתא ואתעביד שליחא למעבד נסין אליהו שמיא</p>	<p>מי הקים כל אפסי ארץ זה אליהו שלאחר שצרר מים ונשבע על (המטר) השמים אחר כך חזר בתפלתו והקים כל העולם והוריד מטר ונתן מזון לכל מה שמו זה אליהו ומה שם בנו זה אליהו מה שמו כשעלה למעלה אליהו ומה שם בנו כשירד למטה ונעשה שליח לעשות נסים אליהו שמו.</p>

¹⁰⁵ פי' גוף החומרי הניח רוחא דבר נש ולפי זה בחפניו היינו בתפילה שנשא כפיו לשמים (מ"מ).

¹⁰⁶ פי' נשמה שהיתה בו מגד (מ"מ).

¹⁰⁷ פי' נשמת בנימין שהית' בו שהיא יורדת לעשות נס לצדיקים (מ"מ). א"נ כד סליק קאי ג"כ על בנימן ונקרא שמו. וכד נחית שמתחלק לכמה ניצוצות נק' בנו (מ"מ).

¹⁰⁸ עי' פדר"א פרק לג ובשוחר טוב סוף מזמור כו ובשער הגלגולים לד סע"ב (לש"ו). עי' דע"ה ח"ב ס ע"ב.

¹⁰⁹ הענין כי המלאך אינו איש שלם אלא חלק איש, כאלו תאמר כאשר יתקבצו כל ששים רבוא מלאכי השרת יעשו צורה שלימה, והקב"ה לא ברא שהמלאכים יהיו פרים ורבים אלא האצילים הספירות כולם יחד אדם והיינו אדם דאצילות וברא הכסא בה נכללו כמה עולמות כדאיתא בפרקי מרכבה, והכל אדם אחד והיינו אדם דבריאה, וכן יצר המלאכים כולם לאין תכלים למספרם וכולם יחד אדם דיצירה, ועשה העולם הזה והגלגלים וכל מעשה בראית ונק' אדם אחד והיינו אדם דעשיה והאדם הזה יש בו דקות ורוחניות כולם, ועל זה נאמר אדם בצלמינו כדמותינו, בו אצילות כולם יחד בו בריאה כולם יחד, בו יצירה כולה יחד, בו עשיה כולה יחד והנה המלאך חלק א' מפרקי אדם דיצירה, ורבע(י) אדם הוא מיכאל, ורבע(י) אדם הוא גבריאל בכל כחות אשר תחת ידו לאין תכלית, ואדם למטה אדם שלם לזה יש בו כח לתת ביסודות כל כח שירצה כמו מי שאמר לשמן וידליק יאמר לחומץ וכן שמש בגבעון דום וכו', וכן כל ניסי אלישע ואליהו ומרע"ה וכל הצדיקים, מהו שאין כן במלאכים אלא יפעלו בפעולה ההיא הנשפעת אליהם, ואם יפעלו פעולה שניה ישתנה שמם מפני שיצטרכו לחזור לקבל, וכפי קבלתם כך פעולתם, כך שמם, מפני שהשם נוטה כפי הקבלה שמקבל מאור עליון לפעול למטה, ולזה אין מלאך א' עושה ב' שליחיות, מפני שיצטרך לעלות אל מדורו ולקבל שפע שני לפעול, ולפעמים לא יתייחס הפעולה ההיא אל האבר ההוא ואל המלאך ההוא לא יכול לפעול, כי לא יקבל מלאך א' כל השמות אלא כפי מה שהוא צדו וכחו ומדת מציאותו וכו' (אור יקר).

<p>דבר אחר מי עלה שמים דא קודשא בריך הוא¹¹⁰ כמה דאוקימנא ורזא דמלה מ"י והא אוקימנא והכא איהו רזא דרתיכא עלאה¹¹¹ ארבע סטרין דעלמא דאינון יסודי קדמאי דכלא וכלהו תליין בהווא אתר עלאה¹¹² דאקרי מ"י כמה דאתמר</p>	<p>דבר אחר מי עלה שמים זה הקדוש ברוך הוא כמו שבארנו וסוד הדבר מ"י והרי בארנו וכאן הוא סוד המרכבה העליונה ארבעה צדדי העולם שהם יסודות ראשונים של הכל וכולם תלויים באותו מקום עליון שנקרא מ"י כמו שנתבאר.</p>
<p>תא הזי כד קיימא שעתא דרעותא קמי קודשא בריך הוא ליחדא רתיכא עלאה (ס"א ברתיכא תתאה) למהוי כלא חד¹¹³ כדין קלא¹¹⁴ נפיק מהווא אתר עלאה קדישא דאקרי שמים¹¹⁵ וכניש כל אלין קדישין דלתתא וכל אינון רברבן קדישין ומשריין עלאין למהוי כלהו זמינין כחדא הדא הוא דכתיב ויקהל משה דא רזא דשמים את כל עדת בני ישראל אלין אינון תריסר משריין עלאין קדישין¹¹⁶</p>	<p>בא וראה כשעמדה שעת רצון לפני הקדוש ברוך הוא ליחד המרכבה העליונה (במרכבה התחתונה) להיות הכל אחד אז יצא קול מאותו מקום עליון קדוש שנקרא שמים וכנס את כל אותם קדושים שלמטה וכל אותם גדולים קדושים ומחנות העליונים להיות כולם מזמנים כאחד זהו שכתוב ויקהל משה זה סוד של שמים את כל עדת בני ישראל אלה הם שנים עשר מחנות עליונים קדושים.</p>
<p>ויאמר אליהם ומאי קאמר זה הדבר וגו' קחו מאתכם תרומה אתתקנו כלכון לסלקא עלייכו ולמיטל עלייכו יקרא דכרסייא קדישא¹¹⁷ לסלקא לעילא¹¹⁸</p>	<p>ויאמר אלהם ומה אמר זה הדבר וגו' קחו מאתכם תרומה התתקנו כלכם להעלות עליכם ולטל עליכם כבוד הכסא הקדוש לעלות למעלה.</p>
<p>אפרישו מנייכו אינון יקריין אינון רברבין עלאין¹¹⁹ לסלקא לההיא תרומה רזא דכרסייא קדישא לאתחברא באבהן (נ"א בבעלה) דהא מטרוניתא לא אתחזי למיתי לבעלה אלא באינון בתולתן עולמתהא¹²⁰ דיותן עמה¹²¹ ומדברין לה עד דמטת לבעלה כמה דאת אמר (תהלים מה טו) בתולות אחריה רעותיה¹²² וגו' וכל כך למה למיתי לאתחברא בבעלה</p>	<p>הפרידו מכם אותם נכבדים אותם גדולים עליונים להעלות את אותה תרומה סוד הכסא הקדוש להתחבר באבות (בבעלה) שהרי המלכה אינה ראויה לבא לבעלה אלא באותן בתולות עלמותיה שיבאו עמה ומנהיגות אותה עד שמגיעה לבעלה כמו שנאמר בתולות אחריה רעותיה וגו' וכל כך למה לבא להתחבר עם בעלה.</p>

¹¹⁰ פי' זעיר שעלה לבינה הנקרא מי וז"ש וכלהו תליין דהיינו חג"תם (מ"מ).

¹¹¹ כג ע"ב (הערת הזהר).

¹¹² פי' חג"תם הנזכר (מ"מ).

¹¹³ פי' לזווג ז"וין יחד שהם חג"תם הנזכר (מ"מ).

¹¹⁴ פי' בינה רומזת לזעיר שרצונה לעשות זווג ז"וין יחד ואז זעיר אומר קחו מאתכם וכו' והוא משה שהוא זעיר (מ"מ).

¹¹⁵ פי' זעיר (מ"מ).

¹¹⁶ י"ב נושא הכסא (רח"ו). ר"ל דהן בני ישראל, י"ב שבטים בני ישראל דלעילא (בהגר"א על תיקו"ז צה ע"ב).

¹¹⁷ פי' מלכות שהיא כסא עליהם (מ"מ).

¹¹⁸ פי' ליחדה עם בעלה וז"ש תחלה כד קיימא שעתא דרעותא קמי קב"ה ליחדא רתיכא עילאה שהם חג"תם שהכוונה היא ליחד מ' עם בעלה (מ"מ).

¹¹⁹ כי אע"פ שיש כמה שרים תחיהם עכ"ז הם הנושאים ולא אחרים (רח"ו).

¹²⁰ עי' לעיל קפט ע"ב (לש"ו). פי' י"ב הנזכר (מ"מ).

¹²¹ והיא משלמת ל"ג (בהגר"א על תיקו"ז צה ע"ג).

¹²² כל צבאיה, והם כל ההיכלות שבבריאה שהם בתולות אחריה רעותיה (כמ"ש בזוה"ק ח"ב קה ע"ב, קיב רע"ב, קפט ע"ב, קצז ע"ב) (דע"ה ח"ב קכא ע"ב).

עמוד 16 |

<p>כל נדיב לבו אליו אינון ארבע משריין עלאיין¹²³ דבכללא דלהון כלילין כל אינון שאר משריין¹²⁴ ואלין אינון דנפקן באבהן עלאין דאקרון נדיבים כמה דאוקמוה¹²⁵ דכתיב (במדבר כא יח) כרוה נדיבי עם אליון אבהן</p>	<p>כל נדיב לבו אלו אותם ארבעה מחנות עליונים שבכללם כלולים כל אותם שאר המחנות ואלה הם שיוצאים באבות העליונים שנקראים נדיבים כמו שבארוה שכתוב כרוה נדיבי העם אלו האבות.</p>
<p>יביאה יביאוה לא כתיב אלא יביאה¹²⁶ ליחדא כלא כחדא וכן יביא לא כתיב אלא יביאה לסלקא לה לגבי בעלה ביקרא כמה דאצטריך את תרומת יהו"ה את לאסנאה כל אינון משריין עלאין אחרניין¹²⁷ לאתחברא כלא כחדא ואינון תריסר בכללא חדא זהב וכסף ונחושת תכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים וערת אילים מאדמים וערת תחשים ועצי שטים ושמן למאר ובשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים אליון אינון תריסר משריין עלאין דכלילין כלהו כחדא בכללא דארבע¹²⁸ דאקרון חיות הקדש כמה דאתמר</p>	<p>יביאה לא כתוב יביאוה אלא יביאה ליחד הכל כאחד וכן לא כתוב יביא אלא יביאה להעלותה לבעלה בכבוד כמו שצריך את תרומת ה' את לרבות כל אותם המחנות העליונים האחרים לחבר הכל כאחד והם שנים עשר בכלל אחד זהב וכסף ונחושת תכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים וערת אילם מאדמים וערת תחשים ועצי שטים ושמן למאור ובשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים אלו הם שנים עשר מחנות עליונים שכלם כלולים כאחד בכלל של ארבעה שנקראו חיות הקדש כמו שנתבאר.</p>
<p>וכלהו אליון סלקין לכרסייא¹²⁹ קדישא¹³⁰ לאעלא¹³¹ לה לעילא לאתחברא בבעלה¹³² בגין למהוי כלא חד¹³³ בגין דישתכח עמה ביקרא עלאה¹³⁴ כדין יתיב מלכא עלאה¹³⁵ על כורסייא קדישא¹³⁶ ואתחברא אתתא בבעלה למהוי כלא חד¹³⁷ וכדין איהו חדוותא דכלא¹³⁸</p>	<p>וכל אלה עולים לכסא הקדוש להעלותו למעלה להתחבר עם בעלה כדי להיות הכל אחד וכדי שימצא עמה בכבוד עליון ואז יושב המלך העליון על הכסא הקדוש ומתחברת אשה עם בעלה להיות הכל אחד ואז היא שמחת הכל.</p>

¹²³ ארגמן (רח"ו). ושיעיר הכתוב ויקהל משה שהוא זעיר את כל עדת בני ישראל שהם י"ב נושאי הכסא ויאמר אליהם קחו מאתכם תרומ' שהיא מ' שאע"פי שיש כמה משריין תחתיהם י"ב הם העיקר ומש"ה כל נדיב לב ר"ל ב"ב עצמם ארבעה הם העיקר שהם ארג"מן שנקראים נדיבים כמו חג"ת שנקראים נדיבים (מ"מ).

¹²⁴ פי' הם שארית הי"ב שנכללים עם ארג"מן (מ"מ).

¹²⁵ ויקרא יט ע"ב כז ע"א קנ ע"א (הערת הזהר).

¹²⁶ פי' לשון יחיד לומר שכולם אחדות אחת וכן יביא לא כתיב אלא יביאה. פי' ה' יתירה לרמוז שמעלים אותה לגבי בעלה מעלה אחר מעלה כדי להתזדווג. וי"מ דמשכתיב יביאה דרשינן לשון ביאה לומר שכוונתינו היא לצורך הזווג שנקרא ביאה (מ"מ).

¹²⁷ פי' אע"פי שאמר הכתוב כל נדיב לב שהם ארג"מן לא יעלה על דעתך ששארית הי"ב אינם נכללים עמהם לכן אמר קרא את לרבות שארית הי"ב שנכללים בד' שהם ארג"מן וז"ש בסמוך אליון תריסר משריין עלאין דכלילין כולהו בחדא (מ"מ).

¹²⁸ כי מיכאל כלול מג' וכן כולם (רח"ו).

¹²⁹ מלכות (רח"ו).

¹³⁰ בבריאה (רח"ו).

¹³¹ לאצילות (רח"ו).

¹³² יחוד (רח"ו).

¹³³ זווג (רח"ו).

¹³⁴ סוד הטיפה הנק' יקר שקיבל גם הוא מלמעלה (רח"ו).

¹³⁵ ז"א (מ"מ).

¹³⁶ מלכות (מ"מ).

¹³⁷ יאהדונה"י (רח"ו).

¹³⁸ גם באריך (רח"ו).

<p>תא חזי הכא שארי לממני¹³⁹ זהב בקדמיתא¹⁴⁰ וכסף לבתר בגין דהאי חשבנא מתתא אבל כד אתי לממני מחושבנא דרתיכא דלעילא שארי לממני מימינא בקדמיתא ולבתר מן שמאלא מנלן דכתיב (חגי ב ח) לי הכסף ולי הזהב כסף בקדמיתא ולבתר הזהב וברתיכא דלתתא שארו משמאלא ולבתר מימינא דכתיב זהב וכסף¹⁴¹ ונחשת זהב בקדמיתא ולבתר כסף</p>	<p>בא וראה כאן מתחיל למנות זהב בראשונה ואחר כך כסף משום שהחשבון הזה מלמטה אבל כשבא למנות מחשבון המרכבה העליונה מתחיל למנות מימין בראשונה ואחר כך משמאל מנין לנו שכתוב לי הכסף ולי הזהב כסף בתחלה ואחר כך הזהב ובמרכבה שלמטה מתחילים משמאל ואחר כך מימין שכתוב זהב וכסף ונחשת זהב בתחלה ואחר כך כסף.</p>
<p>וכל אינון רתיכין אקרונן נדיב לב כל לאכללא כל שאר רתיכין¹⁴² לב מאי לב היינו רזא דכתיב (משלי טו טז) וטוב לב משהתא תמיד ודא איהו לבא¹⁴³ דכלא ודא כרסייא קדישא ועל דא אקרונן</p>	<p>וכל אותן מרכבות נקראות נדיב לב כל לכלל את כל שאר המרכבות לב מה זה לב היינו סוד הכתוב (משלי טו) וטוב לב משהתא תמיד וזהו הלב של הכל וזהו הכסא הקדוש ועל זה נקראים</p>
<p>קצח/א</p>	
<p>לב כל נדיב לב כמה דאוקימנא דארבע משריין אלין כללא דכלהו אקרונן ברזא חדא נדיב לב תרומת יהו"ה דא כרסייא קדישא ובגין דארימו לה לעילא¹⁴⁴ וסלקין לה לעילא¹⁴⁵ אקרי תרומת יהו"ה¹⁴⁶</p>	<p>לב כל נדיב לב כמו שבארנו שארבעת המחנות הללו הכלל של כולם נקראים בסוד אחד נדיב לב תרומת ה' זה הכסא הקדוש ומשום שהרימו אותה למעלה ומעלים אותה למעלה נקראת תרומת ה'.</p>
<p>ועל דא כד חמא יחזקאל רזא דחיות דהוון סלקין לא חמא מהו דסלקין בגין דאיהי סלקא לגבי מלכא עלאה בגניזו¹⁴⁷ בטמירא ביקרא עלאה</p>	<p>ועל זה כשראה יחזקאל סוד החיות שהיו עולות לא ראה מה זה שעולות משום שהיא עולה למלך העליון בסתר ובטמירות בכבוד עליון.</p>
<p>וכל חכם לב בכם אלין אינון שתינ מקוריין¹⁴⁸ דאשקייא עלמא ומנהון אתשקי יבאו אמאי יבאו אלא דייתון למנקט מעם גנזא¹⁴⁹ דחין יבאו ולבתר ויעשו מה דקודשא בריך הוא פקיד לון לאהנאה עלמא¹⁵⁰</p>	<p>וכל חכם לב בכם אלה הם ששים מקורות שמשקים את העולם ומהם הוא משקה יבאו למה יבאו אלא שיבאו לקחת מעם גנזי החיים יבאו ואחר כך ויעשו מה שהקדוש ברוך הוא צוה אותם להנות את העולם.</p>

¹³⁹ פי' במלכות שהיא המשכן (מ"מ).

¹⁴⁰ פי' לפי שהחסדים מתפשטים תחלה בזעיר ואח"כ הגבורות (מ"מ).

¹⁴¹ זה הפך ממ"ש בפי' תרומה והכא חשיב מין עורות לחד ונמצא ג' מחלוקות בדבר מ"ש רש"י. ודברי הזוהר דפי' תרומה דף קל"ה. ומ"ש הכא. ועיין מ"ש שם בתרומה דף קל"ה וקמ"ח ע"א אמר כל הני י"ג אינון כפי' רש"י ז"ל והכא חשיב י"ד מינים (מ"מ).

¹⁴² פי' כל המחנות שתחת ה"ב שכולם נכללים עמהם (מ"מ).

¹⁴³ מלכות יוצאה כנגד הלב (רח"ו).

¹⁴⁴ בבריאה (רח"ו).

¹⁴⁵ באצילות (רח"ו).

¹⁴⁶ אשת המלך (רח"ו).

¹⁴⁷ כנגד חב"ד (רח"ו).

¹⁴⁸ ו"ק דז"א (רח"ו).

¹⁴⁹ יסוד הבינה (רח"ו).

¹⁵⁰ מלכות (רח"ו). ושיעור הכתוב וכל חכם לב בכם שהם ו"ק דזעיר המשפיעים למ' הנקרא לב יבואו דהיינו יקבלו הארה מיסוד דאימא ולבתר ויעשו יתקנו המ' ואע"ג דהא אוקימנא פי' שאז"ל ואת הנפש הם הגרים שהיה מגייר אבל רבי יהודה מפר' ואת הנפש הם העניים שהיה מחזיר נפשם במזונות שנותן להם וכאלו ברא אותם (מ"מ).

<p>קחו מאתכם תרומה ליהוה רבי יהודה פתח (ישעיה נח ז) הלא פרום לרעב לחמך וגו' תא חזי זכאה חולקיה¹⁵¹ דבר נש כד מסכנא אערע לגביה¹⁵² דההוא מסכנא דורונא דקודשא בריך הוא חזי דשדר ליה¹⁵³ מאן דמקבל ליה¹⁵⁴ לההוא דורונא בסבר אנפין זכאה חולקיה</p>	<p>קחו מאתכם תרומה לה' רבי יהודה פתח הלוא פרס לרעב לחמך וגו' בא וראה אשרי חלקו של אדם כשעני פוגש אותו שאותו העני הוא דורון של הקדוש ברוך הוא ששלח אליו מי שמקבל את אותו דורון בסבר פנים אשרי חלקו.</p>
<p>תא חזי מאן דחייס¹⁵⁵ למסכנא ואתיב ליה נפשיה¹⁵⁶ קודשא בריך הוא סליק עליה כאילו הוא ברא לנפשיה ועל דא אברהם דהוה חייס לכל בני עלמא סליק עליה קודשא בריך הוא כאילו הוא ברא לון דכתיב (בראשית יב ה) ואת הנפש אשר עשו בחרן</p>	<p>בא וראה מי שחס על העני ומשיב את נפשו הקדוש ברוך הוא מעלה עליו כאלו הוא ברא את נפשו ועל כן אברהם שהיה חס על כל בני העולם העלה עליו הקדוש ברוך הוא כאלו הוא ברא אותם שכתוב (בראשית יב) ואת הנפש אשר עשו בחרן.</p>
<p>ואף על גב דהא אוקימנא¹⁵⁷ הלא פרום מאי פרום למפרס¹⁵⁸ ליה מפה בנהמא ומזונא למיכל¹⁵⁹ דבר אחר הלא פרום כמה דאת אמר (דניאל ה כח) פרים פריסת וגו' דבעי למפרס פריסין דנהמא קמיה¹⁶⁰ בנין דלא לכסיף ויפרוס קמיה בעינא טבא לחמך לחם לא כתיב אלא לחמך ההוא דילך מממונך ולא דגזילו ולא</p>	<p>ואף על גב שהרי בארנו הלוא פרס מה זה פרס לפרס לו מפה בלחם ומזון לאכול דבר אחר הלוא פרס כמו שנאמר פרס פריסת וגו' שצריך לפרס פרוסות לחם לפניו כדי שלא יתביש ויפרס לפניו בעין טובה לחמך לא כתוב לחם אלא לחמך אותו שהוא שלך מממונך ולא של גזל ולא של עשק ולא של גנבה שאם כך זו אינה</p>

¹⁵¹ הנה היה נראה שהרודף אחר העני היה חשוב מאד יותר מהן הכל, לזה אמר שיותר חשוב הוא (אור יקר).

¹⁵² מפני שכשהוא צריך לרדוף אחריו אין נראה שיהיו מן השמים חפים במצותו אלא שהוא רודף אחר המצוה ומשיג, אמנם שהקדוש ברוך הוא מזמין לו העני, אז נראה שהקדוש ברוך הוא משגר לו דורון (אור יקר).

¹⁵³ והנה העני הזה שהוא בא מאליו ולא רדף אחריו, אפשר שלא יסביר לו פנים כיון שלא בעת התעוררותו אל המצוה נמצא אליו (אור יקר).

¹⁵⁴ מפני שאין העני מגיע עתה לעני בלבד, אלא גם הוא מגיע למשלח הדורון, וטרפו לו באפו, או קבלוהו בפנים עצבות, זה ודאי נוגע בכבוד המשלח (אור יקר).

¹⁵⁵ והנה אחר שהקדוש ברוך הוא מביא לידו אותו נפש שהוא ברא והולך להפסד בריאתו, והוא מרחם עליו (אור יקר).

¹⁵⁶ והעמידו, קיום זה מעלה עליו הכתוב כאלו בראו, והבריאה עיקרה שיהיה בפנים מאירות, ואם זה אינו מאיר פניו אל העני, פניו העצבות פוגמות בריאת הנפש הזאת שנבראת בפנים זעומות ואינה בריאה שלימה, ועתה אני אפשר הענין, שהעני מרכבתו במלכות בסוד פגם הלבנה וחסרונה ועניותה, ואין ספק שלבנה גרמה לו שנולד במיעוט כדפירשו, והעשיר הוא במדרגת התפארת, והחונן על העני מורה על השפעת התפארת במלכות ואלו הן סתמן של דברים, האמנם בהשתתף שם הרצון וסבר פנים יפות, יסתלק האד הזה יותר, שהוא משת באותה האכילה ובאותו השפע שהפשיע התפארת לעני מלכות, הכתר שהוא הרצון והארת הפנים, הם מחכמה אל הבינה, ולזה נמצא שאינו במדרגת התפארת למלכות לבד שאין אצילות ממנו, אלא גם למעלה בשרשים העליונים מקום אצילות המלכות, ולזה ראוי להעלות עליו כאלו בראו דהיינו שהוא שתף כאן מקום אצילות המלכות הנקראת נפש עני, וזהו שאמר "מאן דחייס למסכנא ואתיב" וכו', דהיינו שעל ידי שרחם עליו נתעורר לבבו להשיב נפשו בסבר פנים יפות

¹⁵⁷ בגרים ופליג אהא דהכא (אור יקר).

¹⁵⁸ אינו להשיג המעלה הזאת בתת לו פרוסה, שאין נפש מתיישבת בפרוסה לבד, אלא פריס היינו למפרס ליה מפה, ולחמך אינו לחם לבד אלא מאכלך כל מיני מאכל סעודה שלימה למשיב נפש (אור יקר).

¹⁵⁹ ואז ישיג המעלה, ועדין לא נזכר בכתוב סבר פנים יפות אלא דווקא (בשבת) [השבת] נפש, לענין סבר פנים יפות אמר האחד (אור יקר).

¹⁶⁰ מפני שהעני יתבייש לפרוס לעצמו, ועתה ודאי שהכוונה שיבצע בעין יפה, שאם לא כן טוב שיבצע העני לעצמו, שבושתו גדול בהיות בעל הבית בוצע בפנים זועפים (אור יקר).

<p>דעשק ולא דגנבה דאי הכי לאו זכותא הוא אלא ווי ליה דאתי לאדכרא חובוי¹⁶¹ בנונא דא קחו מאתכם תרומה לארמא ממה דלכון ולא מעשק ולא מגזל ולא מגנבה והא אוקמוה</p>	<p>זכות אלא אוי לו שבא להזכיר את חטאיו כמו כן קחו מאתכם תרומה להרים ממה שהוא שלכם ולא מעשק ולא מגזל ולא מגנבה וכך פרשוהו.</p>
<p>רבי חייא ורבי יצחק ורבי יוסי הוו אזלי בארחה עד דהוו אזלי פגע בהו רבי אבא אמר רבי חייא ודאי שכינתא בהדן כד מטא לגבייהו אמר רבי אבא כתיב (מ"א ח טז) מן היום אשר הוצאתי את עמי את ישראל ממצרים לא בחרתי בעיר מכל שבטי ישראל ואבחר בדוד וגו' לבנות בית להיות שמי שם האי קרא לא רישיה סיפיה ולא סיפיה רישיה דכתיב לא בחרתי בעיר ואבחר בדוד מאי האי עם האי ואבחר בירושלם מבעי ליה</p>	<p>רבי חייא ורבי יצחק ורבי יוסי היו הולכים בדרך עד שהיו הולכים פגש בהם רבי אבא אמר רבי חייא ודאי שכינה עמנו כשהגיע אליהם אמר רבי אבא כתוב (מלכים ב) מן היום אשר הוצאתי את עמי את ישראל ממצרים לא בחרתי בעיר מכל שבטי ישראל ואבחר בדוד וגו' לבנות בית להיות שמי שם פסוק זה אין ראשו סופו ואין סופו ראשו שכתוב לא בחרתי בעיר ואבחר בדוד מה זה עם זה ואבחר בירושלים היה צריך להיות.</p>
<p>אלא כד קודשא בריך הוא אית רעותא קמיה למבני קרתא אסתכל בקדמיתא בההוא רישא דנהיג עמא דקרתא ולבתר בני קרתא ואייתי לעמא ביה הדא הוא דכתיב לא בחרתי בעיר עד דאסתכלנא בדוד למהוי רעיא על ישראל בגין דמתא וכל בני מתא כלהו קיימין ברעיא דנהיג לעמא אי רעיא איהו טבא טב ליה טב למתא טב לעמא ואי רעיא איהו בישא ווי ליה ווי למתא ווי לעמא והשתא אסתכל קודשא בריך הוא בעלמא וסליק ברעותיה למבני ליה ואוקים ברישא לדוד הדא הוא דכתיב ואבחר בדוד עבדי (ס"א ואוקים ברישא דדרא לרבי שמעון¹⁶² וחבריה למיקם קמיה)</p>	<p>אלא כשיש רצון לפני הקדוש ברוך הוא לבנות עיר מסתכל בראשונה באותו הראש שמנהיג את העם של העיר ואחר כך את בני העיר ומביא את העם לשם זהו שכתוב לא בחרתי בעיר עד שהתבוננתי בדוד להיות רועה על ישראל משום שהעיר וכל בני העיר כולם עומדים בזכות הרועה שמנהיג את העם אם הרועה הוא טוב טוב לו טוב לעיר טוב לעם ואם הרועה הוא רע אוי לו אוי לעיר ואוי לעם ועכשיו הסתכל הקדוש ברוך הוא בעולם ועלה ברצונו לבנות אותה והעמיד בראש את דוד זהו שכתוב ואבחר בדוד עבדי (והעמיד בראש הדור את רבי שמעון וחבריו לעמד לפניו).</p>
<p>מלתא חדתא שמענא פתח ואמר (תהלים קמו ה) אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על יהו"ה אלהיו וכי אל יעקב ולא אל אברהם ולא אל יצחק אלא אל יעקב בגין דיעקב לא אתרחיץ באבוהי ולא באמיה כד ערק קמי אחוי ואזל יחידאי בלא ממונא כמה דאת אמר (בראשית לב יא) כי במקלי עברתי את הירדן הזה ואיהו</p>	<p>דבר חדש שמענו פתח ואמר (תהלים קמו) אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על ה' אלהיו וכי אל יעקב ולא אל אברהם ולא אל יצחק אלא אל יעקב משום שיעקב לא בטח באביו ולא באמו כשברח מלפני אחיו והלך יחידי בלי ממון כמו שנאמר (בראשית לב) כי במקלי עברתי את הירדן הזה והוא בטח בקדוש ברוך הוא שכתוב</p>

¹⁶¹ הענין שהגזל וכיוצא הוא צועג חמס על האסד כאומרו כי אבן מקיר תזעק וכפיס מעץ וכו', והיינו סוד סמאל והקליפה המתלבשת בעבירה ההיא, וצועקים פלוני עשה כך וכך, ולפעמים מעבירים העון שלא יקטרג לפני הקדוש ברוך מפני איזה זכות כשר לאדם זה, ואין העון יכול ליכנס ועומד בחוץ מפני שהחצוני נדחה, וכשהאיש הזה עושה צדקה בגזילה וגנבה, הנה הצדקה והמצוה עושה דרך לעצמו ליכנס, מה עושה סמאל והעבירה העשויה באותו ממון שותק, עד שהוא מתלבש בלבוש מצוה, עד שהוא נכנס באותו הלבוש מסתתר להיכל מלך, כיון שהוא פנימה בהיכל מתחיל צועק פלוני גזלני, פלוני עשה בי עבירה, נמצא ממש המצוה שדמה לעשות היו סבה שהזכירוהו לרעה למזכיר עון, ולזה גם כן בכל איזו נדבת ממון לעבודת שמים צריך לעשות משלו, שאלמלא כן מכניס צלם בהיכל ומזכיר עון חס ושלום (אור יקר).

¹⁶² לכן פתח רבי אבא בפ' לא בחרתי בעיר וכו'. כדי להודיע שכח רשב"י. ובזוהר מוגה הגיה וכדין אסתכל קב"ה בעלמא וכו' ואוקים ברישא לדוד הה"ד ואבחר בדוד עבדי מלתא חדתא וכו' על"ל. ור"ל שרבי אבא מסיים בענין דוד שהתחיל. ומה שנל"ע הוא מה שכתבנו ואין צריך הג"ה (מ"מ).

<p>אתרחיץ ביה בקודשא בריך הוא דכתיב (שם כח כ) אם יהיה אלהים עמדי ושמרני וגו' וכלא שאיל מקמיה דקודשא בריך הוא ויהב ליה</p>	<p>(שם כח) אם יהיה אלהים עמדי ושמרני וגו' והכל שאל מלפני הקדוש ברוך הוא ונתן לו.</p>
<p>שברו על יהו"ה אלהיו שברו ולא אמר תקותו ולא בטחונו אלא שברו אל תקרי שברו¹⁶³ אלא שברו¹⁶⁴ דניחא להו לצדיקייא לתברא גרמייהו ולא תברא תבירו על תבירו וכלא על יהו"ה אלהיו כמה דאת אמר (תהלים מד כג) כי עליך הורגנו כל</p>	<p>שברו על ה' אלהיו שברו ולא אמר תקותו ולא בטחונו אלא שברו אל תקרי שברו אלא שברו שנוח לצדיקים לשבר את עצמם ולהשבר שבר על שבר והכל על ה' אלהיו כמו שנאמר כי עליך הרגנו כל</p>
<p>קצח/ב</p>	
<p>היום (תהלים סט ח) כי עליך נשאנו חרפה¹⁶⁵</p>	<p>היום כי עליך נשאנו חרפה.</p>
<p>כגוונא דיעקב דכתיב (בראשית מב א) וירא יעקב כי יש שבר במצרים דהא תבירו דגלותא חמא דהוה ליה במצרים ושוו תוקפיה בקודשא בריך הוא ובנוי דיעקב סבלו תבירו דגלותא ולא אשתנו מנו רוא דמהימנותא דאבהתהון ושמא דקודשא בריך הוא הוה בגלותא רגילא בפומייהו</p>	<p>כמו שיעקב שכתוב וירא יעקב כי יש שבר במצרים שהרי שברון הגלות ראה שהיה לו במצרים ושם חזקו בקדוש ברוך הוא ובני יעקב סבלו את שבר הגלות ולא השתנו מתוך סוד האמונה של אבותיהם ושמו של הקדוש ברוך הוא היה רגיל בגלות בפיהם.</p>
<p>ועל דא כתיב במשה (שמות ג יג) ואמרו לי' מה' שמו' מה' מה' בגין דהוון ידעי ליה ולא אנשו ליה לעלמין וסבלו תבירו דגלותא על קודשא בריך הוא ובגין כך זכי לפורקנין ולנסין ולאתוון סגיאין</p>	<p>ועל זה כתוב במשה ואמרו לי' מה' שמו' מה' משום שהיו מכירים אותו ולא שכחוהו לעולמים וסבלו את שבר הגלות על הקדוש ברוך הוא ולכן זוכים לגאלות ולנסים ולאותות רבים.</p>
<p>ואתון קדישיין עליונין דסבלין תבירו דגופא מאתר לאתר על קודשא בריך הוא על אחת כמה וכמה דזכאין אתון למעבד לכו נסין ופורקנין ותוכון לחיי עלמא דאתי אזלו בלהו כחדא</p>	<p>ואתם קדושים עליונים שסובלים את שבר הגוף ממקום למקום על הקדוש ברוך הוא על אחת כמה וכמה שזכאים אתם לעשות לכם נסים ופרקן ושתזכו לחיי העולם הבא הלכו כולם כאחד.</p>
<p>פתח ואמר קחו מאתכם תרומה ליהו"ה כל נדיב לבו יביאה וגו' תא הוי בשעתא דבר נש שוי רעותיה לגבי פולחנא דמאריה ההוא רעותא סליק בקדמיתא על לבא דאיהו קיומא ויסודא דכל גופא לבתר סליק ההוא רעותא טבא על כל שייפי גופא ורעותא דכל שייפי גופא ורעותא דלבא מתחבראן כחדא ואינון משכינ עליהו זיהרא דשכינתא לדיירא עמהון וההוא בר נש איהו חולקא דקודשא בריך הוא הוי הדא הוא דכתיב קחו מאתכם תרומה</p>	<p>פתח ואמר קחו מאתכם תרומה לה' כל נדיב לבו יביאה וגו' בא וראה בשעה שאדם שם רצונו לעבודת רבונו אותו רצון עולה בראשונה על הלב שהוא קיום ויסוד של כל הגוף אחר כך עולה אותו רצון טוב על כל אברי הגוף ורצונו של כל אברי הגוף ורצון הלב מתחברים כאחד והם מושכים עליהם את זהר השכינה לדור עמהם ואותו אדם הנו חלקו של הקדוש ברוך הוא זהו שכתוב קחו מאתכם תרומה מאתכם היתה המשכה לקבל עליכם אותה</p>

¹⁶³ בשין שמאלית אלא בשין ימנית (הערת הזהר).

¹⁶⁴ כתב בס' א"י שר"ל אל תקרי שברו לשון בטחון שהוא בש"ן שמאלית אלא שברו לשון שברון בש"ן ימנית (מ"מ).

¹⁶⁵ ע"ד לשון המקרא (הערת הזהר).

¹⁶⁶ ס"ת הו"ה (רח"ו).

<p>מאתכם הוה אמשכותא לקבלא עלייכו ההיא תרומה למהוי חולקא ליהויה</p>	<p>תרומה להיות חלק לה'.</p>
<p>ואי תימא דלאו ברשותיה דבר נש קיימא מלה תא חזי מה כתיב כל נדיב לבו יביאה את תרומת יהויה כל נדיב לבו ודאי מאן דיתרעי לביה ימשיך לה לשכינתא לגביה הדא הוא דכתיב יביאה אף על גב דאיהי באסתלקותא לעילא יביאה מאתר עלאה לאמשכא לדירא עמיה</p>	<p>ואם תאמר שלא ברשות האדם עומד הדבר בא וראה מה כתוב כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה' כל נדיב לבו ודאי מי שיתרצה לבו ימשיך את השכינה אליו זהו שכתוב יביאה אף על גב שהיא בעליה למעלה יביאה ממקום עליון למשך אותה לדור עמו.</p>
<p>וכד תיתי לאשראה עמיה כמה ברכאן וכמה עתרא תיתי עמה הדא הוא דכתיב זהב וכסף ונחשת לא יחסר ליה כל עתרא דעלמא דא לשאר בני עלמא אבל אתון קדישין עליונין קחו מאתכם¹⁶⁷ תרומה ליהויה אמר רבי הייא מאן דשרי לארמא הוא ירים¹⁶⁸</p>	<p>וכשתבא לשרות עמו כמה ברכות וכמה עשר תביא עמה זהו שכתוב זהב וכסף ונחשת לא חסר לו כל עשר העולם זה לשאר בני העולם אבל אתם קדושים עליונים קחו מאתכם תרומה לה' אמר רבי חייא מי שהתחיל להרים הוא שירים.</p>
<p>פתח רבי אבא ואמר (יונה ב יא) ויאמר יהויה לדג וגו'¹⁶⁹ וכי באן אתר¹⁷⁰ אמר ליה אלא בשעתא¹⁷¹ דברא קודשא בריך הוא עלמא¹⁷² בעובדא דבראשית ביומא חמישאה ברא נוני ימא כדין פקיד ואמר¹⁷³ דיהא זמין חד נונא למבלע ליונה ויהא במעוי תלתא יומין ותלת לילון ולבתר דירמי ליה לבר</p>	<p>פתח רבי אבא ואמר (יונה ב) ויאמר ה' לדג וגו' וכי באיזה מקום אמר לו אלא בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את העולם במעשה בראשית ביום החמישי ברא את דגי הים ואז צוה ואמר שיהיה מזמן דג אחד לבלע את יונה ויהיה במעיו שלשה ימים ושלשה לילות ואחר כך ישליכנו בחוץ.</p>
<p>ולא דא בלחודוי אלא כל מה דעבד קודשא בריך הוא בעובדא דבראשית בכלא אתני</p>	<p>ולא זה לבדו אלא כל מה שעשה הקדוש ברוך הוא במעשה בראשית בכל התנה עמו ביום הראשון ברא שמים התנה</p>

¹⁶⁷ כבר היא שורה עמכם וצריך שתקחוה מאתכם ותרימו לה' (רח"ו).

¹⁶⁸ ר' אבא שפתח בתורה תחלה יאמר (אור יקר). כי ע"י עסק התורה מעורר מ"ן (רח"ו).

¹⁶⁹ פי' דמדלא כתיב ויאמר ה' לדג הקא את יונה נראה דכבר קדמה האמירה, ולכן שואל באן אתר. ותירץ דהוא דקדמה האמירה בששת ימי בראשית (רמ"ז).

¹⁷⁰ דקדק כן ממה שלא אמר ויאמר ה' לדג תקח את יונה אלא ויאמר ה' לדג ויקרח, משמע שאמירה זו היתה מקודם (אור יקר).

¹⁷¹ נצטרך לפרש ענין זה, מפני שבריאית עולם דהיינו סוד הטבע עולה בשם אלהי"ם, דהיינו ל"ב נתיבות חכמה שהם חותמין בשש טבעו"ת, שהם שש קצוות נעלמות בסוד בראשית ברא שית, דהיינו בסוד נתיב לא ידעו עיט, הוא נתיב ראש לכל הנתיבות כדפירשנו בספ"ר בסוד הדעת שער מהות והנהגה, והנה נ"ס הוא ביסוד, פלא בתפארת, כאומרו נורא תהלות עולה פלא, והנה עתה יקשה היאך הטבע שהוא חתום וטבוע מסוד החכמה בל"ב נתיבותיה, יוכל הצדיק שהוא היסוד, או הנביא שהוא מנצח והוד, או החסיד שהוא בחסד, או הגבור שהוא כובש את יצרו מצד הגבורה, או מארי תורה שהוא מתפארת, לשנות הטבע שהוא מהמדות העליונות ייחוד חכמה ובינה (אור יקר).

¹⁷² חכמה כשהמציא ההויות בבינה בעובדא דבראשית, שהוא סוד ל"ב נתיבות חכמה אל הבינה, דהיינו "בראשית" חכמה, "עובדא" בינה, התנה הקדוש ברוך הוא בכל מעשה בראשית, היינו שהטביע בטבע כח לדבר ותמורתו, והטבע הוא הקיים תמיד, ותמורתו בשם לפלוני ולפלוני ישתנה כך וכך, וכמו שבא הטבע בשיעור ומדה, בא שינוי הטבע בשיעור ומדה, והכל בסוד השש קצוות עצמם, שאין יום משנה טבע יום חבירו, המשל בה יום ראשון חסד, אין גבורה משנה טבעה וטבועה, וכן גבורה אין חסד משנה טבועה, בענין שביום ויום ביומו ממש משנה מצד עצמו לא מצד חבירו, אפילו ששני הימים הם ימי בראשית שש טבעות החכמה, אין טבעת אחד משנה מה שחתם חבירו, וזהו שדקדק בכל שמועה זו ביומא כך וכך וביומא כך וכך כלומר דבר יום ביומו, ולא עוד אלא נתיב בנתיבו (אור יקר).

¹⁷³ ממש בנתיב בריאתם היתה שינוי מציאותם, מצד היות בנתיב כח השוה לדבר ותמורתו, ובפנים האחדים ברא הבריאה, ובפנים השניים נתן בו כח להשתנות (אור יקר).

<p>עמיה ביומא קדמאה ברא שמיא אתני עמהון דיסליק לאליהו¹⁷⁴ השמימה בגו סערה וכן הוה דכתיב (מ"ב ב יא) ויעל אליהו בסערה השמים בהווא יומא ברא נהורא¹⁷⁵ ואתני עמיה דיחשיך לשמשא במצרים תלתא יומין דכתיב (שמות י כב) ויהי חשך אפלה בכל ארץ מצרים שלשת ימים</p>	<p>עמם שיעלו את אליהו השמימה בתוך סערה וכך היה שכתוב (מלכים ב) ויעל אליהו בסערה השמים באותו יום ברא את האור והתנה עמו שיחשיך לשמש במצרים שלשה ימים שכתוב ויהי חשך אפלה בכל ארץ מצרים שלשת ימים.</p>
<p>ביומא תניינא ברא רקיעא דיהא מפריש בין מיא למיא כדכתיב (בראשית א ו) ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים¹⁷⁶ ויהי מבדיל בין מים למים ואתני עמהון קודשא בריך הוא דמיא יהון מפרישין לישראל בין טומאה לטהרה לאתדכאה בהו וכך הוה</p>	<p>ביום השני ברא את הרקיע שיהיה מפריד בין מים למים ככתוב ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים והתנה עמהם הקדוש ברוך הוא שהמים יהיו מפרידים לישראל בין טמאה וטהרה להטהר בהם וכך היה.</p>
<p>ביומא תליתאה אפיק ארעא מגו מיא ואכניש למיא ועבדי מההוא כנישו דאתכנשו לאתר חד ימא ואתני בימא למעבר לישראל¹⁷⁷ בגויה ביבשתא ולמטבע למצראי וכך הוה דכתיב (שמות יד כז) וישב הים לפנות בקר לאיתנו אל תקרי לאיתנו אלא לתנאו למה דאתני עמיה קודשא בריך הוא בעובדא דבראשית תו אתני בארעא דתפתח ית פומהא במחלקותא דקרח ותבלע לקרח ולכל כנישתיה וכך הוה דכתיב (במדבר טז לב) ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת קרח</p>	<p>ביום השלישי הוציא ארץ מתוך הים וכנס את המים ועשה מאותו קבוץ שהתכנסו למקום אחד את הים והתנה עם הים להעביר את ישראל בתוכו ביבשה ולהטביע את המצרים וכך היה שכתוב וישב הים לפנות בוקר לאיתנו אל תקרי לאיתנו אלא לתנאו למה שהתנה עמו הקדוש ברוך הוא במעשה בראשית עוד התנה עם הארץ שתפתח את פיה במחלוקתו של קרח ותבלע את קרח ואת כל עדתו וכך היה שכתוב (במדבר טז) ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת קרח.</p>
<p>ביומא רביעאה ברא שמשא וסיהרא דכתיב (בראשית א יד) יהי מארת ברקיע השמים ואתני עם שמשא למהוי קאים בפלגו שמיא ביומי דיהושע</p>	<p>ביום הרביעי ברא שמש ולבנה שכתוב יהי מארת ברקיע השמים והתנה עם השמש להיות עומדת בחצי השמים בימי יהושע</p>
<p>קצמ/א</p>	

¹⁷⁴ וכיוצא לכל נתיב ונתיב יום ביומו, והיינו טעם הנסים, והנה ב' פני הנתיב הם שיש לנתיבות פנים מדצה ת"ת הנקרא ל"ב ומצד המלכות הנקרא כבו, ומצד פני החכמה הנקראים יהו"ה ומצד הבינה נקראים אלהים, וחוזרים ומתפשטין ומצד הת"ת נקראים יהו"ה, ומצד המלכות נקראים אלה"ם דהיינו הטבע כדפי', ופנים הנגלים המשתמשים בהם כל אדם הם פני הנתיבות הנקראות בשם אלהים הנגלים בשם אדני' אמנם פנים הנסתרים לנתיבות שהם שם יהו"ה בהם יעשה נס מצד היסוד, ופלא מצד הת"ת, וזה אינו מושג אלא לקדושים אשר בארץ שהם רשאים להשתמש בזכר העליון (אור יקר). פי' מדלא קאמר ויעל ה' את אליהו אלא ייחסו לו כדבר טבעי, וזה היה מכח התנאי (רמ"ז).

¹⁷⁵ אין להקשות עם השמש שהרי אור של יום א' נגנז. וקשה שגם אור השמש מושפע בכל יום מהאור שלמעלה כדאיתא במדרש רבא בהעלותך (טו, ט) עיי"ש. ובזה אין צריך להגיה ברא חשוכא כיש גורסים (רמ"ז).

¹⁷⁶ ע' תרומה (קמט ע"ב) וויקהל (קצח ע"ב), וכן הוא בתיקונים בכ"מ, בסוף תיקון ל' (פג ע"ב) ויהי מבדיל בין מים למים, בין מים דדכיו דטהרה כו' ובין מים דמסאבו כו', ועלייהו אתמר לא יהיה לך אלהים אחרים כו', וכן בתיקון מ' (צ ע"א) בין מיין מתיקין לבין מיין מירין כו' ע"ש, וכן בסוף תיקון ס"ז (קיד ע"א) בין מי דכיא למי נדה ע"ש, וכן בתיקון ע' (קמ ע"א) סמוך לתחילתו היכלא תניינא כו', ע"ש ובהגר"א (דע"ה ח"ב סה ע"ד).

¹⁷⁷ פי' שמיד אחר עבור ישראל יותכו המים שהיו מתעלים ויטביעו את המצרים. ובהכי אמר שם שבמהירות שוב הים לאיתנו שב אל קיום תנאו (רמ"ז).

<p>דכתיב (יהושע י יג) ויעמוד השמש בחצי השמים אתני בככביא למעבד קרבא בסיסרא דכתיב (שופטים ה ב) הכוכבים ממסלותם נלחמו עם סיסרא</p>	<p>שכתוב ויעמד השמש בחצי השמים התנה עם הכוכבים לעשות קרב עם סיסרא שכתוב הכוכבים ממסלותם נלחמו עם סיסרא.</p>
<p>ביומא חמישי ברא נוני ימא ועופי דשמיא אתני בעופי למיזן עורבים לאליהו בזמנא דעצר לשמיא דכתיב (מ"א יז ד) ואת העורבים צויתי לכלכלך שם צויתי דייקא ואתני בנונא ימא לאזדמנא נונא חד למבלע ליה ליונה ולאשדאה ליה לבר</p>	<p>ביום החמישי ברא את דגי הים ועופות השמים התנה עם העופות שהעורבים יזונו את אליהו בזמן שעצר את השמים שכתוב ואת הערבים צויתי לכלכלך שם צויתי דווקא והתנה עם דגי הים להזמין דג אחד שיבלע את יונה ולזרק אותו החוצה.</p>
<p>ביומא שתיתאה ברא לאדם ואתני עמיה דתפוק מניה אתתא דתיזון לאליהו דכתיב (שם ט) הנה צויתי שם אשה אלמנה לכלכלך הנה צויתי מיומא דאתברי עלמא וכן בכל עובדא ועובדא דאתחדש בעלמא¹⁷⁸ קודשא בריך הוא פקיד ההוא עובדא מיומא דאתברי עלמא אופ הכא ויאמר יהו"ה לדג ויאמר משית יומין דבראשית קאמר ליה</p>	<p>ביום הששי ברא את האדם והתנה עמו שתצא ממנו אשה שתזון את אליהו שנאמר הנה צויתי שם אשה אלמנה לכלכלך הנה צויתי מיום שנברא העולם וכך בכל מעשה ומעשה שהתחדש בעולם הקדוש ברוך הוא צוה את אותו מעשה מיום שנברא האדם אף כאן ויאמר ה' לדג ויאמר מששת ימי בראשית אמר לו.</p>
<p>הכא אית לן סמך בעלמא על עובדין דבני נשא בהאי עלמא</p>	<p>כאן יש לנו סמך העולם על מעשי בני אדם בעולם הזה</p>
<p>יונה דנחת לספינה דא איהי נשמתא¹⁷⁹ דבר נש דנחתא להאי עלמא למהוי בגופא דבר נש אמאי אתקרי יונה בגין דכיון דאשתתפת בגופא כדין איהי יונה בהאי עלמא כמה דאתמר (ויקרא כה יז) ולא תונו איש את עמיתו וכדין בר נש אזיל בהאי עלמא כספינה בגו ימא רבא דחשיבת לאתברא כמה דאת אמר (יונה א ד) והאניה חשבה להשבר</p>	<p>יונה שירד לספינה זוהי נשמת האדם שיורדת לעולם הזה להיות בגוף האדם למה נקראת יונה משום שכיון שמשתתפת בגוף אזי היא יונה בעולם הזה כמו שנאמר ולא תונו איש את עמיתו ואז האדם הולך בעולם הזה כמו ספינה בתוך הים הגדול שמחשבת להשבר כמו שנאמר והאניה חשבה להשבר.</p>
<p>ובר נש כד איהו בהאי עלמא חטי וחשיב דערק מקמי מאריה ולא אשגח בההוא עלמא וכדין אמיל קודשא בריך הוא רוח סערה תקיפא דא איהי גזירת דינא דקיימא תדיר קמי קודשא בריך הוא ובעאת דינא דבר נש מקמיה¹⁸⁰ ודא איהו דקא מטי לספינה¹⁸¹ ואדכר חובי דבר נש לאתפסא ליה</p>	<p>ואדם כשהוא חוטא בעולם הזה וחושב שבורח מלפני אדונו ולא שם לב לאותו העולם ואז מטיל הקדוש ברוך הוא רוח סערה חזקה זוהי גזרת הדין שעומדת תמיד לפני הקדוש ברוך הוא ומבקשת את דין האדם מלפניו וזוהי שמטה את הספינה ומזכירה את חטאי האדם לתפס אותו.</p>

¹⁷⁸ עי' כללים ח"א ענף ג' אות א'.

¹⁷⁹ פי' יונה היא הנשמה כדמפ' והספינה היא הגוף והים הוא עו"הז (מ"מ).

¹⁸⁰ ואז הקדוש ברוך הוא גוזר עליו יסורין על ידו (אור יקר).

¹⁸¹ כלומר גורם דין לאדם למעלה להלשין ולמטה לקיים הדין, עד שהגיע האדם בחוליו ויסוריו והאניה חשבה להשבר כדפירשנו לעיל (אור יקר).

<p>כיון דאתפס בר נש על ידא דההיא סערה בבי מרעיה¹⁸² מה כתיב ויונה ירד אל ירכתי הספינה וישכב וירדם אף על גב דבר נש בבי מרעיה נשמתא לא אתערת לאתבא קמי מאריה למפרק חובוי מה כתיב ויקרב אליו רב החובל מאן רב החובל דא יצר טוב¹⁸³ דאיהו מנהיג כלא ויאמר לו מה לך נרדם קום קרא אל אלהיך¹⁸⁴ וגו' לאו שעתא הוא למדמך דהא סלקין לך לדינא על כל מה דעברת בהאי עלמא טוב מחובך</p>	<p>כיון שנתפס אדם על ידי אותה סערה בבית חליו מה כתוב ויונה ירד אל ירכתי הספינה וישכב וירדם אף על גב שאדם בבית חליו הנשמה לא מתעוררת לשוב לפני אדונה ולפדות את חטאיו מה כתוב ויקרב אליו רב החבל מי זה רב החובל זה יצר טוב שמנהיג את הכל ויאמר לו מה לך נרדם קום קרא אל אלהיך וגו' אין השעה לישן שהרי מעלים אותך לדין על כל מה שעשית בעולם הזה שוב מחטאך.</p>
<p>אסתכל במלין אלין ותוב למארך מה מלאכתך דאת עסקת בה בהאי עלמא ואודי עלה קמי מארך ומאין תבא אסתכל מאין באת מטפה סרוחה ולא תתנאי קמיה מה ארצך אסתכל דהא מארעא אתבריאת ולארעא תיתוב ואי מזה עם אתה אסתכל אי אית לך זכו דאבהן דיגין עלך</p>	<p>התבונן בדברים הללו ושוב לאדונך מה מלאכתך שאתה עסקת בה בעולם הזה והודה עליה לפני רבונך ומאין תבוא הסתכל מאין באת מטפה סרוחה ואל תתגאה לפניו מה ארצך הסתכל שהרי מהארץ נבראת ולארץ תשוב ואי מזה עם אתה הסתכל אם יש לך זכות אבות שתגן עליך.</p>
<p>כיון דסלקין ליה לדינא בבי דינא דלעילא ההיא סערה¹⁸⁵ דאיהי גזרת דינא¹⁸⁶ דסעיר</p>	<p>כיון שמעלים אותו לדין בבית דין של מעלה אותה סערה שהיא גזרת</p>

¹⁸² והנה הנשמה היא שקועה בחומר, והנה בהיות הנשמה גוברת, לצדיקים היא על ראשו אחוזה לשכינה, לבנוניים ירדה מראשו בין שתי זרועותיו, ולזה החכם עיניו בראשו, והבינוני לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו, לרשע שוכב מרגלותיו שהשכיבה לעפר במעשיו הרעים, והיינו ויונה ירד אל ירכתי הספינה, ועלתה חלודת טינופי מעשיה על חדודי נצוצי שכלה, ולזה וישכב וירדם בשכרות יין החומר (אור יקר).

¹⁸³ כבר פירשנו בספ"ר בשער נשמה שאין הנשמה יצר הטוב אלא ענין לעצמו, וכאן מוכח בפירוש, אמנם לא ביררתי עניינו וכאן אבאר, ותחלה נפרש מהו יצר הרע ומשם נבין מהו יצר הטוב, והענין כי ר"ע וטו"ב פירשו בתיקונים שהוא עץ הדעת טוב ורע ורבו בו הפירושים, יש מי שפירשו חסד טוב גבורה רע, ויש שפירשו דרך כלל במלכות שבה טוב ורע, ויש שפירשו במטטרון וסמאל זה טוב וזה רע, וכבר נמצאו פירושים אלו כולם או רובן בדברי הרשב"י ע"ה, וכבר תיקנתי הכל בסבא סימן ו', ודרך כלל היותר צודק הוא יצר הרע התעוררות סמאל וניצוצו המתפשט ונוגע בחומר הזה ומלהיבו עד שרוצה להחטיאו, והיינו משל הזונה שפירשו בפרשת תרומה סימן (?), ויש כח ביד האדם לבחור בטוב ולמאוס ברע, וכמו שהרע הוא מתעוררות סמאל, ויש לו בחינה באדם וכניסה בו, ואותה בחינה המגעת אליו ממנו יקרא יצרו הרע, חציו קשור בחומר וחציו קשור בסמאל בין קרניו, כך יצרו הטוב הוא התעוררות אלהי חוט של טהרה נמשך מהבורא על האדם, חציו קשור למעלה בקרני הוד יוצרו, וחציו קשור בשכל האדם ונשמתו, והיינו שיש באדם להגביר בו יצר הטוב או יצר הרע, אם ימשיך דבקו בבורא יגבר יצר הטוב ויתעבה החוט הזה כעבות העגלה, ויתרבה בו התעוררות בוראו, אמנם יוסיף סמאל אומץ שם כי כאיש גבורתו, וכל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו, והרשע הפסיק חוט חסד רחמי יוצרו עליו, ונאחז בסבך בקרניו של סמאל קרני רשעים, ועם כל זה נשאר לו עצת יצר הטוב, פעם ביום או פעמיים יתעוררו לבבו ניצוצי תשובה כדפירשו בסבא, ואם יש בו דעת אז לאחוז בתקות חוט התשובה ישיב יצר הטוב אל קדמותו ולזה נקרא רב החובל, שעם היות שהנשמה מנהגת הספינה בעצתה, עם כל זה רב החובל שהוא יצר הטוב עיקר מפני שהוא מאת הבורא, ובבואו אליו התעוררות זה יבא בסוד אור אצילות מתפשט מבריאה אל יצירה, והיינו שפירשו ברע"מ שיצר הטוב מרכבתו לימין האסד ארגמ"ן ויצר הרע לשמאלו עון משחית אף חימה, מפני שעל ידי אלו יתפשט ג"כ כח השמאלי להשטינו, ובזה נתבאר ענין יצר הטוב ויצר הרע אל שורשו (אור יקר).

¹⁸⁴ לשוב, והתשובה צריך ג' ענינים: וידוי כניעה חרטה. הוידוי "מה מלאכתיך", הכניעה "מאין תבא", והחרטה "מה ארצך" ומשום דאומרים לו הבא זכות והפטר, אל יתלה בזכות עצמו כמו שעשה חזקיה שאמר אשר התהלכתי, אלא אי מזה עם אתה זכות אבות כאומרו וגנותי וכו' ולמען דוד עבדי, אם כן זכות אבות עיקר (אור יקר).

¹⁸⁵ הנה קודם תובעת להתייסר לבד ואז אין לו כח להמית, כדפי' רז"ל לעולם יתפלל אדם שלא יחלה שתפלתו נשמתע מפני שאין כח לגזרת הדין להשטין כל כך, אמנם אח"כ שתפוס אותו במשכבו מקום אשר

<p>עליה דבר נש תבעת מן מלכא למידן אינון תפיסין דמלכא וכלהו אתיין חד חד קמיה ביה שעתא אתקריבו בי דינא אית מנהון דפתחי בזכות ואית מנהון דפתחי בחובה וגזרת דינא תבעת דינא</p>	<p>הדין שסוערת על האדם מבקשת מהמלך לדון אותם התפוסים של המלך וכולם באים אחד אחד לפניו באותה שעה מתקרבים בית הדין יש מהם שפותחים בזכות ויש מהם שפותחים בחובה וגזרת הדין תובעת דין.</p>
<p>ואי ההוא בר נש לא זכי בדינא מה כתיב ויחתרו האנשים להשיב אל היבשה ולא יכלו משתדלין אינון דאורו זכותיה לאתבא ליה להאי עלמא ולא יכלו מאי מעמא כי הים הולך וסוער¹⁸⁷ עליהם גזרה דדינא אזיל וסעיר¹⁸⁸ בחובוי דבר נש ואתגבר עלייהו</p>	<p>ואם אותו אדם לא זוכה בדין מה כתוב ויחתרו האנשים להשיב אל היבשה ולא יכלו הם עוסקים אותם שמורים זכותו להשיבו אל העולם הזה ולא יכלו למה כי הים הולך וסער עליהם גזרת הדין הולכת וסוערת בחטאי האדם ומתגברת עליהם.</p>
<p>כדין נחתין עליה תלת שליחן ממנן חד דכתיב כל זכוון וכל חובין דעבד בר נש בהאי עלמא וחד דעביד חושבן יומוי וחד דהוה אזיל עמיה כד הוה במעי אמיה והא אוקימנא דגזרת דינא לא שכיך עד ההוא זמנא דכתיב וישאו את יונה וישאו כד נטלי ליה מביתיה לבי קברי</p>	<p>אז מורידים עליו שלשה שליחים ממונים אחד שכותב כל הזכויות וכל החטאים שעשה האדם בעולם הזה ואחד שעושה חשבון ימיו ואחד שהיה הולך עמו כשהיה במעי אמו והרי בארנו שגזרת הדין לא שוככת עד לאותו זמן שכתוב וישאו את יונה וישאו כשנוטלים אותו מביתו לבית הקברות.</p>
<p>כדין מכרוזי עלוי אי איהו זכאה מכרוזי עליה ואמרי הבו יקר לדיוקנא דמלכא (ישעיה נז ב) יבא שלום ינחו על משכבותם הלך נכחו מנא לן דכתיב (שם נח ח) והלך לפניך צדקך</p>	<p>ואז מכריזים עליו אם הוא צדיק מכריזים עליו ואומרים תנו כבוד לדמות המלך יבוא שלום ינחו על משכבותם הלך נכחו מנין לנו שכתוב (שם נח) והלך לפניך צדקך</p>
<p>קצט/ב</p>	
<p>כבוד יהו"ה יאספך ואי חייבא איהו מכריזי עליה ואמרו ווי ליה לפלניא טב ליה דלא יתברי כדין מה כתיב וישלחו אל הים ויעמוד הים מזעפו כד עאלין ליה לבי קברי דאיהו אתר דדינא¹⁸⁹ כדין גזרת דינא דהוה סעיר שכיך מזעפיה וננא דבלע ליה דא איהו קברא</p>	<p>כבוד ה' יאספך ואם הוא רשע מכריזים עליו ואומרים אוי לו לפלוני טוב לו שלא היה נברא ואז מה כתוב ויטלהו אל הים ויעמד הים מזעפו כשמכניסים אותו לבית הקברות שהוא מקום הדין אז גזרת הדין שהיתה סוערת שוככת מזעפה והדג שבלע אותו זהו הקבר.</p>
<p>מה כתיב ויהי יונה במעי הדג מעוי דדג דא איהו בטן שאול מנלן דכתיב (יונה ב ג)</p>	<p>מה כתוב ויהי יונה במעי הדג מעי הדג זהו בטן שאול מנין לנו שכתוב מבטן שאול שועתי והוא היה במעי</p>

אסירי המלך אוסרים שם ס"מ מקטרג מיתתם הוא תובע, והוא כח יותר גדל ואז כולם עוברים לפניו ית' כבני מרון ממש כיום הדין וכו' (אור יקר).

¹⁸⁶ נקרא גוף הנחש קל' קדמאה והנחש בסדר הקליפות נקרא עון רוח סערה (רח"ו). וז"ס אין מיתה בלא עון וכנגד אף שהוא ענן גדול אמר הכתוב סכות באף וכו' סכות בענן. ועון הוא א' בפסוק והוא רחום יכפר עון וכו' (מ"מ).

¹⁸⁷ והסערה היא [כחות] [כתות] חצונים סופה וסערה ודאי השולטים בעולם במאמר בוראם, והוא עולה ומשטין יורד ומקטרג (אור יקר).

¹⁸⁸ של מ' הנקרא ים (רח"ו במ"מ) ואע"פי שלעיל אמרנו שהים הוא עו"הז ירמוז ג"כ דיני המלכות (מ"מ).

¹⁸⁹ ופי' הכתוב ויטלוהו ביד גזר דין של המלכות הנקראים (מ"מ).

<p>מבטן שאול שועתי ואיהו במעי דנונא הוה וקארי ליה בטן שאול שלשה ימים ושלשה לילות אלין תלת יומין דבר נש בקברא ואתבקעו מעוי</p>	<p>הדג וקורא לו בטן שאול שלשה ימים ושלשה לילות אלו שלשה ימים שאדם בקבר ונבקעים מעיו.</p>
<p>לבתר תלתא יומין ההוא טנופא אתהפך על אנפוי ואומר לו טול מה דיהבית בי אכלת ושתיית כל יומא ולא יהבת למסכני וכל יומך הוו כחנין וכמועדן ומסכני הוו כפנין דלא אכלו בהדך טול מה דיהבת בי הדא הוא דכתיב (מלאכי ב ג) וזריתי פרש על פניכם וגו' והא אוקימנא</p>	<p>לאחר שלשה ימים אותה טנופת נהפכת על פניו ואומרת לו טל מה שנתת בי אכלת ושתיית כל יום ולא נתת לעניים וכל ימך היו כמו חגים ומועדים והעניים היו רעבים שלא אכלו עמך טל מה שנתת בי זהו שכתוב וזריתי פרש על פניכם וגו' והרי בארנו.</p>
<p>לבתר דא מתלתא יומין ולהלאה¹⁹⁰ כדין אתדן בר נש מעינו מידי ומרגלוי ואוקמוה עד תלתין יומין כל אינון תלתין יומין אתדנו נפשא וגופא כחדא ובגניי כך אשתכח נשמתא¹⁹¹ לתתא בארעא דלא סלקת לאתרה כאתתא דיתבת לבר כל יומי מסאבותא¹⁹² לבתר נשמתא סלקא וגופא אתבל¹⁹³ בארעא עד ההוא זמנא דיתער קודשא בריך הוא למיתייא</p>	<p>לאחר זה משלשה ימים והלאה אז נדון האדם מעינו מידי מרגליו ופרשוה עד שלשים ימים כל אותם שלשים ימים נדונים הנפש והגוף כאחד ולכן הנשמה נמצאת בארץ למטה שאינה עולה למקומה כאשה שיושבת בחוץ כל ימי הטמאה אחר כך הנשמה עולה והגוף נרקב בארץ עד אותו זמן שיעיר הקדוש ברוך הוא את המתים.</p>
<p>וזמינא קלא חדא לאתערא בני קברי ויימא (ישעיה כו יט) הקיצו ורננו שוכני עפר¹⁹⁴ כי טל אורות מלך¹⁹⁵ וארץ רפאים תפיל¹⁹⁶ אימתי יהא דא בזמנא דיתעבר</p>	<p>ועתיד קול אחד להעיר בבית הקברות ויאמר הקיצו ורננו שכני עפר כי טל אורת טלך וארץ רפאים תפיל אימתי זה יהיה בזמן שיעבר מלאך</p>

¹⁹⁰ מספקא לי אם עדין דין חבוט הקבר, או דין חמישי שהוא תולעת, והיותר נראה שהוא דין (תולעת) [תולעת], שדין חבוט הקבר הגוף שלם כל שלשה ימים, והוא נדון בכל גופו שלם כדפירשו בפרק חבוט הקבר, ועתה דין זה כל אחד לעצמו, "מעינו" אם הסתכלו בערוה וכיוצא, "מיד" אם משמשו בעריות והוצאת זרע לבטלה גזל והרמת יד וכיוצא, "מרגלוי" לרע ירוצו והיינו שכולם נדונים בצער (תולעת) [תולעת] ובאשה וצחנה, והיינו "נפשא וגופא כחדא" כאומרנו ונפשו עליו תאבל (אור יקר).

¹⁹¹ שצער זה הוא דין נשמה בזולת מה שידונו אותה אחר כך בעלותה לטהרה בטבילות בנהר די נור ונשאבת שם, אמנם עתה נפש ונשמה בצער גוף (אור יקר).

¹⁹² היינו ימי נדוטה שאינם ימי ליבון אפילו, לכך היא עומדת שומה בעולם הזה ואינה עולה להתלבן, לבתר נשמתא סלקא להתלבן כפי מה שהיא נדונית ליטהר על ימי טהריאל המלאך בפתח היכל לבנת הספי"ר (אור יקר).

¹⁹³ אינו דין (תולעת) [תולעת] אלא עיכול שאר בשר וגידים וכיוצא שאינם בדין (תולעת) [תולעת] ולא סרחון אלא דין עפר, ואז הוא דין ששי דין גינם אל הרוח ואל הנפש ואל הנשמה, כל ימי דין הגוף בעפר, שקט הגוף מעפר שנשארו עצמות יבשות טהורות ונקיות שקטו הדינים כולם, ואין דין ששי שהוא דין גיהנם כדלקמן. וכל זה הוא במעי הדגה (אור יקר).

¹⁹⁴ והיינו שהקדוש ברוך הוא מרפאם שם בתוך העפר, והם כישנים אחר ששם נתקנו כל אבריהם ונתרפאו, וזהו שאמר הקיצו להכניס בהם הרוח (אשר) [אחר?] שנתקברו עצם אל עצמו ועלה עליהם בשר וגידים ועור, והיינו אומרנו הקיצו ורננו שם בתוך קבריהם (אור יקר).

¹⁹⁵ כבר נכנסו טל אורות שם אליהם בתוך קברם, ואחר שצוים שיחיו שם וירננו בתוך משכבותם שוכני עפר, יצוה לארץ שאלו הרפאים שנתרפאו מחוליים תפיל והיינו בפתחי את קברותיכם עמי, והשתא קשיא ליה דכתיב באומות רפאים בל יקומו (אור יקר).

¹⁹⁶ והקול הזה המתעורר הוא אומרנו "ו(ה)ארץ רפאים תפיל" דהיינו שיקא אותם אל היבנה, והנה הים הוא העולם הזה, אם כן אינו אל היבשה אלא אל הים, אבל היבשה הוא סוד הרחמים ויטול הדין, ולזה אימתי יהא דא "בזמנא דיתעבר מלאך המות" שעל ידי סערת דינו עושה העולם הזה ים סוער, אמנם כשבלע המות לנצח אז אין העולם הזה ים סוער אלא יבשה נחה ושוקטת, וזהו שאמר "כדין כתיב" וכו' (אור יקר).

<p>מלאך המות מעלמא דכתיב (שם כה ה) בלע המות לנצח וגו' כיון דבלע המות לנצח לבתר ומחה יהו"ה אלהים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כדין כתיב ויאמר יהו"ה לדג ויקא את יונה אל היבשה</p>	<p>המות מן העולם שכתוב (שם כה) בלע המות לנצח וגו' כיון שבלע המות לנצח אחר כך ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ אז כתוב ויאמר ה' לדג ויקא את יונה אל היבשה.</p>
<p>כיון דאתער ההוא קלא בני קברי כדין כל קברייא יקאו לאינון מתייא דבהון לבר הדא הוא דכתיב וארץ רפאים תפיל מאי תפיל דיקא לון לבר רפאים מהו רפאים דקבילו אסוותא כמלקדמין ואתסיאו גרמין בגרמין ואלין אקרונ רפאים</p>	<p>כיון שהתעורר אותו קול בין הקברים אזי כל הקברים יקאו את אותם המתים שבהם החוצה זהו שכתוב וארץ רפאים תפיל מה זה תפיל שתקיא אותם החוצה רפאים מה זה רפאים שקבלו רפואה כמקדם ונרפאו עצמות בעצמות ואלה נקראים רפאים.</p>
<p>ואי תימא הא כתיב (בשאר עכו"ם) (שם כו יד) רפאים בל יקומו אלא ודאי כל עלמא יתסון גרמין בבי קברי¹⁹⁷ אבל מנהון יקומו ומהון לא יקומו ועל דא כתיב רפאים בל יקומו זכאה חולקהון דישראל דכתיב בהו נבלתי יקומו ובהאי נונא אשכחנא מלין לאסוותא דכל עלמא¹⁹⁸</p>	<p>ואם תאמר הרי כתוב (בשאר עובדי כוכבים ומזלות) רפאים בל יקומו אלא ודאי כל העולם יתרפאו עצמותם בבית הקברות אבל מהם יקומו ומהם לא יקומו ועל זה כתוב רפאים בל יקומו אשרי חלקם של ישראל שכתוב בהם נבלתי יקומו ובודג הזה מצאנו דברים לרפואה של כל העולם.</p>
<p>האי נונא כיון דבלע ליונה מת וביה הוה יונה תלתא יומין לבתר אתקיים כמלקדמין ואקי ליונה לבר והא אוקמוה דכתיב ויתפלל יונה אל יהו"ה אלהיו ממעי הדגה כתיב הכא הדגה וכתוב התם (שמות ז כא) והדגה אשר ביאור מתה והא אוקמוה כגוונא דא זמינת ארעא דישראל לאתערא בקדמיתא¹⁹⁹ ולבתר וארץ רפאים תפיל</p>	<p>הדג הזה כיון שבלע את יונה הוא מת ובו היה יונה שלשה ימים ואחר כך חזר לחיים כמקדם והקיא את יונה החוצה והרי פרשוה שכתוב ויתפלל יונה אל ה' אלהיו ממעי הדגה כתוב כאן הדגה וכתוב שם והדגה אשר ביאר מתה והרי פרשוה כמו זה עתידה ארץ ישראל להתעורר בראשונה ואחר כך וארץ רפאים תפיל.</p>
<p>והא אוקימנא דשבעה דינין²⁰⁰ יחלפון עליה דבר נש כד נפיק מהאי עלמא חד ההוא</p>	<p>והרי בארנו ששבעה דינים יחלפו על האדם כשיוצא מן העולם הזה</p>

¹⁹⁷ ולכך בין של ישראל בין של אומות נקראים רפאים, לשון רפואה, אך ישראל יקומו ואומות העולם לא יקומו, ואם תאמר כיון שלא יקומו למה יתרפאו, וי"ל שלא ירגישו הרשעים צער שאין להם תחיה אלא במה ששייבם הקב"ה לקדמותם ברפואת אבריהם והם אינם קמין, חוזרים מתחלה לדין קבר, והיינו יצאו וראו בפגרי האנשים וכו' והיינו אלה לחיי עולם, ואלה לחרפות לדראון עולם דראון לכל בשר ויש אפילו שלא יקיצו בכלל וכו' (אור יקר). 26

¹⁹⁸ פי' כמו שהדג הזה היה חי ואח"כ מת ואח"כ חיה. כן האדם היה חי ומת ואח"כ בתחייה חי (מ"מ).
¹⁹⁹ פי' שמתי ארץ ישראל הם חיים תחלה ומ"ש ולבתר וארץ רפאים תפיל היינו אחר שמתעוררת א"י ע"י הקול הנזכר לעיל. כמ"ש וזמינא קלא חדא וכו' ואח"כ וארץ רפאים תפיל והיינו תח"ה וכמ"ש לעיל. כיון דאיתער ההוא קלא בני קברי כדין כל קברייא יקאו לאינון מיתתיא דבהון הה"ד וארץ רפאים תפיל. א"נ ל"ל לאתערא בקדמיתא היינו מתי ארץ ישראל. ולבתר ארץ רפאים תפיל היינו מתי חוצה לארץ (מ"מ).

²⁰⁰ גם בעולם הנפשות עלול הוא לכמה צירופים וליבונים עד בואו למנוחתו, וכנודע מחרדת ר' יוחנן בן זכאי (ברכות כח ע"ב) ובזוה"ק (ויקהל ריא ע"ב וריב ע"א). ובפרט דינא דקיברא שאמרו בזוה"ק (תרומה קנא ע"א) דהא לית לך כל צדיק וצדיק בעלמא דלית ליה דינא דקברא ע"ש. ובזוה"ק (ויקהל קצט ע"ב) וכן בפ' נשא (קכו ע"ב) הז' דינין שעוברין על כל אדם ע"ש. וע' עוד בספר הגלגולים (דפוס פרעמישלא פ' נט ופ')

<p>דינא עלאה כד נפיק רווחא מן גופא ב' כד עובדוי ומלוי אזלין קמיה ומכרוי עלוי ג' כד עייל לקברא ד' דינא דקברא ה' דינא דתולעתא ו' דינא דגיהנם ז' דינא דרוחא דאזלא ושאתת בעלמא ולא אשכחת אתר נייחא עד דישתלים עובדוי בגין דא בעי בר נש לאסתכלא תדיר בעובדוי ויתוב קמי מריה</p>	<p>אחד אותו דין עליון כשיוצאת הרוח מן הגוף ב' כשמעשיו ודבריו הולכים לפניו ומכריזים עליו ג' כשנכנס לקבר ד' דין הקבר ה' דין התולעת ו' דין הגיהנם ז' דין הרוח שהולכת ומשוטטת בעולם ולא מוצאת מקום מנוחה עד שישלמו מעשיו משום זה צריך אדם להתבונן תמיד במעשיו וישוב לפני אדונו.</p>
<p>וכד אסתכל דוד מלכא בדינין אלין דבר נש אקדים ואמר (תהלים קד א) ברכי נפשי את יהוה עד לא תפוק מן עלמא בעוד דאנת אשתכחת עם גופא וכל קרבי את שם קדשו אינון שייפא גופא דמשתתפי כחדא ברוחא השתא דתשתכחון עמה אקדימו לברכא שמו קדישא עד לא ימטי זמנא דלא תיכלון לברכא ולא תבא בתיובתא ועל דא אמר ברכי נפשי את יהוה הללויה אתו אינון חברייא ונשקו רישיה</p>	<p>וכשהתבונן דוד המלך בדיני האדם הללו הקדים ואמר ברכי נפשי את ה' בטרם תצא מן העולם בעוד שאת נמצאת עם הגוף וכל קרבי את שם קדשו הם אברי הגוף שמשתתפים כאחד עם הרוח עכשיו כשתמצאו עמה הקדימו לברך את השם הקדוש טרם שיבא זמן שלא תוכלו לברך ולחזר בתשובה ועל זה אמר ברכי נפשי את ה' הללויה באו אותם החברים ונשקו את ראשו.</p>
<p>רבי חייא פתח ואמר</p>	<p>רבי חייא פתח ואמר</p>
<p>ר/א</p>	<p>ר/א</p>
<p>קחו מאתכם²⁰¹ תרומה ליהוה תא חזי קודשא בריך הוא כד ברא עלמא לא ברא ליה אלא בנין דיתון²⁰² ישראל ויקבלון אורייתא באורייתא אתברי עלמא ועל אורייתא²⁰³ קיימא הדא הוא דכתיב (ירמיה לג כה) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי אורייתא איהי ארכא דחיי²⁰⁴ בהאי עלמא²⁰⁵ וארכא דחיי בעלמא דאת²⁰⁶</p>	<p>קחו מאתכם תרומה לה' בא וראה כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם לא בראו אלא כדי שיבאו ישראל ויקבלו את התורה בתורה נברא העולם ועל התורה הוא עומד זהו שכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי התורה היא ארך חיים בעולם הזה וארך החיים בעולם הבא.</p>

סט ושם פ' לח ופ' נה ובכ"מ שם), מענין הדינין של האדם אחר פטירתו. וכ"ז הוא מסבת הזוהמא והרע רח"ל (דע"ה ח"ב יג ע"ב).

²⁰¹ נלע"ד שדורש פסוק הקודם (לה, ד) זה הדבר אשר צוה ה' לאמר, שרש"י פירש צוה ה', לי לאמר לכם, אבל בפסוק לא נזכר לא לי ולא לכם. אמנם באמור כאן יכון שמה שהוא אומר להם קחו מאתכם וגו', הוא מה שה' צוה בכלל שיאמר תמיד בסתם בני אדם דהיינו הכרוז האומר כך תמיד, ועניינו שכל אחד יקח משלו מה שיהיה תרומה לה', פי' דבר ראוי להתרומם ולהתקבל לפניו. והענין שידוע שטעם ביאת הנשמה לעולם הוא לברר ניצוציה ולתקנם ולהרימם למקורם בקדושה, וזהו קחו מאתכם משלכם תרומה לה' (רמ"ז).

²⁰² כלומר העולם הה הוא כלי מחזיק ישראל שהם הנשמות הבאות אליו לקיים את התורה, והנה עיקר המציאות הוא ישראל שומרים תורה, וכדי שיבואו ויקבלו תורה עשה העולם כלי תשמיש לנשמות לקיים בו התורה, בענין שישראל שומרים תורה עיקר, אמר הקדוש ברוך הוא צורך לנשמות לזכותן הוא שיקיימו התורה, והיאך יהיה זה, נעשה עולם שיהיה נמצא בו כל צורך התורה, מה כתוב בה ואם מן הצאן קרבנו נעשה צאן, מה כתוב בה ועשית בגדי קדש אם כן נעשה זהב תכלת וארגמן, ועל דרך זה היה כל המציאות נברא בתורה לקיומה על ידי הנשמות כדפי' (אור יקר).

²⁰³ עסקה וקיומה (אור יקר).

²⁰⁴ כי יש חיים קצרים והם מצד המלכות זעירא, ויש אריכות חיים והם מצד ו' ארוכה (אור יקר).

²⁰⁵ דהיינו תפארת במלכות מאריך חיים (אור יקר).

²⁰⁶ שהיא בינה וגם שם נמצא התפארת בסוד הדעת מושך החיים (אור יקר).

<p>וכל מאן דאשתדל בתורה כאלו אשתדל בהיכליה דקודשא בריך הוא דהיכליה עלאה דקודשא בריך הוא²⁰⁸ אורייתא איהי²⁰⁹ וכד בר נש עסיק באורייתא קודשא בריך הוא קאים תמן ואצית לקליה כמה דכתיב (מלאכי ג טז) ויקשב יהו"ה וישמע וגו' ואשתזיב בר נש מתלת דינין מדינא דהאי עלמא ומדינא דמלאך המות דלא יכיל לשלמאה עליה ומדינא דגיהנם</p>	<p>וכל מי שמשתדל בתורה כאלו השתדל בהיכלו של הקדוש ברוך הוא שהיכלו העליון של הקדוש ברוך הוא היא התורה וכשאדם עוסק בתורה הקדוש ברוך הוא עומד שם ומקשיב לקולו ככתוב ויקשב ה' וישמע וגו' ונצול האדם משלשה דינים מדין העולם הזה ומדין מלאך המות שלא יכול לשלט עליו ומדין הגיהנם.</p>
<p>ויכתב ספר זכרון²¹⁰ מאי איהו אלא אית ספר לעילא²¹¹ ואית ספר לתתא²¹² זכרון אתר (נ"א את) קיימא קדישא²¹³ דנטיל וכניש לגביה כל חיין דלעילא²¹⁴ ספר זכרון תרין דרגין²¹⁵ דאינון חד וריא דא שם יהו"ה שם חד יהו"ה חד וכלא מלה חדא²¹⁶</p>	<p>ויכתב ספר זכרון מי הוא אלא יש ספר למעלה ויש ספר למטה זכרון (אות) הברית הקדוש שנוטל וכוונס אליו את כל החיים שלמעלה ספר זכרון שתי דרגות שהן אחת וסוד זה שם יהו"ה שם אחד יהו"ה אחד והכל דבר אחד.</p>
<p>בגין דאית שם ואית שם שם לעילא²¹⁷ דאיהו אתרשים (ס"א אקרי שם) ממה דלא ידיע²¹⁸ ולא אתרמיזי בידיעה כלל²¹⁹ ודא אקרי נקודה עלאה²²⁰ שם לתתא דאקרי שם (דברים ד לב) מקצה השמים²²¹ ועד קצה השמים בגין דקצה השמים אקרי זכרון והאי שם איהו נקודה דלתתא דאיהו שם מההוא זכרון²²² דאיהו קצה השמים דנטיל כל חיין²²³</p>	<p>משום שיש שם ויש שם שם למעלה שהוא נרשם (נקרא שם) ממה שלא ידוע ולא נרמז בידיעה כלל וזו נקראת נקודה עליונה שם למטה שנקרא שם מקצה השמים ועד קצה השמים משום שקצה השמים נקרא זכרון והשם הזה הוא נקודה שלמטה שהוא שם מאותו זכרון שהוא קצה השמים שנוטל את כל החיים</p>

²⁰⁷ בעסקה כאלו אשתדל לבנות היכל להקדוש ברוך הוא, כי ממש העוסק בה מבאר את התורה ובונה אותה ומרחיבה ומחדש בה, והרי הוא ממש אותו ההיכל העליון, הוא מחדשו ומאריכו ומרחיבו, וכל איזה חידוש שמחדש בתורה הוא מציאות ענין חדש שמחדש בה למעלה, ואור נוסף שהיה נסתר ונעלם ונתחדש ונתפשט, ואם הוא עוסק במה שכבר חדשו זקינים הוא מצחצח אורו במה שעוסק בה תמיד (אור יקר).

²⁰⁸ יש היכל ויש היכל, היכל תתאה הוא המלכות וחיליה לתפארת והיינו תורה שבעל פה כדמסיק לקמיה, ויש היכל עלאה שהוא התפארת שהתפארת היכל לבינה וחכמה בשש קצוות, ונמצא הקדוש ברוך הוא ממש אלהותו מתלבש בתורה, והטעם שהיתה גזרת חכמתו שתנתן תורה לישראל מבחינת היכלו היה כדי שימצא הבורא קרוב לעוסקי תורה (אור יקר).

²⁰⁹ פי' שהמלכות הנקרא תורה שבע"פ היא היכל לזעיר וכן הבינה הנקרא ג"כ תורה שבע"פ היא היכל לאבא (מ"מ).

²¹⁰ ע ע"א (הערת הזהר). אמר לזכור ברית, דע"י שרואה אדם את אשתו מקושטת, מתעורר בריתו, והוא הזכרון שזוכר בריתו, דהתעוררות הוא ע"י זכרון הברית, וביה הזכרון ספר זכרון, כמ"ש בפ' ויקהל (ר ע"א), והוא כל זכורך, דביגיניה אשתמודע דכורא דכר (בהגר"א על תיקר"ז מח ע"א).

²¹¹ אבא (מ"מ).

²¹² מלכות (מ"מ).

²¹³ יסוד (מ"מ).

²¹⁴ פי' כל המוחין נכללים בו (מ"מ).

²¹⁵ מלכות ויסוד (רח"ו).

²¹⁶ פי' ספר זכרון כמו שם ה' שהם יסוד ומלכות (מ"מ).

²¹⁷ קסב ע"א (הערת הזהר). חכמה (רח"ו).

²¹⁸ מא"א (מ"מ).

²¹⁹ מעתיק יומין (מ"מ).

²²⁰ צג ע"א (הערת הזהר). חכמה (רח"ו).

²²¹ פי' שמים הוא זעיר וקצה העליון הוא יסוד דאימא וקצה התחתון הוא יסוד דזעיר. והביא פסוק זה לומר שקצה השמים שהוא יסוד הוא זכרון (מ"מ).

²²² פי' שמלכות מקבלת מיסוד (מ"מ).

<p>דלעילא ודא איהו קצה השמים דלתתא ושם דיליה איהי נקודה דלתתא נקודה דא²²⁴ איהו ספר דקיימא בחושבנא ודא הוא ולחושבי שמו²²⁵ ספר דקאמרן ושם חד מלה הוא בכל סטריין²²⁶</p>	<p>שלמעלה וזהו קצה השמים שלמטה והשם שלו היא הנקדה שלמטה נקודה זו היא ספר שעומד בחשבון וזהו ולחשבי שמו הספר שאמרנו ושם דבר אחד הוא בכל הצדדים.</p>
<p>נקודה דא²²⁷ בנין דקיימא באמצעיתא²²⁸ איהי עלאה על כל דאתאחדן בה שית סטריין²²⁹ אתאחדן בספר עלאה²³⁰ ואיהו עלאה עלייהו שית סטריין אתאחדן בספר תתאה²³¹ ואיהו עלאה עלייהו ועל דא ספר עלאה ספר תתאה וכלא אקרי תורה</p>	<p>הנקודה הזו משום שהיא עומדת באמצע היא עליונה על כל הנאחזים בה ששה צדדים אחוזים בספר העליון והוא עליון עליהם ששה צדדים נאחזים בספר התחתון והוא עליון עליהם ועל זה ספר עליון וספר תחתון והכל נקרא תורה.</p>
<p>מה בין האי להאי אלא ספר עלאה איהו תורה שבכתב בנין דאיהי סתימא²³² ולא קיימא אלא בכתב²³³ דתמן איהו אתר לאתגלאה לתתא ומאן איהו עלמא דאתי²³⁴ ספר תתאה דא תורה דאקרי תורה שבעל פה ומאן איהו על פה²³⁵ אלין רתיכין דלתתא דאיהי קיימא עלייהו ובנין דלאו אינון בכללא דכתיבה דלעילא²³⁶ אקרון על פה</p>	<p>מה בין זה לזה אלא ספר עליון הוא תורה שבכתב משום שהיא סתומה ולא עומדת אלא רק בכתב ששם הוא המקום להתגלות למטה ומי הוא העולם הבא ספר התחתון זו תורה שנקראת תורה שבעל פה ומי הוא על פה אלו המרכבות של מטה שהיא עומדת עליהן ומשום שאינן בכלל של כתיבה שלמעלה נקראים על פה.</p>
<p>ותורה דא²³⁷ קיימא על פה²³⁸ בנין דכתיב (בראשית ב י) ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים ותורה עלאה²³⁹ אף על גב דאיהי קיימא לעילא לא אקרי על הכתב אלא שבכתב דקיימא בכתב והוא כתב אתעביד היכלא לגביה²⁴⁰ ואיהי קיימא גו ההוא היכלא ואתשמרת תמן ובנין כך אקרי תורה שבכתב ולא על כתב</p>	<p>ותורה זו עומדת על פה משום שכתוב ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים ותורה העליונה אף על גב שהיא עומדת למעלה לא נקראת על הכתב אלא שבכתב שעומדת בכתב ואותו הכתב נעשה היכל אליה והיא עומדת בתוך אותו ההיכל ונשמרת שם ולכן נקראת תורה שבכתב ולא על כתב.</p>

²²³ מוחין דקיימא בחושבנא (רח"ו). פי' שכל החשבונות בסיהרא אינון (מ"מ).

²²⁴ מלכות (רח"ו).

²²⁵ פי' שכשמו שהיא מ' יש בה חשבון (מ"מ).

²²⁶ פירוש כי בין בהבנת המלות ובין בחשבנם הוא אחד. כי שם עולה בחשבון ספר. ועיין במה שנתבאר אצלנו בכונת העולה לס"ת לקרות מה יכוין במילת ספר (שער מאמרי רשב"י). פי' חושבניה דדין כחושבניה

דדין ש"ס ספ"ר הם חשבון אחד (מ"מ).

²²⁷ מלכות (רח"ו במ"מ).

²²⁸ ע"ג היכלות (רח"ו).

²²⁹ ו' היכלות (רח"ו).

²³⁰ קלז ע"ב (הערת הזהר).

²³¹ מלכות (רח"ו). ור"ל היכלות הבריאה חיותם מהמ' (מ"מ).

²³² ריד ע"א שמיני מ ע"ב (הערת הזהר).

²³³ בינה (רח"ו). ולפי' תורה שבכתב הוא אבא הגנוז בכתב שהיא בינה (מ"מ).

²³⁴ פי' קאי על כתב (מ"מ).

²³⁵ פ"ה ע"ה גימ' הכסא הם ההיכלות שהנוק' רוכבת עליהם (רח"ו).

²³⁶ פי' ב"ע אינם בכלל ז"ן דאצילות שתיקונם הוא מאימא הנקרא כתב וז"ש דלאו אינון בכלא דכתיבה (מ"מ).

²³⁷ מלכות (רח"ו).

²³⁸ פי' הם ההיכלות כדלעיל (מ"מ).

²³⁹ חכמה (רח"ו).

²⁴⁰ פי' בינה הנקרא כתב נעשית היכל לאבא (מ"מ).

<p>אבל תורה דלתתא איהי קיימא על רתיבהא ואקרי על פה²⁴¹ דקיימא עלייהו ובגין דלא אתחשיבתו (נ"א אתיהיבת²⁴²) מלגו מכללא דכתיבה לא אתעבידו היכלא להאי נקודה כההיא נקודה עלאה ובגין דקיימא עלייהו²⁴³ אקרי תרומה</p>	<p>אבל התורה שלמטה היא עומדת על מרכבותיה ונקראת על פה שעומדת עליהן ומשום שלא נחשבת (נתנה) מבפנים מכלל של כתיבה לא נעשו היכל לנקדה הזו כמו אותה נקודה עליונה ומשום שעומדת עליהן נקראת תרומה.</p>
<p>תו שמענא מבוצינא קדישא תרומה מהו תרומה כמה דאוקימנא תרי ממאה תא חזי כל אינון דרגין קדישין די ברזא דמהימנותא דקודשא בריך הוא אתגלי בהון אינון עשר דרגין²⁴⁴ ואינון עשר אמירן כמה דאוקמוה ואלין עשר סלקין למאה²⁴⁵ וכד אצטריך לן להאי נקודה תתאה לארמא לה אסיר לן לנטלא לה בלחודהא אלא לה ולבעלה ואינון תרי מאינון מאה²⁴⁶ דקאמרן בגין דלא אצטריך לאפרשא לון כלל אלא ליחדא לה ולבעלה ועל דא אתקרי תרומה בכללא חדא</p>	<p>עוד שמעתי מן המנורה הקדושה תרומה מה זה תרומה כמו שבארנו שנים ממאה בא וראה כל הדרגות הללו הקדושות שבסוד האמונה שנגלה בהן הקדוש ברוך הוא הן עשר דרגות והן עשר אמירות כמו שבארוה ואלו העשר עולים למאה וכשאנו צריכים הנקדה התחתונה הזו להרים אותה אסור לנו לקחתה לבדה אלא אותה עם בעלה והם השנים מהמאה שאמרנו משום שאין צריך להפרידם כלל אלא ליחדה עם בעלה ולכן נקראת תרומה בכלל אחד.</p>
<p>ותא חזי בכל יומא כרוזא קארי כל בני עלמא בכו קיימא מלה דא ודא הוא</p>	<p>ובא וראה בכל יום הכרוז קורא כל בני העולם בכם עומד הדבר הזה וזהו</p>
<p>ר/ב</p>	
<p>קחו מאתכם תרומה ליהו"ה ואי תימא²⁴⁷ דקשיא מלה עלייכו כל נדיב לבו יביאה</p>	<p>קחו מאתכם תרומה לה' ואם תאמרו שהדבר קשה עליכם כל נדיב לבו יביאה.</p>
<p>מהו יביאה אלא מהכא אוליפנא²⁴⁸ רזא לצלותא²⁴⁹ דבר נש דדחיל למאריה ומכוין</p>	<p>מה זה יביאה אלא מכאן למדנו את סוד התפלה שאדם שפוחד מרבנו</p>

²⁴¹ פירוש בא"ווא שהם אחדות א' אנו אומרים תורה שבכתב דהיינו אבא בגו אימא אבל היכלות הבריאה שנועד שב"יע כולם נקרא עלמא דפירודא. אנו אומרים תורה שבע"פ ולא תורה שבפה (מ"מ).

²⁴² פי' קא על רתיבהא הנזכר שהם היכלות המלכות שאינם בכלל אצילות שיונקים מהבינה הנקרא כתב (מ"מ).

²⁴³ על י"ב בקר (רח"ו).

²⁴⁴ פי' ט' ספירות דז"א ומלכות המשלימתו הם עשר (מ"מ).

²⁴⁵ כל ספירה כלולה מעשר (מ"מ).

²⁴⁶ יסוד דז"א ויסוד נוק' אחדות א' (רח"ו). ור"ל יסוד שביסוד ז"א ויסוד דמלכות הם תרי ממאה א"נ אינון עשר דרגין הם עשרה נקודות שיצאו מעיני א"ק והם י"ס דאצילות כי ג' נקודות ראשונות הם אר"א וא"א, ו' נקודות הם ו,ק ונקודות עשירית היא מלכות הם מאה בכללות גדול, ותרי הם יסוד דיסוד ויסוד דמלכות כי ביסוד עצמו יש י,ס וכן במלכות כפירוש הראשון (מ"מ).

²⁴⁷ ירצה שדבר זה קשה כי איך יוכל אדם חומרי להתעסק בעניינים רוחניים אלה אם היה אפשר לעשותו תכבד העבודה מאד, לכן אמר כל נדיב לבו, וכלומר הלא יש בכם שתי סגולות עליונות רצון ושכלי, שכן הן כוחות השכלים הפשוטים, וזהו נדיב דהיינו החפץ, ולבו הוא השכל, וגם מזה תשכילו שהדבר קל ולא קשה. מהו יביאה, מרגיש כמה דברים, אחד שמלה זו נראית מיותרת שהיה די שיאמר קחו מאתכם תרומה לה' כל נדיב לבו זהב וכסף ונחשת, ואם משום שר"ל את תרומת ה' ועליה מושכת מלת יביאה יקשה ייתור הכינוי כי היל"ל יביא את תרומת ה'. ועוד שהיה לו לפרש למי או אנה יביאה (רמ"ז).

²⁴⁸ הלא התפילה נקראת נדבה כמש"ה (תהלים קיט, קח) נדבות פי רצה נא ה', שהיא היא עבודה שבלב והיינו נדיב לבו, וכן שנינו אל תעש תפילתך קבע, פי' שלא תדמה בעיניו כחובה המוטלת עליו אלא יעשה בנדבת הלב, וידוע שהתפילה היא היותר מסוגלת ותמידית לתיקון העולמות כולם, ולכן בפסוק זה שבו מזהיר הכרוז שיזהרו לתקן נשמותיהם בהעלות בירוריהם, כאן נסתר סוד התפילה שהוא היותר כוללת ענין זה מכל שאר המצוות, ובה יתבאר הפסוק כולו, כי בתיקון העולמות ועלייתם היינו תרומה לה' התרוממות של הניצוצות הפרישה מהקליפות, ויביאה, פי' הכניסה בפנימיות וזו תעשה עם תרומת ה' (רמ"ז).

<p>לביה ורעותיה בצלותא אתקין תקונא דלעילא כמה דאוקימנא בקדמיתא בשירין ותושבחה²⁵⁰ דקאמרין מלאכין עלאיין²⁵¹ לעילא ובההוא סדורא דתושבחה²⁵² דקא אמרי ישראל לתתא איהי קשיטת גרמאה ואתתקנת בתקונהא כאתתא דאתקשטת לבעלה</p>	<p>ומכון לבו ורצונו בתפלה מתקן תקון העליון כמו שבארנו בראשונה בשירות ותשבחות שאומרים המלאכים העליונים למעלה ובאותה עריכת התשבחות שאומרים ישראל למטה היא מקשטת את עצמה ומתתקנת בתקונה כמו אשה שמתקשטת לבעלה.</p>
<p>ובסדורא דצלותא²⁵³ בההוא תקונא דצלותא דמיושב אתקינו עולמתהא²⁵⁴ וכל אינון דילה ומתקשטן כל אינון בהדה לבתר דאתתקן כלא²⁵⁵ ואתסדרו²⁵⁶ כד מטו לאמת ויציב כדין כלא מתתקנא איהי ועולמתהא²⁵⁷ עד דמטו לגאל ישראל כדין אצטריך למיקם כלא על קיומייהו</p>	<p>ובסדור התפלה באותו התקון של תפלת מישב מתקינים את עלמותיה וכל אלו שלה ומתקשטות כל עלמותיה ואחר כך הכל מתקנים ומסדרים וכשמגיעים לאמת ויציב אז הכל מתקנים היא ועלמותיה עד שמגיעים לגאל ישראל ואז צריך לעמד הכל על מקומם.</p>
<p>בגין דכד בר נש מטי לאמת ויציב וכלא אתתקן עולמתהא נטלי לה ואיהי נטילת גרמה לגבי מלכא עלאה²⁵⁸ כיון דמטו לגאל ישראל²⁵⁹ כדין מלכא קדישא עלאה²⁶⁰ נטיל בדרגוי ונפיק לקבלא לה²⁶¹</p>	<p>משום שכאשר מגיע אדם לאמת ויציב והכל מתקן עלמותיה נוטלות אותה והיא נוטלת את עצמה למלך העליון כיון שמגיעים לגאל ישראל אזי המלך הקדוש העליון נוסע</p>

²⁴⁹ סתם רזא סודו הוא השכינה המתרוממת עד למעלה כדמפרש ואזיל. רזא הוא יסוד, וידוע שיש עמוד בין כל עולם ועולם שבפנימיותו עולים העולמות, והיינו יביאה, בתוכי תוכות (רמ"ז).

²⁵⁰ קצז ע"א (הערת הזהר). שבהם השכינה מתוקנת לעלות, וה"ס הקב"ה שבא לבית המקדש (נ"א לבית הכנסת) לעלות העולמות, והיינו להעלות העליות שיפרש. אבל תחילה צריך למצוא טעם לשבח למה מתחיל מעולם היצירה ולא הזכיר תקון העשייה שהוא בקרבנות וכמו שהובא סוף פרשת במדבר. וי"ל דלא חשיב הכא אלא הבחינות והמדרגות שבעולמות שיש בהן מצוה בתיקונם, רצוני לומר שכבר ידעת מסוד הכוונות שיש ד' בחינות תיקון לד' העולמות, תחילה בפועל ומעשה ואחר כך בדיבור, דהיינו טהרת גופו לתיקון העשייה וטלית גדול וקטן לשל היצירה ותפילה דיד לבריאה ושל ראש לאצילות, וכנגדם בסוד הדיבור דעד ברוך שאמר הוא בעשייה ומשם ועד יוצר ביצירה. והרי שלא יש מצוה חיובית מן התורה בתיקון המעשה לעשייה אלא משל יצירה ואילך, ולכן התחיל מחלק הדיבור שכנגדו יש מצוה בחלק המעשה. ועוד י"ל דאינו מזכיר אלא מה שצריך להתאמץ בכוונת הלב שלא להפסיק כלל והוא מברוך שאמר ואילך כידוע (רמ"ז).

²⁵¹ סגולתם לתקן פנימיות העולמות, וגם הם נרמזים בתואר נדיב לב כנז"ל קצח ע"א (רמ"ז).

²⁵² הוא מברוך שאמר עד ישתבח שהוא מסודר על כל פרצופי היצירה, וסודו לתיקון הנשמות של היצירה ופנימיותם. וכנגד בחינות של המלאכים והתחתונים אמר קשיטת גרמאה וכו', והם אורות מקיפים ופנימים המושפעים על השכינה להתעלות עוד לעולמות העליונים. אי נמי כעין כ"ד תכשיטי כלה שאמר בשער אריך, שלהיות הקליפות הנקראים חשך סמוכות למלכות ומחשיכות אותה לכן מאירים בה התכשיטים דוגמת הסרק שמעבירות הנשים על פניהן, וז"ש כאתתא דאתקשטת לבעלה (רמ"ז).

²⁵³ זהו מיוצר עד העמידה. וקורהו צלותא, מפני שיש סדר קדושה כמו עמידה, וגם יש בו קצת תפילות כגון רחם עלינו אדון עוזינו, וכן באהבת עולם רובה תחנונים. עולמתהא, הם ז' היכלות דזעיר דבריאה, שכל היכלות הבריאה הם בבחינת נקבות לגבי מלכות דאצילות. וכל אינון דילה, הם היכלות מלכות הנכללים ביום עם היכלות זעיר דבריאה, וזהו וכל, פי' בהתכללות (רמ,ז).

²⁵⁴ היכלותיה (רח"ו)

²⁵⁵ אמר כך בדרך קצרה לרמוז לכמה תיקונים שנעשים בקריאת שמע בין באצילות בין בב"ע כנזכר בפירוש חותמא דגושפנקא דפרשת שלח לך קסב ע"א (רמ"ז).

²⁵⁶ נראה שר"ל תיקון רמ"ח איברים דקריאת שמע המסודרים מלמעלה למטה ויורדים אל היכל אהבה שהוא שמו של אברהם העולה רמ"ח (רמ"ז).

²⁵⁷ חזר לומר זה לרמוז להיכלות הכלולים בהיכל הרצון שהם אמת ויציב (רמ"ז).

²⁵⁸ ה"ס פרצוף הארה לישראל היורד להיכל הרצון שעליה אמרו בזהר ישראל נחית לקבלה (רמ"ז).

²⁵⁹ פי' לתחילתו דהיינו תהלות לאל עליון וגואלם, ולכן אנו עומדים אז מפני שאותה ההארה היא מן האצילות, וידוע שכל ענייני האצילות הם בעמידה (רמ"ז).

<p>ואנן מקמי מלכא עלאה בעינן לקיימא על קיומנא באימתא ברעדה דהא כדין אושיט ימיניה לגבה ולבתר שמאליה דשוי לה תחות רישה ולבתר אתחבקו תרווייהו כחדא בנשיקו ואלין אינון תלת קדמייתא ובעי בר נש לשוואה לביה ורעותיה ולכוונא בכל הני תקונין וסדורין דצלולתא פומיה ולביה ורעותיה כחדא</p>	<p>בדרגותיו ויוצא לקבל אותה. ואנו מלפני המלך העליון צריכים לעמד על מקומנו באימה ברעדה שהרי אז הוא מושיט ימינו אליה ואחר כך את שמאלו ששם לה תחת ראשה ואחר כך מתחבקים שניהם כאחד בנשיקה ואלה הן השלש הראשונות וצריך אדם לשים לבו ורצונו ולכון בכל התקונים והסדורים הללו של התפלה פיו ולבו ורצונו כאחד.</p>
<p>השתא דמלכא עלאה ומטרוניתא אינון בחבורא בחדוה באינון נשיקין מאן דאצטריך למשאל שאלתין ישאל דהא כדין שעתא דרעותא איהו כיון דשאל בר נש שאלתוי מקמי מלכא ומטרוניתא כדין יתקין גרמיה ברעותיה ולביה לתלתא אחרנין לאתערא חדוה דטמירו דהא מאלין תלת אתברכא בדבקותא אחרא ויתקין בר נש גרמיה למיפק מקמייהו ולאנהא לון בחדוה²⁶² גניזא דאלין תלת ועם כל דא דיהא רעותיה דיתברכון תתאי מאינון ברכאן דחדוה טמירא</p>	<p>עכשיו שהמלך העליון והמלכה הם בחבור אחד בשמחה באותן נשיקות מי שצריך לבקש בקשות יבקש שהרי אז שעת רצון היא כיון ששואל אדם שאלותיו מלפני המלך והמלכה אז יתקין עצמו ברצונו ולבו לשלש אחרות לעורר שמחה שבסתר שהרי מאלו השלש הוא מתברך בדבקות אחרת ויתקין אדם את עצמו לצאת מפניהם ולהניחם בשמחה גנוזה של אלו השלש ועם כל זה שיהיה רצונו שיתברכו התחתונים מאותן ברכות של שמחה נסתרת.</p>
<p>וכדין אצטריך למנפל על אנפוי ולממסר נפשיה בשעתא דאיהי נקטא נפשיין ורוחין כדין איהי שעתא לממסר נפשיה בגו אינון נפשיין דאיהי נקטא דהא כדין צוררא דחיי²⁶³ איהו כדקא יאות</p>	<p>ואז צריך ליפול על פניו ולמסר את נפשו בשעה שהיא לוקחת את הנפשות והרוחות אז זו השעה למסר נפשו בתוך אותן נפשות שהיא לוקחת שהרי אז צרור החיים הוא כראוי.</p>
<p>מלה דא שמענא ברזין דבוצינא קדישא ולא אתיהיב לי רשו לגלאה בר לכו חסידי עליונין דאי בההיא שעתא דאיהי נקטא נפשיין ורוחין ברעו דדביקותא חדא איהו ישוי לביה ורעותיה לדא ויהיב נפשיה בדבקותא בההוא רעותא לאכללא לה בההוא דבקותא אי אתקבלת בההיא שעתא בההוא רעותא דאינון נפשיין ורוחין ונשמתין דאיהי נקטא האי איהו בר נש דאתצריר בצוררא דחיי בהאי עלמא ובעלמא דאתי</p>	<p>דבר זה שמעתי בסודות של המנורה הקדושה ולא נתנה לי רשות לגלות פרט לכם חסידים עליונים שאם באותה שעה שהיא לוקחת נפשות ורוחות ברצון של דבקות אחת הוא ישים לבו ורצונו לזה ונותן נפשו בדבקות באותו הרצון להכלילה באותה הדבקות אם מתקבלת באותה שעה באותו הרצון של אותן נפשות ורוחות ונשמות שהיא לוקחת זהו אדם שנצרר בצרור החיים בעולם הזה</p>

²⁶⁰ פי' יסוד אבא שאז מתחיל לירד במסעיו תוך ז"א, ובגאל ישראל כבר התחיל להכנס תוך רישא דז"א ונמשכת הארתו עד יסוד ז"א ומשם מאיר למלכות שבבריאה, ועיין בספר הכוונות בסוד תהלות לאל עליון (רמ"ז).

²⁶¹ פי' נפיק אורו היוצא לבריאה חדוה דטמירו, מזל"ן שהם נה"י דאי' שבג' אחרונות מקבלת מהם ועיין בסה"כ (רמ"ז).

²⁶² כי ג"ר סוד החיבוק והאמצעיות סוד הנשיקין והאחרונות סוד הזווג (רח"ו). עי' && שחביקו היא חג"ת ונשיקין הם בחבד ????

²⁶³ צוררת אל חי שהוא היסוד בתוכה (רח"ו).

<p>ותו דבעיא לאתכללא מכל סטרין מלכא ומטרוניתא מלעילא ומתתא²⁶⁴ ולא תעטרא בנשמתין בכל סטרין אתעטרת בנשמתין מלעילא ואתעטרת בנשמתין מתתא ואי בר נש יכוין לביה ורעותיה לכל דא וימסר נפשיה מתתא בדביקותא ברעותא כמה דאתמר כדין קודשא בריך הוא קארי ליה שלום לתתא כגוונא דההוא שלום דלעילא ההוא דברוך לה למטרוניתא ואכליל לה ואעטר לה בכל עטרין</p>	<p>ובעולם הבא. ועוד שצריך להכלל מכל הצדדים המלך והמלכה מלמעלה ומלמטה ולהתעטר בנשמות בכל הצדדים מתעטרת בנשמות מלמעלה ומתעטרת בנשמות מלמטה ואם אדם יכון לבו ורצונו לכל זה וימסר נפשו מלמטה בדבקות וברצון כמו שנאמר אזי הקדוש ברוך הוא קורא לו שלום למטה כמו שאותו השלום שלמעלה לאותו שמברך את המלכה ומכליל אותה ומעטר אותה בכל העטרות.</p>
<p>אוף הכי האי בר נש קודשא בריך הוא קרי ליה שלום לתתא כמה דאת אמר (שופטים י כד) ויקרא לו יהו"ה שלום וכל יומיו הכי קראן ליה לעילא שלום בגין דאכליל ואעטר למטרוניתא לתתא כגוונא דההוא שלום לעילא וכד אסתלק ההוא בר נש מהאי עלמא נשמתיה סלקא ובקעא בכל אינון רקיעין ולית מאן דימחי בידה וקודשא בריך הוא קרי לה ואמר (ישעיה נז ב) יבא שלום ושכינתא אמרה ינוחו על משכבותם וגו' ויפתחון לה</p>	<p>אף כך לאיש הזה הקדוש ברוך הוא קורא לו שלום למטה כמו שנאמר (שופטים ו) ויקרא לו ה' שלום וכל ימיו כך קוראים לו למעלה שלום משום שהכליל ועטר את המלכה למטה כמו שאותו שלום למעלה וכאשר אותו האדם מסתלק מן העולם הזה נשמתו עולה ובוקעת את כל אותם הרקיעים ואין מוחה בידה והקדוש ברוך הוא קורא לה ואומר יבוא שלום והשכינה אומרת ינוחו על משכבותם וגו' ויפתחו לה</p>
<p>ר/א</p>	
<p>תליסר טורי דאפרסמונא דכיא ולא יהא מאן דימחי בידה ועל דא זכאה איהו מאן דישיי לביה ורעותיה לדא ועל דא כתיב כל נדיב לבו יביאה את תרומת יהו"ה לגבי מלכא עלאה כמה דאתמר</p>	<p>שלשה עשר נהרות אפרסמון טהור ולא יהיה מי שימחה בידה ועל כך אשרי מי שישים לבו ורצונו לזה ועל זה כתוב כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה' למלך העליון כמו שנתבאר.</p>
<p>ארים רבי אבא קליה ואמר ווי רבי שמעון אנת בחיין ואנא בכינא עלך לא עלך בכינא אלא בכינא על חברייא ובכינא על עלמא רבי שמעון כבוצינא דשרגא דאדליק לעילא ואדליק לתתא ובנהורא דאדליק לתתא נהירין כל בני עלמא (נ"א נהיר לעילא) ווי לעלמא כד יסתלק נהורא דלתתא בנהורא דלעילא מאן ינהיר נהורא דאורייתא לעלמא קם רבי אבא ונשיק לרבי חייא אמר ליה מלין אלין הוו תחות ירך ועל דא קודשא בריך הוא שדרני עד הכא לאתחברא עמכון זכאה חולקי</p>	<p>הרים רבי אבא את קולו ואמר אוי רבי שמעון אתה בחיים ואני בוכה עליך לא עליך אני בוכה אלא אני בוכה על החברים ובוכה על העולם רבי שמעון הוא כמו מנורה של נר שדולק למעלה ודולק למטה ובאור שדולק למטה מאירים לכל העולם (מאיר למעלה) אוי לעולם כשיסתלק האור שלמטה לאור שלמעלה מי יאיר לנו את אור התורה לעולם קם רבי אבא ונשק את רבי חייא אמר לו הדברים הללו היו תחת ירך ועל כך הקדוש ברוך הוא שלחני עד לכאן להתחבר עמכם אשרי חלקי.</p>
<p>רבי יוסי פתח קרא אבתריה ואמר וכל חכם לב בכם יבאו ויעשו וגו' קרא</p>	<p>רבי יוסי פתח פסוק אחריו ואמר וכל חכם לב בכם יבאו ויעשו וגו'</p>

²⁶⁴ קפט ע"א (הערת הזהר).

<p>אוקמוה אבל תא חזי בשעתא דאמר קודשא בריך הוא לְמִשָּׁה (דברים א יג) הִבּוּ לָכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וְנְבוֹנִים אֲשֶׁנָּה בְּכָל יִשְׂרָאֵל וְלֹא אֲשַׁכַּח נְבוֹנִים הִדָּא הוּא דְכָתִיב וְאָקַח אֶת רֵאשֵׁי שְׁבֻטֵיכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וְיֹדְעִים וְאֵלּוּ נְבוֹנִים לֹא כָתִיב וְאִי תִימָא דְנְבוֹן²⁶⁵ אִיהוּ דְרָגָא עֲלֵאָה מַחְכָּם²⁶⁶ הֲכִי אִיהוּ וְדָאִי</p>	<p>פסוק זה פרשוהו אבל בא וראה בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא למשה הִבּוּ לָכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וְנְבוֹנִים בַּחֵן אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל וְלֹא מִצָּא נְבוֹנִים זֶהוּ שְׁכָתוּב וְאָקַח אֶת רֵאשֵׁי שְׁבֻטֵיכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וְיֹדְעִים וְאֵלּוּ נְבוֹנִים לֹא כָתוּב וְאִם תֹּאמַר שֶׁנְבוֹן הִיא דְרָגָא יוֹתֵר עֲלֵיוֹנָה מַחְכָּם כֵּן זֶה וְדָאִי.</p>
<p>מַה בֵּין הָאִי לְהָאִי חֲכָם הָאִי²⁶⁷ אֲוֹקְמוּהוּ דִּאֲפִילוּ תַלְמִיד הַמַּחְכִּים לְרַבִּיהָ אֲקָרִי חֲכָם חֲכָם דִּידַע לְגִרְמִיָּה כָּל מַה דִּאֲצִטְרִיךְ נְבוֹן כְּמַה דְרָגִין אֵית בֵּיה²⁶⁸ דִּאֲסַתְכֵּל בְּכֹלָא וְיֹדַע בְּדִילִיהָ וּבִאֲחֵרְנִין²⁶⁹ וְסִימְנָךְ (מְשָׁלִי יִב י) יֹדַע צְדִיק²⁷⁰ נִפְשׁ בְּהַמְתוּ²⁷¹ (שׁ"ב כג ג) צְדִיק²⁷² מוֹשֵׁל יִרְאֵת אֱלֹהִים²⁷³ וְהִכָּא חֲכָם לֵב דִּיִּקָּא²⁷⁴ בְּלֵב חֲכָם וְלֹא בִּאתְרָא אַחְרָא בְּגִין דְקִיִּימָא בְּלֵב וְנְבוֹן לְעֵילָא וְתַתָּא אֲסַתְכֵּל בְּדִילִיהָ וּבִאֲחֵרְנִין</p>	<p>מַה בֵּין זֶה לְזֶה חֲכָם הָרִי פְרִשׁוּהוּ שֶׁאֲפִילוּ תַלְמִיד הַמַּחְכִּים אֶת רַבּוֹ נִקְרָא חֲכָם חֲכָם שִׁיּוּדַע לְעַצְמוֹ כָּל מַה שְׁצָרִיךְ בְּנְבוֹן יֵשׁ כְּמַה דְרָגוֹת שֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּכָל וְיֹדַע בְּשֵׁלּוֹ וּבִאֲחֵרִים וְסִימְנָךְ (מְשָׁלִי יב) יֹדַע צְדִיק נִפְשׁ בְּהַמְתוֹ (שְׁמוּאֵל כג) צְדִיק מוֹשֵׁל יִרְאֵת אֱלֹהִים וְכֹאֵן חֲכָם לֵב דְּוֹקָא בְּלֵב חֲכָם וְלֹא בְּמִקּוּם אַחֵר מְשׁוּם שְׁעוֹמֵד בְּלֵב וְנְבוֹן לְמַעְלָה וְלַמַּטָּה מִסְתַּכֵּל בְּעַצְמוֹ וּבְשֵׁל אַחֵרִים.</p>
<p>פְתַח וְאָמַר (יִשְׁעִיָּה מֵט ג) וְיֹאמַר לִי עַבְדִּי</p>	<p>פְתַח וְאָמַר וְיֹאמַר לִי עַבְדִּי אֵתָה וְגו' כֹּאֵן בְּתַפְלָה שְׁצָרִיךְ אָדָם לְהַתְּפַלֵּל</p>

265

²⁶⁶ ולכך חכמים מצא נבונים לא מצא, "הכי הוא ודאי" בלי ספק על דרך הפשט לא יקשה עליך, אמנם יקשה "מה בין האי להאי", כי לפי הנסתר נראה להיפך, כי נבון מצד הבינה וחכם מצד החכמה, והיאך ימצאו אנשים חכמים מצד החכמה ולא נבונים מצד הבינה, ומתוך פשטן של דברים נכנס לנסתרון (אור יקר).

²⁶⁷ דאפילו תלמיד המחכים לרביה איקרי חכם, רוצה לומר יש [לון] [בון] גבול ממטה למעלה, תחלת שם חכם הוא כשמושיבין תלמיד בפני רבו, ואינו טפש שיהיה רבו אומר לו כל מה שירצה, ואפילו על ימין שמאל שומע ונכנס בו, ואינו מבחין להחכים את רבו ולומר לו אמש אמרת לי היפך זה ועתה אמרת לי כזה קשה לדיך אדיך זהו טפש, אמנם המחכים את רבו שיתחכם בשמועותיו שלא יתנגדו ולא יהיה פליגא דידיה אידידיה הוא תחלת חכם, ועולה עד שהוא מגיע למדרגה שאינו צריך לגרמיה דריה, וזהו שאמר "חכם דידיע לגרמיה כל מה דאצטריך", כבר יודע כל המשנה והברייתא וכל מה שמקובל ביד אחרים מקובל בידו, אמנם להוליד במה שתחת ידו להוסיף מדידיה אידידה תשובות ועניינים חידושי תורה אינו משיג כלל, אלא מה שנמסר בידו שמור לו (אור יקר).

²⁶⁸ שעניינו הוא להבין דבר מתוך דבר, ועולה עתה הבחינות עד אין מספר, כי יש מבין במדרגה קלה, ויש מי שיעמיק וישכיל בעומקו של דבר, ויעלו המדרגות זה על זה עד אין תכלית עד כאן פשטן של דברים, ובנסתרון כי נבון הוא מיסוד ולמעלה, וחכם במלכות לבד חכמת שלמה היא נקראת דהיינו חכמה תתאה, והיינו שנקרא חכם לב מהשכינה הנקראת לב, שיודע ענייני המלכות מה שהיא מראה לפני המתגלים ממנה ומשיג שם השגתו לבד, והיינו מה שנמסר בידו נתון בו, והיינו תיקונין דשכינתא בכל מה דהיא מינה ובה, אף הוא יודע מינה וביה "כל מה דאצטריך" כמבואר, וזהו שאמר "בלב חכם ולא באתר אחרא בגין דקיימא בלב", אינו יודע לעלות מהלב ולמעלה, וחכמה שהיא עקרה שאינה מולידה ומוסיפה חתומה וחקוקה בלב, וכן הוא קבוע בלב היינו המלכות ואינו עולה ממנה ולמעלה, אמנם נבון עולה אל היסוד, והרי מדרגה אחת שמוציא ממנו ולחוץ, ומכאן ואילך עולה במעלות, ומבין דבר מתוך דבר, ממדה למדה, עולה עד המקום האפשר לעלות (אור יקר).

²⁶⁹ לעצמו ולאחרים (אור יקר).

²⁷⁰ יסוד (אור יקר).

²⁷¹ למטה במלכות, שהיא נפש אל החיות שהם למטה ממנה, שחיה בכלל בהמה אריה שור ודאי (אור יקר).

²⁷² האיש שעולה בעולם הזכר (אור יקר).

²⁷³ שהיא מלכות (אור יקר).

²⁷⁴ פי' בחכמת שלמה (רמ"ז).

<p>אתה וגו' הכא בצלותא דבעי בר נש לצלאה קמיה דקודשא בריך הוא²⁷⁵ דאיהו פולחנא חדא רבא ויקירא מאינן פולחנין דמאריה תא חזי אית פולחנא דקודשא בריך הוא דקיימא בעובדא דאיהו פולחנא דקיימא בעובדא דגופא²⁷⁶ ואיהו פולחנא ואית פולחנא דקודשא בריך הוא דאיהו פולחנא פנימאה יתיר²⁷⁷ דאיהו עיקרא דכלא קיימא בההוא פולחנא פנימאה דאיהו עיקרא דכלא²⁷⁸</p>	<p>לפני הקדוש ברוך הוא שהיא עבודה אחת גדולה ונכבדה מאותן העבודות של רבוננו בא וראה יש עבודה של הקדוש ברוך הוא שעומדת במעשה שהיא עבודה שעומדת במעשה הגוף והיא עבודה ויש עבודה של הקדוש ברוך הוא שהיא עבודה יותר פנימית שהיא עקר הכל ועומדת באותה עבודה פנימית שהיא עקר הכל.</p>
<p>בגופא²⁷⁹ אית תריסר שייפין דקיימין בעובדא דגופא²⁸⁰ כמה דאוקימנא ואינן שייפין דגופא ופולחנא דקודשא בריך הוא דעובדא קיימא בהו בגין דפולחנא דקודשא בריך הוא בתרין סטרין בשייפין דגופא לבר ואית תריסר שייפין אחרנין פנימאין²⁸¹ לגו מן גופא²⁸² ואינן תקונין פנימאין לגו מן גופא לאתתקנא בהו תקונא דרוחא²⁸³ דאיהו פולחנא יקירא פנימאה דקודשא בריך הוא כמה דאוקימנא גו רזין פנימאין²⁸⁴ דקאמר רבי שמעון ואינן רזא דחכמתא עלאה</p>	<p>בגוף יש שנים עשר איברים שעומדים במעשה הגוף כמו שבארנו ואלו הם אברי הגוף ועבודת הקדוש ברוך הוא שהמעשה עומד בהם משום שעבודת הקדוש ברוך הוא היא בשני צדדים באברי הגוף החיצוניים ויש שנים עשר איברים אחרים פנימיים לפנים מהגוף והם תקונים פנימיים לפנים מהגוף לתקן בהם התקון של הרוח שהיא עבודה נכבדה פנימית של הקדוש ברוך הוא כמו שבארנו בתוך הסודות הפנימיים שאמר רבי שמעון</p>

²⁷⁵ והנה על פי הקדמה זו הוא מפרש ואזיל שמיני העבודה הם שתים, האחד פנימית שאינה אלא בחובת הלב דהיינו פלה, ועל עבודה זו נאמר עבדי אתה ישראל אשר בך אתפא"ר סודה בסוד נבון, וזהו שאמר "הכא בצלותא דבעי ברנש לצלאה קמי קודשא בריך הוא", שעם היות שנקרא תפלה המורה על המלכות היא עולה בסוד הזכר "דאיהו פולחנא רבא ויקירא", עם היות שנראה שהוא מצות אחת מן המצות ואין אדם יודע מתן שכרן של מצות, עם כל זה ודאי התפלה היא העבודה החשובה מכל העבודות, ובכלל החשובות, ותחשב יותר מאותם שהם באברים הנגלים המצות המעשיות (אור יקר).

²⁷⁶ כגון סוכה לולב תפילין ציצית מזוזה וכיוצא (אור יקר).

²⁷⁷ שהיא פנימית באברים הפנימיים חובת הלב, והנה העבודות האלו יורו מקומם ורמיזתם כפי ענינם, אותה העבודה שהיא מעזית נגלית היא בשם אדני', דהיינו שיקרא העושה אותה חכם, אמנם העבודה הנסתרת היא בשם יהו"ה הנסתר והעשה אותה יקרא נבון (אור יקר).

²⁷⁸ בסוד יהו"ה העולה עד אין תכלית (אור יקר).

²⁷⁹ שהיא נגד המלכות גוף ודאי אל הרוח העליון תפארת (אור יקר). בראשית טז ע"א (הערת הזהר).

²⁸⁰ כשהמצה נעשית בגוף אותם האברים הם ראשיים ועיקריים למעשה המצוה, כגון ידים זרועות רגלים ושוקיים וכיוצא, ומורים על סוד הים העומד עליהם על שנים עשר בקר, שתיקוני השכינה בגלוי הם שנים עשר אלו, והיינו שהגוף הוא נקודה אמצעית, רוכב על שנים עשר פרקים אלו שהם זרוע ימין שלשה היד ושתי פרקי הזרוע, וזרוע שמאל שלשה, וכן ברגל ימין וכן ברגל שמאל, והגוף רוכב על שנים עשר אלו וכן המעשים הגשמיים נעשים באלו האברים שהם מרכבת השכינה כדפירשו בפרש ויצא

²⁸¹ עי' בפרשת פנחס דף רכב עד דף רל ביאור ע"ז (רח"ו).

²⁸² כגון שתי אזנים ושתי עינים ופה ולשון ול ומוח וכבד וריאה ושתי כליות, שפעולתם שמיעהאו דבור או ראייה או מחשבה או כוונה, וכיוצא מאותם הדברים הנסתרים, ואלו הם סוד מרכבת הרוח הפנימי אשר בגוף דהיינו שם יהו"ה שבו סוד שנים עשר היות, שהם שש קצוות ממעלה למטה ושושה ממטה למעלה, ומעלת המצוה יודע מצד פעולתה, אם פעולתה באברים הפנימיים כגון תפלה מורה שהיא בסוד נבון שיוודע לעצמו ולאחרים, שגם כן משלים האברים הגשמיים, ומייחד התפארת עם המלכות, דהיינו יודע צדיק נפש בהמתו שהם אלו האברים הגשמיים, ואם פעולתם באברים הנגלים כגון לוויית המת חפירת קבר ביקור חולים קשירת תפילין עטיפת ציצית, הנה אלו במעלת המלכות מקשטין אותה לבד, והם מתקנים אותה לכשיבא התפארת, והיינו חכם לב לבד כדפירשנו (אור יקר).

²⁸³ פי' ע"י הדיבור שהם התפלות ועסק התורה נתקנו י"ס הפנימיות דזעיר. שהם רוח דזעיר כמ"ש לעיל בשם הרב. וז"ש נמי בסמוך צלותא דבר נר איהו פולחנא דרוחא (מ"מ).

²⁸⁴ שהוא בסוד האברים וההיות העליונות, לזה יהיה סגולתא בפלא כדמסיק (אור יקר).

והם סוד החכמה העליונה ונודעו בין החברים אשרי חלקם.	ואתידעו ביני חבריא זכאה חולקהון
תפלת האדם היא עבודת הרוח והיא עומדת בסודות עליונים ואנשים לא יודעים שהרי תפלת האדם בוקעת אורים ובוקעת רקיעים ופותחת פתחים ועולה למעלה.	צלותא דבר נש ²⁸⁵ איהו פולחנא דרוחא ואיהו קיימא ברוין עלאין ובני נשא לא ידעין דהא צלותא דבר נש בקעת אורין בקעת רקיעין פתחת פתחין וסלקא לעילא
בשעה שמאיר האור ונפרד האור מן החשכה אזי הכרוז הולך בכל הרקיעים התתקנו בעלי הפתחים בעלי ההיכלות כל אחד ואחד על משמרתו משום שאותם ששולטים ביום אינם שולטים בלילה וכשנכנס הלילה מעברים שליטי היום ומתמנים שליטים אחרים ששולטים בלילה ומתחלפים אלה באלה.	בשעתא דנהיר נהורא ואתפרש נהורא מן חשוכא כדין כרוזא אזלא בכלהו רקיעין אתתקנו מארי דפתחין מאריהון דהיכלין כל חד וחד על מטריה בנין דאינון דשלטניהון ביממא ²⁸⁶ לאו אינון דשלטניהון בליליא ²⁸⁷ וכד עאל ליליא אתעברו שולטנין דיממא ואתמנון שלטנין אחרנין דשליטין בליליא ואתחלפן אלין באלין
וסוד זה את המאור הגדל לממשלת היום וגו' וממשלת היום וממשלת הלילה יש שליטים שממנים ביום ויש שליטים שממנים בלילה ואלו נקראו ממשלת היום ואלו נקראים ממשלת הלילה.	ורזא דא (בראשית א טז) את המאור הגדול לממשלת היום וגו' וממשלת היום וממשלת הלילה שולטנין אינון די ממנן ביממא ושולטנין אינון די ממנן בליליא ואלין אקרין ממשלת היום ואלין אקרין ממשלת הלילה
כשנכנס הלילה יוצא כרוז התתקנו שליטי הלילה כל	כד עאל ליליא כרוזא נפקא אתתקנו שלטנין דליליא כל
	רא/ב
אחד ואחד למקומו וכשמאיר היום כרוז יוצא התתקנו שליטי היום כל אחד ואחד למקומו (אז מעברים שליטי הלילה ומתמנים שליטי היום) וכשהכרוז מכריז אז כולם כל אחד ואחד נפקד על אותו מקום שראוי לו אזי השכינה מקדימה ויורדת וישראל נכנסים לבית הכנסת לשבח את רבונם ופותחים בשירות ותשבחות.	חד וחד לאתריה וכד נהיר יממא כרוזא נפקא אתתקנו שולטנין דיממא כל חד וחד לאתריה (כדין מתעברין שלטנין דליליא ואתפקדון שלטנין דיממא) וכד כרוזא אכריז כדין בלהו כל חד וחד אתפקד על ההוא אתר דאתחזי ליה כדין שכינתא ²⁸⁸ קדמא ונחתא וישראל עאלין לבי בנישתא לשבחא למאריהון פתחין בשירין ותושבחין
שצריך לו לאדם שכיון שהתקין עצמו לעבודת המעשה בתקוני מצוה וקדשה ליחד לבו בתקון של העבודה הפנימית של אדונו ולשים את לבו	דבעי ליה לבר נש ²⁸⁹ כיון דאתקין גרמיה בפולחנא דעובדא בתקוני דמצוה ²⁹⁰ וקדושה ²⁹¹ ליחדא לביה בתקונא דפולחנא פנימאה דמאריה ולשוואה לביה ורעותיה

²⁸⁵ כשנשקול אותה בשקל הקדש הנזכר נמצא אותה (אור יקר).

²⁸⁶ פי' מלאכי זעיר (מ"מ).

²⁸⁷ פי' מלאכים מהמלכות (מ"מ).

²⁸⁸ ט' נקודות יורדות לבריא (רח"ו). ור"ל כמ"ש הרב זל"ה שבתחילת הלילה לוקחת לאה מרחל ט' ספי' שלה בהלוואה וכתר של רחל יורד לבריא. ובחצות השני ע"י עסק התורה בעו"הז מעלים הכתב מעט מעט עד אור הבוקר שנקשר בזרוע שמאלי דזעיר וט' נקודות דילה יורדות לבריא ואח"כ אנו מעלים אותם ע"י התפלה לאצילות ע"כ קיצור לשונו. ובזה תבין מ"ש הר"ח ז"ל ט' נקודות יורדות לבריא (מ"מ).

²⁸⁹ ויקרא קכ ע"ב (הערת הזהר).

²⁹⁰

²⁹¹ ציצית ותפילין (רח"ו).

<p>בההוא פולחנא דאינון מלין (ד"א דקאמר) דהא מלה סלקא</p>	<p>ורצונו באותה עבודה של אותם דברים (שאומר) שהרי הדיבור עולה.</p>
<p>ואינון ממנן דקיימין באוירא אתמנון לארבע סטרי עלמא לסטר מזרח אתמנא ממנא חד דקיימא באוירא לההוא סטרא גורדי"א שמיה²⁹² ועמיה סרכין ממנן אחרנין דאינון מחכאן לההיא מלה דצלותא²⁹³ וסלקא באוירא בההוא סטרא ונטיל לה האי ממנא</p>	<p>ואותם הממנים שעומדים באויר התמנו לארבעת צדדי העולם לצד מזרח התמנה ממנה אחד שעומד באויר לאותו צד ושמו גורדי"א ועמו שרים ממונים אחרים שהם מחכים לאותו דיבור של תפלה ועולה באויר באותו צד ונוטל אותו אותו הממנה.</p>
<p>אי היא מלה כדקא יאות הוא וכל אינון סרכין נשקין לההיא מלה וסלקין עמה עד ההוא אוירא דרקיעא²⁹⁴ לעילא דתמן ממנן סרכין אחרנין בשעתא דנשקי לההיא מלה פתחי ואמרי זכאין אתון ישראל דידעיתו לאעטרא למאריכון בעטרין קדישין זכאה איהו פומא דמלה דעטרא דא נפקא מניה</p>	<p>אם הדיבור הזה הוא כראוי וכל אותם שרים נושקים את אותו דיבור ועולים עמו עד לאותו אויר של הרקיע למעלה ששם ממונים שרים אחרים בשעה שנושקים את אותו דיבור פותחים ואומרים אשריכם ישראל שאתם יודעים לעטר את אדונכם בעטרות קדושות אשרי הפה שדבור של העטרה הזו יצא ממנו.</p>
<p>כדין פרחין אתון דקיימין באוירא דבשמא קדישא²⁹⁵ דתריסר אתון²⁹⁶ דההוא שמא שליט באוירא²⁹⁷ והאי איהו שמא דהוה טאס ביה אליהו עד דאסתלק לשמיא והיינו דקאמר עובדיה לאליהו (מ"א יח יב) ורוח יהו"ה ישאך בגין דבשמא דא הוה אליהו טאס ביה באוירא והאי איהו שמא דשליט באוירא</p>	<p>ואז פורחות האותיות שעומדות באויר שבשם הקדוש של שתיים עשרה אותיות שאותו שם שולט באויר וזהו שם שהיה טס בו אליהו עד שעלה לשמים וזהו מה שאמר עובדיה לאליהו (מלכים א יח) ורוח ה' ישאך משום שבשם הזה היה טס בו אליהו באויר וזהו השם ששולט באויר.</p>

²⁹² עם האותיות המלה גימ' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן והת"ת כולל כולם מזרח (רח"ו).

²⁹³ פ"י התפללות שמתפללים כל ישראל. אבל המתפלל על שונא שיש לו או אם יש לו שום צרה עניינה לקמן (מ"מ).

²⁹⁴ פ"י המלאך הזה הממונה לסטר מזרח מעלה אותה עד אויר הסמוך לרקיע ומשם באים ממונים אחרים ליטלה כמ"ש בסמוך (מ"מ).

²⁹⁵ נראה לי שהוא הנזכר בבראשית טז ע"א ועיי"ש (רמ"ז).

²⁹⁶ כתב הרב הוא שם אהי"ה הוי"ה אד"ני משולבים הם י"ב אותיות (מ"מ). עיי' בהגר"א בסד"צ ב ע"א ד"ה הספירות הן הולכין בתלת תלת, חב"ד חג"ת נה"י, ומלכות היא רביעית שכוללת את כולן, וכמ"ש בתז"ח (עג ע"ג) דתשע ספירות אינון משולשין בעד"א כג"ד, ח"ח"נ" ב"ג"ה" כ"ת"י, ומלכות עשירין לון ורביעין לון, וז"ס שם של י"ב, שמלכות היא כלולה בכל קו האמצעי, שהוא המכריע וצריך להיות כלול משניהם, ביסוד היא עטרת היסוד, ובת"ת שם שני מלכים - הערה שלי עיי' תיקור"ז ה ע"א, שנוק' היא רביעא לכל תלת, ועיי' פת"ש נקודות טז וז"ל, נוקבא יש לה ג' שרשים ומקומות אשר היא דבוקה בז"א, הא' בעטרת היסוד, הב' בטבור, הג' בפה, והענין, כי עיקר יציאתה הוא במקום שיש נקב, שלכן נקראת נקבה כנודע, שבהיותה נקודה לבד היא בעטרת היסוד, וכשהיא פרצוף עד החזה למטה, כתרה במקום פה הטבור, ובהתגדלה לגמרי כתרה נגד הפה יסוד אימא שבדעת דז"א, בסוד כלת משה, עכ"ל, ועיי' לעיל ג ע"ד, ... ס י"ב היא בדעת ששרשו בכתר, ועיי' בלש"ו ביאורים ח"א נה ע"ג, שמקשה מתפילת ר' נחוניא בן הקנה ש ... ס י"ב ביסוד, וכאן כתוב שהיא תופס כל הקומה, ומתרץ שכל העד"א אחד, ועיי' לש"ו כללים ח"א סט ע"א שמצד עצמם אין הבדל בין ת"ת ליסוד אלא רק @לא מוסבר@ מצד הקו ימין ושמאל יש הבדל, (עיי' בהגר"א בתיקור"ז פא ע"א ד"ה ביה איהו וז"ל, והכל אחד כשזה נפתח זה נפתח ודעת ויסוד הוא א'), ולכן מובן לנו שהרי עיקר כוונת הגר"א לא לדעת בפרט (כמש"כ בביאורים שם) אלא לכללות כל העמוד האמצעי מכתר דעת ת"ת יסוד, ועיי' לש"ו כללים ח"א סח ע"ב שמקום הנוק' בטבור הוא הכתוב באד"ר קמא ע"ב שזה מאחוריו.

²⁹⁷ בראשית טז ע"א (הערת הזהר). שם בן י"ב בת"ת שליט באויר כי אויר רוח ת"ת (רח"ו).

<p>ואינן אתוון פרחין וסלקין בהיא מלה²⁹⁸ והוא ממנא דמפתחן דאורא בידיה וכל אינון ממנן אחרנין כלהו סלקין ביה עד רקיעא ואתמסר בידא דממנא אחרא לסלקא לעילא</p>	<p>ואותן האותיות פורחות ועולות באותו דיבור ואותו הממונה שמפתחות האויר בידו וכל אותם הממנים האחרים כולם עולים בו עד לרקיע ונמסר ביד ממנה אחר להעלותו למעלה.</p>
<p>לסטר דרום אית ממנא אחרא דשלטא באורא לההוא סטר וכמה ממנן אחרנין וסרכין עמיה פסגני²⁹⁹ שמיה וביה מתאחדן (נ"א וליה אתמסראן) מפתחן דאורא לההוא סטר וכל אינון מארי דעקו דצלגן צלותא למאריהון מגו עקתא מגו תבירו דלבא אי ההיא מלה כדקא יאות סלקא לאורא בההוא סטרא ונטיל לה האי ממנא ונשיק לה (ס"א בגין דסלקא בההוא סטרא) כד נשיק לה פתח ואמר קודשא בריך הוא יהוס לקבלך (נ"א ועלך) ובגיןך יתמלי רחמין</p>	<p>לצד דרום יש ממנה אחר ששולט באויר לאותו הצד וכמה ממונים ושרים אחרים עמו ושמו פסגני"ה ובו נאחזים (ולו נמסרו) מפתחות האויר של אותו צד וכל אותם בעלי צרה שמתפללים תפלה לאדונם מתוך צרה מתוך שברון הלב אם אותו הדיבור כראוי הוא עולה לאויר באותו צד והממנה הזה נוטל אותו ונושק אותו (משום שעלה באותו צד) וכשנושק אותו פותח ואומר הקדוש ברוך הוא יהוס כנגדך (ועליך) ובשבילך יתמלא ברחמים.</p>
<p>סלקין עמה כל אינון ממנן קדישין וכל אינון סרכין דההוא סטרא ופרחין אתוון דשמא קדישא דאינון ארבע אתוון³⁰⁰ דמתעטרין ושלטין בההוא סטרא דאורא וסלקין בההוא סטרא דאורא עד רקיעא עד ההוא ממנא דרקיעא דשליט בההוא סטרא</p>	<p>עולים עמה כל אותם ממונים קדושים וכל אותם שרים של אותו הצד ופורחות האותיות של השם הקדוש שהן ארבע אותיות שמתעטרות ושולטות באותו צד של האויר ועולים באותו הצד של האויר עד לרקיע עד לאותו הממונה של הרקיע ששולט באותו הצד.</p>
<p>לסטר צפון אית ממנא אחרא ועמיה כמה סרכין ממנן דשלטין באורא וההוא ממנא פתחי³⁰¹ שמיה והאי אתמנא באורא לההוא סטרא וכל אינון דמצלאן צלותין על בעלי דבבו דעקין לון וכד מלה דההיא צלותא סלקא לאורא בההוא סטרא אי זכאה הוא נטיל לה האי ממנא ונשיק לה</p>	<p>לצד צפון יש ממנה אחר ועמו כמה שרים ממונים ששולטים באויר ושמו של אותו ממנה פתחי"ה וזהו שהתמנה באויר של אותו צד וכל אותם שמתפללים תפלות על שונאים שמציקים להם וכשדבור של אותה תפלה עולה לאויר באותו צד אם הוא צדיק נוטל אותו הממונה הזה ונושק אותו.</p>
<p>כדין אתער רוחא חדא דנפקא מגו תהומא בסטרא דצפון וההוא רוחא קארי בכל אינון אורין ונטילי כלהו ההיא מלה³⁰² וסלקין לה עד רקיעא ונשיקין לה פתחי ואמרי מרך ירמי</p>	<p>אזי מתעוררת רוח אחת שיוצאת מתוך התהום שבצד הצפון ואותה רוח קוראת בכל אותם האוירים וכולם נוטלים אותו דיבור ומעלים</p>

²⁹⁸ אע"פי שאמר לעיל שמלאך הממונה בסטר מזרח הוא שמעלה התפלה. וכאן אמר שהאותיות הם המעלים אותה. "ל שהמלאך בכח "ב אותיות הנזכרו" הוא מעלה אותה נמצא שהכל אמת וז"ש וההוא ממנא (מ"מ).

²⁹⁹ עם האותיות והמלה גימ' א"ל אל"ף למ"ד חותם דרו' חסד אל (רח"ו).

³⁰⁰ הם ד' אותיות הוי"ה ובכחם הממונה הזה שהוא לסטר דרום מעלה התפלה הזאת שמתפלל האדם על איזו צרה שיש לו (מ"מ).

³⁰¹ עם האותיות והמלה והכולל גימ' תק"י אל"ף למ"ד ה"י יר"ד מ"ם א' אל"ה אלהי אלהי"ם וכולל של ב' אלהי"ם והיינו חותם צפון וז"ש מצפון תפתח הרעה פת"חיה (רח"ו).

³⁰² בכאן לא הזכיר הזוהר שם המעלה אותה (מ"מ).

שנאך לקמך	אותו עד לרקיע ונושקים אותו ופותחים ואומרים רבונך יפיל שונאך לפניך.
ואזלא וסלקא ובקעא רקיעין (ס"א ואוירין) עד דסלקין עמה לגבי רקיעא קדמאה ³⁰³ סלקא צלותא ומטאת לגבי חד ממנא דאתמנא לסטר מערב ³⁰⁴ ותמן קיימין תשעה פתחין ³⁰⁵ ובהו קיימין כמה סרכין וכמה ממנן ועלייהו ממנא ³⁰⁶ חד די שמיא זבוליא ³⁰⁷	והולך ועולה ובוקע רקיעים (אוירים) עד שעולים עמו לרקיע הראשון עולה התפלה ומגיעה לממנה אחד שהתמנה לצד מערב ושם עומדים תשעה פתחים שבהם עומדים כמה שרים וכמה ממונים ועליהם ממנה אחד ששמו זבוליא"ל.
ודא איהו דבעי לשמשא בהאי רקיעא ביממא ולא אתיהיב ליה רשו עד דסליק נהורא דסיהרא וכדין אפיק כל אינון חילין וכל אינון ממנן וכד נהיר יממא עאלין כלהו בפתחא חדא דאינון תשעה פתחין דאיהו פתחא עלאה על כלהו וכד צלותא סלקא	וזהו שרוצה לשמש ברקיע הזה ביום ולא נתנת לו רשות עד שעולה אור הלבנה ואז הוא מוציא כל אותם החילות וכל אותם ממונים וכשמאיר היום נכנסים כולם לפתח אחד שהם תשעה פתחים שהוא פתח עליון על כולם וכשהתפלה עולה
רב/א	
עאלת בההוא פתחא וכלהו סרכין וכלהו ממנן נפקין מההוא פתחא ועליהון זבוליא"ל ההוא רב ממנא ונפקי כלהו ונשקי לה ומטאן עמה עד רקיעא תניינא ³⁰⁸	היא נכנסת באותו פתח וכל השרים וכל הממנים יוצאים מאותו פתח ועליהם זבוליא"ל אותו ממנה גדול ויוצאים כולם ונושקים אותו ומגיעים עמו עד לרקיע השני.
(ס"א ברקיעא תניינא סלקא צלותא עד ההוא רקיעא ואתפתחו) וכד סלקא צלותא ³⁰⁹ עד ההוא רקיעא אתפתחו תריסר תרעין ³¹⁰ דההוא רקיעא ובההוא תרעא דתריסר קאים ממנא חד דשמיא ענא"ל ³¹¹ והאי ממנא על כמה חיילין על כמה משרייין ³¹² וכד צלותא סלקא קאים האי ממנא וכריז ³¹³ על כל אינון	(ברקיע השני עולה התפלה עד אותו רקיע ונפתחים) וכשעולה התפלה עד לאותו רקיע נפתחים שנים עשר שיערי אותו הרקיע ובאותו השער השנים עשר עומד ממנה אחד ששמו ענא"ל וזה ממנה על כמה חיילות על כמה מחנות וכשתפלה עולה עומד הממונה הזה ומכריז על

³⁰³ פי' מ' דעשייה (מ"מ).

³⁰⁴ נל"ע שכל התפלות הללו הם עולים לסטר מערב לפי שמערב היא המ' שכוללת כולם (מ"מ).

³⁰⁵ פי' נגד ט' אותיות דב"ן וכן כתב הר"ח וקמן (מ"מ).

³⁰⁶ איתא בספר אוצרות חיים בדרוש השמות, וז"ל, נשמת ז"א דעשיה הם י' ספירות החיצוניות של ז"א דאצילות (רמ"ז).

³⁰⁷ עם האותיות והמלה והכולל גימ' א"ל אדני' דעשיה בחינת מערב (רח"ו).

³⁰⁸ נגד יסוד (רח"ו).

³⁰⁹ מרקיע ראשון לשני קודם הגיעה אל השני (אור יקר).

³¹⁰ נגד יסוד וזה שער השמים י"ב מזלות דיסוד י"ב הוי"ת (רח"ו). עי' לקמן רנא ע"א (לש"ו). לעולם הוא שהנוק' היא המתפשטת למטה, שאין אשה אלא לבנים (תענית לא ע"א), וכן היא המתחלקת ל"ב ובסוד י"ב שבטים, שהם כולם תיקוני הנוק', ר"ל גילויה שבהם נתגלית למטה. והוא ג"כ סוד י"ב בקר והים עליהם שעשה שלמה, וכן סוד י"ב גבולי אלכסון, והם ג"כ סוד הי"ב גבולים דארץ ישראל, והי"ב שערים דירושלים, והי"ב שערים שברקיע אשר דרך שם מתקבלים תפילות כל ישראל, וכן הי"ב חלונות דבית הכנסת דלעילא. ושרשם הוא הי"ב אותיות דמילוי אדני, והי"ב אותיות דג' היות, דמלך מלך ימלוך. ונמשכים בה מהי"ב צרופי הויה שבהיסוד (הקדר"ש צז ע"ג).

³¹¹ עם האותיות גימ' יוסף שהוא רקיע זה (רח"ו).

³¹² שיסוד נק' צבאות (רח"ו).

³¹³ היינו שנותן כח לבעל השערים והשרים המופקדים עליהם לפתוח שעריהם (אור יקר).

<p>פתחין ואמר (ישעיה כו ב) פתחו שערים וגו' וכלהו תרעין³¹⁴ פתיחין ועאלת צלותא בכל אינון פתחין</p>	<p>כל אותם פתחים ואומר פתחו שערים וגו' וכל השערים נפתחים ונכנסת התפלה לכל אותם הפתחים.</p>
<p>כדין אתער חד ממנא סבא דיומין דקאים לסטר דרום³¹⁵ דשמיה עזריא³¹⁶ סבא³¹⁷ ולומנין אתקרי מחניא³¹⁸ בגין דאתמנא על שתין רבוא משריין וכלהו מארי דגדפיין³¹⁸ מארי דמשריין³¹⁹ מליין עייניין³²⁰ ולגבייהו קיימין³²¹ אינון משריין מאריהון דאודניין³²² ואקרון אודנין בגין דאינון צייתין כל אינון דמצלאן צלותהון בלחישו ברעותא דלבא דלא אשתמע ההוא צלותא לאחרא האי צלותא סלקא וצייתין לה כל אינון דאקרון מארי דאודנין</p>	<p>ואז מתעורר ממנה אחד זקן לימים שעומד לצד דרום ששמו עזריא³¹⁶ ל הזקן ולפעמים הוא נקרא מחניא³¹⁸ ל משום שהתמנה על ששים רבוא מחנות וכולם בעלי כנפים בעלי מחנות מלאים עיניים ואצלם עומדים אותם מחנות בעלי אזנים ונקראים אזנים משום שהם מקשיבים לכל אותם שמתפללים תפלתם בלחש וברצון הלב שלא נשמעת אותה תפלה לאחר התפלה הזו עולה ומקשיבים לה כל אותם שנקראים בעלי אזנים.</p>
<p>ואי ההיא צלותא אשתמע לאודנין דבר נש לית מאן דציית לה לעילא ולא צייתין לה אחרנין בר מאן דשמע בקדמיתא בגין כך בעי לאסתמרא דלא ישמעון לההיא צלותא</p>	<p>ואם אותה תפלה נשמעת לאזני אדם אין מי שמקשיב לה למעלה ולא מקשיבים לה אחרים פרט למי ששומע בראשונה לכן צריך להשמר שלא ישמעו את אותה תפלה בני אדם</p>

³¹⁴ ואפשר שיש תפלה שתעלה דרך זה, ויש תפלה שסגולתה ליכנס בשער אחרת הכל לפי עניינם, ולזה הם שנים עשר שערים, ולכך עאלת צלותא (בכולהו) [בכל] אינון פתחין, שאם לא תאמר כך שנים עשר שערים למה (או יקר).

³¹⁵ תימא טעם בחינה זו אל התפלה, אינה באויר העולם הזה, וגם לא ברקיע ראשון אלא ברקיע שני. ואפשר לומר שאם היו המבחינים האלו באויר העולם היתה התפלה הזאת שהיא בקול רם וכיוצא נדחת, והיתה אבודה לעולם, ואין זאת כוונת הבורא אלא שתהיה צרורה ושמור שתקובל בשתוף תפלות אחרות, ולזה יהיו המבחינים ברקיע זה השני, שאם תדחה מפני איזו סבה יהיה שם בשמירה עד בא יום פקודתה כדפירשו בזהו פרשת תרומה. והוא הדין והטעם שלא תבחן ברקיע ראשון שעדיין שם תתגלגל ותדחה, אמנם ברקיע שני יש לה ידים ליגנז וליסתר שם, ומטעם זה אין ענאל המבחין, ולא המופקדים תחת ידו, שאם כן חס ושלום לא יפתח להשערים, לזה הוא אינו מבחין, ומחזיק כל תפלה בכשרות כדי שיפתח שערי, ואח"כ המבחין הוא בוחן אותה ואינה נדחת מרקיע שני אלא שאין מעלים אותה (אור יקר). [והוא לסטר דרום] כדי שיהי' מלאך החסד (אור יקר).

³¹⁶ גימ' שד"י עם ג' אותיות והכולל והו' חסד דשרי בפום אמה (רח"ו).

³¹⁷ לא ידעתי טעם למלת סבא, אם לא שיהיה עזריאל אחר והוא למטה ממנו במעל', וגדול ממנו יש בהיכלו', ואפשר שנק' סבא מפני מלאכתו להבחין התפלה שהוא סוד עיני' ואזני' מאברי הראש, ועוד האזני' מתיקוני הזקן הם, ועוד אני אומר כי כשהוא מסתלק מהמחנ' יקרא סבא שנסתל' אל בחי' ג' ראשונו', והוא בסוד הזקנה שאינו משתתף עם הקטנים האלו, וכאשר יבא ויתקשר עם חייליו יקרא מחניאל שחנה במחנותיו, והיינו שהמחנות הם שתין בסוד שש קצוות, וסילוקו עליהם כראש על הגוף, שהגוף הם שש קצוות, והראש שלש ראשונות (אור יקר).

³¹⁸ כבר פירשנו שהכנפיים הם לשון כנופיא, שכל אחד ואחד מחנות אחרות תחתיו שהם אליו ככנפיים לגוף כדפירשנו בפרשת נח סימן (?), ושאר מחנות הנזכרות על כרחין הם מחנות סתם, ואלו מחנות שיש להם כנפים ומחנות למחנותם כדפירשנו (אור יקר). כנף גימ' קנ"א דיסוד (רח"ו).

³¹⁹ כל אחד מהמחנות ששים יש לו עוד מחנות תחת ממשלתו מרוב הכללות אשר להם (אור יקר). צבאות (רח"ו).

³²⁰ אין העניינים כפשטן אלא הם בעלי ההשגחה להשגיח במעשה בני אדם אם ראוי תפלת להתקבל מצד מעשיהם, ומפני שהמעשים הם משתנים לכמה פרטים, יש בהם כח ההשגחה אל המציאות, ולזה הם "מליין", ועד כאן עלתה תפלה בלי בחינה, אמנם מכאן ואילך לא תדחה, עוד ראוי לבודקה קודם עלותה אם ראויה להתקבל ואם לאו (אור יקר). אור עיינין תלוי ביסוד (רח"ו).

³²¹ שגם הם בודקין השמיעה אם היא הגונה, בענין שהבדיקה על ידי שתי בחינות, השגחה במעשים ושמיעה באזנים, ועד כאן לא נבדקה אלא אם מסודרת או שלימה וכיוצא, אבל כאן בודקים יותר (אור יקר).

³²² ב' ביעין בחינת אזנים (רח"ו).

<p>בני נשא ותו דמלה דצלותא אתאחדא בעלמא עלאה³²³ ומלה דעלמא עלאה לא אצטריך למשמע</p>	<p>ועוד שדבור של תפלה נאחז בעולם העליון ודבר של העולם העליון אין צריך לשמע.</p>
<p>כגוונא דא מאן דקרי בספרא דאורייתא חד קרי וחד לשתוק ואי תרי קראן באורייתא גרעי מהימנותא דלעילא בגין דחד קלא ודיבור כלא חד כדין תרין קלין ותריין דבורין איהו גריעותא דמהימנותא אלא דיהא קלא ודבור חד³²⁴ כמה דאצטריך בגין דיהא ההוא קלא וההוא דבור חד</p>	<p>כמו זה מי שקורא בספר תורה אחד קורא ואחד לשתק ואם שנים קוראים בתורה הם גורעים באמונה שלמעלה משום שאחד קול ואחד דיבור הכל אחד אז שני קולות ושני דבורים זו גריעות האמונה אלא שיהיה קול ודבור אחד כמו שצריך כדי שיהיה אותו קול ואותו דיבור אחד.</p>
<p>וההוא ממנא שמיה עזריאל סבא כד ההיא צלותא סלקא בלחישו כל אינון שתין רבוא משריין וכל אינון מארי דעיניין וכל אינון מארי דאודניין כלהו נפקי ונשקי לההיא מלה דצלותא דסלקא הדא הוא דכתיב (תהלים לד טז) עיני יהוה אל צדיקים ואזניו אל שועתם עיני יהוה אל צדיקים אלין מארי דעיניין דלתתא בגין דאית (ג"א דלית) מארי דעיניין לעילא ואזניו אל שועתם אלין מאריהון דאודניין</p>	<p>ואותו הממונה ששמו עזריאל"ל הזקן כשאותה תפלה עולה בלחש כל אותן ששים רבוא מחנות וכל אותם בעלי עיניים וכל אותם בעלי אזנים כולם יוצאים ונושקים אותו דיבור של תפלה שעולה זהו שכתוב עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם עיני ה' אל צדיקים אלו בעלי העיניים שלמטה משום שיש (שאינן) בעלי עיניים שלמעלה ואזניו אל שועתם אלה בעלי האזנים.</p>
<p>רקיעא תליתאה³²⁵ ההיא צלותא סלקא ומטי לההוא רקיעא ותמן ההוא ממנא דאקרי גדריי"ה ועמיה כמה סרכין וכמה ממנן ואיהו משמש תלת זמנין ביומא לקבל חד שרביטא³²⁶ דזיהרא דנפיק סליק ונחית ולא קיימא באתר חד והאי איהו שרביטא דנטייל תלת זמנין ואתגניז וכד צלותא סלקא נחית ההוא שרביטא וסגיד קמי ההוא צלותא ואקרי האי רקיעא רקיעא דשרביטא</p>	<p>הרקיע השלישי אותה תפלה עולה ומגיעה לאותו רקיע ושם אותו אותו שנקרא גדריי"ה ועמו כמה שרים וכמה ממונים והוא משמש שלש פעמים ביום כנגד שרביט אחד של זהר שיוצא עולה ויורד ולא עומד במקום אחד וזהו שרביט שנוסע שלש פעמים ונגנז וכשתפלה עולה יורד אותו שרביט ומשתחוה לפני אותה תפלה והרקיע הזה נקרא רקיע השרביט.</p>
<p>וכד סלקא ההיא צלותא ההוא ממנא בתר דסגיד בטש בההוא שרביטא³²⁷ בטינרא תקיפא דזהיר דאיהו קאים באמצעיתא דההוא רקיעא ונפקו מגו ההוא טינרא תלת מאה ושבעין וחמש חיילין³²⁸ דאינון גניזין תמן מן יומא דאורייתא נחתת לארעא בגין דאתתקפו לחברא (ס"א לסרבא) דלא תחות</p>	<p>וכשעולה אותה תפלה אותו הממונה לאחר שהשתחוה מכה באותו השרביט בסלע החזק שמאיר ועומד באמצע הרקיע ויוצאים מתוך אותו סלע שלש מאות ושבעים וחמשה חיילות שגנוזים שם מיום שירדה תורה לארץ משום שהתחזקו להתחבר (לסרב) שלא תרד לארץ ונזף</p>

³²³ בראשית ג ע"ב (הערת הזהר). פי' בינה ולכך אמר דלא איצטריך למשמע שא"ו נקרא קלא דלא אשתמע. וז"ן קלא דאשתמע (מ"מ).

³²⁴ פי' נגד ז"ן (מ"מ).

³²⁵ רקיע זה נגד נו"ה (רח"ו).

³²⁶ הוא בחינת היסוד הנקרא שרביט (מ"מ).

³²⁷ פי' אחר שמשתחוה השרביט לתפלה אזי מכה הממונה באותו שריט ביטלרא תקיפא דזהיר. וטינרא זו היא קדושה ולכך אמר הזהר דזהיר ולא אמר טיכרא תקיפא סתם כמ"ש בפ' תצוה. דהתם קליפה והכא קדושה (מ"מ).

³²⁸ הם נגד מש"ה עשה חסד שע"ה חסד (מ"מ).

<p>לארעא ואנזיף בהו קודשא בריך הוא ועאלו גו ההוא טינרא ולא נפקין בר ההוא זמנא³²⁹ דצלותא סלקא פתחי ואמרי (שם ח י) יהו"ה אדונינו מה אדיר שמך וגו' דא היא צלותא דסלקא על כל אינון רקיעין כדין סגדין לגבה</p>	<p>בהם הקדוש ברוך הוא ונכנסו לתוך אותו סלע ואינם יוצאים פרט לאותו זמן שהתפלה עולה פותחים ואומרים (שם ח) ה' אדנינו מה אדיר שמך וגו' זוהי תפלה שעולה על כל אותם רקיעים אז משתחיים אליה.</p>
<p>מכאן ולהלאה צלותא מתעטרא בעטרין עלאין וסלקא לגו רקיעא רביעאה³³⁰ וכדין שמשא נפיק בדרגוי ושמישא"ל רב ממנא נפיק ותלת מאה ושתיין וחמש³³¹ משריין סלקין עמיה לגו ההוא רקיעא ואקרון ימות החמה וכלהו מעטרן לההיא צלותא בעטרין דבוסמין דגנתא דעדן³³²</p>	<p>מכאן והלאה התפלה מתעטרת בעטרות עליונות ועולה לתוך הרקיע הרביעי ואז השמש יוצא בדרגותיו ושמישא"ל הממונה הגדול יוצא ושלש מאות וששים וחמשה מחנות עמו לתוך אותו רקיע והם נקראים ימות החמה וכולם מעטרים את אותה תפלה בעטרות של בשמים של גן עדן.</p>
<p>ותמן אתעכבת צלותא עד דכלהו משריין סלקין עמה לגו ההוא רקיעא חמישאה³³³ ותמן איהו ממנא חד גדיא"ל שמיה והוא מארי קרבין דשאר עמין וכד צלותא סלקא כדין אודעזע הוא וכל משריין דיליה ואתבר</p>	<p>ושם מתעכבת התפלה עד שכל המחנות עולים עמו לתוך אותו הרקיע החמישי ושם נמצא ממנה אחד ששמו גדיא"ל והוא בעל הקרבות של שאר העמים וכשתפלה עולה אז הוא מזדעזע עם כל מחנותיו ונשבר</p>
<p>רב/ב</p>	
<p>חילייהו ונפקי וסגדי ומעטרין לההיא צלותא</p>	<p>כחם ויוצאים ומשתחיים ומעטרים את אותה התפלה.</p>
<p>וסלקין עמה עד דמטו לגבי רקיעא שתיתאה³³⁴ וכדין נפקין כמה חיילין וכמה משריין ומקבלין לההוא צלותא וסלקין בהדה עד דמטו לשבעיין³³⁵ תרעין דתמן קאים חד ממנא די שמיה ענפיא"ל רב ממנא ואיהו מעטר לההיא צלותא בשבעין עטרין</p>	<p>ועולים עמה עד שמגיעים לרקיע הששי ואז יוצאים כמה חיילות וכמה מחנות ומקבלים את אותה תפלה ועולים עמה עד שמגיעים לשבעים שערים ששם עומד ממנה אחד ששמו ענפיא"ל ממנה גדול והוא מעטר את אותה תפלה בשבעים עטרות.</p>
<p>וכיון דמתעטרא צלותא בכל הני עטרין כדין מתחברן כל אינון חיילין דכלהו רקיעין וסלקין לההיא צלותא דמתעטרא בכל עטרין לגבי רקיעא שביעאה³³⁶ וכדין עאלת צלותא וסנדלפין³³⁷ רב יקירא עלאה דכל מפתחן</p>	<p>וכיון שהתפלה מתעטרת בכל העטרות הללו אזי מתחברים כל אותם החילות של כל הרקיעים ומעלים את אותה התפלה שמתעטרת בכל העטרות לרקיע השביעי ואז נכנסת התפלה וסנדלפון נכבד גדול</p>

³²⁹ פי' כדי לראות מעלת ישראל ותפילתם (מ"מ).

³³⁰ ת"ת (רח"ו).

³³¹ גימ' ה"פ חסד עם ה' כוללים (רח"ו).

³³² השפעת יסוד הבינה (רח"ו). ונל"עד לפי שיסוד הבינה הוא בת"ת זעיר ורקיע זה הוא בחינת הת"ת (מ"מ).

³³³ כנגד גבורה (רח"ו).

³³⁴ נגד חסד (רח"ו).

³³⁵ הם נגד ע' שמות דע"ב כי הב' הם כוללים (רח"ו).

³³⁶ היכל ק"ק רקיע שביעי (רח"ו).

³³⁷ פי' הוא שר העשייה (מ"מ).

<p>דמאריה בידיה אעיל לההוא צלותא לגו שבעה היכלין³³⁸</p>	<p>שכל מפתחות אדוניו בידו מכניס את אותה תפלה לתוך שבעה היכלות.</p>
<p>תא הזי אמר רבי שמעון שבעה מדורין אינון וכי³³⁹ שבעה היכלין אלין אינון היכלין דמלכא והאי צלותא כד מתעטרא בכל הני עטרין כד עאלת מחבר לון כהדא לאתעטרא לעילא למהוי כלא חד כדקא יאות ושמא דקודשא בריך הוא מתעטרא בכל סטרין עילא ותתא למהוי חד וכדין (משלי י ו) ברכות לראש צדיק³⁴⁰ כתיב</p>	<p>בא וראה אמר רבי שמעון שבעה מדורים הם וכו' שבעת ההיכלות הללו הם היכלות המלך וכשהתפלה הזו מתעטרת בכל העטרות הללו כשנכנסת מחבר אותם כאחד להתעטר למעלה להיות הכל אחד כראוי ושמו של הקדוש ברוך הוא מתעטר בכל העטרות מעלה ומטה להיות אחד ואז כתוב ברכות לראש צדיק.</p>
<p>זכאה חולקיה דבר נש דידע לסדרא צלותיה כדקא יאות בהאי צלותא דמתעטרא ביה קודשא בריך הוא איהו מחכה עד דיסתיימון כל צלותהון דישראל³⁴¹ וכדין כלא איהו בשלימו כדקא יאות עילא ותתא עד הכא מלין דצלותא למנדע רזין עלאין מכאן ולהלאה אית פקודי אורייתא דאינון קיימין במלה כמה דקיימין בעובדא³⁴²</p>	<p>אשרי חלקו של אדם שיודע לסדר תפלתו כראוי בתפלה הזו שמתעטר בה הקדוש ברוך הוא הוא מחכה עד שיסתימו כל תפלותיהם של ישראל ואז הכל הוא בשלמות כראוי מעלה ומטה עד כאן דברי התפלה לדעת סודות עליונים מכאן והלאה יש את מצוות התורה שהן עומדות בדבור כמו שעומדות במעשה.</p>
<p>ואינון שית פקודין וקיימין אוף הכי בצלותא חד (דברים כח נח) ליראה³⁴³ את השם הנכבד והנורא תניינא לאהבה אות³⁴⁴ תליתאה לברכו רביעה ליחדו חמישאה לברך כהנא ית עמא שתיתאה למסור</p>	<p>והן שש מצוות ועומדות אף כאן בתפלה אחת ליראה את השם הנכבד והנורא שתיים לאהבה אותו שלישית לברכו רביעית ליחדו חמישית שיברך הכהן את העם ששית למסור לו את נשמתו ואלו שש מצוות שעומדות</p>

³³⁸ ואם תאמר והרי יש כל עולם היצירה בינו לבין ההיכלין. ונלע"ד שיובן במה שכתב באוצרות חיים שסנדלפר"ן משתלשל בג' עולמות ב"ע, דהיינו שבעולם העשיה הוא בסוד א"א ובעולם היצירה בסוד נפש דנוק' דיצירה ובעולם הבריאה בסוד גופא דנוק' דבריאה. ולפי זה הוא בסוד פתח ההיכלין דבריאה, פי' שמגיע עד שם. ולכן אעיל לההיא צלותא, לגו שבעה היכלין (רמ"ז). פי' דיצירה (מ"מ).

³³⁹ אמרו המגיהים כבר נדפסו ברשת בראשית דף מא ע"ש (הערת הזהר).

³⁴⁰ בראשית כו ע"א (הערת הזהר). השפעת היסוד (רח"ו).

³⁴¹ מכל המציאות, ואז הקדוש ברוך הוא מתייחד בהערת כל ישראל יחד, ואם תאמר אם כן היאך אמר לעי שיכוון לכלול נשמתו שם, ומה יועילנו אם תפלה זו יש לה עדיין להתעכב עד זמן קבלת כל התפלות, ויש לומר שאין הכוונה שממש באותו פרק ובאותו רגע יהיה הזווג, אלא כל תקון שאדם מכוון בתפלתו, כך תפלתו נעשית רוחנית, ומתתקנת ברוחניות צורת הויה דקה רוחנית שהיא מסתלקת, ואם התיקון הכלכתי, אף אותה הויה הדקה המתהווה מתתקנת ומקשטת ממש באותה מציאות, ובעלות אותה הויה הדקה אחר כך מייחד ומקשט בטוב כוונתו, ולא שתהיה ממש הזווג באותו רגע, אלא מקשט בענין ובתיקון כאלו אותו רגע היה הייחוד, להיות אותה הויה העולה מורה על המציאות הנעלם, ומייחד ממש בכוונת ותיקון המתפלל בעלות אותה ההויה אחר כך למעלה מסודרת יחד, ואם יכוון לכלול נשמתו באותו סדר, הנה בעלות התיקון דיוקן נשמתו נכנסת שם בייחוד, וגורם לעצמו כל מה שנרמז שגורם (אור יקר).

³⁴² עיקר שש מצוות אלו במעשה (ואר יקר).

³⁴³ (שמיראה) [שמעורר] יראת ה' על פניו במעשהו בנגלה ובנסתר, וכן אהבתו במשאו ובמתנו, וכן לברכו בכל מעשה ומעשה אכילתו והנאתו, וכיוצא לייחודו שכל מה שהוא עושה מורה על [האמנות] [האחדות] שאין לו שני, ואינו עובד זולתו, לברך כהנא בעבודה במקדש, באמצע עבודה ברכת כהנים, למסור נשמתיה ממש בפועל בעת הנכון ובסוד התפלה קיימין במלה כמו שהם בעובדא, (אור יקר).

³⁴⁴ ואחר שכלל תפלתו בשתיים יראה וברכה, ימין ושמאל, עשוה שלום ביניהם בסוד האהבה, שהאהבה מורה שתחלתה מן השמאל ומסיים בימין, ולזה "לאהבה אותו כד מטי לאהבת עולם", והאהבה הזאת היא נמשכת אחר הייחוד גם כן ואהבת את ה' אלהיך, ואין חשש אם ימשך מצות האהבה והייחוד קבוע באמצע האהבה. ואם תאמר והרי נוסח הברכה אהבתנו ה' אלהינו, אלא מתוך שאדם זוכר אהבת הקדוש ברוך הוא אלינו, מעורר בלבו לאהוב אותו, וזהו שאמר "דדא איהי רזא דרחימו דקודשא בריך הוא" (אור יקר).

<p>נשמתי ליה ואלין שית פקודין דקיימין בצלותא³⁴⁵ דמלה בר אינון פקודין דקיימין בעובדא³⁴⁶ כגוונא דציצית ותפלין</p>	<p>בתפלה של דיבור פרט לאותן מצוות שעומדות במעשה כמו ציצית ותפלין.</p>
<p>ליראה את השם פקודא דא קיימא באלין תושבחן דקאמר דוד מלכא ובאינון קרבנין דאורייתא דתמן בעי בר נש³⁴⁷ לדחלא מקמי מאריה בגין דאינון שירין קיימין בההוא אתר דאקרי יראה³⁴⁸ וכל אינון הללויה³⁴⁹ דאינון רזא דיראה דקודשא בריך הוא ובעי בר נש לשואה³⁵⁰ רעותיה באינון שירין ביראה ואוקמוה חברייא כל אינון רזין דשירין ותושבחן וכל אינון רזין דהללויה</p>	<p>ליראה את ה' מצוה זו עומדת בתשבחות הללו שאמר דוד המלך ובאותם קרבנות של התורה ששם צריך אדם לפחד מלפני אדונו משום שאותן שירות עומדות באותו מקום שנקרא יראה וכל אותם הללויה שהם סוד של יראת הקדוש ברוך הוא וצריך אדם לשים רצונו באותן שירות ביראה ופרשוה החברים כל אותם הסודות של שירות ותשבחות וכל אותם סודות של הללויה.</p>
<p>כיון דמטי בר נש לישתבח ישוי רעותיה לברכא ליה לקודשא בריך הוא כגון יוצר אור יוצר המאורות לאהבה אותו כד מטי לאהבת עולם ואהבת את יהו"ה אלהיך דדא איהו רזא דרחימו דקודשא בריך הוא והא אוקמוה ליחדא ליה³⁵¹ שמע ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד דהכא קיימא רזא דיהודא דקודשא בריך הוא ליחדא שמייה³⁵² ברעותא דלבא כדקא חזי ומתמן ולהלאה אדכרותא³⁵³ דיציאת מצרים דאיהו פקודא</p>	<p>כיון שמגיע אדם לישתבח ישים רצונו לברך את הקדוש ברוך הוא כמו יוצר אור יוצר המאורות לאהבה אותו כשמגיע לאהבת עולם ואהבת את ה' אלהיך שזהו סוד של אהבת הקדוש ברוך הוא והרי פרשוה ליחדו שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד שכאן עומד סוד היחוד של הקדוש ברוך הוא ליחד את שמו ברצון הלב כראוי ומשם והלאה אזכרת יציאת מצרים שהיא מצוה להזכיר את יציאת מצרים שכתוב (שם כד) וזכרת כי עבד היית</p>

³⁴⁵ שהם ו' ספירות במלכות וכל אחד כלולה מעשר, ועשר מעשר עד שעולים למאה, בענין שהם ת"ר מצוות כלולות בשם, והם תיקוני נוקבא, והם באברים הדקים העליונים הפנימיים (אור יקר)

³⁴⁶ ריו ע"א (הערת הזהר).

³⁴⁷ ירצה יעורר יראת ה' על פניו כל זמן שעוסק באותם השירים (אור יקר).

³⁴⁸ המלכות שהיא המשוררת תדיר מצד בחינת דינה ששם סוד השיר בסוד הלוי (אור יקר).

³⁴⁹ הללויה דאינון עשר - כדפירשנו בחלק תפלה למשה והם עשר מדרגות שבהם נחתם ספר תילים שכולו הוא בסוד היראה, ועוד בהזכיר נוראותיו ומעשיו ושבחי הנבראים אליו הוא נכנס ליראה אותו (אור יקר).

³⁵⁰ דהיינו סוד הגבורה, ומן הגבורה יכנס אל החסד, שנמצא כולל אותה הגבורה שהוא מעורר בחסד, ונכנס מהשמאל אל הימין (אור יקר).

³⁵¹ והנה שלשה אלו הנזכרות הם שמאל וימין, וקשר שניהם על ידי האמצע שהם שלשה מדות, אחר כך "ליחדא ליה" וסוד הייחוד הוא קשר שלשתם יחד "ה' אלהינו ה'", והנה הייחוד הוא בקו האמצעי שעל ידו הייחוד בסוד היסוד, וקושר המלכות ומייחד אותה עם התפארת (אור יקר).

³⁵² דהיינו מלכות, בענין שהם ארבעה מצוות, יראה גבורה, ברכה חסד, אהבה קשר שניהם מצד התפארת הקושרם, והייחוד מצד היסוד הקושר ומייחד התפארת עם המלכות, וצריך לשום כוונתו בעניינים (אור יקר).

³⁵³ הנה לעילא לא חשיב להו אלא שית פקודין ועם יציאת מצרים הם שבע, אם כן למה מונה שש ופרט אותם בשבע, וכמו שששה אלו תליין בעובדא ובמלה הכי נמי יציאת מצרים תליא בעובדא בענין חג הפסח, ובמלה עתה בברכת אמת, וי"ל כי יציאת מצרים עניינה בבניה כנודע, והוא למעלה מהששה, שהבינה על שש קצוות, ולזה הזכיר עתהאלא ששה קצוות שהם ת"ר מצוות כדמסיק, אמנם זו שהיא מהבינה למעלה משש קצוות היא סוד שלש עשרה מתר"ג דקאמר בתר הכי, שהיא שקולה כנגד כולם, מפני שכל המצוות תלויות בה, אלו לא הוציא לא נתן את התורה, לכך לא מני אלא שית דכלילן בצלותא לתתא שהיא מלכות תפלה, ולא נזכרה הנה אלא כדי לסמוך גאולה לתפלה. לברכא כהנא היינו הכהן הימין בנצח, והיינו שאחר שנתייחד השם והוא שעת הזווג בתפלה, צריך שגם בקבלת הברכה יוכלו כמו שנכללו נשמתם בסוד הייחוד אחר כך, ולזה בברכת שים שלום ששם סוד הזווג נכללים ישראל בברכה, ואין זה הזווג אלא ברכות ושפע מתנות מהחתן לכלה, וטעם הברכות כאן הוא מפני שהיא עת רצון לברכות (אור יקר).

<p>לאדכרא יציאת מצרים דכתיב (שם ה טז) וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים</p>	<p>בארץ מצרים.</p>
<p>לברכא כהנא ית עמא בגין לאכללא ישראל כחדא בשעתא דנטלין ברכאן לעילא דהא בההיא שעתא³⁵⁴ נטלא כנסת ישראל ברכאן³⁵⁵ ושעתא דרעותא הוא למסור נפשיה לגביה ולמיהב ליה נשמתא ברעותא דלכא כד נפלין על אנפין ואמרין (תהלים כה א) אליך יהוה נפשי אשא דיכוין לביה ורעותיה לגביה לממסר ליה נפשיה ברעותא שלים ואלין אינון שית פקודין דקיימין בצלותא דסלקין לגבי שית מאה פקודין דאורייתא</p>	<p>שהכהן יברך את העם כדי להכליל את ישראל כאחד בשעה שנוטלים ברכות מלמעלה שהרי באותה שעה נוטלת כנסת ישראל ברכות ושעת רצון היא למסר נפשו אליו ולתת לו את הנשמה ברצון הלב כשנופלים אפים ואומרים אליך ה' נפשי אשא שיכון לבו ורצונו אליו למסר לו הנפש ברצון שלם ואלו הן שש מצוות שעומדות בתפלה שעולות לשש מאות מצוות של התורה.</p>
<p>ואי תימא תליסר אחרנין יתיר אינון קיימין לאמשכא תליסר מכילין דרחמי דכלא כלילין בהו (ס"א בהני) שית פקודין אלין דצלותא מתעטרא בהו</p>	<p>ואם תאמר שלש עשרה אחרות יותר אלו עומדים להמשיך שלש עשרה מדות הרחמים שהכל כלול בהן (באלו) שש המצוות הללו שהתפלה מתעטרת בהן.</p>
<p>זכאה חולקיה מאן דישוי לביה ורעותיה לדא ולאשלמא</p>	<p>אשרי חלקו של מי ששם לבו ורצונו לזה ולהשלים</p>
<p>רנ/א</p>	
<p>לון בכל יומא ובאלין תליין אחרנין סגיאיין אבל כד מטי בר נש לאתרין אלין אצטריך ליה לכוונא לביה ורעותיה לאשלמא הוא פקודא דקיימא בההיא מלה וכדין אכריזו עליה ואמרי (ישעיה מט ג) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר כך אתפאר אתא רבי אבא ונשקיה</p>	<p>אותם בכל יום ובאלו תלויות אחרות רבות אבל כשמגיע אדם למקומות הללו צריך לכוון לבו ורצונו להשלים אותה מצוה שעומדת באותו דיבור ואז מכריזים עליו ואומרים ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר כך אתפאר בא רבי אבא ונשקו.</p>
<p>פתח רבי יצחק אבתריה ואמר ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו' אמאי כניש לון³⁵⁶ בגין לממסר³⁵⁷ לון שבת כמלקדמין דהא בקדמיתא עד לא עבדו ישראל ית עגלא מסר לון את השבת ודא איהו דלא נטרו³⁵⁸ אינון ערב רב כיון דשמעו ביני³⁵⁹ ובין בני ישראל אמרו ואנן³⁶⁰ מלה דא אתמנע מינן</p>	<p>פתח רבי יצחק אחריו ואמר ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו' למה כנס אותם כדי למסר להם את השבת כמקדם שהרי בראשונה טרם שעשו ישראל את העגל מסר להם את השבת וזהו שלא שמרו אותם הערב רב כיון ששמעו ביני ובין בני ישראל</p>

³⁵⁴ למסור נפשיה היינו המצוה ששית מצד הוד שמשם המיתה, ויגמור לגמרי מסירת נשמתו בסוד המיתה, וסילוקה בסוד הייחוד (???)

³⁵⁵ עת הזווג (רמ"ו).

³⁵⁶ מה שלא נצטווה כן משה רבנו ע"ה שצווהו בפרשת קדושים (יט, ב) דבר אל כל עדת בני ישראל, מה שלא עשה כן בצווי השבת בפרשת כי תשא (לא, יג) דבר אל בני ישראל לאמר אך את שבתותי (רמ"ז).

³⁵⁷ כדבסמוך (רמ"ז).

³⁵⁸ ירצה בענין המן כמ"ש (טז, כז) יצאו מן העם, שהם ערב רב, אבל לא פקרו בפומבי.

³⁵⁹ שלא אמר ביני וביניכם (רמ"ז).

³⁶⁰ ר"ל אין לנו חלק בשבת שה"ס כנסת ישראל (רמ"ז).

<p>מיד (שמות לב א) ויקהל העם³⁶¹ על אהרן וגו' ואתמשכו סגיאין אבתרייהו³⁶² לבתר דמיתו אינון דמיתו כניש משה לבני ישראל בלחודייהו ויהב לון שבת כמלקדמין הדא הוא דכתיב ששת ימים תעשה מלאכה וגו'³⁶³</p>	<p>אמרו ואנו נמנע ממנו הדבר הזה מיד ויקהל העם על אהרן וגו' ונמשכו רבים אחריהם אחר שמתו אותם שמתו כנס משה את בני ישראל לבדם ונתן להם שבת כמקדם זהו שכתוב ששת ימים תעשה מלאכה וגו'.</p>
<p>לא תבערו אש בכל מושבותיכם הכא אית רזא דרזין³⁶⁴ לאינון דידיעי חכמתא עלאה רזא דשבת הא אוקמוה חבריאי אבל רזא דא³⁶⁵ אתמסר לחכימי עליונין דהא שבת רזא עלאה הוא</p>	<p>לא תבערו אש בכל משבתיכם כאן יש סוד הסודות לאותם שיודעים החכמה העליונה את סוד השבת הרי בארו החברים אבל סוד זה נמסר לחכמים עליונים שהרי שבת היא סוד עליון.</p>
<p>תא הזי (ס"א ביומא שתייתאה³⁶⁶ בשעתא דמטי) בשעתא דיומא שתייתאה מטי זמנא דערב כרין ככבא³⁶⁷ חד מסטרא דצפון נהיר ועמיה שבעין ככבין³⁶⁸ אחרנין והוא ככבא</p>	<p>בא וראה (ביום הששי בשעה שמגיע) בשעה שביום ששי מגיע הערב אז כוכב אחד מצד צפון מאיר ועמו שבעים כוכבים אחרים ואותו כוכב מכה באותם הכוכבים האחרים</p>

³⁶¹ שידוע שאהרן נקרא שושבינא דמטרוניתא, ושמו עולה תתק"ו בן' דא"ק בכ"ר, וה"ס שם שקוצי"ת (ב"ה) שסודו בעצם בשבת כנודע משלש תפילות דשבת שנחלק זה השם לשלש חלקים (רמ"ז).

³⁶² הכוונה כמ"ש בפרשת פנחס רלז ע"א, שכל המתים בעגל היו מן הערב רב מבני בנות שמעון שנישאו לערב רב (רמ"ז).

³⁶³ פי' שהוא הלשון שבה נמסרה להם השבת בפרשת כי תשא, ששם נאמר גם כן (לא, טו) ששת ימים יעשה מלאכה. והענין שעיקר מצות שבת שנצטוו אז ישראל היה להזהירם שלא תדחה שבת מפני מלאכת המשכן, ואעפ"י שאותה מלאכה היתה נעשית מעצמה שזהו פירוש תעשה מלאכה מן הנפעל או התפעל, מכל מקום לא תדחה את השבת, והיינו דקאמר כמלקדמין, שר"ל כפעם הראשונה שנצטוו על שמירת שבת במעשה המשכן (רמ"ז).

³⁶⁴ תואר זה עצמי לסוד השבת שסודו קדש שהוא [פני] אבא, שהוא פנימיות של כל הפנימיות דהיינו עצמות האצילות, והיינו חכמתא עלאה, שאליו מתעלה חכמה תתאה היא המלכות. והוא הרזא דאוקמוה חבריאי, והוא כבר ידוע ביניהם (רמ"ז).

³⁶⁵ הוא הסוד שר"ל אחר כך, וזה אינו עדיין גלוי לכולם רק אתמסר לחכימי עליונין המופלאים (רמ"ז).

³⁶⁶ מוסף על מה שנזכר משם הרח"ו בגליון איתא בספר הכוונות שקליפת נוגה יודעת שבשבת העולמות מתעלים ומקבלים שפע מן הקדושה ולכן היא רוצה להתעלות גם היא ולקבל ממנו. והנה יום הששי סודו ביסוד, ולכן לעת ערב שקרובה קדושת שבת לבוא אז מתעורר אותו הכוכב הצפוני, שהוא יסוד הקליפה יום הששי שלהן שבו נכללים ז' מלכין דמיתו שהם השבעין כוכבין, וכיון שהקליפה רואה שהעולמות מעותדים להכלל זה בזה גם היא מתקוממת לעשות כן. ועל כן בטש באינון כוכבין, ליתן בהם כח להתייחד עמה כדי שתוכל לעלות אל הקדושה ולקבל שפע בר מינון, ובהתכללם מתרבה אש להבתם ונעשה הכל כמדורה. וכל זה ירצה לומר שמתחזק כח גבורותיהם, סחרנייהו דאלף טורין, בזוהר הרקיע אמר שאלף טורין הם בבריאה ששם מאיר שם א"ל שד"י שבמילואו עולה אל"ף, ולעד"ן שכאן ירמוז להיכל לבנת הספיר שהוא יסוד הבריאה וגם בו יש שם א"ל שד"י בפרטות. והענין שכל מגמת הקליפה להדבק בהיכל זה וכנזכר לקמן בסוד החשמל. ולפי שכל עצם הקליפה כאין לגבי הקדושה, לכן בכל כח ההתכללות האמור היא כחד חוטא דסחרא, וכמש"ה (יחזקאל א, ד) ונגה לו סביב. ועוד נלע"ד שגם נוכל לומר שאלף טורין ה"ס ה' גבורות ובכל אחת שם אלה"ם מרובע העולה ר' ועם ה' חלקי הרבוע הרי ה"ר, וגם עם ט"ו אותיות של הרבוע הוא ט"ר, והיינו אלף טורין. גווינין אחרנין, פי' מלבד גווינון שהוא גוון האש. וענין אלו הגוונים נוכל לומר שהם כעין אורות מקיפים סביב יסוד הבריאה, וזו המדורה מתגברת ונכנסת לתוכן כמ"ש בדף האחר לקמן ק). וסלקא לעילא לאעלא גו גווינין, עד שמתקרבת קרוב ליסוד עצמו. למיטל נהורא, ואז יורדת שלהבת י"ה ומשפילה עד מטה מטה וכנזכר בספר הכוונות, ועל ענין זה נאמר לא תבערו אש וגו', פי' לא תגרמו ח"ו שאותה המדורה תבער ותשלוט וזה בחילול שבת חלילה (רמ"ז).

³⁶⁷ ס"מ של אש מתלקחת (רח"ו).

³⁶⁸ ע' שרים (רח"ו). דע כי השבעה ספירות שהם חסד גבורה ת"ת נצח הוד יסוד מלכות הם משפיעין בעולם ושולטין בשבעת ימי השבוע כסדרן חסד ביום ראשון גבורה ביום שני כו' מלכות ביום השבת. ולכן בהתקרב זמן השבת בין הערבים של יום ששי רואים הקליפות כי מתקרב זמן שליטת מלכות שהיא סיום וסוף הקדושה והנה הם קרובים אליה ואז הם רוצים לעלות כדי להתאחז במלכות כדי להתעלות עמה. ואז הוא יתברך זורקן ומשליכן למטה אל נוקבא דתהומא רבא המבואר אצלנו בפ' ויחי בדף ר"ז (שער מאמרי רשב"י).

<p>במש באינן ככבין אחרנין ואתכלילו בלהו בההוא ככבא ואתעביד חד כללא דשבעין וההוא ככבא אתפשט ואתעביד כמדורא חדא להיטא בכל סטרין כדין אתפשט ההוא מדורא סחרנייהו³⁶⁹ דאלף טורין וקיימא כחד חוטא דסחרא</p>	<p>וכולם נכללים באותו כוכב ונעשה כלל אחד של שבעים ואותו כוכב מתפשט ונעשה כמדורה אחת לזהות בכל הצדדים אזי מתפשטת אותה מדורה סביב אלף הרים ועומדת כחוט אחד שמקיף.</p>
<p>והאי מדורא דאשא משיך לגביה גוונין אחרנין³⁷⁰ דלגו מניה גוון קדמאה ירוקא כיון דקיימא האי גוונא סלקא ההוא מדורא דאשא ודליג לעילא על ההוא גוון ירוקא ועאל לגו מניה ושדי לההוא גוון ירוקא לבר וקיימא ירוקא לבר וההוא מדורא דאשא דככבא כלילא לגו</p>	<p>ומדורת האש הזו מושכת אליה צבעים אחרים שהם לתוך ממנה צבע ראשון ירק כיון שעומד צבע זה עולה אותה מדורת אש ומדלגת למעלה על אותו צבע ירק ונכנסת לפניו ממנו וזורקת אותו צבע ירק החוצה ועומד הירק בחוץ ואותה מדורת אש של הכוכב הכלול לפניו.</p>
<p>לבתר אמשיך אבתריה גוון אחרא תניינא חוורא וההוא חוורא עאל לגו כיון דקיימא האי גוון סלקא ההוא מדורא דאשא דההוא ככבא ושדי לההוא חוורא לבר ועאל איהו לגו וכן כל אינן גוונין עד דשדי לון לבר ועייל איהו לגו וקריב³⁷¹ לגבי ההוא נקודה טמירא למיטל נהורא</p>	<p>אחר כך ממשיכה אחריה צבע שני לבן ואותו לבן נכנס פנימה כיון שעומד הגוון הזה עולה אותה מדורת אש של אותו כוכב וזורקת את אותו לבן החוצה והיא נכנסת פנימה וכך כל אותם הצבעים עד שזורקת אותם החוצה והיא נכנסת פנימה וקרבה לאותה נקודה טמירה ליטול אור.</p>
<p>פתח ואמר (יחזקאל א ד) וארא³⁷² והנה רוח סערה באה מן הצפון וגו' יחזקאל חמא להאי חיזו בתקונא דלא קיימא בר בשעתא דשליט ההוא ככבא כדקאמרן אבל האי קרא אוקמוה והנה רוח סערה אוקמוה דהוה אתי למכבש כל עלמא לקמיה דנבוכדנצר חייבא אבל רוח סערה דא איהו ההוא ככבא דקאמרן דבלע שבעין ככבין אחרנין ודא איהו רוח סערה דחמא אליהו (מ"א יט יא) מפרק הרים ומשבר סלעים ודא דקיימא תדיר קדם כלא למיטר ההוא דלגו כקליפה למוחא</p>	<p>פתח ואמר וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון וגו' יחזקאל ראה את המראה הזה בתקון שלא עומד פרט לשעה שעומד אותו כוכב שאמרנו אבל הפסוק הזה פרשוהו והנה רוח סערה פרשוהו שהיה בא לכבש את כל העולם לפני נבוכדנצר הרשע אבל רוח הסערה הזו היא הכוכב שאמרנו שבולע שבעים כוכבים וזו רוח הסערה שראה אליהו (מלכים א יט) מפרק הרים ומשבר סלעים וזה שעומד תמיד לפני הכל לשמר אותו שבפנים כמו קלפה למח.</p>
<p>ואמאי אקרי סערה דסעיר כלא עילא ותתא באה מן הצפון דהא מן ההוא סטרא קא אתיא וסימנך (ירמיה א יד) מצפון תפתח הרעה דהא כמה סטרין אחרנין אתאחדן בההוא רוח סערה ובגין כך נפקא מן הצפון</p>	<p>ולמה נקראת סערה שמסעירה הכל מעלה ומטה באה מן הצפון שהרי מאותו צד היא באה וסימנך מצפון תפתח הרעה שהרי כמה צדדים אחרים נאחזים באותה רוח סערה ולכן יוצאת מן הצפון.</p>

³⁶⁹ והיינו נוגה ועי' ענין אלף טורין בפ' בראשית שהם נגד אל שד"י במילואו (רח"ו).

³⁷⁰ אלו הגוונין דנוגה (רח"ו).

³⁷¹ יסוד דנוק' (רח"ו).

³⁷² רוח סערה הוא מלכות דקליפה הגרוע מכולם, ענן גדול הוא נה"י דקליפה, אש מתלקחת חג"ת דקליפה, ונוגה הוא כח"ב דקליפה, וכמ"ש בספר זוהר הרקיע (דף נ"ו ע"ב) וע' מבר"ש (שע"ב ח"ג פ"ח) וע' עוד פ' בראשית (טז ע"א) ותרומה (קלא ע"א) ויקהל (ר"ג ע"א) ופקודי (רלג ע"ב) (דע"ה ח"א ב ע"ד).

<p>ענן בגין דאיהי סוספיתא³⁷³ דדהבא ומסטרס דצפון אתאחדא דא והאי איהי נקודה³⁷⁴ אמצעיתא דקיימא בחורבא ובגין דידיע למפתי שליט³⁷⁵ בגו נקודא דישובא וכל מלין דישובא בר ארעא דישראל כד שראן ישראל בגוה איהו (ד"א לא) שלטא עליהו ולבתר³⁷⁶ דחבו ישראל (ד"א לא) שלטא על ארעא קדישא בגין דכתיב (איכה ב ג) השיב אחור ימינו מפני אויב</p>	<p>ענן משום שהיא פסלת הזהב ומצד הצפון זה נאחז וזוהי הנקדה האמצעית שעומדת בחרבה ומשום שיודע לפתות שולט בתוך אותה נקודה של ישוב וכל דברי הישוב פרט לארץ ישראל כשישראל שורים בתוכה הוא (לא) שולט עליהם ואחר שחטאו ישראל (לא) שולט על הארץ הקדושה משום שכתוב השיב אחור ימינו מפני אויב.</p>
<p>ענן גדול דא איהו עננא דחשוכא דאחשיך כל עלמא תא חזי מה בין עננא לעננא ההוא עננא</p>	<p>הענן הגדול הזה הוא ענן של חשכה שמחשיך את כל העולם בא וראה מה בין ענן לענן אותו ענן</p>
<p>רנ/ב</p>	
<p>דכתיב (במדבר י לד) וענן יהוה עליהם יומם (שם יד) ועננך עומד עליהם האי³⁷⁷ איהו עננא דנהיר³⁷⁸ וזהיר וכל נהורין אתחזון גו ההוא עננא אבל עננא דא עננא חשוך דלא נהיר כלל אבל מנע כל נהורין דלא יכלין לאתחזאה קמיה</p>	<p>שכתוב (במדבר י) וענן ה' עליהם יומם (שם יד) ועננך עמד עליהם זהו ענן שמאיר וזוהר וכל האורות נראים בתוך אותו ענן אבל הענן הזה הוא ענן חשוך שלא מאיר כלל אבל מונע את כל האורות שלא יכולים להראות לפניו.</p>
<p>גדול אמאי אקרי גדול והא זעיר איהו אלא גדול איהו כיון דשליט³⁷⁹ דבר אחר גדול ההוא חשוכא גדול כיון דכסי כל נהורין ולא אתחזון קמיה ואיהו גדול (נ"א שליט) על כל עוברין דעלמא</p>	<p>גדול למה נקרא גדול והרי הוא קטן אלא הוא גדול כיון ששולט דבר אחר גדול אותו חשך גדול כיון שמכסה את כל האורות ואינם נראים לפניו והוא גדול (שולט) על כל מעשי העולם.</p>
<p>ואש מתלקחת דהא אשא דדינא קשיא לא אעדי מניה לעלמין³⁸⁰ ונגה לו סביב³⁸¹ אף על גב דכל האי קיימא ביה³⁸² נגה לו סביב מהכא אוליפנא דאף על גב דלית סטרא דא אלא סטרא דמסאבו³⁸³ נגה לו סביב ולא אצטריך ליה לבר נש לדחייא ליה לבר מאי טעמא בגין דנגה לו סביב סטרא דקדושה דמהימנותא אית ליה ולא אצטריך לאנהגא ביה קלנא ועל דא אצטריך למיהב ליה</p>	<p>ואש מתלקחת שהרי האש של הדין הקשה לא זזה ממנו לעולמים ונגה לו סביב אף על גב שכל זה עומד בו נגה לו סביב מכאן למדנו שאף על גב שאין זה צד אלא צד של טמאה נגה לו סביב ולא צריך לאדם לדחותו החוצה למה משום שנגה לו סביב צד של קדושה של אמונה יש לו ולא צריך לנהג בו קלון ולכן צריך לתת לו חלק בצד הקדושה של האמונה.</p>

³⁷³ נתבאר בפ' תצוה כי שם שליטתם (רח"ו).

³⁷⁴ קפד ע"ב (הערת הזהר).

³⁷⁵ ח"ו בעת שליטתו על השרים (רח"ו).

³⁷⁶ קמא ע"א (הערת הזהר).

³⁷⁷ ויקרא קג ע"א ג ע"ב (הערת הזהר).

³⁷⁸ פי' חסד ראשון שנקרא ענן יומם דכליל כולהו יומי וז"ש וכל נהורין איתחזון גו ההוא עננא (מ"מ).

³⁷⁹ פי' מפני ששולט על ע' כוכבים שהם ע' שרים לכך נקרא גדול (מ"מ).

³⁸⁰ פירוש שהדינים הקשים תמיד הם בו (מ"מ).

³⁸¹ כל קיומו וחיותו גופה הוא יודע בעצמו היטיב שהוא ג"כ רק ע"י מה שנמשך לו מאור קדושה שלמעלה תמיד, ובסוד (יחזקאל א ד) ונוגה לו סביב (דע"ה ח"א עט ע"א).

³⁸² פי' אע"פ שיש בו דינים קשי' הנזכר' עכ"ז ונוגה לו סביב דהיינו ניצוצות הקדוש' שבתוך הנוגה משמש חיותו (מ"מ).

³⁸³ סט ע"א (הערת הזהר).

<p>חולקא בסטרא דקדושה דמהימנותא רב המנונא סבא כך אמר וכי נגה לו סביב ואצטריך לאנהגא ביה קלנא האי נגה לו לגו איהו ולא קיימא לבר ובגין דקיימא ההוא נגה לו מגו³⁸⁴ כתיב ומתוכה³⁸⁵ כעין החשמל³⁸⁶ מתוך האש מתוכה דמאן מתוכה דההוא נגה כעין החשמל חש מל הא אוקמוה חיוון דאשא ממללא³⁸⁷</p>	<p>רב המנונא סבא כך אמר וכי נגה לו סביב וצריך לנהג בו קלון הנגה לו הזה הוא בפנים ולא עומד בחוץ ומשום שהנגה לו הזה עומד בפנים כתוב ומתוכה כעין החשמל מתוך האש מתוכה של מי מתוכה של אותו נגה כעין החשמל חש מל הרי פרשוה חיות של אש ממללות.</p>
<p>אבל מבוצינא קדישא שמענא עלה רזא דרזין כד ערלה שרי על קיימא קדישא לסאבא מקדשא³⁸⁸ כדין ההוא מקדשא אתעכב מלגלאה רזא דאת קיימא מגו ערלה וכד האי נגה עאל לגו ואפריש בין ערלה ובין מקדשא כדין אקרי חשמל חש ואתגליא מל מהו מל כמה דאת אמר (יהושע ח ד) מל יהושע רזא דאת קיימא דלא אתעכב מלאתגלאה מגו ערלה</p>	<p>אבל מהמנורה הקדושה שמעתי עליה סוד הסודות כשערלה שורה על הברית הקדושה לטמא את המקדש אז אותו מקדש מתעכב מלגלות את סוד אות הברית מתוך הערלה וכשהנגה הזה נכנס פנימה ומפריד בין הערלה לבין המקדש אז נקרא חשמל חש ונגלה מל מה זה מל כמו שנאמר (יהושע ה) מל יהושע סוד של אות ברית מתעכב מלהתגלות מתוך ערלה.</p>
<p>ואית רזא אחרא³⁸⁹ דהא נהורא דיליה אתחזי ולא אתחזי וכד אתגליא חשמל אתעבר נהוריה אבל רזא קדמאה איהו ברזא דקרא כדקא יאות וכלא שפיר איהו ויאות הוא</p>	<p>יש סוד אחר שהרי אורו נראה ולא נראה וכשמתגלה חשמל מעבר אורו אבל הסוד הראשון הוא בסוד הכתוב כראוי והכל הוא יפה ונאה הוא.</p>
<p>בהאי נגה מפתי לאתתא³⁹⁰ לנטלא נהורא³⁹¹ ועל דא כתיב (משלי ה ג) וחלק</p>	<p>בנגה הזה מפתה את האשה ליטול את אורה ועל כן כתוב (משלי ה)</p>

³⁸⁴ פי' שנוגה הוא לפנים מג' קליפות אחרים (מ"מ).

³⁸⁵ דההוא נוגה (מ"מ).

³⁸⁶ כתב הרב בספר ק"י כי ג' קליפות רוח ענן ואש הם מילה ופריעה ואטיפו דדמא ובתוכם הבשר עטרת הגיד והוא החשמל ונקרא בשר כי אלהים דיר' דין ש' ובריבוע ר' וב' כוללים הרי בשר. וזה החשמל הוא חיות אש כי היא אלהים דיר' דין ש' עם הכולל. ועל זה החשמל סובב הנוגה קליפה ד' והוא העור הדק שעל עטרת הגיד עכ"ל. וז"ש הזוהר חיון דאשא ממללא כד ערלה שארי על קיומא קדישא. ז"ל הרב באוצ"ח דרוש המילה הנה נתבאר בזוהר בפ' ויקהל ענין הקליפות ואיך יש קליפה דקה הנקרא' קליפת נוגה בסוד כעין החשמל מתוך האש כדין איקרי חשמל חש ואיתגלייא מל כד"א מל יהושע ואע"פי שאין כאן ביאורו נאמר בקיצור ענינו. הנה בתחלה טרם שיתפשטו החסדים הנה אז הערלה שהיא קליפת נוגה חופפת ונאחזת שם ביסוד שלו סביב ובהיות ערלה זו חופפת על היסוד אין החסדים יורדים עד היסוד שלא יינקו הקליפות מהם. ולא די שאינם יורדים עד היסוד אלא אפילו במקום המגולה למעלה שהוא בשני שלישים התחתונים דת"ת דזעיר ובנ"ה ולכן נשארים למעלה בשרשם בדעת דזעיר ואח"כ כשנימול וכורתים הערלה היא ומסתלקת משם קליפת נוגה הנזכר ואז יורדים החסדים ומתפשטים במקומם בשני שלישי הת"ת ובנ"ה דזעיר. והנה ב' הוי"ות דנ"ה הם גי' ב"ן וי"ח שבת"ת הם גי' מ"ל מן חשמל כנזכר בזוהר בפר' ויקהל דכד איתעבר קליפת נוגה איקרי מ"ל עכ"ל. ובזה נבין דברי הזוהר מ"ש כד ערלה שארי על קיימא קדישא היא קליפת נוגה הסובבת על היסוד (מ"מ).

³⁸⁷ פא ע"ב (הערת הזהר).

³⁸⁸ פי' שיונקת מהמלכות הנקרא מקדש (מ"מ).

³⁸⁹ כאשר הגוונין דעינין הם מלוּבש בקליפין, וכן הגוונין דקשת הרי נעשה היחוד בצירוף הקליפין רחמ"ל, והרי הוא מכניס צלם בהיכל³⁸⁹, ועליו נאמר (במדבר יט יג) את משכן ה' טימא, ע' זוה"ק (בראשית נג ע"א) ופ' ויקהל (קצה רע"ב ורג ע"ב) ופ' אחרי (עד ע"א עט ע"א) ופ' בלק (קצז ע"א) (דע"ה ח"ב פח ע"ג, ועי' עוד קמו ע"ד), עי' זהר אח"מ (עט ע"א) ופ' נח (סד ע"א) ופ' בשלח (ס סע"ב) ופ' תשא (קצד ע"ב) ויקהל (דף קצה רע"ב ודף רג ע"ב) בלק (קצז ע"א) אד"ז (רצ ע"ב) (דע"ה ח,ב קנה ע"א).

³⁹⁰ לעיל קצה ע"ב ח,ג עט ע"א ובח"א נג ע"א ועי' שער מאמרי רשב"י באד"ר לא ע"ג ובדפ"ח הוא מ ע"ג (לש"ו).

<p>משמן חכה שוי ההוא נהורא לקבליה דברית³⁹² ובגיני כך מפתי ליה ונטלא נהוריה ודא איהו פתויא דמפתי לאתתא דכתיב (שם) נפת תטפנה שפתי זרה וגו'</p>	<p>וחלק משמן חכה שם את אותה האור כנגד הברית ולכן מפתה אותה ונוטלת את אורו וזהו הפתוי שמפתה את האשה שכתוב נפת תטפנה שפתי זרה וגו'.</p>
<p>תא הזי ביומא שתיאתה כד מטא זמנא דערב דליג לגו ההוא (נ"א מדורא) נהורא דאשא וסלקא לעילא לאעלא גו גוונין כדין מתתקנין ישראל לתתא ומסדרין סעודתין ומתקנין פתורין כל חד וחד פתוריה כדין חד שלהובא נפיק ובטש בההוא מדורא כיון דבטש ביה מתגלגלן ההוא שלהובא וההוא מדורא ועאלין בנוקבא דתהומא רבא ואתטמרן ויתבת תמן</p>	<p>בא וראה ביום הששי כשמגיע זמן הערב קופץ בפנים אותו (מדורת) אור האש ועולה למעלה להיכנס לתוך הצבעים אז מתתקנים ישראל למטה ומסדרים סעודות ומתקנים שלחנות כל אחד ואחד את שלחנו אז שלהבת אחת יוצאת ומכה באותה מדורה כיון שמכה בה מתגלגלות אותה שלהבת ואותה מדורה ונכנסות לנקב תהום רבה ונטמנות שם ויושבות שם.</p>
<p>וההוא שלהובא איהו מסטרא דימינא ובגין דהוא מסטרא דימינא אעבר לההוא מדורא ואעיל ליה לנוקבא דתהומא רבא ויתיב תמן עד דנפיק שבתא כיון דנפק שבתא אצטריך להו לעמא דישראל לברכא על אשא ונפקא ההוא שלהובא בברכתא דלתתא ושליט על ההוא מדורא כל ההוא ליליא ואתכפיא ההוא מדורא</p>	<p>ואותה שלהבת היא מצד הימין ומשום שהיא מצד הימין מעבירה את אותה מדורה ומכניסה אותה לנקב תהום רבה ויושבת שם עד צאת השבת כיון שיוצאת השבת צריך לעם ישראל לברך על האש ויוצאת אותה שלהבת בברכה שלמטה ושולטת על אותה מדורה כל אותו הלילה ונכנעת אותה מדורה.</p>
<p>תא הזי כיון דעאל שבתא ואתטמר ההוא מדורא כל אשין דאשא קשיא אתטמרו ואתכפיין ואפילו אשא דגיהנם וחייבין דגיהנם אית לון נייחא וכלא תתא ועילא אית להו נייחא כד נפק שבתא ומברכין ישראל על נורא כדין נפקין כל אשין דמתטמרן כל</p>	<p>בא וראה כיון שנכנסת שבת ונטמנת אותה מדורה כל האשים של האש הקשה נטמנות ונכנעות ואפילו אש הגיהנם והרשעים שבגיהנם יש להם מנוחה וכולם מעלה ומטה יש להם מנוחה כשיוצאת שבת וישראל מברכים על האש אז יוצאים כל</p>

³⁹¹ ודע כי בחינת קליפה זו הנקרא נוגה רמזו אותה רז"ל בפ"ב דמס' מציעא וז"ל וכן ירדן שנטל מזה ונתן לזה כו'. והענין הוא כי הירדן הוא סוד קליפת הנוגה הסובב לארץ ישראל שהוא סוד הקדושה ולפעמים קליפת הנוגה חוזרת ומתהוות קצת' בקדושה ופעמים מתהפכת ויוצאת אל הקליפה והיא כדמיון הירדן אשר בעת שמימיו מתרבין לוקח קצת חלק מקרקע ארץ ישראל וכאשר מימיו חסרים מתמעט ואדרבה ארץ ישראל ניתוספת ונוטלת חלק ממנו ונכנס קצתו בתחום קרקע ארץ ישראל. וזה עצמו הוא בחינת תוספת שבת בסוד מיעוט וחסרון הירדן כי אז ניתוספה קדושת השבת. דע כי בכל מקום דביקות עולם בעולם יש בו תוספת שבת פירוש כי היכל קדש הקדשים העליון של העשיה חוזר להיות בחינת יצירה בערב שבת והיכל קדש הקדשים דיצירה מתהפך להיות בריאה וכיוצא בזה בכלום ואותה הבחינה אשר מתהפכת אל עילוי בדמיון מה שלמעלה ממנו הוא סוד תוספת שבת בעצמו. (שער מאמרי רשב"י).

³⁹² עיין בפ' נשא בדף קצח ע"ב בביאור האדרא במ"ש יתיב על כרסייא דשביבין לאכפייא לון כו' ושם ביארנו ענין זה. ודע כי בחינת קליפה זו הנקרא נוגה רמזו אותה רז"ל בפ"ב דמס' מציעא וז"ל וכן ירדן שנטל מזה ונתן לזה כו'. והענין הוא כי הירדן הוא סוד קליפת הנוגה הסובב לארץ ישראל שהוא סוד הקדושה ולפעמים קליפת הנוגה חוזרת ומתהוות קצת' בקדושה ופעמים מתהפכת ויוצאת אל הקליפה והיא כדמיון הירדן אשר בעת שמימיו מתרבין לוקח קצת חלק מקרקע ארץ ישראל וכאשר מימיו חסרים מתמעט ואדרבה ארץ ישראל ניתוספת ונוטלת חלק ממנו ונכנס קצתו בתחום קרקע ארץ ישראל. וזה עצמו הוא בחינת תוספת שבת בסוד מיעוט וחסרון הירדן כי אז ניתוספה קדושת השבת: שם דע כי בכל מקום דביקות עולם בעולם יש בו תוספת שבת פירוש כי היכל קדש הקדשים העליון של העשיה חוזר להיות בחינת יצירה בערב שבת והיכל קדש הקדשים דיצירה מתהפך להיות בריאה וכיוצא בזה בכלום ואותה הבחינה אשר מתהפכת אל עילוי בדמיון מה שלמעלה ממנו הוא סוד תוספת שבת בעצמו (שער מאמרי רשב"י).

<p>חד וחד לאתריה ובגין דלא לאתערא אשא אחרא כתיב לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת והא אוקמוה אשא דמדבחה אמאי</p>	<p>האשים שטמונים כל אחד ואחד למקומו וכדי שלא לעורר אש אחרת כתוב לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת והרי פרשוה ואש המזבח למה.</p>
<p>אלא כד עאל שבתא כרוזא קרי בכולהו רקיעין אתתקנו רתיכין אתתקנו משריין לקדמות מאריכון כדין נפיק חד רוחא מסטרא דדרום וההוא רוחא אתפרש</p>	<p>אלא כשנכנסת שבת כרוז קורא בכל הרקיעים התתקנו מרכבות התתקנו מחנות כנגד רבונכם אז יוצאת רוח אחת מצד הדרום ואותה רוח נפרשת</p>
<p>רד/א</p>	
<p>על כל אינון חילין ומשריין דלסטרי ימינא ואתלבשן ביה³⁹³ וההוא רוחא אקרי לבושא דיקר דשבתא³⁹⁴ כדין פתורי דהאי עלמא³⁹⁵ מתתקנן בחד היכלא זכאה חולקיה דההוא בר נש דסדורא דפתוריה אתחזי תמן כדקא יאות וקיימא כלא מתתקנא בלא כסופא אינש כפום חיליה</p>	<p>על כל אותם חיילות ומחנות של צד ימין ומתלבשות בו ואותה רוח נקראת לבוש כבוד של שבת אז השלחנות של העולם הזה מתקנות בהיכל אחד אשרי חלקו של אותו אדם שסדור שלחנו נראה שם כראוי והכל עומד מתקן בלי בושה איש כפי כחו.</p>
<p>כד עאל שבתא אצטריכו אינון עמא קדישא לאסחאה גרמייהו³⁹⁶ משמושא דחול³⁹⁷ מאי טעמא בגין דבחול רוחא אחרא אזלא ושטיא ושרא על עמא³⁹⁸ וכד בעי בר נש לנפקא מן ההוא רוחא ולאעלא ברוחא אחרא קדישא עלאה³⁹⁹ בעי לאסחאה גרמיה למשרי עליה ההוא רוחא עלאה קדישא</p>	<p>כשנכנסת שבת צריכים אותו עם קדוש לרחץ עצמם משמוש החל למה משום שבחל רוח אחרת הולכת ומשוטטת ושורה על העם וכשרוצה אדם לצאת מאותה רוח ולהיכנס ברוח אחרת קדושה עליונה צריך לרחץ עצמו כדי להשרות עליו אותה רוח עליונה קדושה.</p>
<p>תא חזי רזא עלאה דמלה כל אינון שית יומין⁴⁰⁰ (קיימא מלה דכלא) אתאחדן ברזא</p>	<p>בא וראה הסוד העליון של הדבר כל אותם ששה ימים (עומד הדבר של</p>

³⁹³ הוא שם אלוה שבחסד ולכן הוא דימינא כי זהו לבוש הנשמה ולכן גוונו לבן סוד חסד (רח"ו).
³⁹⁴ שאורין דעלמין כולהו מתקדשים באור וזיו זהר הלבוש הזה, ובסוד הלבוש קשרם וייחודם כדפירשנו (אור יקר).

³⁹⁵ היינו כדפירשו בפרשת פקודי סימן (?), והיינו סוד דיוקן כל אחד ואחד מישראל ותיקון שולחנו מצטייר שם, מפני שהוא מורה על סוד תיקון השלחן העליון שהיא המלכות, ובהיותו נתקן כראוי מברכין אותו וכו' מבואר שם, ופירש שני עניינים, האחד סדר התיקון הנאות וזהו שאמר דסדורא דפתוריה וכו', השנית העניינים מצד עצמן מתוקנים, תבשילים מבוסמין וכיוצא (אור יקר).

³⁹⁶ לא פירש כאן אם הרחיצה בכל הגוף או פניו ידיו ורגליו, ומשמעות הגמרא נראה דדוקא פניו ידיו ורגליו שהם העניינים המגולים, הפנים לאויר העולם, וכן ידים עסקניות, ורגלים אפילו שהם מכוסים ראוי לרחצם מפני שברגלים נאחזים החצוני כאומרו רחצתי את רגלי איככה אטנפם, והיינו כעין רגליה יורדות מות, והם מתרחצים מאותו טינוף שהוא החצוני השולט בחול, ואויר העולם מתמלא ממנו, ועם היות דקיימא לן אוירא דארץ ישראל מחכים, ובימות החול אויר ארץ ישראל קדוש, עם כל זה אין קדושת שבת כקדושת החול, וסוף סוף אמרינן המבדיל בין קדש לחול (אור יקר). קלו ע"ב (הערת הזהר).

³⁹⁷ כתב הרב שצריך לטבול בע"ש ב' טבילות א' לפשוט בגדי חול מעליו והשנית להמשיך תוספת שבת עליו עכ"ל וז"ש כאן בגין דבחול רוחא אחרא אזלא דהיינו לבושיין דחול (מ"מ).

³⁹⁸ שאין ספק שאור ההנהגה שהוא בחול היא מתפשטת למטה בכל העולם, ובני אדם מתלבשין באותם האורין המתפשטין ושולטין, אם כן עתה שביום השבת יתפשט אותו האויר הקדוש ההנהגה הכשרה והטובה כדמסיק, ראוי להתפשט מאותו האויר התחתון, ולהתלבש באויר הקדוש, אם כן יתרחץ ויכין עצמו לזה (אור יקר).

³⁹⁹ היינו נשמה יתירה שמקבל ע"י טבילה השנית (מ"מ).

⁴⁰⁰ כתב הרב שששת ימי המעשה בא"י מאירים בה ו"ק דיצירה ובח"ל מאירים בה ו"ק דעשייה וכולם יונקים מהמ' עכ"ל וז"ש כאן כל אינון שית יומין שהם ו' ימי המעשה שמקבלים בני א"י מיצירה ובני ח"ל

<p>דחד נקודה קדישא וכלהו יומין אתאחדן ביה ואית יומין אחרנין⁴⁰¹ דקיימין לבר בסטרא אחרא ואית יומין אחרנין⁴⁰² דקיימין לגו⁴⁰³ מעגולא קדישא⁴⁰⁴ ואתאחדן בנקודה קדישא</p>	<p>הכל) נאחזים בסוד של נקודה קדושה אחת וכל הימים אחוזים בו ויש ימים אחרים שעומדים מבחוץ בצד האחר ויש ימים אחרים שעומדים בפנים מעגול קדוש ואחוזים בנקודה קדושה.</p>
<p>וישראל קדישין⁴⁰⁵ וכל אינון דמתעסקין בקדושה⁴⁰⁶ כל יומא דשבתא⁴⁰⁷ אתאחדן כל אינון שית יומין⁴⁰⁸ באינון שית יומין דלגו דאתאחדן בההיא נקודה⁴⁰⁹ אתאחדן בהאי בגין לנטרא לון⁴¹⁰ וכל אינון שית יומין (ד"א באינון שית יומין דלגאו) דשבתא ההיא נקודה טמירא איהי כיון דעאל שבתא כדין סלקא ההיא נקודה ואתעטרא ואתאחדא לעילא וכלהו טמירין בגוה⁴¹¹</p>	<p>וישראל קדושים וכל אלו שמתעסקים בקדושה כל ימי השבוע נאחזים כל אלו הששה ימים באלו הששה ימים שבפנים שמאחדים בנקודה ההיא נאחזים בזו כדי לשמר אותם וכל אותם ששת ימי (ואותם ששה ימים שבפנים) השבת אותה נקודה היא נסתרת כיון שנכנסת שבת אז עולה אותה נקודה ומתעטרת ונאחזת למעלה וכולם טמונים בתוכה.</p>
<p>תא הזי אית ימים⁴¹² ואית ימים ימי חול כמה דאתמר ואלין קיימין לבר לעמין ימי השבת דאינון ימי השבוע קיימין לישראל וכד סלקא האי נקודה כלא אתגניז ואיהי סלקא כיון דאיהי סלקא אקרי שבת</p>	<p>בא וראה יש ימים ויש ימים ימי חל כמו שנאמר ואלה עומדים מחוץ לעמים ימי השבת שהם ימי השבוע עומדים לישראל וכשעולה הנקודה הזו הכל נגזז והיא עולה כיון שהיא עולה אז נקראת שבת.</p>
<p>מהו שבת אי תימא בגין שביתה דכתיב כי בו שבת יאות הוא אבל רזא דמלה כיון דסלקא האי נקודה ונהורא נהיר כדין מתעטרא איהי באבהן כיון דמתעטרא איהי באבהן כדין אתחברת ואתאחדת בהו למהוי חד ואקרי כלא שבת שבת⁴¹³ ש' הא</p>	<p>מה זה שבת אם תאמר בשביל שביתה שכתוב כי בו שבת יפה הוא אבל סוד הדבר כיון שעולה הנקודה הזו והאור מאיר אז היא מתעטרת באבות כיון שהיא מתעטרת באבות אז מתחברת ונאחזת בהם להיות אחד</p>

מעשיה קיימא מלה דכולא איתאחדא ברזא דחד נקודה קדישה שר"ל שכולם יונקים מהמ' הנקרא נקודה קדישא וז"ש וכלהו יומין איתאחדן בה (מ"מ).

⁴⁰¹ פי' שו' ימי המעשה אר"ה יונקים מר"ק דס"א וז"ש דקיימין לבר בסטרא אחרא (מ"מ).
⁴⁰² ו' היכלות נאחזים בנוק' (רח"ו).

⁴⁰³ הקדמה ה' ע"ב (הערת הזהר).

⁴⁰⁴ העיגול הסובב האצילות הוא החשמל כמ"ש הרב ז"ל וו' היכלות דבריאה נכללים במ' דאצילות והם לפנים מהעיגול וז"ש ואתאחדן בנוקבא קדישא (מ"מ).

⁴⁰⁵

⁴⁰⁶ פי' חיילות של מעלה. בספר חמדת ימים חלק ב' דף א' כתב וז"ל בזוהר בפרשת ויקהל דף ר"ד ע"א כתב וז"ל ישראל קדישין וכל אינון דמתעסקין בקדושה כל יומין דשבתא (מ"מ).

⁴⁰⁷ פי' שאר ימי השבוע (מ"מ).

⁴⁰⁸ פי' ע"י ישראל וע"י החיילות של מעלה שעוסקים בקדושה שכל ימי השבוע מאחזים כל אינון שית יומין שהם ו"ק דיצירה שמאירים בא"י ושש קצוות דעשייה שמאירים בח"ל באינון שית יומין דלגו דהיינו ו"ק דבריאה שאחוזים גם הם במ' כמ"ש לעיל וז"ש דאיתאחדן בהאי נקודה (מ"מ).

⁴⁰⁹ פי' שבת הוא נקודת המרכז שעליו תסוב עגולת הו' ימים והיא נקראת נקודה אמצעית כי כל נקודה יש לה ו"ק והנקודה קו האמצעי ועל כן מצוה לממני יומי ע"ש השבת יום א' בשבת יום ב' בשבת כמ"ש בזוהר בפ' פינחס דף ע"ה וכלהו יומין כולהו אתדבקן ביומא דשבתא ואחזנו מתמן. ובפ' ויקהל ישראל קדישין וכר' (מ"מ).

⁴¹⁰ י' טעם שאחוזים זה בזה וזה בזה בגין לנטרא לון המלכות (מ"מ).

⁴¹¹ כמ"ש לעיל שאחוזים ו"ר דיצירה ועשייה ב"ק דבריאה. ובריאה במ' דאצילות נמצא דכולהו טמירין בגווה (מ"מ).

⁴¹² בא לפרש הענין הטיב של אר"ה ימי חול הם של ס"א. ולישראל הם של קדושה כמ"ש לעיל (מ"מ).

⁴¹³ פי' בת שהיא המ' עלתה לח"גת הנק' ש' (מ"מ).

<p>אוקמוה רזא דתלת אבהן דמתאחדן בבת יחידה ואיהי מתעטרא בהו ואינון בעלמא דאתי⁴¹⁴ וכלא איהו חד ודא איהו ש' בת למחוי כלא חד</p>	<p>והכל נקרא שבת שבת ש' בת ש' הרי פרשוה הסוד של שלשה אבות שנאחזים בבת יחידה והיא מתעטרת בהם והם בעולם הבא והכל אחד הוא וזהו ש' בת להיות הכל אחד.</p>
<p>ואי תימא שבת הגדול ואיהו לעילא⁴¹⁵ אמאי אקרי שבת אלא ודאי הכי הוא ורזא דמלה בכל אתר נקודה דאיהי עיקרא דכל עינא אקרי בת כמה דאת אמר (תהלים יז ח) שמרני כאישון בת עין בנין דאיהי (נקודה) עיקרא דכל עינא אקרי בת</p>	<p>ואם תאמר שבת הגדול והוא למעלה למה נקרא שבת אלא ודאי כך הוא וסוד הדבר בכל מקום הנקדה שהיא עקר של כל העין נקראת בת כמו שנאמר שמרני כאישון בת עין משום שהיא (נקדה) העקר של כל העין והיא נקראת בת.</p>
<p>עלמא דאתי איהו⁴¹⁶ היכלא לההיא נקודה עלאה וכד איהי קיימא ונטלא בגדפהא לאבהן לאתעטרא לעילא אקרי כלא שבת וכד אבהן מתעטרן לעילא בנו נקודה עלאה אקרי שבת נקודה תתאה⁴¹⁷ כד מתעטרא באבהן אקרי שבת</p>	<p>העולם הבא הוא היכל לאותה נקודה עליונה וכשהיא עומדת ונוטלת בכנפיה את האבות להתעטר למעלה הכל נקרא שבת וכשהאבות מתעטרים למעלה בתוך הנקדה העליונה נקרא שבת וכשנקדה תחתונה מתעטרת באבות נקרא שבת.</p>
<p>האי נקודה תתאה כד סלקא ואתחזיאת ואתקשימת (ס"א האי נקודה תתאה כד סלקא לאתעטרא באבהן) כדין כל חדוה אשתכח לעילא ותתא ועלמין כלהו בחדוה ובהאי ליליא האי נקודה אתפשט נהוראה ופריש גדפוי על עלמא וכל שלטונין אחרנין מתעברן ונטירו אשתכח על עלמא</p>	<p>כשהנקדה התחתונה הזו עולה ונראית ומתקשטת (אותה נקודה תחתונה כאשר עולה להתעטר באבות) אז כל השמחה נמצאת למעלה ולמטה וכל העולמות בשמחה ובלילה הזה הנקדה הזו אורה מתפשט ופורש כנפיו על העולם וכל השליטים האחרים מעברים ונמצאת שמירה על העולם.</p>
<p>וכדין אתוסף רוח נשמתא בישראל⁴¹⁸ על כל חד וחד ובההיא נשמתא יתירא נשיין כל עצבא וחימתא ולא אשתכח בר חדוה לעילא ותתא ההוא רוחא דנחית ואתוסף בבני עלמא כד נחית אתסחי בבוסמין דגנתא דעדן ונחית ושרא על עמא קדישא זכאין אינון כד האי רוחא אתער</p>	<p>ואז נוספת רוח נשמה בישראל לכל אחד ואחד ובאותה נשמה יתרה שוכחים כל העצב והחמה וכלום לא נמצא פרט לשמחה למעלה ולמטה אותה רוח שיורדת ונוספת בבני העולם כשיורדת רוחצת בבשמים של גן עדן ויורדת ושורה על העם הקדוש אשריהם כשהרוח הזו מתעוררת.</p>

דלחמי פי שגס חנה עולים ומקבלים שפע מהבינה ביום השבת וכס' אורי ישראל
 פי' כי המ' היא בין חרין דרועין בשליש דת' כנולד שהם מחעוררת ח' בת ונדע
 שיוסוד דלוימה נוסחיים בחוה דזעיר ונולד שג' ה' מתעטרים בעלמא דלחמי
 שהיא בינה עכ"ל * ולפירושו קשה שה' כנס בחול כך הוא ואיפשר דבשבת מקבלת
 414 הארה גדולה יותר מחול * פי' לחשן נראה עיקר

415 בינה (רח"ו).

416 קפ ע"א (הערת הזהר).

417 ע ע"ב (הערת הזהר).

418 הנה מכאן משמע שבע"ש בא תוספות הרוח ובדף קל"ו אמר שבברכו נכנס תוספת רוח ובפ' בראשית אמר כי בפורס סוכת שלום נכנס תוספות נשמה והנה הם מאמרים חלוקים והכל הוא אמת כי כמה בחי' הם הנכנסים בליל שבת בסוד תוספות והם באופן זה כי ע"ש במנחה נכנסים ג"פ תתאין דל' דצלם דאימא ואלו הם תוספ' הנפש ובקבלת שבת נכנסים ג"פ תתאין דל' דצלם דאבא ובברכו נכנסים ג"פ אמצעים דל' דצלם דאמא ומהם בא תוספ' הרוח ובפורס עלינו וכו' נכנסים ג"פ אמצעים דל' דצלם דאבא ומהם בא תוספת הנשמה סוכת שלום היא הבריאה מטתו שלשלמה ובזה צדקו כל דברי הזהר (זהר הרקיע).

<p>בההיא שעתא דההוא רוחא נחית נחתין עמה לגו גנתא דעדן שתין רתיכין⁴¹⁹ מתעטרין לשית סטרין וכד מטי לגנתא דעדן כדין כל אינון רוחין ונשמתי⁴²⁰ דגנתא דעדן כלהו מתערי לההוא (נ"א מתעטרי בההוא) רוחא כרוזי קרי ואמר זכאין אתון ישראל עמא קדישא דרעותא דמאריכון אתער</p>	<p>באותה שעה שאותה רוח יורדת יורדים עמה לתוך גן העדן ששים מרכבות מעטרות לששה צדדים וכשמגיעים לגן עדן אזי כל אותן הרוחות והנשמות שבגן עדן כולן מתעוררות לאותה (מתעטרות באותה) רוח הכרוזים קוראים ואומרים אשריכם ישראל העם הקדוש שרצון רבונכם מתעורר</p>
<p>רד/ב</p>	
<p>לגביכו</p>	<p>אליכם.</p>
<p>רוא דרוזין⁴²¹ לידעי חכמתא⁴²² זכאין אינון כד האי רוחא אתער האי רוחא איהו אתפשטותא דהאי נקודה ונפקא מינה ואתפשטא בעלמא וההוא הוי רוא דשבת⁴²³ דשרא לתתא ועל דא כתיב ביה שמירה (שמות לא יז) ושמרו בני ישראל את השבת והא אוקמוה שבת לא כתיב אלא את השבת לאסגאה ההוא רוחא דשרי על כלא⁴²⁴ ואצטריך לנטרא ליה הואיל וקיימא עמיה דבר נש ועל דא כתיב (ישעיה נז ב) כל שומר שבת מחללו⁴²⁵</p>	<p>סוד הסודות ליודעי החכמה אשריהם כשרוח זו מתעוררת הרוח הזו היא התפשטות הנקדה הזו ויוצאת ממנה ומתפשטת בעולם ואותה היא סוד השבת ששרוי למטה ועל כך כתוב בו שמירה ושמרו בני ישראל את השבת והרי פרשה לא כתוב שבת אלא את השבת לרבות אותה רוח ששורה על הכל וצריך לשמר אותה הואיל ועומדת עם האדם ועל זה כתוב כל שומר שבת מחללו.</p>
<p>בהאי רוא אית רוא אחרא האי רוחא אתהנ⁴²⁶ בהאי יומא מהנאותן דישראל</p>	<p>בסוד הזה יש סוד אחר הרוח הזו נהנית ביום הזה מהנאתם של ישראל ומהענש שלהם ולכן צריך לתת לה</p>

⁴¹⁹ נגד ר"ק (רח"ו).

⁴²⁰ נלע"ד ששמעתי ממורי זלה"ה שהם בז' רקיעין הנזכרים בפרשת ויקהל ר"א ור"ב (רמ"ז).

⁴²¹ רוא הוא תמיד ביסוד וכו', ורוא דרוזין הוא יסוד העליון דרדל"א, שהוא מתלבש בכל האצילות וכו', ויסוד דבינה דרדל"א מתלבש יסוד דחכמה דרדל"א, ולזה אמר רוא דרוזין שכולל ב' רוזין ב' יסודות (ב"י לעיל קכב ע"ב).

⁴²² והטעם שהנשמות הם חשובות ביום זה (אור יקר).

⁴²³ עי' ח"א כג ע"ב: ובשבת נחית קב"ה בג' אבהן [לקבלא בת יחידא דיליה בהון ודא רוא] דשבת ש' ב"ת יחידא דיליה, ע"כ. קב"ה היא הבינה מתלבשת בחג"ת להאיר למלכות (מ"מ). ועי' עוד תיקו"ז קמז ע"א.

⁴²⁴ עי' זו"ח יז ע"א: ואמר רב נחמן נפש יתירה נתוספת באדם ביום השבת אמר ליה רבי מאי נפש יתירה זו א"ל רוח הקדש ששורה עליו ומכתיר לאדם בכתר קדוש בכתרי המלאכים והוא מאותו רוח שעתיד לשרות על הצדיקים לעתיד לבא וע"כ חייב אדם לכבד את יום השבת על האי אושפיזא קדישא דשריא עמיה. ועי' זהר ח"ג כט ע"א, ועי' תיקו"ז מט ע"ב: אבל נשמתא יתירה בשבת וביומין טבין ובכל מוספין איהי אימא עלאה. עי' תיקו"ז נ ע"א: ובההוא זמנא אתקריאת איהי תוספתא מסטרא דיום השבת כמה תוספות נחתין עמה לתלמידי חכמים דאתקריאו נשמות יתירות הה"ד נשמת כל חי תברך את שמך ה' אלהינו וכו' ואלין (אינון) דמתוספאן לעמא קדישא בערב שבת ירתין לון תלמידי חכמים ביומין דחול ובהון אתעביד חול קדש ואלין אינון תוספות דקא נחתין מתוספתא. בהגר"א: ואלין דמתוספ' לעמא כו' ירתין כו' - וירותא דלהון מצד התורה ולכן נק' תוספתא, וכ"ז מצד שכינתא תתאה וכנ"ל, דתוספת דידיה בגין שכינתא, אבל תוספת דת"ח ביום שבת הוא משכינה עלאה, וע"ל (נז ע"א מט ע"ב) אבל נשמתא יתירה בשבת כו'.

⁴²⁵ דריש מלת כל כמו את השבת שהם לרבות (מ"מ).

⁴²⁶ הנה המצטרף אל הגוף יהפך טבע הרוחני ההוא אל הגוף, כגון הנפש שהיא מסתגפת בלי מאכל, ואין ענין המאכל רוחני, אמנם מנפי המטרפה אל הגוף נהנת מענין גשמי, והיא קיימת בכלל הגשמי, גם ההתפשטות הזה כיון שמצטרף אל הגוף נהנה ממה שנהנה הגוף, בתנאי שיהיה ענין המורה דקות גבוה ורוחניות, כעין ענ"ג שמורה על סוד ע'זן נ'הר ג'ן, והיאך יעשה בגשמי דבר יורה על רוחניות (אור יקר).

<p>ומענוגא דלהון ובגין דא בעי למיהב ליה ענוגא במיכלא⁴²⁷ ובמשתיא תלת זמנין בתלת סעודתיין דתלת דרגי מהימנותא⁴²⁸ כמה דאוקמוה⁴²⁹ והאי נטיל חדוה⁴³⁰ וענוגא⁴³¹ באינון סעודתי דישראל זכאה חולקיה מאן דאהני ליה⁴³² ומענג ליה בהאי יומא</p>	<p>ענג במאכל ובמשתה שלש פעמים בשלש סעודות של שלש דרגות האמונה כמו שבארוה וזו נוטלת שמחה וענג באותן סעודות של ישראל אשרי חלקו מי שמהנה אותה ומענג אותה ביום הזה.</p>
<p>האי רוחא⁴³³ אתהני כל שיתא יומין מרוחא עלאה דעתיקא⁴³⁴ דכל עתיקין וביומא דשבתא כיון⁴³⁵ דנהית ואתסחי בגנתא דעדן בליליא אתענג⁴³⁶ מענוגא דגופא בסעודתי דמהימנותא ואתער (נ"א ואתענג) האי רוחא מעילא⁴³⁷ ותתא⁴³⁸ ואתרוי בכל סטריין בעטרא (נ"א בענוגא) דלעילא ותתא</p>	<p>הרוח הזו נהנית כל ששת הימים מהרוח העליונה של עתיק כל העתיקים וכיון שיורדת ביום השבת ורוחצת בגן עדן בלילה מתענגת מענג הגוף בסעודות של האמונה ומתעטרת (ומתענגת) הרוח הזו ממעלה וממטה ונרוית בכל הצדדים בעטרה (בענג) שלמעלה ומטה.</p>
<p>והואיל וקיימא עמיה דבר נש אצטריך ליה לנטרא ליה ועל דא כתיב ושמרו בני ישראל את השבת שבת דא הוא ההיא נקודה תתאה את השבת דא הוא האי רוחא אתפשטותא דההיא נקודה ההוא אתפשטותא כד אתוסף קדושן וברכאן⁴³⁹ מלעילא על ההיא נקודה אתנהיר כלא ואתעביד רוחא נהירא בכל סטריין אתפלג לעילא ונהיר ואתפלג לתתא ונהיר ודא הוא דכתיב ביני ובין בני ישראל⁴⁴⁰ חולק אחסנא אית לן כחדא</p>	<p>והואיל ועומד עם האדם צריך לו לשמר אותו ועל זה כתוב ושמרו בני ישראל את השבת את השבת שבת זו היא נקודה תחתונה את השבת זוהי אותה רוח התפשטותה של אותה נקודה אותה ההתפשטות כשנוספות קדשות וברכות מלמעלה על אותה נקודה הכל נאור ונעשית רוח מאירה בכל הצדדים מתחלק למעלה ומאיר ונחלק למטה ומאיר וזהו שכתוב ביני ובין בני ישראל חלק ירשה יש לנו כאחד.</p>

⁴²⁷ ועוד ירמוז תלת זמנין שהם לילה מלכות, בקר חסד ששם הכתר חסד עילאה, ערב ששם התפארת בגילוי מצח הרצון כדפירשו בפרשת יתרו (אור יקר).
⁴²⁸ שלש ראשונות ושש קצוות ומלכות, וכיון שהאדם מתענג בזה גורם לה לסוד ההתפש' הזה שיהיה נהנה (אור יקר). פי' שהם נגד עתיקא וזעיר ומ' (מ"מ).
⁴²⁹ פח ע"א (הערת הזהר).
⁴³⁰ מהבינה (אור יקר).
⁴³¹ הבינה נקשרת בחכמה וכתר, דהיינו ענ"ג עדן כתר, נהר חכמה, גן בינה, כדפירשו בתיקונים אין למעלה מענג (אור יקר).
⁴³² לסוד תוספת נשמה, סוד המלכות דאצילות השורה על ישראל נ קשרת בתפארת ובינה כדפירשונו לעיל, מפני שכל שאר מעשה המצוות שאדם עושה עד שיעלו ויהנו כמה יתעכב, ועתה היא קרובה אלינו מאד מאד (אור יקר).
⁴³³ שהיא מבינה עד המלכות כל השבוע ומזדווגין בליל שבת (אור יקר).
⁴³⁴ פי' כיון שהוא מאריך כל ששת ימי החול יונק משם (מ"מ).
⁴³⁵ פי' בתחלת הלילה שירד נתענג מסעודה ראשונה של ליל שבת והאי דאמר וביומא וכו'. ליל ויומו חד הוא (מ"מ).
⁴³⁶ רח ע"א צח ע"ב (הערת הזהר).
⁴³⁷ מא"א (מ"מ).
⁴³⁸ מישראל (מ"מ).
⁴³⁹ מחר"ב (רח"ו). וכוונת הזהר כשבאים מוחין למ'. אזי נהנית רוח יתירה מהמוחין בין החלק שנשאר במל' בין החלק שיורד לישראל וז"ש איתפלג לעילא ונהיר דהיינו חלק הנשאר במ' ומ"ש ואיתפלג לתתא ונהיר היינו חלק שיורד לישראל (מ"מ).
⁴⁴⁰ פי' המ' אומרת שהרוח הזה הוא ביני ובין בני ישראל חציו לי וחציו להם (מ"מ).

<p>חולקא דלעילא אתעטר בהאי יומא מענונא עלאה קדישא⁴⁴¹ ואתהני מזיוא עלאה⁴⁴² דעתיקא דכל עתיקין חולקא תתאה אתעטר בהאי יומא מענונא דלתתא דאתהני בהני סעודתי ועל דא בעי לענונא ליה במיכלא ובמשתיא בלבושי יקר ובחדוה דכלא</p>	<p>החלק שלמעלה מתעטר ביום הזה מהענג העליון הקדוש ונהנה מהזיו העליון של עתיק כל העתיקים החלק התחתון מתעטר ביום הזה מהענג שלמטה שנהנה בסעודות הללו ועל כן צריך לענוגו במאכל ובמשתה בלבושי כבוד ובשמחת הכל.</p>
<p>וכד מתעטרא האי חולקא לתתא ואתנטייר כמה דאצטריך סלקא לעילא ואתחברא בההוא חולקא אחרא והאי נקודה נטיל כלא מעילא ותתא ואתכלילא מכל סטרין ובגין דמתעטרא בשבת מעילא ומתתא כל שאר יומין יהיב חילא לכלא⁴⁴³ ואתיהיב ליה שולטנו מעילא ומתתא וברזין דספרא דשלמה מלכא אשתכח רזא דא ואוקמיה בוצינא קדישא זכאה חולקיהון דישראל</p>	<p>וכשמתעטר החלק הזה למטה ונשמר כמו שצריך עולה למעלה ומתחבר באותו חלק אחר והנקדה הזו נוטלת הכל ממעלה וממטה ונכללת מכל הצדדים ומשום שמתעטרת בשבת ממעלה וממטה כל שאר הימים נותנים כח לכל ונותנים לה שלטון ממעלה וממטה ובסודות ספרו של שלמה המלך נמצא הסוד הזה ובאר אותו המנורה הקדושה אשרי חלקם של ישראל.</p>
<p>כתיב וינפש ואוקמוה ווי נפש⁴⁴⁴ דאבדת ושפיר איהו אבל אי הכי ווי גופא אצטריך למימר דמניה אבדת נפש אבל רזא דמלה בבר נש אית נפש דנטלא ומשיך לגביה להאי רוחא מערב שבת וההוא רוחא שריא בגווה דההיא נפש ודיירא בה כל יומא דשבתא וכדין ההוא נפש⁴⁴⁵ יתיר ברבויא⁴⁴⁶ ותועלתא יתיר ממה דהוה</p>	<p>כתוב וינפש ופרשוה וי נפש שאבדה ויפה הוא אבל אם כך וי לגוף היה צריך לומר שממנו אבדה נפש אבל סוד הדבר באדם יש נפש שנוטלת ומושכת אליו את הרוח הזו מערב שבת ואותה הרוח שרויה בתוך אותה הנפש ודרה בה כל יום השבת ואז אותה נפש יתרה היא ברבוי ותועלת יותר ממה שהיתה.</p>
<p>ועל דא תנינן כל נפשאן דישראל מתעטרין ביומא דשבתא ועטרא דלהון דשריא האי רוחא בגויהו כיון דנפק שבתא וההוא רוחא סלקא לעילא כדין ווי לנפש דאבדת מה דאבדת אבדת ההוא עטרא עלאה וההוא חילא קדישא דהוה בה ודא הוא וינפש ווי נפש דאבדת מה דאבדת</p>	<p>ועל זה שנינו כל נפשות ישראל מתעטרות ביום השבת והעטרה שלהם ששורה הרוח הזו בתוכם כיון שיוצאת שבת ואותה רוח עולה למעלה אזי וי לנפש שאבדה מה שאבדה אבדה אותה עטרה עליונה ואותו כח קדוש שהיה בה וזהו וינפש וי נפש שאבדה מה שאבדה.</p>
<p>עונתן דחכימין דידיעי רזין עלאין מליליא דשבתא לליליא דשבתא ואוקמוה אבל מלה</p>	<p>עונת החכמים שיודעים הסודות העליונים מליל שבת לליל שבת</p>

⁴⁴¹ פי' א"ו א"ו (מ"מ).

⁴⁴² פי' א"א (מ"מ).

⁴⁴³ פי' בששת ימי המעשה המ' מחלקת שפע לכל העולמות ולישראל (מ"מ).

⁴⁴⁴ קשה דהול"ל שבת ונפש כנודע מן הדקדוק. אבל סוד הדבר יובן במ"ש באוצרות חיים כי דעת הנוק' בשבת הוא שם ס"ג, וידוע שס"ג הוא בז' תחתונות דבינה שה"ס רוח. והנה ו' הקצוות הם ס' והעטרה סוד שלישי כמד"א (ישעיה מ יב) וכל בשליש, והרי ס"ג. והנה רוח זה בא לנפש, וז"ש שבת, שבו סוד הרוח, ואז וינפש, כמו ויתנפש, פי' שאז נתגדל כח הנפש, וממילא שאחר כך בבוא ימי החול שמסתלק הרוח אז תאבד הנפש. וזה שאמרו רז"ל כיון ששבת ווי וכו', כלומר אם לא היה החטא אז היתה הקדושה של שבת גם בחול, אבל כיון שהוצרך להיות שובת דווקא ביום השבת זהו סימן שבבוא החול ישתנה ויתמעט האור ועיין עוד לקמן (רמ"ז).

⁴⁴⁵ פי' נפש של חול (מ"מ).

⁴⁴⁶ פי' יש לה יתרון (מ"מ).

<p>דא שאילנא לבוצינא קדישא דהא חזינן דהאי כתר א תתאה נקטא מה דנקטא ביממא ובליליא יהיב מזונא לכל חיליה כמה דאוקמוה דכתיב (משלי לא טז) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה נקטא ביממא ויהבא בליליא והשתא אמר מר דזונא אשתכח בהאי ליליא</p>	<p>ופרשוה אבל סוד זה שאלתי את המנורה הקדושה שהרי ראינו שהכתר התחתון הזה לוקח מה שלוקח ביום ובלילה נותן מזון לכל צבאו כמו שבארוה שכתוב ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה לוקחת ביום ונותנת בלילה ועכשיו אמר מר שהזווג נמצא בלילה הזה.</p>
<p>אמר ודאי זונא אשתכח בליליא דא⁴⁴⁷ מאי טעמא בגין דהאי ליליא אפרישת נשמתין לכל אינון</p>	<p>אמר ודאי שהזווג נמצא בלילה הזה למה משום שבלילה הזה מפרישה נשמות לכל אותם</p>
<p>רה/א</p>	
<p>חכימין דידעין רזין דחכמתא והבורא זונא לא אשתכח ביומא אחרא⁴⁴⁸ בכל חדוה בלא ערבוביא (ס"א אלא בגין דא) אחרא כגון דא בגין דאינון נשמתין⁴⁴⁹ דפליגת פליגת לון בחכימין בצדיקים בחסידי כדקא יאות (ס"א ותו בכל) ובכל ליליא ויליליא זונא אשתכח ודאי⁴⁵⁰ אימתי בפלגות ליליא⁴⁵¹ והא אוקימנא אבל לא בכל סטרין⁴⁵² כהאי זונא</p>	<p>החכמים שיודעים את סודות החכמה והחבור והזווג לא נמצא ביום אחר בכל השמחה בלי ערבוביה (אלא בשביל זה) אחרת כמו זה משום שאותן נשמות שמחלוקת מחלוקת אותן לחכמים לצדיקים ולחסידיים כראוי (ועוד בכל) ובכל לילה ולילה נמצא זווג ודאי מתי בחצות הלילה והרי בארנו אבל לא בכל הצדדים כמו בזווג הזה.</p>
<p>ובגין דא חכימין דידעין רזין בעיין לסדרא שמושא דלהון בהאי ליליא מאי טעמא בגין דכל יומי דשבתא אית לון רוחא אחרא דשרא על עלמא⁴⁵³ ובהאי ליליא אית לון</p>	<p>ולכן החכמים שיודעים הסודות צריכים לסדר תשמישם בלילה הזה למה משום שכל ימות השבת יש להם רוח אחרת ששורה על העולם ובלילה</p>

⁴⁴⁷ פי' בליל שבת הוא זווג ישראל ורחל משא"כ בלילות החול שאין בהם זווג ישראל ורחל (מ"מ).
⁴⁴⁸ מימי החול בכל חדוה מפני תגבורת הקדושה ותוספת והעברת החצונים "בלא ערבוביא" והם יודעים שאותם הנשמות הנמשכות אז לעולם אינם נמשכות אלא לאותם שיש להם נשמה דאצילות, וזהו שאמר "אינון נשמתין דפליגת פליגת" וכו', ואי אפשר להורידם אם לא בזווג שני כדפירשנו, ואין ראוי שלנשמות שהיא אוספת אותם ביום שבת ביום יחלק אותם בשתי לילות אלא דווקא בליל שבת, ולזה לוקטת ביום שבת ושמורות עד ליל שבת לתתם לאותם שהם מזדווגין בשבת, וכיוצא בזה לאותם שהם מולידים בחול (אור יקר). פי' בימי החול אין זווג לישראל ורחל אלא בליל שבת וז"ש בכל חדוה בלא ערבוביא אלא בגין דא דהיינו בליל שבת שאז זווג ישראל ורחל (מ"מ).

⁴⁴⁹ פי' למה בליל שבת יש זווג ישראל ורחל כדי ליתן אותם הנשמות שהם מזווג עליון לת"ח ובה נתרצה הקושיא דלעיל שפעם אומרים ותקם בעוד לילה וכו'. נקטא ביממא ויהבא בליליא ומשמע שאין זווג. והשתא אמר מר דזונא אשתכח באי ליליא. והכל אמת שלגבי זווג ישראל ורחל אינו בחול דוקא בליל שבת. ומ"ש ותו בכל ליליא ויליליא זונא אשתכח. פי' שם בחול אע"פ שאין שם זווג ישראל ורחל. יש שם זווג יעקב ולאה וז"ש זונא אשתכח ודאי כמ"ש בספר הכוונות (מ"מ).

⁴⁵⁰ לחלק נשמות לתחתונים על ידי נפש הנעשה בגן עדן של מטה (אור יקר).
⁴⁵¹ אינה בתפלת ערבית כעין הבוקר שהוא בתפלת שחרית אלא בפלגות ליליא, שהקדוש ברוך הוא משתעשע עם הצדיקים בגן עדן (אור יקר).

⁴⁵² כלומר עם היות שיש שעת רצון אל הזווג בחצות לילה, עם כל זה ראוי שלא ישמשו מטותיהם אלא בחצות לילה מליל שבת לליל שבת שעת הזווג הנאות, והטעם מפני שאז משליפין נפש קדושה יותר ויותר, והטעם שימי החול קרובים להשליף נפש לבניהם חצונית, או גרועה, או לפחות בתגבורת יצר הרע (אור יקר). פי' מכל צד צריכין ת"ח לשמש בליל שבת דוקא. א' מטעם הנז' שאז זווג ישראל ורחל. ב' מפני שאז יש באדם נשמה יתירה וז"ש מ"ט בגין דכל יומי דשבתא אית לון וכו' (מ"מ).

⁴⁵³ והרי יש בו שתי בחינות, או ימי חול לישראל, או ימים טמאים, והטמא נאחז בטהור, דהיינו ששולט עץ הדעת טוב דא מטטרין ורע דא סמאל, וכשהנשמה יוצאת משיעור עבד מצד מטטרין ואפשר היות

<p>רוחא אחרא קדישא עלאה דנחתא לבני קדישין⁴⁵⁴ וההוא רוחא נשיב מעתיקא⁴⁵⁵ (קדישא⁴⁵⁶) דכל עתיקין ונחתא לגו נקודה תתאה למיהב בה נייחא לכלא⁴⁵⁷ ודא אתפליג⁴⁵⁸ לכל סטרין לעילא ותתא כמה דאת אמר ביני ובין בני ישראל</p>	<p>הזה יש להם רוח אחרת קדושה עליונה שיורדת לבנים קדושים ואותה רוח נושבת מעתיק (הקדוש) כל העתיקים ויורדת לתוך הנקדה התחתונה לתת לה מנוחה לכל וזה מתחלק לכל הצדדים למעלה ולמטה כמו שנאמר ביני ובין בני ישראל.</p>
<p>וכד אינון הכימין יתבין בההוא רוחא קדישא רוחא עלאה⁴⁵⁹ בעאן לשמשא ערסיהו דהאי רוחא אמשיך אבתריה לתתא כל אינון נשמתין קדישין וירתין קדישי עליונין בהאי רוחא נשמתין קדישין לבניהון כדקא יאות</p>	<p>וכשאותם חכמים יושבים באותה רוח קדושה הרוח העליונה צריכים לשמש את מטתם שהרוח הזו ממשיכה אחריה למטה את כל אותן נשמות קדושות ויורשים קדושים עליונים ברוח הזו נשמות קדושות לבניהם כראוי.</p>
<p>כיון דהאי רוחא שרא על עלמא כל רוחין בישיין וכל מקטרגין בישיין אסתלקו מעלמא ולא בעינן לצלאה על נטורא בגין דישראל אינון נטירין בההוא רוחא וסכת שלום⁴⁶⁰ פריסת גדפהא עלייהו ואינון נטירין מכלא</p>	<p>כיון שהרוח הזו שורה על העולם כל הרוחות הרעות וכל המקטרגים הרעים הסתלקו מן העולם ולא צריכים להתפלל על שמירה משום שישראל שמורים באותה רוח וסכת שלום פורסת כנפיה עליהם והם שמורים מהכל.</p>
<p>ואי תימא הא תנינן דלא יפוק בר נש יחידאי לא בליליא רביעאה דשבתא ולא בליליא דשבתא ובעי בר נש לאסתמרא והא אמרן דבליליא דשבתא נטירין בני נשא מכל מקטרגין דעלמא ולא בעינן לצלאה על נטורא</p>	<p>ואם תאמר הרי שנינו שלא יצא אדם יחידי לא בליל רביעי של שבת ולא בליל שבת וצריך אדם להשמר והרי אמרנו שביליל השבת שמורים אנשים מכל המקטרגים של העולם ולא צריכים להתפלל על שמירה.</p>
<p>תא חזי הכי הוא ודאי ליליא רביעאה דשבתא בעינן לאסתמרא מנייהו מאי טעמא בגין דכתיב (בראשית א יד) יהי מארת מארת כתיב חסר והא אוקמוה דבגין דהיא</p>	<p>בא וראה כך זה ודאי ליל רביעי של שבת צריכים להשמר מהם למה משום שכתוב יהי מארת מארת כתוב חסר והרי פרשוה שבגלל שהיא חסרה כמה קבוצות של רוחות נכללו</p>

עבד רע מצד סמאל, ואפשר שינטל בו יצר הרע מצד דבקו סמאל במטטרו⁴⁵⁴ן שקשור על עקבו ודאי (או ריקר).

⁴⁵⁴ דהיינו סוד השבת שפירשנו שהוא יורד מהכתר שאין חצוני נדבק ונראה כלל לפניו, אפילו הדין הוא מעביר (אור יקר).

⁴⁵⁵ מזל⁴⁵⁵ן שהוא מסוד רישא תניינא הנקרא אוריא וסודו מדעת דעתיק כנזכר באוצרות חיים, וכל דעת סוד רוח, ובו גם שם ס"ג, וממנו סוד י"ג נימין, וכל נימה סודה ו' דהיינו בחינת הרוח, וידוע כי י"ב לחם דשבת בלילה הם בסוד י"ג נימין (רמ"ז).

⁴⁵⁶ פי' כמ"ש לעיל ששורש הרוח הוא מאריך (מ"מ).

⁴⁵⁷ "ונחתא" מהכתר העליון עד המלכות "נקודה תתאה", וממנה אל התחתונים "למיהב בה נייחא לכולא" לכל בחינות עם ישראל (אוריקר).

⁴⁵⁸ "אתפליג" הנקודה הזו "לכל סטרין" בששה קצוות כדפירשנו לעיל (אור יקר).

⁴⁵⁹ שהיא תוספת נשמה אליהם, ראוי ונרות אז לשמש מטתם, נוסף על כל הנדרש מפני שהאדם בהזדווג עם אשתו מוליד ממש בדמותו כצלמו, ולזה צריך לתשובה שלימה קודם הזווג, שאם לא עשה תשובה ויש בו עבירה מטביע בנולד טבע העבירה, והיינו סוד אוחזים מעשהאבותיהם בידיהם. ואם תאמר דהיינו סוד הגלגול אבותיהם הראשונים לא קשיא, דהא והא אין[ת]נהו, על ידי שזה חוטא בחטא זה מגלגל בולד נפש שחטא כמוהו, והולד חוטא כמוהו, ועתה יצדק אבל חטאנו אנחנו ואבותינו, אבל לנפש אב לגוף, ואם כן מטעם זה ביום שבת שיש לו תוספת נשמה דאצילות וטהורה ישליף אל הולד נפש טהורה שיגבר בו האצילות וימשיך מלמעלה, כי אין אדם שואב מי הבור אלא השיעור חבל הדלי (אור יקר).

⁴⁶⁰ פי' מ' א"נ בינה (מ"מ).

<p>חסרה כמה חבילי מיהירין אתכלילין בהאי מארת לווטין ומארת אינון בגריעותא דסיהרא וכלהו שליטין בההוא ליליא</p>	<p>במארת הזה קללות ומארת הן בפגימת הלבנה וכולם שולטים באותו הלילה.</p>
<p>בליליא דשבתא כיון דכלהו מתברדרין⁴⁶¹ לאעלא בנוקבא דעפרא דלא יכלין לשלמאה בעי בר נש יחידאי לאסתמרא ותו אף על גב דלא יכלין לשלמאה אתחזיין לזמנין ובר נש יחידאי בעי לאסתמרא</p>	<p>בליל השבת כיון שכלם מתפזרים להיכנס לנקב של העפר שלא יכולים לשלט צריך אדם יחידי להשמר ועוד אף על גב שלא יכולים לשלט נראים לפעמים ובן אדם יחידי צריך להשמר.</p>
<p>מלה דא הכי תנינן ואי הכי גריעותא⁴⁶² דנטורא איהו אבל בשבתא נטירו אשתכח לעמא קדישא וקודשא בריך הוא כד עאל שבתא מעטר לכל חד וחד מישראל ובעי דינטרון ליה לההוא עטרא⁴⁶³ קדישא דאתעטרו ביה⁴⁶⁴ ואף על גב דאינון לא אשתכחו בישובא לזמנין לבר נש יחידאי אתחזון ואתרע מזליה ואצטריך ליה לבר נש לאתעטרא בעטרא קדישא ולנטרא ליה</p>	<p>דבר זה כן שנינו ואם כך זה חסרון של השמירה אבל בשבת השמירה מצויה לעם הקדוש וכשנכנסת שבת הקדוש ברוך הוא מעטר כל אחד ואחד מישראל ורוצה שישמרו את העטרה הקדושה הזו שהתעטרו בה ואף על גב שהם אינם נמצאים בישוב לפעמים הם נראים לאדם יחידי ומורע מזלו וצריך לאדם להתעטר בעטרה קדושה ולשמר אותה.</p>
<p>סוף סוף נטירו אשתכח בההוא ליליא לעמא קדישא הואיל וסכת שלום⁴⁶⁵ פריסא על עמא דהא תנינן בכל אתר דסכת שלום אשתכח סטרא אהרא לא אשתכח תמן ועל דא נטורא איהו ונטורא שכיח</p>	<p>סוף סוף שמירה נמצאת באותו לילה לעם הקדוש הואיל וסכת שלום פרוסה על העם שהרי שנינו בכל מקום שנמצאת סכת שלום הצד האחר לא נמצא שם ולכן שמירה היא ושמירה מצויה.</p>
<p>יומא דשבתא חדוה איהו לכלא⁴⁶⁶ וכלא אתנטר לעילא ותתא ונהורא (נ"א ונקודה) תתאה⁴⁶⁷ נהרא לסלקא לעילא בשפירו דעטרין שבעין⁴⁶⁸ חולקין יתיר וסבא דכל סבין⁴⁶⁹ אתער⁴⁷⁰</p>	<p>יום השבת שמחה היא לכל והכל נשמר למעלה ולמטה והאור (והנקדה) התחתון מאיר לעלות למעלה ביפי של שבעים העטרות שהן החלקים היתרים והזקן של כל הזקנים מתעורר.</p>
<p>כדין כד סליק נהורא עמא קדישא מקדמי לבי כנישתא בלבוש יקר בחדוה מתעטרין בעטרא קדישא דלעילא בההוא רוחא</p>	<p>אז כשעולה האור העם הקדוש מקדימים לבית הכנסת בלבוש כבוד בשמחה מתעטרים בעטרה קדושה</p>

⁴⁶¹ פי' אגב הליכתם מזיקים לאדם יחידי (מ"מ).

⁴⁶² פי' כיון שמזיקים לאדם יחידי א"כ גריעותא הוא לשבת ח"ו (מ"מ).

⁴⁶³ פי' שצונו הקב"ה לשמור נשמה יתירה שלא יצא החוצה בשביל שיש לה פגם ואדם זה שיצא בליל שבת הוא פשע בעצמו שלא שמר ההיא עטרה קדישא ולכן יתחזון ליה ויתרע מזליה (מ"מ).

⁴⁶⁴ בח"י דף ס"ב פי' כי בשבת יתוסף הרוח ונשמה מבחי' הלילה כל א' במקומו הראוי לו כי בהכנסת כלה הנפש לו תמלא כמ"ש בפ' ויקהל כד עאל שבתא וכו'. והוא תוספת הנפש יתירה שסודה מג' פרקין תתאין דצלם דאבא שהם בינת נפש כנודע ובברכו תנוח עליהם הרוח (מ"מ).

⁴⁶⁵ פי' מ' א"נ בינה (מ"מ).

⁴⁶⁶

⁴⁶⁷ פי' המלכות שהיא בסוד נקודה (מ"מ).

⁴⁶⁸ פי' המוחין ולבושיהם שהם ד' הוי"ות וג' אה"ה הם ע' אותיות כמ"ש הרב בכוונת הקדיש (מ"מ).

⁴⁶⁹ פי' ע"ק (מ"מ).

⁴⁷⁰ בח"י דף ע' ועטרין שבעין לה. כן הוא לשון הזהורא בפ' פנחס יומא דשבתא וכו'. וסוד ע' עטרין הם נמשכים מסוד ז' תתאין דעתיק יומין המתלבשים בז' תיקוני רישא דאריך. וכלפי זה אמר ועטרין ע' לה כמ"ש במאמר ונקודה תתאהנא הרא לסלקא בשפירא דעטרין ע' וזה בא לה ממלכא דלעילא רישא דאריך שעכשיו יתעטר כולא בקדיש קדישין כמ"ש וסבא דכל סבין אתער (מ"מ).

<p>דקיימא עלייהו לתתא משבחן בשירין ותושבחן וסלקין תושבחן לעילא ועלאין ותתאין כלהו בחדוה ומתעטרן כלהו כחדא פתחי עלאי ואמרי זכאין אתון עמא קדישא בארעא דמאריכון אתעטר עלייכו וכל חילין קדישין מתעטרין בניניכון</p>	<p>שלמעלה באותה רוח שעומדת עליהם למטה משבחים בשירות ותשבחות והתשבחות עולות למעלה וכל העליונים והתחתונים בשמחה וכולם מתעטרים כאחד פותחים העליונים ואומרים אשריכם העם הקדוש בארץ שרבונכם התעטר עליכם וכל החילות הקדושים מתעטרים בשבילכם.</p>
<p>האי יומא יומא דנשמתינ איהו⁴⁷¹ ולא יומא דנופא בגין דשלטנו דצורא דנשמתינ איהו⁴⁷² וקיימן עלאין ותתאין כלהו בזווגא</p>	<p>היום הזה הוא יום הנשמות ולא יום הגוף משום ששלטון צרור הנשמות הוא וכל העליונים והתחתונים עומדים בזוג</p>
<p>רה/ב</p>	
<p>חדא⁴⁷³ בעטרא דרוחא יתירא⁴⁷⁴ עלאה קדישא⁴⁷⁵</p>	<p>אחד בעטרה של רוח יתרה עליונה קדושה.</p>
<p>צלותא דשבתא דעמא קדישא תלת צלותין אשתכחו בהאי יומא לקבל תלת שבת⁴⁷⁶ ואוקמוה וכלהו חד⁴⁷⁷ כיון דעאלו עמא קדישא לבי כנישתא אסיר לאשתדלא אפילו בצורך בי כנישתא אלא במלי תושבחן⁴⁷⁸ וצלותא⁴⁷⁹ ואורייתא⁴⁸⁰ וכדקא חזי לון</p>	<p>תפלת השבת של העם הקדוש שלש תפלות נמצאות ביום הזה כנגד שלש שבתות ופרשוה והכל אחד כיון שנכנסו העם הקדוש לבית הכנסת אסור להשתדל אפילו בצורך בית הכנסת אלא בדברי תשבחות ותפלה ותורה וכראוי להם.</p>
<p>ומאן⁴⁸¹ דאשתדל במלין אחרנין⁴⁸² ובמלין דעלמא דא איהו בר נש דקא מחלל שבתא לית ליה חולקא בעמא דישראל תרין מלאכין</p>	<p>ומי שמשתדל בדברים אחרים ובדברי העולם זהו אדם שמחלל שבת ואין לו חלק בעם ישראל שני מלאכים</p>

⁴⁷¹ פי' שהנשמות מקבלים הארה מלמעלה (מ"מ).

⁴⁷² פי' בינה (מ"מ).

⁴⁷³ כעין היות עת הזווג בחול, שבהזדווג אין התחתונים מקבלים כלל, ונוסף על אותו ענין שקשרם עתה בסוד האצילות (אור יקר).

⁴⁷⁴ אם כן אין משגיח שאין האמצעיים שבין הבורא לגשמיים מתפשטין, וכמעט מגיע ענין זה אל סוד וחד חרוב שנחרבה העשייה, אלא שהם מתענין כ"ד שעות, ויש בהם כח להתפרנס ממה שקבלו לחם משנה בערב שבת, אמנם בחד חרוב אין להם לחם משנה ובלתי מתקיימין כלל (אור יקר).

⁴⁷⁵ פי' גם הרוח יתירה יש לה עונג מלמעלה (מ"מ).

⁴⁷⁶ מלכות תפלת ערבית, בינה תפלת שחרית, תפארת תפלת מנחה, והם שלשה שבתות (אור יקר). בינה יסוד ומלכות (רח"ו). בח"י דף ס"ה הביאור שג' שבתות מפורסמות בעולם שבת בראשית. שבת מתן תורה שבת העתיד לבוא. ולעומתן יסוד ג' תפלות. אתה קדשת רמז לשבת בראשית וכן משמעות ענינה תכלית מעשה שמים וארץ וכו'. ישמח משה בשחרית והוא כנגד מתן תורה וכמ"ש כליל תפארת בראשו נתת בעומדו לפניך על הר סיני וכו'. ובשחרית שבת ניתנה שתורה כמ"ש פי' רע"ק. אתה אחד במנחה של שבת העתיד להיות ה' אחד ושמו אחד אברהם יגל וכו' כולם לעתיד לבוא ונתקן במנחה לעת ערב כי כן אנו מצפים והיה לעת ערב יהיה אור. וכן נתקנו ג' סעודות בג' זמנים אלו לעומת אלן ג' שבתות (מ"מ).

⁴⁷⁷ שמלת שב"ת כולל שלשתם, האמנם הבחינה שכל אחד יקרא שבת מפני שכל חלק השבת יקרא שבת שלום, והם ב' בינה, ש' שלשה אבות, ת' מלכות, ושלשה בכל אחד ואחד (אור יקר).

⁴⁷⁸ זמירות (אור יקר).

⁴⁷⁹ תפלה מיושב ותפלה מעומד (אור יקר).

⁴⁸⁰ קריאת ספר תורה (אור יקר).

⁴⁸¹ רו ע"א אמור קה ע"א (הערת הזהר).

⁴⁸² לא בצרכי מצוה שהן אמת אסורים כדפירשנו, אמנם אין חומר זה הנזכר אלא דווקא "במלין דעלמא דקא מחלל שבתא" כדפירשנו שאין השכינה מתתקנת עתה בעשייה או בדבר גשמי כלל אלא דווקא ברוחני, ולכך אפילו צורכי רבים כגון צורכי רבים דמצוה דבי כנישתא אסירי, עם היום שבימות החול מבטלין תפלה עליהם, ומן הטעם שפירשנו שהוא יומא דנשמתינ (אור יקר).

<p>ממגן על דא ביומא דשבתא ואינן שווי ידיהון על רישיה ואמרי ווי לפלניא דלית ליה חולקא בקודשא בריך הוא ועל דא בעי לאשתדלא בצלותא ובשירין ובתושבחן דמאריהון ולאשתדלא באורייתא</p>	<p>ממונים על זה ביום השבת והם שמים ידיהם על ראשו ואומרים אוי לפלוני שאין לו חלק בקדוש ברוך הוא ועל זה צריך להשתדל בתפלה ובשירים ובתשבחות של אדונם ולהשתדל בתורה.</p>
<p>האי יומא⁴⁸³ איהו יומא דנשמתין דאתעטרא ההוא צרורא דנשמתין⁴⁸⁴ (בתושבחן דמאריהון) בגין כך משבחי בתושבחן⁴⁸⁵ תשבחתא דנשמתא והיינו נשמת כל חי⁴⁸⁶ תברך את שמך⁴⁸⁷ יהוה⁴⁸⁸ אלהינו⁴⁸⁹ ורוח⁴⁹⁰ כל בשר וכו' ולית תושבתא אלא כסטרא דנשמתא ורוחא⁴⁹¹ והאי יומא קיימא ברוחא ונשמתא ולא דגופא⁴⁹²</p>	<p>היום הזה הוא יום הנשמות שמתעטר אותו צרור הנשמות (בתשבחות של אדונם) לכן משבחים בתשבחות תשבחת הנשמה והיינו נשמת כל חי תברך את שמך ה' אלהינו ורוח כל בשר וכו' ואין התשבחת אלא בצד של נשמה ורוח והיום הזה עומד ברוח ונשמה ולא של גוף.</p>
<p>תושבתא דדרגא⁴⁹³ אחרא עלאה רזא דיומא שמשא קדישא⁴⁹⁴ דאיהו נהורא דיממא⁴⁹⁵ היינו יוצר אור רזא דנהורא דנהיר⁴⁹⁶ דמניה אתזנן ונהרין כל אינון</p>	<p>התשבחת של דרגה אחרת עליונה סוד היום שמש קדושה שהיא אור היום היינו יוצר אור סוד האור המאיר שממנו נזונים ומאירים כל אותן</p>

⁴⁸³ הנה שבח זמירות יום שבת הם כחול וכן התפלה, אלא שמוסיפין בפרקים תוספות ידועים, ובענין סוף הזמירות יש תוספת נשמת כל חי, ומכאן ואילך מפרש סוד התוספות הזה והולך, אמנם תוספות המזמורים רננו צדיקים וכו' פירש הרשב"י ע"ה בפרשת תרומה (אור יקר).

⁴⁸⁴ היינו קשר שב"ת, שהנשמה כל חשקה בזה להקשר ליהנות מן הבינה מקורה ושורשה, והיינו תוספת נשמה ונשמה יתירה כנודע, ולזה משבחי וכו' (אור יקר). פי' בינה (מ"מ).

⁴⁸⁵ כי תושבחה דנשמתא היינו שבת שאומרת הנשמה והיינו נשמת כל חי תברך את שמך ה' שאנו אומרים שהנשמה מברכת להק"בה (מ"מ).

⁴⁸⁶ שהם הנשמות הנהנות ממנות שבת בינה תפארת מלכות (אור יקר). קלח ע"א (הערת הזהר).

⁴⁸⁷ מלכות (אור יקר).

⁴⁸⁸ ת"ת (אור יקר).

⁴⁸⁹ בינה (אור יקר).

⁴⁹⁰ היינו סוד רוחין דגן עדן של מטה שנקשרים בנשמות ביום שבת, ולכך אין בשבח זה אלא נשמה ורוח, אמנם נפש לא נזכרה לא בחיוב ולא בשלילה, הגוף בשלילה ממש, כיצד מפני שאמר ורוח כל בשר כלומר רוח ואל בשר תפאר ותרום (אור יקר).

⁴⁹¹ פי' שהנשמה ורוח הם משבחים ולא הזכיר נפש לפי שהיא בכלל הרוח (מ"מ).

⁴⁹² "והאי יומא דרוחא ונשמתא איהו ודאי" אלו בחיוב, והשלילה "ולא דגופא" שאין לגוף תועלת ולזה נזון מלחם משנה מזון דחול ולא דשבת, שאין שפע השבת מתגשם (במזון הגשמי) [במן הגשמי] והנפש אמצעית, מצד אחד דומה לגוף ומצד אחד דומה לרוח, תהיה אמצעית הכל לפי מה שהוא האדם ויגיעו (בג' ?) בעבודת ה' (אור יקר).

⁴⁹³ פי' אנו אומרים שבח זעיר שבנינו מהחסדים וממנו נהנים וניזונים הכל וז"ש רזא דנהורא דנהיר דמניה אתזנן וכו' (מ"מ).

⁴⁹⁴ תפארת מדת יום, ויום שבת הוא בתוספת אור מצד החכמה וזהו שאמר "שמשא קדישא" בסוד קדושת החכמה, והטעם כמו שאנו מפליגין בקדושת הלילה וענייני המלכות כך ראוי שנפליג בתוספת מעלת התפארת (אור יקר).

⁴⁹⁵ ולכך איהו שמש ומגן ה' צבאות המאיר במדת יום בשבת כמו בחול, לכך שנו פרק זה בתפלה (אור יקר).

⁴⁹⁶ ביום שבת מלמעלה, ומה שאנו משבחין בו המחדש בכל יום תמיד וכו', משום שבכל יום מאירים כל מעשה בראשית מהתפארת, ועתה הוא מתעלה והם מתעלים, וזהו שאמר "רזא", לא נהורא דנהיר בכל יום "אלא רזא" דהיינו בסוד הדעת המתעלם בחכמה מתגלה ביום שבת (או ריקר).

<p>חיילי⁴⁹⁷ רתיבין וככביא ומזלי וכל אינון דשלטין על עלמא</p>	<p>הצבאות המרכבות והכוכבים והמזלות וכל אותם ששולטים על העולם.</p>
<p>תושבתא דעלמא דאתי⁴⁹⁸ ביזמא דא היינו אל אדון ותושבתא דא איהו ברזא דעשרין ותרין אתוון עלאין קדישין דמתעטרן באבהן⁴⁹⁹ וברתיבא עלאה קדישא⁵⁰⁰</p>	<p>תשבחתו של העולם הבא ביום הזה היינו אל אדון והתשבחת הזו היא בסוד עשרים ושתים אותיות עליונות קדושות שמתעטרות באבות ובמרכבה העליונה הקדושה.</p>
<p>אתוון זעירין⁵⁰¹ אינון עשרין ותרין אתוון דאינון בעלמא תתאה דאינון אל ברוך גדול דעה וכו' ולא אית בין תיבה לתיבה רווחא אחרא אלא את רשימא בכל תיבה ותיבה⁵⁰² ובעלמא עלאה אית רווחא וסטרין קדישין בין את לאת ודא איהו תושבתא על תושבתא דאתוון עלאין דיומא שביעאה⁵⁰³ קא משבח ואמר למלכא עלאה יוצר בראשית⁵⁰⁴</p>	<p>האותיות הקטנות הן עשרים ושתים אותיות שהן העולם התחתון שהן אל ברוך גדול דעה וכו' ואין בין תבה לתבה רוח אחר אלא אות רשומה בכל תבה ותבה ובעולם העליון יש רוח והצדדים הקדושים בין אות לאות וזוהי תשבחת על תשבחת שהאותיות העליונות של היום השביעי משבחות ואומרות למלך העליון יוצר בראשית.</p>
<p>כד תושבתא דא סלקא לעילא שתיין רתיבין עלאין⁵⁰⁵ דקאמרן מזדמנין ונטלי להאי תושבתא מעמא קדישא וסלקי לה לאתעטרא בה בכמה רתיבין עלאין די ממנן וכל אינון צדיקיא דבגנתא דעדן כלהו מתעטרן בתושבתא דא וכל אינון רתיבין וכל אינון נשמתין דצדיקיא כלהו סלקין בתושבתא דא עד רזא דכורסייא⁵⁰⁶</p>	<p>כשהתשבחת הזו עולה למעלה ששים מרכבות עליונות שאמרנו מזדמנות ולקחות את התשבחת הזו מהעם הקדוש ומעלים אותה להתעטר בה בכמה מרכבות עליונות שממנות וכל אותם הצדיקים שבגן עדן כולם מתעטרים בתשבחת הזאת וכל אותן מרכבות וכל אותן נשמות הצדיקים כולם עולים בתשבחת הזו עד סוד הכסא.</p>
<p>כד מטא לכורסייא קדישא תושבתא דא דכל ישראל קיימא תמן עד זמנא דקאמרי קדושה עלאה דמוסף וכדין סלוקא דלתתא לעילא⁵⁰⁷ לאתאחדא כלא לעילא לעילא למהוי כלא חד דא איהי תושבתא דסלקא על כלהו תושבחן</p>	<p>וכשמגיעה לכסא הקדוש התשבחת הזו של כל ישראל עומדת שם עד הזמן שאומרים הקדשה העליונה של מוסף ואז העליה שלמטה למעלה להאחז הכל למעלה למעלה להיות הכל אחד זוהי התשבחת שעולה על</p>

⁴⁹⁷ שהם כלולים בכל יום בסוד היכל לבנת הספיר, ועתה אינו בהיכלות ברכה זו אלא בסוד אור נעלם המאיר בהם, עוד נוסף היכל שני היכל עצם השמים אל ברוך וכו' בימות החול, ועתה אינו בהיכלות אלא בסוד הבינה, בענין שהיכל הראשון היכל לבנת הספיר יוצר אור ובורא חושך בכל יום, שממנו ולמטה כל העולמות מאירים עד אפילו בכוכבים ומזלות, עתה הוא בסוד אור הדעת הנעלם המאיר בתפארת, שהתפארת בימות החול מאיר בהם (או ריקר).

⁴⁹⁸ פי' שאנו משבחים לבינה הנקרא עלמא דאתי (מ,מ).

⁴⁹⁹ פי' חג"ת (מ"מ).

⁵⁰⁰ פי' בינה. שהיא כסא לא"ו שאותיות גדולות הם בבינה. וחג"ת עלו לבינה כמ"ש לעיל. ונטלא בגדפהא לאבהן (מ"מ).

⁵⁰¹ הקדמה ג ע"ב (הערת הזהר).

⁵⁰² קלב ע"ב (הערת הזהר).

⁵⁰³ רד ע"א (הערת הזהר). פי' זעיר (מ"מ).

⁵⁰⁴ פי' אבא (מ"מ).

⁵⁰⁵ כי אותיות אמצעיות ע"ב והם בחי' ו"ק והיינו ג"ר ועי' בפרשת תרומה (רח"ו).

⁵⁰⁶ פי' מלכות (מ"מ).

⁵⁰⁷ סילוקא דתתא ועילא. פי' שבמוסף מ' עולה לאימא וזעיר לאבא (מ"מ).

<p>מכאן ולהלאה סדורא דצלותא דשאר יומי עד ישמח משה וכו' חדוותא דדרגא עלאה עקרא דאבהן⁵⁰⁸ דחדי בההוא עדבא דיליה⁵⁰⁹ כד סליק כורסייא לגביה ונטיל לה ומתחבראן כחדא ודא איהו חדוה דאורייתא עלאה⁵¹⁰ דלעילא⁵¹⁰ תורה שבכתב דחדי באורייתא דלתתא⁵¹¹ תורה שבעל פה ואתחברו דא בדא</p>	<p>כל התשבחות. מכאן והלאה סדור התפלה של שאר הימים עד ישמח משה וכו' השמחה של הדרגה העליונה עקר האבות ששמח באותו חלק שלו כשהכסא עולה אליו ונוטל אותה ומתחברים כאחד וזוהי שמחת התורה העליונה שלמעלה תורה שבכתב ששמח בתורה שלמטה תורה שבעל פה ומתחברים זה עם זה.</p>
<p>כיון דאתחברו כחדא בעי בר נש לאכללא בההוא חדוה לעמא קדישא ישמחו במלכותך שומרי שבת וכו' אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא במנוחתנו.</p>	<p>כיון שהתחברו כאחד צריך אדם להכליל באותה שמחה את העם הקדוש ישמחו במלכותך שומרי שבת וכו' אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא במנוחתנו.</p>
<p>רזא דספר תורה ביומא דא הא אוקמוה תנינן כתיב (נחמיה ח ח) ויקראו בספר תורת האלהים מפורש ושום שכל ויבינו במקרא והא אוקמוה רזא דאינון פסוקי טעמי ומסורת וכל אינון דיוקין (נ"א תקונין) ורזין עלאין כלא אתמסר למשה מסיני אי בכל הני דיוקין אתמסר אורייתא למשה ספר תורה דאיהו בכל אינון קדושאן אמאי איהו חסר מכל הני תקונין ורזין דאתמסרו ליה למשה באורייתא</p>	<p>סוד ספר התורה ביום הזה הרי פרשוהו ששינו כתוב (נחמיה ח) ויקראו בספר בתורת האלהים מפורש ושום שכל ויבינו במקרא והרי בארו את הסוד שהם פסוקים טעמים ומסרת וכל אותם דיוקים (תקונים) וסודות עליונים הכל נמסר למשה מסיני אם בכל הדיוקים הללו נמסרה תורה למשה אז ספר תורה שהוא בכל אותן קדשות למה הוא חסר מכל התקונים האלו והסודות שנמסרו לו למשה בתורה.</p>
<p>אלא רזא דא כד כורסייא קדישא מתעטרא ואתכלילת בתורה שבכתב כל אינון דיוקנין וכל אינון טעמין ומסורות כלהו עאלין בגניזו ואתרשימו</p>	<p>אלא סוד זה כשהכסא הקדוש מתעטר ונכללת בתורה שבכתב כל אותן דמיות וכל אותם טעמים ומסורות כולם נכנסים בגניזה ונרשמו</p>
<p>ר/א</p>	
<p>בנו כורסייא קדישא ואינון דיוקנין דאעיל אורייתא דבכתב באורייתא דבעל פה ובה⁵¹² אתעברת כאתתא דאתעברת מן דכורא ואשתארו אתוון עלאין לחודייהו בקדושייהו כדקא חזי ולא תחזאה בני כנישתא דהא אתברכת ואתעמרת כורסייא מרזא דתורה שבכתב ותמן אעיל כל אינון דיוקנין ואיהי אתקדשת מניה בעי לאתחזאה</p>	<p>בתוך הכסא הקדוש ואותן דיוקנאות שהכניסה תורה שבכתב בתורה שבעל פה ובהם התעברה כמו אשה שהתעברה מהזכר ונשאר האותיות העליונות לבדן בקדשתן כראוי ולהראות בבית הכנסת שהרי מתברכת ומתעטרת הכסא מסוד תורה שבכתב ושם מכניסה כל אותן דמיות ומתקדשת ממנו צריך להראות</p>

⁵⁰⁸ פי' ת"ת (מ"מ).

⁵⁰⁹ פי' מ' וז"ש כד סליק כרסייא לגביה (מ"מ).

⁵¹⁰ ז"א (מ"מ).

⁵¹¹ מלכות (מ"מ).

⁵¹² פי' כי הטעמים והנקודות הם בע"ב וס"ג והתגין שהם מ"ה וב"ן שהם אותיות אחים ולא יתפרדו אך ע"ב וס"ג אין גופם בו רק מוחין מהם ובכל זווג מושך מחדש ע"ב וס"ג א"כ הטיפה כבר ניתנה לנוק' והם שמורים שם לא בו (רח"ו).

<p>באתוון לחודייהו כדקא יאות וכדין כלא אתקדש בקדושה עלאה כדקא חזי כל שכן וכל שכן בהאי יומא בהאי יומא בעי לסלקא שבעא גוברין לקבל שבעא קלין דאינון רזא דאורייתא ובזמנין ובמועדין חמש גו רזא דא ביומא דכפורי שית גו רזא עלאה דא</p>	<p>באותיות לבדן כראוי. ואז הכל מתקדש בקדושה עליונה כראוי כל שכן וכל שכן ביום הזה ביום הזה צריך להעלות שבעה אנשים כנגד שבעה קולות שהם סוד התורה ובזמנים ובמועדים חמש תוך סוד זה ביום הכפורים שש תוך הסוד העליון הזה.</p>
<p>וכלא רזא חדא חמש דאינון חמש דרגין לתתא מדרגא דאור קדמאה לתתא ואינון רזא דאורייתא שית דאינון שית ספרין וכלא רזא חדא שבע אינון שבע קלין וכלהו רזא חדא אלין ואלין</p>	<p>והכל סוד אחד חמש שהם חמש דרגות למטה מדרגת האור הראשון למטה והם סוד התורה שש שהם ששה צדדים והכל סוד אחד שבע הם שבעה קולות וכולם סוד אחד אלה ואלה.</p>
<p>בראש חדש אתוסף חד על תלתא בנין שמשא⁵¹³ דנהיר בההוא זמנא לסיהרא ואתוסף נהורא על סיהרא והיינו רזא דמוסף⁵¹⁴ בספר תורה בעי לשתמע חד קלא ודבור</p>	<p>בראש חדש נוסף אחד על שלשה בשביל השמש שמאיר באותו זמן ללבנה ונוסף אור על הלבנה וזהו סוד מוסף בספר תורה צריך להשמע קול אחד ודבור.</p>
<p>סדורא לסדרא עמא קדישא ביומא דא ובשאר יומין דספר תורה בעי לסדרא ולתקנא תקונא בחד כרסייא דאקרי תיבה וההוא כרסייא דלהוי בשית דרגין⁵¹⁵ לסלקא בהו ולא יתיר דכתיב (ד"ה ב ט יח) ושש מעלות לכסא ודרגא חד לעילא לשואה עליה ספר תורה ולאחזאה לית לכלא</p>	<p>הסדור לסדר העם הקדוש ביום הזה ובשאר הימים שלספר תורה צריך לסדר ולתקן תקון בכסא אחד שנקרא תבה ואותו כסא שיהיה בשש דרגות לעלות בהם ולא יותר שכתוב ושש מעלות לכסא ודרגה אחת למעלה לשים עליו ספר תורה ולהראותו לכל.</p>
<p>כד סליק ספר תורה לתמן כדין בעאן כל עמא לסדרא גרמייהו לתתא באימתא בדחילו ברתת בזיע ולכוונא לבייהו כמה דהשתא קיימין על טורא דסיני לקבלא אורייתא ויהון צייתין וירכון אודנייהו ולית רשו לעמא למפתח פומיהון אפילו במילי דאורייתא וכל שכן במלה אחרא אלא כלהו באימתא כמאן דלית ליה פומא והא אוקמוה דכתיב (נחמיה ח ה) וכפתחו עמדו כל העם (שם ג) ואזני כל העם אל ספר התורה</p>	<p>כשעולה לשם ספר תורה אז צריכים כל העם לסדר עצמם למטה באימה ופחד ברתת ובזיע ולכון לבם כאלו שכעת עומדים על הר סיני לקבל תורה ויהיו מקשיבים ומטים אזניהם ואין רשות לעם לפתח פיהם אפילו בדברי תורה כל שכן בדבר אחר אלא כולם באימה כמי שאין לו פה והרי פרשוה שכתוב (נחמיה ח) וכפתחו עמדו כל העם ואזני כל העם אל ספר התורה.</p>
<p>אמר רבי שמעון כד מפקין ספר תורה בצבורא למקרא ביה⁵¹⁶ מתפתחין תרעי</p>	<p>אמר רבי שמעון כשמוציאים ספר תורה בצבור לקרא בו נפתחים שערי</p>

⁵¹³ א"כ יהי הרביעי מלכות המקבלת הגבורות (רח"ו).

⁵¹⁴ בראשית יז ע"א (הערת הזהר).

⁵¹⁵ יד ע"ב מג ע"א שלח קסד ע"ב (הערת הזהר).

⁵¹⁶ ע"י פע"ח (קריאת התורה א): בעת פתיחת ההיכל להוציא ס"ת ביום שבת, היה נוהג מורי זלה"ה, לומר בריך שמיה וכו'. ובקונטרס אומר ג"כ, גם מורי זלה"ה היה אומר הסדר הכתוב בזוהר, שצריך לומר בעת הוצאת ס"ת בריך שמיה, ולא הזכיר יום שבת, אלא סתם בריך שמיה.

<p>שמייא דרחמינ⁵¹⁷ ומעוררין את האהבה לעילא ואבעי ליה לבר נש למימר הכי</p>	<p>רחמים בשמים ומעוררים את האהבה למעלה וצריך אדם לומר כך.</p>
<p>ברוך שמיא דמארי עלמא⁵¹⁸ בריך⁵¹⁹ כתרך ואתרך⁵²⁰ יהא רעותך עם עמך ישראל⁵²¹ לעלם⁵²² ופורקן ימינך⁵²³ לעמך בבית מקדשך⁵²⁴ ולאמטויי לנא מטוב נהורך⁵²⁵ ולקבלא צלותנא ברחמי⁵²⁶ יהא רעוא קדמך דתוריק לן חיין⁵²⁷ בטיבו ולהוי אנא עבדך פקידא בגו צדיקיא⁵²⁸ למרחם עלי ולמנטר יתי⁵²⁹ וית כל דילי ודי לעמך ישראל את הוא זן לכלא ומפרנס לכלא⁵³⁰ את הוא שליט על כלא⁵³¹ את הוא דשליט על מלכיא ומלכותא דילך הוא</p>	<p>ברוך שמו של רבון העולם. ברוך כתרך ומקומך. יהא רצונך עם עמך ישראל לעולם. וגאולת ימינך הראה לעמך בבית מקדשך. ולהגיע לנו מטוב אורך, ולקבל תפלותינו ברחמים. יהי רצון מלפניך שתאריך לנו חיים בטוב. ולהיותי נפקד בין הצדיקים, לרחם עלי ולשמור אותי, ואת כל אשר לי, ושל כל עמך ישראל. אתה הוא הזן לכל ומפרס לכל אתה הוא השולט על הכל אתה הוא השולט על המלכים, והמלכות שלך היא.</p>

⁵¹⁷ עי' עמק המלך (ש"א פנ"ט): היה מתקן תפילת "ברוך שמיא דמאריה דעלמא וכו'" לפי שהוא עת רצון.
⁵¹⁸ עי' שעה"פ איכה שמארי עלמא היא כינוי לר"ק, ואם כן שמו היא בחי' המלכות.
⁵¹⁹ עי' בהגר"א בתיקו"ז קלט ע"ג שברוך הוא בחכמה. ועיי"ש ע"ד שזה כולל כל הי' ספירות שתחתיו, ועי' הערה הבאה בשם חמדת ימים, ואם זה יסוד אבא יותר מובן שיסוד כינוי ברוך ג"כ.
⁵²⁰ יסוד אבא המלוּבש ביסוד אמא (חמדת הימים שבת יב). ועי' שעה"ק י ע"ד וז"ל: המקום בעצמו הוא יותר זך וגדול ומעולה מן העולם עצמו כי לכן נקרא הקב"ה מקומו של עולם. ועי' לש"ו הביאורים ח"א ח ע"ב, והוא מכיוון שהמקום נושא וסובל הכל, ושרשו באור הרשימו [ועי' הקדו"ש סא ע"ד שזוהי בחי' נשמה דנשמה שבעולמות]. ועוד עי' כללים ח"א כו ע"ב, ועי' שם מא ע"ג. לפי זה נראה שכתרך היינו כתר, ואתרך היינו עתיק, וצ"ע. ועי' אד"ר קמג ע"א: אתר דעטרין וכתרין קדישין מתחבראן תמן בצרורא דאתקלא, ועיי"ש בב"ע (רמז ע"ב) היינו ת"ת, שם כל האורות מתחברים יחד. אם כן אתרך היא ת"ת.
⁵²¹ עי' שעה"כ ג ע"ד: לך ה' עת רצון, כי עי' עליית ז"א בדיקנא דא"א, יש בו כח לקבל שפע מן מצחא דיליה הנק' מצח הרצון. ונראה שהוא הרעותך המוזכר כאן.
⁵²² עי' תקי"ז כט ע"א: רביעאה במזמור ודא הוא דרועא ימינא הה"ד מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה הושיעה לו ימינו (תהלים צח א) ועלה אתמר הושיעה ימינך ואיהו בגלותא עם שכינתא ואיהו תמיך לה ורזא דמלה זרוע ה' על מי נגלתה (ישעיה נג א) וביה אומאה דפורקנא הה"ד נשבע ה' בימינו ובזרוע עזו (ישעיה סב ח) ועוד חי ה' שכבי עד הבקר (רות ג יג).
⁵²³ עי' זהר ח"ג נב ע"א: רבי אבא פתח (מכה ז טו) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות זמין קודשא בריך הוא לאחזאה פורקנא לבנוי כאינון יומין דשלח קודשא בריך הוא לאפקא לישראל ואחזי אינון מכתשין במצראי ואלהי לון בגיניהון דישראל.
⁵²⁴ עי' זהר ח"ג רכא ע"א: קרתא דירושלם לא ליהוי אומנותא דב"נ.
⁵²⁵ עי' ח"א ל ע"ב ש"טוב" היא אור א"ס. ועי' לקמן רל ע"א: וירא אלהי"ם את האור כי טוב והוא נהירו דההוא נהורא דגניז וטמיר.
⁵²⁶ עי' לעיל קסב ע"א: מאן איהו (נ"א רחימו דאתער ימינא) ימינא דאיהו אתער רחימו מאן דרחים ליה לקודשא בריך הוא איהו אתער ימינא דיליה לגביה ומקבל ליה ברחימו כל מלין דעלמא לא תליין אלא ברעותא רוח אמשיך רוח ואייתי רוח וסימנך דא (איוב לד יד) אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסוף.
⁵²⁷ עי' תיקו"ז קסג ע"ב: רבוי שנין ואריכו דיומין אינון מאריך אנפין ומעוּטא דיומין ושנין מזעיר אנפין. עי' עמק המלך שט"ז פ"ח: סוד אריכות הימים הוא תלוי באריך, שהוא עצמו לשון אריכות השנים, בסוד, ביום אכלך ממנו מות תמות. ועי' לקמן רלה ע"א.
⁵²⁸ עי' זהר ח"א קיג ע"ב: רבי פנחס אמר הנשמה נטלה מכסא הכבוד שהוא הראש כדקאמר (שיר ז ו) ראשך עליך ככרמל ודלת ראשך כארגמן זו היא הנשמה שהיא דלת הראש מלך אסור ברהטים (שיה"ש ז ו) הוא הגוף שהוא אסור בקברים זהו הגוף וזהו שרה וזהו מלך וקודשא בריך הוא פוקד[ו] למועד אשר דבר אליו.
⁵²⁹ עי' זהר ח"א קיב ע"ב: בשעתא דבר נש רחים ליה לקב"ה קב"ה רחים ליה בכל מה דאיהו עביד ונטיר ארחוי כמה דאת אמר (תהלים קכא ח) יהו"ה ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם. ועי' זהר ח"ג לו ע"ב.
⁵³⁰ עי' לעיל קע ע"א: זן ומפרנס לון כפום חסד עלאה דאתמשך ואתנגיד על כל (ס"א עמין ובני) בני עלמא וביה איהו זן ומפרנס לכלא לצדיקי ולחסידי ולרשיעי ולכל אינון בני עלמא ולכל חיון ובעירי חקלא וכו'.
⁵³¹ עי' זהר ח"א כא ע"א: י"ה אתוון שליטין על ו"ה אלין רתיכא לאלין וההוא טמירא לכל טמירין [אריך – מ"מ] דלא אתידע כלל שליט על כלא ורכיב על כלא.

<p>אני עבד של הקדוש ברוך הוא, שמשתחוה לפניו ומלפני כבוד תורתנו בכל זמן וזמן. לא על איש אני בוטח ולא על בני אלהים אני סומך אלא באלהי השמים שהוא אלהי אמת ותורתו אמת ונביאיו אמת ומרבה לעשות טובות ואמת</p>	<p>אנא עבדא דקודשא בריך הוא⁵³² דסגידנא קמיה ומקמי דיקר אורייתיה⁵³³ בכל עידן ועידן לא על אינש רחיצנא ולא על בר אלהין סמיכנא אלא באלהא דשמיא⁵³⁴ דהוא אלהא קשוט⁵³⁵ ואורייתיה קשוט⁵³⁶ ונביאוהי קשוט⁵³⁷ ומסגני למעבד טבוון וקשוט</p>
<p>בו אני בוטח ולשמו הקדוש והנכבד אני אומר תשבחות יהי רצון מלפניך שתפתח לבי בתורתך ותתן לי בנים זכרים שעושים רצונך ותשלם משאלות לבי ולב כל עמך ישראל לטוב ולחיים ולשלום, אמן.</p>	<p>ביה אנא רחיץ ולשמיא קדישא יקרא אנא אימר תושבתן יהא רעוא קדמך דתפתח לבאי באורייתך⁵³⁸ ותיהב לי בנין דכרין דעברין רעותך⁵³⁹ ותשלם משאלין דלבאי ולבא דכל עמך ישראל לטב ולחייך ולשלם אמן⁵⁴⁰</p>
<p>ואסור לקרא בספר תורה רק אחד לבדו וכולם מקשיבים ושותקים כדי שישמעו הדברים מפיו כאלו קבלו אותה באותה שעה מהר סיני ומי שקורא בתורה שיהיה אחד עומד עליו ושותק שלא ישמע רק דיבור אחד לבדו ולא שני דבורים לשון קדש אחת ואחד הוא ולא שני דבורים ואם נמצאים שנים בספר תורה זהו חסרון של סוד האמונה וחסרון כבוד התורה נמצא בספר תורה וצריך קול אחד מתרגם אחד וסוד זה קלפה ומח (סוד העולם וסוד העולם הבא).</p>	<p>ואסיר למקרי בספרא דאורייתא בר חד בלחודוי וכלא צייתין ושתקין בנין דישמעון מלין מפומיה כאילו קבילו לה ההיא שעתא מטורא דסיני ומאן דקרי באורייתא להוי חד קאים עליה ושתיק דלא ישתמע בר דבור חד בלחודוי לא תרין דבורין לשון קדש חד וחד הוא ולא תרין דבורין ואי תרין משתכחין בספר תורה גריעותא דרזא דמהימנותא איהו וגריעותא דיקרא דאורייתא אשתכח בספר תורה ובעי חד קלא מתרגם חד ורזא דא קליפה ומוחא (רזא דעלמא דא ורזא דעלמא דאתי)</p>
<p>כלם שותקים ואחד קורא שכתוב וידבר אלהים את כל הדברים האלה</p>	<p>כלא שתקין וחד קארי דכתיב (שמות כ א) וידבר אלהים את כל הדברים האלה</p>

⁵³² עי' ח"ג קיא ע"ב: חד רזא דעבד וחד רזא דבן והאי עבד אקרי אדון כל הארץ בן כמה דאוקימנא בני בכורי ישראל וכו'.

⁵³³ עי' מסכת סופרים (פ"ד מ"ד): גולל ספר תורה עד שלשה דפין ומגביהו ומראה פני כתיבתו לעם העומדים לימינו ולשמאלו ומחזירו לפניו ולאחריו שמצוה לכל האנשים ולנשים לראות הכתב ולכרוע ולומר (דברים ד) וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל. ועי' לעיל יד ע"ב: כד מסיים רבי שמעון למלעי באורייתא מאן חמי שירין מאן חמי חדותא דמשבחין למריהון מאן חמי קלין דאזלין בכלהו רקיעין אתיין כלהו בגיניה דרבי שמעון וכרעין וסגדין קמי דמריהון סלקין ריחין דבוסמין דעדן עד עתיק יומין וכל האי בגיניה דרבי שמעון.

⁵³⁴ עי' ח"א נו ע"א: אמרי (איוב כא טו) מה שדי כי נעבדנו וכי האי טפשותא הוו קא אמרי אלא בגין דהוו ידעי כל אינון חכמתן וכלהו ממנן דעלמא [ד]אתפקדן עלייהו והוו מרחצן בהו. ועי' עוד שם עג ע"ב, ועיי"ש קפד ע"ב.

⁵³⁵ עי' ח"ג פב ע"ב: מצוה מדאורייתא דאיהו תפארת והכא לית תמן פרודא קודשא בריך הוא אמת תורתו תורת אמת איהו תורתו ומצותו. ועי' שעה"פ שופטים: הקליפה הנקראת שקר היא הפך מפסוק וה' אלהים אמת. עי' תיקו"ז קסא ע"ב: אנשי אמת מזרעא דיעקב דאתמר ביה תתן אמת ליעקב, וביה ו' דאיהו תפארת.

⁵³⁶ עי' לעיל קיד ע"ב: דרגא דילך עמודא דאמצעייתא וביה אשתדלת בכל יומין דילך בקשוט קודשא בריך הוא יהביה לך לסלקא לך ביה בתורת אמת כלילא מכל מדות ואתוון דשמא מפרש בד' אתוון. עי' תיקו"ז ה ע"ב: שם יהו"ה איהו עמודא דאמצעייתא אמת ושכינתא תורת אמת.

⁵³⁷ עי' תיקו"ז יג ע"א: בתרי לוחי אבנין נצח והוד הה"ד כתובים משני עבריהם (שמות לב טו) ואינון תרין נביאי קשוט ומסטרא דעמודא דאמצעייתא אתקריאו נביאי האמת.

⁵³⁸ עי' הקדמת עמק המלך: בדורות הראשונים היה לבם כפתחו של אולם, והיה להם הבנה וזכירה גדולה בנגלה ונסתר.

לאמר הוא למעלה וכל העם למטה שכתוב	איהו לעילא וכל עמא לתתא דכתיב
	ר/ב
ויתיצבו בתחתית ההר וכתוב ומשה עלה אל האלהים.	(שמות יט יז) ויתיצבו בתחתית ההר וכתוב (שם ג) ומשה עלה אל האלהים
ואותו שקורא בתורה ישים לבו ורצונו לאותם דברים וכי הוא שליח רבונו בסדורם של הדברים הללו להשמיע לכל העם שהרי הוא עומד כדוגמא עליונה לכן מי שעולה לקרא בתורה יסדר אותם דברים בראשונה בביתו ואם לא יקרא בתורה מנין לנו מאותו דיבור שטרם ישמיע תורה לעם הקדוש מה כתוב אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה ולבתר ויאמר לאדם הן יראת ה' היא חכמה וגו'.	וההוא דקארי באורייתא ישוי לביה ורעותיה לאינון מלין וכי איהו שליחא דמאריה בסדורא דהני מלין למשמע לכל עמא דהא איהו קאים כדוגמא עלאה בגין כך מאן דסליק למקרי באורייתא יסדר אינון מלין בקדמיתא בביתיה ואי לאו לא יקרי באורייתא מנלן מההוא דבור ⁵³⁹ עד לא ישמע אורייתא לעמא קדישא מה כתיב (איוב כח כז) אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה ולבתר ויאמר לאדם הן יראת יהוה היא חכמה וגו'
אסור לו למי שקורא בתורה להפסיק בפרשה או אפילו דבר אחד אלא רק במקום שהפסיק משה את הפרשה לעם הקדוש יפסיק ולא יפסיק דברי פרשת שבת זו בפרשת שבת אחרת.	אסיר ליה למאן דקארי באורייתא למפסק פרשתא או אפילו מלה חדא אלא באתר דפסק משה פרשתא לעמא קדישא יפסיק ולא יפסיק מלין דפרשתא דשבתא דא בפרשתא דשבתא אחרא
הסוד הזה בשעה שהפסיקו פרשיות כל אחת ואחת מתעטרת ועומדת לפני הקדוש ברוך הוא כיון שהשלימו להפסיק לכל השנה את הפרשיות הללו התעטרו לפני הקדוש ברוך הוא ואומרות אני משבת פלוני (מצבור פלוני) ואני משבת פלוני (מצבור פלוני).	רזא דא בשעתא דאיפסיקו פרשיין כל חד וחד אתעטרא וקיימא קמי קודשא בריך הוא כיון דאשלימו למפסק ⁵⁴⁰ הני פרשיין דכל שתא אתעטרו קמיה קודשא בריך הוא ואמרי אנא משבת פלוני (ס"א מצבורא פלוני) ואנא משבת פלוני (מצבורא פלוני)
באותה שעה קורא ליופיא"ל ממנה הגדול ולחמשים ושלוש מרכבות קדושות שתחת ידו שהתמנו לשמושה של תורה וכל מרכבה ומרכבה מנה אותה את המרכבה הזו על פרשה פלונית שבשבת פלונית ומרכבה פלונית על פרשה פלונית של שבת	בההיא שעתא קרא ליופיא"ל רב ממנא ולחמשיין ותלת ⁵⁴¹ רתיבין קדישיין דתחות ידיה דאתמנון בשמושא דאורייתא וכל רתיבא ורתיבא מני ליה להאי רתיבא על פרשתא פלניא דשבת פלוני ורתיבא פלוני על פרשתא פלניא דשבת פלוני וכל חד וחד

⁵³⁹ פי' מ' נקרא דבור שהיא דברה בהר סיני כמ"ש וידבר אלהים (מ"מ).

⁵⁴⁰ פי' כיון שנשלמו הפרשיות של כל השנה ונפסקו לפני הקב"ה בשמים אז בההיא שעתא קרא ליופיא"ל וכו' ולנ"ג רתיבין וכו'. צ"ע שחשבון זה של ג"ן אינו לא בשנה פשוטה ולא במעוברת כמ"ש בעל ש"י בחרוזו היה שובת בג"ן זה נ"א בפשוט. בעיבוד ה"ן ובב"חה ד"ן שמורים (מ"מ).

⁵⁴¹ בסוד ג"ן פרשיות שבתורה. ואע"ג שהם נ"ד נראה דוילך ונצבים חשיבי כאחת משום שהן סמוכות ונקראות ביחד יתר משאר פרשיות שאינן נקראות כאחת אלא בשנה פשוטה, מה שאין כן נצבים וילך. ומוהר"ש אבוהב נר"ו תירץ שזאת הברכה אינה בכלל משום דאין שבת בפני עצמה. ויפה כיוון שבפירוש אמר כאן פרשתא בשבת. וגם יוכל להיות כפירוש ראשון שנצבים וילך קרואים אחד, והראיה שכאשר נפרדים נקרא חצי נצבים. וסוד מספר ג"ן הוא כנגד כ"ז אותיות ושם ההוי"ה בסוד אורות וכלים, ובסוד י"ד ה"ה וא"ו ה"ה שהעיקר הוא של הזכר והמילוי לנקבה (רמ"ז).

<p>משמשא לאורייתא דההוא שבת דיליה ואסיר לן לערבא אלין באלין ולא לאעלא רתיכא ברתיקא דחבריה אפילו כמלא נימא ואפילו בחד תיבה⁵⁴² או אפילו באת חד אלא כל חד וחד כמה דפסיק לון קודשא בריך הוא וכמה דמני לון באינון פרשיין כל חד וחד על מטריה</p>	<p>פלוגית וכל אחת ואחת משמשת את התורה של אותה שבת שלה ואסור לנו לערב אלה באלה ולא להכניס מרכבה למרכבת חברתה אפילו כמלא נימא ואפילו בתבה אחת או אפילו באות אחת אלא כל אחת ואחת כפי שפסק להן הקדוש ברוך הוא וכמו שמנה אותן באותן פרשיות כל אחת ואחת על משמרתה.</p>
<p>ועל דא כד מתעטרא פרשתא דא סלקן אינון מלין דההיא פרשתא דאשתלים בצבורא ונטיל לון ההוא רתיכא דממנא בההיא פרשתא וסליק לון קמי קודשא בריך הוא ואלין מלין ממש קיימין קמיה ואמרין אנא פרשתא פלניא דאשלימו לי צבורא פלוני הכי והכי</p>	<p>ולכן כשמתעטרת פרשה זו עולות אותן המלים של אותה הפרשה שנשלמה בצבור ואותה מרכבה לוקחת אותם זו שממנה על אותה פרשה ומעלה אותם לפני הקדוש ברוך הוא ואותם מלים ממש עומדות לפניו ואומרות אני פרשה פלונית שהשלימוני צבור פלוני כך וכך.</p>
<p>אי אשתלים כדקא חזי ליה סלקין אינון מלין ומתעטרין על כורסייא קדישא⁵⁴³ וההוא רתיכא משמשא קמיה כל רתיכא ורתיכא פרשתא דכל שבתא ושבתא וכלהו מתעטרין בגו כורסייא קדישא ובהו איהי סלקא לאתיחדא לעילא לעילא ואתעביד כלא כללא חדא בגין כך זכאה חולקיה מאן דאשלים פרשתא דכל שבתא ושבתא כדקא יאות כמה דאפסיקו לעילא</p>	<p>אם השתלמה כראוי לה מעלים את אותן מלים ומתעטרות על הכסא הקדוש ואותה מרכבה משמשת לפניו כל מרכבה ומרכבה הפרשה של כל שבת ושבת וכולן מתעטרות בתוך הכסא הקדוש ובהן היא עולה להתיחד למעלה למעלה והכל נעשה כלל אחד לכן אשרי חלקו מי שמשלים פרשת כל שבת ושבת כראוי כמו שפסקו אותה למעלה.</p>
<p>תרי זמני קרינן בספר תורה בשבתא⁵⁴⁴ במנחה בשעתא דדינא תליא לעידן ערב צריכין לאכללא שמאלא בימינא דהא אורייתא מתרין סטריין⁵⁴⁵ אתיהיבת דכתיב (דברים לג ב) מימינו אש דת למו ימינא ושמאלא בגין כך ספר תורה במנחה די בעשרה פסוקין או יתיר אבל לא שלימו דפרשתא דהא שלימו דפרשתא לא הוי אלא בימינא וימינא תלייא עד שעתא דמנחה והא אוקמוה</p>	<p>פעמים קוראים בספר תורה בשבת במנחה בשעה שהדין תלוי לעת ערב צריכים להכליל שמאל בימין שהרי תורה נתנה משני צדדים שכתוב מימינו אש דת למו מימין ושמאל לכן לספר התורה במנחה די בעשרה פסוקים או יותר אבל לא שלמות הפרשה שהרי שלמות הפרשה אינה אלא בימין והימין תלוי עד שעת המנחה והרי פרשוה.</p>
<p>בשני בשבתא ובחמישי בשבתא בגין דקא נחתין דרגין לתתא⁵⁴⁶ דאינון כללא</p>	<p>בשני בשבת ובחמישי בשבת משום שיורדות הדרגות למטה שהם כלל</p>

⁵⁴² נראה דערבוב תיבה הוא כגון מלה שהיא בפסוק אחת מלעיל ובאחרת מלרע, כגון ומן הבתים שהוא בוארא (ח, ט), ועל הבתים בפרשת בא (יב, ז) שהיא מלעיל. ובאת חד, כגון לחטאת שהוא בא' בכל מקום, ולחטת דפרשת שלח (טו, כד) שהיא חסירה, וכיוצא בזה שצריך להעמיד כל תיבה באורותיו ובחינותיו שהן סוד התיבות והפסוקים והאותיות כל אחד בשלו (רמ"ז).

⁵⁴³ פי' מ' שעולים בה בסוד מ"ן כדבסמוך ובהו איהי סלקא לאתיחדא לעילא (מ"מ).

⁵⁴⁴ שחרית ומנחה של שבת (מ"מ).

⁵⁴⁵ פד ע"א (הערת הזהר).

⁵⁴⁶ כתב מורינו שיובן במ"ש בס"ה וז"ל בשחרית דשבת ז' עולים הם לגלות חג"ת נה"ם דאבא שעלה להם זעיר כי ספר תורה הוא אחר תפלת שחרית שהיה הזעיר חב"ד שלו בח"גת דאבא והשיג ז' תחתונות

<p>דאורייתא ואי תימא הא נביאין מתפרשן לתתא אלא הכי הוא ודאי אבל הני דלתתא כללו כללא דאורייתא וכל חד וחד כליל לכל חד וחד⁵⁴⁷</p>	<p>התורה ואם תאמר הרי נביאים התפרשו למטה אלא כך זה ודאי אבל אלה שלמטה כולם כלל של התורה וכל אחד ואחד כולל כל אחד ואחד.</p>
<p>ורזא דמלה אלין דרגין עלאין⁵⁴⁸ אינון אקרונ פרשתא חדא ולבתר נפקין מנייהו תשע דרגין⁵⁴⁹ דאתאחדן כחדא ובגין כך תשעה גוברין⁵⁵⁰ תלת בשבתא במנחה ותלת ביומא תניינא ותלת ביומא חמשה הא תשעה</p>	<p>וסוד הדבר הדרגות העליונות הללו הן נקראות פרשה אחת ואחר כך יוצאות מהן תשע דרגות שנאחזות כאחד ולכן תשעה אנשים שלשה במנחה בשבת ושלשה ביום שני ושלשה ביום חמישי הרי תשעה.</p>
<p>ובספרא דרב ייבא סבא במנחה בשבתא הא אתער רזא דשמאלא⁵⁵¹ ונקודה תתאה⁵⁵² בהוא סטרא דשמאלא מקבלא רזא דאורייתא כדין בהיא שעתא נטלא מסטרא דשמאלא ומדיליה קרינן</p>	<p>ובספר של רב ייבא סבא במנחה בשבת הרי התעוררות של שמאל והנקדה התחתונה באותו צד השמאל מקבלת סוד התורה אז באותה שעה נוסעת מצד שמאל ומשלה אנו קוראים.</p>
<p>דהא איהי קיימא ברזא</p>	<p>שהרי היא עומדת בסוד</p>
<p>רזא</p>	
<p>דתשע⁵⁵³ (נ"א ספי) וקרינן תשע ואינון שית דהול⁵⁵⁴ ותלת בשעתא⁵⁵⁵ דאתער</p>	<p>של תשע (ספירות) וקוראים תשעה והם ששה של חל ושלשה בשעה</p>

דאבא וע"י הס"ת מגלים אותם הרבה ובמנחה של שבת מגלים פרקים ראשונים דנ"הי דאבא שבח"בד דזעיר ומדרגה זו היא קטנה מן הראשונה ובשני וחמישי מגלים פרקים תתאין דנ"הי דאבא שבנ"הי דזעיר שהם כנגד יעקב ורחל עכ"ל. וז"ש כאן בב' וה' ובו' נחתין דרגין לתתא ר"ל ג' עולים כנגד נה"י דזעיר שבהם פרקין תתאין דנ"הי דאבא וז"פ דאינון כללא דאורייתא ואבא נקרא תורה שבכתב ולכן הקשה ואי תימא הא נביאין מתפרשן לתתא שר"ל שהנביאים הם בנ"הי דזעיר וא"כ למה אנו קורים התורה שהוא אבא בב' וה' היה לנו לקרות נביאים שהם בנ"הי דזעיר. ותיקן אלא הכי הוא ודאי. פ"י לעולם ב' וה' הם בנ"הי דזעיר ומפני שפרקין תתאין דנ"הי דאבא כלולים בנ"הי דזעיר כל פרק בספירה אחת כנודע. לכן אנו קורים תורה שהיא אבא. וז"ש אבל הני דלתתא דהיינו נה"י כולו כללא דאורייתא. דהיינו שאבא הנק' תורה כלול בהם (מ"מ).

⁵⁴⁷ הוא כמ"ש שכל ספירה מנ"הי דזעיר כוללת פרק אחד (מ"מ).

⁵⁴⁸ פ"י חג"ת נה"ם דאבא שהם כנגד ז' עולים דשחרית דשבת שהם קורים פרשה שלימה. וזה שאמר אינון איקרון פרשתא חדא (מ"מ).

⁵⁴⁹ פ"י הם ג' עולים שבמנחת שבת הם כנגד חב"ד דז,א ושה עולים שבב' וה' הם כנגד נה"י דז"א כי בשני אנו מגלים הארת נה"י וכן בחמישי נמצא שנחשבים לו' אע"פ שב' וה' הם נה"י אין תפלת יום זה דומה לחברתה עם ג' דמנחה דשבת הרי ט' כדמפרש הזהר (מ"מ).

⁵⁵⁰ בח"י דף קמג: ובעוז הדר תפלתי לך ה' עת רצון תהל אור חביון עוז מצח רצון דא"א אשר בו מתגלה יסוד דעתיק ושם חביון עוזו דחסד דעתיק וירד בגולגלתא ואוירא ומוחא סתימאה דא"א ותתגלה ותזריח במצחו ומשם תרד לדיקנא עד מזל העליון נוצ"ר, ואור המופלא ההוא תבריק ותבהיק במצח הדר בלי הז"א בעלותו שמה וממנה תהיינה פורחות האורה אל מצח הדר עצמותו וממנו תהיינה קרנות"יו קרניים מידו כבוד הדר המלכות כצנה רצון תעטרנה. ובכן יתבקע יסוד אר"א שבתוך מצח הז"א עם חסדים וגבורות שלהם ותתגלה אורותם החוצה בחב"ד דז"א להאיר בעולם הבריאה העומדת שמה, והרב ז"ל פירש מה ענין אלה העולים שבהבקע יסוד דא"א שבתוך מצח דז"א עם החו"ג שלהם יתגלה אורן לחוץ בחב"ד דז"א ויאירו לעולם הביראה אשר שם בג' העולים לס"ת שהם חב"ד דעצמו ז"א, הכהן חכמה דז"א שבו פרק עליון דנצח דאבא, הלוי בינה דז,א שבו פרק עליון דהוד דאבא, ישראל דעת דז"א שבו פרק ראשון דיסוד דאבא (מ"מ)

⁵⁵¹ פ"י שבעת המחנה הדינים מתעוררים אבל במנחת שבת נמתקים ע"י הארת אבא הנק' תורה וז"ש ונקודה תתאהב ההוא סטרא דשמאלא מקבלא רזא דאורייתא (מ"מ).

⁵⁵² כד ע"א (הערת הזהר).

⁵⁵³ מדרגות מהזכר בה (אור יקר).

<p>שמאלא בשבתא⁵⁵⁶ ולא תכללא כלא כחדא ואיהי מתעטרא בהו⁵⁵⁷ בתלת סטריין⁵⁵⁸ כגוונא דתלת סטריין עלאיין⁵⁵⁹ דאינון כללא דפרשתא דשבתא⁵⁶⁰ זכאה חולקיה מאן דזכי ליקרא דשבתא זכאה איהו בתריין עלמיין בעלמא דיין ובעלמא דאתי</p>	<p>שהשמאל מתעורר בשבת ולהכליל הכל כאחד והיא מתעטרת בהם בשלשה צדדים כמו שלשת הצדדים העליונים שהם כלל של פרשת השבת אשרי חלקו של מי שזוכה לכבוד השבת אשריו בשני העולמות בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>כתיב (שמות טז כט) אל יצא איש ממקומו ביום השביעי מהו ממקומו תנינן ממקומו מההוא אתר דאתחזי למיהך⁵⁶¹ ורוא דמלה דכתיב (יחזקאל ג יב) ברוך כבוד יהוה ממקומו⁵⁶² ודא איהו מקום⁵⁶³ ודא איהו רוא דכתיב (שמות ג ה) כי המקום אשר אתה עומד עליו אתר ידיעא איהו לעילא וקרינן ליה מקום⁵⁶⁴ דאשתמודע ביה יקרא עלאה⁵⁶⁵</p>	<p>כתוב אל יצא איש ממקומו ביום השביעי מה זה ממקומו שנינו ממקומו מאותו מקום שראוי ללכת וסוד הדבר שכתוב ברוך כבוד ה' ממקומו וזה המקום וזהו סוד הכתוב כי המקום אשר אתה עומד עליו מקום ידוע הוא למעלה וקוראים לו מקום שנודע בו הכבוד העליון שלמעלה ולכן אזהרה לאדם שהרי מתעטר בעטרה קדושה</p>

⁵⁵⁴ חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד, שהם כהן לוי ישראל בשני, חסד גבורה תפארת, ויום שני דין גבורה, וכהן לוי ישראל בחמישי נצח הוד יסוד, ויום חמישי דין הוד (אור יקר). פי' כמ"ש הרב שהם נה"י דזעיר בב' וכן בה' (מ"מ).

⁵⁵⁵ פי' הם חב"ד דזעיר שבהם פרקים עליונים דנ"ה דאבא (מ"מ).

⁵⁵⁶ שאז הרצון (שתגלה) [מתגלה] בסוד הבינה שבכתר, ולזה הם בינה חכמה בינה דעת כהן לוי ישראל (אור יקר).

⁵⁵⁷ פי' בנ"ה דזעיר שבשני וחמישי ובח"ב דדזיר שבמנחת שבת (מ,מ).

⁵⁵⁸ שהם כהן לוי ישראל, שהסוד בינה גבורה הוד בכל אחד ואחד ממדות אלו שהם מדות הדין (אור יקר).

⁵⁵⁹ דהיינו בתפלת שחרית תפארת עצמו כהן לוי ישראל, אלא שהישראל תפארת כולל שש קצוות, ולכך המפטיר הוא היסוד שהוא מפטיר בנביאים שהוא מחובר עם נצח ועוד (אור יקר). פי' חג"ת דאבא שמגלים אותם בשמרית דשבת ונה"ים דאבא כלולים עמהם. והזכיר הזוהר אל יצא איש זה הלשון כפול בפ' בשלח שפ' ס"ג ע"ב וכמ"ש שם (מ"מ).

⁵⁶⁰ ואפשר היות כה דשחרית חכמה, ולוי בינה, וישראל תפארת כלול שש קצוות שלישי רביעי חמישי חסד גבורה תפארת, ששי שביעי מפטיר נצח הוד יסוד כדפי', אמנם בזוהר בפרשת בינוקא שער א' סימן (?) פירש שהששי יסוד, נוכל לומר שלישי רביעי חמישי ששי חסד גבורה תפארת יסוד, שביעי, המפטיר, השביעי מלכות, המפטיר נצח הוד נביאים, או נצח שביעי שהוא שביעי למדות, ויסוד שמיני נביא ודאי (אור יקר).

⁵⁶¹ הנה סוד הקדושה נגבלת בסוד גבול הנוגה כדפירשנו לעיל ונוגה לו סביב, ואותה הקליפה מצד נפמיותה כתיב ומתוכה כעין החשמול מתוך האש, ובתוך סוד הנוגה כל סוד הקדושה מתפשטת על ישראל והיינו מקום שכינה, וחוץ למקום זה הוא מקום הקליפות, ולזה אל יצא איש ממקומו שמהוא מקום קדוש אשר לו שהוא תפוס בקדושה, ואם יצא מהקדש מיד נכנס אל הקליפות, ועם היות שהקליפות נכנסו בתהומא רבא, היא היא ממש שמדרך החול הוא שהקליפות שולטות בעולם לעומות כדפירשנו לעיל, ובתוכיותם הנוגה סביב, ובתוך הנוגה ישראל, אמנם ישראל בחול יוצאים אל החצונים במשאם ובמתנם ואין חשש, מפני שימות החול אינם חוששים שמשמשי' הם בחוץ למקום כנודע שיש קליפות משתרשות בהיכלות, ושרים ממונים בהיכלות לחוץ, ולזה לא נזהרנו בחול בבל יצא איש ממקומו, אבל ביום שבת כל אחד ואחד מעוטר בסוד הקדושה העליון' שהוא סוד התפשטות האצילות, וחושש שאינו משתמש בקליפות כלל לא יגורך רע, ולזה קליפות מתעברות בחוץ [ל]מקום, והקדושה נגבלת בקדושה בסוד נוגה, והיוצא מנוגה ולחוץ הוא חוץ למקום והוא נכנס בנוקבא דתהומא רבא אל החצונים, ולזה אמר ברוך כבוד ה' ממקומו כדמסיק לקמיה, ולזה כשנתקדש המקום ששכינה בו נאמר למשה כי המקום אשר אתה עומד עליו, נכנסת כל המחיצות תהו בהו חשך דהיינו סוד סערה ענין גדול ואש מתלקחת, ונוגה לו ומשה נכנס אל תוכיות הנוגה, והיינו אדמת קודש (אור יקר). פי' אלפים אמה. וצ"ל דאסמכתא בעלמא הוא דע"כ לא פליגי רע"ק ורבנן אלא ב"ב מיל אי הוי דאורייתא או דרבנן. אבל אלפים אמה דכ"ע דרבנן (מ"מ).

⁵⁶² בראשית כה ע"א (הערת הזהר).

⁵⁶³ פי' מלכות (מ"מ).

⁵⁶⁴ עם היות שהוא בהפך, כי עד כאן תלוי במקום ובגשמות, ומשם ומעלה באין מקום אפיסת הגשמות והחומר והכליון וההפסד, עם כל זה אנן "קרינן ליה מקום", והטעם מפני ששם השגת הכבוד, עם היות שאינו בעל מקום, כיון שבמדרגה זו אנו משיגים הכבוד (אור יקר)

<p>דלעילא ובגין כך אזהרותא לבר נש דהא מתעטרא בעטרא קדישא דלעילא⁵⁶⁶ דלא יפוק מיניה דאי (יפוק מפומיה מלולא⁵⁶⁷ דחול) יפוק מניה קא מחלל שבתא בידוי בעבידתא כמה דאוקימנא ברגלוי למיהך לבר מתרי אלפינ אמין כל אלין חלולא דשבתא איהו⁵⁶⁸</p>	<p>של מעלה שלא יצא ממנו שאם (יצא מפיו דיבור של חל) יצא ממנו הוא מחלל שבת בידו במעשה כמו שבארנו ברגלו ללכת מחוץ לאלפים אמה כל אלה הם חלול שבת.</p>
<p>אל יצא איש ממקומו דא איהו אתר יקרא דקדושה דא דהא מניה לבר אתר דאלהים אחרים⁵⁶⁹ איהו ברוך כבוד יהו"ה ממקומו⁵⁷⁰ כבוד יהו"ה דלעילא⁵⁷¹ ממקומו דא כבוד דלתתא⁵⁷² ודא איהו רזא דעטרא דשבתא בגין כך אל יצא איש ממקומו בריך הוא לעלם ולעלמי עלמין</p>	<p>אל יצא איש ממקומו זהו מקום כבוד הקדשה הזו שהרי ממנו לחוץ הוא מקום של אלהים אחרים ברוך כבוד ה' ממקומו כבוד ה' שלמעלה ממקומו זה כבוד שלמטה וזהו סוד של עטרת שבת ולכן אל יצא איש ממקומו ברוך הוא לעולם ולעולמי עולמים.</p>
<p>כתיב (שם לג כא) הנה מקום אתי מקום אתי ודאי דא איהו מקום טמיר⁵⁷³ וגניז דלא אתידע כלל משמע דכתיב אתי אתר דלא אתגליא וקיימא טמירא ודא איהו אתר עלאה⁵⁷⁴ לעילא לעילא היכלא עלאה⁵⁷⁵ טמיר וגניז אבל דא איהו אתר לתתא⁵⁷⁶ כדקאמרן ודא איהו מקום דאתפרש לעילא ואתפרש לתתא ובגין כך אל יצא איש ממקומו ביום השביעי</p>	<p>כתוב הנה מקום אתי מקום אתי ודאי זהו מקום טמיר וגנוז שלא נודע כלל ממשמע שכתוב אתי מקום שלא התגלה ועומד טמיר וזהו מקום עליון למעלה למעלה היכל עליון טמיר וגנוז אבל זהו מקום למטה כפי שאמרנו וזהו מקום שנפרד למעלה ונפרד למטה ולכן אל יצא איש ממקומו ביום השביעי.</p>

⁵⁶⁵ פי' שע"י המ' נכרת ונודעת מעלת הזעיר ושיעור הכתוב ברוך כבוד ה' ע"י מי נודע כבוד ה' שהוא מקור הברכות ע"י מקומו שהיא מלכות (מ"מ).

⁵⁶⁶ שסודה במקום, ואינה יוצאה חוץ למקום חס ושלום, שאינה משתמשת בקליפות כדפירשנו אל יצא, וענין אל יצא זה לאו דווקא תחומין, שבמלאכה גם כן יוצא מעצמו חוץ למקום, אלא הכוונה על דרך נסתר שלא יצא בחלול שבת חוץ מקדושת שבת (אור יקר).

⁵⁶⁷ כל אלין חלולא דשבתא איהו, דהיינו שעושה עצמו חלל, שנסתלק מלואו של עולם ונשאר חלל אל חוץ מקום אל הקליפות כדפירשנו (אור יקר).

⁵⁶⁸ ויוצא משבת אתר דקדושה וכו', ולא שהמקום יוגבל בתחומין ממש, אלא החלול הוא הגבלת השבת, וטעם למה אלפים הוא תחום שבת יתבאר לקמן בע"ה (אור יקר).

⁵⁶⁹ שהם החצונים, ואין לפרש שיוגבלו ישראל באלפים אמה וחוץ לאלפים אמה הקליפות שאם כן שאר בעלי תחומין בתוך הקליפות, אלא הכוונה ראוי לאדם שלא יחלל שבת, וההולך יותר מאלפים מחלל, וכמו שהוא מחלל שבת העושה מלאכה כך מחלל היוצא מאלפים ונכנס אל החצונים, כמו שהעושה מלאכה נכנס אל החצונים (אור יקר).

⁵⁷⁰ הנה זה דרך שני אל יצא איש ממקומו, דעד השתא אמרינן מקומו הגבלת הקדושה וכו' כדפירשנו, והשתא אמרינן כבוד ה' ממקומו, מכיון שאמר ברוך כבוד ה' ודאי דהיינו "כבוד דלעילא" שהוא התפארת הנקרא ה', "ממקומו" היינו המלכות שהוא מקום לתפארת, יהו"ה, במקומו ויכלו אדנ"י, "דא כבוד דלתתא", ומלת כבוד מבורך ממקומו, שמצד יחודו עמה מתברך מלמעלה, כענין ברוך ה' מציון (אור יקר).

⁵⁷¹ פי' זעיר (מ"מ).

⁵⁷² פי' מלכות (מ"מ).

⁵⁷³ פי' יסוד דאימא. וכפי זה זעיר הוא המדבר ואמר הנה מקום אתי שיסוד דאימא הוא עמי בתוך ת"ת דידי (מ"מ).

⁵⁷⁴ יסוד דאימא (רח"ו במ"מ).

⁵⁷⁵ כי שם השיג משה הנבואה והוא נקרת הצור (רח"ו במ"מ).

⁵⁷⁶ פי' מ"ו ר"ל שאע"פי שהנה מקום אתי הוא יסוד דאימא. עכ"ז ממקומו דקרא דא היא המ' וז"ש ודק איהו מקום דאיתפרש לעילא ואיתפרש לתתא שר"ל שמקום אנו מפרשים אותו ביסוד דאימא ומפרשים אותו במ' (מ"מ).

<p>ומדתם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה וגו' (במדבר לה ה) ⁵⁷⁷ הא אוקמוה באינון רזין עלאין אבל אלפים באמה דירתהי תרין סטרין ⁵⁷⁸ לכל סטר ואיהי מתעטרא תדיר בתרין סטרין בין לעילא בין לתתא וסימניך שכינה לא שריא לבר מתחומא דאתחזי לה</p>	<p>ומדתם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה וגו' (במדבר לה) הרי פרשוה באותם סודות עליונים אבל אלפים באמה שירשה שני צדדים לכל צד והיא מתעטרת תמיד בשני צדדים בין למעלה בין למטה וסימנך שכינה לא שורה מחוץ לתחום הראוי לה.</p>
<p>כד נפק שבתא צריכינ ישראל דלתתא לאתעכבא דהא יומא רבא עלאה איהו (ואצטריך לאתעכבא עליה) ובהאי יומא אושפיזא רבא ויקירא קא שריא עליה בגין כך בעי לאתעכבא לאתחזאה דלא דחקין באושפיזא קדישא כדין פתחי ישראל ואמרי (תהלים עה לה) והוא רחום יכפר עון וגו' דתקונא שפירא איהו בהאי ליליא כיון דדינא אתהדר לאתריה מה דלא אתחזי כד עייל שבתא דדינא אסתלק ולא אשתכח</p>	<p>כשיוצאת שבת צריכים ישראל שלמטה להתעכב שהרי הוא יום גדול עליון (צריך להתעכב עליו) וביום הזה שורה עליו אורח גדול ונכבד ולכן צריך להתעכב להראות שלא דוחקים באורח הקדוש אז פותחים ישראל ואומרים והוא רחום יכפר עון וגו' שתקון יפה הוא בלילה הזה כיון שהדין חוזר למקומו מה שלא ראוי כשנכנסת שבת כשהדין מסתלק ולא נמצא.</p>
<p>בשעתא דפתחי ישראל ויהי נועם וקדושתא דסדרא כל אינון חייבין דגיהנם פתחין ואמרי זכאין אתון ישראל עמא קדישא זכאין אתון צדיקיא דנטרי פקודי אורייתא ווי לון לחייביא דלא זכו למיטר אורייתא כדין דומ"ה קדים וכרוזא אתער ואמר (שם ט יח) ישובו רשעים לשאולה כל גוים שכחי אלהים וכל אינון חבילי טהירין טרדין לון בגיהנם ולית מאן דמרחם עליהון זכאין אינון כל נטרי שבתא בהאי עלמא וקא מענגי לההוא ענג דשריא מלעילא כדקאמרן</p>	<p>בשעה שפותחים ישראל "ויהי נועם" וסדר הקדשה כל אותם רשעי הגיהנם פותחים ואומרים אשריכם ישראל העם הקדוש אשריכם הצדיקים השומרים את מצוות התורה אוי לרשעים שלא זכו לשמר תורה אז דומ"ה מקדים ומתעורר כרוז ואומר (שם ט) ישובו רשעים לשאולה כל גוים שכחי אלהים וכל קבוצות הרוחות הללו טורדות אותם בגיהנם ואין מי שמרחם עליהם אשריהם כל שומרי השבת בעולם הזה ומענגים את אותו הענג ששורה מלמעלה כפי שאמרנו.</p>
<p>האי מאן דשרי בתעניתא בשבתא תרי מתערי עליה ⁵⁷⁹ קמי מלכא קדישא חד ההוא רוחא עלאה קדישא דאצטריך לאתענגא ולא אתענג וחד ההוא ממנא דקיימא על מאן דשרי בתעניתא וסנגרי"ה שמיה וסלקין קמי מלכא קדישא ומתערי עליה</p>	<p>זה מי ששורה בתענית בשבת שנים מתעוררים עליו לפני המלך הקדוש אחד אותה רוח עליונה קדושה שהצטרך להתענג ולא התענג ואחד אותו ממנה שעומד על מי ששרוי בתענית ושמו סנגרי"ה ועולים לפני המלך הקדוש ומתעוררים עליו.</p>
<p>וההוא רוחא אסתלק גריע מההוא</p>	<p>ואותה רוח מסתלקת חסרה מאותה הנאה שלמטה וכשהרוח הזו</p>

⁵⁷⁷ רט (הערת הזהר).

⁵⁷⁸ הקדמה ה ע"ב (הערת הזהר). ור"ל שהמלכות תמיד היא בין תרין סטרין פעמים במקום נ"ה אחורי היסוד פעמים אחורי הת"ת בין ח"ג פעמים אחורי הדעת בין חו"ב וז"ש ואיהי מתעטרא תדיר כתרין סטרין בין לעילא בין לתתא (מ"מ).

⁵⁷⁹ פי' שמליצים עליו זכות (מ"מ).

<p>אתהנותא דלתתא וכד האי רוחא לא אשתלים לתתא רוחא אחרא דלעילא⁵⁸⁰ לא אשתלים כיון דלא אשתלים לתתא ולעילא כדין אתחזי ההוא בר נש לאתלטיא ולא תענשא אלא כיון דאשתלים זמנא אחרא⁵⁸¹ וההוא ממנא דאתמנא על ענוי</p>	<p>לא נשלמה למטה רוח אחרת שלמעלה לא נשלמה כיון שלא נשלמו למטה ולמעלה אז ראוי אותו אדם להתקלל ולהענש אלא כיון שנשלם בזמן אחר ואותו ממנה שהתמנה על ענוי</p>
<p>רז/ב</p>	
<p>ותעניתא אשתלים גו אינון ממנן אחרנין⁵⁸² בענוגא דלעילא⁵⁸³ קורעין ליה כל גזר דינא דאתגזר מאינון שבעין שנין עלאיין⁵⁸⁴</p>	<p>ותענית נשלם בתוך אותם ממונים אחרים בענג שלמעלה קורעים לו כל גזר דינו שנגזר מאותם שבעים שנים עליונים.</p>
<p>למלכא דחדי בהלולא דיליה וכל בני נשא חדאן עמיה חמא חד בר נש יהיב בקולר פקיד עלוי ושרייהו בגין דישתכחון כולא בחדוה</p>	<p>למלך ששמח בהלולא שלו וכל בני האדם שמחים עמו ראה איש אחד נתון בקולר צוה עליו והתירוהו כדי שכלם ימצאו בשמחה.</p>
<p>ולבתר מתהדרין אלין ממנן דענשין לבני נשא⁵⁸⁵ ואתפרעין מניה דבר נש על דאשתכח בגיניה גריעותא עילא ותתא מאי תקנתיה ליתיב תעניתא על תעניתא מאי טעמא דא בטיל ענוגא דשבתא יבטל ענוגא דחול</p>	<p>ואחר כך חוזרים הממנים הללו שמענישים בני אדם ונפרעים מן האדם על שנמצא בגללו חסרון למעלה ומטה מה תקנתו לישיב תענית על תענית למה זה בטל ענג שבת יבטל ענג של חל.</p>
<p>ואי איהו מבטל ענוגא דשבתא וקא מתענג בחול דמי כמאן דחשב למלה אחרא יתיר ממה דחשיב ליה לקודשא בריך הוא רוחא עלאה קדישא דקודשין דשריא עליה לא עניג ובטיל ליה מניה רוחא אחרא דחול דשריא לבתר על עלמא חשיב וקא מענגא ליה כדין מהדרין ומתפרעין מניה בהאי עלמא ובעלמא דאתי</p>	<p>ואם הוא מבטל ענג שבת ומתענג בחל דומה כמו שמחשיב על דבר אחר יותר ממה שמחשיב את הקדוש ברוך הוא הרוח העליונה קדש הקדשים ששורה עליו לא ענג ובטלה ממנו רוח אחרת של חל ששורה אחר כך על העולם מחשיב ומענג אותו אז חוזרים ונפרעים ממנו בעולם הזה ובעולם הבא.</p>

⁵⁸⁰ פי' חלק הרוח שנשאר במ' כמ"ש לעיל (מ"מ).

⁵⁸¹ פי' כיון שנשלם זה הרוח בשבתות אחרות ע"י האדם הזה לכך אך על פי' שבשבת זה לא נשלם אין לו עונש (מ,מ).

⁵⁸² פי' ע"י עונג שעשו כל ישראל נשלם מעונש של מעלה אע"פ שזה התענה מפני החלום ולא התענג בשבת. מ"מ הממונה נשלם ע"י עונג שעשו אחרים (מ"מ).

⁵⁸³ אם כן גרם שיוכלו מדרגות העוני והדין במדרגות הענג והעושר והרחמים והשבת, ובזה סוד הענג דהיינו רחמי הכתר ע"דן נ'הר ג'ן שלש ראשונות נשתתפו ונתייחדו עם שבע מדות תחתונות שבהם הדין, והם סוד שבעים שנה המתלבשות בדין ועתה נהפכו לרחמים, וקרעו לו גזר דינו, ונתקן סוד העוני שהיו משפיעין עליו ונתקן הכל, ולא נשאר שום תביעה עליו אלא דווקא לבעלי העונש התחתונים וצריך לפדות עצמו מהם (ארו יקר).

⁵⁸⁴ פי' ז"ק דזעיר (מ"מ). עיין דברי האר"י ז"ל שהבאתי סוף פ' אמור כי שם הארכתי (מ"מ).

⁵⁸⁵ שהם השולטים בימות החול ביום ראשון גם להענישו, ולזה צריך לשום בתשובה בחול כנגדם ולתקן שהם יתרצו ממנו, ולזה תענית זה בחול זמן שליטת אלו התובעים לרצותם, ואלולי חטא באצילות, ועולם האצילות לא היה מתצה, לא יספיק בתשובתו בחול, אלא מפני שהאצילות מרוצה, והתובע הוא דינים השולטים בחול במה שיתענה בחול יתרצו, ועתה בזה יתוקן היאך הם שני הפכים, מתבטל דין של שבעים שנה ומתרצים, ומעוררים עליו הדין, אלא למעלה בסוד שבעים שנה מתרצי מפני הייחוד ההוא שהעני נכלל בעשיר כדפירשנו, ולמטה אותם הממונים הם תובעים כדפירשנו, ותשובה זו דווקא בתענית משום כדאמר וכו' (אור יקר).

<p>בגין כך אצטריך תעניתא אחרנא ביזמא קדמא דחול⁵⁸⁶ בזמנא דשריא על עלמא ההוא רוחא דחול ובהאי אית ליה אסוותא כיון דלא חשיב לרוחא דחול וסימנך (ויקרא ה כג) והשיב את הגזלה אשר גזל וגו' גזלן לא חשיב לקודשא בריך הוא לא חשיב לבני נשא⁵⁸⁷ בגין כך לית ליה עונשא כגנב גנב דחשיב לבני נשא יתיר מקודשא בריך הוא אית ליה עונשא בהאי עלמא ובעלמא דאתי זכאה איהו מאן דאשתלים לתתא לההוא עונג עלאה כדקא חזי</p>	<p>לכן צריך תענית אחרת ביום ראשון של חל בזמן ששורה על העולם אותה רוח של חל ובזה יש לו רפואה כיון שלא החשיב את רוח החל וסימנך (ויקרא ה) והשיב את הגזלה אשר גזל וגו' גזלן אינו מחשיב את הקדוש ברוך הוא אינו מחשיב בני אדם לכן אין לא עונש כגנב גנב שמחשיב בני אדם יותר מהקדוש ברוך הוא יאש לו עונש בעולם הזה ובעולם הבא אשרי מי שמשלים למטה את אותו ענג עליון כראוי.</p>
<p>יזמא דא⁵⁸⁸ מתעטרא בשבעין עטריין⁵⁸⁹ ושמא עלאה קדישא⁵⁹⁰ אשתלים בכל סטריין⁵⁹¹ ואתנהירו כלהו דרגיין⁵⁹² וכלא⁵⁹³ בחדוה דברכאין⁵⁹⁴ ובקדושה על קדושה ותוספת דקדושה⁵⁹⁵</p>	<p>היום הזה מתעטר בשבעים עטרות והשם העליון הקדוש נשתלם בכל הצדדים וכל הדרגות מוארות והכל בשמחת הברכות ובקדושה על קדושה ותוספת של קדושה.</p>
<p>קדושה דמעלי שבתא⁵⁹⁶ דא איהי קדושה דשבת בראשית דהא אתקדש מתלתין ותריין שביליין⁵⁹⁷ ותלת דרגין דתפוחין קדישיין⁵⁹⁸ ובעינן לאדכרא על האי קדושה כללא דעובדא דבראשית ונייחא ברזא דתלתין</p>	<p>קדושה של ערב שבת זוהי קדושה של שבת בראשית שהרי מתקדש משלשים ושנים שבילים ושלוש דרגות של תפוחים הקדושים וצריכים להזכיר על הקדושה הזו את כלל מעשה בראשית ומנוחה בסוד של</p>

⁵⁸⁶ פי' אם יכול להתענות ואם אינו יכול יתענה למחר כמ"ש השו"ע (מ"מ).

⁵⁸⁷ פי' כיון שגזל בפרהסא לא החשיב להק"ב ח"ו ולא לבני אדם לכך אינו משלם כפל. אבל הגנב מחשיב ל"א ותו מהק"ב ח"ו לכך משלם כפל (מ"מ).

⁵⁸⁸ נשאר לבאר חלק זכרהו על היין (או ריקר).

⁵⁸⁹ מפני שהוא שביעי, וכל שבעה ספירות מאירות בעשר בסוד האור העליון, והטעם שהספירות כלולות מעשר, אמנם דרך כלל מצד הבינה דהיינו יה"ה עשר ספירן י' חכמה, ה' בינה, ו' שית ספירן, ה' מלכות דרך כלל, אמנם מצד החכמה מאירות בעשר ממש דרך פרט דהיינו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וכ שם זה בחכמה אמנם אינו מתפשט למטה בספירות, וכאשר שבע הספירות עולות שבעים מורה התפשטות החכמה בהם (אור יקר). פי' מלכות מתעטרת מהמוחין לבושיהם שהם ע' אותיות כמ"ש של (מ"מ).

⁵⁹⁰ שהוא בחכמה מלא עשר (או ריקר). פח ע"ב (הערת הזהר). פי' זעיר (מ"מ).

⁵⁹¹ שגם הספירות התחתונות מאירות כל אחד ואחד מהן בעשר, ולא לבד השש קצוות דיניו ששים אלא שבעין שגם המלכות תקרא יו"ד ה"א וא"ו ה"א (אור יקר). פי' קבל הארה מא"ו וא גם מאריך (מ"מ).

⁵⁹² שבנקבה גם כן, והיינו שיש בה גם כן יה"ה, ובאור החכמה נפשט אורה והאיר סוד מילאהכדפירשנו יו"ד ה"א וא"ו ה"א (או ריקר).

⁵⁹³ כל המדרגות אפילו בתחתונים (או ריקר).

⁵⁹⁴ דהיינו מצד הבינה שממנו סוד ברכ"ה ושמח"ה (אור יקר).

⁵⁹⁵ הם שלשה קדושות, האחת קדושת עצמה [מלכות] מצד החכמה ב"ת מלך ודאי שניה לחכמה כדפירשו בתיקונים, השנית וכן קדושת התפארת עמה ומקדשה עמו והיינו "קדושה על קדושה, ותוספת קדושה" היינו על ידי החכמה עצמה המקדשה בסוד מוסף שבת מוסיף קדושתה היסוד מהיחוד העליון (אור יקר).

⁵⁹⁶ נוק' (רח"ו במ"מ).

⁵⁹⁷ ז"ל הרב בס"ה תכין בויכולו כי יש בו ל"ה תיבין כנגד ל"ב נתיבות חכמה וג' היתרים הם שלשה שביעי שהם נה"י דזעיר שנעשו לה מוחין וזה בויכולו דעמידה. אחר כך בויכולו שלאחר העמידה תכין ג' שביעי הם חג"ת דזעיר שהאירו בנ"הי מקבלת הארה מח"גת ואינה עולה להם. ובויכולו דקדוש תכין שמאירים בה חב"ד דזעיר והם ג' שביעי כי אז מאירים בנ"הי כי לעולם כל ז' הוא בנ"הי. ודע כי חג"ת נקראים תפוחין וחב"ד נקראים קדישין עכ"ל הרב וז"ש הזוהר דהא אתקדש מל"ב שבילין. פי' הם נ ה"י דזעיר שנעשו לה מוחין והאירו בהם חג"ת וחב"ד הנק' תפוחין קדישין כמ"ש לעיל בשם הרב: ותלת דרגין דאיתכלילן בהו. פי' הם נה"י הנזכר (מ"מ).

⁵⁹⁸ ויחי רמט ע"ב (הערת הזהר).

<p>ותרין שבילין ותלת דרגין דאתכלילין בהו רזא דסהדותא דעובדא דבראשית דהיינו (בראשית ב א) ויכלו השמים והארץ וכל צבאם וגו' ויכל אלהים דאית בסהדותא דא תלתין וחמש⁵⁹⁹ תיבין תלתין ותרין שבילין ותלת דרגין דתפוחין קדישין</p>	<p>שלשים ושנים השבילים ושלש הדרגות שנכללות בהם סוד העדות של מעשה בראשית דהינו ויכלו השמים והארץ וכל צבאם וגו' ויכל אלהים שיש בעדות הזו שלשים וחמש תבות שלשים ושנים שבילים עם שלש הדרגות של התפוחים הקדושים.</p>
<p>תלת דרגין דאינון שביעי שביעי שביעי⁶⁰⁰ ואית ביה רזא דעלמא עלאה⁶⁰¹ ורזא דעלמא תתאה⁶⁰² ורזא דכל מהימנותא⁶⁰³ תלת זמנין אלהים חד עלמא תתאה וחד פחד יצחק וחד עלמא עלאה קדישא קדש קודשין בעי בר נש למסדה סהדותא דא בחדוה ברעותא דלבא לאסהדא קמי מאריה דמהימנותא וכל מאן דיסהיד דא וישוי לביה ורעותיה לדא מכפר על כל חובוי</p>	<p>שלש דרגות שהן שביעי שביעי שביעי ויש בו סוד של העולם העליון וסוד של העולם התחתון וסוד כל האמונה שלש פעמים אלהים אחד העולם התחתון אחד פחד יצחק ואחד העולם העליון הקדוש קדש קדשים צריך אדם להעיר את העדות הזו בשמחה ורצון הלב להעיד לפני בעלה של האמונה וכל מי שמעיד את זה וישים לבו ורצונו לזה מכפר על כל חטאיו.</p>
<p>ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו ורצה בנו וכו' האי קידושא איהו בחד מתקלא לקבל סהדותא דמהימנותא ואינון תלתין וחמש תיבין אחרנין כמה דאית בויכלו כלא סלקין לשבעין תיבין⁶⁰⁴ לאתעטרא בהו שבת דמעלי שבתא⁶⁰⁵ זכאה חולקיה דבר נש דיכוון רעותיה למלין אלין ליקרא דמאריה</p>	<p>ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו ורצה בנו וכו' קדוש זה הוא במשקל אחד כנגד עדות האמונה והם שלשים וחמש תבות אחרות כמו שיש בויכלו הכל עולה לשבעים תבות להתעטר בהם שבת של ערב שבת אשרי חלקו של אדם שיכון רצונו לדברים הללו לכבוד רבונו.</p>
<p>קידושא דיומא הא אוקמוה בורא פרי הגפן ולא יתיר דהא יומא קאים לקדשא ליה⁶⁰⁶ מה דלית הכי בליליא דאנן צריכין לקדשא ליה בהני מלין⁶⁰⁷ כמה דאוקימנא ולא אתקדש האי ליליא אלא בעמא קדישא לתתא כד שריא עליהו ההוא רוחא עלאה ואנן בעינן לקדשא ליה ברעותא דלבא לכוונא דעתא להאי</p>	<p>קדוש היום הרי פרשוהו בורא פרי הגפן ולא יותר שהרי היום עומד לקדש אותו מה שאין כן בלילה שאנו צריכים לקדש אותו בדברים הללו כמו שבארנו ולא מתקדש הלילה הזה אלא רק בעם הקדוש למטה כששורה עליהם אותה רוח עליונה ואנו צריכים לקדשו ברצון הלב ולכון הדעת לזה.</p>

⁵⁹⁹ הקדמה ה ע"ב (הערת הזהר).

⁶⁰⁰ הם נה"י שאמרנו בשם הרב שיש בהם הארת חג"ת וחב"ד הנק' תפוחין קדישין (מ"מ).

⁶⁰¹ פי' בינה (מ"מ).

⁶⁰² פי' מלכות (מ"מ).

⁶⁰³ פי' גבורה וכדמפרש הזוהר חד עלמא תתאה שהיא מלכות וחד פחד יצחק שהיא גבורה וחד עלמא עלאה שהיא בינה. וטעם שקרא לגבורה מהימנותא לפי שעל ידי הרצועה של הגבורה מאמין האדם באלהותו וגדולתו יתברך (מ"מ).

⁶⁰⁴ קלב ע"ב (הערת הזהר). פי' והם כנגד המוחין ולבושיהם שהם ע' אותיות (מ"מ).

⁶⁰⁵ נוק' (רח"ו).

⁶⁰⁶ פי' יומא שהוא זעיר מקדש למ' שהיא הכוס (מ"מ).

⁶⁰⁷ פי' שביליה אנו מקדישין לכוס שהיא מלכות ע"י הע' תיבין הנזכר (מ"מ).

<p>ויומא איהו קא מקדשא ליה⁶⁰⁸ וישראל מקדשי בצלותין ובעותין⁶⁰⁹ ומתקדשין בקדושתיה בהאי יומא זכאין ישראל עמא קדישא דאחסינו יומא דא אחסנת ירותא לעלמין</p>	<p>והיום מקדש אותו וישראל מקדשים בתפלות ובקשות ומתקדשים בקדשתו ביום הזה אשרי ישראל העם הקדוש שירשו יום הזה נחלת ירשה לעולמים.</p>
<p>לבתר דנפיק שבתא בעי בר נש לאפרשא בין קדש לחול⁶¹⁰ אמאי דהא אתיהיב רשו לממנן דלתתא⁶¹¹ לשלטאה על עלמא ובכל עובדין דעלמא לאחזאה יחודא⁶¹² באתר קדישא בקדושה עלאה ולאפרשא לתתאי מיחודא עלאה</p>	<p>אחר שיוצאת שבת צריך אדם להבדיל בין קדש לחל למה שהרי נתנה רשות לממנים שלמטה לשלט על העולם ובכל מעשי העולם להראות יחוד במקום קדוש בקדשה עליונה ולהפריד למטה מיחוד העליון</p>
<p>ר/ח/א</p>	
<p>ולברכא על נהורא דאשא</p>	<p>ולברך על מאורי האש.</p>
<p>בנין דכל אשין אחרנין אתטמרו ואתגניזו ביומא דשבתא בר אשא חד דקדושה עלאה דאתגליא⁶¹³ ואתכלילא בקדושא דשבתא וכד האי אשא⁶¹⁴ אתגלייא כל אשין אחרנין⁶¹⁵ אתטמרו ואתגניזו קמיה⁶¹⁶ והאי אשא⁶¹⁷ איהי דעקידה דיעחק⁶¹⁸ דאתלהטא על גבי מדבחא⁶¹⁹ בנין כך בעי לברכא על נהורא דאשא והאי אשא לא בעי אשא דחול אלא אשא דשבת והאי אשא איהו אשא דנפיק מההוא אשא דלעילא⁶²⁰</p>	<p>משום שכל האשים האחרים נטמנו ונגנזו ביום השבת פרט לאש אחת של קדושה עליונה שנגלתה ונכללה בקדשת השבת וכשהאש הזו מתגלה כל יתר האשות נטמנות ונגנזות לפנייה והאש הזו היא של עקדת יצחק שלוהטת על גבי המזבח לכן צריך לברך על מאורי האש והאש הזו לא צריכה אש של חל אלא אש של שבת והאש הזו היא אש שיוצאת מאותה האש שלמעלה.</p>
<p>ודא איהו אשא דסביל אשא⁶²¹ וכיון דהאי אשא דנפיק מאשא דלעילא אתברכא</p>	<p>וזוהי אש שסובלת אש וכיון שהאש הזו שיוצאת מהאש שלמעלה מתברכת בברכת האור אז כל שאר</p>

⁶⁰⁸ פי' אבל ביום השבת שהוא דכורא נגד הזעיר הוא מקדש למ' ולכך אין אנו אומרים אלא בפ"ג ולא יתיר (מ"מ).

⁶⁰⁹ פי' גם ישראל מקדשים למלכות ע"י תפילתם (מ"מ).

⁶¹⁰ פי' כשאנו מברכים המבדיל בין קודש לחול (מ"מ).

⁶¹¹ פי' הע' שרים והקליפות ששולטים ביי החול על העולם וכמעשה העולם וז"ש לשלטאה על עלמא ובכל עובדין דעלמא (מ"מ).

⁶¹² פי' כשאנו אומרים המבדיל מיחדים הקדושה לבדה ומפרישים הע' שרים והקליפות לבדם שלא ינקו ממנה (מ"מ).

⁶¹³ זהו מסקנא דתירוצא אקושיא שהקשה הזוהר לעיל אשא דמדבחא אמאי (מ"מ).

⁶¹⁴ פי' מלכות (מ"מ).

⁶¹⁵ שהם כחות תחתונים בידן החצונים (אור יקר).

⁶¹⁶ כגון היכל זכות ודינו נעלמים נכללים בקדושה ואינם פועלים והחצונים בנוק' דתהומא רבא וקדושת שבת מתפשטת בכל העולמות כולם ממעלה למטה (אור יקר).

⁶¹⁷ מלכות (אור יקר).

⁶¹⁸ שהיא נקשרת בגבורה ונמתקת (אור יקר).

⁶¹⁹ פירוש הגבורות שבאו מהגבורה למ' וז"ש דאיתלהטא על גבי מדבחא שהיא מ' (מ"מ).

⁶²⁰ שהיא מדת המלכות, ואש זה הוא פתח כניסת הקרבנות וכניסת תפלתן של ישראל ותורתם ומעשיהם והיא המלכות (אור יקר).

⁶²¹ פי' גבורה (מ"מ).

⁶²¹ פירוש מלכות סובלת הגבורות כמ"ש בפ' תצוה (מ,מ).

<p>בברכה דנהורא כדין כל שאר אשין אחרנין נפקין⁶²² ואתמנן בדוכתייהו ואתייהיב לון רשותא לאנהרא</p>	<p>האשות האחרות יוצאות ונתמנות במקומן ונתנת להן רשות להאיר.</p>
<p>בההיא שעתא דקא מברכין על אשא אזדמנן ארבע רתיכין⁶²³ ארבע משריין לתתא לאנהרא מההוא אשא מברכא⁶²⁴ ואינון אקרון מאורי האש בגין כך בעינן לאכפיא ארבע אצבעאן דידא דימינא ולאנהרא לון מגו ההוא נהורא דשרגא⁶²⁵ דמתברכא^ד</p>	<p>באותה שעה שמברכים על האש מזדמנות ארבע מרכבות ארבע מחנות למטה להאיר מאותה אש מברכת והם נקראים מאורי האש לכן צריך לכפף ארבע אצבעות של יד ימין ולהאיר להם מתוך אותו אור הנר שמתברך.</p>
<p>ואינון אצבעאן רמז⁶²⁶ לאינון מאורי האש דנהירי ושלטי מההוא נהורא דשרגא⁶²⁷ דמתברכא ובגין דאינון דרגין לתתא⁶²⁸ כד אחזי בר נש אצבעאן קמי ההוא נהורא דשרגא בעי לאכפיא לון קמיה בגין דההוא נהורא⁶²⁹ שלטא עלייהו ואינון נהרין מניה⁶³⁰</p>	<p>ואותן אצבעות רמז לאותם מאורי האש שמאירים ושולטים מאותו האור של הנר שמתברך ומשום שהן דרגות שלמטה כשמראה אדם האצבעות לפני אותו אור הנר צריך לכפפם לפניו משום שאותו אור שולט עליהם והם מאירים ממנו.</p>
<p>בשאר ברכאן בעינן לזקפא לון לאצבעאן בגין לאחזאה קדושה עלאה דדרגין עלאיין⁶³¹ דשלטין על כלא דשמא קדישא אתעטר בהו ואתקדש בהו⁶³² ואתברכן כלהו דרגין כחדא ונהרין מגו בוצינא עלאה⁶³³ דכלא ובגין כך בעינן לזקפא לון לעילא והכא בעינן לאכפיא אצבעאן קמי שרגא בגין לאחזאה דרגין דלתתא⁶³⁴ דנהרין מגו בוצינא דלעילא⁶³⁵ ומהכא שלטין ונהרין מינה ואינון מאורי האש</p>	<p>בשאר הברכות צריך לזקף את האצבעות כדי להראות קדושה עליונה של הדרגות העליונות ששולטות על הכל שהשם הקדוש התעטר בהן והתקדש בהן וכל הדרגות מתברכות כאחד ומאירים מתוך המנורה העליונה של הכל ולכן צריכים לזקפם למעלה וכאן צריך לכופף את האצבעות לפני הנר כדי להראות את הדרגות שלמטה שמאירים מתוך המאור העליון ומכאן שולטים ומאירים ממנה והם מאורי האש.</p>

⁶²² פי' הע' שרים וכל הקליפות שכל א' ממונה בעו"הז (מ"מ).

⁶²³ נרג"ם (רח"ו) נוריאל רפאל גבריאל מיכאל.

⁶²⁴ פי' מלכות (מ"מ).

⁶²⁵ נוק' (רח"ו).

⁶²⁶ נרג"ם (רח"ו).

⁶²⁷ נוק' (רח"ו במ"מ).

⁶²⁸ והיינו ארג"מן (מ"מ).

⁶²⁹ מלכות (מ"מ).

⁶³⁰ עי' שעה"כ ס ע"ב: ובענין ברכת בורא מאורי האש, היה נוהג לכפוף ראשי אצבעותיו הימנים אל תוך כפו הימנית והגודל מכוסה תחתיהם ויהיו נכפפים כנגד פניו של האדם המברך וגם יהיו נכפפים לפני הנר והיותם ד' אצבעותיו הוא בלא אצבע הגדול הנק' גודל ונק' בוחן וסוד כל זה נתבאר בספר הזהר פרשת ויקהל (רח ע"א) וע"ש. פע"ח שער שבת פרק כד, וזהר בראשית כ ע"ב.

⁶³¹ פי' חג"תם דזעיר (מ"מ).

⁶³² פי' שהמ' שהיא שמא קדישא מתעטרת ומתקדשת מהם (מ"מ).

⁶³³ פי' בינה (מ"מ).

⁶³⁴ פי' נר"גם (מ,מ).

⁶³⁵ פי' מ' דאצילות שהיא עליונה על בי"ע (מ"מ).

<p>בכל יומא אנן מברכינן מאורי אור דאינון נהורין עלאי⁶³⁶ דקיימן בההוא אור קדמא⁶³⁷ ואתברכן כלהו דרגין ונהרין כלהו כחדא מגו בוצינא עלאה והני אקרונ מאורי האש ובגיני רזא דא⁶³⁸ מברכינ בורא מאורי האש</p>	<p>בכל יום אנו מברכים מאורי אור שהם אורות עליונים שעומדים באותו אור ראשון וכל הדרגות מתברכות ומאירות כולן כאחת מתוך המאור העליון ואלה נקראים מאורי האש ומשום הסוד הזה מברכים בורא מאורי האש.</p>
<p>ואי תימא אמאי בורא ולא אמרו מאיר מאורי האש הואיל וקא נהרין מההוא אש⁶³⁸ מההוא בוצינא מברכא אלא כיון⁶³⁹ דעאל שבתא כל אינון דרגין דלתתא וכל אינון דנהרין ושלטין כלהו עאלין ואתכלילו בהאי שרגא ואתטמרו ואתנגיזו ואתנטרו ביה ולא יתחזון ביה אלא ההוא⁶⁴⁰ נקודא בלחודהא וכלהו אתטמרו בגווה כל יומא דשבתא</p>	<p>ואם תאמר למה בורא ולא אומרים מאיר מאורי האש הואיל ומאירים מאותה האש מאותה מנורה מברכת אלא כיון שנכנסת שבת כל אותן הדרגות שלמטה וכל אותם שמאירים ושולטים כולם נכנסים ונכללים בנר הזה ונטמנים ונגנזים ונשמרים בו ולא נראים בו אלא רק אותה נקודה לבדה וכולם נטמנו בתוכה בכל יום השבת.</p>
<p>כיון דנפק שבתא אפיק לון לכל חד וחד כאילו ההיא שעתא אתבריא ונפקו כלהו ואתבריא כמלקדמין ואתמניאו על דוכתייהו לשלטאה כדין אתברכא האי שרגא⁶⁴¹ ואתכפיין קמיה לאנהרא כיון דנהרין כדין אתמנון כל חד וחד על דוכתיה</p>	<p>כיון שיוצאת השבת הוא מוציא אותם כל אחד ואחד כאלו נבראו באותה שעה וכולם יצאו ונבראו כמקדם והתמנו על מקומם לשלט ואז הנר הזה מתברך ונכנעים לפניו להאיר כיון שמאירים אז הם מתמנים כל אחד ואחד על מקומו.</p>
<p>כגוונא דא אינון דרגין עלאין דאקרונ מאורי אור שלטין ביממא ונהרין מגו בוצינא עלאה בשעתא דרמש ליליא ההוא בוצינא עלאה כניש לון ואעיל לון בגויה עד דנהיר יממא כיון דמברכינ ישראל על נהורא</p>	<p>כמו זה אותן דרגות עליונות שנקראות מאורי אור שולטות ביום ומאירות מתוך המאור העליון בשעה שיורד הלילה אותו מאור עליון כונס אותם ומכניס אותם לתוכו עד שמאיר</p>

⁶³⁶ חגת"ם דז"א (רח"ו). אור הוא בבניה, מאורי האש, ה' פעמים אור של מעשה בראשית, ה' ראשונה של השם (וכמ"ש בזוה"ק ויקהל רח ע"א ובהקדמת תיקו"ז דף ה סע"א ויב ע"א ובכ"מ) (ביאורים ח"א עד ע"א).

⁶³⁷ חסד עילאה (רח"ו). ור"ל שהחסד הוא כולל כולם וממנו נשפעים (מ"מ).

⁶³⁸ פי' כיון שנרגם הארתם מהמ' הנקר' אש היה לנו לברך מאיר מאורי האש או נהיר מאורי האש שהכוונה שמאיר הקב"ה מאורי שהם נר"גם מהמלכות הנק' אש. ואמאי אמרינן בורא דמשמע דהשתא איתבריא (מ"מ).

⁶³⁹ ור"ל שנר"גם בכל ליל שבת נכללים במ' ומוצאי שבת מוציאתם בריה חדשה ולכן אמרינן בורא (מ"מ).

⁶⁴⁰ כי ההיכלות הנפישיות נכללות בגווה (רח"ו).

⁶⁴¹ בח"י דף קנ"א יתבונן לברך על הנר העליון בסוד ערכתי נר למשיחי כמ"ש בזוהר בפ' בלק דף ר"ד כי צריך תיקון לענין נר זה ומהו התקון לעשות אותו בסוד נ"ר הוא מ"ש בזוהר בפ' תרומה נר מצוה מה נר אלא כד מקבלא מבין תרין דרועין רמ"ח שייפין עילאין והיא פתחא חרין דרועין דילה לגבייהו כמנין נ"ר ובהתברך על הנר יומשך עליה אור מלמעלה כמ"ש ראיתי והנה מנורת ז' וז' מוצקות וכו' ולכן מברך בורא מאורי האש להמשיך עליה מ"ה מיני אש עליונים כמ"ש בזוהר בפ' צו דף כ"ז ממש אשים הוון נחתים על קרבנא וכו' ודא בינה ה' מראות דילה מלכות בת יחידה. ומראה כבוד ה' כאש אוכלת. ולכן מברך בורא מאורי האש היינו אש עליון ה' מיני אש שהם מאירים על נר זה של הכלה. ולכן נמי נמשך ממנה אור להאיר לתחתונים כמ"ש שם בפ' ויקהל. והכא בעינן לאכפייא אצבען קמי שרגא בגין לאחזאה דרגין דלתתא דנהרין מגו דרגא דלעילא ומהכא שלמין ונהרין מינה ואיקרון מאורי האש וכו' ולא אמרי מאיר וכו' כיון דנפק שבתא אפיק לון וכו'. אשר משם למדנו כי מה שמברכים בורא מאורי האש ואין אומרים מאיר להיות כי כן כל אותם הבחי' שהם בעולמות בכל מוצאי שבת כאלו הם נבראים מתחלה והם מאירים מאש של השכינה. ולכן צריך להמשיך אליה מתחלה מאותם מאורי האש העליונה דאימא. וע"כ בורא אותם דרגין דלתתא אש דשכינתא ומאיר עליהם. וממ"ש אזדמנין ד' רתיכין ד' משריין וכו' בנ"ד בעיין לאכפייא ד' אצבען ידא דימינא וכו'. תשכיל שאין לכפות רק ד' אצבעות שהם רמז למרכבה עליונה. ושם נאמר אצבען לגו וכו'. ולא יראה בי אם אחורי האצבעות דוקא כמ"ש וראית את אחורי וכו' (מ"מ).

<p>ביממא כדין אפיק לון בשלימו דנהורא ועל דא מברכין יוצר המאורות⁶⁴² ולא אמרי בורא (ס"א אלא יוצר)⁶⁴³ והכא בורא מאורי האש בנין דאינון דרגין לתתא</p>	<p>היום כיון שישראל מברכים על האור ביום אז מוציא אותם בשלמות האור ולכן מברכים יוצר המאורות ולא אומרים בורא (אלא יוצר) וכאן בורא מאורי האש משום אותן הדרגות שלמטה.</p>
<p>וכלא איהו רזא דאצבעאן בהו רמיז דרגין עלאין ודרגין תתאין⁶⁴⁴ דרגין עלאין אשתמודעאן בוקיפו דאצבעאן לעילא ובוקיפו דאצבעאן אתברכין דרגין עלאין ודרגין תתאין כהדא ובמאיכו דאצבעאן אתברכין לאנהרא דרגין תתאין להודייהו</p>	<p>והכל הוא סוד האצבעות בהן רמוזות הדרגות העליונות והדרגות התחתונות הדרגות העליונות נודעות בזקיפת האצבעות למעלה ובזקיפת האצבעות מתברכות הדרגות העליונות והדרגות התחתונות כאחד ובהנמכת האצבעות מתברכים להאיר הדרגות התחתונות לבדן.</p>
<p>ורזא דא טופרי דאחורי אצבעאן ואצבעאן להודייהו לגו טופרי דאחורי אצבעאן אינון אנפין אחרנין דאצטריכו לאנהרא מנו ההוא שרגא ואינון אנפין דאקרין</p>	<p>והסוד הזה הצפרנים של אחורי האצבעות והאצבעות לבדן לפנים הצפרנים של אחורי האצבעות הם פנים אחרות שצריכות להאיר מתוך אותו נר ואותם פנים שנקראים</p>
<p>ר/ח/ב</p>	
<p>אחוריים אצבעאן לגו בלא טופריין אלין אינון אנפין פנימאן אתכסיין ורזא דא (שמות לג כג) וראית את אחורי אלין אחורי אצבעאן⁶⁴⁵ לאחורא בטופריהון לפני לא יראו אלין אצבעאן לגו בלא טופריין דאינון אנפין פנימאין</p>	<p>אחורים האצבעות לפנים בלי צפרנים אלו הן הפנים הפנימיים המכסים וסוד זה וראית את אחורי אלה אחורי האצבעות לאחור בצפרניהן לפני לא יראו אלה האצבעות לפנים בלי צפרנים שהן הפנים הפנימיים.</p>
<p>וכד מברכין על שרגא בעי לאחזאה אחורי אצבעאן בטופריין⁶⁴⁶ לאתנהרא מנו ההוא שרגא⁶⁴⁷ ופנימאי דאצבעאן לא אצטריכו לאכפיא (נ"א לאחזאה) לון⁶⁴⁸ לאתנהרא מנו ההוא שרגא דהא אינון לא נהרין אלא מנו שרגא עלאה דלעילא לעילא⁶⁴⁹ דאיהי טמירא ונניזא דלא אתגלייא</p>	<p>וכשמברכים על הנר צריך להראות את אחורי האצבעות בצפרנים לקבל אור מתוך אותו הנר ואת פנים האצבעות לא צריך לכפות (להראות) אותן שיאירו מתוך אותו נר שהרי אינן מאירות אלא מתוך הנר העליון שלמעלה למעלה שהוא טמיר וגנוז</p>

⁶⁴² דיצירה דכר (רח"ו).

⁶⁴³ קנה ע"א (הערת הזהר).

⁶⁴⁴ קצב ע"ב תיקון יח סז ע"א (הערת הזהר).

⁶⁴⁵ בראשית כא ע"א (הערת הזהר).

⁶⁴⁶ ואלו צריכים כפיה להראות שהם כפויים תחת התפשטות האצילות והאחוריים שהם מתפשטין בהם ומנהיגין אותם, אמנם הפנים שהם סוד יר"ד ה"א וא"ו ה"א (אור יקר).

⁶⁴⁷ שאינם מאירים משם (או ריקר).

⁶⁴⁸ פ"י אינו צריך לפשוט אצבעות ידיו כדי להראות הפנים שלהם נגד הנר רק אחורי האצבעות דוקא (מ"מ).

⁶⁴⁹ דהיינו מצד אור שם יהו"ה המאיר מגבוה מעל גבוה עד רום הספירות כולם, ולכך נאמר אפילו למשה לפני לא יראו מצד שאין השגה ממש בפנים העליונים, ועם היות שאנו אומרים שנכואת משה רבינו ע"ה באספקלריא המאירה כדפי' בכמה דוכתי, ופירש שלשה מעלות אשר להם האחד "טמירין" השנית "פנימאין" השלישית "עילאין", והענין כי האחוריים הם בהפך מאלו השלשה מעלות, האחד שאינם טמירין שהרי כל הנביאים לא נתנבאו אלא בסוד החיות והם ההנהגה התחתונה שמהם שואבים כל ימי החול כל השרים המופקדים לעולם, השנית אינם "פנימאין" אלא הם מתפשטין אל החוץ עד שישתלשלו מדרגה

<p>כלל ואינן לא נהרין מגו שרגא דאתנגליא כלל בגין כך בעי לאחזאה אחורי אצבעאן בטופרין ופנימאי דאצבעאן לא בעי לאחזאה קמי האי שרגא טמירין אינן ובטמירוטו אתנהרין פנימאין אינן⁶⁵⁰ ומפנימאין אתנהרין עלאין אינן ומעלאה אתנהרין⁶⁵¹ זכאין אינן ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי</p>	<p>ושלא נגלה כלל ואינן מאירות מתוך נר שגלוי כלל לכן צריך להראות את אחורי האצבעות בצפרנים ואת פנים האצבעות לא צריך להראות לפני הנר הזה טמירות הן ובסתר הן מאירות פנימיות הן ומפנימיים מאירות עליונות הן ומעליונים הן מאירות אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>ובעי לארחא בבוסמין כד נפיק שבתא על דאסתלק ההוא רוחא⁶⁵² ונפשא⁶⁵³ דבר נש אשתארת בערמולא⁶⁵⁴ (ס"א אשתנית בקרמפא) בגין ההוא סליקו דאסתלק רוחא מניה והא אוקמוה כתיב וירח את ריח בגדיו ויברכהו וגו' האי קרא אוקמוה ואתמר אבל תא חזי ריחא איהו קיומא דנפשא בגין דאיהו מלה דאטיל לנפשא ולא לגופא תא חזי כתיב (בראשית כז כז) וירח את ריח בגדיו הא אוקמוה אינן לבושין דאדם קדמאה הוו דיהב ליה קודשא בריך הוא לאלבשא לון</p>	<p>וצריך להריח בבשמים כשיוצאת שבת על שהסתלקה אותה רוח ונפש האדם נשארת ערומה (משתנית בבקעים) משום אותו סלוק שהסתלקה הרוח ממנו והרי פרשוה. כתוב וירח את ריח בגדיו ויברכהו וגו' פסוק זה פרשוהו ונתבאר אבל בא וראה הריח הוא קיום הנפש משום שהוא דבר שנכנס לנפש ולא לגוף בא וראה כתוב וירח את ריח בגדיו הרי פרשוהו שאלו היו אותם לבושי אדם הראשון שנתן לו הקדוש ברוך הוא ללבשם.</p>

אחר מדרגה עד הגיעם אל החצונים, והיינו סוד הצפרנים המתגדלין וצואה מתקבצת בהם עד שהיא חוצצת בנטילה וטבילה, השלישית אינם "עילאין" שאינם מתעלין עד המדרגה העליונה, שאינם שואבין שפע ואור מאין סוף ולא משום מדרגה אלא בסוד האחוריים כאומרו ומשם יפרד, אינם בחיבור עם הספירות אלא בפירוד מהם, ובאצילות שהם פני האצבעות בהפך מהם בשלשתם הם "טמירין" שאין השגה כלל בהם, ומי יוכל להשיג בסתר מה שאינו בהשגה כלל, ואפילו למשה רבינו ע"ה גאמר. וראית את אחורי ופני לא יראו, שאין השגה באצילות לשום נמצא בעולם, והם "פנימאין" שאינם מתפשטין אל החוץ אלא לעולם לא יתפשט אצילות אל שום מקום, שלא יתלבש בסוד הבריאה שהיא כסא הכבוד, ועוד הפנים אינם מתראים אלא בסוד התלבש שם יהו"ה בשם אדני ולעולם פנימי, והם "עילאין" נקשרים ומיוחדים ודבקים במאצילם, ואין האצילות ענין מתפרד שירד למטה ממדרגתו עוד כל ימי עולם, ולזה ראוי שהשפעתם ממש מאותה בחינה "בטמירו אתנהרין" ממה שאינו נכר ונודע, "מפנימאה" שהוא נשמה אליהם, כעין הנשמה בגוף כך פועל אין סוף בספירותיו, וכעין הנשמה שהיא מאירה בגוף כך אין סוף מאיר בהם, "ומלעילא" ממה שיתעלה עליהם, והם שלשה בחינות "טמירו", "פנימאה", "לעילא" כדרך שואבם ההשפעה ממקור ברכה אליהם: האחד "בטמירו" שאין נכר ונודע דרך השפעתם, מפני שפה יניקתם הוא בחינת דבקותם במאצילם, וכמו שהמאציל נסתר כך דרך דבקותם בו נסתר ונעלם, השנית "פנימאה" בכל אחד ואחד יש בתוכיותו בחינה הדבקה במאצילו, כמו שיש אל הגוף בחינה הדבקה בחיות שהוא מתפשט בו, השלישית "מלעילא" שגם בערכם אינו מושג, ויש עילוי גדול אל המאציל על הנאצל, ולזה מצד המאציל דבק בנאצל, ומצד הנאצל לא ידע ולא יכיר ויתעלה (אור יקר).

⁶⁵⁰ טעם ג' לשונות אלו נגד ג' כלים דזעיר שמקבלים מהבינה מג' כלים דידה כמ"ש הרב שבעיבור נתקצו כלים חיצונים דזעיר מכלים חיצונים דבינה. וביניקה אמצעיים דזעיר מאמצעיים דבינה. ובגדלות פנימיים דזעיר מפנימיים דבינה (מ"מ).

⁶⁵¹ וענין "אתנהרין אתנהרין" דקאמר היינו שהשפע העליון והכח אל הצורות העליונות הכל תלוי בסוד אור, כי בהאיר מדה במדה או אין סוף במדות יקרא שפע וכח, והארתם בתחתונים יקרא השפעתם כדפירשנו בספ"ר בשער מהות והנהגה (אור יקר).

⁶⁵² התפשטות האצילות סוד שבת (או ריקר).

⁶⁵³ שהיתה דבוקה במנוחה ההיא עצבה מפני שנפרדה מזיו וזוהר עליון (אור יקר).

⁶⁵⁴ מלשון ערטילאי, ויש גורסין קטור"א ואפשר מלשון קשר, כלומר נקשרת בגוף שאינו אפשר להסתלק אחר האור העליון, וקטורא ג"כ הוא עשן והיינו עשן וחשך העוה"ז, ויש גורסין קרטופ"א (אור יקר).

<p>בגין דהא כד חב אדם⁶⁵⁵ אתעדי מניה ההוא לבושא יקירא⁶⁵⁶ דאתלבש ביה בקדמיתא כד אעיל ליה בגנתא דעדן⁶⁵⁷ ולבתר דחב אלביש ליה בלבושא אחרא⁶⁵⁸ לבושא קדמאה דאתלבש ביה אדם בגנתא דעדן איהו הוה (מאינון מלבושין) מאינון רתיכין דאקרון אחוריים⁶⁵⁹ ואינון לבושין דאקרון לבושי טופרא⁶⁶⁰</p>	<p>משום שהרי כשחטא אדם העבר ממנו אותו לבוש נכבד שהתלבש בו בראשונה כשהכניסו לגן עדן ואחר שחטא הלביש אותו בלבוש אחר הלבוש הראשון שהתלבש בו אדם בגן עדן הוא היה (מאותם מלבושים) מאותן מרכבות שנקראו אחורים ואותם לבושים שנקראו לבושי צפרן.</p>
<p>וכד הוה בגנתא דעדן כל אינון רתיכין וכל אינון משריין קדישין כלהו סחרין ליה לאדם ואתנטיר מכלא ולא הוה יכיל מלה בישא לאתקרבא בהדיה כיון דחב ואתעדויז מניה</p>	<p>וכשהיה בגן עדן כל אותן מרכבות וכל אותם מחנות קדושים כולם הקיפו את אדם ונשמר מהכל ולא היה יכול דבר רע לקרב אליו וכיון שחטא והעברו ממנו אותם לבושים (והתלבש</p>

⁶⁵⁵ ענין לבושי אדם הם שלשה מינים, האחד הלבוש הקודם שהיה לו קודם חטאו, חשני לבוש שעשה לעצמו כאומרו וידעו כי ערומים הם ויתפרו להם עלי תאנה ויעשו להם חגורות, השלישי לבוש שעשה להם הקדוש ברוך הוא כאומרו ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם, והנה השלשה לבושים יסתלקו אלו על אלו, ראשון הוא גבוה מעל גבוה, שני שעשו להם הם בעצמם יהיה למטה מכולם גרוע, השלישי הוא משובת משני מפני שהוא מעשה ה' ומה גם שנתייחדו שני שמות להלבישו כאומרו ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו, והנה לבוש ראשון געשה לו כשנכנס לגן (אור יקר).

⁶⁵⁶ כתב הרב בספר א"י כי ג' חשמלים דא ד"הר שהם בב"יע הם צפרנים העליונים שהיו על אד"הר ולא נשאר מהם רק ראש אצבעות שמהם ינוק קליפת נוגה כמ"ש בפ' ויקהל ונקרא כתנות אור ואחר החטא חזר הקב"ה ועשה לו מלבוש מחשמל הסובב ג"ע דעשייה ואח"כ עשה לו מלבוש אחר ממקליפת נוגה והם כתנות עור. וכנגד הלבוש דכתנות אור דג"ע הארץ היה כתוב בספרו של ר"מ כתנות אור עכ"ל וז"ש הזוהר כדחב אדם איתעדי מניה ההוא בושא וכו' דהיינו לבוש החשמל שהיה לו (מ"מ).

⁶⁵⁷ והענין שהאדם גברא חוץ לגן עד ובהיותו חוץ לא היה צריך לבוש, אמנם בהכנסו ובעי לארחא בוסמין כד נפק שבתא עד דאסתלק ההוא רוחא, ונפשא דברנש אשתארת בערטולא [נ"א בקרטופא] [נ"א בקטורא] בגין ההוא סליקו דאסתלק רוחא מיניה והא אוקמוה, כתיב (נראשית כ) וירח את ריח בגדיו ויברכהו וגומ', האי קרא אוקמוה ואתמר, אבל תא חזי ריחא איהו בקיומא דנפשא, בגין דאיהו מלה דאעיל לנפשא ולא לגופא, וירח את ריח בגדיו הא אוקמוה אינון לבושין דאדם קדמאה הוה דיהב ליה קודשא בריך הוא לאלבשא לון, בגיז דהא כד חאב אדם אתעדי מיניה ההוא לבושא יקירא דאתלבש ביה בקדמיתא כד אעיל ליה בגנתא דעדן, ולבתר דחב אלביש ליה בלבושא אחרא, לבושא קדמאה דאתלבש ביה אדם בגנתא דעדן איהו הוה מאינון מלבושין, מאינון רתיכין דאיקרון אחוריים, ואינון לבושין דאיקרון לבוש טופרא, וכד הוה בגנתא דעדן כל אינון רתיכין וכל אינון משריין קדישין כולהו סחרין ליה לאדם ואתנטיר מכולא, ולא הוה יכיל מלה בישא לאתקרבא בהדיה, כיון דהב ואתעדו מיניה אינון לבושין דחיל ממלין בישין ורוחין בישין, ואסתלקו מיניה אינון משריין קדישין, ולא אשתארו ביה אלא אינון טופרי דאצבען דסחרין לון לטופרין סחרנו דזוהמא אחרא, ובגין כך לא לבעי ליה לברנש לרבאה אינון טופרין דוהמא, דהא כמא דאסגיאו הכי נמי אסגי עליה קסטורא ודאיג בכל יומא, ובעי לספרא לון ולא ירמי לון דלא יעביד קלנא בההוא אתר דיכיל ההוא ברנש לאתזקא, וכולא כגוונא עילאה, דהא לכולהו אחוריים סחרא סטרא אחרא, ולא אצטרך ליה באתר לגן הוצרך אל לבוש כדי שעל ידי אותו הלבוש יוכל גוף עפר לסבול כח אוירי גן עדן, ולכך נתלבש משה בענן כאומרו ויבא משה בתוך הענן וכדפי' בזוהר, וכן אליהו בסערה כדפי' בפר' תצוה ס"ו, ונודע כי סוד אויר גן עדן תחתון הוא מסוד היציר, ששם הרוח בסוד מטטרון עשר ספירן דיצירה, ולכך הכח לסובלו הוא סוד מאינון לבושין מאינון רתיכין דאיקרון אחוריים, דהיינו מארבע חיות שהם סוד עשר מדרגות שהם נכללות בארבע כדפירשנו, ואור זה הוא אור שמתלבש הרוח כאשר הוא נכנס לגן עדן, ובו יתנוצץ סוד אור עליון מהכסא, כנודע שהחיות מאירות מארבעה עמודי אור שהכסא מתנהגת בהם כדפירשנו בשיר השירים סימן (?), והיינו שנקראים אחוריים לאור הכסא שהוא מתלבש בם, ואינון לבושין שבהגלמם לחוץ אם היה אדם יוצא מגן עדן בלבוש ההוא יקרא לבושי טופרא, דהיינו קליפא ולבוש אל הגוף הערום, ואם תאמר אם כן מהו אדם, אם הבשר הזת דוחק הוא שיהיה הבשר הזה משובח מלבוש האור העליון, לזה אמר כי האדם הוא סוד ברית זו שברא הקדוש ברוך הוא עפר מן האדמה, ומפני שפלותו מעותד למקרים ולפגעים עם היותו משובח מצד בריאתו לכך צריך אל לבוש ושמירה (אור יקר).

⁶⁵⁸ פי' מהחשמל הסובב ג"ע דעשייה ולבוש אחר מקליפת נוגה כמ"ש הרב (מ"מ).

⁶⁵⁹ פי' משלשה חשמלים דב"יע והם מקיפים וסובבים על ב"יע ולכך קראם אחוריים (מ"מ).

<p>אינון לבושיין (ס"א ואתלבש בלבושיין דחול ממלין כו')⁶⁶¹ דחיל ממלין בישויין⁶⁶¹ ורוחיין בישויין ואסתלקו מניה אינון משריין קדישיין ולא אשתארו ביה אלא אינון ראשי טופרי דאצבעאן דסחרין לון לטופרין סחרנו דוהמא אחרא</p>	<p>בלבושי חל מדברים) פחד מדברים רעים ורוחות רעות והסתלקו ממנו אותם מחנות קדושים ולא נשארו בו אלא אותם ראשי צפרני האצבעות שסובבים את הצפרנים סביב זוהמא אחרת.</p>
<p>ובגין כך לא ליבעי ליה לבר נש לרבאה אינון טופרין דוהמא דהא כמה דאסגיאנו הכי נמי אסגי עליה קסטורא וידאג בכל יומא ובעי לספרא לון ולא ירמי לון דלא יעביד קלנא בההוא אתר דיכיל ההוא בר נש לאתזקא וכלא כגוונא עלאה דהא לכלהו אחוריים סחרא סטרא אחרא ולא אצטריך ליה באתר דעלמא</p>	<p>ולכן לא צריך לאדם לגדל אותן צפרנים של זוהמא שהרי כמה שמתרבות כך גם מרבה עליו זוהמא וידאג בכל יום וצריך לגזר אותן ולא יזרק אותן שלא יעשה קלון באותו מקום שיכול אותו אדם להנזק והכל כדוגמא שלמעלה שהרי לכל אחורים מקיף הצד האחר ולא צריכים אותו במקום של העולם.</p>
<p>לבתר עבד ליה לאדם לבושיין אחרניין מטרפי אילנין דגנתא דעדן דארעא דהא בקדמיתא הוו אינון לבושיין מאינון אחוריים דגנתא דלעילא והשתא מגנתא דארעא ונפקי מגנתא ואינון לבושיין הוו סלקין ריחיין ובוסמין דגנתא דנפשא מתיישבא בהו וחדוי בהו דהא הוא דכתיב וירח את ריח בגדיו ויברכהו דהא אתיישבא נפשיה ורוחיה דיצחק בההוא ריחא</p>	<p>אחר כך עשה לאדם לבושים אחרים מהעלים של עצי גן העדן שבארץ שהרי בראשונה היו אותם לבושים מאותם אחורים של הגן שלמעלה ועכשיו מהגן של הארץ ויצאו מהגן ואותם לבושים היו מעלים ריחות ובשמים של הגן שהנפש מתישבת בהם ושמחה בהם זהו שכתוב וירח את ריח בגדיו ויברכהו שהרי התישבה נפשו ורוחו של יצחק באותו ריח.</p>
<p>בגין דא כד נפק שבתא בעי לארחא בבוסמין לאתישבא נפשיה בההוא ריחא על ההוא ריחא עלאה קדישא דאסתלק מינה וההוא ריחא מעליא דבוסמין איהו הדס דהא קיומא דאתר קדישא דנשמתין נפקין מניה הדס איהו ודא איהו קיומא דנפשא כגוונא דלעילא לאתקיימא מההוא ערטולא דאשתארת</p>	<p>לכן כשיוצאת שבת צריך להריח בבשמים לישב את נפשו באותו ריח על אותו ריח עליון קדוש שהסתלק ממנו ואותו ריח המעלה שבבשמים הוא הדס שהרי קיום המקום הקדוש שממנו יוצאות הנשמות הוא הדס וזהו קיום הנפש כדוגמא שלמעלה כדי להתקיים מאותה התערטלות שנשארה.</p>
<p>כד נפק שבתא אתלבש אדם באינון לבושיין דגנתא דעדן דארעא דסלקין ריחיין</p>	<p>כשיוצאת השבת התלבש אדם באותם לבושי גן עדן של הארץ</p>

⁶⁶¹ והיינו כמ"ש הרב ז"ל אלא אינון ראשי טופרין דאצבען. פי' שלא נשאר מהלבוש הא' אלא הצפרנים של האצבעות שהם מהחשמל הראשון וקראם ראשי טופרין דטופרין לפי שהלבוש האחד כולו נקרא צרפנים העליונים כמ"ש הרב וצפרני האצבעות שנשארו הם ראשי טופרין דטופרין הוא מה דאשתאר מאינון לבושיין דנהורא קדמאה וכתב רבינו האר"י ז"ל שלא תטעה ח"ו שהצפרנים הם מצד הטומאה דא"כ מאי רבותיה דאדהר שהיה לבוש בצפורין. אלא שהם דינים קדושים ומצד שהם דין יש אחיזה לחיצונים לינק ומה שהוא על הבשר הוא קדושה גמורה ומה שיוצא חוץ לבשר משם יונקים החיצונים ולפיכך איסור גדול יש בהנחתם כי גורם לקליפה לינק מהקדושה של הבשר ע"י שורשם שהיא קליפה זכה של הצפורין הדבוקה בבשר עצמו. ומהר"ח ז"ל היה נוטל צפרניו כסדר ולא חש לדברי האבודרהם וכו' אכן אני נזהר שלא ליטול דיד ורגל ביום אחד כי כן אמרו במסכת נידה האש"ב ב' ה' דברים העושה אות דמו בראשו וכו' גם יהא נזהר שלא לקוץ אותן על בגדיו ולקולטן שם כי הוא גורם רעה לעצמו. ואם אשה נדה תעשה ככה ביום טהרתה לקוץ אותן על בגדיה מעולם לא תצא מידי דופנה של טומאתה ותגרום להפיל ולדותיה ושומר נפשו יקצץ קציצה על הארץ ואחר שישרפם או יקברם יטול ידיו נטילה גמורה ואז ושאנן מפחד רעה (מ"מ).

<p>ובוסמין לקיימא נפשיה על ההוא רוחא קדישא עלאה יקירא דאסתלק מניה והדס איהו קיומא דנפשא ודאי כגוונא עלאה דאתקיימא קיומא דנפשא</p>	<p>שמעלים ריח ובשמים לקיים את הנפש על אותה רוח קדושה עליונה נכבדה שהסתלקה ממנו והדס הוא ודאי קיום הנפש כדוגמא עליונה שהתקיימה קיום הנפש.</p>
<p>ההוא רוחא עלאה דנחית עליה דבר נש בחדו וחדו לנפשיה כדין קיימא נפשא דבר נש כגוונא דעלמא דאתי דזמין</p>	<p>אותה רוח עליונה שיורדת על אדם בשמחה ומשמחת את נפשו אז עומדת נפש האדם כמו העולם הבא שעתיד</p>
<p>רמ"א</p>	
<p>לאתהנאה מניה כמה דבר נש אהני להאי רוחא בעלמא דא הכי ההוא רוחא אהני ליה לבר נש לעלמא דאתי דכתיב (ישעיה נח יד) אז תתענג על יהויה וגו' וכתיב והשביע בצחצחות נפשך כמה דבר נש רוי לההוא ענוגא ואהני ליה הכי נמי איהו רוי ליה לעלמא דאתי כדין כד בר נש זכי ואשלים שלימו דיקרא דשבתא כדקאמרן קודשא בריך הוא קארי עליה ואמר (שם מט ג) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר</p>	<p>להנות ממנו כמו שאדם מהנה את הרוח הזו בעולם הזה כך אותה רוח מהנה אותו לעולם הבא שכתוב אז תתענג על ה' וגו' וכתוב והשביע בצחצחות נפשך כמו שאדם מרוה את אותו ענג ומהנה אותו כך גם הוא מרוה אותו לעולם הבא אז כשהאדם זוכה ומשלים את שלמות כבוד שבת כפי שאמרנו הקדוש ברוך הוא קורא עליו ואומר (שם מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.</p>
<p>קם רבי אבא ושאר חברייא ונשקו רישיה בכו ואמרו זכאה חולקנא דארחא דא זמין קודשא בריך הוא לקבלן אמר רבי אבא לי זמין קודשא בריך הוא ארחא דא בגין לאתחברא עמכון זכאה איהו חולקי דזכינא לארחא דא</p>	<p>קם רבי אבא ושאר החברים ונשקו ראשו בכו ואמרו אשרי חלקנו שהדרך הזו זמן הקדוש ברוך הוא לפנינו אמר רבי אבא לי זמן הקדוש ברוך הוא הדרך הזו כדי להתחבר עמכם אשרי חלקי שזכיתי לדרך הזאת.</p>
<p>אמר להו אימא לכו מה דחמינא יומא דא נפקנא לארחא וחמינא נהורא דא ואתפלג לתלת נהורין ואזלו קמאי ואתטמרו ואמינא ודאי שכינתא חמינא זכאה חולקי והשתא אינון תלת נהורין⁶⁶² דחמינא אתון אינון ודאי אתון נהורין ובוצינין עלאין לאנהרא בעלמא דין ובעלמא דאתי</p>	<p>אמר להם אמר לכם מה שראיתי היום הזה יצאתי לדרך וראיתי אור אחד שנחלק לשלשה אורות והלכו לפני ונטמנו ואמרתי ודאי שכינה ראיתי אשרי חלקי ועכשיו אותם שלשת האורות שראיתי אתם הם ודאי שאתם אורות ונרות עליונות להאיר בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>אמר רבי אבא עד הכי לא ידענא דכל אלין מרגלן סתימין הוו תחות ידייכו כיון דחמינא דהא ברעותא דפקודא דמאריכון אתאמרו מלין אלין ידענא דכלהו מלין סלקין יומא דא לגו כורסייא עלאה⁶⁶³ ונטיל לון ההוא מארי דאנפינ⁶⁶⁴ ועביד מינייהו עטרין</p>	<p>אמר רבי אבא עד כאן לא ידעתי שכל המרגליות הנסתרות הללו היו תחת ידיכם כיון שראיתי שהרי ברצון מצות רבונכם נאמרו הדברים הללו ידעתי שכל הדברים עולים ביום זה לתוך הכסא העליון ולוקח אותם אותו בעל הפנים ועושה מהם עטרות</p>

⁶⁶² פי' שהיו ר' יצחק ור' חייא ור' יוסי (מ"מ).

⁶⁶³ פי' בינה וכן מוכח לקמן מהגהות הרח"ו א"נ י"ל כרסייא עילאה מ' (מ"מ).

⁶⁶⁴ מט"ט (רח"ו).

<p>למאריה ויומא דא מתעמרין שתינ (ג"א שבעין)יט רתיכין⁶⁶⁵ קדישין ליקרא דכרסייא⁶⁶⁶ באלין מלין דאתאמרו הכא יומא דא</p>	<p>לאדונו והיום הזה מתעטרים (שבעים) ששים מרכבות קדושות לכבוד הכסא באותם דברים שנאמרו כאן ביום הזה.</p>
<p>אדהכי זקף עיניו וחמא דאערב שמשא אמר רבי אבא נהך לגבי האי כפר דאיהו קריב לגבן במדברא אזלו וביתו תמן בפלגות ליליא קם רבי אבא ושאר חברייא לאשתדלא באורייתא אמר רבי אבא מכאן ולהלאה נימא מלין לאתעטרא בהו צדיקיא דבגנתא דעדן דהשתא איהו זמנא דקודשא בריך הוא וכל צדיקיא⁶⁶⁷ דבגנתא דעדן צייתין לקליהון דצדיקיא די בארעא</p>	<p>בין כך זקף את עיניו וראה שהעריב השמש אמר רבי אבא נלך לכפר הזה שהוא קרוב לנו במדבר הלכו ולנו שם בחצות הלילה קם רבי אבא ושאר החברים להשתדל בתורה אמר רבי אבא מכאן והלאה נאמר דברים לעטר בהם את הצדיקים שבגן עדן שעכשיו הוא הזמן שהקדוש ברוך הוא וכל הצדיקים של עדן מקשיבים לקולות הצדיקים שבארץ.</p>
<p>פתח רבי אבא ואמר⁶⁶⁸ (תהלים קטו יז) השמים שמים ליהו"ה והארץ וגו' האי קרא אית לאסתכלא ביה והכי אצטריך למימר השמים ליהו"ה והארץ נתן לבני אדם מאי השמים שמים אלא הכא אית לאסתכלא בגין דאית שמים ואית שמים</p>	<p>פתח רבי אבא ואמר כתוב (תהלים קטו) השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם בפסוק הזה יש להתבונן וכך צריך לומר השמים לה' והארץ נתן לבני אדם מה זה השמים שמים אלא כאן יש להתבונן משום שיש שמים ויש שמים.</p>
<p>שמים לתתא⁶⁶⁹ וארץ לתתא⁶⁷⁰ מנייהו שמים לעילא⁶⁷¹ וארץ לתתא מנייהו וכל</p>	<p>שמים למטה וארץ למטה מהם שמים למעלה וארץ למטה מהם וכל הדרגות העליונות והתחתונות כולן</p>

⁶⁶⁵ ו"ק (רח"ו).

⁶⁶⁶ לאימא (רח"ו).

⁶⁶⁷ פי' רחל וכל הצדיקים שבג"ע של מעלה שהיא בריאה צייתין לקליהון וכו' כמ"ש האר"י ז"ל (מ"מ).

⁶⁶⁸ בזהר דפוס מנטובא קרימונא לולבין זולצבאך, הגרסא ויעשו כל חכם לב בעושי המלאכה עשר יריעות

וגו' כתיב (הערת הזהר).

⁶⁶⁹ פי' דעשייה כמ"ש לקמן (מ"מ).

⁶⁷⁰ פי' הארץ הלזו (מ"מ).

⁶⁷¹ לפי הסוד שמים דלעילא וכו' הוא זר"ן כנודע, ושמים דלתתא וכו' הם השמים שעל העוה"ז, ולכן כפל ב' פעמים שמים ולא כן הארץ, מפני שהארץ העליונה שהיא המלכות היא גבוהה לאין חקר מן השמים שעלינו והיא בחינת רקיע לגבי עולמות ב"ע, ועוד דלא שייך לומר בה נתן לבני אדם. האמנם על פי הענין הנמשך שיש שני מיני עצמיות רקיעים, של העוה"ז ושל גן עדן כדאמר לקמן, ושרקיעי גן עדן דבוקים עם של העוה"ז כמו שיבוא לפנינו, לכן כפל השמים שמים לה', ירצה אם אתה רואה את השמים האלה הנראים לנו דע שיש תוכם שמים עליונים וקדושים מאד שהם לה', אבל שטחיות הארץ אפילו קרקע של גן עדן אין בו חילוק עצמי לבין קרקע העוה"ז אעפ"י שהוא יותר זך מאד. ואת כל הארץ נתן לבני אדם, שהרי גם בקרקע הגן עדן היה רשות לאדם לשכון. ואולם סוד עשר רקיעים אלה ה"ס ט' ספירן עלאין דמלכות דעשיה שהרי כל שטח הארץ ה"ס מלכות דמלכות, ובית המקדש וירושלים סוד יסוד דמלכות שבמלכות זו בסוד פנימיותו, ושם כל עשר ספירות של יסוד זה, דהיינו קדש הקדשים סוד חב"ד דיסוד, והגוף הוא ההיכל שבו שלחן ומנורה ומזבח הזהב שהם חג"ת דרום צפון ומזרח, ואולם סוד נה"י שני עמודים יכין ובוועז נצח הוד גפן זהב יסוד היסוד, והעזרות סוד המלכות. וכל זה בסוד פנימיות וחוש להם בחינת חיזוניות, ועל דרך זה תקיש בכל בחינה ובחינה לאין חקר. וכמו כן בינה של כוללות מלכות העשיה ה"ס גן עדן כמו שיבוא לקמן, שהרי בכל שטחיות הארץ כולה מתפשט פרצוף מלכות שבמלכות העשיה, אבל ט' ספירותיה חב"ד גג"ת נה"י של מלכות דעשיה הם סוד עשר רקיעין הנזכרים כאן, והאחרון הוא העשירי הוא סוד וילון שאינו משמש אלא כניסה ויציאה וה"ס עטרה, ורקיע הוא היסוד ובו כל התשעה גלגלים שהזכירו התוכנים דהיינו שבע גלגלים דשצ"ם חנכ"ל והשמיני של המזלות והתשיעי הוא גלגל היומי, וכולם יחד בחינת יסוד ולכן נחלק ונתפשט לכל כך בחינות, שהרי סוד רקיע עיקרו היסוד, שחקים נ"ה, זבול ת"ת, מעון גבורה, מכון חסד, ערבות שלש ראשונות, על דרך היכל קדש הקדשים שידוע שכולל השלש ראשונות (רמ"ז). פי' הם זר"ן שבכל עולם ועולם וז"ש וכל דרגין דעילאין ותתין וכו' (מ"מ).

<p>דרגין עלאין ותתאין כלהו כגוונא דא אלין באלין שמים לתתא אינון עשר יריעות⁶⁷² כמה דאת אמר (שם קד ב) נוטה שמים כיריעה וקודשא בריך הוא עבד לון ומשריין די בנווייהו לאנהגא ארעא תתאה תשיעאה⁶⁷³ אנהיג לתתאי דסחרן כקופטרא דקולטא עשיראה⁶⁷⁴ איהו עקרא</p>	<p>כמו זה אלה באלה שמים למטה הם עשר יריעות כמו שנאמר (שם קד) נוטה שמים כיריעה והקדוש ברוך הוא עשה אותם ואת המחנות שבתוכם להנהיג את הארץ התחתונה התשיעי מנהיג את התחתונים שסובבים כעבותות העגלה העשירי הוא העקר.</p>
<p>ובכלהו משריין ממנן עד שביעאה⁶⁷⁵ משביעאה ולהלאה⁶⁷⁶ אית נהורא דאתפשט לתתא מגו כורסייא עלאה ונהיר לעשיראה ועשיראה מההוא נהירו דנקטא יהיב לתשיעאה⁶⁷⁷ ואיהו לתמינאה⁶⁷⁸ ולתתא</p>	<p>ובכל המחנות ממונים יש עד לשביעי ומהשביעי והלאה יש אור שהתפשט למטה מתוך הכסא העליון ומאיר לעשירי והעשירי מאותו האור שהוא לוקח נותן לתשיעי והוא לשמיני ומטה.</p>
<p>האי תמינאה כד אתפקדון חילי דכוכביא ואפיק לון ההוא נהירו קיימא⁶⁷⁹ ויהיב חיליה לכל חד וחד לאתמנאה בההוא אתר דאצטריך דכתיב (ישעיה מ כו) המוציא במספר צבאם⁶⁸⁰ וגו' מרב אונים דא איהו זהרא⁶⁸¹ דלעילא דאקרי רוב אונים</p>	<p>השמיני הזה כשנפקדים כחות הכוכבים ומוציא אותם אותו האור עומד ונותן כחו לכל אחד ואחד להתמנות באותו מקום שצריך שכתוב המוציא במספר צבאם וגו' מרב אונים זהו הזהר שלמעלה שנקרא רב אונים.</p>
<p>ובכל רקיעא ורקיעא אית ממנא ואתפקד על עלמא ועל ארעא לאנהגא כלא בר ארעא דישראל דלא אנהיג לה רקיעא ולא חילא אחרא⁶⁸² אלא קודשא בריך הוא בלחודוי⁶⁸³ והא אוקמוה ואי תימא היך שריא⁶⁸⁴ למגנא רקיעא על ארעא דישראל⁶⁸⁵ והא מטרא</p>	<p>ובכל רקיע ורקיע יש ממנה ונפקד על העולם ועל הארץ להנהיג את הכל פרט לארץ ישראל שלא מנהיג אותה לא רקיע ולא כח אחר אלא הקדוש ברוך הוא לבדו והרי פרשוה ואם תאמר איך שרוי לחנם רקיע על ארץ</p>

⁶⁷² כתב הרב בספר ק"י וז"ל דע כי ז' רקיעים שבעו"ה הם ט' ספירות דעשייה כי רקיע א' כולל ג' רקיעים והם י' רקיעים הנזכרי' בפ' ויקהל דף ו"ט שהם ט"ט דעשייה ונוסף בהם וילון הוא עטרת היסוד עכ"ל. ובזה מובן לשון זה (מ"מ).

⁶⁷³ פי' חכמה דעשייה (מ"מ).

⁶⁷⁴ גלגל השכל (רח"ו).

⁶⁷⁵ פי' בכל הרקיעים ממטה למעלה עד החסד שנקרא שביעאה יש בכל א' משריין ממנו (מ"מ).

⁶⁷⁶ פי' מחסד ולמעלה דהיינו ג"ר מתפשט אור מהמלכות דאצילות ומאיר לכתר דעשייה ומשם לכמה דעשייה וז"ש מגו כרסייא עילאה דהיינו מ' דאצילות נהיר לעשיראה שהוא כתר דעשייה (מ"מ).

⁶⁷⁷ חכמה (רח"ו).

⁶⁷⁸ בינה גלגל המזלות (רח"ו).

⁶⁷⁹ פי' בינה (מ"מ).

⁶⁸⁰ בינה (רח"ו), והיינו דעשיה ממ"מ.

⁶⁸¹ חכמה (רח"ו), היינו דעשיה כמ"ש הרב ז"ל (מ"מ).

⁶⁸² שהוא המלאך הממונה על הרקיע

⁶⁸³ וענין זה הוא מהיכל לבנת הספיר ולמעלה, כי משם ולמעלה נכלל בכלל דאח"ד כדפירשנו לעיל ובפרשת תרומה. כי שמ"ע וברו"ך כוללים מנקודה ראשונה ועד היכל לבנת הספיר, ומשם ולמטה אח"ר ולא אח"ד (אור יקר).

⁶⁸⁴ כלומר היאך אפשר לומר שהם עומדים למגנא אחר שאני רואה שהם פועלים פעולתם בארץ ישראל, שהרי מטרא וטלא שנעשה מאדי הארץ העולים כנגד הרקיע, והרקיע מהפכם למטה למים, וטללים המקיימין הארץ ומולידים ומצמיחין אותה, וכן השמש וכן הלבגה להצמיח ולבשל הפירות הכל בארץ ישראל על ידם, אם כן היאך יעלה בדעת שהם למגנא אחר שהם פועלים (אור יקר).

⁶⁸⁵ זה יובן במה שנתבאר בפ' קדושים בדפ"ג ע"א בס"ת וז"ל אדם קדמאה לא הווה ליה מהאי עלמא כלום כו' ושם ביארנו כי קודם שחטא אדם הראשון היו העולמות מתעלן באופן אחר ואז ארץ ישראל היה כנגד היצירה ונמצא כי רקיעין דעשיה קיימי למגנא בארעא דישראל (שער מאמרי רשב"י).

<p>וּמֵלֶא⁶⁸⁶ מֵרִקְיעָא נְחִית עֲלֵה כִּשְׂאֵר כָּל אֲרַעָא אַחְרָא</p>	<p>ישראל והרי טל ומטר יורד עליה מהרקיע כשאר כל ארץ אחרת.</p>
<p>אַלֵּא בְּכָל רִקְיעָא וּרְקִיעָא⁶⁸⁷ אֵית מִמֵּנִן שְׁלִטִין עַל עֲלְמָא</p>	<p>אלא בכל רקיע ורקיע יש ממונים ששולטים על העולם</p>
<p>רמ"ב</p>	
<p>וההוא ממנא דשלטא על ההוא רקיעא ויהיב מחילא דאית ליה לההוא רקיעא (בגין למיהב לתתא) וההוא רקיעא נקיט מההוא ממנא ויהיב לתתא לארעא וההוא ממנא לא נקיט אלא מתמצית דלעילא אבל ארעא קדישא לא שליט על ההוא רקיעא דעליה ממנא אחרא ולא חילא אחרא אלא קודשא בריך הוא בלחודוי ואיהו פקיד לארעא קדישא בההוא רקיעא</p>	<p>ואותו ממנה ששולט על אותו רקיע נותן מן הכח שיש לו לאותו רקיע (כדי לתת למטה) ואותו רקיע לוקח מאותו ממנה ונותן למטה לארץ ואותו הממונה אינו לוקח אלא מהתמצית שלמעלה אבל הארץ הקדושה אין שולט על אותו הרקיע שעליה ממנה אחר ולא כח אחר אלא הקדוש ברוך הוא לבדו והוא פוקד את הארץ הקדושה באותו רקיע.</p>
<p>בְּכָל רִקְיעָא וּרְקִיעָא אֵית פִּתְחִין יִדְעִין⁶⁸⁸ וְשׁוֹלְטִינוּ דְכָל מִמֵּנִן מִפְתַּחַא לְפִתְחַא רְשִׁימָא וּמַהְהוּא פִּתְחַא וְלַהֲלֵן לֹא שְׁלִטָא אִפִּילוּ כְּמֵלֵא נִימָא וְלֹא עֵאל דֵּא (אִפִּילוּ) בְּתַחֲוֵמָא דִּפְתַחַא דְחִבְרִיָּה בְּר כִּד אֲתִיְהִיב לִיה רְשׁוּ לְשִׁלְטָאָה חֵד עַל חִבְרִיָּה כְּדִין שְׁלִטִין מְלַכִּין דִּי בִּאֲרַעָא חֵד עַל חִבְרִיָּה</p>	<p>בכל רקיע ורקיע יש פתחים ידועים ושלטון כל הממנים מפתח לפתח רשום ומאותו פתח והלאה לא שולט אפילו כמלא נימה ולא נכנס זה (אפלו) לתחום פתח חבירו פרט לכשנתנת לו רשות לשלט אחד על חבירו ואז שולטים המלכים שבארץ אחד על חברו.</p>
<p>בִּאֲמַצְעִיתָא דְכֻלְהוּ רִקְיעִין אֵית פִּתְחַא חֵדָּא דְאִקְרִי גְבִילוֹן וְתַחֲוֵת הָאֵי פִּתְחַא אֵית שְׁבַעִין פִּתְחִין אַחְרָנִין לְתַתָּא וְשְׁבַעִין מִמֵּנִן נִטְרִין מִרְחִיק תְּרֵי אֲלָפִין אֲמִין דְּלֹא קִרְבִּין לְגַבִּיָּה וּמַהְהוּא פִּתְחַא אֲרַחָא סְלִיק לְעִילָא לְעִילָא עַד דִּי מִטָּא לְגוּ כּוֹרְסִיָּא עֲלֵאָה וּמַהְהוּא פִּתְחַא לְכָל סְטִרִין דְּרִקְיעָא עַד תְּרַעָא דִּפְתַחַא דְאִקְרִי מְגִדוֹן (ס"א מְגִדוֹן) דִּתְמֵן אִיהוּ סִיּוּמָא דְרִקְיעָא דִּתְחֻמָּא דְאֲרַעָא דִּישְׂרָאֵל</p>	<p>באמצע כל הרקיעים יש פתח אחד שנקרא גבילו"ן ותחת הפתח הזה יש שבעים פתחים אחרים למטה ושבעים ממונים שומרים מרחוק של אלפים אמה שלא קרבים אליו ומאותו פתח עולה דרך למעלה למעלה עד שמגיעה לכסא העליון ומאותו הפתח לכל הצדדים שברקיע עד שער הפתח שנקרא מגדו"ן (מגדו"ן) ששם הוא סיום הרקיע של תחומה של ארץ ישראל.</p>
<p>וְכָל אֵינֻן שְׁבַעִין פִּתְחִין דְּרְשִׁימִין גּוּ הַהוּא פִּתְחַא דְאִקְרִי גְבִילוֹן כְּלַהּוּ רְשִׁימִין בְּכוֹרְסִיָּא קְדִישָׁא וְכֻלְהוּ קִרְיִנֵן לֹון שְׁעֵרֵי צְדָק דְּלֹא שְׁלִיט אַחְרָא עֲלֵיהוּ וְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּקִיד</p>	<p>וכל אותם שבעים פתחים שרשומים בתוך אותו פתח שנקרא גבילו"ן כולם רשומים בכסא הקדוש ולכלם קוראים שערי צדק שלא שולט אחר עליהם והקדוש ברוך הוא פוקד</p>

⁶⁸⁶ פי' לחזק הקושיא שאדרבה אנו רואים שהמטר יורד מן הרקיע כמו ח"ל (מ"מ).

⁶⁸⁷ דרך כלל, כי הרקיע והככב שבו הוא בית קבול לכח השופע עליו, וישתנה בכל מחוז ומחוז שהוא סובב, ולזה נמצא בחלק מן הארצות שהככב פועל בחזקה ובחלק מן הארצות אינם פועלים, ולזה אין הככב פועל אלא כפי הנשפע, וזה כלל ראשון לתשובת קושייתנו (אור יקר).

⁶⁸⁸ פי' כל שר ושר יש לו פתח הידוע לו ואינו שולט על פתח חבירו. וז"ש אית פתחין ידעין דשולטנו דכל ממנן דה"ג. ומ"ש מפתחא לפתחא רשימא הוא כמ"ש שכל שר הוא שולט מפתח שלו עד פתח של חבירו ומשם ואילך אינו שולט וז"ש ומההוא פתחא וכו' (מ"מ).

<p>לארעא דישראל בהווא רקיעא מפתחא לפתחא בפקידו כמה דאצטריך⁶⁸⁹ ומתמציתא דהווא פקידא נטלין אינון שבעין ממנן ויהבין לכלהו ממנין אחרנין⁶⁹⁰</p>	<p>את הארץ הקדושה באותו רקיע מפתח לפתח בפקידה כמו שצריך ומתמצית אותה פקידה מקבלים אותם שבעים ממונים ונותנים לכל הממנים האחרים.</p>
<p>בגנתא דעדן דלתתא רקיעא דקיימא עליה⁶⁹¹ אית ביה רזין עלאין כד עבד קודשא בריך הוא רקיעא אייתי אש ומים⁶⁹² מנו כורסי יקריה ושתף לון כחדא ועבד מנהון רקיעא לתתא ואתפשטו⁶⁹³ עד דמטו להווא אתר דגנתא דעדן ויתבו מה עבד קודשא בריך הוא נטל משמים עלאין קדישין אש ומים אחרנין דמשתכחין ולא משתכחין דאתגליין ולא אתגליין ומאינון אש ומים דאתנטלו משמים עלאין עבד מנייהו מתיחו דרקיעא ומתח ליה על האי גנתא דלתתא ומתחבר גו רקיעא אחרא</p>	<p>בגן עדן שלמטה ברקיע שעומד עליו יש בו סוד עליונים כשעשה הקדוש ברוך הוא את הרקיע הביא אש ומים מתוך כסא כבודו ושתפם כאחד ועשה מהם רקיע למטה והתפשטו עד שהגיעו לאותו מקום של גן עדן וישבו מה עשה הקדוש ברוך הוא לקח מהשמים העליונים הקדושים אש ומים אחרים שנמצאים ולא נמצאים שנגלים ולא נגלים ומאותם אש ומים שנטלו מהשמים העליונים עשה מהם מתיחת הרקיע ומתח אותו על הגן הזה שלמטה ומתחבר לתוך רקיע אחר.</p>
<p>ארבע⁶⁹⁴ גוונין בהווא מתיחו דרקיעא דעל גנתא חיור וסומק ירוק ואוכם לגבי הני</p>	<p>ארבעה צבעים באותה מתיחת הרקיע שעל הגן לבן אדם ירק ושחר</p>

⁶⁸⁹ קמא ע"א (הערת הזהר).

⁶⁹⁰ עי' בסוף הספר סי' ד' (הערת הזהר).

⁶⁹¹ עינין ג"ע הארץ בקיצור נמרץ הנה הארץ כולה היא מל' דעשי' ונקודה פנימית שלה הוא ג"ע הארץ האמנם הוא בחי' היסוד דבינה דהאי מל' דעשיה כנזכר בפ' תצוה והרקיע שע"ג שאר ארעא בחי' החיצונית דבחי' העולמו' ביסוד דבינה דעשיה ולגו מיני' הרקיע דע"ג גנתא והוא יסוד דדכורא דקדושה בחי' פנימיות של נשמות ולכן נעשה מאש וממים דשמים עלאין שהם ח"ו שורש נשמה פנימיות הנמשכים מפנימיות ז"א דאצילות. אך שאר הרקיעין נעשו מכסא הכבוד שהוא חיצוניות העולמות לכן מתחברים כחדא רקיע דארעא ורקיע דגנת' שהוא פנימיות שלו ונשמה אליו בחי' מוחין דעשיה וזה הרקיע מתחלה על גנתא יסוד המל' דעשיה בפנימיותה ואית בה חד פתח' באמצעיתא הנקרא (בראשית ב' י) נהר היוצא מעדן שהו' צינור הזרע ונחלק לד' פתחים כי הם ד' יסודות ארמ"ע של הנשמה ובהם ד' נהרין מיכאל רפאל גבריאל נוריאל שהם פנימיו' יסוד דדכורא וסביבותיו ד' מחנות מיכאל גבריאל הם חיצוניות כנודע והם ד' מחנות רגמ"ן מזרח ת"ת דרום חסד צפון גבורה מערב יסוד עצמו וכשאלו מאירים מהנשמה הפנימיות אז אותן מחנות שהם חיצוניות הם לבושים חיצונים לנשמה ג"כ והבן זה והם י"ב שבטים כנז' (זהר הרקיע). ירי ברקיע הגדול הסובב את העוה"ז ואת הגן, ואמר שבתוך חלק הרקיע שעומד על גבי גן עדן יש רזין עלאין שאינו כשאר הרקיע החופף על העוה"ז שאין תוכו ותחתיו שום דבר חוצץ בינו לבין הארץ, ואחר כך ביאר הענין דרך כלל ואמר רקיעא דקיימא עליה וכו', פי' אותו הרקיע שהעליון הנזכר עומד עליו והוא תחתיו, אית ביה, בעצמותו, רזין עלאין. אי נמי רקיעא דקיימא עליה, שאינו נוטה מעל הגן אלא עומד עליו תמיד (רמ"ז).

⁶⁹² ולהיות רקיע הגן הנ"ל בחי' הדעת, ונקודת אמצעי חכמה עדן, והוא בסוד זרוע ימין שאין בו קליפה, לכן רקיע זה יותר מעולה מרקיע עולם הזה כנזכר פרשת ויקהל (דף רט ע"ב) שנעשה מאש ומים עלאין. והנה זה הרקיע הוא תוך הרקיע דעולם הזה דעשיה, והוא רקיע החופף נגד הגן ולא יותר, והוא תחת הרקיע דעשיה דבוק עמו בתוכו, וז"ש שם עביד מינייהו מתיחו דרקיעא חדא ומתחבר גו רקיע אחרא, ולא אמר "ברקיע אחרא" אלא "גו רקיע", ר"ל הוא בתוכו וממש ומחובר עמו וז"ש (שם) כד עביד קב"ה רקיע אייתי אש ומים כו' עד דמטי להאי אתר דגנתא דעדן ויתבי. פי' כי נטיל אש ומים מבחי' כסא דבריאה ומשם בלבד הוא השתלשלותו, ועשה מהם שמים דעולם הזה עשר יריעות (ע"ח שער מ"ג פרק ג).

⁶⁹³ ר"ל זה לתוך זה עד דמטי להאי אתר, ולא ירדה יותר. ואח"כ הביא אש ומים עלאין מושפעים מחו"ג דאצילות, ומהם עשה הרקיע דעל גנתא גו האי רקיע אחרא הנ"ל בתוכו (ע"ח שמ"ג פ"ג).

⁶⁹⁴ יש בכאן ארבעת דברים, ארבע גוונין, הוא סוד הארת ד' מדות שהם חגת"ם, וארבע נהרין, בארבע פתחין, הם סוד ד' אותיות אדנ"י וכמ"ש לקמן דף ר"ב א', ולפי שתרע"א הוא אדנות מלא לכן הם ארבע פתחין. ועוד יש ד' אותיות מרג"נ שה"ס חיות המרכבה, ומפני שהן חיות דסטרא דנוק' לכן רפא"ל הוא בצד הפנים, וכתב בציור העולמות שהן שרשי ארבע חיות הנאחזות בדעת שהוא סוד הרקיע, ולכן נראה לי שלא מאירות אלא ארבע ראשי שמותם (מ"כאל ב'ואל ג'בריאל נ'וריאל), להורות שהן ארבע שרשים

<p>גווינן אית ארבע פתחין לתתא מההוא מתיחו דרקיעא ואינון פתחין לארבע סטרין דרקיעא דעל גבי גנתא מאינון אש ומים דאתעביד מנהון ההוא רקיעא ומתפתחין בארבע פתחין ארבע נהורין לסטר ימינא בההוא פתחא מגו מתיחו דסטר (נ"א מיא) ימינא נהרין תרין נהורין באינון תרין פתחין בפתחא דימינא ובפתחא דאיהו (נ"א לגו נפקא נהורא ואיהו אנפין) לקבל אנפין</p>	<p>לגונים הללו יש ארבעה פתחים מתחת לאותה מתיחת הרקיע ואותם הפתחים לארבעת צדדי הרקיע שעל גבי הגן ומאותם אש מים שנעשה מהם אותו רקיע נפתחים בארבעה פתחים ארבעה אורות לצד ימין באותו פתח מתוך מתיחת צד (המים) הימין מאירים שני אורות באותם שני פתחים בפתח הימין ובפתח שהוא (בפנים יוצא אור והוא פנים) כנגד הפנים.</p>
<p>גו נהורא דנהיר לסטר ימינא אתרשים את חד נהיר ובלית (נ"א ולהיט) ונציין בנציצו מגו ההוא נהורא ואיהי את מ⁶⁹⁵ וקיימא באמצעיתא דההוא נהורא דפתחא את דא סלקא ונחתא ולא קאים באתר חד ההוא נהורא נטיל לההוא את ואפיק לה בנין כך לא קיימא באתר חד</p>	<p>בתוך האור המאיר לצד ימין רשומה אות אחת מאירה ובולטת (ולוהטת) ונוצצת בהתנוצצות מתוך אותו האור והיא האות מ' ועומדת באמצע אותו האור של הפתח האות הזו עולה ויורדת ולא עומדת במקום אחד אותו האור לוקח אותה אות ומוציא אותה ולכן אינה עומדת במקום אחד.</p>
<p>גו נהורא דנהיר בסטרא דאיהו לקבל אנפין אתרשים את חד דנהיר ובלית ונציין בנציצו גו ההוא נהורא ואיהי את ר ולזמנין אתחזי ב (נ"א ד) וקיימא באמצעיתא דההוא נהורא דפתחא וסלקא ונחתא לזמנין אתגליא ולזמנין לא אתגליא ולא קיימא באתר חד אלין תרין אתוון קיימין וכד נשמתא דצדיקיא עאלת בננתא דעדן אלין תרין אתוון נפקין מגו ההוא נהורא וקיימין על ההיא נשמתא וסלקי ונחתי</p>	<p>בתוך האור המאיר בצד שהוא כנגד הפנים רשומה אות אחת שמאירה ובולטת ונוצצת בהתנוצצות בתוך אותו האור והיא האות ר' ולפעמים נראית ב' (ד') ועומדת באמצע אותו האור שבפתח ועולה ויורדת לפעמים גלויה ולפעמים לא גלויה ולא עומדת במקום אחד שתי האותיות הללו עומדות וכשנשמות הצדיקים נכנסות לגן עדן שתי האותיות הללו יוצאות מתוך אותו האור ועומדות על אותה נשמה ועולים ויורדים.</p>
<p>כדין מאינון תרין פתחין מקדמי ונחתי מעילא תרין רתיכין רתיכא חדא עלאה דאיהי רתיכא דמיכאל רב סגנין רתיכא</p>	<p>ואז מאותם שני הפתחים מקדימים ויורדים מלמעלה שתי מרכבות מרכבה עליונה אחת שהיא מרכבתו של מיכאל גדול הסגנים המרכבה</p>

הנעלמים (נ"א העליונים), אבל בבא נשמת הצדיק לשם אז מתפשטים ארבע הענפים ונגלים להדיא הם וחייליהם. ומפני שרפאל אוהז בימין ובשמאל כנזכר בפרשת תרומה קמ"ז א' שמצד החסד נקרא רפאל ומצד הדין נקרא בוא"ל, ולפיכך נראה לפעמים ר' ולפעמים ב', וגם מפני זה נקרא סטרא דלקבל אנפין, שיש לו שני פנים. ועוד שהוא המודיע בחינת אותה המרכבה. ועוד שרפאל כשהוא בסוד מרכבת הזכר הוא במערב והוא ממש אל מול פני הנוק', שהרי רפאל הוא בסוד זעיר כנודע, ולכן הוא סוד (מלאכי ג, כ) שמש צדקה ומרפא, שהנה היסוד דז"א הוא סוד השמש כנודע, וכשגובר החסד אז נכלל בוא"ל ברפאל ומסכים עמו. וז"ש לנשמה שלום, ור"ל אין שום מחלוקת בדין אלא הכל שלום, ורפאל ובוא"ל גי' ש"נ ובהאיר בהם שם הו"ה שיעיקרו בת"ת ששם רפאל ובוא"ל אז יעלו שלר"ם. וגם בפסוק נרמז (שם) וזרחה לכם יראי שמי וגו', שמ"י גי' רפאל ובוא"ל (רמ"ז).

⁶⁹⁵ כי שם מיכאל והוא אות מ' ראשונה שבשמו ובסטרא דאיהו לקביל אנפא דאיהו מזרח אתרשים את ר' דאיהו רפאל ולזמנין אתחזי אות ב' דאיהו בוא"ל ולזמנין איקרי כך ודא איהו שמשא יקרא כענין (מלאכי ג כ) וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא כענין (בראשית לב לב) ויזרח לו השמש (זהר הרקיע).

<p>תניינא דאיהי רתיכא מההוא רב ממנא דאקרי בוא"ל⁶⁹⁶ ודא איהו שמשא יקרא</p>	<p>השניה שהיא מרכבתו של אותו ממנה גדול שנקרא בוא"ל וזה שמש נכבד</p>
<p>ר"א</p>	
<p>דאקרי רפא"ל ואלין נחתין וקיימין על נשמתא⁶⁹⁷ ואמרין לה שלום בואך יבא שלום יבא שלום כדין אינון תרין אתוון סלקין וקיימין באתרייהו ואתגניזו גו ההוא נהורא דאינון פתחין</p>	<p>שנקרא רפא"ל והם יורדים ועומדים על הנשמה אומרים לה שלום בואך יבא שלום יבא שלום ואז אותן שתי האותיות עולות ועומדות במקומן ונגנזות לתוך אותו האור של אותם פתחים.</p>
<p>תרין פתחין אחרנין תרין נהורין אחרנין קא מלהטין מנהירו דאשא באינון פתחין חד לסטר שמאלא⁶⁹⁸ וחד לאחורא תרין אתוון אחרנין מלהטין באינון נהורין ונציצין בגווייהו את חד ג ואת חד נ וכד אתוון קדמאי מתהדרן לאתרייהו אלין תרין אחרנין נציצין סלקין ונחתין נפקין מאינון נהורין וקיימין על נשמתא</p>	<p>שני פתחים אחרים שני אורות אחרים לזהטים מאור האש באותם פתחים אחד לצד שמאל ואחד לאחור שתי אותיות אחרות לזהטות באותם אורות ונוצצים בתוכם אות אחת ג' ואות אחת נ' וכשהאותיות הראשונות חוזרות למקומן שתי האחרות הללו נוצצות עולות ויורדות יוצאות מאותם אורות ועומדות על הנשמה.</p>
<p>כדין נחתין תרין רתיכין מאינון תרין פתחין רתיכא חדא איהו רתיכא דגבריאל רב ממנא ויקרא רתיכא תניינא איהי רתיכא אחרא קדישא דנוריא"ל רב ממנא ונחתין מאינון פתחין וקיימין על נשמתא ואתוון מתהדרן לאתרייהו</p>	<p>אז יורדות שתי מרכבות מאותם שני פתחים מרכבה אחת היא מרכבתו של גבריאל ממנה גדול ונכבד המרכבה השניה היא מרכבה אחרת קדושה של נוריא"ל הממונה הגדול ויורדות מאותם פתחים ועומדות על הנשמה והאותיות חוזרות למקומן.</p>
<p>כדין אלין תרין רתיכין עאלין לגו היכלא חדא טמירא דגנתא דאקרי אהל"ת ותמן⁶⁹⁹ תריסר זיני בוסמין גניזין דכתיב (שיר ד יד) נרד וכרכם קנה וקנמון וגו' ואינון תריסר זיני דבוסמין דלתתא</p>	<p>אז שתי המרכבות הללו נכנסות לתוך היכל אחד טמיר שבגן שנקרא אהל"ת ושם שנים עשר מיני בשמים גנוזים שכתוב נרד וכרכם קנה וקנמון וגו' ואותם שנים עשר מיני בשמים שלמטה.</p>
<p>ותמן כל אינון לבושיין דנשמתין⁷⁰⁰ דאתחזון לאתלבשא בהו כל חד וחד כדקא</p>	<p>ושם כל אותם לבושי הנשמות שראויים להתלבש בהם כל אחד</p>

⁶⁹⁶ לעיל קמז ע"א (לש"ו), המזרח והמערב נודע הוא שהם כלולים בימין ובשמאל, ולכן ישנם לאוריאל ורפאל ב' שמות לכל א', כי מצד הימין נקרא אוריאל ומצד השמאל נקרא נוריאל בנ', וכמ"ש בפ' בראשית (כג ע"ב⁶⁹⁶). וכן ברפאל, כי מצד ימין הוא רפאל ומצד השמאל נקרא בוא"ל, וכמ"ש פ' תרומה (קמז סע"א) ויקהל (רט סע"ב) (דע"ה ח"ב צ ע"א).

⁶⁹⁷ מז ע"א (הערת הזהר).

⁶⁹⁸ צפון וחד לאחור מערב אית תרין אתוון אחרנין אות חד ג' גבריאל ואות חד נ' נוריאל ואלו הם הד' חיות הנזכר לקמן דף ר"א שהם החיות שבנוק' כי שם נאמר (יחזקאל א כב) ודמות על ראשי החיה רקיע אית רקיע ואית רקיע והנה רקיע לעולם הוא יסוד והנה יש ד' חיות בז"א והם ח"וב ת"ת מל' שד' נקודות הללו הם היו עיקר כשהיו בסוד ג' כלול בג' שהם חג"ת לבד והפסיעה לבר היתה המל' שהיא רביעית והנה הרקיע שע"ג הד' חיות שבז"א הוא יסוד אימא שסיום יסוד זה הוא בגרון דז"א כי מה שנתפשט עד הת"ת הוא (דף קס"ד ע"א) העטרה שבה והרי יסוד שבגרון הוא ראשי החיות שהם חג"ת שלו וכן יש ד' חיות במל' עצמה והם ג"כ חג"ת ומל' שבה והרקיע אשר על ראשי החיות שלה הוא יסוד דז"א כי הנה רישא דנוקב' יצאה בשליש הת"ת שלו וחג"ת דילה הם נגד ג"פ אמצעים דנה"י שלו והיסוד שלו אינו מגיע אלא עד הפרקי' הראשונים ומה שנמשך עוד הוא בסוד העטרה שלו. נמצא שהיסוד שלו שהוא נגד פרקין ראשונים הוא על חג"ת שלה שהוא נגד פרקין אמצעין של נה"י שלו (זהר הרקיע).

⁶⁹⁹ קלב ע"א (הערת הזהר).

⁷⁰⁰ לקמן רמז ע"א (לש"ו).

<p>חזי⁷⁰¹ בההוא לבושא⁷⁰² אתרשימו כל אינון עובדין טבין דעבד בהאי עלמא וכלהו רשימין ביה ומכריזי האי איהו לבושא דפלניא ונמלין לההוא לבושא ואתלבשת ביה ההיא נשמתא דצדיקיא⁷⁰³ דבגנתא כגוונא דדיוקנא דהאי עלמא</p>	<p>ואחד כראוי באותו לבוש נרשמו כל אותם מעשים טובים שעשה בעולם הזה וכולם רשומים בו ומכריזים זהו לבושו של פלוני ונוטלים את אותו לבוש ומתלבשת בו אותה נשמת הצדיק שבגן כמו בדמות שבעולם הזה.</p>
<p>והני מילי מתלתין יומין ואילך דהא כל תלתין יומין לית לך נשמתא דלא תקבל עונשא עד לא תיעול לגנתא דעדן כיון דקבילת עונשא עאלת לגנתא דעדן כמה דאוקמוה לבתר דאתלבנת אתלבשת כיון דאתלבשת בהאי לבושא יהבין לה אתר כמה דאתחזי לה כדין כל אינון אתוון נחתין וסלקין אינון רתיכין</p>	<p>והדברים הללו משלשים יום ואילך שהרי כל שלשים הימים אין לך נשמה שלא תקבל ענש טרם שתכנס לגן עדן כיון שקבלה ענש נכנסת לגן עדן כמו שבארוה אחר שהתלבנה מתלבשת כיון שהתלבשה בלוש הזה נותנים לה מקום כראוי לה אז כל אותן האותיות יורדות ועולות אותן מרכבות.</p>
<p>ההוא רקיעא אהדר תרין זמנין בכל יומא בההוא נמילו דהאי רקיעא אחרא⁷⁰⁴ דמתדבק ביה⁷⁰⁵ והאי רקיעא לא נפיק לבר מגנתא רקיעא דא מרקמא בכל זיני גוונין</p>	<p>אותו רקיע חוזר פעמים בכל יום באותה נטילת הרקיע האחר הזה שנדבק בו והרקיע הזה אינו יוצא מחוץ לגן הרקיע הזה רקום בכל מיני גונים.</p>

⁷⁰¹ וזהו חלק הנשמה כי הנפש תשאר בקבר והרוח בג' הארץ והנש' לג' העליון בתר ל' יום אי אשתלימת ויש ששוהין עד י"ב ח' (זהר הרקיע).

⁷⁰² ישנם ב' בחי' כלי לכל אור [הגהה ע' כעין זה במבו' ש' (דף נו ע"א מדפוה"ח ירושלים ע"ה ת"ו דשנת תרס"ד] ופרצוף, אחד לצורך עצמו, ואחד לצורך זולתו. ואותו אשר לצורך עצמו הוא כי על ידה הוא מקבל אור העליון, וע"ד לבוש הנשמה הנקרא בשם חלוקא דרבנן המוזכר בזוהר בהרבה מקומות (פ' נח סו ע"א ויחי רכד ע"א ע"ב, רכו ע"ב, תרומה קמא ע"ב קנ ע"א, ויקהל רי ע"א ע"ב, פקודי רכט ע"ב רלא ע"א, פ' שלח קסט ע"ב, פנחס ריד סע"א), כי דרך אותו הלבוש מקבל כל תחתון את אור פני מלך חיים מהאור העליון שעליו, כי זולת אותו הלבוש אי אפשר לו לקבל את האור הגדול דהעליון. ואין הכוונה שהיא מצמצם את אור העליון עצמו, אלא שהוא מצמצם את זיו דהעליון המגיע להתחתון, והוא לבוש על התחתון כדי לצמצם את זיו דהעליון המגיע אליו. והנה נמשך ונעשה הלבוש הזה מבח' הגבורות דהעליון המתנוצץ ומזהיר על התחתון, ומתנוצץ וחוזר ומתנוצץ עד שנארג ונעשה לבוש שלם אליו, ועל ידו משיג ונהנה את נועם זיו העליון המאיר עליו תמיד, ומשיג את הנועם והזיו רק ע"י לבוש הזה (ביאורים ח"ב מט ע"א).

⁷⁰³ ויחי רכד ע"ב (הערת הזהר).

⁷⁰⁴ לפי מה שכתבתי בדף שעבר ובדף זה בראשו תבין דרקיעא אחרא דקאמר הכא הוא רקיע הגדול הכולל כל העולם שהוא סוד חיצוניות, ושעל גן עדן הוא סוד פנימיות והוא מתנועע מכח תנועת הרקיע החיצון אבל סיבובו פעמיים בכל יום, וכתב הרח"ו ז"ל שהוא סוד זיוג מנחה ושחרית, ורצה לומר שבכל זיוג יש חידוש אורות, ולכן הגן מאיר פעמיים מהארת אורות הרקיע שעליו, כי בודאי אור היום שלנו אינו נחשב שם לכלום ומכל שכן שבעת החשך לא יחשך אלא נהורא ביה שרי, והגוונין מאירים שם ולא (הד') [הר'] הנ"ל בלבד, אלא יש התנוצצות אורות גוונים הרבה מזהר פגישת גוון בגוון. וז"ש רקיעא דא מרקמא בכל זיני גוונין, שכיון שיש בו ארבע הגוונין השרשים מהם יתנוצצו כל שאר הגוונין המעורבים, וה"ס התמזגות המדות, כי יש כמה מיני חסד וכמה מיני דין וכו' הכל לפי התערבות חלקי הגוונים הן רב מזה ומעט מזה הן מזיגת שני חלקים שוים וכו' (רמ"ז).

⁷⁰⁵ הנה רקיע זה ביארנו כי הוא סוד היסוד וב' זמנין סוד זיווג מנחה ובוקר בכל יום ע"י החיצוניות שהוא הרקיע האחרת אך הקליפה עצמה נק' יריעות עזים חוץ לכולם כנגד י"א סממני הקטורת כנז' דף ריו והבן זה כי הרקיע פנימיותה הג'ן וחיצוניותה הרקיע העולם א"י מבחי' הטוב וסביבו הקליפה וכ"ז נקר' רקיע אחרא הרי כי ג"ע הוא פנימיות הקדושה שבהאי ארעא (נ"א: אתרא) ופנימי' הרקיע. ונמצא כי ל' אתר לג"ע בפ"ע אלא ג"ע היא הנשמה שבתוך הארץ והשמים ועליו נאמר (ישעיה ו ג) מלא כל הארץ כבודו והבן זה היטב. והנה אינו מזדווג בגנתא אלא ע"י חיצוניות סוד דכללות חיצוניות העולמות רקיע המשכן וידעת כי ביסוד הזכר כ"ב אתוון וכן בזה הרקיע ומשם יורד מזון לנשמה בהיותה למטה בסוד זיווג חיות העולמות הנק' ט"ל להחיות מתים הם הכלים (זהר הרקיע).

<p>תרין ועשרין אתון⁷⁰⁶ רשימין מחקקן בההוא רקיעא כל את ואת נטיף מלא⁷⁰⁷ ממנא (ס"א ממלא) דלעילא על גנתא ומההוא מלא דאתון אתסחיין אינון נשמתין ומתסיין בתר דטבלו בנהר דינור לאתדכאה וטלא לא נחית אלא מגו אתון דרשימין ומחקקן בההוא רקיעא בנין דאינון אתון כללא דאורייתא וההוא רקיעא רוא דאורייתא דהא מאש ומים דאורייתא אתעביד</p>	<p>עשרים ושתיים אותיות רשומות חקוקות באותו רקיע כל אות ואות נוטפת מהמן (מהטל) מהטל שלמעלה על הגן ומאותו הטל של האותיות רוחצות אותן נשמות ונרפאות אחר שטבלו בנהר דינור להטהר והטל אינו יורד אלא מתוך אותיות שרשומות וחקוקות באותו רקיע משום שאותן אותיות הן כלל התורה ואותו הרקיע הסוד של התורה שהרי מאש ומים של התורה נעשה.</p>
<p>ועל דא אינון נגדין מלא⁷⁰⁸ על כל אינון דאשתדלו באורייתא לשמה בהאי עלמא ואלין מלין רשימין בגנתא דעדן וסלקין עד ההוא רקיעא ונטלין מאינון אתון ההוא מלא לאתזנא ההיא נשמתא דהא הוא דכתיב (דברים לב ב) יערף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי</p>	<p>ועל כן הם שופעים טל על כל אותם שהשתדלו בתורה לשמה בעולם הזה והדברים הללו רשומים בגן עדן ועולים עד אותו רקיע ונוטלים מאותן אותיות אותו הטל להזין את הנשמה הזו זהו שכתוב יערף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי.</p>
<p>באמצעיתא דהאי רקיעא קיימא פתחא דא לקבל פתחא דהיכלא דלעילא דבההוא פתחא פרחין נשמתין מגנתא דלתתא לעילא בחד עמודא דנעיין⁷⁰⁹ בגנתא עד ההוא פתחא⁷¹⁰</p>	<p>באמצע הרקיע הזה עומד פתח אחד כנגד הפתח שאמרנו של ההיכל שלמעלה שבאותו פתח הנשמות פורחות מהגן שלמטה למעלה בעמוד אחד הנעוץ בגן עד לאותו פתח.</p>
<p>גו ההוא רקיעא (נ"א עמודא) בההוא פתחא דאיהו באמצעיתא דרקיעא⁷¹¹ דבגנתא עאלין בגוה תלת גוונין דנהורא כלילין כחדא ונהרין לגוונין דההוא עמודא וכדין רקיעא (נ"א עמודא) דא נציין ואתלהיט בכמה גוונין (נ"א נהורין) דמתלהטן בכל שעתא נהרין צדיקיא מההוא זיוא עלאה אבל בכל שבתא ושבתא ובכל ריש ירחא אתגלייא שכינתא יתיר משאר זמני בהאי רקיעא ואתיין כלהו צדיקיא וסגדין לגביה</p>	<p>בתוך אותו רקיע (עמוד) באותו פתח שהוא באמצע הרקיע שבגן נכנסים לתוכה שלשה צבעים של אור כלולים כאחד ומאירים לצורות אותו העמוד ואז הרקיע (העמוד) הזה נוצץ ומתלהט בכמה צבעים (אורות) שמתלהטים בכל שעה מאירים הצדיקים מאותו זיו עליון אבל בכל שבת ושבת ובכל ראש חדש מתגלה השכינה יותר משאר הזמנים באותו רקיע וכל הצדיקים באים ומשתחווים</p>

⁷⁰⁶ כ"ב אתון דיסוד (רח"ו).

⁷⁰⁷ יה"ו דחב"ד (רח"ו).

⁷⁰⁸ ז"ש כל העוסק בתורה טל תורה מחייהו (רח"ו).

⁷⁰⁹ ויחי ריט ע"א (הערת הזהר).

⁷¹⁰ הוא חוט השדרה הנמשך מיסוד שבדעת שהוא פתחא דאמצעיתא וזהו העמוד יורד עד עץ החיים שהוא ת"ת ומשם לנהר שהוא יסוד ומשם לקרקע הגן שהוא מלכות (רח"ו).

⁷¹¹ והנה בפתחא דאמצעיתא בהאי יסוד צינור הזה הנמשך מהראש שהוא הבריאה (ש"ה ש ז ו) ראשך עליך ככרמל כי היצירה הוא הגוף וכנגד ג' עורות שיש ביסוד חיצון ואמצעי ופנימי וחוצה לו הקליפה יש בו ענן ועשן ואש מתלקחת ואש נגה והצדיקי' שהם בחי' הרוח יתבין תדיר גו גנת' ומתמן חזיין שכינתא עלאה הנק' עדן שהיא הבריאה דאתגליא בפומא דאמה שהוא רקיע הגן. וכן הנשמה שעדיין לא עלתה ואז מתלבשת בלבוש עשיית המצות שהם בעשיה ובעלותם למעלה בבריאה כי שם מקומה אתלבשת בלבושין הכוונה כי שם בחי' מחשב' כי הדיבור ביצירה לבד וטפת האור היוצא מזה היסוד הנקרא רקיע נקר' נהר שהוא לשון נהורא (דף קס"ד ע"ב) ויוצא מעדן שבבריאה אשר אותו עדן שם יושב' נקודת מלכות דאצי' והיא בחי' גן עליון לגבי עדן עליון אחר שהיא בינה דאצילות וממנו יוצא נהר אחר שהוא יסוד דאצילות להשקות הגן העליון הנזכר וזהו (ישעיה סד ג) אלהי"ם זולתך (זהר הרקיע).

<p>זכאה חולקיה מאן דזכי להני לבושי דקאמרן דמתלבשן בהו צדיקיא בנגנתא דעדן (לתתא) אלין מעובדין טבין דעביד</p>	<p>לה. אשרי חלקו של מי שזוכה ללבושים הללו שאמרנו שמתלבשים בהם הצדיקים בגן עדן (שלמטה) אלה ממעשים טובים שעשה</p>
<p>ר"ב</p>	
<p>בר נש בהאי עלמא בפקודי אורייתא⁷¹² ובהון קיימא נשמתא בנגנתא דעדן לתתא ואתלבשת בהני לבושיין יקירין</p>	<p>אדם בעולם הזה במצוות התורה ובהם עומדת הנשמה בגן עדן שלמטה ומתלבשת בלבושים הנכבדים הללו.</p>
<p>כד סלקא נשמתא⁷¹³ בההוא פתחא דרקיעא לעילא אזדמנן לה לבושיין אחרנין יקירין עלאין דאינון מרעותא וכוונה דלבא באורייתא ובצלוחתא דכד סלקא ההוא רעותא לעילא מתעטר בה מאן דמתעטרא ואשתאר חולקא לההוא בר נש ואתעבד מניה לבושיין דנהורא לאתלבשא בהו נשמתא לסלקא לעילא ואף על גב דאוקמוה דאינון לבושיין בעובדין תליין אלין לא תליין אלא ברעותא דרוחא כמה דאתמר לקיימא גו מלאכין רוחין קדישין ודא איהו ברירו דמלה ובוצינא קדישא אוליף הכי מאליהו לבושיין דלתתא בנגנתא דארעא בעובדין לבושיין דלעילא (ס"א ברוחא ורעותא וכוונה דלבא) ברעותא וכוונא דרוחא דלבא⁷¹⁴</p>	<p>כשעולה הנשמה באותו פתח הרקיע למעלה מזדמנים לה לבושים אחרים נכבדים עליונים שהם מרצון וכונת הלב בתורה ובתפלה שכשעולה אותו רצון למעלה מתעטר בה מי שמתעטר ונשאר חלק לאותו אדם ונעשה ממנו לבושים של אור להלביש בהם הנשמה לעלות למעלה ואף על גב שבארוה שאותם לבושים תלויים במעשים אלה לא תלויים אלא ברצון הרוח כמו שנתבאר לעמד בתוך מלאכים ורוחות קדושות וזהו ברור הדבר והמנורה הקדושה למד כך מאליהו הלבושים שלמטה בגן שבארץ במעשים והלבושים שלמעלה (ברוח ורצון וכונת הלב) ברצון וכונת הרוח בלב.</p>
<p>ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן וגו' (בראשית ב י) הא אוקמוה אבל בהאי גנתא דלתתא נהר יוצא מעדן ודאי ואצטריך למנדע האי נהר דנפיק בנגנתא דלתתא באן אתר עקרא ושרשא דיליה באן אתר בעדן עדן דא רזא עלאה איהו ולא אתייהיב רשו</p>	<p>ונהר יצא מעדן להשקות את הגן וגו' הרי פרשוה אבל בגן הזה שלמטה נהר יצא מעדן ודאי וצריך לדעת הנהר הזה שיוצא בגן שלמטה באיזה מקום הוא עקרו ושרשו באיזה מקום בעדן העדן הזה הוא סוד עליון ולא נתנה</p>

⁷¹² ח"א רכו ע"ב, רכד ע"א וע"ב, סו ע"א, ח"ג רכב ע"ב (לש"ו).

⁷¹³ רכט ע"ב (הערת הזהר).

⁷¹⁴ ויקרא יא ע"א (הערת הזהר). הש"כ שהם מחכמה הנה מהם נמשך לבושי דהנשמה, ומהפ"ר שהם מבינה הנה מהם נמשך לבושי דהרוח, ומהרפ"ח שהם מהדעת, הנה מהם נמשך לבושי דהנפש (כי הלבוש הוא לעולם ממדרגה יותר גבוה, ובסוד כנשר יעיר קנו כו' יפרוש כנפיו כו' (דברים לב יא) כמ"ש בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ח), והנה הם מתבררים ע"י עובדא ומלולא ורעותא דליבא שהוא הכוונה, כי ע"י עובדא מתברר ונתקן לבושי דהנפש, וע"י מלולא שהוא הדיבור מתברר ונתקן לבושי דהרוח, וע"י הרעותא דליבא שהוא הכוונה מתברר ונתקן לבושי דהנשמה כן נראה לי, וה"י יכפר, וע' פ' ויחי (רכו ע"ב⁷¹⁴) ופ' ויקהל (ר"י ריש ע"ב⁷¹⁴). ואלו הלבושים הנה הם החלוקא דרבנן אשר על ידה עולה הנשמה ליהנות מזוהר אור דאספקלריא המאירה, ובלתי זה אי אפשר לה לעלות וליהנות כלל וכמ"ש בפ' נח (סו ע"א), וע' פ' תרומה (קמא ע"ב וקמב ע"ב וק"נ ע"א ועוד בכ"מ), וע' עוד בפ' תזריע (מג רע"ב) שאמרו שם על אלו הלבושים שהם הצלמים דהנר"ג, ובההוא צלם אשתתפו יומין דבר נש ותליין ביה, ועל זה נאמר (תהלים טל ז) אך בצלם יתהלך איש (כללים ח"א קו ע"ד). ישנם ג"כ לכל נשמות הצדיקים לבושיין דיקר, כתנות אור, לכל נשמה ונשמה הנקרא בשם חלוקא דרבנן, והוא נעשה ממעשי התורה והמצוה, לבוש מלכות לכל נשמה ונשמה לפי זכותה, ובה יושב בגן עדן התחתון ומקבל על ידה כל הנועם זיו דגן עדן התחתון. וזהו בימי החול, אבל בשבת וי"ט ור"ח עולים לגן עדן העליון, כמ"ש בפ' תרומה (קלו ע"א קמא ע"ב), ומתלבשת בלבושיין יותר יקירין כמ"ש בפ' ויקהל (רי ע"ב), והם נעשין מכוונות התורה והתפילה. ואלו הלבושיין כולן הם מסוד עולם המלבוש הנארז מהר"א שערים דאותיות התורה כמו שבארנו בספר הקדו"ש בשער הפונה קדים, וכל הגילויים כולם דאור א"ס הוא הכל ע"י עולם המלבוש (ביאורים ח"ב מט ע"א).

<p>לשלטאה ביה עינא דסכלתנו ורזא דמלאה אלמלי אתר דא אתמסר לתתא לאתגלאה אתר דערן עלאה קדישא אתמסר אוף הכי למנדע אלא (נ"א אבל) בגין טמירו דיקרא דערן עלאה קדישא אתמסר ואתגניז ערן תתאה דההוא נהר נגיד ונפיק מניה ועל דא לא אתמסר לאתגלאה אפילו לאינזן נשמתין דבגנתא דערן</p>	<p>רשות לעין השכל לשלט בו וסוד הדבר אלמלא המקום הזה נמסר למטה להתגלות המקום של העדן העליון הקדוש נמסר גם כן לדעת אלא (אבל) משום ההסתרה של כבוד העדן העליון הקדוש נטמן ונגנז העדן התחתון שאותו נהר שופע ויוצא ממנו ולכן לא נמסר להתגלות אפילו לאותן הנשמות שבגן עדן.</p>
<p>כמה דהאי נהר אתפרש ונפיק מגו עדן לאשקאה לגנתא דלעילא הכי נמי מגו ההוא פתחא דאמצעייתא דגנתא נפיק חד נהורא דאתפרש לארבע סטרין בארבע פתחין דקאמרן אתר דקיימין אינזן אתוון רשימן וההוא נהורא דאתפרש לארבע נהורין בארבע אתוון דניצוצין (נ"א ונפקין) נפיק מעדן אתר דוהרא נקודה תתאה לעילא</p>	<p>כמו שהנהר הזה נפרד ויוצא מתוך עדן להשקות את הגן שלמעלה כך גם מתוך אותו הפתח של האמצע יוצא אור אחד שנפרד לארבעה צדדים בארבעה פתחים שאמרנו המקום שעומדות אותן האותיות הרשומות ואותו האור שנפרד לארבעה אורות בארבע אותיות שנוצצות (ויוצאות) יוצא מעדן מקום שזוהרת הנקדה שלמעלה.</p>
<p>וההוא נקודה אתנהיר ואתעביד ערן לאנהרא ולא אית מאן דשליט למחמי ולמנדע להאי נקודה בר ההוא נהירו דאתפשט מניה דסגדין לקמיה אינזן צדיקיא דבגנתא דערן כמה דאתמר והאי נקודה תתאה איהי גנתא לגבי עדן עלאה אתר דלא אתייהיב למנדע ולאסתכלא</p>	<p>ואותה נקודה מאירה ונעשה עדן להאיר ואין מי ששולט לראות ולדעת את הנקדה הזו פרט לאותו אור שמתפשט ממנה שמשותחים לפניו אותם הצדיקים שבגן עדן כמו שנתבאר והנקדה התחתונה הזו היא גן אל העדן העליון המקום שלא נתן לדעת ולהתבונן.</p>
<p>על כל דא כתיב (ישעיה סד ג) עין לא ראתה אלהים זולתך שמא דא אתפרש⁷¹⁵ אלהים זולתך דא נקודה תתאה⁷¹⁶ קדישא</p>	<p>על כל זה כתוב (ישעיה סה) עין לא ראתה אלהים זולתך השם הזה התפרש אלהים זולתך זו הנקדה</p>

⁷¹⁵ ר"ל יש בו ב' הבנות א' לעילא וא' לתתא ופי' אותם (זהר הרקיע).

⁷¹⁶ ר"ל מלכות דאצילות דאיהו ידע לההוא עדן דלתתא שהוא בריאה דטמיר בגנת' דארעא מל' דעשיה גם פי' ב' אלהים זולתך עדן עלאה בינה עלאה דאצילות וידע לנקודה תתאה מל' דאצילות אשר טמירא בעדן תתאה בריאה ע"י נהר עליון צדיק וכמו שנהר עליון דאצילות אפיק נשמתין מן ה"ח שהם מים כן נהר תתאה רקיע הגן מתתקני בהו נשמתין למשתי בצחותא מאינזן מיא כי הם תאבים לשתותם (נ"א: לשרשם) ובאותו ההארה הנמשכת משם יש להם כח לעלות כשיגיע זמן עלייתם דרך ההוא עמודא צינור היסוד הנק' רקיע הגן ובו עננא ואשא ותננא שהם ב' בחי' הגוף ונגה מלאו הוא בחי' הנשמה של היסוד ואז עולין בסוד מ"נ כנז' אצלינו במ"א כי במיתת הצדיק עושה זוג עליון וזהו כשיגיע זמן תקונו והבן זה. ואז עולה דרך זה היסוד עד בריא' הנק' עגול' דסחר' בההוא נקודה שהיא נקודת מל' דאצי' המתלבשת בבריאה ועולין שם בסוד מ"נ ואז צדיק עליון דאצילות אלביש קנאה ומזדווג בה אחר שנתקשטה באותו מ"נ נשמת הצדיקי' הנק' קשוטהא והבן זה כי יען הם פנימיות העולמות מתקשטת בהם אל הזיווג דפנימיות ואחר ששניהם יסוד ומל' דאצילות מזדווגים אח"כ ממשיך (נ"א: מחלקים) שפע לכל הנשמות ההם שגרמו להעלות מ"נ כנז' ואז משתעשעים בהם ומתקנים להם לגמרי. ועתה חוזר להודיענו כי קודם שתעלה הנשמה לבריאה צריכה להתלבן שנית והתחיל לבאר באיז' מקום מתלבנות ואמר (יחזקאל א כב) ודמות על ראשי החי' רקיע וכו' רקיע עליון יסוד דאמא דאצילות הנשלם בהתלבשותו בחזה ת"ת דז"א נמצא כי הוא רקיע על ד' חיות חג"ת יסוד (נ"א: תנה"י) שהם ד' רוחות כנודע או יהיה ד' דגלים ב' זרועות וב' שוקיים רקיע הב' יסוד הז"א דאצילות אשר תחתיו המל' הנקר' חיה ויש בה ד' חיות. והוקשה לו כי הד' חיות אמרנו לעיל שהם בג"ע דעשיה ולכן תירץ ואמר כי נקודה עלאה מל' דאצילות חלקה הוא ג"ע דעשיה כי יצירה ז"א ועשיה מל' כנודע ונמצא כי הכל הוא בחי' אחד כי ד' חיות ביצירה נושאי הכסא שהוא בריא' ונהר דינור יוצא מהיכל זכות שהוא גבורה דיצירה והוא גיהנם העליון ושם מתלבנת הנשמה שהיא מבריאה קודם עלותה שם וקודם שנכנסת בג"ע הארץ מתלבנת תחלה בגיהנם דעשיה שהוא יוצא מגבורה דעשי' הנקר' צפון נגד היכל

<p>דאיהו ידע האי עדן דלתתא דטמיר בנגתא ולית אחרא מאן דידע ליה⁷¹⁷ אלהים זולתך דא עדן עלאה על כלא דאיהו רוא דעלמא דאתי דאיהו ידע לנקודה תתאה בחד צדיק דנפיק מניה נהר דרוי ליה ולית מאן דידע ליה בר איהו דכתיב אלהים זולתך דאיהו אחיד לעילא לעילא עד אין סוף</p>	<p>התחתונה הקדושה שהוא יודע את העדן הזה שלמטה שטמון בגן ואין אחר שמכיר אותו אלהים זולתך זהו העדן העליון על הכל שהוא סוד העולם הבא שהוא מכיר את הנקדה התחתונה בצדיק אחד שיוצא ממנו נהר שמרוה אותה ואין מי שמכיר אותה פרט לו שכתוב אלהים זולתך שהוא אחוז למעלה למעלה עד אין סוף.</p>
<p>והאי נהר דנפיק מעדן לתתא רוא איהו לחכימין ברזא דכתיב (ישעיה נח יא) והשביע בצחצחות נפשך ומלה דא אתפרש לעילא ותתא נשמתא דנפקא מהאי עלמא דחשוכא איהי תאיבת למחמי בנהירו דעלמא עלאה כהאי בר נש דתאיב למשתי בתאיבו למיא הכי כל חד וחד איהו צחצחות כמה דאת אמר (שם ה יג) צחה צמא צמא מאינון צחות דנהורין דנגתא ורקיעא והיכלין דנגתא</p>	<p>והנהר הזה שיוצא מעדן למטה הוא סוד לחכמים בסוד הכתוב והשביע בצחצחות נפשך והדבר הזה התפרש למעלה ומטה הנשמה שיוצאת מעולם החשך הזה היא תאבה לראות באור העולם העליון כאדם הזה שתאב לשתות מים בתאוה כך כל אחד ואחד הוא צחצחות כמו שנאמר צחה צמא צמא מאותם צחות של אורות של הגן והרקיע וההיכלות של הגן.</p>
<p>וההוא נהר דנפיק מעדן כל אינון נשמתין בלבושי יקר⁷¹⁸ יתבין על ההוא נהר ואלמלא ההוא לבושא לא יכלין למסבל וכדין מתיישבן ורוון באינון צחות ויכלי למסבל וההוא נהר איהו תקונא דנשמתין לאתיישבא ולאזנא ולאזנא ולאזנא מאינון צחות ונשמתין אתהנן (נ"א אתתקנן) על ההוא נהר ומתיישבן ביה</p>	<p>ואותו נהר שיוצא מעדן כל אותן נשמות בלבושי כבוד יושבות על אותו נהר ואלמלא אותו לבוש לא יכולים לסבל ואז מתישבות ורוות באותם צחות ויכולות לסבל ואותו נהר הוא תקון הנשמות להתישב ולהזון ולהנות מאותן צחות והנשמות נהנות (מתתקנות) על אותו נהר ומתישבות בו.</p>
<p>ההוא נהר עלאה דלעילא אפיק נשמתין ופרחין מניה לגו גנתא דהאי נהר דלתתא בנגתא דארעא אתקין נשמתין לאתתקנא לאתיישבא באינון</p>	<p>אותו נהר עליון שלמעלה מוציא נשמות והן פורחות ממנו לתוך הגן שהנהר הזה שלמטה בגן שבארץ מתקין נשמות להתתקן ולהתישב באותן</p>
<p>רי/א</p>	

זכות דיצירה כי גיהנם מגבורה וג"ע מחסד הנקר' צפון וימין בכ"מ ונקר' גיהנם מלשון (יהושע טו ח) ג"י הנ"ם כי הוא ג"י עמוק אשר שם הנם. פי' כי ב' מלאכים יושבים בשערי ג"ע בפתח החיצון וכשאר' מת והנשמה הולכת לג"ע וכשהמלאכים רואים אותה צועקים משם לממוני' שבפתח הגיהנם החיצון שיקחו הנשמה ההיא ומקלעי' אותה להם ואומרים להם הנם הרי הם בידכם אך המלאכים הם אינם הולכי' שם כי הם קדושים אלא הם צועקים ממקומם ואז מקבל אותם הממונה של גיהנ' ומקלעי' אותה לגיהנם ואחר השתלם זמן ליבונה אז מוציא' אותה והם צועקים ג"כ למלאכי' שבג"ע ואומרים להם הנם כי כבר הן טהורין ומקבלין אותה ונכנסין בג"ע ומלבישין אותה שם לבושי הנשמה שהם מן מעשה המצות שהם תיקון עשיה. ופחות מל' יום א"א כנז' אמנם יותר מיב"ח ג"כ א"א להיות שם וכל יב"ח עולה לבריאה ויורדת לבדה ולא הרוח זהו בשבתות וי"ט לבד וכשנשל' זמנה עולה למעלה ושוב אינה יורדת ואז מתלבנת שנית בנהר דינור כנז' ואז עולה לבריאה בסוד מ"נ כנז' ונשאר שם תמיד במלבושים אחרים מכוונת המצות ושאר נשמות שלא הגיע זמן ליבונם אינם עולין רק בשבתות וי"ט לבד אך עכ"ז אינם נכנסין תוך הברי' עצמה רק בחי' בחוץ ואחר שעובר השבת חוזרים לג"ע הארץ ויוצאין ומשוטטים בעולם הזה הנזכר אך הרוח לעולם נשאר שם בג"ע הארץ עד תח"ה (זהר הרקיע).

⁷¹⁷ בראשית כו ע"א (הערת הזהר).

⁷¹⁸ ועי' הערה עמוד א' מש"כ בשם הביאורים.

<p>צחות כגוונא דא בהאי עלמא לבר בריחא דמיא מתיישבא נפשא לאתנהרא דהא מעקרא כגוונא דא נפקא ובגין דמתקנין נשמתין על ההוא נהר דנגיד ונפיק מעדן יכלין לאתיישבא באינון צחות עלאין ולסלקא לעילא בההוא פתחא דאמצעיתא דרקיעא⁷¹⁹ וחד עמודא דקאים באמצעות גנתא דקאמרן</p>	<p>צחות כמו כן בעולם הזה בחוץ בריח המים מתישבת הנפש להאיר שהרי מהעקר כמו זה יוצא ומשום שהנשמות מתתקנות על אותו נהר ששופע ויוצא מעדן יכולות להתישב באותן צחות עליונות ולעלות למעלה באותו פתח שבאמצע הרקיע ועמוד אחד שעומד באמצע הגן כפי שאמרנו.</p>
<p>בההוא עמודא⁷²⁰ סלקין לעילא בגו ההוא פתחא דרקיע וביה סחרניה אית ביה (ישעיה ד ה) ענן ועשן ונגה ואף על גב דאוקמוה להאי קרא אבל ענן ועשן אלין מלבר ונגה מלגו ודא איהו לחפיא על אינון דסלקין לעילא דלא יתחזון מקמי אינון דיתבין לתתא</p>	<p>באותו עמוד עולים למעלה בתוך אותו פתח של הרקיע ובו סביבו יש בו ענן (יומם) ועשן נגה ואף על גב שבארוהו לזה הפסוק אבל ענן ועשן אלו מבחוץ ונגה מבפנים וזה הוא לחפות על אלו שעולים למעלה שלא יראו מלפני אלו שיושבים למטה.</p>
<p>והא הכא רוא דרוין כד (נ"א בעי קודשא בריך הוא לאתתקנא האי נקודה וכו') האי נקודה בעא לאתתקנא⁷²¹ בתקונוי ולא תקשטא בשבתי ובזמני ובחגי משדר ארבע אנפין דנשר וקיימין על היכלא דאקרי דרור והיינו מר דרור ובגין דא בשתא דיובלא בעינן לאכרוא דרור כמה דאת אמר (ויקרא כה י) וקראתם דרור ואינון ארבע אנפין יהבין קלא ולית מאן דישמע ליה בר אינון נשמתין דאתחזון לסלקא ואינון מתכנשין תמן ונטלי לון אלין ארבע אנפין ואעלין לון לגו בההוא עמודא דקיימא באמצעיתא</p>	<p>והרי כאן סוד הסודות כאשר (רוצה הקדוש ברוך הוא לתקן הנקדה הזו) הנקדה הזו רוצה להתתקן בתקוניה ולהתקשט בשבתות וזמנים ובחגים שולחת ארבע פני נשר ועומדים על ההיכל שנקרא דרור והיינו מר דרור ובגלל כך בשנת היובל צריכים להכריז דרור כמו שנאמר וקראתם דרור ואותם ארבע פנים נותנים קול ואין מי שישמע אותו פרט לאותן הנשמות הראויות לעלות והן מתכנסות שם ולוקחים אותם ארבע הפנים הללו ומכניסים אותם פנימה באותו עמוד שעומד באמצע.</p>
<p>ובההיא שעתא סלקא ההוא עמודא דעננא ואשא ותננא ונגה מלגו ואלין תרין אקרונן (ישעיה ד ה) מכון הר ציון ומקראיה מכון הר ציון דא איהו תקונא דלעילא כד נקודה תתאה מתקשטא ואינון מקראיה דההיא נקודה לאתקשטא</p>	<p>ובאותה שעה עולה אותו עמוד ענן ואש ועשן ונגה מבפנים ושני אלה נקראים מכון הר ציון ומקראיה מכון הר ציון זהו התקון שלמעלה כשהנקדה התחתונה מתקשטת והם מקראיה של אותה נקודה להתקשט.</p>
<p>כיון דסלקין אלין נשמתין עד ההוא פתחא דרקיעא כדין ההוא רקיעא סחרא סחרני דגנתא תלת זמנין ומקל נעימו דסחרא ההוא רקיעא נפקין כל אינון נשמתין ושמעין ההוא נעימו דההוא רקיע וחסמאן ההוא עמודא דסלקא אשא ועננא ותננא ונגה דלהיט וסגדין בלהו כדין נשמתין סלקין בההוא</p>	<p>כיון שעולות הנשמות הללו עד לאותו פתח הרקיע אזי אותו רקיע סובב סביב הגן שלש פעמים ומקול נעימות של סבוב אותו רקיע יוצאות כל אותן נשמות ושומעות אותו נועם של אותו רקיע ורואים אותו העמוד שמעלה אש וענן ועשן ונגה שלוהט וכולם משתחווים ואז הנשמות עולות</p>

⁷¹⁹ ויחי ריט ע"א (הערת הזהר).

⁷²⁰ חוט השדרה (רח"ו).

⁷²¹ יסוד דמלכות (לש"ו).

<p>פתחא עד דסלקין לגו עגולא דסחרא בההיא (נ"א לההוא) נקודה כדין חמאן מה דחמאן ומגו נהירו וחרוותא מההוא דחמאן סלקין ונחתין קרבין ורחקין</p>	<p>באותו הפתח עד שעולים לתוך העגול שסובב באותה נקודה ואז רואים מה שרואים ומתוך האור והשמחה ממה שראו עולים ויורדים מתקרבים ומתרחקים.</p>
<p>ואיהי תאיבא לגבייהו ומתקשטא בנהירו כדין אלביש קנאה⁷²² (מנהורא) חד צדיק עלאה ואסתכל בנהורא ושפירו דהאי נקודה ובתקונה ואחיד בה וסליק לה לגביה ונהיר נהורא בנהורא והווי חד כל חילא דשמיא פתחי בההיא שעתא ואמרי זכאין אתון צדיקיא נטרי אורייתא זכאין אינון דמשתדלין באורייתא דהא חרוותא דמאריכון הוי בכו דהא עטרא דמאריכון מתעטר בכון</p>	<p>והיא משתוקקת אליהם ומתקשטת באור ואז לובש קנאה (מאור) צדיק עליון אחד ומסתכל באור ויפי של הנקדה הזו ובתקונה ואוחז בה ומעלה אותה אליו ומאיר אור באור ונהיים אחד וכל חיילות השמים פותחים באותה שעה ואומרים אשריכם הצדיקים שומרי התורה אשריהם העוסקים בתורה שהרי שמחת אדונכם היא בכם שהרי עטרת רבונכם מתעטרת בכם.</p>
<p>כדין כיון דנהרין נהורא בנהורא תרין נהורין מתחברין כחדא ונהרין לבתר אינון גווינין נחתין ואסתכלן לאשתעשעא באינון נשמתיין דצדיקיא ומתקני לון לעטרא לעילא ועל דא אתמר עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו</p>	<p>ואז כיון שמאירים אור באור שני אורות מתחברים כאחד ומאירים אחר כך יורדים אותם צבעים ומתבוננים להשתעשע באותן נשמות הצדיקים ומתקנים אותם לעטר למעלה ועל זה נאמר עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו.</p>
<p>פתח רבי שמעון ואמר כתיב (יחזקאל א כב) ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא⁷²³ נטוי על ראשיהם מלמעלה האי קרא אוקמוה אבל אית רקיע ואית רקיע רקיע דלתתא⁷²⁴ איהו קיימא על גבי ארבע היון⁷²⁵</p>	<p>פתח רבי שמעון ואמר כתוב ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא נטוי על ראשיהם מלמעלה פסוק זה פרשוהו אבל יש רקיע ויש רקיע הרקיע שלמטה הוא עומד על</p>

⁷²² עי' בהגר"א בתז"ח יח ע"א ד"ה אשתעשע. @גרסא אחרת ר"ל על ידי עליית נשמות של הצדיקים במיתתן שעולין למ"ן בהנקודה הנז' כמ"ש בשעה"כ (לש"ו). עי' זהר ח"א נה ע"א

היסוד בעצמו הוא הו"ה אחת, כי כל ספירה יש בה הו"ה א', וה' הויר"ת דה' חסדים הנכללים בו, ויורדים שם, להנתן דרך בו ביסוד הנקבה, הרי הם ששה הויר"ת, כמנין יוסף. [עי' זהר] ויקהל ריא ע"א וז"ל, כדין חד צדיק אלביש קנאה וכו'. והענין הוא, כי הנה יוסף בגימטריא קנאה, והוא הצדיק דאלביש קנאה, וכו' וז"ס מ"ש רז"ל (סוטה ג ע"א) אין אדם מקנא לאשתו אא"כ נכנס בו רוח טהרה [טהרה מאמא (עמק המלך שי"ד פס"א)]. כי אז הוא מסטרא דיוסף, צדיק עליון, שהוא בגימטריא קנאה כנז' (שעה"פ ויצא). האדם שהוא אוהב את אשתו גורם לו קנאה. ואין הקנאה באה אלא מן אהבה רבה שיש ביניהם, נמצא, כי הקנאה היא מעלה ושלמות היא, ואינה פחיתות (ספר הליקוטים - פרשת לך לך - פרק יג). ודע, כי כל מי שיש לו קנאה במילי דשמיא, עליו ארז"ל אין אדם מקנא לאשתו, אא"כ נכנסה בו רוח טהרה. אבל מי שיש לו קנאה במילי דעלמא, הוא מהם, לפי שהיא קנאה הנמשכת מן החיצונים (שער הגלגולים הק' כג).

⁷²³ מה שאמר לעיל פב ע"א דיחזקאל חזא שכינתא ברתיו ולא יתיר, כתב הרח"ו ז"ל שמדרגת יחזקאל היתה שראה מראה דמות הכבוד בנ"ה דיצירה. ובזה נבין היטב דברי מאמר זה, והוא שירצה לפרש מש"ה רקיע כעין הקרח הנורא, דמשמע דקטן נתלה בגדול, וכן הוא שהרי חיה זו היא סוד המלכות כידוע, וטעמו שעיקרם מיסוד חי העולמים, וחי"ה סוד כ"ג אותיות דמילוי מילוי שם ב"ן, והנה יחזקאל שראה ביצירה שהוא דוגמת ז"א באצילות, ראה יסוד היצירה [החופף על דעת הכולל דעשיה, שהיא מעין רחל באצילות היוצאת מאחורי נה"י דזעיר, ויסודו] חופף על דעת שלה שם, [ומשם] מתפשט בחגת"ם דידה שהם ד' חיות דנוק', והוא סוד התפשטות דיוקנא דנוק' וכו', משום דעיקר עצמות הנוק' הוא הגבורות והן שרשן בדעתה שכנגד היסוד החופף, ומתפשטות בגופא בחגת"ם שהם ראשי החיה כמ"ש לקמן. ונמצא שרקיע דלתתא, הוא סוד יסוד זעיר המתרקע ומתפשט בדעת רחל ומשם על ד' חיותיה (רמ"ז).
⁷²⁴ יסוד דז"א (רח"ו).

<p>ומתמן אתפשט ושרי דיוקנא דחד נוקבא דאהורי דכורא ודא איהו רזא דכתיב (שמות לג כג) וראית את אהורי כמה דאת אמר (תהלים קלט ה) אהור וקדם צרתני⁷²⁶ וכתיב (בראשית ב כא) ויקח אחת מצלעותיו</p>	<p>גבי ארבע חיות ומשם מתפשט ומתחיל דמות של נקבה אחת שאחורי הזכר וזהו סוד הכתוב וראית את אהורי כמו שנאמר אהור וקדם צרתני וכתוב ויקח אחת מצלעותיו.</p>
<p>רקיע דלעילא⁷²⁷ איהו קיימא על גבי חיון עלאין ומתמן אתפשט ושאר דיוקנא דחד דכורא דאיהו רזא עלאה והני תריין רקיעין חד אקרי קצה השמים וחד אקרי מקצה השמים דכתיב (דברים ד לב) ולמקצה השמים ועד קצה השמים ראשי החיה דלתתא אינון ארבע חיון⁷²⁸ דאינון רשימין (נ"א נהורין) עלאין על אינון ארבע אתוון רשימין די בנו אינון ארבע פתחין דבגנתא דערן</p>	<p>הרקיע שלמעלה הוא עומד על גבי החיות העליונות ומשם מתפשט ומתחיל הדמות של זכר אחד שהוא סוד עליון ושני הרקיעים הללו אחד נקרא קצה השמים ואחד נקרא מקצה השמים שכתוב ולמקצה השמים ועד קצה השמים ראשי החיה שלמטה הם ארבע חיות שהן רשומות (אורות) עליונות על אותן ארבע אותיות רשומות שבתוך אותם ארבעה פתחים שבגן עדן.</p>
<p>ואף על גב דאמרן עדן דלתתא בארעא הכי הוא ודאי אבל כלא רזא עלאה איהו כמה דאתמר</p>	<p>ואף על גב שאמרנו שעדן שלמטה הוא בארץ כך זה ודאי אבל הכל הוא סוד עליון כמו שנתבאר</p>
<p>ריא/ב</p>	
<p>דהאי נקודה דקאמרן כמה דאית לה חולקא לעילא⁷²⁹ הכי נמי אית לה חולקא לתתא⁷³⁰ בארעא⁷³¹ והאי גנתא לתתא איהו</p>	<p>שהנקדה הזו שאמרנו כמו שיש לה חלק למעלה כך גם יש לה חלק למטה בארץ והגן הזה למטה הוא חלקה של</p>

⁷²⁵ שבמלכות (רח"ו). שהוא רקיע יסוד דז"א על ד' חיות דנוקבא ומשם ולמטה הוא התפשטות גופא דנוק' ורקיע דלעילא שהוא יסוד דאימא דקיימא על ד' חיוון עילאין שהם ח"ג ת"מ שבז"א ומשם ולמטה הוא התפשטות גופא דדכורא והם ב' רקיעין חד נק' קצה השמים וכו' ולעולם שמים הם ר"ק שבו והנה יסוד דאימא הוא קצה השמים לעילא והיסוד שלו הוא קצה השמים לתתא והם ב' רקיעין כנזכר (זהר הרקיע).

⁷²⁶ סוד וראית את אהורי הנה הוא בסוד אהור וקדם צרתני, שהוא כללות כל הנוק' שהיא אחורי דכורא (כללים ח"ב ז ע"ד) ד"ה וזהו ועוד שם

⁷²⁷ יסוד דאמא (רח"ו). הוא יסוד אי' בדעת ז"א שמשם מתפשטים החסדים בגופו שהם דיוקנא דדכורא, וד' החיות הן חג"ת דידה (נ"א דידיה), ומלכות הדבוקה בו בסוד פסיעה כן כתב הרח"ו. ולעד"ן שיש גם לפרש סוד ד' החיות בין למעלה ובין למטה במה שלמדנו הרח"ו ז"ל עצמו בדרוש ציור העולמות וכתבנוהו לעיל ר"ט ב' בגליון הפנימי על סוד ד' גוונים, ואמרנו משמו שסוד מרג"נ שבד' פתחי גן עדן הם שרשי ד' החיות הנאחזות בדעת. והשתא אתי שפיר שנקראו ראשי החיה שכן הם הראשים והשרשים, וכן אמר לקמן אינון ראשי החיה אלין ארבע ריש אנפין, שכיון שד' השרשים נשרשים במקום אחד שהוא הדעת יכון מאד היות בהם הייחוד וההתכללות עד שכל אחד כלול מד' הפנים. וכל שכן שבפירוש אמר בכאן דראשי החיות דלתתא אינון ארבע חיות דאינון רשימין עלאין וכו', ר"ל שהן רושם וחיותם עליון דהיינו חר"ג דאצילות שמהן נעשה רקיע גן עדן כנ"ל ר"ט ב', ומהם נעשו ארבע החיות שתיים מצד המים ושתיים מצד האש (רמ"ז).

⁷²⁸ שהם המלאכים הנזכר שהם רגמ"ן והם רשומים על ד' אתוון שהם ד' אתוון אדנ"י כי מן ד' אותיות אלו יצאו ד' שרים הנז' וכדלקמן ר"ב בפתחא אחרא רשימו לסטר מזרח ובי' קיימא אות א' פתחא ב' לסטר צפון ובי' קיימא אות ד' פתחא ג' למערב ובי' קיימא אות נ' פתחא ד' לדרום ובי' קיימא אות י'. והנה הראש בין דז"א ובין דנוקבא הראש שע"ג החיות הכסא וזהו כסא כ' כתר ס' חכמה שהוא ס' (נ"א: ישראל סבא) ת"ת ו' כלול מ"ס א' אלף (נ"א: אלהי) בינה הרי הראש הוא הכסא וזהו מ"ש לקמן ר"ד (יחזקאל א כו) וממעל לרקיע כמה דאמרן דמיירי בהוא רקיע דלתתא שהוא יסוד אי' לית מאן דמסתכל בי' ולעילא מזה הרקיע קיימא אבן ספיר כסא שהוא הראש (זהר הרקיע).

⁷²⁹ במ"ד (מ"מ).

⁷³⁰ פי' בנשמות שבגן שעולים בה בסוד מן וכדמפרש (מ"מ).

⁷³¹ כתב הרח"ו זלה"ה דלעיל הקשה דאיהו קאמר דד' חיות דלתתא שהן במלכות דאצילות כמו שהקדים ואיך אמר אחר כך שהן אותן דגן עדן הארץ וזהו האע"ג דלעיל. ולזה תירץ עכשיו כי נקודה עלאה דאיהי מלכות דאצילות חולקא דידה למטה בעשיה בגן עדן דארעא כי יצירה ז"א ועשיה מלכות, ע"כ. ונלע"ד

<p>חולקא דהאי נקודה לאשתעשעא ברוחי דצדיקייא בארעא ואתהני בכל סטרינ לעילא ותתא⁷³² לעילא בצדיק לתתא בההוא איבא דצדיק ולא אשתכח שעשועא עילא ותתא אלא בצדיק והאי גנתא איהו מההיא נקודה⁷³³ דאקרי עדן (נקודה דנטלא מאימא עלאה טמירא איהי גן עדן דארעא)</p>	<p>אותה נקודה להשתעשע ברוחות הצדיקים בארץ ונהנית בכל הצדדים למעלה ומטה למעלה בצדיק ולמטה באותו פרי הצדיק ולא נמצא שעשוע מעלה ומטה אלא בצדיק והגן הזה הוא מאותה נקודה שנקראת עדן (נקדה שנוטלת מאמא עליונה הטמונה בגן עדן של הארץ).</p>
<p>אינון ראשי החיה אלין ארבע רישי אנפין חד אריא דכתיב (יהזקאל א י) ופני אריה אל הימין וחד שור דכתיב ופני שור מהשמאל וחד נשר דכתיב ופני נשר לארבעתן אדם כללא דכלא דכתיב ודמות פניהם פני אדם ואלין ארבע רישי נהרין (ס"א דמטולהון כורסייא) דמטאן (ס"א חיון דנטלין) לה לכורסייא קדישא ומגו מטולא דלהון זעין⁷³⁴ ומההוא זיעא דמטולא דלהון⁷³⁵ אתעביד ההוא נהר די נור דכתיב (דניאל ז י) נהר די נור נגיד ונפק מן קדמוהי אלף אלפין ישמשונה⁷³⁶</p>	<p>אותם ראשי החיה אלו ארבעה ראשי פנים אחד אריה שכתוב ופני אריה אל הימין ואחד שור שכתוב ופני שור מהשמאל ואחד נשר שכתוב ופני נשר לארבעתן ואדם כלל של הכל שכתוב ודמות פניהם פני אדם וארבעה ראשי האורות הללו שמשאם (חיות שנוטלות) את הכסא הקדוש ומתוך המשא שלהם הם מזיעים ומאותה זעה של משאם נעשה אותו נהר דינור שכתוב (דניאל ז) נהר דינור שופע ויוצא מלפניו אלף אלפים ישמשוהו.</p>
<p>ונשמתינ כד סלקין אסתחיין בההוא נהר די נור⁷³⁷ וסלקין לקורבנא ולא אתוקדן אלא אסתחיין⁷³⁸ תא חזי מסלמנדרא דעבדין מנה לבושא ומגו דאיהי מנורא לא אסתחיא ההוא</p>	<p>וכשעולות הנשמות הן רוחצות באותו נהר דינור ועולות לקרבן ואינן נשרפות אלא רוחצות בא וראה מסלמנדרא שעושים ממנה לבוש</p>

דגרסינן דהאי נקודה שהוא פירוש מ"ש אבל כלא רזא איהו כמה דאתמר, ואז מושך לפרש הדבר ואמר והאי נקודה דקאמרן כמה דאית לה חולקא לעילא וכו', ור"ל שגם באצילות יש אב"ע ומלכות אצילות חלקה שם נקראת עשיה, וכן יש לה חלק זה בעשיה התחתונה להשתעשע באיבא דצדיק, שנלע"ד שהוא סוד (תהלים צז, יא) אור זרוע לצדיק הנזכר פרשת תרומה קסז ע"א, וכנזכר בספר הכוונות בכוונת הציצית, שהוא סוד זווג נשמת הצדיק עם המלכות, ועיין בספר אדם ישר. והרי אם כן ששעשוע העליון הוא תמיד בסוד הצדיק (רמ"ז).

⁷³² ויצא קנג ע"ב (הערת הזהר).

⁷³³ נראה שבא ליתן טעם נכון למ"ש שיש למלכות חלק למטה כשל מעלה. ואמר שהיא נקודה דנטלא מאימא עילאה, והסוד במ"ש בפרשת תצוה קפ"ד ב' שגן עדן הוא סוד נקודת הטיבור, וידוע דרחל מתחיל ראשה שם ממש, וכדאמרין באדרא רבא קמ"א ב' מטיבורא שארי ובטיבורא סיים, ואם כן יש למלכות חלק באור ההוא (רמ"ז). פי' מהמלכות הנקראת עדן לגבי התחתונים כמ"ש הזהר לעיל (מ"מ).

⁷³⁴ כמ"ש בחגיגה יג סע"ב (לש"ו).

⁷³⁵ האש של גיהנם הנה הוא נמשך ויוצא מנהר דינור, ונהר דינור הוא מזיעתן של חיות וכמ"ש בחגיגה (יג סע"ב) ובזוה"ק (ויקהל ריא ע"ב), וסוד זיעתן של חיות הנה הוא בסיבת הרע וכמו שכתבנו לעיל ח"א דרוש ו' סי' ד' אות ג' ע"ש. ועי"ז יוצא מהם תוקף הדינין והוא זיעתן, ונעשה מזה הנהר דינור וממנו נמשך האש של גיהנם. וכל מה שיורד למטה הוא יותר קשה, וכמ"ש בזוה"ק (ויקהל ריא ע"ב) ואף על גב דנחית מלעילא וכו', ע"ש כל הענין. (וע' עוד מענין הנהר דינור בפ' פקודי רמז ע"א רנב ע"ב ופ' מקץ רא ע"א ופ' בראשית מג ע"ב מב סע"א יט ע"א) (דע"ה ח"ב עז ע"ב).

⁷³⁶ וישנם ג"כ כיתות מלאכים לאין מספר, אשר עיקר עבודתם הוא בשימושי אותו העולם, בכל עולם ועולם שהם, וכמ"ש בזוה"ק בהיכלות בראשית ופקודי, והם ג"כ אלפי אלפים ורבי רבבן, וע"ד שאמרו בחגיגה (יג ע"ב) על פסוק (דניאל ז י) נהר דינור נגד ונפק וגו' אלף אלפים ישמשוני, ר"ל להנהר דינור לכל הפעולות והשימושים הנעשה ע"י הנהר דינור (כללים ח"א ב ע"ב).

⁷³⁷ ביסורים של אהבה מה שהצדיקים מקבלים על עצמן, הנה נטהרים השפע והניצוצין לגמרי ומתקנים תיכף ועולים בקודש ואינם עוברים בנהר דינור אלא בדרך טבילה, וכמ"ש בפ' מקץ (רא ע"א) ויקהל (ריא ע"ב) פקודי (רמז ע"א) בנשמות הצדיקים (דע"ה ח"ב סט ע"א).

⁷³⁸ ח"א רא ע"א ולקמן רמז ע"א (אור יקר).

<p>לבושא אלא בנורא אשא אכיל זוהמא דביה ואסתחי ההוא לבושא הכי נמי נשמתא די נור דאתנשילת מגו כורסייא קדישא דכתיב בה (שם) כרסיה שביבין די נור בזמנא דבעיא לאסתחיא מההוא זוהמא דבה אתעברת בנורא⁷³⁹ ואסתחיא ונורא אכלא כל ההוא זוהמא די בנשמתא ונשמתא אסתחיא ואתלבנת</p>	<p>ומתוך שהיא מאש אין רוחצים אותו לבוש אלא באש האש אוכלת הזוהמא שבו ונרחץ אותו לבוש כך גם הנשמה מאש שנלקחה מתוך הכסא הקדוש שכתוב בה כסאו שביבי אש בזמן שרוצה לרחץ מאותה זוהמא שבה עוברת באש ונרחצת והאש אוכלת כל אותה הזוהמא שבנשמה והנשמה רוחצת ומתלבנת.</p>
<p>ואי תימא אי הכי עונשא לית לה לנשמתא בהאי תא חזי ווי לנשמתא דסבלא אשא נוכראה ואף על גב דאיהי אתלבנת אבל כד זוהמא איהו סני עלה ווי לנשמתא דסבלת ההוא עונשא בגין דההוא זוהמא בתרי זמני אתלבנת בנורא</p>	<p>ואם תאמר אם כך אין לנשמה ענש כזה בא וראה אוי לנשמה שסובלת אש זרה ואף על גב שמתלבנת אבל כשהזוהמא רבה עליה אוי לנשמה שסובלת אותו העונש משום שאותה זוהמא בפעמים מתלבנת באש.</p>
<p>זמנא קדמאה כיון דקבילת עונשא בגופא אזלא נשמתא ונטלי לה ואעלין לה בגו אתר חד דאקרי בן הנם ואמאי אקרי בן הנם אלא אתר חד איהו בגיהנם דתמן אתצריפו נשמתין בצרופא לאתלבנא עד לא עאלין בגנתא דעדן (ואי זכאין אינון נשמתין כד אעלין לון בההוא אתר) תרין מלאכין שליחן זמינין בגנתא דעדן וקיימין לתרעא וצווחין לגבי אינון ממנן דבההוא אתר דגיהנם בגין לקבלא ההיא נשמתא</p>	<p>בפעם הראשונה כיון שקבלה ענש בגוף הולכת הנשמה ונוטלים אותה ומכניסים אותה לתוך מקום אחד שנקרא בן הנם ולמה נקרא בן הנם אלא מקום אחד הוא בגיהנם ששם נצרפות הנשמות בצרוף להתלבן טרם שנכנסות לגן עדן (ואם זכאיות אותן נשמות כאשר מכניסים אותן באותו מקום) שני מלאכים שלוחים מזמנים בגן עדן ועומדים בשער וצווחים לאותם הממנים שבאותו מקום שבגיהנם כדי לקבל אותה הנשמה.</p>
<p>וההיא נשמתא עד לא אתלבנת בנורא אינון שליחן צווחין לגבייהו ואמרי הנם ובזמנא דהיא אתלבנת אינון ממנן נפקין עמה מההוא אתר וזמיני לה לגבי פתחא דגנתא דעדן דתמן אינון שליחן ואמרי לון הנם הא אינון נשמתין דהא אתלבנו כדין אעלין לההיא נשמתא בגנתא דעדן</p>	<p>ואותה הנשמה בטרם תתלבן באש אותם שלוחים צווחים אליהם ואומרים הנם ובזמן שמתלבנת אותם ממונים יוצאים עמה מאותו מקום ומזמינים אותה לפתחו של גן עדן ששם אותם שליחים ואומרים להם הנם אלה הם הנשמות שהתלבנו ואז מכניסים אותה נשמה בגן עדן.</p>
<p>וכמה איהי תבירא מגו ההוא תבירו דאתלבנותא דגיהנם (ס"א דהוא) דההיא תבירו דאשא תתאה ואף על גב דנחית מלעילא (אבל) כיון דמטא לארעא לתתא איהו אשא דלא דקיק ונשמתא אתענשא ביה ואתברת כדין קודשא בריך הוא אפיק שמשא דנהיר מאינון ארבע פתחין דנהרין ברקיעא דעל גנתא ומטא לההיא נשמתא ואתסיאת הדא הוא דכתיב (מלאכי ג כ)</p>	<p>וכמה היא שבורה מתוך אותו שבר של ההתלבנות של הגיהנם (של אותו) של אותו שבר של האש התחתונה ואף על גב שיורדת מלמעלה (אבל) כיון שמגיעה לארץ למטה היא אש שאיננה דקיקה והנשמה נענשת בה ונשברת ואז הקדוש ברוך הוא מוציא שמש שמאירה מאותם ארבעה פתחים שמאירים ברקיע שמעל הגן ומגיע לאותה נשמה ונרפאת זהו</p>

⁷³⁹ מזל"ן דידוע שכל הביורורים נעשים בכח הדין כי בו כח ההבדלה בין קדש לחול, וכו' הוא א"ש, ומשם יוצאים תלת נהרי דינור שה"ס שלש היכלי זכות שבב"ע והם לליבון נר"ן, ושרשם הראשון הוא מתיקון ראשון דדיקנא עילאה שהוא מסוד חכמה סתימאה [א"ל] שבה שורש הביורורים (רמ"ז).

שכתוב וזרחת לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא צדקה ומרפא בכנפיה.	וזרחת לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה
בפעם השניה אחר שישיבה בגן עדן שלמטה כל אותו זמן שישיבה ועד עכשיו אינה נפרדת מאותם דברים של מראה העולם הזה מכל וכל וכשמעלים אותה למעלה צריכה להפרד מכל מראה ומכל הדברים שלמטה ומעבירים אותה באותו נהר דינור ואז הנשמה מתלבנת בו מכל וכל ויוצאת ונראית לפני רבון העולם ברוכה (ברורה) מכל הצדדים כיון שמסתכלת באותו אור נרפאת ונשלמת מהכל ואז עומדות אותן נשמות בלבושים מתעטרים לפני רבונם אשרי חלקם	זמנא תניינא לבתר דיתבא בגנתא דעדן דלתתא כל ההוא זמנא דיתבא ועד כען לא אתפרשת מאיננו מלין דחיוז דהאי עלמא מכל וכל וכד סלקין לה לעילא אצטריך לאתפרשא מכל חיוז ומכל מלין דלתתא ואעברו לה בההוא נהר די נור ⁷⁴⁰ כדין נשמתא אתלבנת ביה מכל וכל ונפקת ואתחזיאת קמי מאריה דעלמא בריכא (ד"א ברירא) מכל סטרין כיון דאסתכלת בההוא נהורא אתסיאת ואשתלימת מכלא וכדין קיימין אינון נשמתין בלבושין מתעטרין קמי מאריהון זכאה חולקהון
	ריב/א
של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.	דצדיקיא בעלמא דיין ובעלמא דאתי
ואותן נשמות שבגן עדן שלמטה משוטטות בכל ראשי חדשים ושבטות ועולות עד אותו מקום שנקרא חומות ירושלים ששם כמה ממונים ומרכבות ששומרים אותם החומות שכתוב "על חומתיך הפקדתי שמרים ועולים עד אותו מקום ולא נכנסות פנימה עד שמתלבנות ושם משתחוות ושמות מאותו אור ושבטות לתוך הגן.	ואינון נשמתין ⁷⁴¹ דבגנתא דעדן לתתא שטאן בכל רישי ירחי ושבתין וסלקין עד ההוא אתר דאקרי חומות ירושלם ⁷⁴² דתמן כמה ממנן ורתיכין דנטרי אינון חומות דכתיב (ישעיה סב ו) על חומותיך ירושלם הפקדתי שומרים וסלקין עד ההוא אתר ולא עאלין לנו עד דאתלבנן ותמן סגדין וחדאן מההוא נהירו ותייבין לנו גנתא
יוצאות משם ומשוטטות בעולם ורואות באותם הגופות של הרשעים ובאותו ענש שלהם שכתוב ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים בי כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה	נפקין מתמן ושטאן בעלמא וחמאן באינון גופין דחייביא בההוא עונשא דלהון ⁷⁴³ דכתיב (שם סו כד) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה והיו דראון לכל בשר ⁷⁴⁴ מאי

⁷⁴⁰ לא די לו לאדם בכל התלאות הנוראות שעוברים עליו בכל ימי צבאו אשר בעוה"ז, אלא שגם בעולם הנפשות עלול הוא לכמה צירופים וליבונים עד בואו למנוחתו, וכנודע מחרדת ר' יוחנן בן זכאי (ברכות כח ע"ב) ובזוה"ק (ויקהל ריא ע"ב וריב ע"א) (דע"ה ח"ב יג ע"ב), בתיקון התורה והמצוה, הנה הן הניצוצין שמתבררים ועולים ע"י כל מצוה ומצוה, והן הכוחות הגבורות שמתחדשים ומתגלים על ידיהם, הנה מאחר שמתקנים ויוצאים ע"י טהרת הקודש, הנה הם עולים למעלה תיכף ונכנסים בנהר דינור, ושם הם טובלים להתרחץ ולטהר מכל ריח זוהמת דהעוה"ז וכמ"ש בזוהר (ויקהל ריא ע"ב), ואח"כ הם עולים בעלייה אחר עלייה עד המלכות דאצילות לבחי' מ"ן, ומקבלים שם תוספת אור וברכה, ונבנה ונעשה כל ניצוץ וכל כח לאילן שלם בכל עולם ועולם מאב"ע (דע"ה ח"ב עז ע"ד).

⁷⁴¹ כתב הרח"ו זלה"ה שאלו הנשמות הן אותן שעדיין לא הגיע זמן ליבונן, ואלו אינן עולות רק ברישי ירחי ושבתי לבד, ועם כל זה אינן נכנסות תוך הבריאה ממש רק בבחינה החיצונה, ואחר עבור השבת חוזרות לגן עדן [הארץ] ויוצאות ומשוטטות בעוה"ז, אך הרוחין לעולם אשתארו בגן עדן עד תחיית המתים (רמ"ז).

⁷⁴² הם ציון וירושלים דנוק' שנק' חומות (מ"מ).

⁷⁴³ קנא ע"א (הערת הזהר).

⁷⁴⁴ היאך הצדיקים הולכים למקום הדיראון והטינופת ומניחים חיי עולם, לזה אמר "לכל בשר" אינם הנשמות אלא לגופות שהם קרובי אליהם, ומטעם זה אין קוברין רשע אצל צדיק, והנה עד כאן הולכות אל מקום חוצה מהגן וחוצה מעולם הזה, והוא אמצעי בין עולם זה ועולם עליון, מקום עונש הרשעים שהם

<p>לכל בשר לאינן שאר גופין דבסחרנייהו והא אוקמוה ולבתר משטמי ומסתכלן באינן מאריהון דכאבין ובני מרעין ואינן דסבלין על יחודא דמאריהון ותבין ואמרין ליה למשיחא</p>	<p>והיו דראון לכל בשר מה זה לכל בשר לאותם שאר הגופים שסביבם והרי פרשוה ואחר משוטטים ומסתכלים באותם בעלי מכאובים ובני מחלות ואותם שסובלים על היחוד של רבונם ושבים ואומרים למשיח.</p>
<p>בשעתא דאמרין ליה למשיחא צערא דישראל בגלותהון ואינן חייביא די בהון דלא מסתכלי למנדע למאריהון ארים קלא ובכי על אינן חייבין דבהו הדא הוא דכתיב (שם נג ה) והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעונותינו תייבין אינן נשמתין וקיימין באתרייהו</p>	<p>בשעה שאומרים לו למשיח את צער ישראל בגלותם ואותם הרשעים שבהם שאינם מתבוננים לדעת את רבונם הוא מרים קול ובוכה על אותם הרשעים שבהם זהו שכתוב (שם נג) והוא מחלל מפשעינו מדכא מעונותינו שבות אותן נשמות ועומדות במקומן.</p>
<p>בגנתא דערן אית היכלא חדא דאקרי היכלא דבני מרעין⁷⁴⁵ כדין משיח עאל בההוא היכלא וקארי לכל מרעין וכל כאבין כל יסוריהון דישראל דייתון עליה וכלהו אתיין עליה ואלמלא דאיהו אקיל מעלייהו דישראל ונטיל עליה לא הוי בר נש דיכיל למסבל יסוריהון דישראל על עונשי דאורייתא הדא הוא דכתיב (שם) אכן חליינו</p>	<p>בגן עדן יש היכל אחד שנקרא היכל בני המחלות אז המשיח נכנס לאותו היכל וקורא לכל המחלות והמכאובים וכל יסורי ישראל שיבאו עליו וכולם באים עליו ואלמלא שהוא מקל מעל ישראל ונוטל עליו לא היה אדם שיכול לסבל את יסורי ישראל על ענשי התורה זהו שכתוב אכן חליינו הוא נשא וגו' כמו כן רבי אלעזר</p>

חוצה מהגשמות, אמנם יהיה חלק ידוע בסוד בחינת הנפשות חצר מות ודאי כדפירשנו לעיל, ואחר כך מתפשטות יותר ובאות לעולם הזה הגשי ממש עולם אשר החיים בו, ואז צופים ורואים בצערן של ישראל (אור יקר).

⁷⁴⁵ כלומר שמשם נשפע היסורין לבני אדם למטה, וכראות המשיח צער ישראל ביסורין. מיד הוא רוצה להיות כפרתם, ונכנס להיכל הזה ומושך עליו כל יסורים הראויים לבא על ישראל מחמת עונש עליון ודין אשר במדה זו, ומושכם לעצמו וישראל מתכפרין והיינו "והוא מחולל מפשעינו" וכו' ואם תאמר היאך אפשר שיהיה בגן עדן ויחיה חולה, ויש לומר שאין ענין משיח כשאר נפשותם של צדיקים שנסתלקו מן הגוף ואינם גוף לכך אינם בעלי יסורין, אמנם המשיח הוא בעל גוף ממש שנכנס מן העולם הזה לתוך גן עדן, שכבר נולד ולא מת אלא נאסף שם חי, אם כן הוא בגוף כשאר בני אדם וסובל יסורין וחבורות פצע כדפירשו בגמרא על ישראל להקל מעליהם, והענין כי טובת לפני הקדוש ברוך הוא מעט מצער שאדם מסתגף בארעא, בגין דלית חושבנא לאינן יסורין דקיימין עליה דבר נש בכל יומא [בזהר הנדפס: על עונשי דאורייתא], וכולהו נחתי בעלמא בשעתא דאתייהב אורייתא ולא עסקי בה ישראל בכל יומא דכתיב (מלאכ) זכרו תורת משה עבדי, וכתוב המזכירים את ה' אל דמי לכם, וכד הוו ישראל בארעא קדישא באינן פולחנין דקרבינן דהוו עבדי הוו מסלקין כל אינן מרעין ויסורין מעלמא, השתא משיח מסלק לון מעלמא, עד דנפיק בר נש מהאי עלמא ומקבל עונשיה כמה דאתמר. בר אינן חייביא יתיר דעאלין לון בגו גיהנם באינן מדורין אחרנין ומקבלין עונשא סגיא מסגיאנות זוהמא די בנשמתא, כדין אדליקו נורא יתיר למיכל ההוא זוהמא, ווי לה להייתא נשמתא דסבלת ההוא עונשא, זכאין אינן דנטרי פקודי אורייתא, [ההיא] נקודה קדישא דאיהי בעיא לאשתעשעא לעילא ולתתא ברוחיהון דצדיקייא כמה דאתמר, כד בעיא לאשתעשעא לתתא ברוחיהון דצדיקייא כאמא דחדת על בנהא ואשתעשע בהון, הכי נמי בפלגות ליליא איהי נחתא ואשתעשעא בהו. רקיע דקאמרן דקיימא על גנתא איהי קיימא על ארבע רישין, ואינוז ארבע אתוון דקאמרן רזא דארבע חיוון, והאי רקיעא קיימא לתתא כמה דאתמר, רקיע דההוא נקודה דלעילא קיימא על אינן ארבע חיוון דקאמרן, וההוא רקיעא כגוונא דא מן דא איהו אתרקם בגוונין קדישין, בהאי רקיע אסתכלן ארבע חיוון וכל אינן חיילין דלתתא, כד האי רקיעא [א] אנהיר בגוונוי ונציץ כדין ידעין כל אינן רתיכין וכל אינן חיילין ומשריין דהא טרפא דילהון אזדמן. ברצונו מכל עונש שיבא עליו, המשל בזה מי שתטא ושב בתשובה שנתחרט ונתנחם על חטאתו, ועזב החטא ונתרחק ממנו עדין הדבר תלוי ביסורין כדפירשו תשובה תולה ויסורין ממרקין, היסורין הם כשיעור מה שנדון מלמעלה, אמנם אם יסגף עצמו ויקבל הוא מידו היסורין ברצונו, המעט ההוא מרוצה להקדוש ברוך הוא יותר מכמה חלקים שיביא הקדוש ברוך הוא עליו, וכן הוא ממש כעין זה הדין הנעשה למטה, הרי פנחס לא הרג אלא אחד זמרי, והקל חמה מכל ישראל, וכן המשיח סובל יסורין או ר' אלעזר, והמעט ההוא שהוא מקבל על עצמו חשוב לפני הקדוש ברוך הוא כאלו כל ישראל יחד סבלו כל אחד ואחד יסורין אלו (אור יקר).

<p>הוא נשא וגו' כגוונא דא רבי אלעזר בארעא⁷⁴⁶</p>	<p>בארץ.</p>
<p>בנין דלית חושבנא לאינן יסורין דקיימין עליה דבר נש בכל יומא על עונשי דאורייתא וכלהו נחתו לעלמא בשעתא דאתייהבת אורייתא וכד הוו ישראל בארעא קדישא באינן פולחנין וקרבנין דהוו עבדי הוו מסלקין כל אינן מרעין ויסורין מעלמא השתא משיח מסלק לון מבני עלמא עד דנפיק בר נש מהאי עלמא ומקבל עונשיה כמה דאתמר כד אינן חובין יתיר דעיילין לון לגו בגו גיהנם באינן מדורין תתאין אחרנין ומקבלין עונשא סני מסגיאות וזהמא די בנשמתא כדין אדליקו נורא יתיר למיכל ההוא וזהמא (ווי להאי נשמתא דסבלת ההוא עונשא ועל דא אינן מלאכי חבלה דבגיהנם מטרדין לון בחוטרין דאשא לנערא ההוא וזהמא ווי לנשמתא דסבלת ההוא עונשא)</p>	<p>משום שאין חשבון לאותם יסורים שעומדים על אדם בכל יום על ענשי התורה וכולם ירדו לעולם בשעה שנתנה תורה וכשהיו ישראל בארץ הקדושה באותן עבודות וקרבתות שהיו עושים היו מסלקים את כל אותן מחלות ויסורים מן העולם ועכשיו המשיח מסלק אותם מבני העולם טרם שיוצא מהעולם הזה ומקבל ענשו כמו שנתבאר כשאותם חטאים יתרים שמכניסים אותם לתוך בפנים הגיהנם באותם מדורים תחתונים אחרים ומקבלים ענש רב מרב הזוהמא שבנשמה אז מדליקים אש יותר לאכול אותה וזהמא (אוי לאותה נשמה שסובלת אותו הענש ועל זה אותם מלאכי חבלה שבגיהנם מטרידים אותו במקלות של אש לנער את אותה הזוהמא אוי לנשמה שסובלת אותו ענש).</p>
<p>זכאין אינן דנשרי פקודי אורייתא ההיא נקודה קדישא⁷⁴⁷ דאיהי בעיא לאשתעשעא לעילא⁷⁴⁸ ולתתא ברוחיהון דצדיקייא כמה דאתמר⁷⁴⁹ כד ההוא נקודה בעא לאשתעשעא לתתא⁷⁵⁰ ברוחיהון דצדיקייא כאמא דחדאת על בנהא ואשתעשעת בהון הכי נמי בפלגות ליליא⁷⁵¹ איהי נחתא ואשתעשעת בהו</p>	<p>אשריהם ששומרים את מצוות התורה אותה נקודה קדושה שרוצה להשתעשע למעלה ולמטה ברוחות הצדיקים כמו שנתבאר כשאותה נקודה רוצה להשתעשע למטה ברוחות הצדיקים כאם ששמחה עם בניה ומשתעשעת בהם כך גם בחצות הלילה היא יורדת ומשתעשעת בהם.</p>
<p>רקיע דקאמרן⁷⁵² דקיימא על גנתא איהי קיימא על ארבע רישי חיון⁷⁵³ ואינן ארבע</p>	<p>הרקיע שאמרנו שעומד על הגן היא עומדת על ארבעה ראשי החיות ואותן</p>

⁷⁴⁶ הוא ר"א בן רשב"י שהיה אומר ליסורין בואו אחי וריעי (מ"מ).

⁷⁴⁷ פי' מלכות (מ"מ).

⁷⁴⁸ פי' בנשמות הצדיקים שהם כבר בג"ע (מ"מ).

⁷⁴⁹ ריא ע"ב (הערת הזהר).

⁷⁵⁰ היינו הצדיקים שבעולם הזה שעולים בה ג"כ בסוד מ"ן (מ"מ).

⁷⁵¹ פי' כמו שהאדם משתעשעת בבנים ה"נ בחצות לילה מלכות משתעשעת בנשמות הצדיקים שבעולם הזה 0מ"מ).

⁷⁵² פי' הוא דעת דבינה דבינה דמלכות דעשיה (מ"מ) 9.

⁷⁵³ פי' כי ג' רקיעים הם חד יסוד אי' דאצי' דקיימא על ד' חיות דאצי' רקיע ב' יסוד דז"א דאצילות דמתמן אתפשט נוקבא דאצילות ושניהם על ד' חיות דיציר' ואלו הב' נקרא' (דברים ד לב) מקצה השמים ועד קצה השמים. רקיע הג' זהו שער ג"ע הארץ שהוא יסוד דעשיה אשר תחת ד' חיוון עילאין דיציל' וז"ש כאן ולעיל דף ר"א ושם נתבאר ד' פתחין דרקיע דג"ע וכאן מדבר בד' אתון דאדנ"י ד' בד' פתחי דרקיע חיות דיציר' עילאין יתיר ולכן ברקיע זה שהוא זכר ודז"א דאצי' יש בו כ"ב אתון אחרנין בכתרין על רישיהון ר"ל בתגין כי אין אותיות בתגין אלא באצי' כנודע. ויש אותיות יותר עילאין ברקיע עליון יותר והם הסתומים ומכחם מתפשטין כ"ב אותיות רשימי דילהון לבד בזה הרקיע ונעשים רזא דיחודא ברזא דצרופא דאתון שהוא א"ט ב"ח ג"ז ד"ו כי כל ב' אותיות יש בהם רמז יחוד מספר י"ס באחדים ובעשירות ובמאות. וכבר ידעת כי

<p>אתון דקאמרן⁷⁵⁴ אינן רזא דארבע חיון והאי רקיעא קיימא לתתא (ס"א עליהו) כמה דאתמר רקיעא דההיא נקודה קיימא לעילא⁷⁵⁵ על אינן ארבע חיון⁷⁵⁶ עלאין דקאמרן וההוא רקיעא (כגוונא דא מן דא⁷⁵⁷) איהו אתרקם בגוונין קדישין</p>	<p>ארבע אותיות שאמרנו הם סוד של ארבע החיות והרקיע הזה עומד למטה (עליהן) כמו שנתבאר הרקיע של אותה נקודה עומד למעלה על אותן ארבע חיות עליונות שאמרנו ואותו רקיע (כדוגמת זה מזה) נרקם בגונים קדושים.</p>
<p>בהאי רקיע⁷⁵⁸ אסתכלן ארבע חיון וכל אינן חיילין לתתא כד האי רקיע אנהיר בגוונוי ונציין כדין ידעין כל אינן רתיכין וכל אינן חיילין ומשריין דהא טרפא דלהון אזדמן רקיעא דא מרקמא בכל גוונין קדישין ביה קיימין ארבע פתחין רשימין בארבע אתון מנציץ</p>	<p>ברקיע הזה מסתכלות ארבע החיות וכל אותם חיילות למטה כשהרקיע הזה מאיר בגונו ונוצץ אז יודעות כל אותן מרכבות וכל אותם חיילות ומחנות שהרי טרפם הזדמן הרקיע הזה רקום בכל הצבעים הקדושים ובו עומדים ארבע פתחים רשומים בארבע אותיות נוצצות.</p>
<p>פתחא חדא⁷⁵⁹ רשימא לסטר מזרח וביה קיימא בההוא פתחא את חד וההוא את איהי א' ודא נציין וסליק ונחית בהאי פתחא פתחא דא נהיר ונציין מנציצו עלאה והאי את נציין ובלית (ס"א ולהיט) בגויה ואיהי נחתא וסלקא ואתרשים בההוא פתחא</p>	<p>פתח אחד רשום לצד מזרח ובו עומדת באותו פתח אות אחת ואותה אות היא א' וזה נוצץ ועולה ויורד בפתח הזה הפתח הזה מאיר ונוצץ מהתנוצצות עליונה והאות הזו נוצצת ובולטת (ולוהטת) בתוכה והיא יורדת ועולה ונרשמת באותו פתח.</p>
<p>פתחא תניינא רשימא לסטר צפון וביה קיימא את חד ואיהי את ד'</p>	<p>פתח שני רשום לצד צפון ובו עומדת אות אחת והיא האות ד'</p>
<p>ריב/ב</p>	
<p>ודא קיימא ונציצא סלקא ונחתא ולהטא בההוא פתחא לזמנין נציין בנציצו ולזמנין אתטמר ההוא נהורא ולא נהיר ועל דא את דא לא קיימא בקיומא תדיר ואת דא אתרשים בההוא פתחא</p>	<p>וזו עומדת ונוצצת עולה ויורדת ולוהטת באותו פתח לפעמים נוצצת בהתנוצצות ולפעמים נטמן אותו אור ולא מאיר ולכן האות הזו אינה עומדת בקיום מתמיד והאות הזו נרשמת באותו פתח.</p>
<p>פתחא תליתאה⁷⁶⁰ איהו פתחא דקיימא לסטר מערב וביה קיימא את חד דאתרשים ואתנהיר בההוא פתחא ודא איהו את נ⁷⁶¹ והאי את נציין בנציצו בההוא פתחא⁷⁶²</p>	<p>הפתח השלישי הוא פתח שעומד לצד מערב ובו עומדת אות אחת שרשומה ונאורה באותו פתח וזוהי האות נ' והאות הזו נוצצת בהתנוצצות באותו הפתח.</p>

א"ט ב"ח וכו' בונין פרצוף נוקב' ולכן כד לא נהיר הרקיע נסתלקה תוספות א"ב ג"ד ונשארה ט"ח ז"ו ועיין בדרוש א"ט ב"ח (זהר הרקיע).

⁷⁵⁴ ריא ע"א (הערת הזהר). פי' ד' אותיות ארגמ"ן שאמר לעיל (מ"מ).

⁷⁵⁵ פי' יסוד דז"א (מ"מ).

⁷⁵⁶ פי' ארגמ"ן שבמלכות (מ"מ).

⁷⁵⁷ פי' רקיע הוא כמו יסוד דז"א (מ"מ).

⁷⁵⁸ פי' של גן (מ"מ).

⁷⁵⁹ פי' הם כנגד ד' אותיות אדנ"י וכדמפרש הזהר (מ"מ).

⁷⁶⁰ היא מבחינת המלכות בעצמה, ולכן "קיימא לסטר מערב", א' ששם ערוב הכחות, ב' ששם הערב שמש בחיק המלכות, ג' ששם ערב ודין, הם שלשה טעמים למה נקראת מערב, ואין דינה חזק כדין הגבורה אבל עם זה אורה מעט, שהגבורה בהיותה נמתקת אורה רב, והמלכות היא זעירו וקטנה ואי לה אור, ולכן אמר "וביה קיימא את חד" דאתרשים מאצילות, ונתגלה אל מציאות גילוי האור אל הרקיע (אור יקר).

⁷⁶¹ שמורה על סוכה נופלת אלא שנשמכת בס' שהיא התפארת (אור יקר).

⁷⁶² הן אמת אורה מעט אבל במה שיש לה קיימת, שאין דינה חזק כדין הגבורה (אור יקר).

<p>פתחא רביעאה⁷⁶³ דא איהו פתחא דקיימא לסטר דרום וביה קיימא רשימו דחד נקודה תתאה זעירא⁷⁶⁴ דאתחזי ולא אתחזי ודא איהי את י' ואלין ארבע אתון⁷⁶⁵ לארבע סטרין (נ"א נצצין) בההוא רקיע באינון פתחין</p>	<p>הפתח הרביעי זהו הפתח שעומד לצד דרום ובו עומד רושם של נקודה תחתונה קטנה שנראית ולא נראית וזוהי האות י' וארבע האותיות הללו לארבעה צדדים (נוצצים) באותו רקיע באותם פתחים.</p>
<p>בהאי רקיע רשימין אתון אחרנין⁷⁶⁶ (ד"א לארבע סטרין) בכטרין על רישיהו ואינון עשרין ותרין אתון⁷⁶⁷ מתעטרין בכטרין רקיעא דא נטיל⁷⁶⁸ וסחרא על גבי חיוון⁷⁶⁹ ברשימו דאתון⁷⁷⁰ רזא דחושבן דיהודא ברזא דצירופא דא דאתון עלאין ואינון א"ט ב"ח ג"ז ד"ן⁷⁷¹</p>	<p>ברקיע הזה רשומות אותיות אחרות (לד' צדדים) בכתרים על ראשיהם ואותן עשרים ושתיים אותיות מתעטרות בכתרים הרקיע הזה נוסע וסובב על גבי החיות ברשם של האותיות הסוד של חשבון היחוד בסוד של צרוף אחד והם א"ט ב"ח ג"ז</p>

⁷⁶³ הוא מצד החסד ולכן "קיימא לסטר דרום", והיה ראוי שאות זה תסתלק למעלה ושם תהיה מקור האור ויהיה דק נובע, אמנם היא למטה מורה על מיעוט האור (אור יקר).

⁷⁶⁴ הענין שאות יוד יורה אחת משתים, אם היא למעלה מורה העלם והיא יסוד ועיקר הכל, ואם היא למטה מורה מיעוט, וזהו שאמר "זעירא דאתחזי ולא אתחזי" מפני מיעוטה, והיינו סוד הושיעה ימין, הושיעה לו ימינו, כוס של ברכה בימין, וחסד עומדת קשורה במלכות תמיד (אור יקר).

⁷⁶⁵ ירצה הם ארבעה בחינות, האחד רקיע עצמו שבערך התחתונים תפארת, השנית ארבע סטרין שבו שהם ארבע מדות, השלישית ארבע פתחין שהם ארבעה שערים צנורות למעבר האור אל התחתונים כאומרו יפרד והיה לארבעה ראשים, הרביעית הם ארבע אתון דהיינו אור אצילות דק נרמז באותיות מתרשמות ברשימה דקה שם (אור יקר).

⁷⁶⁶ שאינם מבחינת שם אדני" אלא הם נאחזים בתפארת, ולזה יש להם כתרין שכל אחת ואחת נכתרת על ידי התפארת מהכתר העליון (אור יקר).

⁷⁶⁷ סוד תורה שבכתב כדפירשנו לעיל, שכל מקום שיש כ"ב אותיות מורה על כל התורה כולה מאלף ועד תיו שהם כ"ב בחינות, שהם אמ"ש, והם בג"ד כפר"ת, והם הו"י זח"ט לנ"ס עיצ"ק, וכל אחד ואחד מאלו כתיב בספר יצירה קשר לו כתר ושם בספ"ר הארכתי (אור יקר).

⁷⁶⁸ סוד נסיעתו הוא היותו מקבל פעמים ממדה זו פעמים מזו עד שמאירה מכל הבחינות ומתנהגת בכלם, ועל דרך זה משפיע על החיות כיוצא בו שכל זמן שהוא קבוע על ראשיהן כל חיה וחיה היא מקבלת מבחינה אחת תמיד, וזו מזו, מכוונת החיה כנגד חלק הרקיע (אור יקר).

⁷⁶⁹ כדי שיהיה כל חיה וחיה מהן מקבלת מכל הבחינות, וסוד אור עליון מתמזג ומתייחד כל בחינה בחברתה (אור יקר).

⁷⁷⁰ הענין שהאותיות מסודרות בסדר אצילותן, א"ב ג"ד ה"ו ז"ח ט"י כ"ל מ"נ ס"ע פ"צ ק"ר ש"ת, והם עולות במדרגות שוות שהם משתלשלות זו מזו וזו מזו, א' הוציא ב', וב' הוציא ג' וכיוצא עד סופם, אמנם הם זכרים ונקבות, ומהם מעטי הענפים כגון א' שחשבונה אחד עם היות שסודה גדול מאד מאד כדפירשנו בספ"ר שער האותיות, סוף סוף חשבונה ומספרה אחד, וב' גדל אורה בשנים, וג' בשלש, וכן הם מוסיפות, והטעם שא' ראש והיא יחידה, וכאשר הוציא הא' את הב' היו שנים שני אורות אור עצמה ואר סבתה, וכן הג', וכן כל זמן שהם משתלשלות והולכות, ונודע כי ה' היא שלימה שבכל האותיות שהיא עשר, ששלימות עליון הוא מספר העשר, ולזה נשלם תשעה אותיות בייחוד מעלות המספר ונעשה א"ט ב"ח ג"ז ד"ו שאלו הארבעה זוגות יחד זכר ונקבה ישלימו עשר אורות עשר אורות, כענין המלכות עם התפארת שסודם אח"ד א"ח תפארת תשע עם המלכות דלת הם עשרה ודרך זה גם כן (אור יקר).

⁷⁷¹ טעם א"ב זה בכאן מובן בידוע לנו בדרוש א"ט ב"ח שסודו על תיקון הנוק' שהיא סוד גן עדן זה התחתון, וידוע משם כי אלו הארבע זוגות א"ט ב"ח ג"ז ד"ו ה"ס כחב"ד שהם העומדים לנגד תנה"י, ולפי שכתר חכמה הם בסוד הראש כמ"ש בכוונת שני ימים דראש השנה, לכן אמר אתון בגלגולא דאינון אטב"ח. אבל דע כי אותיות אב"ג של א"ט ב"ח ג"ז הם סוד חלקים עיקרים של המלכות וטח"ז הם הבאים לה לתוספת כנזכר באותו דרוש, ולכן בשעת הדין מתעלמות אותיות אב"ג, ואולם ד"ו שהוא בדעתה הוא להפך שהד' הוא הנוסף והו' הוא העיקר, (הלא) [כי] אמר באותו דרוש שו' זו סוד הגבורות, עיי"ש, ולכן גם הוא נשאר גלוי והם ט"ח ז"ו, כי א"ב ג"ד נעלם להיותו סוד העיקר ונשארו הענפים, והו' שה"ס ו' גבורות המתפשטות בחג"ת נה"י דידיה. מלבד הכתוב בגליון הנכחי עוד יש בכאן סוד אחר וכו', והוא בסוד ז' מקיפין שיש למלכות, דהיינו כי אריך יש לו מקיף לו לעצמו בפרטות שה"ס א' של א"ט ועוד מקיף כולל שמקיף כל ט' ספירות שתחתיו והיינו א"ט, וכן יש לאבא מלבד הפרטי שלו עוד יש לו מקיף כולל ח' ספירות שתחתיו וזהו ב"ח. וגם (נראה לי) לפי סוד זה א"ט ב"ח הם בכתר וחכמה, והוא מ"ש אחר כך שהם אתון בגלגולא, שכתר חכמה סוד שני ראשים הנכללים בסוד הראש י' וקוצו, ואולם לאי' יש שני מקיפים

<p>אלין אתוון סחרן בההוא רקיעא ברזא דאתוון אחרנין (דרתיכי) עלאין קדישין סתימין ואינון אתוון אחרנין (ס"א עלאין) סתימין סחרין לההוא רקיעא וכדין אתהזיין אלין אתוון בגלגולא (ס"א דהאי רקיעא) דאינון א"ט ב"ח ורשימין בהאי רקיעא</p>	<p>ד"ו. האותיות הללו סובבות באותו רקיע בסוד של אותיות אחרות (של מרכבות) עליונות קדושות נסתרות ואותן אותיות אחרות (עליונות) שנסתרות סובבות את אותו רקיע ואז נראות האותיות הללו בגלגול (של הרקיע הזה) שהם א"ט ב"ח ורשומות ברקיע הזה.</p>
<p>בשעתא דאתנהיר האי רקיעא אתנהרן ביה ארבע רזין דשמהן קדישין ואינון צרופא בצרופין דתלתין ותרין שבילין כדין נחית מלא מהאי רקיעא באינון אתוון דרזא דשמא קדישא ואתזנו כל אינון רתיכין וכל אינון חיילין ומשריין קדישין ונטלי כלהו בחדוה</p>	<p>בשעה שמאיר הרקיע הזה מאירים בו ארבעה סודות של השמות הקדושים והם צרוף בצרופים של שלשים ושנים שבילים אז יורד טל מהרקיע הזה באותן האותיות של סוד השם הקדוש וכל אותן מרכבות נזונות וכל אותם החילות והמחנות הקדושים וכולם מקבלים בשמחה.</p>
<p>בשעתא דדינא תליא אלין אתוון אתטמרו ואתגניזו ארבע גו ארבע ואינון ט"ח ז"ו בשעתא דאלין אתגניזו ואתטמרו כדין קלא דסטר צפון אתער וידעי דדינא שריא על עלמא בהאי רקיעא אתרשים גוונא דדא דכליל כל גוונין</p>	<p>בשעה שהדין תלוי האותיות הללו נטמנות ונגנזים ארבע בתוך ארבע והם ט"ח ז"ו בשעה שאלה נגנזו ונטמנו אז הקול של צד צפון מתעורר ויודעים שהדין שרוי על העולם וברקיע הזה נרשם צבע אחד שכולל את כל הגונים.</p>
<p>כד נטיל האי רקיעא מסטרא דמזרח אינון ארבע רישין דקאמרן בארבע (אנפין) אתוון נטלין כלהו במטלנין וסלקי בסליקו לעילא וכד אינון נטלין וסלקין לעילא אסתלקת מאן דאסתלקת ואתוון אתהדרו ואתהזיין בשלימו ברזא קדמאה א"ט ב"ח ג"ז ד"ו ואתרקם ההוא רקיעא כדין אתנהיר בנהירו</p>	<p>כשנוסע הרקיע הזה מצד המזרח אותם ארבעה הראשים שאמרנו בארבע (פנים) אותיות נוסעים כולם במסעות ועולים בעליה למעלה וכשנוסעים ועולים למעלה מסתלקת מי שמסתלקת וחוזרות האותיות ונראות בשלמות בסוד הראשון א"ט ב"ח ג"ז ד"ו ונרקם אותו רקיע ואז מאיר באור.</p>
<p>וכד האי רקיעא אתנהיר כמלקדמין באלין אתוון כולהו אתהדרו ושאיני למטרף טרפא ומזונא כיון דאינון שאני וסלקין קלא ההוא קלא אשתמע לעילא לעילא וכדין נטלא ברכאן וקדושן מאן דנטלא</p>	<p>וכשהרקיע הזה מאיר כמקדם באותיות הללו כולם שבים ושואגים לטרף טרף ומזון כיון שהם שואגים ומעלים קולות אותו קול נשמע למעלה למעלה ואז נוטל ברכות וקדשות מי שנוטל.</p>
<p>סחרן אתוון ומתגלגלן וסחרן ההוא רקיעא וקיימן אינון אתוון לסטר דרום כיון דקיימין אינון אתוון לסטר דרום סלקין ונצצן בנציעו ולהטין כדין באמצעיתא דההוא רקיעא</p>	<p>סובבות האותיות ומתגלגלות וסובבות את אותו רקיע ועומדות אותן אותיות לצד דרום כיון שעומדות אותן אותיות לצד דרום עולות ונוצצות בהתנוצצות ולוהטות</p>

כוללים ולזעיר מקיף אחד כולל, וארבע אלו אריך ואר"א וזעיר ה"ס א"ט ב"ח ג"ז ד"ו, עיי"ש. ונראה שסוד א"ט ב"ח זה ה"ס מ"ש ברזא דאתוון אחרנין וכו', ודע שגם למלכות יש שני מקיפים אחד פרטי ואחד כולל ונמצאו לה ז' מקיפים שה"ס ז' גלגלים שמסתמא יש לרקיע. ולעד"ן שסוד שני מקיפים מלכות ה"ס ה' הנשאר בא"ט ב"ח בלי זווג, כי לעשות י' צריכה להשתמש בשלה דהיינו ה' ה', וגם שיש לה ה' מקיפים משל מעלה כאמור (רמ"ז).

<p>רשימא חד אתרשים וההוא רשימו איהו את חד ואיהו י' כיון דאת דא אתרשים ואתהווא כדין להטיין אבתריה תלת אתוון אחרנין ואינון הו"ה</p>	<p>ואז באמצע אותו רקיע רושם אחד נרשם ואותו הרושם הוא אות אחת והיא י' כיון שהאות הזו נרשמה ונראית אז לזהות אחריה שלש אותיות אחרות והן הו"ה.</p>
<p>אלין אתוון מנצצן באמצעו דהאי רקיעא סלקין ונחתין מלהטיין בתליסר (נ"א בתריסר) להטיין כדין לבתר דאלין תליסר זמנין מלהטיין נחתא מאן דנחתא ואתכלילת באינון אתוון ואתעטרת בהו ולא אתידעת כדין בלהו חילין וכלהו משריין בחידו וסלקין שירין ותושבתן</p>	<p>אלו האותיות מנצנצות באמצע הרקיע הזה עולות ויורדות לזהות בשלשה עשר (בשנים עשר) להטים אז אחר שאלו השלש עשרה פעמים לזהות יורד מי שיורד ונכללת באותן אותיות ומתעטרת בהן ולא נודעת אז כל החילות וכל המחנות בשמחה ועולים שירים ותשבחות.</p>
<p>רקיעא דא נטלא תניינות וסחרא ומתגלגלא ואינון אתוון קדמאי דקאמרן דאינון א"ט ב"ה בלהו אתכלילו באינון אתוון עלאין רזא דשמא קדישא דקאמרן וסחרן ההוא רקיעא וקיימין אינון אתוון דהו באמצעיתא רזא דשמא קדישא בלהו אתרשימו לסטר צפון ואתרשימו ולא אתרשימו לית מאן דיסתכל בההוא סטרא בלהו אתחפיין ואמרי בקל נעימו ברוך כבוד יהו"ה ממקומו אתחפיין מסטרא דצפון</p>	<p>הרקיע הזה נוסע שנית וסובב ומתגלגל ואותן האותיות הראשונות שאמרנו שהן א"ט ב"ח כולן נכללות באותן אותיות עליונות סוד השם הקדוש שאמרנו וסובבות לאותו הרקיע ועומדות אותן אותיות שהיו באמצע סוד השם הקדוש כולן נרשמות לצד צפון ונרשמות ואינן נרשמות אין מי שיסתכל באותו הצד כולן מכסות ואומר בקול נועם ברוך כבוד ה' ממקומו ומתכסות מצד צפון</p>
<p>ריג/א</p>	
<p>(ס"א דאנפיין) ואמריין דא אתחפיין מכל סטריין ואמריין דא⁷⁷²</p>	<p>(של הפנים) ואומרות את זה מתכסות מכל הצדדים ואומרות את זה.</p>
<p>רקיעא דא סחרא כמלקדמין ואתגלגלא מסטרא לסטרא⁷⁷³ כדין קל נעימו דמשריין סגיאין⁷⁷⁴ בסטרא דא וקל נעימו⁷⁷⁵ משריין⁷⁷⁶ סגיאין⁷⁷⁷ בסטרא דא⁷⁷⁸ וכן לארבע סטריין</p>	<p>הרקיע הזה סובב כמקדם ומתגלגל מצד לצד ואז קול נעימת המחנות הרבים בצד זה וקול נעימת מחנות רבים בצד זה וכן לארבעה צדדים</p>

⁷⁷² הנה בהיות הבחינות הקודמות, צריכות החיות בעלות הפנים להסתכל בחינת האור לקבל, ולאיה צד פונה ההנהגה להיות כולם צופות לאותו צד פניהם לקבל מלמעלה, אמנם בהיות סוד שם יהו"ה מתגלה בצד הדרום שהיא י', אז האור מתפשט בכל התחתונים שיעור גדול ואינם צריכות להסתכל, אלא אדרבה האור מחשיך עיני השגתם, ולזה הם מתכסים ואומרים ברוך כבוד ה' ממקומו, אין הברכה הזאת מעין ברכה קודמת, שזו הברכה היא ממקומו משיעור מופלג שאי אפשר לסבול האור משום בחינה. רקיעא דא סחרא כמלקדמין להתבחן עוד סוד בחינת גלגולי האורות להיותם נכללות מכל בחינות ימין ושמאל (אור יקר).

⁷⁷³ ובחינת י' שבדרו המתקשטת באורות אלו מתבחנת בכל הפאות (אור יקר).

⁷⁷⁴ היינו קישוט בקול העולה שהוא מצד הת"ת (אור יקר).

⁷⁷⁵ בסוד הבינה שמשם הנעימות ודאי. כל לשון נועם היא מהבינה (מ"מ).

⁷⁷⁶ מצד המלכות (מ"מ).

⁷⁷⁷ בחנית כללותם יחד, והרי זה סוד קישוט וייחוד (מ"מ) 9.

⁷⁷⁸ "בסטרא דא ובסטרא דא" היינו לארבע הפאות ארבע הבחינות, שהם ימין ושמאל פנים ואחור, וענין ההתעוררות הזה הוא אחר שהראשים העליונים שהם חיות ראשיות נעלמו ונסתרו בתוך מחנותם למטה דהיינו אתחפיין ברדתם להכלל במחנותם, והיינו שהפנים שהם סוד יהו"ה שבהם נסתרו בכנפים דהיינו סוד אדנ"י שבהם, והיינו סוד כללות מלאכי שלום מלאכין דקודשא בריך הוא במלאכין דשכינתא, דהיינו סוד בשתיים יכסה פניו, והיינו סוד וקרא זה אל זה ומקבלין דין מן דין, בהיותם הענפים למטה עושים מה שעשה השורש למעלה, ואז נכללו כחות ההיכלות יחד כנפים מכסין על פנים ונכל נפשם ומכסה על רוחם בסוד הייחוד, והיינו ברוך כבוד ה' ממקומו כדפירשו סוד אדנ"י (כרוך) [ברוך] ונקשר בשם יהו"ה, ואז

<p>בההיא שעתא ההוא רקיעא אתנהיר בנהירו אחרא יתיר מכמה דהוה וקיימא בנהירו בגוון אחרא כלילא בכל גוונין</p>	<p>באותה שעה אותו הרקיע מאיר באור אחר יותר מכמו שהיה ועומד באור בגון אחר כלול מכל הגונים.</p>
<p>ואלין אתוון דקאמרן סלקין לעילא בההוא רקיעא ומקבלין לאת חד דאיהי עלאה דקא מתחברא בשמא דא דאלין אתוון בגין דאף על גב דאלין אתוון דשמא קדישא האי איהו שמא דאתכליל לתתא⁷⁷⁹ בגין דרוא דא אתכליל לעילא ואתכליל לתתא וכד אתכליל לתתא אלין אתוון סלקין לקבלא לאת חד (ד"א יו"ד) דהא מההוא את אתונו אלין אתוון לתתא וההוא את איהו⁷⁸⁰ ו' ונחית ואתחברו אלין אתוון בההוא את וכדין כלהו בעטורא חדא ואתעביד שמא שלים</p>	<p>ואלו האותיות שאמרנו עולות למעלה באותו רקיע ומקבלים אות אחת שהיא עליונה שמתחברת בשם זה של אלו האותיות משום שאף על גב שהאותיות הללו הן של השם הקדוש זהו שם שנכלל למטה משום שסוד זה נכלל למעלה ונכלל למטה וכשנכלל למטה אלו האותיות עולות לקבל אות אחת (יו"ד) שהרי מאותה האות נזונו אלו האותיות למטה ואותה האות היא ו' ויורדות ומתחברות האותיות הללו באותה האות ואז כולן בעטור אחד ונעשה שם שלם.</p>
<p>לתתא שמא שלים ולא שלים שמא שלים בחמש אתוון (ד"א ולא שלים דתשע אתוון שמא שלים בחמש אתוון) איהו⁷⁸¹ ויהו"ה רזא דכר ונוקבא ברמיוז שמא שלים בתשע אתוון אינון יהו"ה אלהים דא איהו שמא שלים מכלא שמא אחרא איהו ברמיוז ואיהו בחמש כדקאמרן אבל דא איהו שלים בכלא⁷⁸²</p>	<p>למטה שם שלם ולא שלם שם שלם בחמש אותיות (ולא שלם של תשע אותיות שם שלם בחמש אותיות) הוא ויהו"ה סוד של זכר ונקבה ברמז השם שלם הוא בתשע אותיות והם יהו"ה אלהים זהו שם שלם מהכל שם אחר הוא ברמז והוא בחמש כפי שאמרנו אבל זהו שלם בכל.</p>
<p>כיון דמתחברן אלין אתוון ההוא רקיעא אנהיר בתלתין ותרין נהורין כדין כלא איהו בחדוה כלא קאים ברזא חדא עילא ותתא כל אינון רתיכין וכל אינון משריין כלהו קיימין ברזא דשלימו וכל דרגין מתקנן על אתרייהו כל חד וחד כדקא יאות</p>	<p>כיון שמתחברות האותיות הללו אותו רקיע מאיר בשלשים ושנים אורות ואז הכל הוא בשמחה הכל עומד בסוד אחד מעלה ומטה כל אותן מרכבות וכל אותן מחנות כולם עומדים בסוד של שלמות וכל הדרגות מתקנות על מקומן כל אחת ואחת כראוי.</p>
<p>בהאי רקיעא קאים לסטר צפון חד שלהובא נהיר דלא שכין תדיר ואיהו רשים באתוון אחרנין לימין ואינון עשר שמהן</p>	<p>ברקיע הזה עומדת לצד צפון שלהבת אחת מאירה שאינה שוככת תמיד והיא רשומה באותיות אחרות</p>

המחנות שהם נכללות יחד תחתונים בעליונים כדפירשנו סוד כללותם ההיכלות זה בתוך זה בפרשת תרומה הם התעוררות ייחודה למעלה (אור יקר).

⁷⁷⁹ פי' הו"ה שבמלכות וז"ש בגין דרזא דא איתכליל לעילא דהיינו שיש הו"ה בזעיר "ואיתכליל לתתא" שיש הו"ה במ' (מ"מ).

⁷⁸⁰ פי' זעיר נק' ו' ומ' ה' מצא ז'ון רמוזים בו"ה ונשלם שם הו"ה. אבל הוא לתתא שמא שלים ולא שלים בהו"ה אלהים שהם ט' אתוון שאז ניכרים שני שמות בהדיא הו"ה אלהים וז"ל הרב בס"ה דע כי הו"ה הוא אצילות ור"ת המברך את עמו ישראל גימטריא אלהים שהוא בריאה כי בריאה היא הכסא גי' אלהים ויצירה ועשייה נכללים בה וז"ס שמא שלים של הו"ה אלהים גימ' יב"ק והוא שמא שלים הכולל כל העולמות ולכן נק' שם זה שמא שלים יותר משאר השמות עכ"ל עוד כתב בס"ה למה הו"ה אלהים נק' שמא שלים לפי שרמוזים בהם ג' שמות אה"ה הו"ה אד"ני (מ"מ).

⁷⁸¹ רכו ע"ב (הערת הזהר).

⁷⁸² בראשית מה ע"ב (הערת הזהר).

<p>וסלקין לשבעין שמהן וכלהו רשימין בהאי רקיעא ונהרין כלהו כחדא</p>	<p>לימין והם עשרה שמות ועולות לשבעים שמות וכולן רשומות ברקיע הזה ומאירות כולן כאחד.</p>
<p>מהאי רקיעא נטלין כל אינון רקיעין דלתתא דלסטר קדושה⁷⁸³ עד דמטו לאינון רקיעין אחרנין דלסטר אחרא ואלין אקרון יריעות עזים⁷⁸⁴ כמה דאת אמר ויעש יריעת עזים לאהל על המשכן.</p>	<p>מהרקיע הזה נוסעים כל אותם הרקיעים שלמטה שלצד הקדושה עד שמגיעים לאותם הרקיעים האחרים שלצד אחר ואלה נקראים יריעות עזים כמו שנאמר ויעש יריעת עזים לאהל על המשכן.</p>
<p>בגין דאית יריעות ואית יריעות יריעות המשכן אינון יריעות דאקרון רקיעי חיוון דמשכנא קדישא⁷⁸⁵ יריעות עזים אינון רקיעין (ר"א יריעות) אחרנין דסטר אחרא אלין רקיעין ברזא דרתיכין דרוחין קדישין ואלין רקיעין דלבר דקיימין במלין דעלמא ואינון סטרין דתיאובתין⁷⁸⁶ ועובדין דגופא ואלין חפיין על אינון רקיעין דלגו⁷⁸⁷ כקליפה על מוחא רקיעין דלגו אינון ההוא קלישו דקיימא על מוחא ואלין אקרון שמים ליהו"ה לשמא חדא דא דלתתא⁷⁸⁸</p>	<p>משום שיש יריעות ויש יריעות יריעות המשכן הן יריעות שנקראות רקיעי החיות של המשכן הקדוש יריעות עזים הם רקיעים (יריעות) אחרים של הצד האחר אלה רקיעים בסוד המרכבות של רוחות קדושות ואלה רקיעים שבחוץ שעומדים בדברי העולם והם צדדים של תשובה ומעשים של הגוף ואלה מכסים על אותם רקיעים שלפנים כמו קלפה על המח הרקיעים שלפנים הם אותו קלוש שעומד על המח ואלו נקראים שמים לה' לשם אחד זה שלמטה.</p>
<p>רקיעין אחרנין⁷⁸⁹ לעילא ואינון רקיעין פנימאין דאקרון רקיעי החיות דאינון רזא דשמא קדישא ברזא דחיון רברבן עלאיין⁷⁹⁰ ואלין אינון רזין דאתוון (ס"א רזין עלאין) עלאין ברזי דאורייתא כללא דעשרין ותריין אתוון מחקקן רשימין דנפקי מגו רקיעא עלאה תמינאה⁷⁹¹ דאיהו רקיע דעל גבי חיון עלאין והאי איהו דלית ליה חיון האי איהו טמיר וגניזו לית ביה גוון</p>	<p>רקיעים אחרים למעלה והם רקיעים פנימיים שנקראים רקיעי החיות שהם סוד השם הקדוש בסוד החיות הגדולות העליונות ואלה הם הסודות של האותיות (סודות עליונים) העליונות בסודות התורה כלל של עשרים ושתים אותיות חקוקות רשומות שיוצאות מתוך הרקיע העליון השמיני שהוא רקיע על גבי החיות העליונות וזהו שאין לו מראה זהו טמיר וגנוז ואין בו צבע.</p>
<p>כל גוונין מניה נפקי ביה לית גוון לא אתחזי ולא אתגליא האי איהו דאפיק כל נהורין ביה לא אתחזי לא נהירו ולא חשך ולא גוון כלל בר נשמתין דצדיקיא דחמאן מגו רקיעא תתאה⁷⁹² כמבאר כותלא נהירו</p>	<p>כל הצבעים יוצאים ממנו אין בו צבע ולא נראה ולא התגלה זהו שמוציא את כל האורות בו לא נראה לא אור ולא חשך ולא צבע כלל פרט לנשמות הצדיקים שרואות מתוך</p>

⁷⁸³ פי' ספירת המלכות (מ"מ).

⁷⁸⁴ עיין מ"ש בפ' תרומ' בדף קמ"ז ע"ב שהם ז"ן דנוגה דבי"ע (מ"מ).

⁷⁸⁵ פי' ספ' המלכות הנק' משכן (מ"מ).

⁷⁸⁶ פי' שתאותם בענייני הגוף שהוא חומרי (מ"מ) 9.

⁷⁸⁷ פי' של מלכות (מ"מ) 9.

⁷⁸⁸ פי' שמים לה' הם שמים של מ' הנקרא הוי"ה ג"כ (מ"מ) 9.

⁷⁸⁹ פי' חג"תם דזעיר וז"ש דאינון רזא דשמא קדישא שעיקר הוי"ה הוא בזעיר (מ"מ) 9.

⁷⁹⁰ פי' חג"תם זעיר (מ"מ) 9.

⁷⁹¹ בינה (רח"ו).

⁷⁹² פי' מהמ' (מ"מ).

<p>דאפיק ונהיר האי רקיעא עלאה⁷⁹³ וההוא נהירו דלא פסק לית מאן דידע ליה לית מאן דקאים ביה⁷⁹⁴</p>	<p>הרקיע התחתון כמאחר הכתל אור שמוציא ומאיר הרקיע העליון הזה ואותו אור שלא פוסק אין מי שמכיר אותו ואין מי שעומד בו.</p>
<p>מתחות דא⁷⁹⁵ כל אינון רקיעין אתכלילו בשמא דא אקרי שמים⁷⁹⁶ ואלין (ד"א דשמא קדישא⁷⁹⁷) אקרונ השמים אינון דשמא עלאה⁷⁹⁸ אקרי בהון⁷⁹⁹ אינון דשמא קדישא⁸⁰⁰ אתעטר בהון ועל דא כתיב (תהלים קטו) השמים שמים ליהו"ה לההוא גניזו דרקיעא עלאה דקאים</p>	<p>מתחת לזה כל אותם הרקיעים נכללו בשם הזה נקרא שמים ואלו (השם הקדוש) נקראים השמים אותם שהשם העליון נקרא בהם אותם שהשם הקדוש התעטר בהם ועל זה כתוב (תהלים קטו) השמים שמים לה' לאותה גניזת הרקיע העליון שעומד</p>
<p>ריג/ב</p>	
<p>עליהו</p>	<p>עליהם.</p>
<p>עד הכא רמו לשמא קדישא⁸⁰² (נ"א רוא דשמים קדישין) דקודשא בריך הוא אקרי בשמהן⁸⁰³ מכאן ולהלאה⁸⁰⁴ לית חכים בסכלתנו דיכיל למנדע ולאדבקא כלל⁸⁰⁵ בר נהירו חד זעיר⁸⁰⁶ בלא קיומא (נ"א קיומא דכלא) לאתיישבא ביה⁸⁰⁷ זכאה חולקיה מאן דעאל ונפק⁸⁰⁸ וידע לאסתכלא ברזין דמאריה⁸⁰⁹ ולאדבקא ביה⁸¹⁰</p>	<p>עד כאן רמז לשם הקדוש (סוד של השמים הקדושים) שהקדוש ברוך הוא נקרא בשמות מכאן והלאה אין חכם בהשכל שיכול לדעת ולהדבק כלל פרט לאור אחד קטן בלי קיום (קיום הכל) להתישב בו אשרי חלקו של מי שנכנס ויוצא ויודע להסתכל בסודות אדונו ולדבק בו.</p>

⁷⁹³ בינה (רח"ו).

⁷⁹⁴ ירצה הכרח הוא לקיום הספירות שיהיה לעולם נובע, ועם כל זה "לית מאן דידע ליה", אם משיגים הצדיקים הוא האור אחרי צאתו ממנו כאומרו לעיל "חמאן מגו רקיעא תתאה וכו' נהירו דאפיק", מה שמוציא אחרי צאתו, אמנם במציאות מקום שאינו פוסק לעיל בחינת אחיזתו בבינה עצמה "לית מאן דידע ליה", ואם תאמר כשיסתכלו באור מבחינה אל בחינה יתפשט שכלם למעלה מקום נביעתו, אינו, משום דלית "מאן דקאים ביה" כדי להמשך דרך בו מעלול לעלה ממסובב אל סבתו עד למעלה (אור יקר).

⁷⁹⁵ דהיינו מבינה ולמטה (אור יקר, ומ"מ).

⁷⁹⁶ ומפני שיש שמים תחתונים לכך יקראו בה' הידיעה השמים כדי לייחדם משאר רקיעים תחתונים (אור יקר). פי' ספירת המלכות (מ"מ).

⁷⁹⁷ תיקון קטו ע"ב (הערת הזהר). פי' של זעיר (מ"מ).

⁷⁹⁸ פי' בינה שנק' ה' היא בתוכה ולכן נקרא השמים בה' (מ"מ) 9.

⁷⁹⁹ דהיינו השמים הידועים באצילות, ויש שם התפארת שהוא הוא שם יהו"ה, ואם כן לא יצדק השמים שמים לה' דהוה ליה למימר השמים שמים יהו"ה (אור יקר).

⁸⁰⁰ פי' אבא הנקרא קודש ועיין בפ' תרומה דף קל"ו ע"ב (מ"מ).

⁸⁰¹ פי' זעיר הנקרא השמים זמ' הנקרא שמים הם ל"ה שהיא בינה. וזה פי' אחר הפך מ"ש לעיל לשמא דא דלתתא (מ"מ) N.

⁸⁰² דהיינו שם יהו"ה (אור יקר)

⁸⁰³ דהיינו שיש שמות לספירות שהם שמות להויה כדפירשנו בספ"ר בשער השמות ובשער שם בן ד' (אור יקר).

⁸⁰⁴ מחכמה ולמעלה (אור יקר). פי' מבינה ולמעלה (מ"מ).

⁸⁰⁵ כדי לייחס שם (אור יקר).

⁸⁰⁶ אפשר דהיינו חכמה, ואשפר דהיינו עוקץ היוד כתר (אור יקר). פי' אבא (מ"מ) 9.

⁸⁰⁷ שאינו מושג כלל (או ריקר).

⁸⁰⁸ בסוד האדרא ונכנס בשלום ויצא בשלום (אור יקר). עי' אד"ז רצ ע"א: לא אתמסרו מלין אלין אלא למאן דעאל ונפיק, דמאן דלא עאל ונפק⁸⁰⁸ טב ליה דלא אברי – פי' "מאן דלא עאל ונפיק" מי שלומד את חכמת הנסתר ולא מוציא את הדברים מהסתרים כדי להכניסם ולהלבישם בפשוטי עולם המעשה (מ"א צא).
⁸⁰⁹ להשכיל סודות התורה על ידי ידיעת השרשים והקדמות, ויוכל לפרש בתורה ובסודותיה (אור יקר).

⁸¹⁰ שהמשכיל בתורה בפשטה הוא דבק בסוד מטטרון למטה שהוא פשט התורה, כדפירשו בתיקונים דמתניתין דפשטי תורה פשול וכשר טמא וטהור חייב זכאי הכל בסוד שית סדרי משנה דנער מטטרון,

<p>ברזין אלין יכיל בר נש לאתדבקא במאריה⁸¹¹ למנדע שלימו דחכמה ברזא עלאה⁸¹² כד פלח למאריה בצלותא ברעותא בכון לבא אדבק רעותיה כנורא בגחלתא ליחדא אינון רקיעין תתאיין⁸¹³ דסטרא דקדושה לאעטרא לון בשמא חדא תתאה⁸¹⁴ ומתמן ולהלאה ליחדא אינון רקיעין עלאין פנימאין למהוי כלהו חד בהוא רקיעא עלאה⁸¹⁵ דקיימא עליהו</p>	<p>בסודות הללו יכול אדם לדבק באדונו לדעת את שלמות החכמה בסוד עליון כשעובד לאדונו בתפלה ברצון ובכונת הלב מדביק רצונו כאש בגחלת ליחד אותם רקיעים תחתונים של צד הקדושה לעטרם בשם אחד תחתון ומשם והלאה ליחד אותם רקיעים עליונים פנימיים להיות כולם אחד באותו רקיע עליון שעומד עליהם.</p>
<p>ובעוד דפומיה ושפוותיה מרחשין לביה⁸¹⁶ יכוון ורעותיה יסתלק לעילא לעילא⁸¹⁷ ליחדא כלא ברזא דרוזין דתמן תקיעו דכל רעותין ומחשבין ברזא דקיימא באין סוף ולכוונא בהאי בכל צלותא וצלותא בכל יומא ויומא לאעטרא כל יומי ברזא דיומין עלאין בפולחניה</p>	<p>ובעוד שפיו ושפתותיו מרחשות לבו יכון ורצונו יתעלה למעלה למעלה ליחד את הכל בסוד הסודות ששם תקועים כל הרצונות והמחשבות בסוד שעומד באין סוף ולכון בזה בכל תפלה ותפלה בכל יום ויום לעטר את כל ימיו בסוד הימים העליונים בעבודתו.</p>
<p>בליליא ישוי רעותיה דהא אתפטר מעלמא דא ונשמתי נפקת מניה ויהדר לה למארי דכלא בנין דכל ליליא וליליא (ס"א) ההיא נקודה קיימא לאכללא בגווה אינון נשמתיין דצדיקייא)</p>	<p>בלילה ישים רצונו שהרי נפטר מהעולם ונשמתו יוצאת ממנו ויחזירנה לרבון הכל משום שכל לילה ולילה (אותה נקודה עומדת לכלל בתוכה אותן נשמות הצדיקים).</p>
<p>רזא דרוזין למנדע לאינון חכימי לבא רקיעא דא תתאה⁸¹⁸ ברזא דההיא נקודה⁸¹⁹ קיימא כמה דאמרן ההוא רקיעא איהו כליל⁸²⁰ מעילא ומתתא⁸²¹ ויסודא דיליה לתתא כהאי שרגא דסלקא נהורא אוכמא⁸²²</p>	<p>סוד הסודות לדעת לאותם חכמי לב הרקיע הזה התחתון בסוד אותה הנקודה הוא עומד כמו שאמרנו אותו הרקיע הוא כלול ממעלה וממטה ויסודו למטה כנר הזה שמעלה אור שחר להאחז באור הלבן והיסוד שלה</p>

אמנם סודות התורה הם ממש באצילות, והמתעסק בהם דבק בתורה בפנמיותה בספירות, ודבק בקונו ממש בלי לבוש נער מטטרו"ן, בזולת זה כי המתפלל כפשטן של דברי התפלה או התורהו המצוה אין דבק כלל אלא רחוק ממנו, אמנם המכוון על דרך הסוד נקשר ודבק בקונו (אור יקר).

⁸¹¹ רוצה לומר במה שיכוון רצונו אל סוד הספירות וההויות והשמות יתדבק אליו, ומי שאינו יודע סוד זה במה יתדבק בו, אין לו בית אחיזה, שביט אחיזתו ספירותיו שהם הם שמותיו היקרים וההויות הקדושות (או ריקר).

⁸¹² ששליטת החכמה היא הסוד הזה הנפלא, והיינו דרך אחד להשגת הדבקות דהיינו עסק סודות התורה והשגת הנסתרות בפירוש התורה בסוד כדפירשנו (אור יקר).

⁸¹³ דעשייה (רח"ו במ"מ).

⁸¹⁴ פי' מלכות מקננת בעשייה (מ"מ).

⁸¹⁵ רלט ע"א (הערת הזהר).

⁸¹⁶ אמר רעותיה יסתלק כו' נוסף על מ"ש לביה יכוון. והכוונה הוא על הרצון הפשוט והתשוקה הפנימית אשר נמשך מהעובד בלב ונפש נוסף על הכוונה, הנה זה לבד אשר עולה באצילות ממש והוא כח הפנימי של האדם, וזה אשר עולה למעלה לקרבן אשה ריח ניחוח לה' (ויקרא א ט), והוא אכילה דלעילא עינוגה דקוב"ה כו' ישראל מפרנסי לאביהן שבשמים כו' ישראל אחידן ביה והוא אחיד בהו כו' בנים אתם כו' כמ"ש כ"ז בזוה"ק (ויקרא ז ע"ב) (דע"ה ח"ב לח ע"ד).

⁸¹⁷ בריאה אצילות (רח"ו במ"מ).

⁸¹⁸ פירוש רקיע שבגן (מ"מ).

⁸¹⁹ פי' כמו שהמלכות שנקרא נקודה שמקבל ממנה הארה (מ"מ).

⁸²⁰ פי' מלכות שיש בה מ"ד מ"ן וכדמפרש (מ"מ).

⁸²¹ ויצא קנג ע"ב (הערת הזהר).

⁸²² בראשית נא ע"א (הערת הזהר).

<p>לאתאחדא בנהורא חיורא ויסודא דילה איהו לתתא בההיא פתילה במשהא אוף הכי לתתא ההיא נקודה ביממא אתכלילת מלעילא ובליליא אתכלילת מתתא באינון נשמתין דצדיקיא</p>	<p>הוא למטה באותה פתילה בשמן אף כך למטה אותה נקודה ביום נכללת מלמעלה ובלילה נכללת ממטה באותן נשמות הצדיקים.</p>
<p>וכל מלין דעלמא אהדרו כלהו⁸²³ לעקרא ויסודא ושרשא דנפקו מניה וכמה לילון זמינין לנטלא כל חד וחד מה דאתחזי ליה כמה דאת אמר (תהלים טז ז) אף לילות יסרוני כליותי נפשא אזלת ושטאת ותבת לההוא עקרא דאתחזי לה גופא קאים שכיך כאבנא ואהדר לההוא אתר דאתחזי ליה למשרי עליה⁸²⁴ ובגין כך תב גופא לסטריה ונפשא לסטרה</p>	<p>וכל דברי העולם כולם חוזרים לעקר והיסוד והשרש שממנו יצאו וכמה לילות עתידים ליטול כל אחד ואחד מה שראוי לו כמו שנאמר אף לילות יסרוני כליותי הנפש הולכת ומשוטטת ושבה אל אותו עקר שראוי לה הגוף עומד שקט כאבן וחוזר לאותו מקום שראוי לו לשרות עליו ולכן שב הגוף לצד שלו והנפש לצד שלה.</p>
<p>גופא שרי עלוי רזא דסטרא אחרא ובגין כך אסתאבו ידוי ובעי לאסחאה לון כמה דאוקימנא דהא בליליא כלא תב לאתריה ונשמתהון דצדיקיא סלקין ואתהדרן לאתריהו ואתעטרת (בהו) מאי דאתעטרת ואתכלילת מכל סטרין כדין סלקא יקרא דקודשא בריך הוא ואתעטר מכלא</p>	<p>על הגוף שורה סוד הצד האחר ולכן נטמאים ידיו וצריך לרחץ אותם כמו שבארנו שהרי בלילה הכל שב למקומו ונשמות הצדיקים עולות וחוזרות למקומן ומתעטרת (בהם) מה שמתעטרת ונכללת מכל הצדדים ואז עולה כבוד הקדוש ברוך הוא ומתעטר מהכל.</p>
<p>בליליא שלטאן ממנן דאתפקדו על אינון נשמתין דצדיקיא לסלקא לון לעילא ולקרבא לון קרבן נייחא לגבי מאריהון ההוא ממנא דאתפקד על כל אינון משרייין⁸²⁵ סורי"א שמיה רב ממנא כיון דנשמתא סלקא בכל אינון רקיעין כדין מקרבין לה לגביה וארח בה כמה דאת אמר (ישעיה יא ג) והריחו ביראת יהו"ה כמה דזמין מלכא משיחא למעבד בעלמא ועל ידיה אעברו כלהו בפקדונא על ידיה לאתקרבא להלאה</p>	<p>בלילה שולטים הממנים שנפקדו על אותן נשמות הצדיקים להעלותן למעלה ולהקריבן קרבן מנחם לאדונם אותו ממנה שנפקד על כל אותם מחנות שמו סורי"א ממנה גדול כיון שעולה הנשמה לכל אותם רקיעים אז מקריבים אותה אליו ומריח בה כמו שנאמר והריחו ביראת ה' כמו שעתיד מלך המשיח לעשות בעולם ועל ידו עוברים כולם בפקדון על ידו להתקרב הלאה.</p>
<p>וכלהו נשמתין כד אתקריבו לההוא אתר דאתקריבו ואתחזון תמן דא איהו רזא כלהו נשמתין אתכלילו בההיא נקודה⁸²⁶ ונטלא לון</p>	<p>וכל הנשמות כשנקרבות לאותו מקום שנקרבות ונראות שם זהו סוד כל הנשמות נכללות באותה נקודה ולוקחת אותם פעם אחת כמו מי</p>

⁸²³ מ"ש "אף לא תיקון כולם שוה" [ע"ח שער סדר אצי' בקיצור ב'], הוא כמ"ש בזוה"ק (ויקהל דף ריג ע"ב) דכל מלין דעלמא אהדרו כלהו לעקרא ויסודא ושרשא דנפקו מניה, וכן ברע"מ (פ' נשא דף קמה ע"א) דהא באתערותא דלתתא אתער חילא אחרא לעילא. והיינו טעמא דלולב, והיינו טעמא דשופר כו', כי כל א' נוגע בשורשו, וכ"ז הוא ע"פ מ"ש בזוה"ק (תרומה דף קמד סע"א) דעלמא דא איהו כגוונא דעלמא דלעילא, ועלמא דלעילא כל מה דהוה בהאי עלמא הכי איהו לעילא. וכן בפ' תצוה (דף קפו ע"ב) דלית לך מלה בעלמא דלא אית לה דוגמא לעילא, כגוונא דלעילא הכי אית לתתא כו'. וכן בפ' פקודי (דף רכא ע"א) כד ברא קוב"ה עלמא, ברא ליה כגוונא דלעילא, למהוי עלמא דא בדיוקנא דעלמא דלעילא (ביאורים ח"א כז ע"ג).

⁸²⁴ פי' שהם מתלבשת בתוך הגוף כדמפרש הזוהר (מ"מ).

⁸²⁵ רנג ע"א קנד ע"א (הערת הזהר).

⁸²⁶ פי' מלכות (מ"מ) 9.

<p>זמנא חדא כמאן דבלע בליעו דמלה ואתעברא כאתתא דמתעברא רזא דא למארי מדין כד האי נקודה אתעברת כאתתא דמתעברא אתהני מההיא הנאותא דאתכלילת נשמתא מהאי עלמא באינון עוברין ובההיא אורייתא דאשתדלת בה ביממא⁸²⁷ ונטלא ההוא רעו דהאי עלמא וביה אתהני בחדוה ואתכלילת מכל סטריין</p>	<p>שבולע בליעת דבר ומתעברת כמו אשה שמתעברת הסוד הזה לבעלי מדות כשנקדה זו מתעברת כאשה שמתעברת נהנית מאותה הנאה שמכלילה נשמה מהעולם הזה באותם מעשים ובאותה תורה שהשתדלה בה ביום ונוטלת אותו רצון של העולם הזה ובו נהנית בשמחה ונכללת מכל הצדדים.</p>
<p>לבתר אפיקת לון לבר ואולידת לון כמלקדמין ונשמתא איהי חדתא השתא כמלקדמין ורזא דא (איכה ג כג) חדשים לבקרים⁸²⁸ חדשים ודאי כמה דאתמר מה טעם</p>	<p>אחר כך היא מוציאה אותם החוצה ומולידה אותם כמקדם והנשמה היא חדשה כעת כמקדם וסוד זה (איכה ג) חדשים לבוקרים חדשים ודאי כמו שנתבאר למה</p>
<p>ריד/א</p>	
<p>אינון חדשים בגין רזא דכתיב רבה אמונתך רבה ודאי⁸²⁹ דיכלא לאכללא לון⁸³⁰ ולאעלא לון לגוה⁸³¹ ואפיקת לון ואינון חדתיין ועל דא נקטא אחרניין מלעילא ביממא⁸³² זכאין אינון צדיקיא בעלמא דין ובעלמא דאתי</p>	<p>הם חדשים משום סוד הכתוב רבה אמונתך רבה ודאי שיכלה להכלילם ולהכניסם לתוכה ומוציאה אותם והם חדשים ולכן לוקחת אחרים מלמעלה ביום אשרי הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>אדהכי נהר יממא אמר רבי אבא נקום ונהך ונודה לרבון עלמא קמו ואזלו וצלו ולבתר אהדרו חבריין לגביה אמרו ליה מאן דשרי לסיים שבהא זכאה חולקנא בארחא דא דכל האי זכינא לאעטרא ליה לקודשא בריך הוא ברזין דחכמתא</p>	<p>בין כך האיר היום אמר רבי אבא נקום ונלך ונודה לרבון העולם קמו והלכו והתפללו ואחר כך חזרו אליו החברים אמרו לו מי שהתחיל שיסים את השבח אשרי חלקנו בדרך הזו שכל זה זכיננו לעטר את הקדוש ברוך הוא בסודות החכמה.</p>
<p>פתח רבי אבא ואמר ויעש בצלאל את הארון עצי שטים וגו' הכא אף על גב דכל רזין</p>	<p>פתח רבי אבא ואמר ויעש בצלאל את הארון עצי שטים וגו' כאן אף על</p>

⁸²⁷ גודל מעלת העוסק בתורה ביום שזוכה על ידי כן להעלת מ"ן בלילה (רח"ו במ"מ).

⁸²⁸ הנשמה שעולה בכל לילה ומקבל שם תוספות אור ומוחין ומתחדש בכל יום בסוד (איכה ג כג) חדשים לבקרים (כללים ח"א יא ע"ד).

⁸²⁹ בראשית יט ע"ב (הערת הזהר).

⁸³⁰ הענין שעיבורה של מלכות ראשונה אינה כעבורה מלמטה, כי עבור ראשונה הוא נשמה אחת או שתיים וכו', כי אי אפשר שיהיו ששים רבוא יחד שםא כן מה נעשו אלו הנשמות, אלא העיבור הוא כפי התוספת שישראל נוספים והולכים, ונשמות עולות ונשמות יורדות זולתי המגולגלות שחזרות ובאות, אם כן רחמה אינה מקבלת אלא מעט, ומצד התחתונים הרי ששים רבוא קבלה מידי לילה ולילה, ובזמן שלמה שהיו ישראל כחול הים וכולם כשרים בכשרות היתה שואבת בכל לילה כולם להשפיעם שכר מצותיהם ותורתם ולהשכירם כדפירשנו, וכיצד הם נכללות שם, אלא "רבה אמונתך", המלכות שהיא נקראת אמונה הנקשרת עם התפארת הנקראת אמת, והיא אמונה שמחזרת הפקדונות באמנה ודאי, היא רבה שיש בה בחינה להתקבל כל נשמה ונשמה למעלה בבחינה ידועה וראיה לה כפי מעשיה ותורתה, וכדפירשנו בארוכה בפרשת בראשית, וזהו שאמר "דיכלא לאכללא לון", ובפסוק זה באו ארבעה עניינים, האחד הוא מציאות היותם בה ובה בחינה לכולם בשוה ובמעלה הראוי לה, וזהו מעט אינה גדול הפלא כל כך כעין שתאמר אסטומכא של פלוני מקבל כך ככרות זהו פלא יותר גדול מהיות האסטומכא סובלת, וזהו היות פתח כניסת בבת אחת ולא יקדם זה לזה ולא יתאחר, והיינו בליעה דקאמר לעיל, שאין ראוי שתהיה כת נכנסת אחר כת ואלו מתעכבות חוצה (אור יקר).

⁸³¹ שהוא פלא גדול מהראשונה (אור יקר).

⁸³² פי' נשמות אחרות מקבלת אותם ביום מבעל ע"י זווג שעושיין בנפילת אפים (מ"מ) 9.

<p>דמשכנא הא אוקמוה חברייא באדראב קדישא⁸³³ הכא אית לאסתכלא דהא רזא דא מתעטרא בכמה רוזין למילף חכמתא ארון דא⁸³⁴ איהו רזא למיעל תורה שבכתב⁸³⁵ ואתגניז ביה בשית⁸³⁶ לוחין (ס"א ואתגניזו ביה שית לוחין ואינון שית מסחרין) מסחרין ודא אקרי ארון⁸³⁷ כד סחרן אינון שית למהוי כחדא⁸³⁸ כדין איהו גופא חד⁸³⁹ לאעלא ביה רזא דאורייתא בשית סטרין (שש קצוות) וארון</p>	<p>גב שכל סודות המשכן הרי פרשוה החברים בחדר הקדוש כאן יש להסתכל שהרי סוד זה מתעטר בכמה סודות ללמד חכמה ארון זה הוא סוד להכניס תורה שבכתב ונגנזה בו בששה לוחות (ונגנזו בו ששה לוחות והם ששה מסובבים) מסובבים וזה נקרא ארון כשסובבים אותם ששה להיות כאחד אז הוא גוף אחד להכניס בו סוד התורה בששה צדדים וארון.</p>
<p>לוחין אינון חמש⁸⁴⁰ ועאלין ביה חמש ספרים ואינון חמש אינון שית בחד דרגא⁸⁴¹ דאעיל בה בגניזו⁸⁴² דאקרי רזא דכלא והאי איהו רזא דברית כד עאל דא⁸⁴³ גו אינון חמש לוחין כדין קיימא ארונא ואורייתא ברזא דתשע דרגין⁸⁴⁴ דאינון תרין שמהן יהו"ה אלהים⁸⁴⁵ ולבתר קיימא לוחא חדא רזא עלאה⁸⁴⁶ דחפי על בלא⁸⁴⁷ וההוא הוי רזא</p>	<p>והלוחות הם חמשה ומכניסים בו חמשה ספרים ואותם חמשה הם ששה בדרגה אחת שנכנסת בה בנסתר שנקראת סוד הכל וזהו סוד הברית כשזה נכנס לתוך אותם חמשה לוחות אז עומד הארון והתורה בסוד של תשע דרגות שהן שני שמות יהו"ה אלהים ואחר כך עומד לוח אחד סוד עליון שמכסה על הכל והוא אותו</p>

⁸³³ והיינו אידרא דמשכנא (מ"מ) 9.

⁸³⁴ פי' מלכות (מ"מ).

⁸³⁵ פי' זעיר (מ"מ). ר ע"א (הערת הזהר). פי' לעולם מלת רזא נאמר על היסוד כי הוא דבר נסתר וסוד והנה ארון הוא יסוד דנוקבא ולעולם התורה הוא יסוד הזכר באיזה מקום שיהיה והכא מדבר בזעיר אנפין שהוא התורה שבכתב וארון יסוד דנוק' למיעל בה תורה שבכתב דהיינו יסוד דז"א ואתגניז ביה כי נכנס בתוכו ממש (זהר הרקיע).

⁸³⁶ פי' ר"ק דזעיר הנגזים במלכות "ואינון שית לוחין" פירוש שית עם הכפורת שהוא רומז ליסוד דאימא. וה' לוחין הם בחינת המלכות הנק' ה' (מ"מ).

⁸³⁷ אעפ"י שלא היו בארון אלא ה' לוחין א' למטה וד' בד' צדדיו כי הכפורת אינה בכלל כדלקמן עכ"ז אמר שהם ו' משום שאחר שנתחברו כל הה' ונעשו א' נעשה בחי' אחרת בהם הרי הם ו' והנה הלוחות הם בחי' ה"ג שבנוק' וכן לוח עולה ד"ם שהם הגבורות והלוח הוא הכלי שמקבל הכתיבה שהם ה"ח דז"א וה"ג הם ה' וכשהם מתחברים נעשים א' והיא כוללן ביסוד דילה הרי בחי' אחרת והרי הם ו' (זהר הרקיע).

⁸³⁸ כי מעיקרא הם ביסוד שלה זעג"ז וכשהם נעשים בהיקף ככלי שיש בו בית קיבול לקבל בו טיפת הזכר כדין איהו גופא חדא לאעלא ביה רזא דאורייתא שהוא יסוד דז"א כנז' כי רזא הוא היסוד והוא שם היסוד בין דזכר ובין דנקבה סוד דנוק' הוא מנין יין שהם ה"ג שביסוד שלה ובדכורא ה"ח המגולי' שהיא בחי' הטיפה והם ב"ח דנ"ה שהם ב' הויות גימ' ב"ן וב"ש הת"ת הם י"ח ס"ה הם ע' והרי סוד דדכורא והי' היא הטיפה לעולם. ואמר שגם התורה נכנס שם בשית סטרין ומפרש ואזיל דאע"ג דהתורה אין בה רק ה' ספרים ועכ"ז כמו הלוחות שהם ג"כ ה' ועם הכולל כשמתחברים הם בחי' ו' כן הם הה' ספרים אינון שית (זהר הרקיע).

⁸³⁹ פי' הוא גוף המלכות שנכנס בה זעיר הכולל ו"ק (מ"מ).

⁸⁴⁰ פי' מחסד עד הוד (מ"מ) 9.

⁸⁴¹ פי' עם היסוד הם ששה (מ"מ).

⁸⁴² והיינו בחי' היסוד שחוזר וכולל כולם בחי' ו' ועל היסוד אמר בחד דרגא דאעיל בה בגניזו דאיקרי רזא דכולא שכולל כל הה"ח בו והוא בחי' ו' (זהר הרקיע).

⁸⁴³ הוא היסוד (זהר הרקיע).

⁸⁴⁴ ט' אותיות הו"ה אלה"ם (רח"ו במ"מ) 9. ריג ע"א (הערת הזהר).

⁸⁴⁵ שהם ט' אותיות ה' אותיות דאלה"ם הם הה"ג שלה וה' אחרונה שבהויה הם הה"ח שהוא הטיפה שלו כי יה"ו שבהויה הם רישא וגופא שלו וה' אחרונה היא בחי' מלכות שבו הרי ט' דרגין דאינון ב' שמהן וע"כ דיבר בארון (זהר הרקיע).

⁸⁴⁶ דהיינו יסוד אימא והוא יסוד דהאי רקיע דסחרא וכו' שהוא בינה אור המקיף קו ירוק המקיף את העולם ואע"פ שהתורה שבפנים יש בה קדושה יותר מהכפרת לפי שהתורה הוא הפנימיות ז"א והכפרת היא חיצונית אי' זר שעליו הם ה"ח העולים למעל' בסוד אור חוזר כנודע שעולים למעלה מיסוד אי' (זהר הרקיע).

<p>דההוא רקיעא דסחרא וחפי על כלא וכלהו קיימי בגניזו</p>	<p>הסוד של אותו רקיע שמסובב ומכסה על הכל וכולם עומדים בסתר.</p>
<p>הכא אית לן לאסתכלא ולמנדע רזין דארונא אית ארון⁸⁴⁸ ואית ארון דא לקבל דא פתח ואמר (ש"ב כד כג) הכל נתן ארונה המלך למלך וגו' וכי ארונה מלך הוה ואף על גב דחברייא אוקמוה אלא דוד דכתיב ביה (שם ה ח) כל מכה יבوسی ויגע בצנור וגו' ואיהו נטל ותפיש לירושלם ומדידה הוה אמאי קנה בכספא⁸⁴⁹ ואי תימא אף על גב דהות ירושלם דידיה דדוד הוה אתר אחסנתיה דארונה הוה כמה דהוה בנבות היזרעאלי דאף על גב דשליט אחאב ווהו מלכא אצטרך למתבע לנבות הוה כרם אופ הכי דוד⁸⁵⁰</p>	<p>כאן יש להסתכל ולדעת את סודות הארון יש ארון ויש ארון זה כנגד זה פתח ואמר (שמואלב כב) הכל נתן ארונה המלך למלך וגו' וכי ארונה היה מלך ואף על גב שבארוה החברים אלא דוד שכתוב בו כל מכה יבסי ויגע בצנור וגו' והוא נטל ותפס את ירושלים ומשלו היה ולמה קנה בכסף ואם תאמר שאף על גב שירושלים היתה של דוד אותו מקום היה נחלתו של ארונה כמו שהיה בנבות היזרעאלי (מלכיסא כא) שאף על גב ששלט אחאב והיה מלך הצטרך לבקש אותו כרם מנבות אף כך דוד.</p>
<p>אלא ודאי ארונה⁸⁵¹ מלכא הוה וההוא אתר ברשותיה הוה והוה שליט עלוי וכד מטא זמנא לנפקא מתחות ידיה לא נפיק אלא בסניאות דמא וקטולא בישראל לבתר קאים ההוא מלאכא מחבלא על ההוא אתר ותמן כד הוה קטיל וקאים בההוא אתר לא הוה יכיל ותשש חיליה</p>	<p>אלא ודאי ארונה היה מלך ואותו מקום היה ברשותו והיה שולט עליו וכשהגיע זמן לצאת מתחת ידו לא יצא אלא בהרבה דם והרג בישראל ואחר כך עמד המלאך המשחית על אותו מקום ושם כשהיה הורג ועומד באותו מקום לא היה יכול ותשש כחו.</p>
<p>וההוא אתר אתר דאתעקד ביה יצחק הוה דתמן בנה אברהם מדבחא ועקד ליה ליצחק בריה כיון דחמא קודשא בריך הוא ההוא אתר אתמלי רחמין דא הוא דכתיב (דה"א כא טו) ראה יהו"ה וינחם וגו' מהו ראה יהו"ה חמא עקידת יצחק בההוא אתר ותב ורחם עלייהו</p>	<p>ואותו מקום המקום שנעקד בו יצחק היה ששם בנה אברהם מזבח ועקד את יצחק בנו כיון שראה הקדוש ברוך הוא אותו מקום התמלא רחמים זהו שכתוב ראה ה' וינחם וגו' מה זה ראה ה' ראה עקדת יצחק באותו מקום ושב ורחם עליהם.</p>
<p>מיד ויאמר למלאך המשחית רב עתה וגו' מהו רב הא אוקמוה טול הרב⁸⁵² אלא הכי הוא כתיב הכא רב וכתוב התם (דברים א ו) רב לכם שבת בהר הזה אופ הכי נמי רב רב לך למהוי האי אתר תחות ירך שנין סניאין הוה תחות ירך מכאן ולהלאה רב אהדר</p>	<p>מיד ויאמר למלאך המשחית רב עתה וגו' מה זה רב הרי פרשוה קח את הרב אלא כך הוא כתוב כאן רב וכתוב שם רב לכם שבת בהר הזה אף כך גם רב רב לך שיהיה מקום זה תחת ירך שנים רבות היה תחת ירך מכאן והלאה רב החזר את המקום לבעליו</p>

⁸⁴⁷ אח"כ דיבר בכפרת וז"ש ולבתר קיימא לרזא חדא רזא עילאה דחפי על כולא. שהיא כפרת יסוד אימא החופפת על הבנים ופי' סוד הכפרת (זהר הרקיע). כפורת יסוד הבינה (רח"ו במ"מ).

⁸⁴⁸ יסוד הבינה (רח"ו במ"מ), ולפי"ז מ"ש הזוהר ואית ארון הוא יסוד דמלכות. ועוד י"ל מ"ש אית ארון ואית ארון מלך דקדושה נק' ארון וכן מלכות דקליפה שגם את זה לעומת זה עשה אלהים וכדמפרש וזע"ג דחברייא אוקמוה. פי' שר"זל אמרו ארונה המלך היינו שר היבוסים ואינו מלך ממש והניחו אותם ישראל למס עובד ולא היו מז' עממין דכתיב בהו לא תחיה וכו' אלא מזרע פלשתים היו וכמ"ש ג"כ רד"ק בספר שמואל (מ"מ).

⁸⁴⁹ פי' כיון שירושלים היא שלו אינו צריך לקנות מהזולת (מ"מ).

⁸⁵⁰ פי' שאותו המקום כיון שהוא של ארונה הוצרך דוד לקנותו ממנו (מ"מ 9).

⁸⁵¹ פי' זהו כפי הפשט אבל כפי הסוד ארונה המלך היא הקליפה (מ"מ).

⁸⁵² אבישי בן צרויה ששקול כרובה של סנהדרין כמרז"ל (מ"מ).

<p>ועם כל זה (בדם) במות ובממון יצא מתחת ידו. אתרא למאריה ועם כל דא (בדמא) במותא וממונא נפק מתחות ידיה</p>	<p>ולמה נקרא ארונה אלא כתוב ארונה וכתוב ארנן בעוד שאותו מקום היה תחת ידו נקרא ארונה ארון של הצד האחר ועל שנוספו בו אותיות יתרות כך צריך להוסיף לאותו רע עין סוד של הצד האחר ואותה תוספת היא חסרון לו.</p>
<p>אמאי אקרי ארונה אלא כתיב ארונה וכתוב ארנן בעוד דההוא אתר הוה תחות ידיה אקרי ארונה ארון דסטרט אחרא ועל דאתוספו ביה אתוון יתיר הכי אצטריך⁸⁵³ לאתוספא לההוא רע עין רזא דסטרט אחרא וההוא תוספת איהו גריעותא לגביה</p>	<p>בצד הקדושה גורעים לו אותיות ונוספת קדשתו וזהו סוד הכתוב על שני עשר בוקר גרע מ"ם</p>
<p>בסטר קדושה גרעין ליה אתוון ואתוסף קדושתיה ודא רזא דכתיב (מ"א ז כה) על שני עשר בקר גרע מ"ם</p>	<p>ריד/ב</p>
<p>דלא כתיב שנים אלא שני⁸⁵⁴ ולסטרט אחרא⁸⁵⁵ יהבין ליה תוספת אתוון דכתיב ויעש יריעת עזים לאהל על המשכן עשתי עשרה יריעת תוספת אותיות והוא חסרון ובצד הקדושה שני עשר ולא יותר וכאן עשתי עשרה והכל הוא חסרון אליו וכך צריך לאותו רע עין להשלים את העין שלו והוא בחסרון (כדוגמא זו ארונה תוספת אותיות ולא כתוב ארון).</p>	<p>שלא כתוב שנים אלא שני ולצד האחר נותנים תוספת אותיות שכתוב ויעש יריעת עזים לאהל על המשכן עשתי עשרה יריעת תוספת אותיות והוא חסרון ובצד הקדושה שני עשר ולא יותר וכאן עשתי עשרה והכל הוא חסרון אליו וכך צריך לאותו רע עין להשלים את העין שלו והוא בחסרון (כדוגמא זו ארונה תוספת אותיות ולא כתוב ארון).</p>
<p>תא חזי סטרט דקדושה אקרי ארון הברית⁸⁵⁶ וההוא ארון הברית אתחזי לגופא⁸⁵⁷ למיעל ביה דיוקנא דאדם⁸⁵⁸ ועל רזא דא⁸⁵⁹ אינון חסידי קדישין כד הוו מפטרי</p>	<p>בא וראה צד הקדושה נקרא ארון הברית ואותו ארון הברית ראוי לגוף להכניס בו דמות אדם ועל סוד זה אותם חסידים קדושים כשהיו נפטרים מהעולם הזה היו מכניסים</p>

⁸⁵³ קסד ע"ב (הערת הזהר).

⁸⁵⁴ פ' ואפ"ה יש בו תוספת קדושה דשכינתא לאו איתי בחושבנא נמצ' שהם י"ג עם השכינה ועיין בפ' תרומ' בדף קס"ד ע"ב הפך הס"א שהמוסיף גורע כדמפרש (מ"מ).

⁸⁵⁵ קסד ע"ב (הערת הזהר).

⁸⁵⁶ והענין כי החצונים נקראים ארונה, כלומר הוא בעצמו גדול שאין צריך תוספת מזולתו, הוא מצד עצמו יספיק, וזה מורה הבדלו מן הקדש ושהוא רשות לעצמו ודאי, אבל הקדושה אדרבה מורה ארון הברית, כלומר אינו מצד עצמו אלא הוא דבר שהוא משתתף לזולתו, מורה על קשר וייחוד המלכות עם התפארת (אור יקר).

⁸⁵⁷ כלומר אין הכוונה ארון הברית שהברית לבד נכנס בו, אלא "אתחזי לגופא" כלומר ארון הברית שהברית בית יד ליכנס הגוף בתוך הארון, והיינו כדפירשו לעיל שהיא נקבה אין בה ברית, על ידי הברית הנכנס אליה נכנס ונקשר עמה סוד גופא שהוא התפארת (אור יקר).

⁸⁵⁸ שהם הספירות העליונות, והענין כי עיקר צורת אדם הוא הצלם העליון, והמלכות אינו צלם אלא דמות, והיינו שעיקר צלם וצורת האדם הוא התפארת, שהוא שלש ראשונות הראש, חסד וגבורה שתי זרועות, תפארת גוף, נצח והוד תרין ירכי קשוט, יסוד אמה, הרי כאן הוא גוף שלם, המלכות הוא דמות שנתחקק בה הצורה העליונה, וצריך להשלימה על ידי הכנס הצלם בתוך הדמות, והיינו שהיא דמות הצורה העליונה נקבה בית קבול אל הצורה העליונה, ועל ידי מה היא משלמת בצלם על ידי הברית, שאין בה ודאי והוא מושך לה הצלם והגוף העליון ליכנס אליה, וזהו שאמר "למיעאל ביה דיוקנא דאדם" (אור יקר).

⁸⁵⁹ היינו ארון אין בו אברים, והאדם יש בו אברים, יכנס אדם בתוך ארון ונמצא מייחד, והסוד כי הגוף הזה עם היות שהוא מת לא נמסר לחצונים שאין להם יד בצורת הגוף, אלא נכנס בארון שהוא נרתיק אל הגוף (אור יקר).

<p>מהאי עלמא הוּו אַעלין לון בארון דהא סטרא אחרא לא מתתקן בגופא⁸⁶⁰ ולאן איהו בכללא דגופא דאדם ובגין דא לא אתברון גופייה להווא סטרא אחרא בגין דלאו אינון בכללא דגופא דאדם⁸⁶¹</p>	<p>אותם בארון שהרי הצד האחר אינו מתקן בגוף ואינו בכלל של גוף האדם ולכן לא נבראו גופים לאותו צד האחר משום שאינם בכלל של גוף אדם.</p>
<p>ביוסף מה כתיב (בראשית נ כו) ויישם בארון תרין יודי"ן אמאי אלא דאתחבר ברית בברית⁸⁶² רזא דלתתא ברזא דלעילא⁸⁶³ ועאל בארונא⁸⁶⁴ מאי טעמא (ס"א תא חזי סטרא דקדושה אקרי ארון הברית והווא ארון הברית אתתקן לאעלא ביה רזא דאורייתא דאיהי רזא דיוקנא דגופא קדישא כגוונא דא לתתא אתתקן ארונא לאעלא ביה דיוקנא דגופא רזא דאדם ומאן איהו דקאים ברזא דאדם מאן דנטיר את קיימא קדישא ועל רזא דא אינון חסידי קדישין כד הוּו מפטרי מהאי עלמא הוּו אַעלין לון בארונא בגין דלא אתחזי למיעל בארונא אלא מאן דנטיר להאי ברית את קיימא קדישא ביוסף מה כתיב ויישם בארון) בגין דנטיר ברית⁸⁶⁵ קדישא ואתקיים ביה להכי אתחזי לאעלא בארון וכלא כדקא חזי</p>	<p>מה כתוב ביוסף ויישם בארון למה שתי יודי"ם אלא שהתחברה ברית בברית סוד שלמטה בסוד שלמעלה ונכנס בארון (בא וראה צד הקדושה נקרא ארון הברית ואותו ארון הברית נתקן להכניס בו סוד התורה שהיא סוד של הצורה של הגוף הקדוש כמו כן למטה נתקן ארון להכניס בתוכו צורת הגוף סוד האדם ומי הוא שנמצא בסוד אדם מי ששומר אות ברית הקדוש ועל סוד זה אותם חסידים קדושים כאשר היו נפטרים מעולם הזה היו מכניסים אותם בארון משום שלא ראוי להיכנס בארון אלא מי ששומר לברית זו אות קיום הקדוש ביוסף מה כתוב ויישם בארון) למה משום ששומר הברית הקדוש והתקים בו לכן ראוי להיכנס בארון והכל כראוי.</p>
<p>בכה רבי אבא ואמר ווי לבני עלמא דלא ידעי להווא כסופא ווי להווא עונשא דכל מאן דבעי עאל בארונא בגין דלא אצטריך למיעל בארונא בר צדיק דידע בנפשיה ואשתמודע בגרמיה דלא חטא בהווא ברית את קיימא קדישא מעולמוי וקא נטיר ליה כדקא יאות ואי לאו לא אצטריך ליה למיעל בארונא ולמפגם ארונא⁸⁶⁶</p>	<p>בכה רבי אבא ואמר אוי לבני העולם שלא יודעים אותה בושה אוי לאותו ענש של כל מי שרוצה להיכנס לארון כי לא צריך להכניס לארון פרט לצדיק שיודע בנפשו ונודע בעצמו שלא חטא באותה ברית אות הברית הקדוש מעולמוי ושומר אותו כראוי ואם לא לא צריך להיכנס לארון ולפגם את הארון.</p>

⁸⁶⁰ הענין כי הצלם למעלה והדמות אל הצלם במלכות, והמלכות אוחזת וכוללת עד כל משך ההיכלות שהם בכלל הגוף, ונכנסים בסוד דמות דהיינו מדורין כדפירשנו, אמנם החצונים אין להם צורה זו כלל מפני שאינם נכללים בקשר וייחוד עליון, ולזה כל הנכלל בסוד אחד נשתכלל בצורת הגוף שהוא הצורה עליונה, אמנם חלק האחר אינו נכלל בגוף, והיינו אשר ברא אלהים לעשות שאין להם גופים, שאי אפשר לחצונים להכלל בצורת גוף, מפי שהגוף הוא הצורה העליונה ואינם נאחזים בצורה העליונה (אור יקר).

⁸⁶¹ הקדמה ו ע"ב (הערת הזהר).

⁸⁶² המלכות נקראת י' נקודה אמצעית מקום כניסת היסוד, והיסוד נקרא אות ברית שהיא י' ראש האמה, ויישם שני יודין מורה י' בתוך י', ברית בתוך ברית, כי המלכות גם כן נקראת ברית שהרי הברית יש בו שני מדרגות מילה ופריעה, דהיינו מילה מלכות, פריעה יסוד, ואם נפרש ברית בברית דהיינו ברית ממש וברית תורה, ואחר כך "עאל בארונא" וניחא השתא לישינא אתחבר ברית בברית ועאל בארונא (אור יקר). פי' יוסף התחתון נתחבר עם יסוד דאצילות ושניהם נקראים ברית (מ"מ).

⁸⁶³ רזא דלתתא יוסף ברזא דלעילא יסוד דאצילות (רח"ו במ"מ).

⁸⁶⁴ ועאל בקרתא - נ"ב מלכות (רח"ו U במ"מ) {??}.

⁸⁶⁵ כיון שייחד בחייו חלקו אחר מותו שהוא מייחד (או ריקר).

⁸⁶⁶ פי' שכיון שהוא רשע ונכנס בארון כאלו מכניס צלם בהיכל (מ"מ).

<p>רזא אצטריך לאתחברא באות קיימא קדישא⁸⁶⁷ דאיהו רזא דאתחזי ליה ולא לאתרא דהא ארון לא אתחבר אלא בצדיק דנטיר את קיימא קדישא ומאן דפנים ברית ועאל בארונא ווי ליה דפנים ליה⁸⁶⁸ בחייו ווי ליה דפנים ליה במיתתיה ווי ליה מההוא עונשא ווי ליה דפנים את ארון קיימא קדישא ווי ליה לההוא כסופא דנקמין מניה נקמת עלמין נוקמא דעלמא דא ונוקמא דההוא פנימו ורזא דא כתיב (תהלים קכה ג) כי לא ינוח שבט הרשע⁸⁶⁹ על גורל הצדיקים⁸⁷⁰</p>	<p>הסוד שצריך להתחבר באות ברית קודש הוא הסוד הראוי לו ולא לאחר שהרי ארון אינו מתחבר אלא בצדיק ששומר ברית קודש ומי שפוגם את הברית ונכנס בארון אוי לו שפגם אותו בחייו ואוי לו שפגם אותו במיתתו אוי לו מאותו עונש אוי לו שפגם האות וארון הברית הקדוש אוי לו מאותה בושה שנוקמים ממנו נקמת עולמים נקמה של העולם הזה ונקמה של אותו פגם וסוד זה כתוב (תהלים קכה) כי לא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים.</p>
<p>בשעתא דדיינין ליה בההוא עלמא מסתכלן בעובדוי אי הוה פנים רזא דברית קדישא דחתים בבשריה והשתא פנים ארונא (דברית) כא דיליה⁸⁷¹ בהאי הא לית ליה חולקא בצדיקא מסתכלן ביה ודיינין ליה ומפקי ליה לבר מכללא דאדם כיון דאפקי ליה מכללא דאדם אפקי ליה מכללא דכלהו אחרנין דאתעתדו לחיי עלמא ויהבי ליה לההוא (ארון⁸⁷²) סטרא דלא אתכליל ברזא דגופא דאדם כיון דאתמסר לההוא סטרא ווי ליה דאעלין ליה בגיהנם⁸⁷³ ולא נפיק מניה לעלמין על דא כתיב (ישעיה סו כד) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי וגו' אינון דאשתארו מכללא דאדם</p>	<p>בשעה שדנים אותו באותו עולם מסתכלים במעשיו אם היה פוגם את סוד ברית הקדש שחתום בבשרו ועכשיו פוגם את הארון (הברית) שלו בזה לזה אין חלק בצדיקים מסתכלים בו ודנים אותו ומוציאים אותו מכלל של אדם כיון שהוציאו אותו מכלל של אדם מוציאים אותו מכלל של כל האחרים שנועדו לחיי עולם ונותנים אותו לאותו (ארון) צד שאינו נכלל בסוד של גוף האדם כיון שנמסר לאותו צד אוי לו שמכניסים אותו לגיהנם ולא יוצא משם לעולמים על זה כתוב ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי וגו' אותם שנשארו מכלל של אדם.</p>
<p>והני מילי כד לא עבד תיובתא שלימתא תיובתא דאיהי אתחזיית לחפייא על כל עובדוי ועם כל דא טב ליה דלא יעול בארונא דהא כל זמנא דגופא קיים נשמתא אתדנת ולא עאלת לאתרה בר אינון חסידי עליונין קדישין דאתחזון לסלקא בגופיהון זכאה חולקהון בעלמא דין ובעלמא דאתי</p>	<p>והדברים הללו כשלא עשה תשובה שלימה תשובה שראויה לכסות על כל מעשיו ועם כל זה טוב לו שלא יכנס לארון שהרי כל זמן שהגוף עומד הנשמה נדונית ולא נכנסת למקומה פרט לאותם חסידים עליונים קדושים שראויים לעלות עם גופם אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>בנין דלית חובה דקשיא קמי קודשא בריך הוא כהאי מאן דמשקר ופנים להאי את קיימא קדישא ודא לא חמי אנפי שכינתא על</p>	<p>משום שאין חטא קשה לפני הקדוש ברוך הוא כמו זה שמשקר ופוגם את אות ברית הקדש וזה אינו רואה פני שכינה ועל חטא זה כתוב</p>

⁸⁶⁷ שהוא ראוי לה ולא עם יסוד הטמא ח"ו. וז"ש דהא ארונא לא איתחבר אלא בצדיק (מ"מ).
⁸⁶⁸ פירוש שפגם ג"כ ביסוד הנקרא את קיימא. א"נ את קיימא היא המלכות וכשהוא רשע ונכנס בארון פוגם אותה (מ"מ).
⁸⁶⁹ הוא יסוד דקליפה (רח"ו במ"מ).
⁸⁷⁰ נוקבא דקדושה. גורל רח"ל ע"ה (מ"מ).
⁸⁷¹ פי' מלכות (מ"מ).
⁸⁷² יסוד דקליפה ומכאן ראייה למ"ש לעיל אית ארון ואית ארון וכו' (רח"ו במ"מ).
⁸⁷³ יסוד דקליפה (רח"ו במ"מ), ור"ל יסוד דנוקבא דקליפה (מ"מ).

<p>חובא דא כתיב (בראשית לח י) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני יהו"ה וכתוב לא יגרך רע. לא יגורך רע</p>	<p>(בראשית לח) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה' וכתוב לא יגרך רע.</p>
<p>מה כתיב הכא ויעש בצלאל את הארון וכי אמאי לא עבדו אינון חכימין דעבדו משכנא ית ארונא אלא בצלאל סיומא דגופא דאיהו⁸⁷⁴ רזא דברית קדישא ונטר ליה ואיהו קאים בעדבא דחולקיה איהו אשתדל בעובדא דיליה ולא אחרא אתו כלהו חבריא ונשקו ליה</p>	<p>מה כתוב כאן ויעש בצלאל את הארון וכי למה לא עשו אותם החכמים שעשו את המשכן את הארון אלא בצלאל סיום הגוף שהוא סוד הברית הקדוש ושמר אותו והוא עומד בנחלת חלקו הוא השתדל במעשה שלו ולא אחר באו כל החברים ונשקו אותו.</p>
<p>כד מטו לגבי דרבי שמעון וסדרו מלין אלין קמיה כל מה דאתמר בההוא ארחא פתח ואמר (משלי ד יח) וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום</p>	<p>כשהגיעו לרבי שמעון וסדרו הדברים הללו לפניו כל מה שנאמר באותה דרך פתח ואמר וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום</p>
<p>רמז/א</p>	
<p>האי קרא אתמר אבל האי קרא אית לאסתכלא ביה⁸⁷⁵ וארח צדיקים ההוא ארחא⁸⁷⁶ דצדיקיא אזלי ביה איהו ארח קשומ⁸⁷⁷ ארחא דקודשא בריך הוא אתרעי ביה⁸⁷⁸ ארחא דאיהו אזיל קמיייהו⁸⁷⁹ וכל אינון רתיכין⁸⁸⁰ אתיין למשמע⁸⁸¹ מלין דאינון ממללן ואמרי בפומייהו כאור נגה דנהיר ואזיל⁸⁸² ולא אתחשך (ס"א כלל) כארח דאינון חייביא דארח דלהון אתחשך תדיר כמה דאת אמר (משלי ד יט) דרך רשעים כאפלה וגו'</p>	<p>הפסוק הזה נתבאר אבל בפסוק הזה יש להתבונן וארח צדיקים אותה דרך שהצדיקים הלכו בה היא דרך אמתית דרך שהקדוש ברוך הוא רוצה בה הדרך שהוא הולך לפניהם וכל אותן מרכבות באות לשמע דברים שהם מדברים ואומרים בפיהם כאור נגה שמאיר והולך ולא נחשך (כלל) כדרך אותם הרשעים שדרכם תמיד חשוכה כמו שנאמר דרך רשעים כאפלה וגו'.</p>
<p>דבר אחר וארח צדיקים מה בין ארח לדרך הא אוקמוה אבל⁸⁸³ ארח הוא דהשתא אתפתח ואתגלייא ואתעביד בההוא אתר ארח דלא כתישו ביה רגלין מקדמת דנא דרך כמה דאת אמר (ישעיה סג ב) כדורך בגת דכתשין ביה רגלין כל מאן דבעי</p>	<p>דבר אחר וארח צדיקים מה בין ארח לדרך הרי פרשוה אבל דרך היא שעכשיו נפתחה ונגלתה ונעשה באותו מקום דרך שלא כתשו בה רגלים מקדם לכן דרך כמו שנאמר כדרך בגת שכותשים בו רגלים כל מי שרוצה.</p>

⁸⁷⁴ רעד ע"א (הערת הזהר).

⁸⁷⁵ אחר שנדע מה עניינו דהיינו פירוש אורח כדמסיק יקשה מה בין אורח לדרך, דלגבי צדיקים נקט אורח ולגבי רשעים נקט דרך (אור יקר).

⁸⁷⁶ ממש כשהם הולכים בדרך שיחו (אור יקר).

⁸⁷⁷ היינו דרך אמת מדת התפארת (או ריקר).

⁸⁷⁸ מן הרצון העליון מהכתר (אור יקר).

⁸⁷⁹ השכינה, והרי כל קו האמצעי אורח צדיקים מהיסוד כנודע, והיינו כתר תפארת יסוד מלכות (אור יקר).

⁸⁸⁰ הם מתייחדים למעלה בדברי תורתם (אור יקר).

⁸⁸¹ כדי שיתקשרו למעלה בסוד הבל פיהם הנעשה קלין ודבורין באויר העולם, והיינו סוד ההיכלות, בענין שכל סוד הייחוד נכלל בדבריהם (אור יקר).

⁸⁸² שכל זמן שהם מוסיפין תורה שכרם להמשיך להם, והם מוסיפין והולכין והקליפות הם מתבערות, כל מה שימשך הענין יטהרו החצונים, והרשעים "אורח(א) דילהון" אין בו ייחוד ואדרבה הם יוצאים אל המדבר אל מקום החצונים (אור יקר).

⁸⁸³ קלז ע"א ויקרא פח ע"א (הערת הזהר).

<p>ועל דא לצדיקיא קארי ארח דאינון הוון קדמאי למפתח ההוא אתר ולא על כל אתר איהו⁸⁸⁴ אלא אף על גב דאחרנין בני עלמא אזלי בההוא אתר השתא דאזלין ביה צדיקיא איהו אתר חדתא דהשתא חדתא איהו ההוא אתר כמה דלא אזיל ביה בר נש אחרא לעלמין בגין דצדיקיא עבדין⁸⁸⁵ חדתא לכל ההוא אתר בכמה מלין עלאין דקודשא בריך הוא אתרעי בהון⁸⁸⁶</p>	<p>ועל זה לצדיקים קורא ארח שהם היו ראשונים לפתח אותו מקום ולא כל המקום ההוא אלא אף על גב שאחרים בני העולם הולכים באותו מקום עכשיו שהולכים בה צדיקים הוא מקום חדש שעכשיו אותו מקום הוא חדש כמו מי שלא הלך בו אדם אחר לעולמים משום שצדיקים עושים חדוש לכל אותו מקום בכמה דברים עליונים שהקדוש ברוך הוא מתרצה בהם.</p>
<p>ותו דשכינתא אזלא בההוא אתר מה דלא הות מקדמת דנא ובגין כך ארח צדיקים אקרי בגין דאתארח ביה אושפיזא⁸⁸⁷ עלאה קדישא דרך איהו פתוח לכלא וכתשין ביה כל מאן דבעי אפילו אינון חייבין דרך רזא דא (שם מג יז) הנותן בים דרך⁸⁸⁸ בגין דדריך ביה סטרא אחרא דלא אצטריך ושלטי לסאבא משכנא ועל דא צדיקיא בלחודייהו קיימי ושלטי בההוא אתר דאקרי ארח כמה דאוקימנא דרך פתוח לכלא להאי סטרא ולהאי סטרא</p>	<p>ועוד ששכינה הולכת באותו מקום מה שלא היה מקדם לכן ולכן נקרא ארח צדיקים משום שהתארח בו אורח עליון קדוש דרך היא פתוחה לכל וכותשים בה כל מי שרוצה אפילו אותם הרשעים דרך סוד זה (שם מג) הנתן בים דרך משום שדורך בו הצד האחר שלא צריך ושולט לטמא את המשכן ועל זה צדיקים לבדם עומדים ושולטים באותו מקום שנקרא ארח כמו שבארנו דרך פתוחה לכל לצד זה ולצד זה.</p>
<p>ואתון קדישי עליונין ארח קדישא עלאה אזדמן לגבייכו⁸⁸⁹ וארחתון ביה ומלין מעליין עלאין (ג"א אלין) אתסדרו קמי עתיק יומין זכאה חולקבון</p>	<p>ואתם קדושים עליונים דרך קדושה עליונה הזדמנה לכם והתארחתם בה ודברים מעלים עליונים (אלו) הסתדרו לפני עתיק הימים אשרי חלקכם.</p>
<p>פתח רבי שמעון ואמר (דברים לד ט) ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה וגו' בכמה אתר תנינן דמשה אנפוי כאנפי שמשא ויהושע כאנפי סיהרא דלית נהורא</p>	<p>פתח רבי שמעון ואמר (דברים לד) ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה וגו' בכמה מקומות מצאנו שפני משה כפני השמש ויהושע כפני הלבנה</p>

⁸⁸⁴ פי' לא הצדיקים פתחו כל הדרך מתחילתו אלא אע"ג וכו' (מ"מ).

⁸⁸⁵ הענין הוא כי בזולת שהתורה נעשת ממנו קלין ודבורין דדברי תורה באויר העולם והייחוד נעשה בו, עוד נוסף כי ארץ ישראל היא קדושה ואוירה טהור ועפרה טהור, וכל מקום שעוסקים בארץ ישראל בדברי תורה כל המקום ההוא מתקדש, ונבראים בו מלאכים קדושים, והיינו סוד דרכי ציון אבילות, שכל מקום שישראל היו עולים לרגל היו נבראים מלאכים בדרכים, ואותם המלאכים היו מתחדשים ומאירים פעם אחר פעם שישראל הולכים, והיו מתעוררים ושמחים לקראתם, ואחר שנחרב הבית ונמנעו ישראל מעללות לירושלים היו דרכי ציון אבילות, אותם המלאכים שנבראו בדרכים הם אבלים מבלי באי מועד שיחדשו אותם וישמו לקראתם, ועל דרך זה הוא ההילוך שהצדיקים הולכי דרכים עוסקים בתורה מציאות המצוה ועסק התורה בכל אותם הדרכים, היה גורם להם שיהיו שם נבראים מלאכים שהם קיימין באותם המקומות (אור יקר).

⁸⁸⁶ והמקום מתחדש קדושתו, ונברא שם ענין חדש ודיוקן חדש מה שלא היה שם באותם המקומות קודם עסק התורה, וכיון שהמקום מתקדש על ידי ייחודו של הקב"ה ושכינתו אשר עמהם ודאי מתחדש, ואל תתמה על זה כי גדול מזה כתוב בפרשת פנחס סימן (?) כי ממש כמו ששם הוא סוד דברי תורה, אם יקרה שיעסקו שם בדבריו ממש הוא ימצא שם ארצה, אם ירצה שיעסקו בדבר שחדש צדיר אחד במקום שהצדיק חדשו יתעורר רוחו ונפשו ויבא שם, מטעם המציאות שנמצא שם וקשרו בדבריו עם המקום, מה שאין כן בשאר המקומות ששפתותיו דובבות בקבר לבד (אור יקר).

⁸⁸⁷ פי' דריש ואורח כמו אורח אושפיזא שהיא השכינה הנק' ב"ן (מ"מ).

⁸⁸⁸ בסוד דרך נחש ח"ו (רח"ו).

⁸⁸⁹ פירוש מלכות (מ"מ) 9.

<p>לסיהרא אלא נהורא דשמשא כד נהר לסיהרא וסיהרא מגו שמשא אתמליא וכד אתמליא כדין קיימא באשלמותא</p>	<p>שאין אור ללבנה אלא אור השמש כשמאיר ללבנה והלבנה מתמלאת מתוך השמש וכשמתמלאת אז עומדת בשלמותה.</p>
<p>אשתלימותא דסיהרא מאן איהו רזא דכלא דאקרי דמות⁸⁹⁰ ברזא דשמשאכב עלאה יהו"ה⁸⁹¹ דהא בשמא דא לא קאים בר בזמנא דקיימא באשלמותא דהא כמה שמהן אינון דאחסינא ואתקרי בהו כך כפום שעתא דקיימא ביה (וכפום שעתא דקיימא ביה) הכי אקרי בההוא שמא ממש וכד קיימא ברזא דאשלמותא ואשתלימת מכל סטרין כדין אקרי יהו"ה אשלמותא דילה כאשלמותא דלעילא⁸⁹² דירתא בריתא לאמה</p>	<p>השתלמות הלבנה מי הוא סוד של הכל שנקרא דמות בסוד השמש העליון יי שהרי בשם הזה אינו עומד רק בזמן שעומדת בשלמות שהרי כמה שמות הם שירשה ונקראת בהם כפי השעה שעומדת בה (וכפי השעה עומדת בה) כך נקראת באותו שם ממש וכשעומדת בסוד השלמות ונשלמת מכל הצדדים אז נקרא ידו"ד השלמתה כהשלמה שלמעלה שירשה הבת את אמה.</p>
<p>והיינו (ד"א נהירו) בחמיסר יומין דכתיב (ויקרא כג לד) בחמשה עשר יום לחדש השביעי הזה⁸⁹³ וכתיב (שם כז) אך בעשור⁸⁹⁴ (יום) לחדש השביעי וכלא רזא חדא כד קיימא עלמא דאתי⁸⁹⁵ ברזא דכל עשר אמירן על האי חדש אקרי בעשור⁸⁹⁶ וכד אתרשימת סיהרא באשלמותא חדא בינייהו אקרי בחמשה עשר דהא ה' אתחברת ואתחקקת בינייהו</p>	<p>והינו (הארה) בחמשה עשר ימים שכתוב (ויקרא כג) בחמשה עשר יום לחדש השביעי הזה וכתוב אך בעשור (יום) לחדש השביעי והכל סוד אחד כשעומד העולם הבא בסוד של כל עשר האמירות על החדש הזה נקרא בעשור וכשנרשמת הלבנה בשלמות אחת ביניהן נקרא בחמשה עשר שהרי ה' התחברה ונחקה ביניהם.</p>
<p>ורזא דא י"ה⁸⁹⁷ וכד קיימא בשמא דא כדין אתחבר בה' ואיהי אתוספא (ד"א לגבי תתאי למיזן לון ולמיהב לון טרפייהו ואתוספא) איהי ברזא דאת ה' כמלקדמין חדא לאתחקקא ולא אתחברא ברזא דלעילא וחדא למיהב מזונא לתתא וכדין קיימא סיהרא באשלמותא לכל סטרין עילא ותתא ברזא דשמא דא למהוי כלא רזא חדא ושלימו חד</p>	<p>וסוד זה י"ה וכשעומדת בשם זה אז מתחברת בה' והיא נוספת (אל התחתונים לזון אותם ולתת להם טרפם ומתוספת) היא בסוד האות ה' כמקדם אחד להחקק ולהתחבר בסוד שלמעלה ואחד כדי לתת מזון למטה ואז עומדת הלבנה בשלמות לכל הצדדים מעלה ומטה בסוד השם הזה להיות הכל סוד אחד ושלמות אחת.</p>

⁸⁹⁰ מלכות (רח"ו).

⁸⁹¹ פירוש שנק' הויה כמו הזעיר (מ"נ).

⁸⁹² ק ע"ב (הערת הזהר).

⁸⁹³ פירוש ה' שהיא המלכות נתחבר עם עשר שהם עשר ספירות דבינה וזהו בחמש' עשר חמשה עם עשר (מ"מ).

⁸⁹⁴ פירוש עשר ספירות דבינה מאירים למלכות הנקרא חודש הז' וכדמפורש (מ"מ).

⁸⁹⁵ דעשר אמירן הן בה כידוע, אלקים דמעשה בראשית. והוא מסט' דחכמה דבה, יו"ד של ה"א, וה"א עצמה. והוא חמשה עשר. והוא דירתא סיהרא לה, ונעשית ה', בשלימו, בין העשור כמו שמפרש והולך. ואמר ר"ה איהו כד קיימא כו'. שר"ל וכן כד היא אשתלימת מבעלה, היא ברזא דו"ה. והיא שם הו"ה בשלימו. וב' הה"ן הן א' ברזא דלעילא וא' למיהב מזונא לתתא כמו שמפרש והולך. וז"ס נו"ן, ב' נוני"ן הם ב' הה"ן דאשתלימו מיר"ד, ו' באמצעיתא ו', הרי הו"ה שלימה. ויר"ד וא"ו הן כוללין ב' הה"ן, שלכן ב' הה"ן אשתלימו מיר"ד, וכן ו' בין ב' הה"ן וכמו שמפרש והולך דאיהי י' אתפשט ואפיק רוח כו' ההוא רוח אתפשט כו'. וזהו ו' דכליל למעלה ולמטה, ישראל ויעקב, כנז' בר"פ תרומה {קכו:}. ור"ל שזהו רוח חכמה, רוח של חכמה (יהל אור).

⁸⁹⁶ קפה ע"ב (הערת הזהר).

⁸⁹⁷ פי' ה' שהיא המלכות נתחברה עם י' שהם עשר ספירות דבינה (מ"מ).

<p>יהושע דא איהו רזא דאשלמותא דסיהרא באלין אתוון בן נו"ן נו"ן ודאי דהא נ' רזא דסיהרא איהי מלא ברזא דאשלמותא דשמא קדישא כדין איהו מלא רוח חכמה ודאי</p>	<p>יהושע זהו סוד של השלמת הלבנה באותיות הללו בן נו"ן נו"ן ודאי שהרי נון היא סוד של הלבנה מלא בסוד ההשלמה של השם הקדוש ואז הוא מלא רוח חכמה ודאי.</p>
<p>בגין דנקודה עלאה דאיהי י' אתפשט ואפיק רוח⁸⁹⁸ וההוא רוח עביד היכלא⁸⁹⁹ וההוא רוח אתפשט⁹⁰⁰ ואתעביד שית סטרין ההוא רוח אתפשט⁹⁰¹ ברזא דכל אלין ואמלי ועביד היכלא לתתא⁹⁰² ואתמלי כלא ואתעביד רזא</p>	<p>משום שהנקדה העליונה שהיא י' מתפשטת ומוציאה רוח ואותה רוח עושה היכל ואותה רוח מתפשטת ונעשית לששה צדדים אותה רוח מתפשטת בסוד של כל אלה וממלא ועושה היכל למטה והכל מתמלא ונעשה סוד</p>
<p>רמז/ב</p>	
<p>דשמא קדישא⁹⁰³ באשלמותא חדא⁹⁰⁴</p>	<p>השם הקדוש בהשלמה אחת.</p>
<p>ובגין דא יהושע מלא רוח חכמה⁹⁰⁵ בגין כי סמך משה⁹⁰⁶ את ידי⁹⁰⁷ עליו דאיהו אריק ברכאן עליה ואתמלי בירא מניה⁹⁰⁸ ואתון קדישי עליונין כל חד מנייכו אתמלי רוח חכמה וקיימא באשלמותא ברזין דחכמתא בגין דקודשא בריך הוא הוא אתרעי בכו ואסמיק ידוי עלייכו זכאה חולקי דעיני חמו דא וחמו שלימו דרוח חכמתא בכו</p>	<p>ולכן יהושע מלא רוח חכמה משום כי סמך משה את ידיו עליו שהוא הריק עליו ברכות ונתמלאה הבאר ממנו ואתם קדושים עליונים כל אחד מכם התמלא רוח חכמה ועומד בשלמות בסודות החכמה משום שהקדוש ברוך הוא התרצה בכם וסמך ידו עליכם אשרי חלקי שעיני ראו את זה וראו את שלמות רוח החכמה בכם.</p>
<p>פתח ואמר כתיב (ויקרא יט כו) לא תאכלו על הדם לא תנחשו ולא תעוננו האי קרא אוקמוה ורזא דמלה האי מאן דאכיל בלא צלותא דיצלי (ד"א קדם דאכיל) על דמיה שקיל איהו כמנחש ומעונן</p>	<p>פתח ואמר כתוב לא תאכלו על הדם לא תנחשו ולא תעוננו פסוק זה פרשוהו וסוד הדבר זה מי שאוכל בלי תפלה שיתפלל (קדם שאוכל) על דמו שקול הוא כמנחש ומעונן.</p>

⁸⁹⁸ ו"ק של אבא (רח"ו).

⁸⁹⁹ בינה (רח"ו).

⁹⁰⁰ פי' ו"ק דאבא באמצעות הבינה עשו ו"ק דזעיר וז"ש ואיתעביד שית סטרין (מ"מ).

⁹⁰¹ פי' ו"ק דאבא באמצעות אימא וזעיר, הוציא המלכות כמ"ש הרב על פ' כולם בחכמה עשית (מ,מ).9

⁹⁰² נוק' (רח"ו).

⁹⁰³ דהיינו י' ה' ה' (אור יקר). פירוש מלכות נק' הו"ה כמ"ש נעיל ואזי נשלמה (מ"מ).

⁹⁰⁴ שכל האותיות משתוות בהארתם (אור יקר).

⁹⁰⁵ פי' מלכות יש בה הארת ו"ק דאבא הנק' רוח חכמה (מ"מ).

⁹⁰⁶ היינו משה בסוד הדעת ודאי (אור יקר). פי' זעיר שעל ידו מקבלת כל ההארות (מ,מ).

⁹⁰⁷ לאו דוקא ידיו אלא הכוונה דאיהו "אריק ברכאן" (אור יקר).

⁹⁰⁸ ועם היות שהדרך הוא בסוד זכר ונקבה, ובשני בני אדם משה ויהושע לא שייך בחי' זו, הדרך הוא "ואתמליא בירא מיניה", כלומר הוא מקור נובע בתוך הבאר, והמלכות היא הבאר, והמקור היא י', ונובע משך המבוע דהיינו סוד ו' המתפשטת ותחתית הבאר שאות י' בתוכה, ה' בינה עומק הבאר, וכתלי הבאר

סוד וא"ו עולה, ופי הבאר וחולייתה ה' אחרונה כזה: והיינו כל השם כלול במלכות כדפירשנו לעיל (אור יקר).

<p>בגין דבליליא נשמתא סלקת⁹⁰⁹ (ואשתמחת⁹¹⁰) למחמי ברוא דיקרא עלאה⁹¹¹ כל חד וחד כמה דאתחזי ליה ואשתאר בר נש בההוא חילא דאשתתף (נ"א דאתפשט) גו דמא לאתקיימאכג גופא⁹¹² ועל</p>	<p>משום שבלילה הנשמה עולה (ומשתטחת) לראות בסוד הכבוד העליון כל אחד ואחד כמו שראוי לו ונשאר האדם באותו כח שהשתתף (שהתפשט) בתוך הדם לקיים הגוף</p>
--	--

⁹⁰⁹ וכשנדקדק דברי ר' שמעון כאן פירש שני חלקים דהיינו נשמתא ונפש, וחלק ר"ח לא פירש בו דבר, ועתה יקשה היאך יסתלק נשמה למעלה אל הנועם העליון (אור יקר), היינו שעולה בסוד מ"ן ומ"ש ואשתאר ב"נ בההוא חילא דאשתתף גו דמא ר"ל מתקיים האדם ע"ז נכפה שנסתלקה משאר האיברים ונשתתפה בתוך הדם שבלב כדי לקיים הגוף (מ,מ,9).

⁹¹⁰ דהיינו השטיחה במהדורין אלו להתענג וליהנות בהם, אמנם הייחוד אינו נעשה אלא בנשמה, ואם ישן האדם יסתלקו ממנו נפ"ש ר"ח נשמ"ה, ואם לא ישן תסתלק ממנו נשמה לתת דין וחשבון אם נטמאה, או להתייחד אם טהורה, ורוח ונפש שאינם צורך למעלה יתקשרו בו, ולזה דוד לא היה ישן אמנם נשמתו היתה מסתלקת ממנו והוא עוסק בתורה ברוח ונפש, ועם היות שהיא עולה היא קשורה בו, שהרי נפש עולה ובהתעורר האדם היא מפני שקשורה בגוף, והיא משועבדת אל ענייני הגוף, ונשמה נשאת למעלה לעולם עד חצות שהם נפרדות משם כדפירשו לעיל, ובזה נתקן הכל, ומעולם לא נשאר בגוף אלא רוח חיוני בעלמא שאינו נפש ממש אלא נפש הבהמית הטבעית שהיא חומרית המתהוות מחום הדם שעליה רוכבות נפש רוח ונשמה כדפירשנו בספ"ר בשער נשמה, וקשר נפש בגוף אינו נתר, וקשר רוח ונפש אינו נתר, וקשר נשמה ברוח אינם נותרות, אלא שנפש ורוח שאינם צורך גבוה הם יורדות, ונשמה היא עולה, ודומה זה לזה נשמה דאצילות שהיא יורדת ועולה אין אדם מרגיש בענין מפני שהיא קדה, אין יתרונה מושג אלא אל הנפש, והיינו וינפש וי נפש כדפירשו בפרשת (?), ועוד יש לנו שבהיות האדם ישן ואפילו ביום, אין נשמה ולא רוח ולא נפש עמו אלא הם מתפשטות ומתהלכות כאשר יתהלכו, שאין דרך ליכנס למעלה אמנם יתהלכו כאשר יתהלכו בסוד דקות אור העולם, ועל דרך זה הישן מחצות לילה ואילך שהם נדחות מלמעלה אם ישן יותר יתהלכו בארץ, ועל דרך זה כל שאר העניינים, וחלום היום יש קצתו אמת שהנפש והרוח והנשמה יודעים ורואים ממה שראו והגידו להם עוף השמים או כחות קרובות כדפירשנו ענין החלון לעיל בפרשת תרומה סימן י"ד, ובמקום אחר אאריך הדרוש הזה בע"ה (אור יקר).

⁹¹¹ וכיון שכך הוא גם אל הרוח יהיה לה מעלה ולנפש מעלה גם כן, שכל אחד ואחד כפי שיעורו ישתטח לחזות במדרגות המושגות, אמנם קשה כמה, האחד כי המדרגות אינם אלא בנשמות, השנית מעולם לא נשמע בשום מקום עליה אל הרוח בפני עצמה ואל הנפש בפני עצמה, ולומר שהם בגוף אי אפשר שהרי בפני עצמה, ולומר שהם בגוף אי אפשר שהרי מי שאין לו אלא רוח או נפש לבד מה יש לו בין ישן לאין ישן, ועוד שנת [גוי?] וחלומות נבוכד נאצר ופרעה ודאי היה על ידי דבקות נפשם הטמא בשריהם, כענין אבימלך ואמנע גם אנכי אותך מחטו לי כדפירשו בזוהר בפרשת וירא סימן (?), ועתה אפשר שנאמר שיגרע נפש טהורה בישראל יותר מנפש טמאה שבגוי שהיא ממקום הטינוף, ועוד נראה לי לדקדק כי האדם המת נתר קשר נפש רוח ונשמה בקצת, ומקושרות בקצת על ידי מנוחת שבת ויום טוב וכו', אמנם האדם החי אין נשמתו נותרת מרוחו ונפשו שהם מקושרות יחד, לזה אני אומר כי יקשה עוד אם נשמה עולה למעלה ונאחזת שם כמו שנאחזת, היאך האדם יעוררו אותו מתוך שנתו בשליש ורביעי הלילה ומתעורר, והיאך נשמה עלתה ונאחזת וירדה כרגע, ויהיה ענין המלכות ואחזתה בנשמות תלויה ברצון איש ואיש שיתעורר לקול הצפור, ועוד יקשה בדרוש הזה אם לא ירצה האדם לישן בתחלת הלילה אין נשמתו עולה, אם כן יהיה נעשה הייחוד ההוא מבלעדיו וגורע כבוד עליון, ויותר יקשה מה שפירשו בזוהר שמעולם לא ישן דוד שתין נשמי ומאי שבחיה, הרי מעולם לא עשה הייחוד הזה העליון, לזה אני אומר שהנפש ודאי קשורה בגוף, ורוח בנפש, ונשמה ברוח, ויסתלקו פעמים שלשתם יחד, ופעמים שנים יחד, ופעמים אחת, והענין שמי שאין לו אלא נפש וישן, יעלה נפשו ויתקשר נפשם שם ורוח יעלה אל היכל הרצון שעד שם הגעת הרוח, ואם יש לו נשמה הנשמה תעלה אל הייחוד העליון בסוד הר ה' ומקום קדשו שפירשנו (אור יקר), כדפירשנו לעיל כמה פעמים, והרוח מה יעשה ממנו (אור יקר).

⁹¹² דהיינו הרוח החיוני המתהווה באדם שהוא רוכב על הדם, וכבר היה אפשר לפרש דלאו היינו נפש אלא נפש הבהמית וחיות המתהווה מן הדם שהנפש המשכלת רוכבת על חיות זה, וכדפירשנו בספ"ר בשער נשמה, ולפי זה יקשה יותר נפש עצמה ורוח מה יעשה מהם ואנה הם הולכים (אור יקר). ז"ל הרב בספר ק"י, דע כי אחר השינה הרזא עולה בסוד מ"ן בסוד בידך אפקיד רוחי והנפש נשאה למטה עם הגוף, אמנם מה שהיתה הנפש מתפשטת תוך שס"ה גידים שהוא דם בסוד כי הדם הוא הנפש עתה מסתלק משם ונסגרת היא וכוחותיה תוך הלב, מפני המזיקים כי הנפש יש לה עתה מסתלק משם ונסגרת היא וכוחותיה תוך הלב, מפני המזיקים כי הנפש יש לה אחיזה בקליפות ובזה תבין למה אין מתעורר האדם תכף משכחו, כי אין הנפש יכולה לדפוק ע"י הדם נשאר באיברים, ואזי אין האדם יכול לקום מאיליו עד שיקראוהו ויעוררו נפשו להתפשט באיבריו בחוזק כח הקריאה ע"ל ובזה מובן לשון זה (מ"מ).

<p>דא (ס"א ועם כל דא⁹¹³) טעים טעמא דמותא וההוא חילא לא מתעתדא לאתערא גו ההוא חילא דנשמתא ולקבלא ליה וכד אתער בר נש לאו איהו דכי והא אוקימנא דסטרא אחרא שליט על אתר דקיימא בלא נשמתא</p>	<p>ולכן (ועם כל זה) טועם טעם של מות ואותו כח לא נועד להתעורר לתוך אותו כח של הנשמה ולקבל אותו וכשמתעורר האדם אינו טהור והרי בארנו שצד האחר שולט על מקום שעומד בלי נשמה.</p>
<p>כיון דאתדכי במיא ואף על גב דאשתדל בר נש באורייתא (נ"א טעים טעמא דמותא דסטרא אחרא שליט על אתר דקיימא בלא נשמתא וכד אתער בר נש אף על גב דאשתדל באורייתא) ההיא נשמתא לא אתקיימת באתרה ולא שלטא ביה כבר נש בר חילא דדמא בלחודוי דאקרי נפש⁹¹⁴ ההיא דאתפשטא בדמא תדיר והא אוקימנא וכד יצלי בר נש עלותא דפלהנא דמאריה כדין מתיישבא חילא דדמא באתריה⁹¹⁵ ואתגבר חילא דנשמתא⁹¹⁶ ואתיישבא על ההוא אתר וכדין בר נש אשתלים קמי מאריה כמה דאצטריך נפש לתתא ורזא דמלה דנשמתא לעילא</p>	<p>כיון שנטהר במים ואף על גב שהשתדל אדם בתורה (טועם טעם מיתה שהצד האחר שולט במקום שנמצא בלא נשמה וכשמתעורר בן אדם אף על גב שמשתדל בתורה) אותה נשמה לא חוזרת למקומה ולא שולטת באדם פרט לכח הדם לבדו שנקרא נפש אותה שמתפשטת בדם תמיד והרי בארנו וכשיתפלל אדם תפלה של עבודת אדונו אז מתישב כח הדם במקומו ומתגבר כח הנשמה ומתישבת על אותו מקום ואז אדם משלם לפני אדונו כמו שצריך נפש למטה וסוד הדבר שהנשמה למעלה.</p>
<p>ועל דא מאן דצלי עלותא עד לא ייכול קאים גרמיה כמה דאצטריך וסלקא נשמתא על אתר מותבה כמה דאצטריך ואי אכיל עד לא צלי עלותיה לאתיישבא דמא על אתריה הא איהו כמנחש ומעונן בגין דהא איהו ארחיה דמנחש לסלקא לסטר אחרא ולמאכא סטרא דקדושה</p>	<p>ועל כך מי שמתפלל תפלה טרם שיאכל מעמיד עצמו כמו שצריך ועולה הנשמה על מקום מושבה כמו שצריך ואם אכל טרם שיתפלל תפלתו שיתישב הדם על מקומו זהו כמנחש ומעונן משום שזו דרכו של מנחש לעלות לצד האחר ולהנמיך את הצד של הקדשה.</p>
<p>אמאי אקרי בר נש ההוא דאשתדל בההוא סטרא מנחש על דאשתדל בההוא נחש לאתקפא חיליה ולאנתגברא ודא איהו כמאן דפלה לאלהים אחרים וכן האי פלה לההוא חילא דדמא ולא פלה ליה לקודשא בריך הוא לאתקפא סטרא דנשמתא סטרא דקדושה</p>	<p>למה נקרא אותו אדם שמשתדל באותו צד מנחש על שהשתדל עם אותו נחש לחזק כחו ולהגבירו וזהו כמי שעובד אלהים אחרים וכן זה עובד לאותו כח של הדם ולא עובד את הקדוש ברוך הוא לחזק את צד הנשמה הצד של הקדשה.</p>
<p>מעונן⁹¹⁷ דאשתדל בחובה ולא אשתדל בזכו ואי תימא הא קיימא נ' באמצעיתא הכי הוא ודאי דהא לא יכלין לשלטא בההוא</p>	<p>מעונן שמשתדל בחטא ולא משתדל בזכויות ואם תאמר הרי עומדת נ' באמצע כך זה ודאי שהרי לא יכולים לשלט באותו הצד האחר</p>

⁹¹³ פירוש אעפ"י שעדיין הנפש נסגרת תוך הלב ספ"ה טעים טעמא דחזתא שהשינה אחד מס' במיתה (מ"מ).

⁹¹⁴ דהיינו שהפשט מתפשטת בדם שבלב וז"ש ההיא דאת פשטא בדמא תדיר, דהיינו הנפש המתפשטת תמיד בדם הגידים עתה בעת השינה היא בתוך הלב (מ"מ) 9.

⁹¹⁵ פי' אחר התפלה חוזרת הנפש להתפשט בתוך שס"ה גידים (מ"מ) 9.

⁹¹⁶ פי' גם הנשמה והרוח חוזרים להתפשט באדם והנפש היא מרכבה להם וז"ש ואתיישבא על ההוא אתר (מ"מ).

⁹¹⁷ מעונן ל' עון (הערת הזהר).

<p>סמרא אחרא עד דאתערבי ביה ערובא דסטר קדושה כחוטא חד דקיק מאן⁹¹⁸ דבעי לקיימא שקרא יערב בה מלה דקשוט בגין דיתקיים ההוא שקרא ועל דא עון מלה דשקר הוא ובגין לקיימא ליה עאלין בה מלה דקשוט ודא איהו נ' ⁹¹⁹ בדא מקיימי לההוא שקר ומאן דלא צלי צלותא לקמי קודשא בריך הוא עד לא ייכול על דמיה כמנחש ומעונן</p>	<p>עד שמערבים בה ערוב של צד הקדושה כחוט אחד דקיק מי שרוצה להעמיד שקר יערב בו דבר אמת כדי שיתקים אותו שקר ועל זה עון דבר שקר הוא וכדי להעמידו מכניסים בו דבר אמת וזוהי נ' בזה מעמידים את אותו שקר ומי שלא מתפלל תפלה לפני הקדוש ברוך הוא טרם שיאכל על דמו כמנחש ומעונן.</p>
<p>צלותא דבר נש כמה דאמרתון אתון קדישי עליונין זכאה חולקבון דהא בצלותא מתתקן גופיה ונפשיה דבר נש ואתעביד שלים צלותא איהי תקונין מתקנן דמתתקנן כחדא ואינון ארבע תקונא קדמאה תקונא דגרמיה⁹²⁰ לאשתלמא תקונא תניינא תקונא דהאי עלמא⁹²¹ תקונא תליתאה⁹²² תקונא דעלמא לעילא בכל אינון חילי שמיא תקונא רביעאה תקונא דשמא קדישא⁹²³ ברזא דרתיבין קדישין וברזא דעלמין בלהו עילא ותתא בתקונא (דרזין דשמא קדישא) כדקא יאות</p>	<p>תפלת אדם כפי שאמרתם אתם קדושים עליונים אשרי חלקכם שהרי בתפלה מתתקנים גופו ונפשו של אדם ונעשה שלם תפלה היא תקונים מתקנים שמתתקנים כאחד והם ארבעה תקון ראשון תקון של עצמו להשתלם תקון שני תקון של העולם הזה תקון שלישי תקון של העולם שלמעלה בכל אותם חיילות השמים תקון רביעי תקון של השם הקדוש בסוד המרכבות הקדושות ובסוד כל העולמות מעלה ומטה בתקון (של סודות השם הקדוש) כראוי.</p>
<p>תקונא קדמאה תקונא דגרמיה בגין דאצטריך לאתקנא גרמיה במצוה וקדושה ולאיתקנא בקרבנין ועלוון לאתדכאה</p>	<p>תקון ראשון תקון של עצמו משום שצריך לתקן את עצמו במצוה וקדושה ולהתתקן בוקרבנות ועולות להטהר.</p>
<p>תקונא תניינא בתקונא דקיומא דהאי עלמא בעובדא דבראשית לברכא לקודשא בריך הוא על כל עובדא ועובדא באינון (תהלים קמה ג ד) הללויה הללויה כל ככבי אור הללויה שמי השמים וגו' לקיימא קיומא דהאי עלמא ועל דא בברוך שאמר ברוך ברוך על כלא</p>	<p>תקון שני בתקון של הקיום של העולם הזה במעשה בראשית לברך את הקדוש ברוך הוא על כל מעשה ומעשה באותם הללויה (תהלים קמח) הללויה כל כוכבי אור הללויה שמי השמים וגו' להעמיד את קיום העולם הזה ועל זה בברוך שאמר ברוך ברוך על הכל.</p>
<p>תקונא תליתאה דאיהו תקונא רמז/א</p>	<p>תקון שלישי שהוא תקון</p>
<p>לעלמא לעילא בכל אינון חילי היילין ומשריין יוצר משרתים ואשר משרתיו וגו' והאופנים וחיות הקודש תקונא רביעאה</p>	<p>של העולם למעלה בכל אותם חיילות חילים ומחנות יוצר משרתים ואשר משרתיו וגו' והאופנים וחיות הקדש תקון רביעי תקון התפלה</p>

⁹¹⁸ הקדמה ב ע"ב (הערת הזהר).

⁹¹⁹ כתב בספר א"י נ' של כהן היא כמו נ' של נחשת של פרשת תרומה ור"ל שעונך הוא בינה, ונ' היא מלכות המתלבשת שם בנוגה (מ"מ).

⁹²⁰ פירוש שלובש ציצית ותפילין וקורא סדר הקרבנות וכבסמוך (מ"מ) 9.

⁹²¹ פירוש בברוך שאמר (מ"מ).

⁹²² פירוש בהללויה (מ"מ).

⁹²³ היינו יוצר ותפלה כדמפרש (מ,מ).

<p>תקונא דצלותא בתקונא דרזא דשמא קדישא⁹²⁴ בדקא אמרתון זכאה חולקבון והכא רזא דתקונא דשמא שלים זכאה חולקי עמכון בהאי עלמא ובעלמא דאתי</p>	<p>בתקון של סוד השם הקדוש כמו שאמרתם אשרי חלקכם וכאן סוד התקון של השם השלם אשרי חלקי עמכם בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>פקודי אורייתא⁹²⁵ דאמרתון בצלותא ודאי הכי הוא פתח ואמר כתיב (דברים י כ) את יהו"ה אלהיך תירא אותו תעבד וכתוב (ויקרא יט יד) ויראת מאלהיך האי קרא אית למימר הכי ויראת אלהיך⁹²⁶ בנין דהא כתיב את יהו"ה אלהיך תירא מהו מאלהיך אלא רזא איהו מאלהיך ודאי מההוא אתר דאתחבר וסחרא למוחא דלגו ודא איהו מאלהיך דחילו דא למדחל ליה דהא תמן שריא דינא⁹²⁷ ואיהו דינא דאשתאיב מגו דינא דלעילא⁹²⁸ בהאי אתר</p>	<p>מצוות התורה שאמרתם בתפלה ודאי כך הוא פתח ואמר כתוב את ה' אלהיך תירא אתו תעבד וכתוב ויראת מאלהיך בפסוק זה יש לומר כך ויראת מאלהיך משום שהרי כתוב את ה' אלהיך תירא מה זה מאלהיך אלא סוד הוא מאלהיך ודאי מאותו מקום שהתחבר וסובב את המח שלפנים וזהו מאלהיך יראה זו לפחד ממנו שהרי שם שורה הדין והוא דין שנשאב מתוך הדין שלמעלה במקום הזה.</p>
<p>(אית אשא ואית אשא) תלת גווני אשא הכא⁹²⁹ אשא קדמאה⁹³⁰ איהו אשא דקביל⁹³¹ אשא בחדו וחדאן דא בדא ברחימי⁹³² אשא תניינא איהו אשא דכתיב ביה (יחזקאל א יג) ונגה לאש דאתחזי ביה נגה⁹³³ ודא איהו</p>	<p>(יש אש ויש אש) שלשה גוני אש כאן אש ראשונה היא אש שקבלה אש בשמחה ושמחים זה עם באהבה האש השניה היא האש שכתוב בה ונגה לאש שנראה בה נגה וזוהי אש</p>

⁹²⁴ הפסוק שמע ישראל שיש בו כ"ה אתוון, ותלויים אלו הכ"ה אתוון בהכ"ה הנז', שהם בהתבונה דשם ס"ג, וכמ"ש בזה"ק (פ' בא דף מג ע"א, תרומה דף קס ע"ב, ויקהל דף רטז ע"א, ואתחנן דף רסב ע"ב) שמע ישראל, ישראל סבא. והרי כי הוא תלוי בישסו"ת, וכמ"ש בפע"ח (שער הק"ש פרק י) ובכ"מ שם (ביאורים ח"א מב ע"א).

⁹²⁵ רב ע"ב (הערת הזהר).

⁹²⁶ האי קרא אית למימר הכי ויראת אלהיך כי מאלהיך משמע מקצת ח"ו ולא מכל אלהיך. ופי' כי יראה תמיד במלכות ואהבה הוא בז"א כי בה ה"ג ובו ה"ח והם מ"ע שאדם מקיים מאהבה ומל"ת שאדם ירא שלא לעבור עליהם הם במלכות. והנה במלכות יש ד' בחי' שהם מלכויות דאביל"ע לכן אמר מאלהיך כי המלכות דעשיה אף שהיא מן הקדושה אין לו לאדם לירא ממנה מפני שהיא בלועה בעמקי הקליפות דעשיה ושם הרע מרובה ואם ירא מאותו המלכות ירא מהקליפות ח"ו וזהו היא המלכות שאנו אומרים שכינה בגלות ח"ו והיא בחי' זו המעורבת בעמקי הקליפות לכן אמר שלא לירא אלא ממלכות דיצירה ולמעלה. ועיקר יראה זו הוא במלכו' דיצירה שמשם תכלת כי למעלה הם רחמים פשוטים יותר והאדם אינו ירא כ"כ כי יודע שימחול לו אבל ממלכות דיצירה שם הוא עיקר היראה כי אין שם מחילה אלא בתשובה כנודע וז"ש ויראת מאלהיך וודאי מההוא אתר דאתחבר וסחר' למוחא דלגאו כי המלכות דיצירה סובבת וסוחרת לבריאה ואצילות כי היא קדושה כמו הם ומוחא דלגאו היא הבריאה והאצילות ודא איהו מאלהיך ממלכות דיצירה לאפוקי ממלכות דעשיה (זהר רקיע).

כי כשכתוב במ' הוא מהמסובב ממנו אבל בלא מ' הוא מעצמותו ית"ש עצמ ווהוא יראת הרוממות אך במ' הוא מהמסובב ממנו ומפעולותיו שהוא יראת העונש וכמו שמסיק ועי' בזהר הרקיע הענין ע"פ סוד ובדע"ה ח"ב דרוש ד' ענף יא סי' ג. ועיי"ש ח"א דרוש ו' סימן ד' אות ח' (לש"ו).

⁹²⁷ פי' ביצירה שורה הדינים דתכלת (זהר הרקיע)..

⁹²⁸ פי' מדין הקדושה דבריאה ודאצילות משא"כ דין דעשיה ששם נעשה הדין ע"י הקליפות ואמר בהאי אתר אית אשא ואית אשא ועל הקדושה אמר בהאי אתר (זהר הרקיע).

⁹²⁹ והם הג' בחי' דאמרן במל' דאצילות בריאה ויצירה (זהר הרקיע).

⁹³⁰ מקומו הוא בהיסוד דהמלכות והאשא תניינא מקומו הוא בעטרה דהמלכות, ובעת הזווג מתקדש האשא תניינא ג"כ ופועל הוא ג"כ להתעוררות וחמימות הזווג ונכלל עם האשא קדמאה, וזהו שאמר ודא איהו אשא דקיימא גו אשא פנימאה בחדו (דע"ה ח,ב נב ע"ב).

⁹³¹ אשא היא מלכו' דאצילו' דקביל אשא היינו ז"א דאצו' (זהר רקיע).

⁹³² כי באצילות בתי גוואי אין עצבות (זהר הרקיע). הוא שלהובין דרחימו אשר בהזיווג (דע"ה ח"ב נב ע"ב).

⁹³³ שהאש ההוא מאיר ויש לה נוגה גדול מפני שמביק שם האצילו' (זהר הרקיע).

<p>אשא דקיימא גו אשא פנימאה בחדו⁹³⁴ כמה דאתמר⁹³⁵ אשא תליתאה איהו אשא (דלבר) דסחרא להווא נגה ובהאי אשא שארי דחילו דדינא⁹³⁶ לאלקאה חייביא</p>	<p>שעומדת בתוך האש הפנימית בשמחה כמו שנתבאר האש השלישית היא אש (שבחויץ) שסובבת אותו נגה ובזו האש התחילה יראת הדין להלקות הרשעים.</p>
<p>ואף על גב דתנינן דארבעה גוויני אשא נינהו ואינון ארבע דאינון חד אבל הכא בהווא אשא דקאמרן שארי דחילו דדינא ועל דא כתיב ויראת מאלהיך מהווא עונשא דיליה</p>	<p>ואף על גב ששנינו שארבעה צבעים של אש הם ואלו ארבעה שהם אחד אבל כאן באש ההיא שאנו אומרים מתחיל פחד הדין ועל זה כתוב ויראת מאלהיך מאותו הענש שלו.</p>
<p>ובהווא יראה בעי לשוואה רעותיה בדחילו ורחימו כחדא למדחל בהאי סטרא ולמרחם בהאי סטרא ובאינון גוויני דקאמרן והווא דחילו להוי למדחל מעונשא דמאן דעבר על פקודי אורייתא אתענש בהווא סטרא דכד שארי ההווא סטרא לאלקאה לא שכיך עד דשיצי ליה מהאי עלמא ומעלמא דאתי ובגין כך בעי למדחל מהאי אשא דדחילו שריא ביה</p>	<p>ובאותה יראה צריך לשים רצונו ביראה ואהבה כאחד לפחד בצד זה ולאבה בצד זה ובאותם צבעים שאמרנו ואותו הפחד להיות פוחד מענש שמי שעובר על מצוות התורה נענש באותו צד שכשמתחיל אותו צד להלקות לא שוקט עד שמכלה אותו מהעולם הזה ומהעולם הבא ולכן צריך לפחד מהאש הזאת ששרוי בה הפחד.</p>
<p>ומניה אתפשט אשא לבר⁹³⁷ דדחלא אחרא ועל דא כתיב (שופטים ו י) לא תיראו את אלהי האמורי⁹³⁸ דאסיר למדחל מניה והאי אשא דדחילו דקאמרן⁹³⁹ איהו קדש ואשתתף בקדושה והאי איהו דסחרא להווא נגה דקאמרן וההיא אשא אחרא דלבר⁹⁴⁰ איהו דאתחבר בהאי לזמנין ולזמנין אתעבר מניה ולא אתחבר בהדיה וכד גרים דאתחבר בהאי כדין הוא אשא דחשוך ואחשיך וכסי</p>	<p>וממנה מתפשטת אש לחוץ של יראה אחרת ועל זה כתוב (שופטים ו) לא תיראו את אלהי האמרי שאסור לפחד ממנו והאש הזו של יראה שאמרנו היא קדש ומשתתפת בקדשה וזוהי שסובבת אותו נגה שאמרנו ואותה אש אחרת שבחויץ מתחברת בזו לפעמים ולפעמים מעברת ממנה ולא מתחברת עמה וכשגורם שתתחבר בזו אזי הוא אש של חשך ומחשיכה ומכסה את האור של</p>

⁹³⁴ פי' האי עלמא אתכסיא כי שם אורות דאימא מכוסים ואינם מתגלים עד שליש ת"ת דיצירה ואמר אשא תליתא' הוא המלכות דיצירה איהו אשא דלבר דסחרא לנוגה שהיא בריאה ובהאי אשא שארי דחילו דדינא לאלקאה חייבא לפי ששם עיקר היראה להכות את הרשעים ואמר ואע"ג תנינן דד' גוויני אשא נינהו שהוא גם המלכות דעשיה ואינון ד' דאינון חד אבל עיקר היראה אינה אלא בזו המלכות דיצירה וע"ד כתיב (ויקרא יט יד) ויראת מאלהיך כלומר על מלכות דיצירה (זהר הרקיע).

⁹³⁵ רג ע"ב (הערת הזהר). הוא הנוגה דאצילות והוא עץ הדעת דאצילות, ושם הוא כולו טוב כמ"ש הרב בקליפת נוגה (פרק ב) (דע"ה ח"ב נב ע"ב).

⁹³⁶ כאן מתחיל יראת העונש (דע"ה ח"ב נב ע"ב).

⁹³⁷ היינו מלכות דעשיה שיצאת לחוץ והיא נגלית בתוך הקליפות שהם דחילו אחרא (זהר הרקיע).

⁹³⁸ מה שכתוב כאן במילת את ולא במלכות משום שהרי גם עצמותם הוא אינו שהם הבל וריק (לש"ו).

⁹³⁹ פי' דאיהו מלכות דיצירה איהו קודש ואשתתף בקדושה שהרי היא כל בחי' עשה הם לבד קודש חוץ ממלכות דעשיה שהיא טבועה בעמקי הקליפות ומכ"ש מלכות דיצירה שהיא למעלה מכתר דעשיה (זהר הרקיע).

⁹⁴⁰ שהוא מלכות דעשיה איהו דאתחבר בהאי ר"ל דיצירה ולזמנין. פי' כשבני אדם הם רעים אז גורמים שמלכו' דעשיה יונקת ממלכות דיצירה והקליפות יונקי' ממקום הקודש ולזמנין אתעבר מניה שהוא למטה ואינה יונקת ואז הוא טוב לעולם ואמר וגרם דאתחבר בהאי זה קאי אמאן דדחיל ממלכות דעשיה גרם להעלות' ולחברה אל היצירה וכשהיא יונקת מן הקדושה כדין הוא אשא דחשיך כלומר אז הוא גורם למלכות דיצירה לכסות אורה ג"כ ומה שיש בה אש חשוך יעשה ג"כ למעלה ואחשיך וכסו נהירו דאינון אחרנין עילאין כענין (ישעיה נט ב) עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלהיכם (זהר הרקיע).

<p>נהירו דאלין אחרנין וסימניך (יחזקאל א ד) ואש מתלקחת⁹⁴¹ ולא דקיימא תדיר והא אתמר</p>	<p>האחרות הללו וסימנך ואש מתלקחת ולא שתמיד עומדת והרי זה נתבאר.</p>
<p>לבתר אהבה כמה דאוקמוה דאהבה שריא לבתר יראה ורוא דמלה כיון דשאר יראה על רישיה דבר נש אתער לבתר אהבה דאיהו ימינא דמאן דפלא מגו אהבה אתדבק באתר עלאה לעילא ואתדבק בקדושה דעלמא דאתי בנין דהא סליק לאתעטרא לאתדבקא בסטר ימינא</p>	<p>אחר כך היא אהבה כמו שבארוה שאהבה שורה לאחר יראה וסוד הדבר כיון שהתחילה יראה על ראשו של האדם מתעוררת אחר כך אהבה שהיא ימין שמי שעובד מתוך אהבה נדבק במקום עליון למעלה ונדבק בקדושת העולם הבא משום שהרי עולה להתעטר ולהדבק בצד הימין.</p>
<p>ואי תימא דפולחנא דאיהו מסטרא דיראה לאו איהו פולחנא פולחנא יקירא איהו אבל לא סליק לאתדבקא לעילא וכד פלח מאהבה סליק ואתעטר לעילא ואתדבק בעלמא דאתי ודא איהו בר נש דאודמן לעלמא דאתי זכאה חולקיה דהא שליט על אתר דיראה דהא לית מאן דשליט על דרגא דיראה אלא אהבה רוא דימינא</p>	<p>ואם תאמר שעבודה שהיא מצד היראה אינה עבודה נכבדה היא אבל לא עולה להדבק למעלה וכשעובד מאהבה עולה ומתעטר למעלה ונדבק בעולם הבא וזהו אדם שמזמן לעולם הבא אשרי חלקו שהוא שולט על מקום היראה שהרי אין מי ששולט על דרגת היראה אלא רק אהבה סוד הימין.</p>
<p>רוא דיחודא דאצטריך ליה לההוא דאתהזי לעלמא דאתי ליחדא שמא דקודשא בריך הוא וליחדא שייפין ודרגין עלאין ותתאין לאכללא כלהו ולאעלאה כלהו באתר דאצטריך לקשרא קשרא ודא איהו רוא דכתיב (דברים ו ד) שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד</p>	<p>סוד היחוד שצריך לאותו שראוי לעולם הבא ליחד את שמו של הקדוש ברוך הוא וליחד האיברים והדרגות העליונות והתחתונות להכליל את כולם ולהכניסם למקום שצריך לקשר קשר וזהו סוד הכתוב שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד.</p>
<p>ורוא⁹⁴² דשמע שם דסליק לעי שמהן ודא בכללא חדא ישראל ישראל סבא בנין דאית זוטא⁹⁴³ דכתיב (הושע יא א) נער ישראל ואהבהו ודא איהו ישראל סבא רוא חדא בכללא חדא שמע ישראל הכא אתכלילת אתתא בבעלה</p>	<p>וסוד של שמע שם שעולה לשבעים שמות וזה כלל אחד ישראל ישראל סבא משום שיש קטן שכתוב (הושע יא) נער ישראל ואהבהו וזהו ישראל סבא סוד אחד בכלל אחד שמע ישראל כאן נכללת אשה בבעלה.</p>
<p>ולבתר דאתכלילו דא בדא בכללא חדא כדין אצטריכו לייחדא</p>	<p>ואחר שנכללו זה בזו בכלל אחד אזי צריכים ליחד את</p>
<p>רמז/ב</p>	
<p>שייפין ולהברא תרין משכנין כחדא⁹⁴⁴ בכלהו שייפין⁹⁴⁵ ברעו דלבא לאסתלקא בדבקותא דאין סוף לאתדבקא כלא תמן למהוי רעותא חדא עלאי ותתאי</p>	<p>האיברים ולחבר שני משכנות כאחד בכל האיברים ברצון הלב לעלות בדבקות של אין סוף להתדבק הכל שם להיות רצון אחד של עליונים</p>

⁹⁴¹ פי' לפעמים מתלקח ועולה למעלה ולפעמים לא וז"ש ולא דקיימא תדיר לכן הירא ממנה גורם להעלות עם הקליפות המכסין עליה ודא מאלהים אחרים (זהר הרקיע)

⁹⁴² קס ע"ב (הערת הזהר).

⁹⁴³ מג ע"א (הערת הזהר).

⁹⁴⁴ פי' א"ו א"ו (מ"מ).

⁹⁴⁵ פי' ע"י ז"ן שעולים בהם בס דת"ן מזדמנים א"ו א"ו (מ"מ).

	ותחתונים.
<p>ורוא דא יהיה כמה דאת אמר (זכריה יד ט) יהיה יהו"ה אחד ברוא דיהיה⁹⁴⁶ י' ליחדא⁹⁴⁷ ולא תדבקא בה' דאיהו היכלא פנימאה לאתרכד (נ"א אתר) גניזו⁹⁴⁸ דהאי נקודה עלאה דאיהי י' ודא איהו רוא⁹⁴⁹ יהו"ה אלהינו⁹⁵⁰ אלין תרין אתוון (נ"א שמהן) דאינון י"ה</p>	<p>וסוד זה יהיה כמו שנאמר יהיה ה' אחד בסוד של יהיה י' ליחד ולהדבק בה' שהוא היכל הפנימי למקום (מקום) גניזת הנקדה העליונה הזו שהיא י' וזהו סוד יהו"ה אלהינו אלו שתי אותיות (שמות) שהם י"ה.</p>
<p>ולאכללא כל שייפין בההוא אתר⁹⁵¹ דנפקו מניה דאיהו היכלא פנימאה לאתבא מלין לאתריה לעקרא ויסודא ושרשא דלהון עד ההוא אתר דשרשא דברית⁹⁵²</p>	<p>ולכלל כל האיברים באותו מקום שיצאו ממנו שהוא היכל הפנימי להחזיר דברים למקומם לעקר ויסוד ושרש שלהם עד המקום ההוא של שרש הברית.</p>
<p>ולבתר אינון תרין אתוון אחרנין (דאיהו יה) ליחדא ולא תדבקא י' בה' י' איהו רוא דברית קדישא⁹⁵³ והאי ה' איהו היכלא אתר גניזו דהאי רוא דברית קדישא דאיהו י' כה⁹⁵⁴ ואף על גב דאוקימנא דאיהו ו' תניינא⁹⁵⁵ אבל י' רוא דיליה ליחדא לון כחדא⁹⁵⁶</p>	<p>ולבסוף אלו שתי אותיות אחרות ליחד ולהדביק י' בה' אות י' היא סוד הברית הקדוש ואות ה' הזו היא היכל מקום גניזה של סוד הברית הקדוש הזה שהוא י' ואף על גב שבארנו שהיא ו' השניה אבל י' הסוד שלו ליחדם כאחד.</p>
<p>אחד ליחדא מתמן ולעילא⁹⁵⁷ בלא כחדא ולסלקא רעותא לאתקשרא בלא (מתתא לעילא) בקשורא חד לסלקא רעותיה בדחילו ורחימו לעילא לעילא עד אין סוף ולא ישתבק רעותא מכל אינון דרגין ושייפין אלא בכלהו יסתלק רעותיה לאדבקא לון ולמיהוי בלא קשורא חדא באין סוף</p>	<p>אחד ליחד משם ומעלה הכל כאחד ולהעלות רצון להתקשר הכל (ממטה למעלה) בקשר אחד להעלות רצונו ביראה ואהבה למעלה למעלה עד אין סוף ולא ישאיר רצון מכל אותן דרגות ואיברים אלא בכלם יעלה רצונו להשיגם ושיהיו כולם קשר אחד באין סוף.</p>
<p>ודא הוא יחודא דרב המנונא סבא דאולף מאבוי ואבוי מרביה עד פומא דאליהו ושפיר איהו ויחודא בתקונא⁹⁵⁸ ואף על גב דאנן אוקימנא להאי בכמה רזין בלהו רזין סלקין לחד אבל רוא דא אשכתנא בספריה ושפיר איהו ויחודא בתקונא והא אנן ביחודא דרוא</p>	<p>וזהו היחוד של רב המנונא סבא שלמד מאביו ואביו מרבו עד פיו של אליהו ויפה הוא והוא יחוד בתקון ואף על גב שאנו בארנו את זה בכמה סודות כל הסודות עולים לאחד אבל הסוד הזה מצאנו בספרו ויפה הוא והוא יחוד בתקון והרי אנו ביחוד של</p>

⁹⁴⁶ עי' הערה בסוף הספר.

⁹⁴⁷ פי' אבא הנק' יו"ד מזדווג עם אימא הנק' ה' (מ"מ).

⁹⁴⁸ ר"ל שאימא היא היכל לאבא הנקר' נקודה עילאה (מ"מ).

⁹⁴⁹ צח ע"א (הערת הזהר).

⁹⁵⁰ פי' א"ו (מ"מ).

⁹⁵¹ פי' להעלות ז'ין ליסוד דאימ' שמשם יצאו (מ"מ).

⁹⁵² שהוא סוד הבינה הנק' שרשא דברית (מ"מ).

⁹⁵³ פירוש יסוד נק' יו"ד עם ה' אחרונה היינו ז'ון (מ"מ) 9.

⁹⁵⁴ ור"ל שהמלכות נק' כ"ב היכל לגבי יסוד (מ"מ).

⁹⁵⁵ פי' שהסוד נק' ו' זעירא (מ"מ) 9.

⁹⁵⁶ פי' שהיסוד נק' ו' אבל כשמתיחד עם המלכות נק' יו"ד וז"ש לייחדא לון כחדא (מ"מ) 9.

⁹⁵⁷ פי' כמ"ש הרב שבמלת אחד אנו מעלים ז'ון בסוד, מ"ן לא"ו עולים למעלה וכן עו"הב עד כל הפרצופים כולם ומורידים מוחין חדשים מא"ס ב"ה, וז"ש הזוהר דלא אדתבק רעותא וכו', בא"ס וכו' (מ"מ).

⁹⁵⁸ פירוש הוא יחוד והו' תיקון (מ"מ).

<p>אחרא אתערנא מלין ואיהו שפיר ויחודא כדקא הוי והכי הוא אבל יחודא דא יחודא בתקונא ודא איהו יחודא דרב המנונא סבא</p>	<p>סוד אחר הערנו דברים והוא יפה והיחוד כראוי וכך הוא אבל היחוד הזה יחוד בתקון וזהו יחודו של רב המנונא סבא.</p>
<p>ותו הוה אמר מאן דרעותיה לאכללא כל רוין דייחודא במלה דאחד שפיר טפי ולהכי אנן מאריכינן באחד לסלקא רעותיה מעילא לתתא⁹⁵⁹ ומתתא לעילא למהוי כלא חד אבל ברזא דא יהי"ה סימנא (נ"א בעלמא⁹⁶⁰) כו איהו להאי</p>	<p>ועוד היה אומר מי שרצונו להכליל את כל סודות היחוד בדבר אחד יותר יפה ולכן אנו מאריכים באחד לעלות רצונו ממעלה למטה וממטה למעלה להיות הכל אחד אבל בסוד זה יהי"ה סימן (בעלמא) הוא לזה.</p>
<p>והא דתנינן אחד (למהוי ד') רזא עילא ותתא וארבע סטרין דעלמא⁹⁶¹ הכי הוא ליחדא עילא ותתא כמה דאתמר (ס"א ולארבע) וארבע סטרין דעלמא אלין אינון רזא רתיכא עלאה לאתכללא כלא כחדא בקשרא חדא בייחודא חדא עד אין סוף כמה דאוקימנא</p>	<p>וזה ששנינו אחד (להיות ד') סוד מעלה ומטה וארבעת צדדי העולם כך הוא ליחד מעלה ומטה כמו שנתבאר (ולארבעה) וארבעת צדדי העולם אלו הם סוד המרכבה העליונה להכליל הכל כאחד בקשר אחד ביחוד אחד עד אין סוף כמו שבארנו.</p>
<p>רזא לאדכרא יציאת מצרים לבתר בגין דהות שכינתא בגלותא ובזמנא דאיהי בגלותא לאו איהו חבורא לאתחברא דא בדא עלמא תתאה⁹⁶² בעלמא עלאה⁹⁶³ ולאחזאה חירו⁹⁶⁴ דההיא גאולה דהות בכמה אתין בכמה נסין דעבד קודשא בריך הוא ואצטריך ההוא פורקנא לאתדכרא ולאחזאה דאף על גב דהות בגלותא השתא חירו אית לה מיומא דאינון קשרין במצרים אשתריאו אינון אתין ונסין אתעבידו</p>	<p>הסוד של להזכיר את יציאת מצרים אחר כך משום ששכינה היתה בגלות ובזמן שהיא בגלות אינו חבור לחבר זה בזה העולם התחתון בעולם העליון ולהראות חרות של אותה גאולה שהיתה בכמה אותות בכמה נסים שעשה הקדוש ברוך הוא וצריך להזכיר אותה גאולה ולהראות שאף על גב שהיתה בגלות עכשיו יש לה חרות מיום שהתרו אותם הקשרים במצרים אותם אותות ונסים נעשו.</p>
<p>ואצטריך לאחזאה חירו דילה בגין דאתחברא בבעלה ובגין לאסמכא גאולה⁹⁶⁵</p>	<p>וצריך להראות את חרותה משום שהתחברה עם בעלה וכדי להסמך</p>

⁹⁵⁹ פי' כמ"ש הרב שתחלה אנו מורידים הארה לז"ן כדי שיוכלו להעלות מ"ן, וזה במלת שמע ישראל שבמלת שמע אנו מורידים הארה מן תבונה למלכות, ובמלת ישראל מורידים הארה מישראל סבא לזעיר וז"ש מעילא לתתא, ומ"ש ומתתא לעילא היינו אחר שקבלו הארה עולים בסוד מ"ן כמ"ש בס"הכ באורך ובמ"ח דף ל"ו (מ"מ).

⁹⁶⁰ ר"ל י"ה הם א"ו שנזדווגו והורידו מוחין לז"ן ואז ז"ן נק' י"ה כמו א"ו (מ"מ).

⁹⁶¹ פי' שרז"ל אמרו שבד' דאחד צריך להמליכו מעלה ומטה וד' רוחות העולם וז"ש למהוי ד' רזא עילא ותתא וכו', ומ"ש הכי הוא לייחד' עילא ותתא, פירוש עילא הם א"ו שמזדווגים כאחד כמ"ש הרב ותתא הם ז"ן שרמוזים באחד ומתיחדים יחד כמ"ש הרב, וכדי שלא נאמר המתיחדים ז"ן אבל אינם עולים לא"ו בסוד מ"ן לכך אמר ולד' סטרין דעלמא וכו' שהכוונה שחכ"ת שם בחינת ז"ן עולים בסוד מ"ן לא"ו מלבד שאנו מייחדים אותם במקומם בסוד יאהדו"נהי כמ"ש הרב, עוד אנו מעלים אותם לא"ו בסוד מ"ן וז"ש אין חינום רזא דכתיב' עילאה כלומר להעלות חג"תם לכלול אותם בא"ו וא"ו כמה שלמעלה מהם עד א"ס: א"כ י"ל מ"ש למהוי ד' רזא עילא ותתא וכו', פירוש שאר"זל שצריך להמליכו במעלה ומטה וד' רוחות העולם בד' דאחד יסודם הוא שמעלה ומטה הם נ"ה, וד' רוחות הם חג"תם דהיינו להעלות מ"ן לא"ו אוז"ש רזא דרתיכא עילאה וכו' שזו"ן הם כסא לא"ו (מ"מ).

⁹⁶² מלכות (מ"מ).

⁹⁶³ ז"א (מ"מ).

⁹⁶⁴ פירוש כי מהארת הבינה נשלמו ז"ן ביציאת מצרים (מ"מ).

⁹⁶⁵ כתב הרב ז"ל גאולה היינו הארת יסוד דאבא שבתוך יסוד זעיר (מ,מ).

<p>לתפלה⁹⁶⁶ למהוי בלא חד בלא פרודא ולא לאחזאה תרוכין וסימנך (ויקרא כא ז) ואשה גרושה מאישה לא יקחו</p>	<p>גאולה לתפלה שיהיה הכל אחד ללא פירוד ולא להראות גרושים וסימנך ואשה גרושה מאישה לא יקחו.</p>
<p>ואי תימא והא בגלותא איהי והא אתתרכת לאו הכי אלא ודאי בגלותא איהי לדירא עמהון דישראל ולאנא עלייהו אבל לא אתתרכת והא שכינתא לא אתחזי בבית ראשון⁹⁶⁷ ובבית שני עד דלא גלו ישראל סלקא לעילא ולבתר איהי שויאת מדורה עמהון אבל תרוכין לא הות לעלמין</p>	<p>ואם תאמר והרי היא בגלות והרי גרשה לא כך אלא ודאי שהיא בגלות לדור עם ישראל ולהגן עליהם אבל לא גרשה והרי שכינה לא נראתה בבית ראשון ובבית שני טרם שגלו ישראל עלתה למעלה ואחר כך שמה את מדורה עמם אבל גרושים לא היו לעולמים.</p>
<p>ובגין דא בעי לאחזאה פורקנא דאית ביה ארבע גאולות ורזא הכא בשעתא דנפקא שכינתא בגלותא דמצרים תבעת מקודשא בריך הוא דיפרוק לה השתא ארבע זמנין דאינון ארבע גאולות לקבל ארבע גליות בגין דתהא בת חורין ולא תהא מתתרכא ובההיא שעתא קיימא ואתפרקת ארבע גאולות בההיא יציאת מצרים והשתא דאצטריכת בתקונהא לאתחברא כבעלה אצטריך לאחזאה ההיא גאולת מצרים דאית בה ארבע גאולות</p>	<p>ולכן צריך להראות גאולה שיש בה ארבע גאולות וסוד כאן בשעה שיצאה שכינה מגלות מצרים בקשה מהקדוש ברוך הוא שיפדה אותה עכשיו ארבע פעמים שהן ארבע גאולות כנגד ארבע גליות כדי שתהיה בת חורין ולא תהיה מגרשת ובאותה שעה עמדה ונגאולה ארבע גאולות באותה יציאת מצרים ועכשיו שהצטרכה בתקוניה להתחבר עם בעלה צריך להראות אותה גאלת מצרים שיש בה ארבע גאולות.</p>
<p>ועל דא אית</p>	<p>ועל זה יש</p>
<p>ריז/א</p>	
<p>לאדכרא בההיא גאולה ארבע זמנין אמת אמת אמת אמת⁹⁶⁸ עד עזרת אבותינו דדא הוא עזרה וסמך לישראל כלהו ומתמן ולהלאה ארבע זמנין אחרנין אמת אמת אמת למהוי ארבע גאולות אלין בקיומא תקיף בחותמא תקיף דנושפנקא דמלכא⁹⁶⁹ ארבע גאולות כפולין בקיומא</p>	<p>להזכיר באותה גאולה ארבע פעמים אמת: אמת אמת אמת אמת עד עזרת אבותינו שזוהי עזרה וסמך לישראל כולם ומשם והלאה ארבע פעמים אחרות אמת אמת אמת להיות ארבע הגאולות הללו בקיום חזק בחותם חזק של טבעת המלך ארבע גאולות כפולות בקיום.</p>
<p>וכלהו בההיא יציאת מצרים דאלו לא אשתכחו אינון ארבע גאולות בההיא יציאת מצרים כל זמנא דלהוי גלותא לא אתחברת⁹⁷⁰ בתקונהא לאתיחדא שמא קדישא ועל דא אית לאדכרא גאולה דמצרים תדיר בכל קדושין דקודשא בריך הוא בריך</p>	<p>וכלן באותה יציאת מצרים שאלו לא נמצאו אותן ארבע גאולות באותה יציאת מצרים כל פעם שתהיה גלות לא מתחברת בתקוניה להתיחד בשם הקדוש ולכן צריך תמיד להזכיר את גאלת מצרים בכל הקדשות של הקדוש ברוך הוא ברוך שמו לעולם</p>

⁹⁶⁶ היינו מלכות, ולזה יכוין המתפלל כשאומר בא"י גאל ישראל ה' שפתי תפתח יכוין גאל הוא היסוד להמשיך ממנו הארה לאד"ני שהיא מלכות (מ"מ).

⁹⁶⁷ פירוש מביא ראייה שאין השכינה גרושה ח"ו, שאלו לא גלתה השכינה רק אחר החרבן אזי אנו אומרים שנתגשרה ח"ו אבל כיון שהלכה השכינה בעוד בה"מ קיים בימי אמון ומנשה ויהויקים ש"מ שאינה גרושה רק הלכה מפני עון ישראל, ואחר החרבן חזרה להגין עליהם אבל אינה גרושה ח"ו (מ"מ).

⁹⁶⁸ לאפוקי מנוסח האשכנזים שיש בו ו' פעמים אמת בלבד (רח"ו).

⁹⁶⁹ פי' אמת הוא חותמו של הקב"ה (רח"ו).

⁹⁷⁰ פי' מפני שהיא גרושה ח"ו ולכך הקב"ה מיציאת מצרים התיר קשרי גלות' וכאלו היא בת חורין (מ"מ).

ולעולמי עולמים.	שמייה לעלם ולעלמי עלמיה
סוד הקדשה (של שמו) הרי בארנו שהרי בקדשה הכל מתקדשים מעלה ומטה וכל הדרגות וכל המרכבות עליונות ותחתונות כולם מתקדשים בקדשה הזו ובקדשה הזו בארנו סודות עליונים לאותם בעלי סודות שמתבוננים בקדשת רבונם אשרי חלקם.	רוא דקדושה (דשמייה ⁹⁷¹) הא אוקימנא דהא בקדושה מתקדשי כלא עילא ותתא ⁹⁷² וכל דרגין וכל רתיכין ⁹⁷³ עלאין ותתאין בלהו מתקדשי בקדושתא דא ובקדושה דא אוקימנא רזין עלאין לאינן מארי רזין ⁹⁷⁴ דמסתכלין בקדושה דמאריהון ⁹⁷⁵ זכאה חולקהון
הסוד למסר הנפש לאדונו הוא יפה שאמרתם החברים אשרי חלקכם ואשרי עיני שראו כך שראיתי בחיי שמעוררים דברים קדושים אלו בעולם הזה (משום שכלם) וכולם כתובים למעלה לפני המלך הקדוש.	רוא לממסר נפשא למאריה שפיר איהו דקא ⁹⁷⁶ אמרתון חבריא זכאה חולקבון וזכאין עיני דחמו כך דזכינא בחיי דמתערין מלין קדישין אלין בהאי עלמא (ס"א בגין דכלהו) וכלהו כתיבי לעיל קמי מלכא קדישא
פתח ואמר אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחשבי שמו זה יש להתבונן אז נדברו אז דברו היה צריך להיות מה זה נדברו אלא נדברו למעלה מכל אותן מרכבות קדושות וכל אותם חיילות קדושים.	פתח ואמר (מלאכי ג טז) אז נדברו יראי יהוה איש אל רעהו ויקשב יהוה וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי יהוה ולחשבי שמו האי קרא אית לאסתכלא ביה אז נדברו אז דברו מבעי ליה מאי נדברו אלא נדברו לעילא ⁹⁷⁷ מכל אינן רתיכין קדישין וכל אינן חיילין קדישין
משום שאותם דברים קדושים עולים למעלה וכמה הם שמקדימים ונוטלים אותם לפני המלך הקדוש ומתעטרים בכמה עטרות באותם אורות עליונים וכולם נדברו מלפני	בגין דאינן מלין קדישין סלקין לעילא וכמה אינן דמקדמי ונטלין לון קמי מלכא קדישא ומתעטרין בכמה עטרין באינן נהורין עלאין וכלהו נדברו מקמי מלכא עלאה מאן חמי הדוון מאן חמי תושבתחן דסלקין בכל

⁹⁷¹ היינו קדוש קדוש קדוש ה' צבאות, היינו קדושת האצילות, שהספירות שמו, ועד מלא כל הארץ כבודו הוא קדושה הספירות, אמנם באומרו מלא כל הארץ כבודו שמוריד הקדושה למלכות ממנה ולמטה מוריד הקדושה לתחתונים כולם (אור יקר).

⁹⁷² וענין הקדושה הוא התפשטות היורד מלמעלה מקום שאין חצונים אחוזים, דהיינו שלש קדושות שלש ראשונות שהם קדש בכתר, וקדש בחכמה, ושלשתם יחד קדש הקדשים בבניה כאשר ביארנו בפיקודין סימן (?), וכן פירשנו בחלק תפלה למשה, וכן בפרשת בראשית (אור יקר).

⁹⁷³ הענין שמה שהמלאכים אומרים קדוש קדוש קדוש, וכן כל בחינה ובחינה שבהם כגון "רתיכין" שהם מרכבות, ודרגין שהם מחנות המשתלשלים בכל מרכבה ומרכבה, או אפשר דרגין בחינת הבריאה או בחינת היצירה, ובכל בחינה ובחינה כמה מדרגות כגון שבעה היכלות, שבעה מדרגות, וכסא כמה מדרגות, ובכל בחינה ובחינה מאלו המדרגות "רתיכין", וכולם אומרים קדוש, וסוד אומרם קדוש הוא המשכתם הקדושה הנזכרת, הוא הכנת המדרגות כולם להמשיך אליהם הקדושה, דהיינו שיתפשט רוחניות הבינה ורוחניות החכמה ורוחניות הכתר, ונודע שקדושה זו לבוש לזו, ולזה ראוי שיתקדשו מהבינה, ובתוך הבינה תתפשט קדושה החכמה, ובתוך קדושת החכמה קדושת הכתר כדי שישכון אור האין סוף ויתפשט דרך קדושתם, שאינו שורה אלא בשלש קדושות אלא אחר שאין חוצץ בקדושה שלא תתפשט, ונמצא בסוד הקדושה מקבלין המלכת מלכו של עולם (אור יקר).

⁹⁷⁴ מאיר מדין - פי' ת"ח העוסקים בספירות הנק' מדות (מ"מ).

⁹⁷⁵ והיינו סוד קדושים תהיו כי קדוש אני, וקדושת הבורא היא סוד דחיית הקליפות ראשונה, ונודע שהם אחוזות בקדושה על ידי המדרגות המשתלשלים מהם, ובהתקדשם הם נבדלות מהם, ואחר כך מוסיף על זה התפשטות הרחמים ודבקותם במאציל, והנה אחר שנתייחדו הספירות למעלה ונאחזו בסוד אחדותם כדפירשנו, אנו מושכים עלינו השפע בכל המדרגות הנזכרות בקדושת המדרגות כולם כדפירשנו (אור יקר).

⁹⁷⁶ ר' ע"ב (הערת הזהר).

⁹⁷⁷ פירוש שהרתיכין והחיילות הם מעלים החידושים שמחדשים החברים ולכן אמר נדברו וז"ש בסמוך וכמה אינן דמקדמי ונטלי לון קמי מלכא קדיש' (מ"מ).

<p>אינון רקיעין בד סלקין מלין אלין (קמי מלכא קדישא) ומלכא קדישא מסתכל בהו ואתעטר בהו⁹⁷⁸ ואינון סלקין (נ"א על רישיה והו עטרה ונחתין ויתבין וכו') ויתבין על חיקיה ומשתעשע בהו ומתמן סלקין על רישיה⁹⁷⁹ והו עטרה ועל דא אמרה אורייתא (משלי ח ל) ואהיה שעשועים יום יום והייתי לא כתיב אלא ואהיה בכל זמן ובכל עידן דמלין עלאין סלקין קמיה</p>	<p>המלך העליון מי ראה את השמחות מי ראה את התשבחות שעולות בכל אותם רקיעים כשהדברים הללו עולים (לפני המלך הקדוש) והמלך הקדוש מסתכל בהם ומתעטר בהם והם עולים (על ראשו והיו עטרה ויורדים ויושבים) ויושבים על חיקו ומשתעשע בהם ומשם עולים על ראשו ונהיים עטרה ועל זה אמרה תורה ואהיה שעשועים יום יום לא כתוב והייתי אלא ואהיה בכל זמן ובכל עת שדברים עליונים עולים לפניו.</p>
<p>תרי זמני כתיב יראי יהו"ה יראי יהו"ה אלא יראי יהו"ה לעילא⁹⁸⁰ יראי יהו"ה לתתא⁹⁸¹ יראי יהו"ה קיימין לתתא ואינון מלין קיימין בדיוקניהון לעילא ורזא דא אשכחנא בספרא דהנוך דכל מלין דצדיקיא די בארעא אינון מתעטרין וקיימין קמי מלכא ומשתעשע בהו קודשא בריך הוא ולבתר אינון נחתי וקיימין קמיה בדיוקנא דההוא צדיק דקאמר לון ואשתעשע קודשא בריך הוא בההוא דיוקנא ולבתר אכתיבו בספר זכרון לפניו לקיימא קמיה בקיומא תדיר</p>	<p>פעמים כתוב יראי ה' יראי ה' אלא יראי ה' למעלה יראי ה' למטה יראי ה' עומדים למטה ואותם דברים עומדים בדיוקניהם למעלה וסוד זה מצאנו בספרו של חנוך שכל דברי הצדיקים שבארץ הם מתעטרים ועומדים לפני המלך והקדוש ברוך הוא משתעשע בהם ואחר כך הם יורדים ועומדים לפניו בדמות אותו הצדיק שאמר אותם והקדוש ברוך הוא משתעשע באותו דמות ואחר כך נכתבים בספר זכרון לפניו לעמד לפניו בקיום תמיד.</p>
<p>ולחושבי שמו מאי ולחושבי שמו הא אוקמוה (אבל) כל אינון דמחשבי מלין דאורייתא לארבקא למאריהון ברזא דשמא קדישא בנין למנדע ליה ולאנתקנא חכמה דשמיה בלבייהו דכתיב ולחושבי שמו דהוא רזא דשמא קדישא</p>	<p>ולחשבי שמו מה זה ולחשבי שמו הרי פרשוה (אבל) כל אותם שמחשבים דברי תורה להשיג את אדונם בסוד השם הקדוש כדי להכיר אותו ולהתקין את חכמת שמו בלבם שכתוב ולחשבי שמו שהוא סוד השם הקדוש.</p>
<p>כתיב (יהזקאל א כג) וממעל לרקיע אשר על ראשם כמראה אבן ספיר דמות כסא האי קרא הא אוקמוה אבל וממעל לרקיע בההוא רקיע לתתא⁹⁸² כמה דאמרתון חברייא זכאה חולקי וזכאה חולקבון (בההיא רקיע לתתא) דהא ברקיעא דלעילא לית מאן דאסתכל ביה ומלעילא מניה קיימא ההוא אבן ספיר</p>	<p>כתוב וממעל לרקיע אשר על ראשם כמראה אבן ספיר דמות כסא פסוק זה הרי פרשוהו אבל וממעל לרקיע באותו רקיע למטה כמו שאמרתם החברים אשרי חלקי ואשרי חלקכם (באותו רקיע למעלה) שהרי ברקיע שלמעלה אין מי שמתבונן בו ומלמעלה ממנו עומד אותו אבן ספיר</p>

⁹⁷⁸ פי שע"י אותם החידושים באים מוחין לזעיר וז"ש ואינון סלקין על רישיה ומ"ש ונחתין ויתבן על חיקיה וכו', פירוש אחר שבאים מוחים לזעיר יורדים בסוד טיפה עד היסוד בו (מ"מ).

⁹⁷⁹ פי' בסוד אור חוזר (מ"מ).

⁹⁸⁰ פי' החידושים שמחדשים החברים נעשים בדיוקן החברים שחדשו אותם ומשתעשע בהם הקב"ה וז"ש יראי ה' לעילא (מ"מ).

⁹⁸¹ פי' החברים עצמם שחדשו אותם (מ"מ).

⁹⁸² פי' רקיע שעל הגן דהא "ברקיע" דלעילא, פירוש יסוד דזעיר לי' מאן דיסתכל ביה וא"כ אי אפשר לפרש וממעט לרקיע את ברקיע שעל הכן ה"ג ומלעילא מציה קיימ' ההו אבן ספיר ור"ל מלכות דאצילות שהי' ממעל לרקיע שעל הגן מרגלית טבא נ"ב גימטרי' אד"ני במילואו וי"ב אתון (מ"מ).

<p>דהא אתערנא ביה ברזא דההוא מרגלית טבא יקרא⁹⁸³ כמה דאוקימנא</p>	<p>שהרי התעוררנו בו בסוד של אותה מרגלית טובה נכבדה כמו שבארנו.</p>
<p>דמות כסא ולא כתיב דמות הכסא⁹⁸⁴ בגין דאית כסא ואית כסא⁹⁸⁵ הכסא עלאה טמירא גניזא דלא אתגליא ולית מאן דקיימא ביה למנדע ולאסתכלא ועל דא כתיב כסא סתמא דא כסא דלתתא דמות כמראה אדם כיון דאמר דמות אמאי כמראה דהא סגי ליה דמות אדם אלא דמות אדם דא איהו רזא עלאה⁹⁸⁶ בההוא כבוד עלאה דיוקנא דאדם⁹⁸⁷ אבל הא דאתוסף כמראה לאכללא אינון דיוקנין⁹⁸⁸ דמלין דחכמתא ואינון רזין דחכמתא</p>	<p>דמות כסא ולא כתוב דמות הכסא משום שיש כסא ויש כסא הכסא העליון הטמיר והגנוז שלא התגלה ואין מי שעומד בו לדעת ולהתבונן ולכן כתוב כסא סתם זהו הכסא שלמטה דמות כמראה אדם כיון שאמר דמות אז למה כמראה שהרי די לו דמות אדם אלא דמות אדם זהו סוד עליון באותו כבוד עליון דמות של אדם אבל זה שנוסף כמראה להכליל אותם דיוקנאות של דברי חכמה ואותם סודות של חכמה</p>
<p>ריז/ב</p>	
<p>דסלקן ומתעטרין לעילא⁹⁸⁹ ולבתר קיימין בדיוקנא דאדם בההוא דיוקנא דצדיקיא דמעטרין לון ובכלהו אשתעשע קודשא בריך הוא בעטרוי⁹⁹⁰</p>	<p>שעולות ומתעטרות למעלה ואחר כך עומדות בדמות של אדם באותו הדמות של הצדיקים שמעטרים אותם ובכלם משתעשע הקדוש ברוך הוא בעטרותיו.</p>
<p>ואתון חברייא הא קודשא בריך הוא אשתעשעא השתא⁹⁹¹ באינון מלין דקא אמריתו מתעטרין בההוא ארחא והא קיימתון⁹⁹² קמי מאריכון בדיוקניכו⁹⁹³ קדישין דהא אנא בשעתא דחמינא לכו</p>	<p>ואתם החברים הרי הקדוש ברוך הוא משתעשע כעת באותם דברים שאמרתם מתעטרים באותה דרך והרי עמדתם לפני רבונכם בדיוקניכם הקדושים שהרי אני בשעה שראיתי אתכם והסתכלתי בדיוקניכם ראיתי</p>

⁹⁸³ גימ' אדנ"י במילואו וי"ב אתון (רח"ו).

⁹⁸⁴ פי' דאי כתיב הכסא בה"א הידיעה משמע דקאי על הבינה, ופירש הכתוב אבן ספיר שהי' מלכות דמות הכסא שהי' בינה, לכך כתיב כס אסתמא בלא ה' לומר דקאי על הבריאה ואע"ג דאמר בסיפא דקר' ועל דמות הכסא בה', כיון דגלי קרא ברישא אין חשש (מ"מ).

⁹⁸⁵ כסא עלאה רישא דדכורא דלא אתגלי' ועלי' נאמר כסא הנעלמת וע"ד דלתתא רישא דנוק' אמר כסא בלא ה' כסא סתם דלתתא (זהר הרקיע).

⁹⁸⁶ פי' הוא זעיר שנק' כבוד עילאה לפי שיש בו ל"ב נתיבות חכמה כמנין כ"ב כבוד (מ"מ).

⁹⁸⁷ פירוש זעיר הוא דיוקן אריך הנק' אדם (מ"מ).

⁹⁸⁸ ור"ל שהחידושים של החברים נעשים בדיוקן החברים עצמם והם עומדים עם זעיר ושיעור הכתוב וממעל לרקיע שע"ג הגן אשר על ראשם של ארג"מן כמ"ש הזוהר לעיל כמראה אבם ספיר שהי' מ' דאצילות והאי דקארי ליה דמות כסא היינו דמות הכסא שבבריאה שיעיר הכסא הוי בבריאה ועל דמות הכסא הנזכר דמות כמראה אדם הוה זעיר (מ"מ).

⁹⁸⁹ בבחי' כסא בבינה, ואדם אשר עליו חכמה, ושם אין לו דיוקן וצורה כדפירשנו אמנם לבתר שעשו השעשוע העליון כדפירשנו לעיל הם יורדים למטה במלכות למטה ממנה בבחינת מדרגותיה, ואז שם קיימא בדיוקא, והיינו סוד ויכתב ספר זכרון כדפירשנו לעיל, ואז שם הם עומדים לשעשוע תחתון לכל אשר יגיד הסוד פעם שנית ייחד השעשוע, ולזה הקדושה ברוך הוא משתעשע בכל איזו עסק התורה אפילו מה שתלמיד מחזר על שמועת רבו (אור יקר).

⁹⁹⁰ והיינו עטרוי תורתו שנתחדשה כבר ועתה שונין בה כדפירשנו לעיל (אור יקר).

⁹⁹¹ שאין השעשוע במלח ראשונה ואחר כך שניה וכיוצא, אלא הקולות מתגלמות באויר וממתינות עד שישתלמו כל הדרושים כולם ויפרד החבילה, וכן הוא ענין התפלה שמתגלמת באויר מלה אחר מלה עד שישתלם התיקון כולו, ואחר כך כולו עד בואם לפני ר' שמעון, ונתקנו ונסדרו הדברים לפניו, ונסתלקו בכלל תוספת דבריהם (אור יקר).

⁹⁹² בודת המציאות למטה צורתם מצטיירת שם כדי שממנו ולמטה ימשך אל נשמה ורוח ונפש וגוף מהשלמות ההוא להשתלם (או ריקר).

⁹⁹³ בחכמת הפרצוף והבטה שכלית (אור יקר).

<p>ואסתכלנא בדיוקניכו חמינא בכו דאתון רשימין ברזא דאדם⁹⁹⁴ וידענא דהא דיוקנא דלכון אתעתדא לעילא⁹⁹⁵ והכי אודמנן צדיקיא לזמנא דאתי לאשתמודעא לעיניהון דכלא⁹⁹⁶ ולאחזאה פרצופא קדישא לקמי כל עלמא⁹⁹⁷ הדא הוא דכתיב (ישעיה סא ט) כל רואיהם יכירום כי הם זרע ברך יהו"ה</p>	<p>בכם שאתם רשומים בסוד של אדם וידעתי שהרי דיוקניכם נועד למעלה וכך מזמנים הצדיקים לעתיד לבא שיהיו נודעים לעין הכל ולהראות פרצוף קדוש לפני כל העולם זהו שכתוב (ישעיה סא) כל רואיהם יכירום כי הם זרע ברך ה'.</p>
<p>אדהכי חמא לרבי יוסי דהוה מהרהר במילי דעלמא⁹⁹⁸ אמר ליהכו יוסי⁹⁹⁹ קום אשלים דיוקנך דאת חד חסר בך קם רבי יוסי¹⁰⁰⁰ וחדי במלין דאורייתא וקם קמיה¹⁰⁰¹ אסתכל ביה רבי שמעון אמר ליה רבי יוסי¹⁰⁰² השתא אנת שלים קמי עתיק יומין¹⁰⁰³ ודיוקנך שלים¹⁰⁰⁴</p>	<p>בין כך ראה את רבי יוסי שהיה מהרהר בדברי העולם אמר לו יוסי קום והשלם דיוקנך שאות אחת חסרה בך קם רבי יוסי ושמו בדברי תורה וקם לפניו הסתכל בו רבי שמעון אמר לו רבי יוסי עכשיו אתה שלם לפני עתיק הימים ודיוקנך שלם.</p>
<p>פתח ואמר ויעש את ציץ נזר הקדש זהב טהור וגו' אמאי אקרי ציץ אסתכלותא לאסתכלא ביה¹⁰⁰⁵ ובגין דהוה קיימא על אסתכלותא דבר נש אקרי ציץ וכל מאן דאסתכל ביה בהוה ציץ אשתמודעא ביה</p>	<p>פתח ואמר ויעשו ויעשו את ציץ נזר הקדש זהב טהור וגו' למה נקרא ציץ הסתכלות להסתכל בו ומשום שהיה עומד על הסתכלות של אדם נקרא ציץ וכל מי שהסתכל בו באותו ציץ היה נודע בו ומכר.</p>
<p>בציץ הוה אתון דשמא קדישא גליפן</p>	<p>בציץ היו אותיות השם הקדוש</p>

⁹⁹⁴ דהיינו נפש רוח נשמה עולה עד הבינה, ובסוד החכמה מצטיירות בצורת אדם, דהיינו שהנשמה משתלמת בסוד יוד הא ואו הא דהיינו רזא דאדם כדפירשנו, ואין ספק שהנשמה מבינה ואין לה שלימות אלא כלולה מעשר בסוד ' חכמה ה' בינה ו' שית ספירן ה' מלכות, וכאשר היא בסוד אדם תשתלם שלימות נפלא, אז היא צורת אדם שהיא מאירה בעשר כלולות בה בסוד אדם מ"ה כדפירשנו (אור יקר).

⁹⁹⁵ מזומנת לפני הקדוש ברוך הוא לשעשועו בסוד ספר זכרון לפניו ליראי ה', מפני שממה שהיא מזומנת למעלה מאירה למטה (אור יקר).

⁹⁹⁶ שמה שאורם עתה נעלם ואין הפרצוף נכר אלא לחכמים הגדולים יהיו נכרים לכל מצד גילוי אורם לעיני הכל (אור יקר).

⁹⁹⁷ שאין הנשמה מראה עתה סוד פרצוף אדם אלא דווקא לעיני החכמים המסתכלים בחסידותם כדפירשו בפרשת יתרו, ואז יראו לעיני הכל והיינו "כל רואיהם יכירום" וכו' (אור יקר).

⁹⁹⁸ ונפרד מהדבקות העליון, שאין הדבקות אלא כל זמן שלא יפסק דבקות המחשבה מהתורה (אור יקר).

⁹⁹⁹ בחכמה כוון מה שקראו יוסי ולא קראו ר' יוסי. מפני שנדבק בתורה ונתחכם בה עד שעלה במעלת החכמה כדפירשנו גדול מחסד, רב מחכמה, והעד משה רבות קודשא, ולזה יקרא רב"י פירוש רב' דהיינו חכמה, וכיון שר' יוסי היה מפריד ונתסלקה ממנו סוד ' חכמה דהיינו רב"י ולזה קראו בשמו, והיינו ממש סוד אדם דקאמר לעיל דהיינו אדם מ"ה דהיינו חכמה כדפירשנו, ולזה אמר לו "דאת חד חסר בך" דהיינו את' שפירשנו (אור יקר). לפי שהרהר במלי דעלמא א"ל יוסי ולא רבי יוסי (מ"מ).

¹⁰⁰⁰ שהדורש להם היה עומד בעמידה לכבוד התורה והשאר היו יושבים, ולזה קם ר' יוסי לדורש כדי שעל ידי שהיה הוא דורש היה שמח יותר ומטריד המחשבה בתורה ומתדבק, ומה שדרש ר' יוסי לא נכתב כאן מפני שהיה לו יחס במקום אחר, או שהיו דברים שנכללו במקום אחר בפרשיות (אור יקר).

¹⁰⁰¹ דר' שמעון ודרש עד שחזר אל הדבקות (אור יקר).

¹⁰⁰² עכשו קרי ליה רבי יוסי (מ"מ).

¹⁰⁰³ בסוד שעשוע התורה העולה למעלה לגבי חכמה ובינה כדפירשנו (או ריקר).

¹⁰⁰⁴ למטה בסוד ספר זכרון כדפי' שהם שני שעשועים. ועתה שחזר ונשתלם קראו ר' יוסי שנתשלם בסוד רב' כדפירשנו (או ריקר).

¹⁰⁰⁵ הנה סוד הציץ הוא כי אור יסוד אימא אשר בה ח"וה היא אורם יוצא במצח ז"א ולכן היה כתוב בציץ קודש לה' כי היסוד לעול' נקרא קודש ולפי שמתגלה במצח ז"א יסוד א"א היה כתוב בו קודש ובית קדשי קדשים הוא יסוד נוק' דז"א בית לקודש שהוא יסוד המקבל כל קדשים העליונים והנה כהן גדול כשלבש ח' בגדים היה דוגמת אדם העליון ואם היה אדם כשר עובר לפניו היה ניכר אותיות קדושות כנודע שהאותיות הם בבינה והמצח הוא בינה שבז"א ולכן נתגלו האותיות בבינה ואם היה אדם רשע עובר לפניו נופלין דס"א מתביישת ונופלת לפני הקדושה (זהר הרקיע).

<p>בגלופא ומחקקן ביה ואי זכאה הוהכח ההוא דקיימא קמיה אינון אתוון דמחקקן ביה גו דהבא הוו בלטיין מתתא לעילא וסלקין מההוא גליפו בנהירו והוו נהרין באנפין דההוא בר נש</p>	<p>חקוקות בחקיקה וחקוקות בו ואם צדיק היה אותו שעומד לפניו אותן אותיות שחקוקות בתוך הזהב היו בולטות ממטה למעלה ועולות מאותה חקיקה באור והיו מאירות בפני אותו האדם.</p>
<p>נציין נציצו ביה ולא נציצין בשעתא קדמיתא דאסתכל כהנא ביה הוה חמי נהירו דאתוון¹⁰⁰⁶ כלהו באנפין וכד הוה מסתכלא לעיינא ביה לא הוה חמי מדי אלא נהירו דאנפוי דנהיר כאלו ניצוצא דדהבא הוה נציין ביה בר דכהנא הוה ידע חיזו דאסתכלותא קדמאה דהוה חמי לפום שעתא דהא רעותא דקודשא בריך הוא הוה ביה בההוא בר נש וידע דאיהו זמין לעלמא דאתי בגין דחיזו דא נהרין עליה מלעילא וקודשא בריך הוא הוה אתרעי ביה וכד מסתכלין ביה לא חמאן מדי בגין דחיזו דלעילא לא אתגליא אלא לפום שעתא</p>	<p>נוצצת בו התנוצצות ולא נוצצים בשעה הראשונה שהסתכל בו הכהן היה רואה את אור האותיות כולם בפנים וכשהיה מסתכל לעין בו לא היה רואה דבר אלא את אור פניו שמאיר כאלו ניצוץ של זהב היה נוצץ בו רק שהכהן היה יודע את מראה ההסתכלות הראשונה שהיה רואה לפי שעה שהרי רצונו של הקדוש ברוך הוא היה באותו אדם ויודע שהוא מזמן לעולם הבא משום שהמראה הזה מאירים עליו מלמעלה והקדוש ברוך הוא היה מרצה בו וכשמסתכלים בו לא רואים דבר משום שהמראה שלמעלה אינו מתגלה אלא לפי שעה.</p>
<p>ואי קיימא בר נש קמי ההוא ציין ואנפוי לא אחזיין לפום שעתא חיזו קדישא הוה ידע כהנא דהא איהו תקיף מצחא ובעי לכפרא עליה ולמבעי עלוי רחמין</p>	<p>ואם עומד אדם לפני אותו ציץ ופניו אינם מראים לפי שעה מראה קדוש היה הכהן יודע שהרי הוא עז מצח וצריך לכפר עליו ולבקש עליו רחמים.</p>
<p>ויעש את ציץ נזר הקדש רבי יהודה פתח קרא ברות (רות ב ט) עיניך בשדה אשר יקצרון וגו' האי קרא אית לאסתכלא ביה אמאי אצטריך הכא למכתב אמר ליה רבי יצחק אי הכי כמה קראין אינון באורייתא דאתחזיאו דלא אצטריכו למכתב וחמינן דכלהו רזין עלאין אמר רבי יהודה האי קרא מאן דחמי ולא אסתכל ביה כמה דלא טעים תבשילא דמי</p>	<p>ויעש את ציץ נזר הקדש רבי יהודה פתח הפסוק ברות (רות ב) עיניך בשדה אשר יקצרון וגו' בפסוק הזה יש להתבונן למה צריך כאן לכתב אמר לו רבי יצחק אם כך כמה פסוקים הם בתורה שנראה שלא הצטרכו להכתב וראינו שכלם סודות עליונים אמר רבי יהודה בפסוק זה מי שרואה ולא מתבונן בו כמי שלא טעם תבשיל הוא דומה.</p>
<p>אלא רזא הכא וברוח הקודש נאמר דחמא בעז דיינא דישראל ענוותנותא דהיא צדקת דלא מסלקא עינא למחמי באתר אחרא אלא לקמה וחמאת כל מה דחמאת בעינא טבא ותוקפא דמצחא לא הוה בה שבת עיניה</p>	<p>אלא סוד כאן וברוח הקודש נאמר משום שראה בעז הדין של ישראל את ענוותנותה של אותה צדקת שלא מרימה עיניה לראות במקום אחר אלא לפנייה וראתה כל מה שראתה בעין טובה ועזות המצח לא היתה בה שבת את עיניה.</p>
<p>בגין דאית עיינין דבגינהון לא שלטא ברכתא בההוא אתר ואיהו עינא טבא חמא בה דכל מה דאסתכלת הוה בעינא טבא ותו דחמא דהוה אצלח בידהא כל מה דהות</p>	<p>משום שיש עיניים שבשבילן אין שולטת ברכה באותו מקום והוא ראה בה עין טובה שעל כל מה שהסתכלה היה בעין טובה ועוד שראה שהיה</p>

¹⁰⁰⁶ פירוש היו נראים במצח האדם המסתכל כל בציץ כמין אותיות (מ"מ).

<p>לקטא אתוסף בחקלא ובעז אסתכל דרוחא קדישא שריא עלה כדין פתח ואמר עיניך בשדה אשר יקצרון וגו' אי תימא בנין אינון לקטין כל אינון אחרנין¹⁰⁰⁷ היך אמר דתהך אבתרייהו לא אצטריך למכתב אלא ולקטת אחריהן מאי והלכת אחריהן אלא בנין עינהא קאמר עינהא דהו גרמין (נ"א ברכאן סגיאין ועל דא וכו') ברכתא לקטין סגיאין ועל דאכט והלכת אחריהן בתר עיניך כל שאר בני עלמא לית להו</p>	<p>מצליח בידה כל מה שהיתה לוקחת נוסף בשדה ובעז התבונן שרוח הקודש שורה עליה ואז פתח ואמר עיניך בשדה אשר יקצרון וגו' אם תאמר בשביל אותם הלוקטים כל אותם האחרים איך אמר שתלך אחריהם לא היה צריך לכתב אלא ולקטת אחריהן מה זה והלכת אחריהן אלא בשביל עיניה הוא אמר עיניה שהיו גורמות (ברכות רבות ועל כן) ברכות ללוקטים רבים ועל כן והלכת אחריהן אחר עיניך כל שאר בני העולם אין להם</p>
<p>ריח/א</p>	
<p>רשו למיהך בתר עינוי ואנת לבתר עיניך דעיניך גרמין ברכאן סגיאין</p>	<p>רשות ללכת אחר עיניהם ואת אחר עיניך שעיניך גורמות לברכות רבות.</p>
<p>דבר אחר (רות ב ט) עיניך בשדה אשר יקצרון¹⁰⁰⁸ בעז חמא ברוח קודשא דזמינין לנפקא מינה מלכין עלאין שליטין דאינון עיינין דכלא כמה דהות תמר דכתיב בה (בראשית לח &) ותשב בפתח עינים¹⁰⁰⁹ אתישבת בפתחא דנפקין מינה מלכין שליטין עלאין דאקרון עיינין כמה דאת אמר (במדבר טו כד) אם מעיני העדה כמה דכל שיפי גופא לא אזלין אלא בתר עיינין ועיינין אינון מנהגיין לכל גופא אוף הכי מלכין וסנהדרין וכל אינון שליטין כלא אזלין אבתרייהו (ס"א כמה דאזלין שיפיין בתר עיינין) ובגין כך אמר לה עיניך אלין מלכין ושליטין דזמינין למיפק מינה</p>	<p>דבר אחר בשדה אשר יקצרון בעז ראה ברוח הקודש שעתידים לצאת ממנה מלכים עליונים שליטים שהם העינים של הכל כמו שהיתה תמר שכתוב בה ותשב בפתח עיניים התישבה בפתח שיוצא ממנו מלכים שליטים עליונים שנקראים עיניים כמו שנאמר (במדבר טו) אם מעיני העדה כמו שכל אברי הגוף לא הולכים אלא אחר העינים והעינים מנהיגות את כל הגוף אף כך מלכים וסנהדרין וכל אותם שליטים הכל הולכים אחריהם (שהולכים האיברים אחר העינים) ולכן אמר לה עיניך אלו המלכים והשליטים שעתידים לצאת ממנה.</p>
<p>בשדה מאן שדה דא ציון וירושלם דכתיב (מיכה ג יב) ציון שדה תחרש וכתוב (בראשית כז כז) כריח שדה אשר ברכו יהוה דא ירושלם ועל דא כתיב עיניך בשדה דאינון עיינין דילה דזמינין למיפק מינה לא יהון שליטין אלא בשדה אשר יקצרון דהא מההוא שדה הוון נקטין כל בני עלמא תורה ונהורא דנהיר דכתיב (ישעיה ב ג) כי מציון</p>	<p>בשדה איזה שדה זה ציון וירושלים שכתוב (מיכה ג) ציון שדה תחרש וכתוב כריח שדה אשר ברכו ה' זו ירושלים ועל כן כתוב עיניך בשדה שהם העינים שלה שעתידים לצאת ממנה לא יהיו שליטים אלא בשדה אשר יקצרון שהרי מאותו שדה היו לוקחים כל בני העולם תורה ואור שמאיר שכתוב כי מציון תצא תורה.</p>

¹⁰⁰⁷ פירוש שמא תאמר האי דכתיב והלכת אחריהם דהיינו אחר הלוקטים שהיו מלקטים שם, א"כ ולקטת אחריהם מבעי ליה (מ"מ).

¹⁰⁰⁸ עיניך כו' - ר"ל מארי דרזין שהן עינים דשכינה כמ"ש למטה דשכינה יתבא בעיניהון והוא כנ"ל דשם הויה נהיר בעיניהון והוא מסט' דרזין שהן מעץ החיים בינה ה"פ אור שבהן נשלם הויה וז"ש לעיל כו' שריא ביה הויה ונהיר כו' (בהגר"א בתז"ח לג ע"ד). סוד ע"ץ החיים סוד אמונה, ועיניך בשדה אשר יקצרון, המחצדא חקלי (עי' אד"ר קכז ע"ב) (הגרמ"מ תמונת האותיות דף רנב).

¹⁰⁰⁹ עי' ח"ג עא ע"ב: ותשב בפתח עינים מאן פתח עינים כד"א והוא יושב פתח האהל ופסח יי' על הפתח וכתוב פתחו לי שערי צדק וגו' עינים דכל עיינין דעלמא להאי פתחא מצפאן.

תצא תורה	
<p>והלכת אחריהן באלין עובדין דכשרן דאנא חמינא בך הלא צויתי את הנערים וגו' כמשמעו דיליה בגין דאתתא דעתהא קלה וצמית לישנא דנקיות נקט וצמית דאי תיאובתיך לארבקא¹⁰¹⁰ כבר נש לקיימא זרעא בעלמא והלכת אל הכלים אלין אינון צדיקיא דאקרונ כלי יהו"ה דכתיב (שם נב יא) הברו נשאי כלי יהו"ה דזמינן צדיקיא לאיתתאה לון כל עלמא דורונא למלכא משיחא ואינון כלי יהו"ה מאנין דקודשא בריך הוא אתהני בהו אלין אינון מאנין תבירין¹⁰¹¹ תבירין אינון בהאי עלמא בגין לקיימא אורייתא ושימושא דקודשא בריך הוא אשתמש בהו לא אשתמש אלא מגו כלים וכד תתדבק בהו ושתית¹⁰¹² וגו' (רות ב ט)</p>	<p>והלכת אחריהן במעשים הכשרים הללו שאני ראיתי בך הלוא צויתי את הנערים וגו' כמשמעו שלו משום שאשה דעתה קלה וצמת לשון נקיות נקט וצמת שאם תשוקתך לדבק באדם לקיים זרע בעולם והלכת אל הכלים אלה הם הצדיקים שנקראים כלי ה' שכתוב (שם נב) הברו נשאי כלי ה' שעתידים הצדיקים להביא להם את כל העולם דורון למלך המשיח ואותם כלי ה' כלים שהקדוש ברוך הוא נהנה בהם אלה הם כלים שבורים שבורים הם בעולם הזה כדי לקיים את התורה והשמוש שהקדוש ברוך הוא משתמש בהם לא משתמש אלא מתוך הכלים הללו וכשתתדבק בהם ושתית וגו'.</p>
<p>רבי יוסי פתח ואמר (רות ג ז) ויאכל בעז וישת וייטב לבו מהו וייטב לבו דבריק על מזוניה ואוקמוה ודא הוא רזא דמאן דמברך על מזוניה דא אוטיב ללביה¹⁰¹³ ומאן אוטיב (נ"א ומאן איהו) כמהל דכתיב (תהלים כז ז) לך אמר לבי וכתיב (שם עג כו) צור לבבי וגו'</p>	<p>רבי יוסי פתח ואמר ויאכל בעז וישת וייטב לבו מה זה וייטב לבו שברך על מזונו ופרשוה וזהו סוד שמי שמברך על מזונו זה מיטיב ללבו ומי מוליך (ומי הוא) כמו שכתוב לך אמר לבי וכתוב צור לבבי וגו'.</p>
<p>ובגין דברכת מזונא חביבא קמי קודשא בריך הוא כל מאן דבריק על שבעא אוטיב וחדי לאתר אחרא וסימנך סעודתי דשבת דאתר אחרא אתהני מההיא ברכה¹⁰¹⁴ דשבעא וחדו והכא אתהני מההוא ברכה דשבעא דההוא צדיק בעז ודא וייטב לבולא</p>	<p>ומשום שברכת המזון חביבה לפני הקדוש ברוך הוא כל מי שמברך על השבע מיטיב ומשמח למקום אחר וסימנך סעודת השבת שמקום אחר נהנה מאותה ברכה של שבע ושמחה וכאן נהנה מאותה ברכה של שבע של אותו צדיק בעז וזהו וייטב לבו.</p>
<p>מאי טעמא¹⁰¹⁵ בגין דמזונא איהו קשה קמי קודשא בריך הוא¹⁰¹⁶ ההוא אתרלב וכיון</p>	<p>למה משום שהמזון הוא קשה לפני הקדוש ברוך הוא שהוא אותו</p>

¹⁰¹⁰ פי' אם תאותם להנשא לאחר כדי להקם זרע (מ"מ).

¹⁰¹¹ עי' ח"ג דף ט ע"א ודברינו שם, ועי' שעה"ק ו ע"ב: גם ממאמר הזה יתבאר לך ענין אחד שנבאר בע"ה, בענין עולם הנקודים, איך יצאו השבעה מלכים שמלכו בארץ אדום, ונסתלקו האורות מתוך הכלים, ואשתארו מאנין תבירין יבשים בלא מיא, אשר זהו סוד מיתת המלכים.

¹⁰¹² נראה דנערים הם מט"ט וסנדל ר"ל שתזכה לקבל הארה מהם (מ"מ).

¹⁰¹³ פי' מלכות (מ"מ).

¹⁰¹⁴ רד ע"ב (הערת הזהר).

¹⁰¹⁵ וז"ל הרב בס"ה הכ דע כי כל מה שאדם אוכל בחול הרוב הולך לחיצונים, ואין רוחניות כי אם מה שהוא הכרחי למזון הנפש כדי שלא תתפרד והמותר מוסיף כח לחיצונים וליצ"הר, וכל מה שאוכל בשבת הוא רוחני אע"פ שאוכל יותר מן הצורף הכל נבלע באיברים וגו' ימים אחר הקבורה נבקע הכרם ואומר לו טול מה שנתת בי, וזהו למי שעושים בחול כמו בשבתות וי"ט, ולא יחשוב האדם שהקב"ה רוצה שיאכל להנאת גופו אלא לתקן כי בחטא אד"הר ערב טו"ר ונתקלקל אפילו דומם וצומח, והעירוב הוא משהניצוצות של הקדושה נתערבבו אפילו בדומם כמ"שה ארורה האדמה בעבורך: ולכן סדר ה' בעולמו כי מן הדומם וצומח יתקיימו הב"ח וכשהאדם אוכל הב"ח ישאר בו הרוחניות, ואז הניצוצות שנאבדו בזמן אד"הר חוזרים לו במדרגות אלו ולכן באכילה מרויח האדם ומוסיף כח בנשמתו ע"י הברכות שמברך ברכת הנהנין, שע"י

<p>דבר נש אכיל ושתי וקא מברך ההיא ברכתא סלקא ואתהני מאינון מלין דשבעא דסלקין ואשתכח דאתהני ממוזנא מתתא ומלעילא</p>	<p>מקום וכיון שאדם אוכל ושותה ומברך אותה ברכה עולה ונהנה מאותם דברים של שבע שעולים ונמצא שנהנים מן המזון ממטה ומלמעלה.</p>
<p>ודא איהו רזא דביין חברייא רזא בחול לא אתהני ההוא אתר אלא מאינון מילין דסלקין מגו שבעא וכלהו מילין מתעטרן ורוון ושבעין בחדו וההוא אתר אתהני מנייהו בשבת איהו רזא אחרא במזונא ממש ובההוא חדוה דמוזנא דמצוה דשבת ובכלא אשתכח כלילא מעילא ותתא ורזא דא (דה"א כ"ט יד) כי ממך הכל ומידך נתנו לך ודאי בהנאותיה דא ובההוא חדוה דמוזנא דמצוה דשבת כמה דאוקמוה</p>	<p>וזהו הסוד שבין החברים הסוד שבחל לא נהנה אותו מקום אלא מאותם דברים שעולים מתוך שבע וכל הדברים מתעטרים ורווים ושבעים בשמחה ואותו מקום נהנה מהם בשבת הוא סוד אחר במזון ממש ובאותה שמחה של המזון של מצוה של שבת ובכל נמצא כלול ממעלה ומטה וסוד זה כי ממך הכל ומידך נתנו לך ודאי מהנאותה הזו ובאותה שמחה של מזון של מצות השבת כמו שבארוה.</p>
<p>מאן דמברך לקודשא בריך הוא מגו שבעא בעי לכוונא לביה ולשוואה רעותיה בחדוה ולא ישתכח עציב אלא דיברך בחדוה ברזא דא ולישוי רעותיה דהא איהו יהיב השתא לאחרא בחדוה בעינא טבא וכמה דאיהו מברך בחדוה ובעינא טבא הכי יהיב ליה בחדוה ובעינא טבא ובגין כך לא ישתכח עציב כלל אלא בחדוה ובמילין דאורייתא וישוי לביה ורעותיה למיהב ברכה דא ברזא דאצטריך</p>	<p>מי שמברך את הקדוש ברוך הוא מתוך שבע צריך לכוון לבו ולשים רצונו בשמחה ולא ימצא עצוב אלא שיברך בשמחה בסוד זה ולשים רצונו שהרי הוא נותן עכשיו לאחר בשמחה בעין טובה וכמו שהוא מברך בשמחה ובעין טובה כך נותנים לו בשמחה ובעין טובה ולכן לא ימצא עצוב כלל אלא בשמחה ובדברי תורה וישים לבו ורצונו לתת ברכה זו בסוד שצריך.</p>
<p>רזא הכא ארבע רתיכין¹⁰¹⁷ שליטין בארבע סטרין ומשריין אתונו מההיא ברכתא דשבעא ובאינון מלין דברוך אתה אתהני ואתרבי ואתעטר ביה ומאן דמברך אצטריך רעותא בחדוה ובעינא טבא ועל דא כתיב (משלי כ"ט) טוב עין הוא יבורך¹⁰¹⁸</p>	<p>סוד כאן ארבע מרכבות שולטות בארבעה צדדים ומחנות נזונו מאותה ברכת השבע ובאותם דברים של ברוך אתה נהנה ומתרבה ומתעטר בו ומי שמברך צריך רצון בשמחה ובעין טובה ועל כן כתוב טוב עין הוא יברך.</p>
<p>והכא שפיל לסיפיה דקרא דכתיב כי נתן מלחמו לדל דאי לא תימא הכי¹⁰¹⁹ האי קרא</p>	<p>וכאן רד לסוף הפסוק שכתוב כי נתן מלחמו לדל שאם לא תאמר כך</p>

הברכה היא לוקחת הנפש חלק הרוחני והוא מזון הנפש ולכן כל מה שאוכל אדם בחול יותר מקיום נפשו כמ"ש צדיק אוכל לשובע נפשו המותר נק' פרש מנכס ומוסיף כח לחיצונים, ומה שאוכל בשבת וי"ט הכל הוא רוחניות ונבלע כאיברים, וזה היה טעם שמאי שהיה לוקח ביום א' וכשהיה מוצא ביום ב' יותר נאה היה אוכל הראשון לפי שהי' סובר כיון שלקחו לכבוד שבת חל עליו קדושת שבת, ואפילו שהיה אוכלו בחול נבלע באיברים, ועיין בפ' ויקהל דף ר"ח ע"א וז"ל בחול לא מתהני אלא מאלין דסלקין מגו שבעא ובשבת איהו קזר אחרא במזונ' ממש ובההו' חדווה דמצוה דשבת עכ"ל, ובזה מובן לשון זה (מ"מ).¹⁰¹⁶ פירוש מלכות (מ"מ).

¹⁰¹⁷ ארבעה ברכות שיש בבה"מ (רח"ו במ"מ), ור"ל שד' רתיכין שהם ארג"מן נהנים מד' ברכות של בה"מ ג"כ כמו שנהניה השכינה א"נ "ד' רתיכין" וכו' הם מוחי חכמה ובינה וחור'ג דנוקבא שנתקלים ע"י ד' ברכות דבה"מ כמ"ש הרב בכוונת בה"מ (מ"מ).

¹⁰¹⁸ פירוש כמ"זל אל תרי יבורך אלא יברך ור"ל שיברך בה"מ בעין טובה (מ"מ).

¹⁰¹⁹ פירו' אלא הפסוק כפשטיה ולא אמרינן אל תיקרי וכו', א"כ לאו רישיה סיפיה ולאו סיפיה רישיה דריש' משמע מפני שעינו טובה יבורך שהוא ראוי לברכה אף ע"פי שלא נתן כלום, ובסיפ' משמע כי נתן

<p>לאו רישיה סיפיה ולאו סיפיה רישיה אלא טוב</p>	<p>הפסוק הזה אין ראשו סופו ואין סופו ראשו אלא טוב</p>
<p>ריח/ב</p>	
<p>עין כמה דאוקימנא הוא יברך ודאי בעינא טבא בחדוה ולאו איהו למגנא לברכא בחדוה דהא מההיא ברכתא ומההוא חידו נתן מלחמו לדל אתר דאצטריך לאתזנא מכל סטרין אתר דלית ליה מגרמיה כלום אתר דאתהני מכל סטרין ואתכליל מכל סטרין מלין אלין לא אתמסרו אלא לחכימין דידעין רזין עלאין וארחין דאורייתא</p>	<p>עין כמו שבארנו הוא יברך ודאי בעין טובה ובשמחה ואינו לחנם לברך בשמחה שהרי מאותה ברכה ומאותה שמחה נתן מלחמו לדל מקום שצריך להזון מכל הצדדים מקום שאין לו מעצמו כלום מקום שנהנה מכל הצדדים ונכלל מכל הצדדים הדברים הללו לא נמסרו אלא לחכמים שיודעים סודות עליונים ודרכי התורה.</p>
<p>תא חזי בעו טב עינא הוה תוקפא דמצחא לא הוה ביה לעלמא¹⁰²⁰ מה כתיב (רות ג ז) ויבא לשכב בקצה הערמה רזא דכתיב (שיר ז ג) בטנג ערמת חטים¹⁰²¹ מהכא אוליפנא כל מאן דמברך ברכת מזונא כדקא יאות בחדוה ברעותא דלבא¹⁰²² כד סליק מהאי עלמא אתר אתתקנא ליה גו רזין עלאין בהיכלין קדישין זכאה איהו בר נש דנטיר פקודי דמאריה וידע רזא דלהון דלית לן פקודא ופקודא באורייתא דלא תליין ביה רזין עלאין</p>	<p>בא וראה בעזי היה טוב עין ועזות מצח מעולם לא היתה בו מה כתוב (רות ג) ויבא לשכב בקצה הערמה סוד הכתוב בטנג ערמת חטים מכאן למדנו שכל מי שמברך ברכת המזון כראוי בשמחה וברצון הלב כשמסתלק מן העולם הזה מתקן לו מקום בתוך סודות עליונים בהיכלות קדושים אשרי האיש ששומר את מצוות אדונו ויודע את סודן שאין לך מצוה ומצוה בתורה שאין תלויים בה סודות עליונים ואורות וזיוים עליונים ובני</p>

מלחמו לדל, אלא ודאי אל תקרי אלא יברך שיברך בק"ש בעין טוב והטעם כי נתן מלחמו לדל שע"י אותה ברכה משפיע לחם ושפע למלכות הנק' ד"ל שהי' מילוי המילוי דאד"ני שעולה ר"ל ולכן צריך טוב עין (מ"מ).¹⁰²⁰ מצד הטבע החוצפא והעזות שרשה ג"כ במצח, בסוד עזות מצח, ומצח היה לך מאנת הכלם [ירמיה ג], ושם שורש כל הדינים וכל הד' מיתות כמו שכתוב באדר"ז [רצג. ע"ב], היפוך כלל כל הרצון, אך כולם נתמתקין בשורשן, כלל כל המדות, שהיא התורה והיראה, שהם משברים וממתקים את העזות, שהיראה הוא היפוך העזות, כמ"ש לבעבור תהיה יראתו על פניכם [שמות כ] ואמרו זה הבושה [נדרים כ.], וזה סוד בראשית יר"א בש"ת (הגרמ"מ פקודי רלה ע"ב).

¹⁰²¹ פירוש שהמ' יש בה כ"ב אתון שהם גימ' חט"ה (מ"מ).

¹⁰²² עי' ז"ח פז ע"ד: ומאן דמברך ברכת המזון חדי לעילא וחדו לתתא ואצטריך לברך בחדוה וברעותא דלבא בגין למחדי מדת הטוב דכתיב ויאכל בועז וישת וייטב לבו דא היא מדת הטוב דכתיב וטוב לב משתה תמיד אתו חברייה ונשקו ליה ועבדו חדוה והלולא אחרא זמינו לכל בני דוכתא ושיוויה רישא לכולהו. ועי"ש פו ע"ג: ואכלת ושבעת כל האוכל ואינון מברך ברכת המזון נקרא משחית וגזלן שנאמר גוזל אביו ואמו ואומר אין פשע חבר הוא לאיש משחית. ועי' עמק המלך (ש"ה פל"ח): אלו השברים [השברי כלים מהמלכין קדמאין] ירדו ד' מדריגות אבי"ע, ונפלו עד קרקע עשייה, ועליו נאמר, 'מקום אשר אסירי המלך אסורים' [בראשית ל"ט כ'] עד תחיית המתים, ומהם נעשו הארבע יסודות ארמ"ע, שמהם נתהוו ארבע מדריגות ד'ומם צ'ומח ח'י מ'דבר [דצח"ם] וניצוצי טהרה נשארו בלועים, בתוך אלו הד' מינים. וכשנתגשמו הדברים, נשארו הטיפין בלועים בתוכם, מפני שבאותן השברים נשאר בהם, איזה צד מן האור, כמו טפין טיפין וניצוצות, ובירידתם לעשייה קלטו אלו המינים הניצוצות הללו. המשל בזה, כי כמו שהכלי שהוא מלא שמן ונשבר, נשאר בו היינו בשברים, לחלוחות של שמן, שהוא כמו טיפין, וכל כלל תיקונינו ומעשה המצות הוא להוציא 'ק'ר מזולל' [ירמיהו ט"ו י"ט], 'לכלא הפשע ולהתם חטאת' [דניאל ט' כ"ד], ועליו נאמר 'הוצאתי את בלעו מפיו' [ירמיהו נ"א מ"ד], והם ממש ניצוצי נשמות שמתקן אותם האוכל, בכוונת הברכה של ברכת הנהנין. ובה מתקן ניצוצי נשמתו, וניצוצים הנוגעים בנשמת אביו. ואם לא עשה כן, ונהנה בלא ברכה עליו, אמרו רז"ל שהוא כאלו 'גוזל אביו ואמו' [משלי כ"ח כ"ד], מניצוצים השייכות לנשמותיהם. והוא 'חבר הוא לאיש משחית' [שם], שכל מגמתו של איש משחית, לגזול ניצוצות ולקולטם, ולא להחזירם אל הקדושה, והוא חבר שלו, אם אינו מברך, כיוון שפוגם בניצוצי אכילתו שמחזירם לאיש משחית, והוא חבר למשא ומתן שלו. וזהו סוד, 'כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי אם על כל מוצא פי ידו' [דברים ח' ג'] שהוא הברכה המוציאם מהטומאה להקדושה.

<p>ונהרין וזיוין עלאיין ובני נשא לא ידעי ולא משניחין ביקרא דמאריהון זכאה חולקהון דצידיקיא אינון דמשתדלי באורייתא זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי</p>	<p>אדם לא יודעים ולא משגיחים בכבוד רבונם אשרי חלקם של הצדיקים אותם שעוסקים בתורה אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>תא הוי דהא אמרו דכל אינון תקיפי מצהא דלית להו כסופא לית להון חולקא בעלמא דין ובעלמא דאתי כל אינון תקיפי מצהא דהוון בהו בישראל כד הוון מסתכלין בההוא צייץ¹⁰²³ הוון מתברין לבייהו ומסתכלין בעובדייהו בגין דציץ על את הוה קאים וכל מאן דמסתכל ביה הוה מכסיף בעובדוי ועל דא צייץ מכפרא על אינון תקיפי אנפין תקיפי מצהא</p>	<p>בא וראה שהרי אמרו שכל אותם עזי המצח שאין להם בושה אין להם חלק בעולם הזה ובעולם הבא כל עזי המצח שהיו בישראל כשהיו מסתכלים באותו הציץ היו משברים את לבם ומסתכלים במעשיהם משום שציץ היה עומד על אות וכל מי שמסתכל בו היה מתביש במעשיו ולכן הציץ מכפר על אותם עזי פנים עזי מצח.</p>
<p>אתוון דרוא דשמא קדישא דהוון גליפין על ציצא הוון נהרין ובלטין ונצצין כל מאן דהוה מסתכל בההוא נציצו דאתוון אנפוי נפלין מאימתא והוה אתבר לביה וכדין ציצא מכפרא עלייהו כגוונא דא כיון דאיהו גרים לתברא לביה ולאתכנעא מקמי מאריה</p>	<p>אותיות של הסוד של השם הקדוש שהיו חקוקות על הציץ היו מאירות וبولטות ונוצצות כל מי שהיה מסתכל באותה התנוצצות של האותיות נופלות פניו מאימה והיה נשבר לבו ואז הציץ מכפר עליהם כמו זה כיון שהוא גורם לשבר לבו ולהכנע מלפני רבונו.</p>
<p>כגוונא דא קטרת כל מאן דארח בההוא תננא כד סליק ההוא עמודא מההוא מעלה עשן הוה מברר לביה בברירו (דנהירו בחדוה) למפלח למאריה ואעבר מניה זוהמא דיצר הרע ולא הוה ליה אלא לבא חדא לקבל אבוה דבשמיא בגין דקטרת תבירו דיצר הרע איהו ודאי בכל סטריין וכמה דציץ הוה קאים על ניסא אוף קטרת דלית לך מלה בעלמא למתבר ליה לסטרא אחרא בר קטרת</p>	<p>כמו כן הקטרת כל מי שהריח באותו עשן כשעלה אותו עמוד מאותו מעלה עשן היה מברר את לבו בברור (באורה בשמחה) לעבד את רבונו ומעביר ממנו זהמת היצר הרע ולא היה לו אלא לב אחד כנגד אביו שבשמים משום שקטרת היא שבר ליצר הרע ודאי בכל הצדדים כמו שציץ היה עומד על נס אף קטרת שאין לך דבר בעולם לשבר את הצד האחר פרט לקטרת.</p>
<p>תא הוי מה כתיב (במדבר יז יא) קח את המחתה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטרת מאי טעמא כי יצא הקצף מלפני יהוה החל הנגף דהא לית תבירו לההוא סטרא בר קטרת דלית לך מלה חביבא קמי קודשא בריך הוא כקטרת וקיימא לבטלא חרשין ומלין בישין מביתא ריחא ועשנא דקטרת דעבדי בני נשא בההוא עובדא איהו מבטל כל שכן קטרת</p>	<p>בא וראה מה כתוב (במדבר יז) קח את המחתה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטרת למה כי יצא הקצף מלפני ה' החל הנגף שהרי אין שבר לאותו הצד פרט לקטרת שאין לך דבר חביב לפני הקדוש ברוך הוא כמו קטרת ועומדת לבטל כשפים ודברים רעים מהבית ריח ועשן הקטרת שעושים בני אדם באותו מעשה הוא מבטל כל שכן הקטרת.</p>
<p>מלה דא גזרה קיימא קמי קודשא בריך</p>	<p>דבר זה גזרה עומדת לפני הקדוש</p>

¹⁰²³ ב' מיני בחי' מוחין יש בז"א, אם מצד אבא אם מצד אימא. אמנם המוחין דמצד אבא, אין לנו עתה עסק בהם, לפי שהאור היוצא מהם הוא סוד הציץ של כהן גדול, שהוא ממוחין דאבא, ולכן נקרא ציץ דכורא כנז', בפ' שלח לך (דף קעד ע"ב בר"מ) וע"ש (שעה"כ ציצית ד). עי' זהר שמות טו ע"א וע"ב ומאיר הזהר שם בשם הזהר הרקיע והגהות הלש"ו ומ"מ ודע"ה ח"ב קג ע"ד.

<p>הוא דכל מאן דאסתכל וקרי בכל יומא עובדא (נ"א פרשתא) דקטרת ישתזיב מכל מלין בישין חרשין דעלמא ומכל פגעין בישין ומהרהורא בישא ומדינא בישא ומותנא ולא יתזק כל ההוא יומא דלא יכיל סטרא אחרא לשלמא עליה ואצטריך דיכוון ביה</p>	<p>ברוך הוא שכל מי שמסתכל וקורא בכל יום את מעשה (פרשת) הקטרת ינצל מכל הדברים הרעים וכשפי העולם ומכל הפגעים הרעים ומהרהור רע ומדין רע וממות ולא ינזק כל אותו יום שלא יכול הצד האחר לשלט עליו וצריך שיכון בו.</p>
<p>אמר רבי שמעון אי בני נשא הוו ידעי כמה עלאה איהו עובדא דקטרת קמי קודשא בריך הוא הוו נטלי כל מלה ומלה מניה והוו סלקי לה עטרה על רישיהו ככתרא דדהבא ומאן דאשתדל ביה בעי לאסתכלא בעובדא דקטרת ואי יכוון ביה בכל יומא אית ליה חולקא בהאי עלמא ובעלמא דאתי ויסתלק מותנא מניה ומעלמא וישתזיב מכל דינין דהאי עלמא מסטרין בישין ומדינא דגיהנם ומדינא דמלכו אחרא</p>	<p>אמר רבי שמעון אם בני אדם היו יודים כמה הוא עליון מעשה הקטרת לפני הקדוש ברוך הוא היו נוטלים כל דיבור ודבור ממנו והיו מעלים אותו עטרה על ראשיהם כמו כתר של זהב ומי שמשדל בו צריך להסתכל במעשה הקטרת ואם יכון בו בכל יום יש לו חלק בעולם הזה ובעולם הבא ויסתלק המות ממנו ומהעולם וינצל מכל הדינים של העולם הזה ומצדדים רעים ומדין הגיהנם ומדין המלכות האחרת.</p>
<p>בהוא קטרת כד הוה סליק תננא בעמודא כהנא הוה חמי אתון¹⁰²⁴ דרזא דשמא</p>	<p>באותה קטרת כשהיה עולה עשן בעמוד הכהן היה רואה האותיות של השם הקדוש</p>
<p>רי"ט א</p>	
<p>קדישא¹⁰²⁵ פרישאן (נ"א פרחין) באוירא וסלקי לעילא בהוא עמודא לבתר כמה רתיבין קדישין סחרין ליה מכל סטרין עד דסליק בנהירו וחדוה וחדוה למאן דחדו¹⁰²⁶ וקשר קשרין¹⁰²⁷ לעילא ותתא ליחדא</p>	<p>פרושות (פורחות) באויר ועולות למעלה באותו עמוד אחר כך כמה מרכבות קדושות סובבות אותו מכל הצדדים עד שעולה באור ושמחה ומשמח את מי שמשמח וקושר</p>

¹⁰²⁴ הענין במה שפירשנו לעיל שאויר העולם הזה שולט בו אותיות יהו"ה מצורף בצרופיו, ובכח השם התפלה עולה ובוקע האויר, גם הקטורת בעניינו שם יהו"ה היה עולה עמו ובוקע אוירין לפניו לעלות לקשר ולייחד למעלה והיינו לפניו, ומצדדיו היו סוד כל המרכבות הקדושות השולטות באויר העולם כדפי" שם סובבות אותו מכל עבריו, עד שיעלה למעלה מעשיה אל יצירה, ומיצירה אל בריאה, ומבריאה אל אצילות, ובאצילות קושר שבעה מדות בבניה (אור יקר).

¹⁰²⁵ כתב מורינו שפירש הרב דהיינו הביורורים שבתוך קליפת נוגה שעולים ע"י הקטורת והם דמות אותיות. בפ' ויקהל האריכו בענין הקטרת בכח סגולתו לבטל כל סטרין בישין וכתב בספר ח"י וז"ל וכן בפסוק ושחט אותו על ירך המזבח צפונה. אמרו שיש לכוון בו שצפון הוא מדה"ד כמש"ה מצפון תפתח הרעה. ושיהיה נשחט ונכנע לפני מדה"ר ולכן אז"ל כל האומר פסוק זה ומכוין בו הקב"ה זוכר לו עקידת יצחק. לפי כי הכוונה בו היא כעין מעשה העקדה כי יצחק שהוא דין נעקד ע"י אברהם שהוא חסד. וכן ענין הקטורת סגולתו לבטל כל סטרין בישין (מ"מ).
¹⁰²⁶ משמחת הבינה (אור יקר).

¹⁰²⁷ בין מדה למדה, והיינו לשון קטורת לשון קטרת (אור יקר).

<p>כלא¹⁰²⁸ והא אוקימנא ודא מכפר על יצר הרע ועל עכו"ם דאיהו סטרא אחרא והא אוקמוה</p>	<p>קשרים למעלה ולמטה כדי ליחד הכל והרי בארנו וזה מכפר על יצר הרע ועל עבודה זרה שהוא הצד האחר והרי בארנו.</p>
<p>פתח ואמר (שמות ל א) ויעשג מזבח מקטר קטרת וגו' האי קרא אית לאסתכלא ביה בגין דתרין מדבחין הוו מדבחה דעלוון ומדבחה דקטרת בוסמין דא לבר ודא לגו האי מדבחה דקטרת דאיהו פנימאה אמאי אקרי מזבח והא לא דבחין ביה דבחין ומזבח על דא אקרי</p>	<p>פתח ואמר ויעש מזבח מקטר קטרת וגו' בפסוק זה יש להתבונן משום שהיו שני מזבחות מזבח העולות ומזבח קטרת הסמים זה בחוץ וזה בפנים מזבח הקטרת הזה שהוא פנימי למה נקרא מזבח והרי אין זובחים בו זבחים ומזבח על כן נקרא.</p>
<p>אלא בגין דבטיל וכפית¹⁰²⁹ לכמה סטרין בישין ובגין דההוא סטרא בישא כפית לא יכיל לשלטאה ולא למהוי קטיגורא ועל דא אקרי מזבח כד ההוא סטרא בישא הוה חמי (ס"א עמודא דעשנא) עשנא דקטרת דסליק אתכפיאלד וערק ולא יכיל לקרבא כלל למשכנא ובגין דלא אתזכי ולא אתערב בההוא חדוה דלעילא בר קודשא בריך הוא בלחדוי בגין דחביבא כל כך לא קאים ההוא מזבח אלא (ד"א פנימאה) לגו דהאי איהו מזבח דברכאן אשתכחו ביה ועל דא סתים מעינא</p>	<p>אלא משום שמבטל וכופת כמה צדדים רעים ומשום שאותו הצד הרע כפות לא יכול לשלט ולא להיות קטגור ועל כן נקרא מזבח כשאותו הצד הרע היה רואה (עמוד העשן) עשן הקטרת שעולה נכנע ובורח ולא יכול לקרב כלל למשכן ומשום זה נטהר ולא מתערב באותה שמחה שלמעלה פרט לקדוש ברוך הוא לבדו ומשום שכל כך חביבה לא עומד אותו מזבח אלא (פנימי) לפנים שזהו המזבח שנמצאות בו ברכות ועל כן נסתר מן העין.</p>
<p>מה כתיב באהרן (במדבר יז) ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה דכפית ליה למלאך המות דלא יכיל לשלטאה כלל ולא למעבד דינא סימנא דא אתמסר בידנא די בכל אתר דקאמרי בכוונה ורעותא דלבא עובדא דקטרת דלא שלטא מותנא בההוא אתר ולא יתזק ולא יכלין שאר עמין לשלטאה על ההוא אתר</p>	<p>מה כתוב באהרן (במדבר יז) ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה שכתפ את מלאך המות שלא יכול לשלט כלל ולא לעשות דין סימן זה נמסר בידינו שבכל מקום שאומרים בכונה ורצון הלב את מעשה הקטרת שאין שולט המות באותו מקום ולא יזק ולא יכולים שאר העמים לשלט על אותו המקום.</p>
<p>תא חזי מה כתיב מזבח מקטר קטרת כיון דכתיב מזבח אמאי אקרי מקטר קטרת אלא בגין דנטלי מהאי אתר לאקטרא כמה דעבד אהרן¹⁰³⁰ תו מזבח אצטריך לאקטרא לקדשא ליה בההוא קטרת ועל דא מקטר קטרת תו מקטר קטרת כתרנום לאקטרא קטרת דהא</p>	<p>בא וראה מה כתוב מזבח מקטר קטרת כיון שכתוב מזבח למה נקרא מקטר קטרת אלא משום שנוטלים מהמקום הזה להקטיר כמו שעשה אהרן עוד המזבח צריך להקטיר לקדשו באותה קטרת ועל כן מקטר קטרת עוד מקטר קטרת כתרנומו</p>

¹⁰²⁸ כל המדות וכל הכחות כולם, והוא עולה ומקשר כולם כדרך התפלה, ומושך כח האחדות להם מלמעלה, בענין שעולה ממטה למעלה ומוריד בהכנת הקשרים כענין התפלה (אור יקר).

¹⁰²⁹

¹⁰³⁰ ור"ל שבכח הקטרת שעושים במזבח הפנימי קושרים הקליפה כמו שעשה אהרן שעקד מלאך המות (מ"מ).

<p>אסיר לאקטרא באתר אחרא קטרת בר ממחתה (נ"א ממחתה דיום הכפורים¹⁰³¹)</p>	<p>להקטיר קטרת שהרי אסור להקטיר במקום אחר קטרת רק ממחתה (ממחתה של יום הכפורים).</p>
<p>תא חזי האי מאן דדינא רדיף אבתריה אצטריך להאי קטרת ולא תבא קמי מאריה דהא סיועא איהו לאסתלקא דינין מניה¹⁰³² ובהאי ודאי מסתלקין מיניה אי הוא רגילא בהאי לאדכרא תרין זמנין ביומא בצפרא וברמשא דכתיב (שמות ל ז) קטרת סמים בבקר בבקר וכתיב (שם ח) בין הערבים יקטירנה ודא איהו קיומא דעלמא תדיר דכתיב (שם) קטרת תמיד לפני יהוה לדורותיכם ודאי הוא קיומא דעלמא לתתא וקיומא דעלמא לעילא</p>	<p>בא וראה זה מי שדין רודף אחריו צריך את הקטרת הזו ולשוב לפני רבונו שהרי הוא סיוע לסלק דינים ממנו ובזה ודאי הם מסתלקים ממנו אם הוא רגיל בכך להזכיר פעמים ביום בבוקר ובערב שכתוב קטרת סמים בבוקר בבוקר וכתוב בין הערבים יקטירנה וזהו קיומו של העולם תמיד שכתוב קטרת תמיד לפני ה' לדרותיכם ודאי שהוא קיום העולם למטה וקיום העולם למעלה.</p>
<p>בההוא אתר דלא אדכר בכל יומא עובדא דקטרת דינין דלעילא שריין ביה ומותנין סגיא ביה ועמין אחרנין שלטין עליה בגין דכתיב קטרת תמיד לפני יהוה תמיד איהו קיימא לפני יהוה יתיר מכל פלחנין אחרנין חביבא איהו עובדא דקטרת דהוא יקיר וחביב קמי קודשא בריך הוא יתיר מכל פלחנין ורעותין (נ"א ועובדין) דעלמא ואף על גב דצלותא איהי מעליא מכלא עובדא דקטרת הוא יקיר וחביב קמי קודשא בריך הוא</p>	<p>באותו מקום שלא נזכר בכל יום מעשה הקטרת הדינים שלמעלה שרויים בו ומגפות רבות בו ועמים אחרים שולטים עליו משום שכתוב קטרת תמיד לפני ה' תמיד היא עומדת לפני ה' יותר מכל העבודות האחרות חביב הוא מעשה הקטרת שהוא נכבד וחביב לפני הקדוש ברוך הוא יותר מכל העבודות והרצונות (והמעשים) של העולם ואף על גב שהתפלה מעלה מהכל מעשה הקטרת הוא נכבד וחביב לפני הקדוש ברוך הוא.</p>
<p>תא חזי מה בין צלותא לעובדא דקטרת צלותא אתקיננו לה באתר דקרבנין¹⁰³³ דהוו עבדי ישראל וכל אינון קרבנין דהוו עבדין ישראל לאו אינון חשיבין כקטרת¹⁰³⁴ ותו מה בין האי להאי¹⁰³⁵ אלא צלותא איהו תקונא</p>	<p>בא וראה מה בין תפלה למעשה הקטרת את התפלה תקנו במקום קרבנות שהיו ישראל עושים וכל אותם קרבנות שהיו עושים ישראל אינם חשובים כמו הקטרת ועוד מה בין זה לזה אלא תפלה היא תקון</p>

¹⁰³¹ ופירש שביוה"ך חיו מקטרין במחתה בין בדי הארון. אבל בשאר הימים היה נותן גחלים מהמחתא ע"ג מזבח הקטורת ואח"כ משים עליהם קטרת ומשנה שלימה היא במסכת תמיד (מ"מ).

¹⁰³² בח"י דף ר"ז כתבו חכמי האמת כי כל הבקשות שמבקש האדם מהשי"ת לולי המקטרגים והמונעים שיש באותה הבקשה היתה בקשתו נעשית בין שיהיה צדיק או חוטא אמנם בהגיע המתנה או הבקשה היא דרך צפון ששם מעבר כל השאלות. אותם הכוחות מערערים ואומרים נעמוד לדין עליה. ואם אינו ראוי לא ישיגהו והיא צפונה שם לצדיק שנאמר וצפון לצדיק חיל חוטא. ואלמלא עקדת יצחק אין אחד מהנבראים יכול להפיק רצון שאלתו מרוב דקדוק הדין במקום הזה וכן הקטרת עושה פעולה זו לכבוש את הדין כמ"ש בזהר בפר' ויקהל מאן דדינא רדיף וכו' ולכן בפרט ביוה"ך צריך לאמרו בכוונה יתירה. ובפרט למי שבא בסוד ה' להבין סוד ג' מנים יתרים שמהם מכניס כ"ג ביוה"ך שהם ג' מדריגות עליונות שעלתה מלכות שמים לבית אמה ותשב בפתח עינים. ולפי שאין היום כשאר ימות השנה שנמשכים הארות ושפע עליון למלכות שמים למטה אלא היא העולה שמה. לפיכך היתה דקה מן הדקה (מ"מ).

¹⁰³³ ואע"פ שהקרבנות הם בעולם העשיה עד ברוך שאמר עכ"ז גם בשאר העולמות יש בחי' קרבנות וזהו (במדבר כח ח) אשה ריח ניחוח לה' אשה בעשיה ריח ביצירה ניחוח בבריאה לה' באצילות (זהר הרקיע).

¹⁰³⁴ שהרי לא הועיל מלעצור המגפה אלא קטור' לבד (זהר הרקיע).

¹⁰³⁵ בא ליתן טעם מה בין תפלה לקטרת שהתפלה תיקון להעלות העולמו' וז"ש איהו תיקונ' לאתתקנ' אבל קטורת עביד יתיר שמעלה העולמות ג"כ (זהר הרקיע).

<p>לאתקנא מה דאצטריך קטרת עביד יתיר מתקין וקשיר קשרין¹⁰³⁶ ועביד נהירו יתיר מכלא ומאן איהו דאעבר זוהמא¹⁰³⁷ ואידיכי משכנא וכלא אתנהיר ואתתקן¹⁰³⁸ ואתקשר כחדא</p>	<p>לתקן מה שצריך קטרת עושה יותר מתקנת וקושרת קשרים ועושה אור יותר מהכל ומי הוא שמעביר זוהמא ומטהר את המשכן והכל מאיר ונתקן ונקשר כאחד.</p>
<p>ועל דא בעינן לאקדמא עובדא דקטרת לצלותא בכל יומא ויומא לאעברא זוהמא מעלמא דאיהו תקונא דכלא בכל יומא ויומא כגוונא דההוא קרבנא חביבא דאתרעי ביה קודשא בריך הוא</p>	<p>ולכן צריכים להקדים מעשה הקטרת לתפלה בכל יום ויום להעביר הזוהמא מהעולם שהיא תקון של הכל בכל יום ויום כמו שאותו קרבן חביב שמרצה בו הקדוש ברוך הוא.</p>
<p>מה כתיב במשה (שם לד) ויאמר יהו"ה אל משה קח לך סמים נטף וגו' אף על גב דאוקמוה אבל מאי שנא בעובדא דא יתיר מכל מה דאמר ליה אלא קח לך להנאתך ולתועלתך בגין דכד אתתא אתדכאת הנאותא דבעלה איהו ורוא דא קח לך סמים לאעברא זוהמא לאתקדשא אתתא בבעלה זכאה חולקיה</p>	<p>מה כתוב במשה ויאמר ה' אל משה קח לך סמים נטף וגו' אף על גב שבארוה אבל מה שונה במעשה זה יותר מכל מה שאמר לו אלא קח לך להנאתך ולתועלתך משום שכשאשה נטהרת זו הנאה לבעלה וסוד זה קח לך סמים להעביר הזוהמא לקדש אשה עם בעלה אשרי חלקו</p>
<p>רי"ט/ב</p>	
<p>דמשה</p>	<p>של משה.</p>
<p>כגוונא דא (ויקרא ט ב) קח לך עגל בן בקר דאתמר לאהרן לכפרא על חוביה על ההוא עגל דאיהו גרים לון לישראל ועל דא כתיב במשה קח לך להנאתך ולתועלתך (ס"א וכן אוקמוה בפסל לך מההוא פסולת דלוח אבנא נתעשר משה אף הכי לך</p>	<p>כמו כן קח לך עגל בן בוקר שנאמר לאהרן לכפר על חטאו על אותו עגל שהוא גרם להם לישראל ועל זה כתוב במשה קח לך להנאתך ולתועלתך (לכך בארוה בפסל לך מאותה פסלת של לוח אבן נתעשר משה אף כאן לך להנאתך ולטובתך).</p>

¹⁰³⁶ פי' כי המל' בעשיה בעמקי הקליפות והיא בגלות בחי' ד' דזמנין ה' וזמנין ד' וע"ז מורה שם יהוד"ה יה"ו חג"ת שלה וד' בבחי' כשהיא א"ב בא שיש אחיזה להחיצוניים ואז מראה עצמה עניה ודלה שלא ליתן וכשהיא פ"ב שוה אליו מגעת עד הכתר שלו ואז היא צורת ה' שהיא י"ס כמוהו ולפי שיעקר' מאחורי ז"א ואח"כ נוסף לה הה' שהיא חזרת פ"ב לכן קדם הד' לאות ו' באות ה' וכן במלת יהוד"ה קדם הד' אל הה' וזאת בחי' הד' נופלת בקליפות ומחיה אותם. וזהו היראה דמלכות דעשיה הנזכר לעיל דף ר"ו שהירא ממנה עובד ע"ז ואין הבחי' זו יכולה לצאת מבין הקליפות עד שיבא זמן הכתוב (ישעיה כה ח) ובלע המות לנצח שאז מסתלק זה החיות מתוכם וישארו בטלים ומתים אבל עתה אין אנו יכולים להעלות' אלא לפי שעה בעת התפילה. והנה בחי' זו שנפלה לא נפלה מ"ה של השם אלא מו"ה של השם ולכן הם י"א סממני הקטור' כמנין ו"ה הנז' ולכן היה במשכן יריעות עזים שהם רומזים לקליפות שהם חיצוניות כמו היריעות החיצוניים והיו ה' במחברת הא' וו' במחברת הב' והם כנגד ו"ה ולא היו בכ"א ה' וחצי וכן ארכן ל' ורחבן ד' הרי ד"ל כנגד בחי' הד' המחיה אותם אבל היריעות הפנימיות היו ה' בכל מחברת כנגד מילוי הה' ארכן כ"ח ורחבן ד' הרי ל"ב רמז לל"ב רוחא דלגאו. והנה כל זמן שאין בחי' זו עולה למעלה נראה פירוד בקדושה ח"ו וע"י הקטורת עולה וז"ש וקשיר קשרין ואמר בלשון רבים משום שכשנפלה המלכות נפלה כל בחי' המלכויות שבנוק' שהרי כל מדה ומדה שבה היא כלולה מ' ואף מלכות שבכתר שלה נפלה וכשעולה כולן עולין והיא משתלמת עד הכתר וז"ש וקשיר קשרין ועביד נהירו יתיר מכלא וכו' משא"כ בתפלה לעשות להעביר הזוהמא מבחי' הזאת (זהר הרקיע).

¹⁰³⁷

¹⁰³⁸ פי' כי הנה נודע שכל הקדושה שרשה למעלה בא"ס והטומאה שרשה למטה ובהתבטל הטומאה ממלכות זו שבתוך הקליפות כל השרשים שלה למעלה נטהרו ולכן אחר מעשה הקטורת אנו אומרים (דב"ה א' טז ח) הודו וכו' כי אחר שאמר הקטורת ונתבטל שורש הקליפות אז אנו מודיעים בעמים שהם עמקי הקליפות עלילותיו לבטלם ג"כ וז"ש (דב"ה א' טז כו) כי כל אלהי העמים אלילים. ולכן נאמר למשה (שמות ל לד) קח לך כלומר להנאתך שהוא בעלה דמטרוניתא (זהר הרקיע).

להנאתך ולטובתך	
<p>קטרת קשיר קשירו¹⁰³⁹ נהיר נהירו ואעבר וזהמא ודי¹⁰⁴⁰ אתחבר בה' (ד"א ד' אתעביד ה') ה' אתחבר בו' ו' סליק ואתעטר בה' ה' אתנהיר בי' וכלא סליק רעותא לאין סוף והוי כלא קשירו חד ואתעביד חד קשירו ברזא חדא דאיהו קשרא עלאה דכלא</p>	<p>הקטרת קושרת קשרים מאירה אור ומעבירה זוהמא וד' מתחברת בה' (ד' נעשית ה') ה' מתחברת בו' ו' עולה ומתעטרת בה' ה' מאירה בי' והכל מעלה רצון לאין סוף ונהיה הכל קשר אחד ונעשה קשר אחד בסוד אחד שהוא קשר עליון של הכל.</p>
<p>מכאן ולהלאה כיון דכלא אתקשרא בהאי קשרא אתעטר כלא ברזא דאין סוף ורזא דשמא קדישא אתנהיר ואתעטר בכל סטרין ועלמין כלהו בחדוה ואתנהירו בוצינין ומזונין וברכאן אשתכחו בכל עלמין וכלא ברזא דקטרת ואי זוהמא לא אתעבר כלא לא אתעביד דכלא בהאי תלייא</p>	<p>מכאן והלאה כיון שהכל נקשר בקשר הזה אז הכל מתעטר בסוד האין סוף וסוד השם הקדוש נאור ומתעטר בכל הצדדים וכל העולמות בשמחה ומאירים המאורות ומזונות וברכות נמצאות בכל העולמות והכל בסוד הקטרת ואם הזוהמא אינה עוברת הכל לא נעשה שהכל תלוי בזה.</p>
<p>תא חזי קטרת איהו קדמאה תדיר קדם לכלא ובניני כך עובדא דקטרת אצטריך לאקדמא לצלותא בשירין ותושבחן בגין דכל דא לא סלקא ולא אתתקן ולא אתקשר עד דאתעבר זוהמא מה כתיב (ויקרא טז טז) וכפר על הקדש וגו' בקדמיתא ולבתר ומפשעיהם לכל חטאתם ועל דא בעינן לכפרא על קדשא ולאעברא זוהמא ולא תדכאה קדשא ולבתר שירין ותושבחאן וצלותין כלא כדקאמרן</p>	<p>בא וראה הקטרת היא ראשונה תמיד לפני הכל ולכן מעשה הקטרת צריך להקדים לתפלה לשירות ותשבחות משום שכל זה לא עולה ולא נתקן ולא נקשר עד שעוברת הזוהמא מה כתוב וכפר על הקדש וגו' בראשונה ואחר כך ומפשעיהם לכל חטאתם ועל כן צריכים לכפר על הקדש ולהעביר הזוהמא ולטהר הקדש ואחר כך שירות ותשבחות ותפלות הכל כפי שאמרנו.</p>
<p>זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי דהא אינון ידעין לתקנא תקונא דלעילא ותתא כדבעינן לתקנא תקונא מתתא לעילא עד דאתקשר כלא כחדא בקשורא חד בהווא קטורא (ס"א קשורא)</p>	<p>אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא שהרי הם יודעים לתקן תקון שלמעלה ומטה כמו שצריכים לתקן תקון ממטה למעלה עד שהכל נקשר כאחד בקשר אחד באותו קשר (קשור) עליון כמו שצריכים לתקן</p>

¹⁰³⁹ ועל ידי קשר זה הוא "נהיר נהירו" ובהארה זו מעביר הזוהמא, שעיני הקליפות נחשכות בהאיר האור העליון ומתעברות משם (אור יקר).

¹⁰⁴⁰ והשתא מפרש ואזיל ד' שהיא המלכות דלה ועניה בבחינתה על ארבע חיות המרכבה כאומר ומשם יפרד, כל כחות אלו נקשרים ואתחבר בבחינת ה"א שהיא מלכות שהיסוד נכנס אליה ועל ידי כך נעשה ד' ה', דהיינו ו' זעירא בגוה, עוד הם חמשה נקודות דהיינו שכינה עם חילית כזה :: וכדפירשנו בפרשת תצוה, ה' מלכות אתחבר בו' שהוא התפארת, ואינה מתחברת למעלה. אלא בסוד טהרתה מן הזוהמא, דהיינו בקשר ראשון מיד זוהמא נטהרת ואחר כך היא נעשת ה' עולה טהורה ואתחבר בו' והיינו קשר אברי הנקבה עם אברי הזכר כדפירשנו בפרשת תרומה כל קשרה בהיכלות הם אברי הנקבה להקשר עם אברי הזכר בסוד קשר יצירה בריאה באצילות (אור יקר). כמ"ש שהיא בחי' ד' מן הה' ועל ידי זה מתחבר ו' בה' וכ"ז בעשיה בבחי' שבו וכן עשיה ביציר' וכן מעולם לעולם עד א"ס (זהר הרקיע).

<p>עלאה כד בעינן לתקנא (תקונין דלתתא בעינן לתקנא) בתקונא דאתוון רשימין דקודשא בריך הוא אתקרי בהון</p>	<p>(תקונים שלמטה צריכים לתקן) בתקון של האותיות הרשומות שנקרא בהן הקדוש ברוך הוא.</p>
<p>רבי שמעון ורבי אלעזר בריה הוו יתבי ליליא חד ולעאן באורייתא אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אבוי הא כתיב (בראשית ג טז) ואל האשה אמר הרבה ארבה עצבונך והרונך בעצב תלדי בנים ואל אישך תשוקתך וגו' ואוליפנא דדא איהו רזא עלאה תינת לתתא אבל איהו כגוונא דלעילא מאי איכא למימר</p>	<p>רבי שמעון ורבי אלעזר בנו היו יושבים לילה אחד ועוסקים בתורה אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אביו הרי כתוב ואל האשה אמר הרבה ארבה עצבונך והרנך בעצב תלדי בנים ואל אישך תשוקתך וגו' ולמדנו שזהו סוד עליון מילא למטה אבל הוא כדוגמא שלמעלה מה יש לומר.</p>
<p>פתח רבי שמעון ואמר (תהלים מב ב) כאיל תערג על אפיקי מים האי קרא אוקמוה אבל חיה חדא¹⁰⁴¹ אית בעלמא ואיהי שלטא בשלטנא על אלף מפתח¹⁰⁴² בכל יומא ואיהי נוקבא ותיאובתה (דילה) תדיר על אפיקי מים למשתי ולא תרוואה מצחותא דכתיב כאיל תערוג וגו'¹⁰⁴³</p>	<p>פתח רבי שמעון ואמר כאיל תערג על אפיקי מים וגו' פסוק זה פרשוהו אבל חיה אחת יש בעולם והיא שולטת בשלטון על אלף מפתחות בכל יום והיא נקבה ותשוקתה תמיד על אפיקי מים לשתות ולהתרוות מצמאונה שכתוב כאיל תערג על אפיקי מים.</p>
<p>הכא אית לאסתכלא בקדמיתא כתיב כאיל ולא כתיב כאילת ולבתר תערוג ולא כתיב יערוג אבל רזא דא דכר ונוקבא תרוייהו כחדא דלא לאפרשא לון וחד איהו דלא אצטריך לסלקא דא מדא אלא תרוייהו כחדא והאי נוקבא תערוג על אפיקי מים ואיהי מתעברא מן דכורא וקשי עלה דהא על דינא קיימא</p>	<p>כאן יש להתבונן בראשונה כתוב כאיל ולא כתוב כאילת ואחר תערג ולא כתוב יערג אבל סוד זה זכר ונקבה שניהם כאחד שאין להפרידם ואחד הוא שלא צריך להעלות אותם זה מזה אלא שניהם כאחד והנקבה הזו תערג על אפיקי מים והיא מתעברת מן הזכר וקשה עליה שהרי על דין עומדת.</p>
<p>וכד אולידת קודשא בריך הוא¹⁰⁴⁴ זמין לה חד חויא עלאה רברבא ואתי ונשיך לגבי ההוא אתר ואולידת ורזא דא הרבה ארבה עצבונך והרונך בגין דאיהי מתחלחלא בכל יומא ובעציבו על עובדין דעלמא בעצב תלדי בנים בעצב דא רזא דחויא דעציב אנפיהון דעלמא</p>	<p>וכשמולידה הקדוש ברוך הוא מזמין לה נחש אחד עליון גדול ובא ונושך באותו מקום ומולידה וסוד זה הרבה ארבה עצבונך והרנך משום שהיא מתחלחלת בכל יום ובעצב על מעשי העולם בעצב תלדי בנים בעצב זה סוד הנחש שמעציב פניהם של העולם.</p>

¹⁰⁴¹ מ"ש חיה חדא וכן בפ' בשלח הנז' חד איילתא הוא, ע"ש הכתוב (שיה"ש ו ט) אחת היא יונתי תמתי, כי היא לעולם ביחודה גם בירידתה למטה והיא מיוחדת עם אצילות לעולם (דע"ה ח"ב קכא ע"ב).

¹⁰⁴² ומ"ש כי איהי שלטא כו' על אלף מפתח, כי הנהגת הבריאה הוא בגילויי האורות דשם אלהים דהה"ן בריבוע, שהוא גימט' אלף ואחד, וכן בגילויי האורות דשם אל שדי במילואו שהוא גימט' אלף חסר חד, ולכן נקראו הם אלף מפתח, כי ע"פ גילויים מתנהג כל עולם הבריאה בשולטנא דהמלכות דאצילות היורדת שם (דע"ה ח"ב קכא ע"ג).

¹⁰⁴³ ע' פ' בשלח (נב ע"ב), ומשפטים (קט ע"ב), ויקהל (ריט ע"ב), אחרי מות (סז ע"ב), פינחס (דף רמט בארוכה), וע' בהגר"א בספר יהל אור (פ' פקודי דף ל"ד) (דע"ה ח"ב קכ ע"ד), למטה הרי היא בסוד הקטנות והדינין, וקשה לה להוליד כדי שלא יתאחזו החיצונים באותה השפע חלילה וחלילה (דע"ה ח"ב קכא ע"ד), נעשה תמיד בכל משך ימי הגלות, כי הזו"ן הנה הם תמיד עתה בסוד הקטנות כמ"ש הרב בזווגים (פרק א) ובכ"מ, ועל"ז הנה הם מזדווגים גם עתה תמיד לצורך חיות ומזון להעולמות ולצורך הנשמות הישנות, והוא ע"י הבריורים אשר השכינה הקדושה מברר תמיד ועל"ז הם מזדווגים ומולידים, והוא עתה רק בבחי' לידת הקטנות, ונעשה הלידה ע"י ענין הנשיכין הנז' (דע"ה ח"ב קכה ע"ד).

<p>ואל אישך תשוקתך כמו שנאמר תערוג על אפיקי מים והוא ימשל בך הא אוקימנא רוא דאיהו שליט עלה וכל דא למה בגין דאמרה סיהרא כמה דתנינן ובגיני כך אזעירת נהוראה ואזעירת שלטנהא ולית לה רשו מגרמה בר כד יהבין לה חילא</p>	<p>ואל אישך תשוקתך כמו שנאמר תערוג על אפיקי מים והוא ימשל בך הרי בארנו הסוד שהוא שולט עליה וכל זה למה משום שאמרה הלבנה כמו ששינינו ולכן הקטינה אורה והקטינה שלטונה ואין לה רשות מעצמה פרט לכאשר נותנים לה כח.</p>
<p>בעצב תלדי בנים¹⁰⁴⁵ כמה דאוקימנא ואי תימא אמאי אצטריך חויא לדא (ס"א אלא דא פתח ארחא לנחתא כל אינון נשמתין בעלמא דאלמלא לא פתח אורחין לנחתא לתתא לא ישרי בגויה דבר נש מה כתיב (שם ד ז) לפתח חטאת רובין מאי וכו') אלא דא פתח ארחא לנפתחא כל (ס"א בכל) אינון נשמתין דעלמא דאלמלא פתח אורחין לנחתא לתתא לא ישרו בגויה דבר נש מאי דכתיב לפתח חטאת רובין מאי לפתח¹⁰⁴⁶ לההוא פתח דאתעדא לאולדא לאפקא נשמתין לעלמא איהו קאים לגבי ההוא פתח¹⁰⁴⁷</p>	<p>בעצב תלדי בנים כמו שבארנו ואם תאמר למה צריך נחש לזה (אלא זה פתח דרך להוריד כל אותן נשמות של העולם שאלמלא לא פתח דרכים להוריד למטה לא ישרה בתוך האדם מה כתוב לפתח חטאת רבץ מה) אלא זה הפתח הוא דרך לפנח כל (בכל) אותם נשמות של עולם שאלמלא פתח דרכים להוריד למטה לא ישרו בתוך אדם מהו שכתוב "לפתח חטאת רובין" מהו לפתח זה לפתח לאותו פתח שנועד להוליד ולהוציא נשמות לעולם הוא עומד לאותו פתח.</p>
<p>וכל אינון נשמתין דאצטריכו לנחתא בגופין קדישין לא קאים איהו לההוא פתח ולית ליה רשו בהאי נשמתא¹⁰⁴⁸ ואי לאו הא חויא נשיך¹⁰⁴⁹ ואסתאב ההוא נהר (ס"א אתר) ולא איהי נשמתא דאתדכיא והכא איהו רוא עלאה בעצב תלדי בנים רוא דא דא נחש דהא</p>	<p>וכל אותן נשמות שהצטרכו לרדת בגופים קדושים הוא אינו עומד לאותו פתח ואין לו רשות בנשמה ההיא ואם לא הרי הנחש נושך ונטמא אותו נהר (מקום) ואינה נשמה שנטהרה וכאן הוא סוד עליון בעצב תלדי בנים סוד זה זה נחש</p>
<p>רכ"א</p>	

¹⁰⁴⁵ אמנם כאשר שאין זכות בתחתונים, והשכינה הקדושה הרי היא מברר בירורים תמיד, הנה נעשה אז הלידה רק באור הגבורה, והוא בשם קר"ע שט"ן. אמנם הנה אז נתקיים מה שנאמר (בראשית ד י) לפתח חטאת רובץ, והוא כי הרי ע"י העיבור מתבררים סוד הי' מיני דמים, ה' דם טוהר וה' דם טמא, כמ"ש בכוונת פסח (שעה"כ דרוש ה), וכשמתפשטים בעשיה יונקים הקליפות מהה' דם טמא וכמ"ש בשער הפסוקים וכן בלק"ת (תהלים מה), והנה הוא סוד הכתוב בעצב תלדי בנים (בראשית ג טז) (דע"ה ח"ב קכד ע"א), כ"ז נעשה מהבירורים שנתבררו בכל משך זמן הגלות כאשר שנעשה הבירור בלתי זכות ומעשי התחתונים, רק ע"י סוד גלות השכינה לבד כמ"ש בשער המלכים (סוף פרק ז) ובספר הגלגולים (פרק א). וזהו הענין מה שאמרו בזוה"ק (ויקהל ריט ע"ב) בסוד הכתוב בעצב תלדי בנים (בראשית ג טז) איך שהוא שייך למעלה, ואמרו שם כי הוא ע"פ דברינו הנ"ל, כי בעת שהם שניהם בקטנות הנה אז הוא (שם ד י) לפתח חטאת רובץ, ונעשה אז הלידה בנשיכת הנחש הטמא ג"כ, והוא ע"י כלילות כנ"ל (דע"ה ח"ב קכד ע"ב).

¹⁰⁴⁶ משום שהיה לידתם [של אדם וחיה] בלתי תיקון, שהוא רק בהיותם אב"א ע"י שליטת החיצונים שהיו שולטים אז עדיין למטה, והיה אפשר להם לעלות ולינק, הנה נתקיים בהם אז מ"ש (בראשית ד ז) לפתח חטאת רובץ (כללים ח"א קג ע"ג, ועיי"ש קי ע"ג).

¹⁰⁴⁷ היינו פתח לבנת הספיר שם חטאת רובץ לינק שיורי הזוהמא (רח"ו).

¹⁰⁴⁸ ע"י דע"ה ח"ב קכה ע"ג, [כל] נגיעתם [של הקלי'] הוא רק בשפעת המזון והחיות אבל לא בהנשמות עצמן לבלעם ולדחותם ח"ו.

¹⁰⁴⁹ ע"י שער מאמרי רשב"י ריש אד"ר טל ע"ב (לש"ו).

<p>עמיה אולידת נשמתין בנין¹⁰⁵⁰ דדא איהו על גופא ודא על נשמתא ותרוייהו דא בדא דא נקיט נשמתא ודא נקיט גופא</p>	<p>שהרי עמו מולידה נשמות משום שזה הוא על הגוף וזה על הנשמה ושניהם זה בזה זה לוקח נשמה וזה לוקח הגוף.</p>
<p>וזמנא דא חויא לאולדא כל אינון גופין עד דלא ייתי זמנא דיליה הדא הוא דכתיב (ישעיה סו) בטרם תחיל ילדה זמנא דחויא לאולדא בשבע שנין והכא בשית מה דלאו איהו¹⁰⁵¹ זמניה ובההוא זמנא דאוליד לון מההוא לידה ימות דכתיב (שם כה) בלע המות לנצח וכתיב (שם כו) יחיו מתוך נבלתי יקומו</p>	<p>ועתיד הנחש הזה להוליד כל אותם גופים טרם שיבא זמנו זהו שכתוב בטרם תחיל ילדה הזמן של הנחש להוליד הוא בשבע שנים וכאן בשש מה שאינו זמנו ובאותו זמן שיוליד אותם ימות מאותה לדה שכתוב (שם כה) בלע המות לנצח וכתוב (שם כו) יחיו מתוך נבלתי יקומו.</p>
<p>אמר רבי שמעון בההוא זמנא דיתערון מתי עלמא ויתעדרון בארעא קדישא יקומו חילין חילין כלהו על ארעא¹⁰⁵² דגליל בגין דתמן זמין מלכא משיחא לאתגלאה בגין דאיהו חולקיה דיוסף ותמן אתברו (נ"א אתחרב) בקדמיתא ומתמן שארו לאגלאה מכל אתרייהו ולא תבדרא בני עממיא כמה דאת אמר (עמוס ו) ולא נחלו על שבר יוסף</p>	<p>אמר רבי שמעון באותו זמן שיעורו המתים של העולם ויזדמנו בארץ הקדושה יקומו חיילות כולם על ארץ הגליל משום ששם עתיד מלך המשיח להתגלות משום שהוא חלקו של יוסף ושם נשברו (נחרב) בראשונה ומשם התחילו לגלות מכל מקומותיהם ולהתפזר בין העמים כמו שנאמר (עמוס ו) ולא נחלו על שבר יוסף.</p>
<p>ואמאי יקומו תמן בגין דאיהו חולקיה דההוא דאשתוי בארונא דכתיב (בראשית נ) ויישם בארון במצרים ולבתר אתקבר בארעא קדישא דכתיב (יהושע כד) ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם ודא איהו דקאים בקיומא דברית יתיר מכלא</p>	<p>ולמה יקומו שם משום שהוא חלקו של אותו שהושם בארון שכתוב (בראשית נ) ויישם בארון במצרים ואחר כך נקבר בארץ הקדושה שכתוב (יהושע כד) ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם וזהו שעמד בקיום הברית יותר מהכל.</p>
<p>ובההוא זמנא דיתערון כלהו חילין חילין כלהו יהכון דא לחולק אבהתהון ודא לחולק אבהתהון דכתיב (ויקרא כה) ושבתם איש אל אחוזתו וישתמודעון דא לדא וזמין קב"ה לאלבשא לון לכל חד וחד לבושי מרקמן וייתו כלהו וישבחון למאריהון בירושלם ויתחברון תמן אוכלוסין אוכלוסין וירושלם יתמשך לכל סטרין יתיר ממה דאתמשך כד אתחברו תמן מגלותא</p>	<p>ובאותו זמן שיתעוררו כולם חיילות חיילות כולם ילכו זה לחלק אבותם וזה לחלק אבותם שכתוב ושבתם איש אל אחוזתו וכירו זה את זה ועתיד הקדוש ברוך הוא להלבישם כל אחד ואחד לבושים רקומים ויבאו כולם וישבחו את רבונם בירושלים ויתחברו שם המונים המונים וירושלים תמשך לכל הצדדים יותר ממה שנמשכה כשהתחברו שם מן הגלות.</p>
<p>כיון דיתחברון וישבחון למאריהון קודשא בריך הוא יחדו עמהון הדא הוא דכתיב (ירמיה לא) ובאו ורננו במרום ציון ולבתר</p>	<p>כיון שיתחברו וישבחו את רבונם הקדוש ברוך הוא ישמח עמהם זהו שכתוב (ירמיה לא) ובאו ורננו במרום ציון ואחר כך ונהרו אל טוב ה' וגו' כל</p>

¹⁰⁵⁰ שלח קע ע"א (הערת הזהר).

¹⁰⁵¹ נראה שהוא בשנת שש מאות שנה לחיי נח הנאמר במ"א (רח"ו).

¹⁰⁵² ז ע"ב (הערת הזהר).

<p>ונהרו אל טוב יהו"ה וגו' כל חד וחד לחולקיה וחולק אבהתוי ואחסנתהון דישראל תהא עד (נ"א רמתא דרומא) דמטא דרומאי ותמן ילפון אורייתא והא אוקמוה וכתיב (ישעיה כו) הקיצו ורננו שוכני עפר וגו'</p>	<p>אחד ואחד לחלקו וחלק אבותיו ונחלת ישראל תהיה עד (הרמה של רומא) עיר הרומאים ושם ילמדו תורה והרי פרשוה וכתוב הקיצו ורננו שוכני עפר וגו'.</p>
--	--

^א ברא נהורא ואתני עמיה דיחשד" נמחק במ"מ, ובמקומו איתא אתני עמיה לחשד
^ב ועבר (מ"מ).

^ג נמחק במ"מ.

^ד נמחק במ"מ וגורס את המוסגר.

^ה בר (נוסף במ"מ).

^ו בתר דסגיד בטפ בהורא שרביטא" נמחק במ"מ, ובמקומו איתא "בטפ בהורא שרביטא בתר דסגיד".
^ז מ"מ N גור סאת המוסגר.

^ח נמחק במ"מ.

^ט מכאן עד "ואסיר וכו'" נמחק באור יקר.

^י ישראל עמד (חמדת ימים).

^{יא} ותיהב לי בנין דכרין לעבדין רעותך – נמחק בחמדת הימים.

^{יב} נמחק בחמדת הימים.

^{יג} דירתא (מ"מ).

^{יד} בההיא שעתא דקא מצרכין על אשא אזדמנן ארבע רתיכין" ארבע משריין לתתא לאנהרא מההוא אשא מצרכא" ואינון אקרון מאורי האש בגין כך בעינן לאכפיא ארבע אכצעאן דידא דימינא ולאנהרא לון מגו ההוא נהורא דשרגא" דמתכרא" נמחק במ"מ.

^{טו} ובגיני רזא דא" נמחק במ"מ, ובמקומו איתא ובג"כ

^{טז} ומטמירו (מ, מ, 9).

^{טז} ואתערו (מ"מ).

^{טז} נמחק במ"מ 9.

^{טז} נמחק במ"מ.

^כ בצולינא (אור יקר)

גור סאת המוסגר N מ"מ ^{כא}

^{כב} דשמא (מ"מ 9).

^{כג} גו (נוסף באור יקר).

^{כד} נמחק במ"מ וגורס את המוסגר.

^{כה} יר"ד (מ"מ 9).

^{כו} המ"מ גור את המוסגר

^{כז} (לר') נוסף באור יקר).

^{כח} הוה זכאה (מ"מ).

^{כט} ועל דא וכו' ברכתא לקטין סגיאין ועל דא (נמחק במ"מ).

^ל ומאן אוטיב (נ"א ומאן איהו) כמה" נמחק במ"מ, ובמקומו איתא "ומאן איהו"

^{לא} דההוא צדיק בעז ודא וייטב לבו" נמחק במ"מ

^{לב} ההוא אתר – נמחק במ"מ.

^{לג} ועשית (מ"מ).

^{לד} דאתכפיא (מ"מ).